VINTILĂ CORBUL

Dinastia Sunderland-Beauclair

I Idoli de aur — 3 volume

II Păsări de pradă — 2 volume

Toate drepturile aparțin Editurii Z

Vintilă Corbul

dinastia Sunderland-Beauclair

păsări de pradă

★

BUCUREȘTI 1992

Consilier literar : H. GRĂMESCU

Coperta de : V. OLAC

ISBN 973—95702—1—6

CAPITOLUL I

Lumea Nouă... în 1819.

Pămîntul Făgăduinţei...

Păduri cu copaci gigantici... munţi cu zăpezi eterne... deşerturi toride... coaste zimţate scăldate de mări şi oceane... canioane... şiraguri de lacuri albastre... ierburi înalte tălăzuiesc pe prerii... cascade încununate de arcurile feerice ale curcubeielor...

Charleston... biserici vechi... dantele în piatră... glicine... balcoane... trandafiri... serenade... magnolii... dueluri...

Lumea Nouă... imens cazan în care fuzionează tot felul de seminţii...

Philadelphia... oraşul *quaker*-ilor... străzi drepte... monoton de drepte... moravuri austere...

Turme de bizoni, întinse cît apele mării, gonesc pe cîmpiile fără sfîrşit, ridicînd nori de pulbere...

New York... zgomot... trăsuri... Cafeneaua celor „O Mie de Coloane"... Cointait, cu specialităţile lui de îngheţate... Niblos, concerte, baluri, dineuri... lux... magazine... parvenitism... bancheri... bănci... concurenţă...

Piei roşii... Piei negre... Piei albe... Piei galbene...

Baltimore... case de cărămidă roşie... susurul fîntînilor... curăţenie exemplară, pedantă... intelectuali... snobi...

Vapoare cu zbaturi gîfîie pe canale...

Cincinnati... oraş nou... murdărie... porcii curăţă străzile de gunoaie... Porkopolis...

Pelerini... *cowboys*... trişori... *quaker*-i... fermieri... şerifi... bandiţi... puritani... negustori... militari... pionieri... sclavi...

Washington, D.C. ... Capitoliul tronează solitar... locuri virane... multe locuri virane... Casa Albă este izolată în plin cîmp... clădiri puţine... bulevarde pustii...

Frontiera se mută necontenit spre Vest... forturi... cabane de lemn... metereze de lemn... ogoarele sfîrtecă pădurile.

James Monroe este preşedintele Statelor Unite...

Cumpăraţi pămînturi la Vest de Ohio !... Climat plăcut şi sănătos ; peşti şi vînat din abundenţă ; pămînturi roditoare ; ierni dulci ; materiale de construcţii la îndemînă... Cumpăraţi pămînturi la Vest de Ohio !...

„Savannah" e primul vapor care traversează Atlanticul. De la Liverpool şi Londra, Hamburg şi Bremen, Le Hâvre şi Lisabona, Genova şi Palermo, corăbiile pleacă spre Lumea Nouă... Emigranţii îşi părăsesc ţara de baştină, gospodăriile, spre a-şi căuta norocul dincolo de Ocean... în Lumea Nouă... pe Pămîntul Făgăduinţei...

1819... în Lumea Nouă...

Henry Sunderland privea amuzat carafa de cristal cu gît lung ca de lebădă şi flori extravagant bizotate, în care flăcăruile se reflectau irizîndu-se în infime jocuri de artificii. Efectele de lumină, iluzia optică, sau poate vinul îi creau o stare de euforie, de extaz inexprimabil, dînd viaţă şi carafei cu gît de lebădă, care se legăna graţios în ritmul muzicii celeste, perceptibilă numai iniţiaţilor. Henry fu ispitit să îşi fluture mîna albă şi fină de aristocrat în ritmul divinului cîntec, asemenea unui dirijor inspirat. Dar se abţinu. O fărîmă de luciditate îl povăţuia să nu se dea în spectacol în faţa celorlalţi convivi, care poate i-ar fi interpretat răuvoitor gestul.

Încerca un sentiment bizar, dar încîntător, de eliberare, de fericire inabordabilă muritorilor de rînd. Intrase într-un paradis care îl poftea să calce pe covoare de nori şi să culeagă din văzduh stele cu care să îşi împodobească butoniera. Steluţe scăpărătoare ca nişte paiete ornau şi carafa cu gît de lebădă. Erau picături incandescente, sau perle de apă, pe care lebăda şi le scutura de pe penele-i albe ?

Minunat era efectul acestui elixir dumnezeiesc, pe care profanii îl numesc banal alcool. Henry Sunderland se sim-

ţea atotputernic, generos, îndrăzneţ, capabil de fapte mari, gata să lase în umbră isprăvile eroilor legendari.

Cei care nu-l înţelegeau îl socoteau slab, şovăielnic, lipsit de inteligenţă şi iniţiativă, fals, prezumţios. Întunecîndu-se brusc, întinse mîna spre cupa de şampanie. Deodată, cu inconsecvenţa oamenilor ameţiţi de băutură, începu să rîdă. Cupa refuza să se lase prinsă între degetele sale uşor tremurînde. Se muta cînd la dreapta, cînd la stînga, într-un dans graţios de balerină. Rotindu-se într-un picior, îşi desfăşura aerian fusta de cristal, încrustată cu diamantele bulelor aurii ale şampaniei, ce părea să fiarbă în pahar.

Cu un efort, Henry izbuti să apuce de mijloc dansatoarea cu fustă de cristal. O duse la buze şi o sărută. Şampania acidulată îi parfuma cerul gurii, îi răcori delicios limba. Deodată, sughiţă zgomotos, spre surprinderea convivilor neobişnuiţi cu asemenea demonstraţii vulgare. El era însă prea pierdut în beatitudine, în visările feerice, ce-l familiarizau cu paradisul, spre a remarca dezaprobarea întipărită pe chipurile pigmeilor.

Pe vremuri, la Oxford, citise un poem *Al. Khamriya (Elogiul vinului)*. O capodoperă mistică a bardului arab Omar Ibn al Faridh. Numele acesta îi rămăsese gravat în minte cu litere strălucitoare. „În cinstea dumnezeirii am sorbit un vin, care m-a îmbătat mai înainte ca viţa-de-vie să fi fost zămislită... Paharul meu e luna plină. În vin se topeşte soarele... Numai la vederea amforelor sale, adoratorii se cufundă în beţie... E de ajuns să torni cîteva picături pe un mormînt şi suflul va reda viaţă leşului... Muribundul întins la umbra zidului de împrejmuire al viei îşi va regăsi puterile... Paraliticul se va ridica în picioare şi se va îndrepta spre lăcaşul în care vinul e servit în cupe... Muţii îşi vor recîştiga graiul spre a-i lăuda savoarea. Şipotul său se va face auzit de surzi... Orbul care îl va sorbi cu nesaţ îşi va redobîndi vederea... Vinul are limpezimea apei fără a fi apă, are fluiditatea aerului fără a fi aer, are lumina focului fără a fi flacără şi suflul vieţii fără a avea trup...“

Henry îşi plîngea oaspeţii, muritori sărmani, lipsiţi de lumina vorbelor inspirate ale lui Omar Ibn Al Faridh. Cît erau de seci, de banali. Stăteau în jurul mesei, ţepeni ca

niște fantoșe, cărora mîna păpușarului uitase a le mai împrumuta mișcările sale. Încremeniseră, privindu-l scandalizați.

Îl socoteau insignifiant pentru că tatăl său avusese o personalitate prea covîrșitoare, care lăsa în umbră pe bietul său urmaș.

Regele a murit !

Trăiască regele !

După moartea lui Richard, creatorul dinastiei Sunderland-Beauclair, el, Henry, luase în mînă însemnele puterii. În primele zile, responsabilitatea aceasta copleșitoare îl înspăimîntase, îl năucise. După ce prezidase o ședință a Consiliului de administrație, la care participaseră toate eminențele uriașei organizații economice pe care o reprezenta Casa Sunderland-Beauclair, prinsese întîmplător, ca din zbor, cuvintele lui Leslie Clinton, un fost colaborator al tatălui său, care șoptise la urechea lui Wilbur Morrison, directorul Băncii Manhattan :

— E greu să fii feciorul unui titan și să-i calci pe urme mai ales cînd soarta te-a zămislit nevolnic.

Cuvintele acestea aspre care, firește, nu erau destinate urechilor lui, îi biciuiseră mîndria, îi răniseră demnitatea. Leslie Clinton nu făcuse decît să exprime o părere unanimă.

Henry nu-și făcea iluzii. Colaboratorii îl priveau cu neîncredere și adeseori cu compătimire. Simțăminte pe care zadarnic se străduiau să nu le exteriorizeze în prezența sa. Sensibilitatea lui deosebită percepea cele mai ascunse reacții ale interlocutorilor. Disprețul acesta general, dar nemărturisit, îl făcea să arboreze o mască impasibilă glacială, să se închidă într-o carapace, într-o izolare pe care nimeni nu încerca să o străpungă. Nu încercau fiindcă nu-l înțelegeau.

Nici membrii familiei nu își făceau o idee potrivită despre mentalitatea, sentimentele, caracterul și intențiile sale. Susan era mai distantă, mai rece decît un sloi de gheață. Fiica senatorului Forbes, descendenta directă a unuia dintre onorabilii imigranți de pe „Mayflower", nu uita că bunicii și străbunicii soțului ei aveau o reputație echivocă. Puritană, cu principii de o impecabilă severitate,

dezaproba eleganța europeană a soțului ei, socotind-o efeminare.

Copiii lui Henry erau prea nevîrstnici spre a-l înțelege. Cel mai mare, Warren, abia împlinise șapte ani. Iris nu ieșea din lumea păpușilor. Ashley, prîslea, era mai afectuos, mai calin. Dar la ce sprijin moral se putea aștepta de la un copil de cinci ani ?

Frații lui Henry erau prezumțioși, trufași, ambițioși. Fiecare se considera superior șefului familiei.

Pe Henry îl muncea adeseori o întrebare fără răspuns. Cum de i se crease această reputație tristă ? Studiase la Oxford. Obținuse calificative strălucite. Încă de pe vremea cînd trăia tatăl său, dirijase uzina de armament de la Cardiff, iar mai tîrziu, fabrica de pulberi de la New Schenectady. Își împlinise conștiincios misiunile. Sub conducerea sa, „The First American Gunpowder and Gun Factory" cunoscuse o înflorire remarcabilă.

Familia nu-i iertase prima căsătorie. Se cutremurase din temelii dinastia Sunderland-Beauclair cînd Henry Sunderland, moștenitorul coroanei, se însurase cu Margaret Terrill, fiica minerului din Cardiff. Ce rușinoasă mezalianță ! Ce condamnabilă derogare ! Nu se lăsaseră pînă nu-l despărțiseră de Margaret, singura femeie care-l iubise cu adevărat. Tatăl lui, voluntarul Richard Sunderland, îl obligase să-și dezmoștenească feciorul rezultat din prima căsătorie, sub cuvînt că legitimitatea acestuia era dubioasă. Henry nu găsise tăria a se răzvrăti. Suferințele lui morale fuseseră însă cumplite...

Un servitor negru îi umplu iarăși paharul cu șampanie.

Cupa de cristal, sfeșnicele de argint de pe masă, chipurile convivilor, ale servitorilor se vedeau prin pînza mișcătoare a unei ape care deforma jucăuș imaginile, lungindu-le sau lățindu-le capricios.

O fărîmă de luciditate trase clopoțelul de alarmă. Henry își dădu brusc seama că dacă va mai sorbi și această cupă de șampanie, nu va mai fi în stare să se scoale de pe scaun. Deși elixirul cu bule de aur îl ispitea tantalic, se abținu să întindă mîna. Cu un efort de voință își încordă puterile și dădu să se ridice în picioare. Încheieturile îi erau însă moi, amorțite. Se propti cu palmele în masă și

făcu o nouă sforțare. Clătinîndu-se, izbuti să se desprindă de pe scaun. Cînd se văzu în picioare, zîmbi satisfăcut. Fusese mai tare decît vinul.

O dată cu el se ridicaseră și ceilalți oaspeți. Că la comandă. Acest semn exterior de respect era datorat simbolului pe care îl reprezenta șeful familiei, și nicidecum persoanei acestuia.

Henry zîmbi cu răutate. Va ști el să îngenunche pe acești indivizi prezumțioși, care-și permiteau să joace în ham, ca niște cai nărăvași. Îi va struni și îi va conduce cu mînă de fier.

Fără să le adreseze un cuvînt, sau cel puțin o înclinare din cap, se îndreptă spre ușa deschisă cu grabă de un servitor. Traversă împleticindu-se vasta sală de mîncare. Era încîntat că nu avusese nevoie de sprijinul nimănui, spre a săvîrși această ispravă demnă de toată lauda...

Sam, primul valet, intră tiptil în imensul dormitor. Pielea îi era tot atît de neagră ca și întunericul din încăpere. Printre buzele-i cărnoase, contractate de sforțarea continuă de a păși fără zgomot, dinții albi și puternici se întrezăreau fosforescenți, parcă împrumutînd un fragment din strălucirea razei de soare strecurată printre draperiile grele de brocart, lăsate ca o cortină de teatru peste fereastra înaltă.

Sam dădu la o parte faldurile somptuoase, slobozind puhoiul de lumină. Totdeodată, descoperi priveliștea vastă a oceanului străbătut de vine violete. Două corăbii cu pînze, și un remorcher cu zbaturi se tîrau alene pe învelișul apelor, lăsînd în urmă dîre de spumă.

Sam trecu la scrinul Chippendale din dreapta căminului de marmură. Acționă mecanismul unui ceas Louis XV împodobit cu lei de bronz, care începu să cînte un marș vesel militar.

În patul larg, cu baldachin de catifea roșie brodată cu aur, o mogîldeață acoperită cu o cuvertură subțire de mătase vișinie se răsuci, făcînd să scîrțîie somiera. Un căscat prelung, și de sub cuvertură ieși capul zbîrlit, cu ochii cîrpiți de somn, al șefului dinastiei Sunderland-

Beauclair, care clipi orbit de revărsarea aurie a razelor de soare.

Marşul săltăreţ şi antrenant se încheie cu un sunet de clopoţel.

Henry Sunderland se frecă îndelung cu pumnii la ochi. Deşteptarea matinală îi era îndeobşte penibilă. Indispoziţia lui căpăta însă proporţii de negru pesimism după nopţile pierdute în compania sticlelor de şampanie. În dimineaţa aceasta limba îi era coclită, capul greu ca o baniţă şi mădularele amorţite ca după un drum lung şi anevoios.

În vreme ce Sam prepara baia, intră un servitor negru, împingînd atent un cărucior pe care trona o uriaşă tavă de argint cu micul dejun. Henry îşi plimbă privirile scîrbite asupra feliilor subţiri de şuncă, asupra muşchiului fraged, în sînge, cu garnitură de caise zaharate, asupra cîrnaţilor de porc, arămii şi parfumaţi, asupra brînzeturilor asortate, prezentate după moda europeană, asupra biscuiţilor cu unt şi miere, asupra ouălelor albe ca bilele de biliard.

— Ia-le de aici ! porunci el, străduindu-se să îşi astîmpere greaţa. Ia-le mai repede ! Să nu le mai văd !

Servitorul negru retrase brusc tava, rostogolind îngrijorat ochii.

— Un *scotch* dublu, fără apă şi o cafea neagră ! Amară ! Foarte amară ! Să-mi taie greaţa, adăugă Henry, luîndu-şi privirile de la tava care-i întorcea pe dos mărunţaiele

Servitorul negru execută porunca.

Henry se dădu jos din pat. Cămaşa lungă de olandă, cu falduri bogate, amintea o rasă de călugăr dominican. Îmbrăcă un halat. În vreme ce îşi înnoda cordonul cu ciucuri de fir, trecu în faţa oglinzii. Îşi examină ochii cercănaţi, cu evantaiul de riduri ce se pierdeau pe podişul obrajilor înăspriţi de peria măruntă a bărbii crescute peste noapte. Faţa-i suptă, disproporţionat de lungă, cu pometii proeminenţi, nasul cîrn, cu nări largi, bărbia osoasă, pielea gălbuie ca pergamentul, lipită de fălcile puternic reliefate, îi subliniau asemănarea cu un cap de mort, ase-

mănare care se accentua o dată cu trecerea anilor, Henry era dezgustat de urîţenia sa. Bău whiskyul pe nerăsuflate, apoi sorbi cafeaua fierbinte, care-i limpezi gîndurile şi-i izgoni greaţa.

Majordomul apăru, ţinînd pe braţ un prosop lung şi pufos.

— Baia e gata, Sir.

Henry îşi cercetă încă o dată barba reflectată în oglindă. Tîrîndu-şi papucii, se îndreptă spre camera de baie.

O încăpere cu o astfel de destinaţie era o raritate în Lumea Nouă. Folosirea băii era permisă doar cu recomandarea medicului. Numai în casele foarte luxoase se mai găseau căzi de metal sau de marmură, mai mult pentru decor. Henry fusese educat în Europa. Acolo căpătase deprinderea să facă baie de două ori pe săptămînă. Apa caldă îi destindea corpul şi nervii, ajutîndu-l să uite pentru cîteva momente grijile cotidiene.

Camera de baie, creată de un arhitect format în Europa, era o copie stilizată a unei terme. Pereţii de marmură verde, pilaştrii şi colonetele de marmură albă, pardoseala de mozaic cu motive greceşti se armonizau cu bazinul de marmură trandafirie, flancat de trepieduri destinate mirodeniilor.

Henry nu folosea bazinul, iar în trepieduri nu ardeau niciodată mirodenii. Se spăla într-o cadă largă, cu doage de stejar lustruit, în care se cufunda cu voluptate pînă la gît. De data aceasta îşi muie precaut degetele în apa caldă. Clătină din cap satisfăcut. Îşi concedie servitorii — căci nu concepea să rămînă gol în faţa lor — apoi îşi lepădă halatul, cămaşa de noapte, şi intră în cadă. Aproape o jumătate de oră se bălăci în baia moleşitoare. Într-un rînd aţipi. Se trezi numai în clipa în care, cufundîndu-se pe nesimţite, ajunse cu gura la nivelul apei. Se săpuni, se spălă, cu sîrg şi, înviorat, ieşi din cadă. Se şterse cu prosopul pînă cînd i se înroşi pielea. Îşi trase halatul pe mîneci şi se înapoie în dormitor.

Sam îl bărbieri după toate regulile artei, stropindu-i apoi obrazul cu paciuli, apă de colonie la modă. Restul toaletei continuă potrivit ritualului. Henry îşi puse direct

pe piele o flanelă roşie — pe care orice bărbat elegant se simţea obligat să o poarte — iar pe deasupra o cămaşă de olandă fină, cu jabou şi manşete de dantelă. Peste indispensabilii de aceeaşi culoare cu flanela, îşi trase o pereche de pantaloni culoarea oului de raţă, bine strînşi pe picior şi cu *sous-pied*-uri negre. Pantofii de lac aveau catarame de argint. Înnodarea cravatei — o fîşie lată şi lungă de mătase neagră, care se înfăşura de cîteva ori în jurul grumazului, înecîndu-l în falduri măiestrite — dură aproape un sfert de oră. Era cea mai complicată şi laborioasă operaţie. O jiletcă *chamois* şi o redingotă *ciel serein* îi desăvîrşi înfăţişarea de *dandy*. Henry nu uitase lecţiile de eleganţă vestimentară pe care i le predase cu preţiozitate Beau Brummell, fostul său coleg de la Eton şi Oxford.

În clipa în care se privi pentru ultima oară în oglindă, ceasul Louis XV sună de nouă ori din clopoţel.

Vioi, cu capul sus, Henry ieşi din dormitor. Străbătu coridorul larg, împodobit cu statui şi tablouri, şi se îndreptă spre salonul coloanelor de malahit în care familia sa lua în fiecare dimineaţă micul dejun. Henry prefera să i se servească la pat micul dejun.

Soţia sa, Susan, o fire autoritară, care îşi făcuse din protocol a doua religie, reuşise să-şi convingă bărbatul că micul dejun era unul din momentele solemne ale zilei, la care întreaga familie avea obligaţia să facă act de prezenţă.

Pe măsură ce se apropia de salonul coloanelor de malahit, buna lui dispoziţie se topea ca zăpada la soare. Fruntea i se înnoura, ochii căpătau scăpărări aspre, spinarea i se arcuia, ca la motanii puşi pe harţă.

Henry intră în salon. Soţia şi copiii îl aşteptau fără să se fi atins de mîncare. Dacă-l vedea adîncit în gînduri, Susan se abţinea să-l cicălească. Experienţa îl învăţase pe Henry să adopte pentru circumstanţă un aer preocupat, posomorît, care să-l ferească de cicălelile soţiei.

Căpşoarele celor trei copii se proiectau pe fundalul ferestrei englezeşti ce dădea spre grădină. În capul mesei, Susan stătea ţeapănă, cu mîinile în poală şi cu privirile mohorîte aţintite spre uşă. Rochia ei neagră era închisă

pînă la gît. Mînecile lungi nu lăsau să se vadă decît degetele subțiri și jumătate din dosul palmei. Părul lins, despărțit la mijloc de o cărare, cădea de o parte și de alta a feței într-o coafură ce amintea urechile unui *setter*. Nasul drept, obrajii palizi, nefardați, buzele subțiri accentuau expresia aspră a ochilor. Eleganța lui Henry contrasta cu austeritatea voluntară a soției.

Susan Sunderland avea în dreapta pe Mary-Iris, o fetiță de șase ani, blondă, drăguță. Băieții — Warren în vîrstă de șapte ani și Ashley care abia împlinise cinci — stăteau *vis-à-vis* de Iris.

— Bună dimineața ! rosti Henry sec, așezîndu-se pe scaunul său de la celălalt capăt al mesei.

Susan răspunse abia mișcînd din buze. Copiii rostiră în cor un bună dimineața cristalin, ca un terțet de clopoței, apoi începură să guste fără entuziasm din feliile de șuncă servite în farfurii de Saxa. Susan nu se atinse de mîncare.

Potrivit ritualului, Henry sorbi cîteva înghițituri de ceai, apoi dădu să se ridice de la masă.

— Aș vrea să-ți vorbesc, rosti Susan, oprindu-l cu un gest.

— Regret. Astăzi îmi este imposibil. Am un program foarte încărcat.

Susan își strînse buzele, apoi replică înciudată :

— Niciodată nu ai timp să stai de vorbă cu mine.

— Despre ce să vorbim ? În domeniul tău nu mă amestec. Activitatea mea profesională nu cred că te interesează.

Susan aruncă o privire jenată asupra servitorilor care se aferau în jurul mesei, apoi începu să vorbească franțuzește.

— Am avea de discutat și despre alte subiecte, Henry. Despre noi, de pildă, spuse ea.

— Mai toți servitorii noștri știu franțuzește, replică el ironic. Precauțiunile dumitale sînt inutile. Probabil că ai să-mi spui iarăși ceva dezagreabil.

— Mă silești.

— Sînt deprins cu această manieră. Nu mă amuză.

— Nici pe mine nu m-a amuzat comportarea ta de aseară. Te-ai îmbătat. Te-ai făcut de rîs. Cînd te-ai ridicat de la masă, te clătinai ca un plop bătut de furtună.

— Ce comparaţie poetică ! Trebuia să te faci scriitoare, Susan.

— Ironiile nu mă dezarmează. Mă îndîrjesc. Glasul ei, reţinut pînă atunci la un diapazon moderat, se înăspri. Îţi atrag atenţia pentru ultima oară, Henry Sunderland. Îndreaptă-te înainte de a fi prea tîrziu. Prin felul tău de a te purta îţi dezonorezi numele şi familia.

Henry se învineţi de furie. Vru să riposteze, dar se abţinu. Se ridică brusc de pe scaun, trînti şervetul pe masă şi ieşi vijelios pe uşa larg deschisă de majordom.

Cu mîinile la spate, Henry stătea în faţa ferestrei deschise şi urmărea cu priviri absente circulaţia de pe Wall Street. Lumea pestriţă, gălăgioasă, care umbla grăbită în susul şi în josul străzii, huruitul trăsurilor, strigătele răguşite ale vînzătorilor de ziare se învîrteau într-un vacarm care nu reuşea să-l distragă din gîndurile sale.

În încăperea imensă ce-i servea drept cabinet de lucru, domnea o răcoare plăcută. În dreptul biroului Empire, împodobit cu alămuri strălucitoare, Bert Lawson, secretarul de serviciu, stătea în picioare şi citea dintr-un carnet cotele Bursei din ziua precedentă. Glasul lui egal, monoton, ajungea la urechea lui Henry sub forma unui murmur indistinct. Deşi îşi dădea seama că nu e ascultat, secretarul continua să psalmodieze :

— New York Bank 125. Manhattan 117 3/4. Merchants Bank 107 1/2. Union Bank 103. Bank of America 105. Louisiana 91. Bonuri de tezaur 4 1/4. Mutual 100...

Gîndurile lui Henry fugeau la Susan, care-l umilise în faţa servitorilor şi prin asociaţie de idei la banchetul din ajun. Băuse mai mult decît s-ar fi cuvenit. Avea însă o scuză. Susan făcea ca recepţiile oferite la Sunderland House să fie de o monotonie exasperantă. Se serveau cele mai somptuoase meniuri şi cele mai scumpe vinuri. Atmosfera se menţinea însă atît de îngheţată, încît un ziarist cu imaginaţie le asemuise cu nişte „agape mortuare".

Deodată, Henry înregistră automat tăcerea din birou. Lawson încetase să mai citească. Se întoarse brusc spre secretar.

— Ai terminat, Lawson ?

— Da, sir.

— Mulţumesc.

Se îndreptă spre masa de lucru. Se simţea vinovat că nu urmărise cotele Bursei. Tatăl său n-ar fi săvîrşit o asemenea greşeală.

— Lawson, ce cotă spui că au acţiunile noastre ? întrebă el, încercînd să-şi repare neglijenţa.

Secretarul reciti :

— Manhattan Bank 117 3/4.

Henry se aşeză în fotoliu.

— Hm ! Tendinţa ?

— În scădere, Sir.

— Rău. Foarte rău ! Explodă fără veste. Sînt înconjurat de incapabili. Nimeni nu-şi face datoria. Nimeni ! Nimeni !

Izbi cu pumnul în masă, spre stupefacţia secretarului.

Deodată, privirile îi căzură asupra portretului în ulei al tatălui său, care-l privea de sus, încruntat, a mustrare. Inima i se strînse ca şi cînd Richard Sunderland s-ar fi materializat în preajma sa. Se încordă, de parcă ar fi vrut să sfarme lanţurile închipuite, ce-i încătuşau fiinţa. Omul acesta, care-l terorizase o viaţă întreagă, îl urmărea şi de dincolo de mormînt.

— Lawson, tabloul acesta să fie mutat în sala de consiliu.

Secretarul îşi ascunse mirarea.

— Prea bine, Sir.

Henry se îndreptă spre dulapul în care-şi ţinea băuturile. Fără să ţină seama de prezenţa scribului, scoase o sticlă de whisky. Îşi umplu un pahar şi îl dădu peste cap.

— Lawson, ce acţiuni au înregistrat creşteri ?

— Merchants, Louisiana şi Goldberger and Sunderland.

— Goldberger and Sunderland ? Ce firmă mai e şi aceasta ? întrebă Henry încreţind din sprîncene.

— Bătrînul Isaac Goldberger și-a asociat ginerele la conducerea băncii.

Henry se abținu a face comentarii. Îl indispunea ascensiunea acestui văr, a acestei rude sărace care-și permitea să asocieze numele Sunderlandzilor cu numele unui bancher originar din ghetourile poloneze.

— Trimite-l pe Morrison la mine, porunci el.

— Îndată, Sir.

Secretarul ieși.

Rămase singur, Henry își mai umplu un pahar. Tensiunea sa nervoasă creștea ori de cîte ori trebuia să stea de vorbă cu directorul Băncii Manhattan. În fața acestui vechi colaborator al tatălui său, se simțea mărunt, neînsemnat. O singură soluție ar fi lichidat complexul acesta de inferioritate — concedierea lui Morrison. Dar o asemenea hotărîre nu se ia peste noapte. Morrison era singurul om capabil să dirijeze complicatele resorturi ale băncii. Noul stăpîn al Casei Sunderland trebuia să se familiarizeze cu sforăriile financiare înainte de a se elibera de tutelă. De multă vreme plănuia o epurare a cadrelor conducerii. Voia să promoveze elemente noi, devotate lui, pe care să se sprijine în eventualitatea unui conflict deschis cu frații săi. Conflict care se profila la orizont.

Calm, sigur de sine, Wilbur Morrison intră în birou. Salută cu o înclinare a capului.

— Bună dimineața, Mr. Sunderland.

Părul lui alb, expresia gravă, aproape tristă, a ochilor, gesturile molcome, îi dădeau o înfățișare care inspira încredere. Directorul Băncii Manhattan personifica eficiența.

Henry remarcă și de data aceasta că Morrison nu i se adresa cu formula : „Sir".

— Ia loc, Mr. Morrison.

— Mulțumesc.

Directorul se așeză greoi pe un scaun.

Henry rămase în picioare.

— Știți ceva în legătură cu constituirea asociației Goldberger and Sunderland ?

— Am fost informat acum cîteva zile. Samuel Sunderland face carieră frumoasă.

— Nu acest lucru mă interesază, replică el sec. Mă supără prezența numelui Sunderland pe o firmă străină de Casa noastră.

— Mă tem că în privința aceasta nu este nimic de făcut. Mr. Samuel Sunderland nu poate fi împiedicat să-și înscrie numele pe o firmă comercială.

— Luați legătura cu Sanders. Va găsi, sper, o soluție.

— Mă îndoiesc...

Fruntea lui Henry se întuneca treptat. În drumul său întâlnea numai piedici. Dacă Sanders nu va fi în stare să rezolve această problemă, va apela la serviciile altor avocați. Și Sanders îmbătrînise. Trebuia să cedeze locul său tinerilor.

Morrison se ridică de pe scaun.

— Mai aveți nevoie de mine ?

— Da. N-am terminat. Referitor la creditele solicitate de șantierele noastre navale de la Long Island... Am studiat memoriul. Răspunsul meu este negativ.

Surprindere pe chipul lui Morrison.

— Refuzați creditele ? Tatăl dumneavoastră le fixase pentru acest an.

Henry se înroși de mînie.

— Invocați necontenit numele acestui om. Renunțați. Este o formulă perimată. Oricine poate să greșească. Și părintele meu a greșit cînd a acceptat să investească opt sute de mii de dolari în construcția unor nave cu aburi.

— Viitorul este al navelor cu aburi. Pe Hudson, pe Mississippi, pe Marile Lacuri, vasele cu zbaturi au început să circule cu regularitate.

— Navigația fluvială nu mă interesează, replică Henry cu dispreț. *C'est du menu frétin.*

Morrison nu se dădu înfrînt.

— Nava cu roți și zbaturi „Savannah" a străbătut Oceanul Atlantic.

— Sînt bine informat asupra acestei călătorii, Mr. Morrison. „Savannah" a mers cu aburi numai nouăzeci și nouă de ore. Restul de cinci sute zece ore le-a parcurs cu vele. Hm ! Circ !

— Unii oameni se luptă să-şi asigure monopolul acestor numere de circ. Livingstone, Fulton, Howard, Roosevelt...

Henry făcu un gest de nepăsare.

— Utopişti !... Nimeni nu-i poate împiedica să meargă la ruină... Rămîne hotărît. Retrageţi creditele.

Descurajat, Morrison lăsă braţele să-i cadă.

— În definitiv dumneavoastră decideţi. Dacă flota noastră comercială va rămîne în urmă...

— Îmi asum responsabilitatea. Nu vă mai reţin, Mr. Morrison.

Directorul Băncii Manhattan ieşi scîrbit.

După această discuţie, hotărîrea lui Henry de a-l concedia deveni şi mai fermă. Îşi sună secretarul.

— Mulţi solicitanţi pe ziua de azi, Lawson ?

— Treizeci şi opt de persoane, Sir.

Scoase din mapa de sub braţ o listă pe care o prezentă patronului. Henry o parcurse distrat. Se opri la un nume cu rezonanţe spaniole.

— Garcia Albornoz, marchiz de Mondéjar, citi el intrigat. Cine mai e şi acesta ?

— A sosit ieri din Europa. Pretinde a fi purtătorul unui important mesaj pentru dumneavoastră, Sir.

Lui Henry nu-i plăcea să primească personalităţi de prim-plan. Îl intimidau. S-ar fi eliberat de această corvoadă, însă nu se încumeta s-o încredinţeze altcuiva. Spre deosebire de tatăl său, care se pricepea să-şi aleagă şi să-şi fasoneze oamenii, creînd instrumente docile şi de încredere, Henry nu avea curajul să se bizuie pe nici unul din colaboratori.

— Poftește pe marchizul de Mondéjar.

— Înaintea vicepreşedintelui Băncii Statelor Unite ? De o jumătate de oră aşteaptă să fie primit, exclamă Lawson, uluit de această răsturnare a ordinei audienţelor.

În concepţia sa, reprezentanţii primei instituţii bancare din ţară trebuiau să se bucure de anumite privilegii.

Şi Henry se temu să nu facă o gafă. Poate că Lawson avea dreptate. Ardea însă de curiozitate să intre în posesia mesajului adus de Mondéjar. Presimţea că acest emisar era într-adevăr purtătorul unor veşti de mare însemnătate.

— Introdu-l pe marchiz prin sala de consiliu. Să nu fie observat de nimeni.

Trecu lîngă fereastră. Voia să fie găsit stînd în picioare. Va evita să se ridice de pe scaun în întîmpinarea noului-venit. De ce nu era şi el înzestrat cu acea calmă şi condescendentă eleganţă cu care părintele său îşi primea vizitatorii de seamă ?

Don Garcia de Albornoz, marchiz de Mondéjar, intră cu pas elastic, de curtean priceput să străbată tăcut şi cu aplomb saloanele palatelor regale. Cu gesturi rotunde, marchizul salută. Deşi părea trecut de cincizeci de ani, era subţire ca un efeb şi cochet ca un prim amorez.

Henry îl pofti să ia loc pe un scaun, apoi trecu la biroul său.

După ce Lawson se retrase, impresionat de prestanţa străinului, acesta scoase din buzunarul dinăuntru al hainei un sul de hîrtie pe care-l încredinţă gazdei.

— Scrisorile mele de acreditare, semnate de Majestatea-sa Fernando al II-lea, regele Spaniei, rosti el cu gravitate.

Henry desfăcu sulul. În cîteva rînduri autografe, regele îi aducea la cunoştinţă că purtătorul acestui mesaj, emisarul său personal, îi va transmite prin viu grai doleanţele sale.

Henry avea mare respect pentru instituţia monarhică. Respect insuflat în şcolile din Anglia. Ridică privirile asupra spaniolului.

— Vă ascult.

Sprijinindu-şi coatele de braţele fotoliului, marchizul îşi împreună mîinile subţiri, striate de vine aparente. Un imens smarald, gravat cu blazonul casei de Mondéjar, strălucea pe inelarul stîng.

Intră de-a-dreptul în subiect.

— Majestatea-Sa este nemulţumită de chipul în care Casa Sunderland se achită de obligaţiile ce-i revin, potrivit convenţiei încheiate între Coroana Spaniei şi regretatul dumneavoastră părinte.

Neliniştit, Henry îşi muşcă buzele. Regele Fernando intenţiona să denunţe tratatul comercial semnat de regele Carlos al IV-lea şi de Richard Sunderland-Beauclair ?

Tratatul acesta contribuise în largă măsură la ascensiunea Casei Sunderland.

— Potrivit prevederilor convenţiei, continuă marchizul, Casa dumneavoastră a obţinut concesionarea exploatării minelor de metale preţioase din coloniile noastre, situate în cele două Americi, în schimbul unor obligaţii precise. Or, aceste obligaţii nu sînt executate de Casa dumneavoastră. În ultimul an n-au sosit la Madrid decît două transporturi de cîte două milioane de piaştri mexicani şi un singur transport de aur din viceregatul Perului.

Lui Henry i se umeziră palmele. Încercă aceeaşi senzaţie de neliniște şi ruşine, ca la un examen la care n-ar fi ştiut să răspundă.

— Un moment, vă rog.

Îşi sună secretarul.

— Lawson, cheamă pe Mr. Leslie Clinton.

După plecarea secretarului, se adresă emisarului spaniol.

— Vom lămuri imediat această chestiune, *Señor Marqués.*

Mondéjar înclină din cap în semn de asentiment. Rămase apoi nemişcat pe scaunul său, asemenea unei zeităţi severe.

Leslie Clinton apăru după cîteva minute, care îi păruseră lui Henry penibil de lungi.

— *Senor Marqués,* îmi permiteţi să vă prezint pe Mr. Leslie Clinton, consilierul meu pentru afacerile americane.

Mondéjar înclină iarăşi din cap.

— Clinton, reluă Henry Sunderland, te rog să-mi explici cauzele întîrzierii livrărilor de monedă şi lingouri către Spania. Casa noastră şi-a asumat obligaţii care trebuie onorate...

Leslie Clinton ridică din umeri.

— În limita posibilităţilor, Sir. *Señor Marqués* nu cunoaşte probabil situaţia coloniilor spaniole din cele două Americi.

Se întoarse către Mondéjar.

— Reprezentanţii dumneavoastră din Lima, Bogota, Caracas şi Mexico nu v-au raportat cît este de precară autoritatea Coroanei spaniole în această emisferă ?

Marchizul făcu un gest de nerăbdare.

— Am venit aici să pun întrebări, nu să fiu întrebat.

Lui Henry nu-i plăcu tonul emisarului spaniol. Dar nu reacţionă.

Leslie Clinton aruncă o privire întrebătoare patronului său. Faţă de tăcerea acestuia se resemnă să înfrunte singur privirile închizitoriale ale marchizului.

— Potrivit convenţiei încheiate între Coroana Spaniei şi Casa noastră, ne revenea obligaţia să asigurăm exploatarea minelor de aur şi argint din coloniile dumneavoastră americane, precum şi transportul în Spania al metalelor nobile rezultate din această exploatare.

— Şi ? întrebă monosilabic marchizul.

— Prin aceeaşi convenţie, Coroana Spaniolă îşi lua obligaţia să creeze Casei noastre condiţii optime pentru îndeplinirea sarcinilor ce ne revin. Cu alte cuvinte să garanteze pe continent securitatea minelor, a depozitelor, a drumurilor de acces, a transporturilor... În realitate, autoritatea Metropolei asupra coloniilor suferă o eclipsă care ne pune în imposibilitate de a ne continua misiunea. Ştiţi, cred, că Venezuela şi Noua Grenadă sînt în plin război civil. Generalul Simon Bolivar s-a proclamat preşedinte al Marei Columbii. Colonelul José de San Martin şi aventurierul Bernardo O'Higgins au izgonit trupele spaniole din Chile. Armatele braziliene au năvălit în Banda Oriental. Se pare că militarii au pus mîna pe putere la Buenos Aires. În Mexico, viceregele Juan O'Donaju este asediat în Vera Cruz de forţele revoluţionare dirijate de Augustin Iturbide, de Guerrero şi de Carlos Bustamante. În aceste condiţii nu e de mirare că ne-am încetat activitatea. Nu aşteptaţi, cred, să vă facem ordine în colonii. Casa Sunderland nu poate săvîrşi minuni. Generalii dumneavoastră să restaureze mai întîi autoritatea Coroanei în teritoriile de peste mări.

Pe chipul marchizului de Mondéjar se aşternu o expresie de mîndrie rănită

— Coroana Spaniei știe ce are de făcut, replică el. Teritoriile căzute în mîinile revoluționarilor vor reveni în curînd sub autoritatea Metropolei. Nu mai este un secret pentru nimeni faptul că Sfînta Alianță studiază planul unei intervenții militare în cele două Americi. Spiritul revoluționar din această emisferă trebuie înnăbușit în sînge. Sînt însă și colonii rămase sub autoritatea Spaniei.

— Întinderea acestor teritorii este neglijabilă, *Señor Marqués,* replică Leslie Clinton. Ar trebui să faceți o inspecție la fața locului. Poate că în felul acesta, Majestatea-Sa regele Spaniei va fi informat mai exact asupra întinderii dezastrului.

— Folosiți un cuvînt tare, *Señor* Clinton.

— Oglindește, din nefericire, realitatea, *Señor Marqués.* Generalii dumneavoastră n-au mai salvat nimic. Aurul și argintul au căzut în puterea revoluționarilor. Față de această situație sîntem cu mîinile legate. Rolul nostru s-a încheiat.

Marchizul se sculă brusc de pe scaun.

— Mă lăsați să mă înapoiez cu mîinile goale în Spania ?

— *Ex nihilo nihil, Señor Marqués,* replică liniștit Clinton.

Mondéjar își ridică mîinile, apoi le lăsă să cadă de-a lungul corpului în semn de neputință. Se apropie de biroul lui Henry.

— Trebuie să faceți ceva pentru Spania, *Señor* Sunderland. Eventual un împrumut.

Marchizul se dezumflase ca un balon spart. Trufia lui de la începutul vizitei lăsase locul unei agitații caracteristice latinilor.

— La ora actuală posibilitățile noastre sînt oarecum reduse, declară Henry cu regret în glas.

— Părintele dumneavoastră a acordat împrumuturi importante Franței, Austriei, Angliei, Prusiei, Danemarcei, susținu Mondéjar.

— A împrumutat și Spaniei, completă Leslie Clinton. Împrumutul n-a fost restituit nici pînă azi.

Cu un efort, marchizul își recîștigă calmul. Adoptă o poză demnă.

— Constat cu tot regretul că zvonurile, care circulă la Paris și la Viena în legătură cu simpatiile prorevoluționare ale Casei dumneavoastră, nu sînt lipsite de temei. Atitudinea dumneavoastră față de Spania ilustrează această tendință.

Iritat, Henry se ridică la rîndul său în picioare.

— Contest o astfel de atitudine, rosti el cu emfază. Casa noastră și-a dovedit prietenia față de Sfînta Alianță. Chiar și dumneavoastră, *Señor Marqués,* ați menționat o serie de împrumuturi acordate Imperiului Austriac, Angliei și Prusiei.

— Ați acordat împrumuturi și Franței napoleoniene, replică Mondéjar.

— În acea epocă, *Señor Marqués,* Spania era aliata Franței, ripostă suav Leslie Clinton.

Marchizul nu catadicsi să arunce o privire spre consilierul afacerilor americane. Se adresă tot lui Henry.

— Regretatul dumneavoastră părinte a fost un bun prieten al Spaniei. Îmi pare rău că nu pot spune același lucru despre fiul său.

Henry simți că i se urcă sîngele în cap. I se aducea iarăși aminte de fondatorul dinastiei Sunderland ? Era exasperat. Replică aspru.

— Nu am arătat niciodată dușmănie Coroanei Spaniole. Dimpotrivă. Este suficient să menționez că fratele meu, Robert, a primit titlul de *grande* de Spania, pentru serviciile aduse regelui Carlos al IV-lea și dinastiei de Bourbon.

— Aceasta nu l-a împiedicat pe celălalt frate al dumneavoastră, Charles, să uneltească împotriva Spaniei și să sprijine efectiv forțele revoluționare din Mexico.

— Faceți o afirmație riscantă, *Señor Marqués,* rosti sec Henry.

Mondéjar zîmbi cu ironie.

— Dispunem de dovezi potrivit cărora *Señor Charles* Sunderland a stipendiat pe dușmanii Spaniei. Vă țin la dispoziție documentele respective.

Se înclină protocolar.

— V-am reținut îndeajuns, *Señor.* Înainte de a mă retrage, vă rog să reflectați serios asupra consecințelor

neplăcute care ar decurge pentru Casa Sunderland în cazul continuării politicii dumneavoastră inamicale față de Spania...

— Este un ultimatum, *Señor Marqués* ?

— Avertismente cu această denumire se dau numai între state suverane, *Señor*. Casa Sunderland este o întreprindere comercială. „Punere în întîrziere" ar fi un termen mai potrivit.

Don Garcia Albornoz, marchiz de Mondéjar, salută pentru ultima oară, apoi se îndreptă spre ușă, fără a aștepta să fie condus.

Henry își încleștă pumnii. Îl sugruma mînia. Nici un emisar al unei mari puteri n-ar fi îndrăznit să vorbească pe acest ton lui Richard Sunderland. Și pe el îl umilea un marchiz oarecare, trimisul celui mai prăpădit rege din Europa Occidentală. Și încă în prezența lui Leslie Clinton, acest subaltern care-l subestima.

— Poți să pleci, Clinton, spuse el. Vom mai discuta, despre problema spaniolă. Să-mi pregătești un dosar complet în legătură cu posibilitățile noastre de ajutorare a Spaniei.

— Prea bine, Sir

Clinton ieși, încrucișîndu-se în prag cu Lawson, care răspundea la sunetul de clopoțel al patronului

— Sir ? întrebă deferent secretarul.

— Să intre vicepreședintele Băncii Statelor Unite, zise Henry, străduindu-se să-și stăpînească nervii surescitați. Un moment. Ia notă ! Fratele meu Charles să se prezinte de urgență la New York. După cîte știu, s-a înapoiat din Mexico.

— Acum zece zile se afla la Baton Rouge, Sir.

— Perfect. Trimite după el un curier. Încă ceva, Lawson. Cînd trebuie să sosească Mr. Lafont de la Baltimore ?

— Mîine, Sir.

— Îndată ce sosește să ia legătura cu mine.

— Am înțeles, Sir.

Charles Sunderland execută dispoziția fratelui său, dar fără mare grabă. Se afla la Natchez cînd îl ajunse din urmă comunicarea lui Lawson. Sosise tocmai de la Baton

Rouge, unde achiziționase o întreagă stradă din cartierul de afaceri al orașului. La Natchez zăbovi două săptămîni. Abia atunci plecă spre New York.

Într-o dimineață, aproape de ora prînzului, își făcu apariția la Banca Manhattan. Nu-și anunțase în prealabil sosirea. Intră degajat în biroul lui Henry, salută cu un *How are you*, morfolit în colțul gurii, apoi se răsturnă picior peste picior într-un fotoliu. La treizeci și șapte de ani, ultimul fiu al Opheliei Sunderland arăta ca o gorilă îmbrăcată în haine croite după ultimul jurnal. Torsul masiv, brațele musculoase, neobișnuit de lungi, picioarele puternice, scurte și curbate, capul rotund, acoperit de o chică roșie foc și înfipt în grumazul scurt și gros, ochii șireți, foarte vioi, cu gene dese, nasul turtit și strîmb, deformat de pe urma unei încăierări homerice într-o cîrciumă din Vera Cruz, îi dădeau înfățișarea unui grotesc bufon de curte.

Ultrarafinatul Henry se uită cu o repulsie abia deghizată la acest ciudat exemplar uman, care nu semăna cu nici unul din frații săi.

— Deși aveam enorm de lucru, am răspuns la chemarea ta, zise Charles, frecîndu-și bărbia.

Ochii lui oglindeau o batjocură care nu plăcu lui Henry.

— Regret că trebuie să te dojenesc, Charles.

— Să mă dojenești ? Poftim, nu te jena. Ești șeful familiei. Săpunește-mă.

Henry simți că-l zgîndăre mînia. Desconsiderarea aceasta era de-a dreptul insultătoare.

— Charles, subminezi una din cele mai frumoase realizări ale tatălui meu, începu el grav.

— Oho, subminez !... Ce cuvinte mari. Și, mă rog, ce operă subminez ?

— Convenția încheiată între tata și Coroana Spaniolă.

— Respectul tău pentru tata mă înduioșează, replică teatral Charles. Dă-mi voie să-mi scot batista. M-ai emoționat pînă la lacrimi.

Henry îi ignoră ironia.

— Îți vorbesc cu toată seriozitatea, Charles.

— Mă rog, mă rog. Acuzaţiile sînt totuşi vagi. Fii mai precis.

— Acum două săptămîni am primit vizita marchizului de Mondéjar, emisarul regelui Spaniei.

— Simandicoasă vizită ! Ei, şi ?

— Regele Fernando m-a prevenit că va anula convenţia dacă mai continuăm politica noastră de duplicitate. La început am rămas foarte surprins, fiindcă nu mă ştiam vinovat cu nimic. Mai tîrziu însă, m-am dumirit. Acuzaţia nu mi se putea aduce în nici un caz mie. Sufeream însă indirect consecinţele politicii de duplicitate dusă de tine.

— Duplicitate faţă de cine ?

— Încurajezi pe duşmanii Spaniei. Subvenţionezi pe rebelii din Mexic şi din America de Sud.

Gura lui Charles se strîmbă într-un zîmbet vesel.

— Şi ce ţi-a mai spus emisarul Majestăţii-Sale ?

— Că pe anul în curs n-ai trimis decît două transporturi de piaştri şi un transport de lingouri de aur.

— Adevărat. Regret că le-am trimis. Sînt, de altfel, şi ultimele.

Henry se încruntă.

— Ţi-ai pierdut minţile !

Charles izbucni în rîs.

— Nu te mai uita atît de urît la mine, că mă sperii. Ai o mutră de cotoi înfuriat.

— Charles, nu-ţi îngădui... rosti Henry gîtuit de mînie.

— Da, da. Sînt ultimele transporturi, repetă fratele său după ce-şi stăpîni, în sfîrşit, hohotele de rîs. Coloniile spaniole, cu excepţia Cubei, nu mai există decît pe hîrtie. Sînt surprins că nu eşti încă informat de acest lucru. Consilierii tăi ce fac ? Dorm ?

Henry se feri să declare că Leslie Clinton îl prevenise, prezentîndu-i un foarte amplu raport asupra situaţiei complicate din coloniile Spaniei.

— Regele Spaniei ne-a ameninţat...

— Dragul meu Henry, mă sinchisesc tot atît de mult de ameninţările regelui Spaniei ca şi de blestemele unui moşneag senil.

— Sfînta Alianţă pregăteşte o expediţie de pedepsire împotriva răsculaţilor...

— Şi cu ce îşi va transporta soldaţii ? Cu flota spaniolă, care nu mai e decît o caricatură a Invincibilei Armada de odinioară ? Cu flota militară franceză, care de la Trafalgar încoace a trecut în rîndul fantomelor ? Sau poate cu flota Imperiului Austriac, care ar încăpea cu vas-amiral cu tot în bazinul parcului meu de la New Orleans. Să fim serioşi, Henry. Anglia, unica mare putere navală la ora actuală, nu va participa niciodată la o astfel de expediţie. O ştii de altfel şi tu.

Henry îl privea cu milă. Cît de limitat era şi omul acesta, reflectă el. Pentru că făcuse puţină treabă în Mexico, în epoca răscoalei lui Iriarte, îşi dădea acum aere de mare cunoscător al problemelor Americii Latine... *Sancta simplicitas...*

— Charles, uiţi un singur lucru, interveni el. Interesele Casei Sunderland nu se rezumă la cele două Americi. Aş spune chiar că centrul de greutate al afacerilor noastre s-a deplasat în Europa. Nu putem deci ignora Sfînta Alianţă, care la ora aceasta dirijează destinele Lumii Vechi.

Charles făcu un gest de nepăsare.

— La Viena, Robert, „diplomatul familiei", va şti să se descurce şi singur. Cît priveşte Gerald, puţin îmi pasă dacă Sfînta Alianţă îi va pune beţe în roate la Paris.

— Judecata ta e simplistă, Charles. Capitalurile noastre angajate în Europa...

— Lasă predicile, Henry. Mă obosesc, exclamă fratele său, ridicîndu-se vioi de pe scaun.

Se întinse de îi pîrîiră oasele, se lăsă uşor pe vine, asemenea unui cavalerist ce-şi verifică elasticitatea tendoanelor şi a încheieturilor, apoi se îndreptă spre uşă.

— Am plecat. Mai am şi alte treburi. N-am mai fost la New York de la moartea tatei.

Se opri cu mîna pe clanţă.

— Ai putea să mă inviţi diseară la cină. Se spune că dineurile de la Sunderland House n-au seamăn. Sau ţi-e frică de Susan, rosti el cu făţişă ironie. Ştiu că nu mă poate suferi. De altfel mîine scapi de mine. Mă înapoiez la New Orleans.

Henry îşi încleştă fălcile, Nu-l putea lăsa să plece înainte de a-l convinge să-şi schimbe politica faţă de Spania. Dacă ar fi trăit tatăl său, ar fi fost de ajuns să se încrunte ca Charles să intre în pămînt. Pe cînd azi...

— Charles, diseară la opt, te aştept la cină.

— Eşti sigur că Susan n-o să mă dea afară ?

— Susan este o „doamnă".

— Aş fi preferat-o pe Margery Terrill. Era mai sinceră, replică Charles brutal.

Salută, ducînd degetul la frunte, apoi ieşi.

După o discuţie furtunoasă cu soţul ei, Susan acceptă să-l primească pe Charles. Spre a nu fi obligată să întreţină conversaţie cu acest personaj, dezgustător pentru ea, invită în ultimul moment pe senatorul Underhill cu soţia, pe consulul Marei Britanii la New York, Willett, şi pe fratele ei, David Forbes, fost ofiţer în marina militară a Statelor Unite.

Henry blestemase capriciul lui Charles. Se pare că acesta solicitase a fi invitat numai spre a-i crea dificultăţi familiale. Henry era într-o dispoziţie sufletească masacrantă şi datorită unui insucces suferit pe alt tărîm. La Bursă se întîlnise întîmplător cu vărul său, Samuel Sunderland. Deşi îi repugna să stea de vorbă cu acest personaj, care-i amintea originea plebeiană a bunicului său patern, îl oprise spre a-i sugera să schimbe firma Băncii Goldberger and Sunderland, susceptibilă să creeze o confuzie cu titulatura Casei Sunderland-Beauclair.

Samuel îl privise de sus, apoi rostise înţepat :

— Confuzie nu cred să se creeze. Banca Goldberger and Sunderland e prea măruntă faţă de mastodontul Manhattan Bank al Casei Sunderland-Beauclair. Afară de aceasta, marchizul de Beauclair v-a plasat în rîndul nobilimii. Eu nu sînt decît fiul unui oarecare Patrick Sunderland, făurar de cuţite. Nu e vina mea dacă Patrick Sunderland a fost frate cu Richard Sunderland-Beauclair, ilustrul dumitale părinte.

Henry voise să plaseze o replică, dar vărul său nu-i dăduse timp.

— Da, da. Nici eu nu mă supăr că pe toate străzile sînt lipite afișe cu numele unei călărețe de circ, Babs Sunderland. Gîndește-te, nu m-aș face ridicol dacă i-aș pretinde acestei fete să-și aleagă un pseudonim ? Evident, nici un om cu mintea întreagă nu-și poate închipui că Babs Sunderland e rudă cu bancherul Samuel Sunderland și cu atît mai puțin cu Henry Sunderland, marchiz de Beauclair, adăugă el, accentuînd cu ironie titlul nobiliar al interlocutorului. Așadar, scumpe vere, dacă-mi permiți să-ți spun astfel, nu văd pentru ce aș schimba firma băncii mele !

Salutase adînc și plecase mai departe, lăsîndu-l pe Henry sufocat de mînie. Samuel n-ar fi îndrăznit să fie insolent față de Richard Sunderland.

Henry era stupefiat. De ce îl luau toți peste picior ? De ce îl înfruntau, fără să se teamă de represalii ? De ce ? De ce ? În vreme ce își îmbrăca fracul verde-smarald, comandant la Londra, judecata lui se străduia zadarnic să găsească o explicație.

La orele opt și un minut coborî în holul luminat de trei candelabre imense. Ușile care răspundeau în camerele alăturate erau deschise de perete. Argintăria masivă din sufragerie strălucea opulent. Un servitor negru, în livrea galonată, stătea nemișcat în stînga intrării. Susan, întruchiparea punctualității, se și plasase în capul de jos al scării, spre a-și primi oaspeții. Era îmbrăcată în negru. La apariția lui Henry, aruncă o privire semnificativă asupra pendulei de bronz aurit plasată pe un postament de marmură.

— Ca de obicei, ești în întîrziere, îl mustră ea.

— Charles va fi încîntat că te-ai deranjat să-l primești, zise el încercînd să dea discuției o întorsătură amicală.

Susan îl privi cu răceală.

— Nu sînt aici pentru fratele tău, ci pentru senatorul Underhill și soția lui.

Vorbirea ei era tot atît de severă, ca și întreaga-i înfățișare.

În preajma Susanei, Henry în fracul lui verde părea un papagal alături de o cioară.

Glasul puternic al servitorului, care anunţă numele noilor veniţi, îl scuti pe Henry să mai răspundă.

— Mr. Clifford Willett şi Mr. David Forbes.

Doi tineri în frac îşi făcură intrarea în hol.

Susan îi primi solemn.

— Bine-ai venit, Mr. Willett ! Mă bucur că te văd, David !

Consulul era un clasic specimen al lumii anglo-saxone. Blond, suplu, măsurat în gesturi, cu acea înfăţişare mîndră, uşor dispreţuitoare, tipic britanică, ştiuse a se face indispensabil în saloanele New Yorkului.

David Forbes era antiteza lui Willett. Expresiv, zgomotos, jovial, atletic, respira prin toţi porii veselia, setea de viaţă. Nu apucase să-şi facă un stagiu îndelungat pe puntea navelor militare. Răposatul Richard Sunderland îl angajase cu un impresionant salariu, disproporţionat cu posibilităţile lui intelectuale, în birourile din New York ale reprezentanţei şantierelor navale americane „Sunderland Shipping Co", spre a face plăcere senatorului Forbes, care nu suporta să-şi ştie fiul expus primejdiilor inerente carierei de navigator.

Extremele se ating. Willett şi Forbes erau prieteni nedespărţiţi.

— Senatorul Irving Underhill, Mrs. Florence Underhill şi Miss Caroline Underhill, anunţă iarăşi servitorul.

Capul rotund al senatorului părea o minge mai mică aşezată în echilibru nestabil pe mingea mai voluminoasă a corpului, priponit pe două picioare subţiri ca nişte beţe. Iluzia era întărită de felul în care îşi lăsa capul cînd pe un umăr, cînd pe celălalt, asemenea chinezilor de porţelan din vitrinele rococo.

Mrs. Underhill era cea mai bună prietenă a lui Susan Sunderland. Amîndouă reeditau puritanismul bigot, inflexibil, al secolului al XVII-lea. Ţeapănă, seacă, autoritară, voinică, lată în spete, Mrs. Underhill avea alura unui dragon deghizat în femeie. Miss Caroline Underhill era fragilă, timidă şi clorotică. Tinerii spuneau că ar fi urîţică. Matroanele o socoteau însă o podoabă printre fetele de vîrsta ei, fiindcă ştia să coasă îngereşte, să picteze garoafe şi să execute la spinet două sau trei cîntece romantioase

și mai ales să prepare o infinită gamă de prăjituri, torturi și alte dulciuri apetisante.

În așteptarea lui Charles Sunderland, ultimul invitat, Susan mai zăbovi în hol, contrar obiceiului, întreținîndu-și oaspeții. În sinea ei fierbea. O revolta lipsa de considerație a cumnatului, care își permitea să întîrzie, deși fusese anunțat că cina se va servi la orele opt și zece precis.

Spre a cîștiga timp, făcu semn majordomului să servească un aperitiv în salonul lui Jupiter, denumit astfel după o frescă ce înfățișa apoteoza regelui zeilor. Din înaltul tronului său regesc, Jupiter privea impasibil tăvile cu pateuri calde care circulau printre invitați, fără să se lase tentat de aburii apetisanți ce se înălțau spre augustele sale nări.

Deși îi era foame, Miss Underhill abia se atingea de pateuri. Știa că o tînără fată cu educație trebuie să pară cît mai serioasă, cît mai desprinsă de vulgarele plăceri gastronomice. Willett și Forbes se serveau cu modestie. Numai senatorul înfuleca pateu după pateu, plescăind cu deliciu și prefăcîndu-se că nu observă privirile aspre ale soției, care-i reproșa mult intemperanța.

Din cînd în cînd, Susan se uita la ceas, înregistrînd cu ciudă crescîndă minutele care treceau în zbor, fără ca ultimul invitat să-și facă apariția.

Henry se frămînta pe scaunul său, gîndindu-se cu groază la violentele imputări care i se vor face mai tîrziu.

— Ieri, pe Broadway, circulația a fost oprită aproape un sfert de oră din cauza defilării animalelor circului Thyssen, spuse Underhill, după ce înghiți un ultim pateu, stropit cu un păhărel de gin englezesc. Clovni, cai dresați, elefanți, scamatori, urși îmblînziți. O mare de gură-cască mi-au blocat trăsura, tocmai cînd eram așteptat la o întrunire politică...

Henry își ascuți auzul. Era a doua oară în ziua ceea că i se vorbea despre acest circ. Prin asociație de idei îi reveni în minte penibila discuție purtată cu Samuel Sunderland.

Din hol se auzi zgomot de uși deschise și glasul puternic, de bariton, al lui Charles.

— Anunţă-mă, flăcăule ! Mai repede ! Se pare c-am întîrziat !

Servitorul negru apăru în pragul salonului.

— Mr. and Mrs. Charles Sunderland.

Susan şi Henry se priviră cu egală surprindere. „Cînd s-a însurat Charles ? N-a anunţat pe nimeni !"

Charles intră în salon, trăgînd de braţ o tînără femeie cu păr auriu, drăguţă, intimidată de privirile care o fixau. Rochia ei de mătase roz, cu decolteu îndrăzneţ, bijuteriile scăpărătoare, fardurile violente îi dădeau un aer vulgar, *canaille*, care indispuse şi pe amfitrioană şi pe Florence Underhill.

Miss Caroline Underhill făcu ochii mari. Nici la ternele sindrofii din casa părinţilor ei şi nici la cele patru sau cinci recepţii la care asistase de cînd fusese prezentată în lume, nu întîlnise o apariţie mai strălucitoare.

La intrarea originalei perechi, tînărul Forbes se înecă deodată cu o înghiţitură de pateu. Numai Willett rămase tot atît de rece ca şi Jupiter Olimpianul.

Charles se opri în dreptul amfitrionului.

— Bună seara, Susan ! Bună seara, Henry ! Susan îţi prezint pe Mrs. Sunderland. Scumpa mea Kathy, iată pe Henry, cumnatul meu, şeful marelui şi puternicului clan Sunderland.

Asistenţii nu desluşeau dacă noul venit vorbea serios, sau în batjocură.

După prezentări, Charles se întoarse iarăşi spre amfitrioană.

— Susan, iartă-ne întîrzierea. Am fost la circ. Un spectacol superb. Numere excepţionale. M-a cucerit o fată tînără. O călăreaţă. Să nu te formalizezi, Susan. Mă refer numai la arta fetei. Ah, ce minuni de echitaţie ! Ce volte, ce sărituri la obstacole, ce şcoală înaltă ! Sînt entuziasmat. Şi culmea, o mai cheamă şi Babs Sunderland. Da, da, Babs Sunderland ! Mă întreb dacă n-o fi coborînd din progenitura unchiului nostru Aristotle. Aristotle dezmoştenitul ! *La brébis noire* a onorabilei noastre familii. Aristotle aventurierul, care a renunţat la confortul casei părinteşti, spre a propovădui cuvîntul Domnului în sălbăticiile Vestului Îndepărtat.

Charles își trecu mîna prin chica-i roșie.

— Era tot atît de bigot ca și dumneata, Susan. Numai că el a ales adevăratul drum. Drumul sacrificiului, al postolatului.

Susan simțea că o înecă indignarea. Nu găsea forța să-i întrerupă elucubrațiile.

— Susan, dacă ai fi fost catolică, Papa te-ar fi canonizat. Am spus-o întotdeauna și o mențin.

Henry amuțise.

— Charles, am impresia că depășești...

Susan își regăsi cea dintîi graiul.

— Scumpă cumnată, știu că modestia dumitale suferă. Ai acceptat să trăiești în ambianța aceasta dezgustător de materialistă, numai din spirit de sacrificiu pentru soț și copii. Ei, da, locul dumitale ar fi fost alături de unchiul Aristotle. Te și văd predicînd în mijlocul pionierilor pierduți în deșerturile de dincolo de apele cenușii ale Mississippiului.

— Masa este servită ! anunță solemn majordomul.

Charles zîmbi :

— Să dăm Cezarului ce este al Cezarului și stomacului ce este al stomacului. Să trecem la masă ! Mrs. Underhill vă ofer brațul meu, zise el luînd inițiativa constituirii cortegiului. Henry, ți-o încredințez pe Kathy. Senatorule, Susan abia așteaptă să o conduci în sufragerie. Și voi, flăcăilor, se adresă el consulului și tînărului Forbes, dați cu banul. Norocosul va păși pragul sălii de mîncare la brațul simpaticei Miss Underhill.

Senatorul se uita uluit cînd la amfitrioni, cînd la nevastă-sa, cînd la ceilalți însoțitori. I se vorbise mult despre originalitatea lui Charles Sunderland. Realitatea depășea cele mai fantastice închipuiri.

Fără a le da timp să se reculeagă, Charles arcui brațul său către Florence Underhill, care șovăi cîteva clipe, apoi cedă, terorizată de privirile lui ciudate. Era atît de încredințată că are de a face cu un alienat mintal, încît nu îndrăzni să-l contrazică.

Pentru Susan și Florence Underhill cina decurse într-o tensiune nervoasă indescriptibilă. Senatorul era perplex, Henry — consternat, Miss Caroline — stupefiată. Numai Willett și David Forbes păreau a se distra de minune.

Charles îi domina cu personalitatea lui explozivă. Pofticios, se înfrupta din toate felurile, golea pahar după pahar, făcea glume decoltate de care rîdea singur.

Kathy, contaminată de veselia lui, își ieși din rezervă. Șampania îi crea o stare de euforie care o predispunea la rîs și cîntec.

După cină — cumplit calvar pentru Susan — doamnele trecură în salonul lui Jupiter, unde le așteptau diferite dulciuri, iar domnii rămaseră în sufragerie să-și savureze lichiorurile și cafeaua.

Încîntată că scăpase de prezența lui Charles, amfitrioană încercă să o descoasă pe Kathy. Cînd se măritase ? Cu ce familii se înrudea ? Avea copii ?

Kathy, lipsită de sprijinul moral al lui Charles, se cufundase într-o muțenie întreruptă doar de vagi monosilabe, de pe urma cărora nu se putea trage nici o concluzie. „E proastă ca o gîscă și vulgară ca o cîntăreață de tavernă", judecă Susan.

După cafele, Charles, Henry și senatorul Underhill intrară în salon. Charles era congestionat de băutură. În mod cu totul excepțional, amfitrionul era de o sobrietate desăvîrșită. Prezența fratelui său îi tăiase pofta de vin.

— David și Mr. Willett au rămas să mai bea cîte o cafea, zise Henry, așezîndu-se într-un fotoliu.

Susan se încruntă. Aparteul lui David și al consulului britanic era de neiertat. Plecă să-i cheme. Cînd deschise ușa sufrageriei, auzi pe David și pe Willett rîzînd cu poftă.

— Extraordinară figură și acest Charles Sunderland ! rostea Forbes printre hohote. Cînd l-am văzut că intră la braț cu Kathy Roșcovana, și că o prezintă drept soția lui, era să mă înec cu pateul. Închipuiește-ți, Kathy Roșcovana, cea mai scumpă curtezană publică din New York, în casa surorei mele.

Deodată vorbele i se opriră în gît. Observase pe Susan stînd ca o furie în prag. Și Willett amuți.

Privirile amfitrioanei aruncau scîntei.

— David Forbes, ai ştiut că Charles Sunderland e însoţit de o... creatură... şi n-ai făcut nimic ca să împiedici necinstirea casei mele ?

Roşu ca un mărgean, fostul marinar se ridică de la masă.

— Iartă-mă, Susan. Provocam un scandal. Ar fi fost o lipsă de tact...

— Dacă ai fi avut tact, mi-ai fi atras discret atenţia. Aş fi găsit o cale să-l expediez fără să creez complicaţii. Pe cînd aşa, tot oraşul va rîde pe seama noastră. Mr. Willett, m-aş fi aşteptat şi din partea dumitale la mai multă consideraţie.

Ieşi fără a mai aştepta un răspuns. Se înapoie în salon. Privirea ei aspră, încărcată de furtună, îl aţinti pe Charles, care înţelese instinctiv că fusese descoperit. Susan citi în ochii acestuia o expresie de bucurie drăcească. „Mult trebuie să mă urască", reflectă ea nedumerită. „Ce i-am făcut, ca să-mi dezonoreze casa ?"

Charles se ridică din fotoliu.

— Kathy, e tîrziu. Să ne luăm rămas bun. Am încheiat o zi încărcată printr-o seară extrem de agreabilă. N-o vom uita multă vreme.

Se întoarse spre Susan.

— Scumpă cumnată, îngăduie-ne să ne retragem. Îţi mulţumim pentru primire. A fost la înălţimea reputaţiei dumitale.

Salută pe Henry şi pe ceilalţi convivi. Oferi braţul său Kathyei şi se îndreptă măreţ spre uşă.

În vreme ce se îmbrăcau în vestibul, apăru şi Susan verde de mînie.

— Cum ţi-ai permis, Charles Sunderland, să intri în casa mea însoţit de o... femeie întreţinută ?

Încîntat de farsa pe care i-o jucase, Charles o privi ironic.

— Scumpă cumnată, actele de stare civilă n-au avut niciodată preţ în ochii mei. Crezi că e vreo deosebire între femeile întreţinute şi multe din cele măritate ? Se vînd şi unele şi altele. Cele din urmă cu înscrisuri şi garanţii legale.

— E prea de tot ! gîfîi Susan sufocată. Mă insulţi în propria mea casă !

— Pardon ! Te contrazic ! Casa aceasta este un fel de „Casă albă" a familiei Sunderland. O vei locui numai atîta vreme cît soţul dumitale va rămîne şeful familiei.

— Ce vrei să zici ?

— Că îl vom detrona dacă nu va merita încrederea noastră. Şi cum capacitatea lui lasă de dorit...

— Ce insolenţă ! rosti ea cu dispreţ. Te pomeneşti că ai de gînd să-i iei locul ?

— Dacă voi fi rugat, evident n-am să refuz. Te previn însă că în ziua aceea Kathy îţi va prelua sceptrul.

Susan se înverzi.

— Charles Sunderland, te invit să părăseşti imediat această casă. Şi să nu-i mai calci pragul.

— Nici o grijă, îţi urmez recomandaţia. O seară petrecută în mijlocul vostru e mai mult decît poate îndura un om cu temperamentul meu optimist. N-am putut suferi niciodată înmormîntările.

— Ah !

— Mai ales cînd cadavrul e într-o stare de avansată putreziciune.

— *Oh ! Ça, par exemple !*

Charles se întoarse spre însoţitoarea lui, care urmărea uluită duelul verbal.

— Ia aminte, Kathy ! Dacă vei fi vreodată ispitită să înjuri, să rosteşti elegant *Oh ! ça, par exemple !* E bună la ceva şi educaţia primită prin şcolile străine. Bună seara, Susan ! Transmite complimentele mele soţului tău, Henry ! Kathy, să mergem !

Oferi braţul său însoţitoarei şi rîzînd părăsi casa Sunderland.

În aceeaşi noapte, după plecarea invitaţilor, Susan făcu o scenă monstruoasă soţului, căruia îi reproduse cuvînt cu cuvînt discuţia purtată cu Charles. Stărui în special asupra frazei : „Îl vom detrona dacă nu va merita încrederea noastră. Şi cum capacitatea lui lasă de dorit..."

Cuvintele acestea se înfipseră ca nişte piroane în creierul lui Henry. Voiau deci să-l înlăture de la conducerea Casei Sunderland ? Să se descotoroseaască de el ? Să-l arunce la coş ca pe o hîrtie fără valoare ?

În noaptea aceea nu izbuti să închidă ochii. Se frămînta pe un aşternut de jar. Momente de adîncă depre-

siune sufletească alternau cu explozii de revoltă. Nu va ceda fără luptă. Avea datoria să păstreze frînele conducerii. Nu-i era îngăduit să dezerteze. Pronia îl desemnase şef al Casei Sunderland.

„Îl vom detrona dacă nu va merita încrederea noastră..."

„Îl vom detrona dacă..."

În mintea lui fraza se repeta obsedant, ca un metronom.

În dimineaţa următoare Henry sosi la birou mai devreme ca de obicei. Reflecţiile din timpul nopţii avuseseră un efect puternic. Îl dinamizaseră.

„Îl vom detrona..."

Fraza rostită de Charles fusese picătura care făcuse să se reverse paharul răbdării nehotărîtului şef al Casei Sunderland. După o îndelungată perioadă de bîjbîieli, de temporizări de ocolişuri şi călcare în loc, timidul Henry intrase iarăşi într-una din acele crize care se manifestau sub forma unor acte de voinţă dîrză, vecină cu încăpăţînarea.

Printr-un capriciu al hazardului primul colaborator care avu nenorocul să suporte efectele schimbării felului de a fi al patronului fu şeful serviciului de informaţii, Jules Lafont. În fruntea listei celor care solicitau a fi primiţi în audienţă, figura acest personaj care adusese inestimabile servicii Casei Sunderland. Creatorul dinastiei îl consulta ori de cîte ori avea de luat hotărîri importante. De la înscăunarea lui Henry la conducere, steaua lui Lafont pălise. Noul şef al dinastiei nu uita rolul jucat de şeful serviciului de informaţii după fuga Margaretei Sunderland de la Paris. Lafont nu numai că nu îi executase ordinele trimiţîndu-şi agenţii pe urmele fugarei, aşa cum ceruse Henry, ci făcuse imposibilul spre a favoriza trecerea ei în Anglia. E adevărat. Nu lucrase din proprie iniţiativă. Executase ordinele răposatului şef al familiei, care voise să desăvîrşească astfel ruptura dintre fiul său mai mare şi prima soţie a acestuia.

Treptat Henry ajunsese să se dispenseze de serviciile lui Lafont. Folosind diverse pretexte, care nu mai înşelau

pe nimeni, evita să-l mai primească. Abia dacă îi frunzărea uneori rapoartele. Lafont lîncezea la New York, aşteptînd zadarnic noi misiuni.

Cînd îi citise numele pe listă, Henry se întunecă şi mai mult.

— Ce mai vrea şi acest Lafont ? exclamă el iritat.

Lawson, secretarul de serviciu, replică descumpănit :

— Dumneavoastră l-aţi chemat ! Să decomandez audienţa ?

Henry începu să-şi roadă enervat unghiile.

— Nu. Să intre, rosti el după o pauză. Da, da. Să intre.

— Prea bine, Sir.

Lawson îşi cunoştea stăpînul. Avea semnele lui care nu-l înşelau. Cînd îşi rodea unghiile, Henry era în toane rele. Ticul i se accentuase în ultimii ani.

— Un moment, Lawson !

Henry trecu la dulapul cu băuturi. Bău pe rînd trei păhărele cu gin, apoi se înapoie la birou. Fruntea îi era mai posomorîtă decît un nor vînăt, aducător de furtună.

— Acum, să poftească !

Vorbele aveau un îndoit înţeles. Invitaţie şi totodată sfidare.

Lawson se ferea de Lafont ca de ciumă. Extraordinara forţă ocultă pe care o reprezenta şeful serviciului de informaţii nu mai era o taină pentru nimeni.

Cînd Lafont intră în cabinetul marelui patron, Lawson o şterse umil din calea lui.

Lafont salută cu răceală. Pentru prima oară, Henry nu-l invită să ia loc.

Secretarul voi să se strecoare afară din birou, dar Henry îl strigă din urmă.

— Lawson, rămîi. Mai am treabă cu dumneata.

Lafont se încruntă. Ce rost are prezenţa acestui scrib ? Fostul şef al Casei Sunderland se întreţinea numai între patru ochi cu şeful serviciului său de informaţii.

Lui Lawson îi venea să intre sub masă. Frica îi covîrşea curiozitatea. Lafont era ca de obicei îmbrăcat în negru. Sub braţul stîng purta o mapă de piele încărcată cu documente.

Henry îl măsură cu privirile. Era încă impresionant omul acesta înalt, zvelt — în ciuda vîrstei — drept ca o

lumînare, viguros, cu tîmple argintii, chip prelung, mefistofelic, și ochii pătrunzători, cu scăpărări de o extraordinară duritate.

Pe Henry, însă, îl blindase ura. Pentru el, Lafont nu mai era decît un dușman, un subaltern necredincios.

— Mr. Lafont, zise Henry, sînteți informat de discuția pe care am avut-o cu marchizul de Mondéjar, trimisul regelui Spaniei ?

— În parte, Mr. Sunderland.

Henry surîse cu imperceptibilă ironie. Ca și Wilbur Morrison, Lafont avea prostul obicei de a nu folosi titulatura de „Sir", care implica un respect sporit față de șeful Casei Sunderland.

— Cunoașteți deci imputările marchizului. Sîntem învinuiți că facem un joc dublu, pactizînd cu rebelii din coloniile spaniole.

— Casa noastră a dus o politică de duplicitate ori de cîte ori interesele ei au cerut-o.

— Regret, Mr. Lafont. Eu sînt un om cinstit. Respingă duplicitatea.

— În politică și în afaceri duplicitatea este indispensabilă, Mr. Sunderland. E neînțelept să mergi la dezastru alături de un aliat care se prăbușește, cînd o răsturnare de alianțe îți poate nu numai salva situația, dar și asigura avantaje substanțiale.

— Avantajelor substanțiale obținute cu prețul trădării, le prefer pierderile suferite în luptă cinstită.

— Lăudabil. Părintele dumneavoastră n-ar fi fost de acord cu acest punct de vedere. Statornicia e recomandabilă cei mult în relațiile personale.

— Mr. Lafont, păstrați aceste povețe pentru dumneavoastră. Încă o întrebare. Cunoașteți legăturile fratelui meu Charles, cu șefii rebelilor din coloniile spaniole ?

Lafont ridică sprîncenele a mirare.

— Bineînțeles.

— Atunci de ce ați păstrat aceste informații pentru dumneavoastră ? Nu era firesc să mi le aduceți la cunoștință ?

— Nu intră în atribuțiunile mele supravegherea activității membrilor familiei Sunderland. Instrucțiunile părintelui dumneavoastră...

— Mr. Lafont, îl întrerupse Henry. Vă ascundeți incapacitatea sau reaua-credință în dosul acestui paravan ?

Ochii lui Lafont scăpărară.

— Cred că ar trebui să fiți ultimul care să-mi pună asemenea întrebare. Serviciile aduse de mine Casei Sunderland...

Henry îl întrerupse iarăși.

— Le-ați adus tatălui meu, nu Casei noastre. Ați avut asupra lui o influență nefastă. În ceea ce mă privește sînt nemulțumit de activitatea dumneavoastră. Și vă atrag atenția că această nemulțumire poate avea repercursiuni. Nu uitați, Mr. Lafont, că astăzi eu sînt șeful Casei Sunderland.

— Credeți că ignorez schimbarea intervenită în conducerea Casei Sunderland ? Este suficient să-i analizez roadele.

Henry se crispă.

— Ce vreți să spuneți ?

Lafont replică liniștit.

— Ce vreau să spun ? Nimic în afară de o simplă urare. Vă doresc sincer să reușiți a vă egala părintele.

Henry se ridică brusc de pe scaun.

— Nu pierdeți ocazia să nu mă scoborîți în fața colaboratorilor și prietenilor dumneavoastră, făcînd între mine și tatăl meu comparații care mă defavorizează. Am informațiile mele, Mr. Lafont. Complotați cu un întreg grup împotriva mea.

Lafont zîmbi cu compătimire.

— Complotăm ?

— Da, complotați. Vreți să mă doborîți !...

Henry se transfigurase. Îl cuprinsese o furie oarbă, irațională, care-l făcea să strîngă pumnii și să scrîșnească, șuierînd cuvintele.

— Dar n-o să vă meargă. Am să vă curăț pe toți. Auzi, Mr. Lafont ? Pe toți ! În cap cu dumneata ! Lawson, ia notă !

Secretarul se făcuse mic și tremura. Trecu la măsuța de lîngă fereastră, rezervată secretarilor, care scriau sub dictarea marelui patron. Se așeză pe scaun și apucă între

degetele-i înghețate o pană de gîscă pe care o muie în călimară.

— Scrie ! strigă Henry, spumegînd. Pe data de 29 iulie 1819, Mr. Jules Lafont, șeful serviciului de informații, Mr. Wilbur Morrison, directorul Băncii Manhattan, Mr. Leslie Clinton, consilier pentru afacerile americane, Mr. John Sanders, prim-consilier juridic pentru Statele Unite, sînt destituiți.

Henry aruncă o privire încărcată de ură și triumf asupra lui Lafont, care nici nu clipi. Gîfîia ca după o goană lungă și grea. Broboane de transpirație i se rostogoleau pe frunte.

Lafont puse calm mapa sa cu acte în fața lui Henry, îl salută cu o înclinare a capului, apoi îi întoarse spatele, îndreptîndu-se cu pași măsurați spre ușă. O deschise fără zgomot. Se opri o clipă în prag, scutură cu un bobîrnac un fir de praf aninat pe rever, după care închise ușa în urma lui.

Henry exulta. În sfîrșit. Făcuse pasul cel mare. Se eliberase de un prim grup de colaboratori retrograzi ai tatălui său. Alții vor urma. Pe toți îi va trece prin ciur. Pe toți, fără excepție. Nu va da socoteală nimănui. Nici lui Dumnezeu. Va constitui o comisie, care va controla activitatea tuturor funcționarilor superiori ai Casei Sunderland pe ultimii zece ani.

Lawson terminase de scris. Încremenise, încovoiat peste coala albă de hîrtie, în capul căreia figura numele a patru din cei mai importanți colaboratori ai răposatului Richard Sunderland, maziliți prin voința noului șef al dinastiei.

În trăsura care-l ducea spre casă, Henry își savura victoria. Își zdrobise detractorii. Îi izgonise, așa cum Isus izgonise din templu pe zarafi. Era numai începutul. Își va îngenunchea și frații, care avuseseră temeritatea să cîrtească împotriva lui. Și pe Charles, care cutezase să-i nesocotească directivele, și pe Robert, care-l privise întotdeauna cu îngăduitoare milă și pe Gerald, bastardul Andreei de Valois. Și în propria lui familie va face ordine. Va începe cu Susan. Îi va frînge cerbicia. O va face să-i simtă autoritatea. Prea se deprinsese să-l tiranizeze. Iar

pe Benjamin, fiul său și al lui Margery, îl va readuce în mijlocul familiei. Îi va reda drepturile de care fusese deposedat abuziv de Richard Sunderland. Se gîndea cu voluptate la vîlva pe care o va stîrni la bancă ultima lui hotărîre. În sfîrșit, le arătase tuturor ce era în stare.

În primele zile ale lunii următoare va institui comisia de investigații. Va tăia în carne vie. Nimeni nu era indispensabil ! Va înscăuna elemente noi în posturile de mare răspundere. Un val de fund va curăți toate reziduurile vechiului regim. După împrospătarea cadrelor, va dezlănțui ofensiva pe plan industrial și financiar. Va face să se cutremure din temelii Bursele de Mărfuri și de Valori. Va arăta lumii întregi cine e Henry Sunderland.

Ah, dulci mai erau aceste visuri ! Dar mîine vor deveni realități !... Realități tangibile ca și trăsura care-l purta pe arcurile ei moi, ca și casele aliniate de-a lungul străzilor, ca și pietonii care se strecurau grăbiți printre vehiculele trase de cai.

Henry era în plin extaz. Întreaga fire părea învăluită într-o lumină trandafirie, încîntătoare. Soarele aurea praful stîrnit de circulația intensă, făcîndu-l să strălucească asemenea unei ninsori de paiete. Pulberea aceasta scînteietoare estompa contururile oamenilor și ale obiectelor, care pluteau parcă pe un paradiziac înveliș de nori.

Strigătele vînzătorilor ambulanți, huruitul trăsurilor, pocnetele de bici, țipetele stridente ale copiilor care se fugăreau, se împleteau paradoxal într-o muzică trepidantă și plăcută. Simțul olfactiv al lui Henry aprecia pînă și mirosurile îndeobște dezagreabile ale străzii. Miros de praf și de sudoare, miros de cîrnați fripți și de lături, miros de pămînt încins și de gunoaie, peste care răbufnea cînd și cînd un miros pătrunzător de pește și de alge adus de briză dinspre ocean.

Firma multicoloră a cafenelei „Ernie's" de pe Prince Street îi făcu ademenitor semn. Atinse cu bastonul umărul vizitiului negru, care întoarse capul.

— Oprește în colț, la „Ernie's" !

Atelajul strunit de mîinile experte ale negrului trase în dreptul cafenelei.

Henry își scoase ceasul din buzunărelul jiletcii înflorate. Mai erau douăzeci de minute pînă la ora prînzului.

În alte împrejurări n-ar fi cutezat să întîrzie la masă. După cele întîmplate de dimineaţă, la birou, devenise alt om. Era hotărît să facă *tabula rasa* din tot ceea ce îi amintea vechea servitudine faţă de tatăl său şi de Susan.

La „Ernie's" era lume multă. Fumul izvorît din sute de ţigări de foi şi ţigarete se contopise într-un nor compact, cenuşiu, prin care se deslușea ca prin ceaţă luciul halbelor de bere, al paharelor cu băuturi tari, al tacîmurilor. Zgomotul vocilor se îmbina într-un zumzet puternic, ca şi cînd un roi de viespi uriaşe s-ar fi adunat la sfat.

Henry găsi o masă liberă. Spre deosebire de tatăl său, care evita să intre în localurile frecventate de vulg, îi plăcea să se amestece printre oameni şi, la adăpostul anonimatului, să guste un pahar cu whisky, fără a se teme de cenzura oglindită în ochii membrilor de familie sau a cunoscuţilor. Nu-şi arăta preferinţa pentru un local anume. Intra şi în restaurantele de lux şi în tavernele sordide. Avea chiar o înclinare tainică spre cele din urmă.

„Ernie's" era un local cu o clientelă amestecată. Comercianţi de mîna a doua, funcţionari mărunţi, indivizi cu profesiuni nedefinite, marinari între două călătorii, meseriaşi şi, ici-colo, cîte o femeie violent fardată, ce se împrietenea de predilecţie cu oamenii graşi la pungă.

Henry comandă un gin dublu. Chelnerul îi aduse o sticlă plină şi un pahar.

— Ce să vă mai încurcaţi cu porţia ! Beţi cît poftiţi şi îmi lăsaţi restul.

Şterse tăblia mesei cu un şervet de o curăţenie îndoielnică. Pe paharul borcănos din faţa lui Henry scria cu litere gotice „Furat de la Ernie's". Inscripţia ilustra obiceiurile localului.

În vreme ce-şi savura băutura, privirile lui Henry căzură asupra unui afiş prins în perete.

„COLOSAL — FANTASTIC — ULUITOR — NEMAIVĂZUT
Circul THYSSEN
Prezintă pentru prima oară la NEW YORK
pe marele

CHANDRA BOSSE
DERVIŞUL care mănîncă foc, doarme pe cuie şi îmblînzeşte şerpi,
adus cu imense sacrificii din INDIA.
În program :
LUCIUS — omul fără oase.
BEAUTY — femeia cu barbă.
TRIO MÜLLER — regii trapezului.
MEPHISTO
Prinţul tenebrelor.
RALPH O'DONNEL cu elefanţii săi
şi
Călăreaţa minune
BABS SUNDERLAND.
In fiecare zi matineu ora 13 — seara ora 19.
Rezervaţi locuri din timp.
Numai treizeci de spectacole la NEW York."

Henry zîmbi amuzat. După succesul din dimineaţa aceea era dispus să privească totul cu îngăduinţă. Nu-l mai supăra nici apariţia numelui său de familie pe un afiş de circ. Cine-o mai fi şi această Babs Sunderland ? Hm ! Vreo biată saltimbancă...

Îşi aminti de discuţia purtată deunăzi la Bursă cu vărul său Samuel. Făcuse din ţînţar armăsar. Ce neajunsuri putea aduce puternicei Case Sunderland faptul că o mică bancă de pe Wall Street purta firma Goldberger and Sunderland ? Spre a nu se crea confuzii, va insista ca titularii acelei firme să-şi treacă numele în întregime : Isaac Goldberger şi Samuel Sunderland. Da, da ! Aşa va face. Dacă vărul său nu va accepta această formulă rezonabilă, îl va chema în judecată. Sau va folosi procedee mai puţin ortodoxe. Cînd o bancă de talia mastodontului Manhattan Bank îşi pune mintea cu pigmei de talia lui Goldberger şi Sunderland, rezultatele se cunosc anticipat. Henry zîmbi iarăşi cu necuprinsă satisfacţie. Era atît de puternic, încît îşi îngăduia orice fantezie.

Un pîntece imens, împodobit cu un lanţ gros de aur, se opri în dreptul mesei lui.

Henry ridică iritat privirile asupra intrusului.

Senatorul Randolph Mortimer Forbes, socrul său, îi zîmbea jovial.

— *Hello*, Henry ! Te-am văzut, de afară, pe geam. Mi-am zis că nu pot trece fără să te salut. Se așează pe un scaun. Chelner, un grog !

Și privirile lui Forbes căzură asupra afișului cu circul.

— Babs Sunderland ! rosti el ca pentru sine. Hm !

Scoase din buzunar ziarul *New York Gazette*. Îl desfăcu la rubrica „Știri mondene", înainte de a-l pune în fața ginerelui său.

— Ia citește ! Să-mi spui părerea dumitale.

Henry își aruncă ochii asupra gazetei.

Cronicarul își începea coloana cu o notă scrisă cu litere groase : „Lovitură de teatru sau mai precis... de circ, în lumea bună. Babs Sunderland, călăreața minune a Circului Thyssen, este nepoata lui Henry Sunderland-Beauclair, șeful Casei Sunderland, supranumit în cercurile din Wall Street «Marele Mogul»". Miss Babs Sunderland, care s-a impus fulgerător printre celebritățile zilei, se trage din Aristotle Sunderland, un vajnic predicator metodist, care, spre deosebire de fratele său, răposatul Richard Sunderland, a preferat pieritoarelor bunuri terestre recompensele eterne ale Împărăției Cerurilor".

După ce termină lectura, Henry împături ziarul.

— Ei, ce zici ? întrebă senatorul.

Henry ridică din umeri.

— Să fie într-adevăr descendenta directă a lui Aristotle ?

— Ce importanță are ? Și într-un caz și într-altul nu se urmărește decît discreditarea familiei voastre. Această Babs Sunderland trebuie să dispară. E cea mai înțeleaptă soluție.

Chelnerul îi aduse grogul. Senatorul sorbi încet băutura.

— Da, da, Henry. Să privim lucrurile cu luciditate.

Henry izbucni în rîs.

— Ce găsești cu haz ? întrebă senatorul buimac.

— Mai supărați decît mine trebuie să fie urmașii lui Patrick Sunderland.

— De ce ?

— Să-ţi explic. Josiah Sunderland, bunicul meu, a avut cinci copii viabili. Trei băieţi, Aristotle, Patrick şi Richard, precum şi două fete, Hannah şi Bridget. Pe Aristotle, care i-a încălcat voinţa, plecînd misionar în Vestul îndepărtat, l-a dezmoştenit, lăsînd toată averea — o casă şi un atelier de cuţite — celorlalţi copii. N-ar fi exclus acum ca urmaşii lui Aristotle să-şi revendice partea din moştenire.

Alarmat, Forbes ridică întrebător din sprîncene.

— Pe dumneata te-ar păgubi eventuala doborîre a testamentului ?

Henry ridică din umeri.

— De loc. Îndată după deschiderea succesiunii, tatăl meu a vîndut partea sa lui Patrick. Cota aceasta nu valora pe atunci mai mult de cinci sute de dolari. Şi Hannah a cedat partea ei lui Patrick. Între timp, atelierul administrat de feciorii lui Patrick a prosperat. Astăzi e o întreprindere înfloritoare cu zeci de lucrători. Urmaşii lui Aristotle vor avea ce revendica.

Forbes respiră uşurat.

— Bine că e aşa ! Mă gîndesc numai la reacţia Susanei, cînd va auzi că are în neam o călăreaţă de circ... Ţi-aş sugera o soluţie, Henry. Dă fetei o mie sau două de dolari — e un fleac pentru tine — cu obligaţia să nu-i mai calce piciorul prin New York. Sau, cel puţin să se lase de circ.

Henry îşi turnă încă un pahar cu gin.

— Ideea nu e rea. Voi încerca s-o pun în practica.

Rîse iarăşi :

— Miss Babs Sunderland ! Numai grija ei n-o mai aveam...

* * *

Atît de fericit era Herr Gustav Thyssen, încît ochii îi străluceau puternic ca şi chelia-i albă, lustruită ca o bilă de fildeş. Sute de oameni făceau coadă la casa de bilete. O asemenea afluenţă nu mai cunoscuse nicicînd Circul Thyssen. Nota din *New York Gazette* trezise curiozitatea oraşului. Toţi cei care depindeau direct sau indirect de Henry Sunderland, toţi cei care aveau legături de afaceri cu multiplele întreprinderi dirijate de Casa Sunderland,

toți cei care cunoșteau din citite sau din auzite legendele țesute în jurul fantasticei bogății a dinastiei Sunderland, erau curioși să vadă pe saltimbanca Babs Sunderland, care îndrăznea a se înrudi cu puternicul neam al Sunderlandzilor.

Ce panică trebuie să se fi stîrnit în Olympul acestei măreție familii cînd le va fi căzut sub ochi notița din *New York Gazette* ! Oamenii simpli rîdeau cu gura pînă la urechi. Se bucurau și membrii aristocrației New Yorkului. De la o vreme începuse să-i jeneze pretențiile crescînde afișate de Sunderlandzi, care ajunseseră a se crede unșii lui Dumnezeu.

În seara aceea se vîndură toate lojiile și stalurile. Publicul își smulse pînă și locurile în picioare, tarifate scump de preafericitul Gustav Thyssen. Atît de mare era înghesuiala, încît tribunele porniră să scîrțîie sub greutatea spectatorilor. Poate că zgomotele acestea suspecte ar fi stîrnit panica, dacă fanfara circului nu le-ar fi acoperit cu acordurile săltărețe ale marșului *Yankee Doodle*, care deschidea programul.

Apariția lui Henry Sunderland într-o lojă stîrni mai multă senzație în sală decît un număr de înaltă acrobație.

Spre surprinderea lui Gustav Thyssen, nici Chandra Bosse „dervișul adus cu imense sacrificii din India", nici Lucius „omul fără oase", nici Mephisto „prințul tenebrelor" și nici Ralph O'Donnel, cu elefanții lui, nu recoltară puhoiul de aplauze, ovații și fluierături entuziaste, pe care simpla apariție a călăreței-minune le declanșă ca la comandă.

Babs Sunderland era foarte tînără — aproape un copil — blondă, subțire, bine făcută. Avea mult nerv și numărul ei de echitație, deși nu se remarca prin isprăvi excepționale, oferea totuși momente de „suspense" și de emoție artistică. Thyssen își zise că față de acest succes nu-i rămînea decît să-și asigure și pe viitor colaborarea ei, oferindu-i un contract, care bineînțeles să nu-i îngăduie a-și ridica nasul prea sus.

Cînd Babs Sunderland își termină numărul și se înclină cu grație în fața publicului, aplauzele delirante, urletele și fluierăturile ascuțite, tropăiturile în podea izbucniră.

iarăşi cu atita forţă, încît Thyssen avu senzaţia că circul întreg sare în aer. Babs fu rechemată de zece ori în arenă. Un triumf pe care-l resimţiră cu arzătoare invidie toţi ceilalţi artişti, în frunte cu Beauty, femeia cu barbă.

Cînd se înapoie în vagonul ei, spre a-şi schimba costumul, Babs rămase uimită în prag. La lumina opaiţului, stătea impasibil, pe unicul scaun zdravăn, un bărbat foarte elegant, între două vîrste, cu chip bizar, ca de mort. Flăcăruia galbenă a opaiţului dădea obrazului său înfăţişarea pergamentului vechi.

— Pe cine căutaţi ? întrebă Babs ofensivă.

I se mai întîmplase să primească vizitele unor admiratori nepoftiţi, care nu ştiuseră cum să o ia la picior sub ploaia de ocări ale irascibilei călăreţe. Necunoscutul acesta avea însă un aer ciudat, care impunea.

— Pe dumneata te caut, replică insul cu cap de mort

Babs simţi un fior. Aşa o fi arătînd moartea ?

— Pe mine ? întrebă ea bănuitoare.

Stătea încordată, gata de fugă.

— Nu eşti dumneata Babs Sunderland ? rosti necunoscutul, fără să se clintească de pe scaun.

— Aşa mi se spune.

— Ai auzit vreodată de un oarecare Aristotle Sunderland.

Babs se încruntă.

— Aristotle Sunderland a fost bunicul meu.

— A fost ?

— „A fost"... fiindcă nu mai trăieşte.

— Cînd a murit ?

— Acum paisprezece ani. L-au scalpat indienii. Şi pe el şi pe tatăl meu.

— Biata copilă !

Exclamaţia aceasta era rostită cu un ton atît de inexpresiv, încît Babs nu înţelese dacă suna a compătimire sau a bătaie de joc.

— Dar dumneata cine eşti ? întrebă ea, deodată, gata de harţă.

— Eu ? grăi individul, eu sînt Henry Sunderland. Unchiul dumitale.

Babs schiţă un zîmbet.

— Nu mai spune ! Va să zică a avut dreptate ziaristul...

— Care ziarist ? întrebă Henry, ridicînd din sprîncene.

— Alaltăieri a fost pe la mine un tip. Zicea că îl cheamă Thompson, Compson, sau cam așa ceva, și că e ziarist. M-a întrebat despre părinții mei, despre bunici.

— I-ai vorbit despre... Aristotle ?

— De ce aș fi ascuns ?

— Hm !... Și ce ți-a spus ?

— Dacă am să fiu deșteaptă, are să ne meargă bine la amîndoi.

— Are să vă meargă bine la amîndoi ? Cum așa ?

— Cică la New York, aș avea niște rude bogate, care ne-ar umple de bani dacă eu i-aș semna lui niște scrisori.

— Și... și ai acceptat ?

— I-am cerut să citesc mai întîi scrisorile.

Henry rîse. Sinceritatea evidentă a fetei îl dezarmase.

— Ți le-a dat să le citești ?

— Da.

— Și ce scria în ele ?

— Ceream rudelor mele de la New York trei mii de dolari, în schimbul unei declarații prin care mă angajam să renunț la drepturile pe care le-aș avea asupra averii rămase de pe urma străbunicului meu Josiah Sunderland.

— Le-ai semnat ?

— Nu. I-am răspuns că nu știu să am rude la New York și că în orice caz propunerea lui nu mă ispitește. Atunci s-a supărat pe mine. M-a făcut proastă și mi-a spus că are să-mi pară rău.

Babs izbucni într-un hohot de rîs mai cristalin decît o dantelă muzicală pe un șirag de clopoței.

— De ce rîzi ? întrebă Henry.

— Văd că a avut dreptate, zise ea încercînd să-și zăgăzuiască veselia.

— De ce ?

— A făcut rămășag că în cel mult două zile un emisar al dumitale va veni cu propuneri.

— Cînd colo am venit chiar eu, zise Henry, privind-o cu simpatie.

Babs se destinsese. Rezemată de glaful ușii, oferea un tablou de o prospețime captivantă. Sînii tari se conturau obraznic sub mătasea roșie a bluzei. Mijlocul subțire, cu

mlădieri de şopîrlă, pîntecele neted de efeb se armonizau cu şoldurile zvelte şi cu supleţea coapselor pe care pantalonii negri de călărie, lipiţi de corp, le conturau tantalic. Linia ireproşabilă a piciorului lung era subliniată de lampasul subţire de fir, care cobora pînă la cizma albă, joasă, cu pinteni de argint.

Stînjenită de privirile stăruitoare ale vizitatorului, Babs trecu înapoia unei mese strîmte, la care se aşeză parcă înapoia unui meterez. Citise brusc în expresia ochilor acestui unchi din New York aceleaşi dorinţe oglindite pe chipurile tuturor bărbaţilor care asistau la numărul ei de circ.

Henry sesiză instinctiv răceala din atmosferă. Încercă să-şi repare greşeala, adoptînd tonul unui unchi condescendent şi amabil.

— Aş vrea să-mi răspunzi la o întrebare, Babs, — sper că îmi îngădui să-ţi spun pe nume. Cum de ai ajuns... călăreaţă de circ ?

— Poveste simplă. După atacul indienilor asupra fermei noastre, am rămas în viaţă numai eu şi fratele meu Tom. Ne-au cruţat, cred, fiindcă eram prea mici. Pe Tom l-a luat să-l crească naşul său, Thomas Drinkwater, care după un an a plecat spre Vest. De atunci nu mai ştiu nimic despre ei.

— Şi cu dumneata ce s-a întîmplat ?

— Pe mine m-a luat un vecin. Vînător şi negustor de blănuri. Nathaniel McPharlin. Nu era bogat. Îi plăceau însă caii. El m-a învăţat să călăresc. Avea o nevastă foarte bună la suflet. Kathy. Eu îi spuneam *aunt* Cat. Şi nu se supăra. *Uncle* Nathaniel şi *aunt* Cat m-au îngrijit ca pe copilul lor. Poate fiindcă nu aveau copii. Într-o zi, *uncle* Nathaniel a plecat ca de obicei la drum, după blănuri. Dar nu s-a mai întors. *Aunt* Cat l-a aşteptat un an. Lipsită de mijloace, îngrozită de sălbăticiile în mijlocul cărora trăiam, a hotărît să se înpoieze la Pittsburg, unde locuiau nişte rude ale ei. Rudele acestea erau şi mai sărace decît *aunt* Cat. Abia puteau să mă întreţină. Locuiam pe atunci la marginea oraşului, lîngă un mare loc viran. Pe locul acela s-a instalat într-o vară Circul Thyssen. Îmi plăcea să intru la circ şi să umblu pe la cai. Îi mîngîiam

şi cînd aveam bani le cumpăram zahăr. Printre ei se afla un cîrlan neînvăţat, Thunderbird. Nimeni nu se încumeta să-l încalece. Eram îndrăgostită de Thunderbird. Îmi amintea calul favorit al lui *uncle* Nathaniel. Într-o zi mi-am luat inima în dinţi şi m-am prezentat directorului circului, oferindu-mă să-i îmblînzesc cîrlanul. M-a privit cu milă. Credea că nu sînt în toate minţile. Refuzul lui nu m-a descurajat. A doua zi, în zori, m-am strecurat neobservată în grajd. L-am scos pe Thunderbird afară. L-am încălecat pe deşelate. Cabra, necheza, zvîrlea din copite, dar nu m-am lăsat. Deodată, am auzit ţipete. O femeie se văita că am să mor ucisă de Thunderbird. Au ieşit grăjdarii, acrobaţii, clovnii, muzicanţii, şi la urmă directorul. Frica îl făcuse pe Herr Gustav mai alb la faţă decît un clovn muiat în făină. Îmi venea să rîd de spaima lor, deşi cîrlanul îmi dădea de furcă. Pînă la urmă, Thunderbird s-a îmblînzit. Herr Gustav m-a angajat imediat. Aşa am ajuns călăreaţă la Circul Thyssen, rîse ea într-o scînteiere de perle.

Henry era fermecat de verva ei naivă. O îndoială stăruia încă în străfundul cugetului său. Babs era într-adevăr nepoata lui Aristotle Sunderland ?

Ea îi citi în ochi neîncrederea. Se ridică de la masă şi cu mişcări feline, ce făceau să i se legene uşor şoldurile, se apropie de masa de toaletă. Scoase dintr-un sertar o *Biblie* şi un document îngălbenit, împăturit în patru. Deschise cu veneraţie *Biblia* şi o întinse lui Henry.

— Poftim. E *Biblia* bunicului. Cu însemnările lui pe margini.

„Cine ar putea să confrunte însemnările acestea cu scrisul lui Aristotle ?“ se întrebă Henry.

— Iată şi actul meu de naştere. E redactat tot de bunicul.

Semnătura lui Aristotle Sunderland era etalată larg în josul documentului, atestat de doi martori, printre care Nathaniel McPharlin. Soţia lui McPharlin trăia încă şi deci putea confirma valabilitatea actului de naştere. Evident, Babs nu era o impostoare.

— Babs Sunderland, rosti Henry cu gravitate, nu ţi-ar plăcea să reintri în sînul familiei dumitale ? Tatăl meu,

Richard, a fost frate cu bunicul dumitale, Aristotle. Eşti nepoata mea. Îţi datorez protecţie şi îngrijire.

Tonul pe care-l folosise îi păru lui însuşi fals. Ce anume îl determinase să facă această propunere ? Dorinţa sinceră de „a readuce în sînul familiei pe o biată nepoată pierdută printre străini" ? Ruşinea de a-şi vedea numele de familie mîzgălit pe afişele circului Thyssen ? Plăcerea de a-şi apropia pentru anumite scopuri, încă nemărturisite, o fată tînără şi frumoasă, indiferent de numele pe care-l purta ? O făcea din generozitate sau din egoism ? Era de conceput această ultimă alternativă ? O revoltă bruscă împotriva propriei lui nimicnicii îl făcu să se închidă în sine, ca un arici ce-şi desfăşoară ţepii. El nu era omul aventurilor ieftine. Voia să o salveze pe Babs din cloaca vieţii de circ.

Expresia de virtuoasă severitate care i se aşternu pe chip intimidă pe Babs.

— Nu-mi datoraţi nimic, replică ea cu teamă. Sînt mulţumită de viaţa pe care o duc. Îmi place circul. Nu aş putea să mă despart de Thunderbird. Şi nici de Herr Gustav. Pentru mine e un al doilea tată.

— De azi înainte eu voi fi... eu voi ţine locul tatălui dumitale.

Modificase prima formulare a frazei, care îi păruse nelalocul ei.

— Nu trebuie să vă simţiţi obligat cu nimic, repetă ea alarmată.

Nu-i plăcea stăruinţa cu care acest om încerca să se amestece în viaţa ei. Pentru prima oară îl văzu urît, bătrîn, prea sigur de sine.

Henry se ridică încet de pe scaun.

— Legea e de partea mea, scumpă fetiţă. În vinele dumitale curge sîngele familiei Sunderland. Despre aceasta vom mai sta de vorbă.

Opoziţia ei îl îndîrjise. Dacă la începutul acestei întrevederi nu avusese trasată o linie de conduită, acum era hotărît să o îmblînzească pe Babs, aşa cum ea îl îmblînzise pe Thunderbird.

— Bună seara, Babs.

Salută ceremonios, apoi ieşi grav din vagonul în care se lăsase o atmosferă îngheţată, funebră.

În aceeaşi seară, şeful dinastiei Sunderland avu o lungă întrevedere cu Herr Gustav Thyssen. Argumentele lui, sprijinite de o artilerie formidabilă — cinci mii de dolari plătibili a doua zi la oricare din ghişeele Băncii Manhattan — cîştigară acordul deplin al directorului circului.

După plecarea lui Henry din vagonul directorial, Herr Gustav făcu o vizită lui Babs. Fata crezuse că va găsi un aliat în persoana directorului. Încercă o mare dezamăgire cînd acesta o sfătui să accepte oferta lui Henry Sunderland. Nici rugăminţile, nici hohotele ei de plîns, nu reuşiră să-l clintească. Legea acorda lui Henry Sunderland dreptul de a se îngriji de soarta nepoatei sale minore. El, Gustav Thyssen, nu înţelegea să se împotrivească legii. Pentru Babs, circul trebuia să intre în domeniul trecutului. Directorul încheie într-un tîrziu discuţia, făcîndu-i totuşi o favoare. Îi dăruia pe Thunderbird, în amintirea trecerii ei prin Circul Thyssen...

Hotărîrea lui Henry Sunderland avu rezultate multiple.

Circul rămase să se bucure şi mai departe de gloria de a fi adăpostit sub cupola sa de pînză pe nepoata şefului dinastiei Sunderland. Spectatorii continuară să se îmbulzească la casă şi să comenteze povestea din *O mie şi una de nopţi* a tinerei orfane care-şi regăsise familia. *New York Gazette,* care răspîndise această veste, îşi triplă brusc tirajul. Cititoarele romantice îşi tamponau cu batista ochii umeziţi de înduioşare, apoi rămîneau să viseze, cu privirile aţintite undeva în nemărginire.

În general, opinia publică, lăudă gestul filantropic al lui Henry Sunderland. Se găsiră însă şi oameni care dădură o interpretare răuvoitoare gestului său. Un agent de Bursă declară în public : „Aşchia nu sare departe de pom. Şi lui Richard Sunderland îi plăceau fructele crude". Puritanele condamnau intrarea saltimbancei în căminul respectabil al lui Susan Sunderland. O croitoreasă pariziană, inspirată de această poveste, creă o rochie de seară, intitulată „Circul". Pe un fond de azur, stropit cu stele,

evoluau acrobaţi, călăreţi, clovni şi animale savante. Concepţia nu era lipsită de fantezie. Un fabricant de parfumuri lansă un produs nou „Une étoile s'appelle Babs", care se epuiză în cîteva zile. Apărură coafuri *à la Babs*, mănuşi *à la Babs*, farduri *à la Babs*.

În această atmosferă, urmaşii lui Patrick Sunderland, în cap cu Samuel asociatul firmei Goldberger and Sunderland, se priveau cu justificată îngrijorare. Nu cumva această Babs Sunderland avea de gînd să-şi revendice drepturile succesorale, de care fuseseră lipsiţi Aristotle şi urmaşii săi direcţi ?

Dar cea mai cumplită lovitură o resimţea Susan. Unele zvonuri îi ajunseseră la ureche mai înainte ca Henry să-i fi vorbit despre hotărîrea sa. Refuzase însă a le da crezare. Socotea că autoritatea ei asupra lui era atît de puternică, încît nu concepea că acesta ar îndrăzni să ia o asemenea iniţiativă fără a-i obţine în prealabil încuviinţarea. Consternarea ei atinse proporţii necuprinse cînd Henry îi declară categoric :

— Începînd de azi, nepoata mea Babs va locui la Sunderland House. Am dat dispoziţie majordomului să-i pregătească apartamentul chinezesc.

Susan făcuse ochii mari, pupilele i se dilataseră, bărbia începuse să-i tremure, pieptul să-i salte în ritmul respiraţiei accelerate.

— Ţi-ai pierdut minţile, Henry Sunderland.

El o privi cu superioritate. O atitudine măreaţă, arogantă, autoritară, care distona cu felul lui de a fi.

— Susan ? Nu te înţeleg ! Îmi place să cred că glumeşti.

Susan explodă :

— Fără să-mi ceri consimţămîntul, aduci în casă o necunoscută, o aventurieră, o călăreaţă de circ... Îi oferi un apartament... Vei pretinde poate să stea şi la masă cu propriii tăi copii... Ei bine, Henry Sunderland, refuz să îngădui asemenea ticăloşie. Călăreaţa de circ nu va trece pragul acestei case.

Susan adoptase exact atitudinea pe care n-ar fi trebuit s-o adopte. Dacă ar fi cunoscut mai bine temperamentul soţului, nu ar fi încercat să-şi impună voinţa tocmai în acest moment de criză. Nici tiranul Richard Sunderland,

care se deprinsese să nu întîlnească opoziție în sînul familiei, nu reușise să învingă cerbicia fiului său cînd acesta își pusese în gînd să se însoare cu Margery Terrill. Prin intransigența ei, Susan nu făcuse decît să sporească încăpățînarea de catîr a lui Henry.

— Susan, rosti el cu răceală, tonul pe care-l folosești față de mine este lipsit nu numai de curtenie, dar și de cel mai elementar respect datorat de o femeie măritată soțului și stăpînului ei. Cît privește refuzul dumitale de a găzdui la Sunderland House pe nepoata mea, îngăduie-mi să-ți declar că îl socotesc cel puțin ridicol. Îți atrag atenția, Susan, că hotărîrea mea este irevocabilă.

Susan se înverzise ca o omidă. Nu înțelegea transformarea acestui om, care pînă mai ieri tremura în fața ei. Refuză să accepte înfrîngerea. Se încordă, își umflă pieptul și, cu glas profund de contraltă, declară patetic, vibrant, ca eroina unei tragedii antice :

— Dacă aventuriera intră pe ușa din față, eu părăsesc casa pe ușa din dos.

Henry o privi critic.

— Hotărîrea dumitale este definitivă ?

Susan rosti apăsat :

— Definitivă !

Henry trecu la comoda Hepplewhite de pe care luă un clopoțel de argint. Prinse să-l agite.

— În cazul acesta nu-mi rămîne decît să poruncesc majordomului să-ți pregătească trăsura. Miss Sunderland va sosi peste o jumătate de oră.

Susan deschise gura și o închise fără a mai rosti un cuvînt. Se răsuci pe călcîie și ieși din cameră trîntind ușa.

Henry respiră adînc. Cîștigase încă o victorie. Recapitulînd scena care abia se încheiase cu deruta completă a Susanei, se minuna de curajul, fermitatea și calmul de care dăduse dovadă...

Contrar amenințărilor, Susan nu părăsi casa. Acceptă faptul împlinit, în speranța că mai tîrziu va reuși să înlăture pe intrusă, folosind metode de luptă mai puțin directe. Aplică în schimb represalii de altă natură. Spre a exclude posibilitatea vreunei întîlniri cu Babs, se claustră în apartamentul ei. Acolo primea vizite, acolo i se servea prînzul

şi cina, de acolo supraveghea educaţia copiilor. În mod practic rupse orice relaţii cu Henry. Singura trăsătură de unire o constituia acoperişul care-i adăpostea pe amîndoi.

Susan nu forţase o ruptură definitivă, Scandalul i-ar fi împroşcat cu noroi familia. Şi de aceasta se ferea mai mult ca de orice. Îşi convocă însă tatăl şi fratele. Cătrănită, le ceru să pregătească în comun un plan de luptă împotriva „aventurierei". După prima consfătuire în trei, avu prilejul să deplîngă ingratitudinea umană. Tînărul David Forbes, care datorită insistenţelor ei căpătase o importanţă sinecură, refuză să participe la o acţiune susceptibilă a-i atrage eventuale neplăceri din partea cumnatului. Propria sa linişte şi comoditate preţuiau mai mult decît armonia conjugală a surorii.

Filozof, bătrînul senator îşi sfătui fiica să privească lucrurile cu îngăduinţă. În definitiv, ce importanţă avea faptul că o fetişcană oarecare era crescută în casa lor ?

— Nu e o fetişcană oarecare. E amanta lui. Şi dacă nu-i e încă amantă, o creşte pentru acest rol, declară Susan cu patos.

Senatorul izbucni în rîs.

— Te sperii de umbre, draga mea. Henry nu e omul amantelor. Iar Babs e nepoata lui.

— Nepoată ? Ridicol. De ce nu dă dovadă de aceeaşi solicitudine faţă de copiii lui Francis-Andrew ? Şi aceştia sînt orfani.

— De copiii lui Francis-Andrew are cine să se ocupe. Babs e singură pe lume.

— Te-a înduioşat şi pe dumneata soarta acestei... creaturi ?

Randolph Forbes clipi şiret.

— Dacă aş fi fost mai tînăr... m-ar fi înduioşat sub alt aspect... Mă întreb însă...

— Termină-ţi gîndul !

— De ce nu l-ar înduioşa pe Dave ?

— Pe Dave ?

— Desigur. Fratele tău e tînăr, frumuşel, are trecere la femei... Babs Sunderland...

David Forbes făcu un gest de nepăsare.

— Nu mă interesează această persoană.

— Așteaptă ! Mai întîi să o vezi, fiule... Apoi... să face-o numai pentru a reda liniștea surorei tale.

Randolph zîmbi ca un faun bătrîn.

— Bineînțeles, nimeni nu te obligă să o iei de nevastă.

— Dar dacă intervin complicații, rosti David cu jumătate de glas.

— Lasă-le pe seama mea.

Susan interveni cu virtuoasă abnegație.

— Nu vreau să se sacrifice pentru mine. Un vlăstar al familiei Forbes încurcat cu o asemenea...

— Nu uita, Susan, că această „creatură" — cum o numești tu — coboară dintr-un marchiz autentic.

— Cunosc eu reputația de care se bucura „marchizul" dumitale.

— Zvonuri, scumpa mea. Zvonuri...

— Se poate, conveni Susan. Știu însă sigur că toți descendenții lui sînt niște degenerați. Charles Sunderland se înfățișează în casa mea cu o femeie de moravuri ușoare, pe care o prezintă drept soția lui. Henry s-a aprins după o pretinsă nepoată. Ah, mi-e scîrbă ! Toți sînt niște degenerați. Toți !

— Henry degenerat ? Nu uita ! E tatăl copiilor tăi.

— Din fericire, în vinele copiilor mei curge și sîngele curat, viguros, al familiei Forbes.

Senatorul ridică mîna spre cer

— Să nu cădem în păcatul trufiei, Susan. Se spune că primul Forbes, debarcat în America, acum o sută și cincizeci de ani, suferea de o boală care în cronicile timpului se numea *le mal français*.

— Și dumneata crezi în asemenea baliverne ?

— În sacrosanctele arhive ale familiei se găsește o scrisoare a unui doctor care se ocupa de starea sănătății ilustrului nostru strămoș. Acolo se face mențiunea despre această boală.

Susan declară cu hotărîre :

— Am convingerea că diagnosticul era greșit.

Senatorul se ridică de pe scaun.

— Se cunoaște că ești fiica mea. Găsești răspuns la toate. Mă ierți. Trebuie să plec. Sînt așteptat la Senat.

Am pregătit un discurs fulminant împotriva politicienilor care primesc subsidii din Wall Street.

David încreţi din sprîncene.

— Nu crezi că e imprudent să deschizi asemenea discuţii, tată ? Şi dumneata primeşti de la Henry subsidii...

Senatorul ridică sentenţios degetul.

— Tantieme, dragul meu, tantieme. Subsidiile au un caracter ascuns, ilicit, conspirativ. Tantiemele se încasează la lumina zilei şi reprezintă preţul aportului constructiv adus de experienţa şi capacitatea mea în consiliile de administraţie la care particip. După cum vezi, e o deosebire. O foarte importantă deosebire.

Apartamentul chinezesc, destinat de Henry nepoatei sale, era alcătuit din cinci încăperi de vaste proporţii, în care pasionatul colecţionar care fusese Richard Sunderland adunase oarecum la întîmplare tot felul de opere de artă ale Extremului Orient. Se aflau acolo mobile de abanos şi bambus acoperite cu lac negru, neted şi limpede ca oglinda. Unele piese de lac roşu cu vine aurii aveau incrustaţii de sidef, mărgean şi lapis-lazuli, ce înfăţişau păsări exotice, flori şi frunze delicat conturate, figuri omeneşti pline de viaţă şi mişcare, dragoni cu solzi de aur.

Mese, fotolii, scaune, taburete, de diferite înălţimi şi dimensiuni ofereau o infinită varietate de sculpturi, ce reprezentau dragoni şi himere înaripate. Una din caracteristicile care le deosebeau de mobilele europene erau suporturile arcuite fără excepţie înlăuntru.

De-a lungul pereţilor împodobiţi cu stucaturi de inspiraţie chinezească, atîrnau draperii somptuoase de brocart, cu broderii bogate, complicate, ce evocau luxul ostentativ al împăraţilor din dinastia manciuriană. Covoare de mătase cu tonuri palide înfăţişau crizanteme învoalte, delicate flori de ceai, frunze şi petale stilizate. Paravanele de lac policrom, de Coromandel, dozau savant lumina, creînd mase catifelate de umbră şi zone strălucitoare, scăldate în razele soarelui, ce puneau în valoare şi ceramica şi bronzurile şi porţelanurile expuse cu artă. O suită de panouri de lac zugrăveau cu o vigoare impresionantă, ce

contrasta cu minuţioasa delicateţe a execuţiei, victoriile războinice ale împăratului K'ien-lang.

Imagini idilice, de o incomparabilă eleganţă, erau realizate cu cerneală de China pe hîrtie de pictori din epocile Song, Yuan şi Ming. Mîndria colecţiei era însă un peisaj de iarnă, opera lui Wang Houei, care reda cu tragic realism ramurile dezgolite de frunze ale unei sălcii plîngătoare, proiectată pe fundalul pustiu, dezolant, al unui lac îngheţat.

Printre bronzurile şi porţelanurile achiziţionate adeseori cu preţuri astronomice, figurau piese de o autentică valoare artistică. O cutie rotundă de lac decorată cu flori mari, în stilul vaselor pictate de Ts'en-Tchen, o farfurie în email *cloisonné* cu pecetea lui Siuan-To, o statuie de porţelan acoperită cu „alb de China", opera lui Kuan-Yin înfăţişînd o împărăteasă pe tron, un vas cu formă alungită în cinci culori cu decor Wu-Ts'ai, o statuie de bronz magnific cizelată din epoca Ts'i, o stelă în bronz aurit din epoca Wei, ce imortaliza conversaţia mistică dintre două zeităţi, Cakyamuni şi Prabhutaratna, o oglindă cu mîner de bronz din epoca T'ang şi alte multe obiecte de o frumuseţe rară, care, după ce fuseseră cumpărate, admirate, studiate şi clasate, rămîneau încuiate cu anii, fără ca nimeni să se mai preocupe de ele.

Richard Sunderland îşi transformase reşedinţele din Europa şi Statele Unite în tezaure de artă închise publicului. Urmaşii săi, cu excepţia lui Robert, nu-i moşteniseră pătima de colecţionar. Lui Henry îi plăcea frumosul, redus însă la rolul de decor.

Cînd intrase în acel sanctuar al artei Extremului Orient, care avea să-i servească drept locuinţă, Babs Sunderland privise împrejur cu sfială şi minunare. Poate că nu i-ar fi părut atît de brutală tranziţia de la lumea de circ la noua ei existenţă, dacă ar fi pătruns într-o casă ca toate casele, cu mobile frumoase, adecvate scopului lor. Scaune pe care să stea confortabil, mese zdravene de sufragerie, dulapuri spaţioase pentru rufărie şi îmbrăcăminte, farfurii albe din care să mănînce cu plăcere, tablouri care să înfăţişeze peisaje cu cer albastru, munţi, păsări, pîraie cristaline şi vaci elveţiene cu tălăngi la gît.

La Sunderland House, o înspăimîntau dragonii care scoteau flăcări pe nări, războinicii cu ochii bridați și chipuri crunte, care se duelau cu săbii curbate scoțînd scîntei, fiarele bizare coborîte parcă din Apocalips, care după miezul nopții se trezeau la viață, coborau din cadrele lor aurite și porneau forfota prin încăperi. Spre a nu asista la dansul lor drăcesc, Babs se ghemuia sub cuvertura de mătase și, acoperită peste cap, stătea încremenită, nădăjduind că nu va fi observată de vietățile apocaliptice.

Dimineața se trezea mai obosită decît la culcare. Nu se plîngea nimănui. Servitorii, cu măștile lor impasibile și cu mișcări automate, păreau niște păpuși uriașe trase de sfori invizibile. Unchiul Henry pe care-l întîlnea numai la prînz și seara o intimida cu atitudinea lui protocolară.

La masa lungă, de douăzeci și patru de persoane, stăteau numai ei doi. Mrs. Sunderland continua să saboteze reuniunile familiale, făcînd menaj aparte, laolaltă cu copiii.

Babs se descurca mulțumitor printre farfuriile de toate formele și dimensiunile, printre paharele de diverse mărimi aliniate în ordine descrescîndă, ca tuburile de orgă, printre tacîmurile de aur și argint, plasate în dreapta și în stînga farfuriei. Herr Gustav Thyssen o deprinsese cu mînuirea lor. German din Franconia, cutreierase cu circul lui întreaga Europă vestică, eșuînd — nu se știe cum — în Statele Unite. Herr Thyssen, care nu pierdea ocazia să afirme că Babs va ajunge departe, se ocupase părinteşte de educația ei. Herr Gustav nu fusese întotdeauna pîntecos, bătrîn, chel și grotesc. În tinerețe — se spunea în culisele circului — cutremurase cu glasul său de bariton cupola Operei din Dresda. Femei din elită îi căzuseră la picioare. Filantrop, Herr Gustav le ridicase de jos și le oferise galant un loc mai confortabil pe sofaua din micul său apartament de burlac. Din nefericire, cele mai frumoase povești au un sfîrșit. Într-o zi, Herr Gustav își pierduse vocea. În locul trilurilor măiestre cu care-și fermecase auditoriul, nu mai scotea decît un hîrîit de clapon. Îndurerat, părăsit de prieteni și de admiratori, se făcuse clovn, într-un circ ambulant. După moartea directorului, sfîșiat de un tigru dispeptic, directoarea, bătrînă, știrbă și slută, oferise inima, punga și patul ei fostului

bariton, care o cucerise cu prestanța lui juvenilă. Herr Gustav acceptase soluția, avînd grijă să-și ascundă strîmbătura din nas. După un an de trai în comun, directoarea se stinsese fericită în brațele lui.

Babs se gîndise adeseori la povestea lui Herr Gustav. Cum de acceptase el, pe atunci tînăr și frumos, patul și îmbrățișările unei babe ?

Acum, cînd stătea la masă cu unchiul ei, îl privea pe furiș. Se întreba dacă vor fi existînd femei dispuse să-i primească dragostea. Sau dacă el era în stare să iubească. În concepția ei, dragostea adevărată rămînea apanajul Feților-Frumoși care vin să trezească din somn pe Frumoasele din Pădurea Adormită. Oamenii urîți n-aveau dreptul să iubească. Iubind, insultau iubirea.

Babs avea și alte păreri. Socotea că oamenii se împart în două categorii. În tineri și bătrîni. Bătrînii sînt urîți, bolnavi, grotești. Moartea îi pîndește la fiecare pas. Tinerii rămîn însă veșnic tineri. Babs nu concepea să îmbătrînească. Chiar dacă exista o asemenea posibilitate, fenomenul avea să se petreacă peste secole. Evident, va muri într-o zi. Dar va muri tînără. Adică pe la douăzeci și cinci, sau douăzeci și șase de ani. În nici un caz nu va apuca vîrsta matusalemică de treizeci de ani

Gîndurile acestea și încă multe altele se depănau prin mintea ei, în vremea ce slugile o serveau tăcut Uneori se trezea din meditații. Simțea instinctiv, aproape tangibil, privirile unchiului ațintite asupră-i. Cînd ridica ochii spre el, acesta fixa gînditor, un punct în gol, pe deasupra capului ei.

Conversațiile lor erau scurte și se rezumau la felurile servite.

— Fraged curcanul, Babs ?

— Ți-a plăcut înghețata, Babs ?

— Cum îți pare tortul acesta de ananas ?

Ea răspundea politicos, așa cum o învățase Herr Gustav.

— Foarte bun, unchiule Henry.

Uneori Henry deschidea discuția despre vreme.

— Îngrozitoare arșiță. Nici noaptea nu se răcorește atmosfera.

— Într-adevăr foarte cald, unchiule Henry.

— Zăpuşeala aceasta îmi provoacă insomnii. Dumneata dormi bine, Babs ?

Babs era ispitită să-i vorbească despre dragonii înaripaţi care-i tulburau somnul, dar se abţinea.

— Mulţumesc. Dorm foarte bine...

Conversaţiile purtate în acest ritm ar fi fost teribil de monotone, dacă întreruperile semnificative, reţinerile jenate, privirile furişe strecurate printre cristale şi porţelanuri nu ar fi însufleţit tăcerile, dîndu-le un conţinut emoţional de o bogăţie deosebită.

Într-o seară, Randolph Forbes apăru la cină. Jovial, povesti cîteva glume bune, auzite pe culoarele Senatului. Cu tact, diplomatic, nici el şi nici Henry nu vorbiră despre Susan. Randolph se arătă foarte curtenitor cu Babs. Complimentele lui răsuflate o amuzau. Pentru prima oară Babs rîse în voie.

Buna ei dispoziţie descreţi fruntea lui Henry, care prinse a zîmbi cu intimă satisfacţie. Era bucuros. Babs începuse să se adapteze noului mediu. Henry îşi pusese adeseori o întrebare, căreia nu reuşise a-i găsi răspuns. Ce îl determinase să îmbrăţişeze cu atîta înflăcărare cauza tinerei fete ? Spiritul lui de contradicţie ? Îi luase apărarea fiindcă o ura Susan şi întreaga ei coterie ? Ar fi fost şi aceasta o explicaţie. Deşi nu-l cunoscuse pe Aristotle îl simpatiza, tocmai fiindcă întreaga familie îl hulise. Mai era ceva. Babs îl stimula. Îi crea o stare sufletească nouă, îl făcea să privească viaţa prin ochelari trandafirii. Se simţea întinerit. Gata să întreprindă acţiuni mari. Numai alcoolul îi mai prilejuise această stare de constantă bună dispoziţie.

În seara următoare Randolph Forbes apăru iarăşi la cină. Întovărăşit de fiul său. Pentru David, Babs fu o revelaţie. Realitatea depăşea portretul zugrăvit de tatăl său.

Pe Henry nu-l încînta entuziasmul tînărului cumnat. Complimentele acestuia la adresa fetei îl indispuneau. Zîmbetele seducătoare, pe care Dave le arunca lui Babs pe deasupra jerbei de flori care le despărţea tacîmurile, îi păreau de o neobrăzare mitocănească. Hm ! Cît era

Dave de ridicol ! Se înfoia ca un păun ! Nici creierul nu-i era mai voluminos decît al unui păun. Rostea platitudini care pe el, Henry, îl îngreţoşau.

Babs îi asculta tiradele, zîmbind politicos. Avansurile lui rămîneau fără efect. Babs nu vedea în el decît un tînăr frumuşel, înfumurat şi nerod. Deprinsă cu bărbaţii din Vest, zdraveni, dîrji, oţeliţi de nevoi, nu aprecia manierele efeminate ale acestui flăcăiaş crescut în puf.

Indiferenţa ei era balsam pentru sufletul lui Henry.

Vulpoi bătrîn, Randolph Forbes urmărea reacţiile fiecărui personaj în parte, prefăcîndu-se preocupat numai de savurarea vinurilor şi a bunătăţilor care defilau prin faţa lui. Examinîndu-şi îndelung ginerele, reuşi să dea un diagnostic sigur. Henry era îndrăgostit de Babs. Nu-şi dădea încă seama. Dar revelaţia acestui sentiment nu va întîrzia, cu întregul lui cortegiu de urmări dezagreabile, în special pentru Susan.

Senatorul nu se îngrijora peste măsură. Avea încredere în talentele de Don Juan ale fiului său. În privinţa acestuia, luciditatea lui era întunecată de mîndria paternă, care găsea în propria-i progenitură sumum de calităţi.

Susan trebuia să-şi schimbe tactica. Firea fantască a lui Henry nu se împăca deloc cu temperamentul ei de un realism crud, de o pedanterie obositoare, peste care severitatea puritană a convingerilor ei morale arunca o tentă cenuşie. Nu era de mirare că Henry îşi căutase refugiul în alcool şi acum şi-l găsise în această fiinţă tînără, lipsită de prejudecăţi şi năravuri.

Primejdia era mare. Dar putea fi evitată.

Potrivnică poveţelor tatălui ei, Susan continuă politica de secesiune familială inaugurată odată cu intrarea aventurierei în casa Sunderland. Respinse categoric o încercare de conciliere iniţiată de Henry, care după acest insucces renunţase la noi tentative.

Prelungirea stării de război latent dintre cei doi soţi porni să alimenteze comentariile servitorilor din casă şi prin ricoşeu; cancanurile din afară. La Bursă, Babs Sunderland devenise un subiect de discuţie tot atît de pasionant ca şi creşterile şi scăderile de valori. În saloane,

femeile elegante își șopteau în dosul evantaielor zvonuri *shocking* în legătură cu relațiile dintre unchi și nepoată. Ziarele de scandal se pregăteau să prindă mingea din zbor și să dezlănțuie o insidioasă campanie împotriva șefului dinastiei Sunderland și a moravurilor lumii din care făcea parte. La Trinty Church se rostise din amvon o virulentă predică împotriva păgînilor adoratori ai idolilor de aur, care și în viața particulară se bălăcesc în desfrîu, rușine și necredință. Nu se pronunțaseră încă nume. Henry Sunderland era însă personajul vizat. Se zvonea că biserica îl va anatemiza. Către sfîrșitul secolului trecut, puritanii dezlănțuiseră o campanie asemănătoare împotriva lui Richard Sunderland și a concubinei sale Andreea. Creatorul dinastiei Sunderland reeditase isprava legendarului Samson, dărîmînd zidurile templului, cu corectivul că nu pierise sub ruine.

Henry nu era însă pe măsura părintelui său. Va sucomba sub ploaia loviturilor ? Inițiații începuseră a face rămășaguri asupra termenului prăbușirii.

Poate că previziunile lor și-ar fi găsit împlinirea, dacă o calamitate năprasnică nu s-ar fi abătut asupra orașului, punînd capăt oricăror alte preocupări. Într-o dimineață, la Bellevue Hospital, un medic tînăr năvăli congestionat în cabinetul șefului clinicii. Un pacient internat în ajun murise în zori. Simptomele erau limpezi. Friguri galbene. Medicului-șef, îi scăpară ochelarii de pe nas. O conferință convocată în grabă, la care asistară și reprezentanții autorităților portului, lămuri cazul. Bolnavul fusese debarcat de pe un vas sosit din China. Panică. În grabă se organizară cordoane sanitare. Carantină. Pericolul părea evitat. Într-o tavernă, noaptea, un marinar se prăbuși cu capul pe masă, răsturnînd o sticlă de gin. Dus la spital, sucombă după două ore de îngrijiri inutile. Diagnosticul : friguri galbene. În aceeași noapte muri și o prostituată lovită de molimă. În săptămîna următoare fură semnalate patruzeci de cazuri de friguri galbene. În a doua săptămînă molima luă proporții alarmante. Numai la Bellevue Hospital pieriră optzeci și șase de bolnavi, printre care și șeful clinicii. Asemenea unei gigantice caracatițe, flagelul își întindea brațele cu mii de tentacule asupra întregului

oraş. Căruţele cu ciocli adunau morţi şi din cocioabele şi hotelurile infecte, înghesuite pe străzile viermuitoare de oameni din preajma portului, ori a cheiurilor Hudsonului, şi din casele elegante din Saint John's Park, Bowling Green sau Chambers Street şi din mahalalele şi ghetourile sordide din Five Points. Albi şi negri, săraci şi avuţi, nevîrstnici şi bătrîni erau seceraţi de boală cu acelaşi zel.

Lumea cuprinsă de spaimă fugea din oraşul peste care moartea îşi întinsese aripile. În mod practic, orice activitate încetase. Magazinele, birourile, cîrciumile, bisericile, atelierele erau pustii. Pe stradă, rarii trecători se strecurau mai mult în fugă, ştergîndu-se cu spaimă de pereţi cînd întîlneau cîte un convoi mortuar.

Sunderland House rămăsese o oază liniştită în mijlocul oraşului lovit de moarte şi demenţă. Cînd văzu că epidemia ia proporţii, Henry dădu poruncă să se pregătească trăsurile de călătorie. Avea de gînd să se refugieze cu familia la Williamsburg, care se afla în afara zonei infectate. Trimise vorbă şi soţiei sale, invitînd-o să-l însoţească, împreună cu copiii. Susan îi respinse mesajul. Nici tatăl ei, senatorul, nu reuşi să-i schimbe hotărîrea de a nu se urni din oraş. Aceasta era pedeapsa pe care o aplica lui Henry.

Dar acolo unde încercările de persuasiune dădură greş, molima avu ultimul cuvînt. Majordomul Casei Sunderland manifestă semne de indispoziţie în seara zilei de sîmbătă. Luni de dimineaţă intră în agonie. Moartea lui fu urmată de îmbolnăvirea simultană a unei cameriste şi a unui vizitiu.

De data aceasta, Susan renunţă la ambiţie. Începu să-şi arunce boarfele claie peste grămadă în cufere şi trimise vorbă lui Henry că e gata de drum. În aceeaşi seară cinci trăsuri şi trei furgoane cu bagaje şi alimente părăsiră oraşul. În trapul întins al cailor, convoiul se îndreptă spre Sud.

În virtutea unui armistiţiu tacit, Henry, Susan şi copiii lor, luaseră loc în prima trăsură. Într-a doua călătorea Babs, împreună cu senatorul Forbes şi cu David Forbes. Doi dintre secretarii lui Henry, şi anume Bert Lawson şi Lewis Farnley, se aflau într-a treia trăsură, laolaltă cu tî-

nărul avocat Mortimer McGuire, urmaşul consilierului Sanders şi cu Frank Delano Harrison, noul şef al serviciului de informaţii. În ultimele două cupeuri se înghesuiau, într-o foarte plăcută intimitate, valeţii personali ai lui Henry Sunderland şi cameristele lui Susan.

Avocatul McGuire şi Frank Harrison erau necăsătoriţi. Burlăcia constituïa una din condiţiile nescrise indispensabile funcţiilor lor. Deopotrivă cu secretarii, aceştia aveau misiunea să însoţească pe marele patron în toate deplasările sale. Care soţie ar fi acceptat cu inima-uşoară să-şi ştie bărbatul călător peste munţi şi peste ape, cel puţin şase luni din an ?

Convoiul făcu un foarte scurt popas la Philadelphia. La Baltimore se schimbară numai caii. Zăboviră o zi la Washington, unde senatorul Forbes se opri, lăsînd pe ceilalţi călători să-şi continue drumul. La 18 august convoiul intră în Williamsburg.

Henry, Susan şi numeroasa lor suită traseră la Effingham House, reşedinţa lor din capitala Virginiei. Cînd se văzu departe de New York şi de frigurile galbene, Mrs. Sunderland respiră uşurată. Primejdia fiind înlăturată, denunţă armistiţiul încheiat cu Henry. Se retrase în apartamentul ei reluînd războiul nervilor.

Babs nu avea de unde să ştie că propria ei persoană era mărul discordiei. Henry n-o informase despre acest lucru, iar servitorii aveau gura pecetluită. Unii o simpatizau. Îi înduioşa tinereţea ei şi îi revolta izolarea în care o ţinea Henry. Motivele pentru care marele patron o adusese la Sunderland House erau o enigmă nu numai pentru ei, dar şi pentru Babs însăşi. Poziţia ei era echivocă. Apartamentul somptuos pus la dispoziţie, poruncile lui Henry Sunderland de a fi tratată cu deosebită cinstire, garderoba-i magnifică, erau elemente incompatibile cu statutul de rudă săracă.

Arşi de curiozitate, servitorii îi pîndiseră cu rîndul, noapte de noapte, intrarea apartamentului. Spre dezamăgirea lor, marele patron nu-şi făcuse niciodată apariţia. Şi Susan îşi recrutase printre slugi spioni, care aveau misiunea să urmărească fiecare mişcare a fetei. În ciuda zelului lor, nu descoperiseră nimic suspect.

La Williamsburg viaţa se depăna într-o atmosferă patriarhală. În această liniște reconfortantă explodă o știre adusă într-o dimineaţă de Harrison. La New Orleans, Charles Sunderland primise pe emisarii generalului rebel Bolivar, cărora le acordase un împrumut de două sute de mii de dolari sub formă de armament uşor şi muniţii. În următoarele douăzeci şi patru de ore sosiră încă trei mesaje, toate de o gravitate excepţională.

Primul dezvăluia un nou caz de indisciplină a lui Charles Sunderland, care angajase în serviciul său pe Leslie Clinton, fostul consilier pentru afacerile americane, concediat recent de Henry.

Al doilea mesaj semnala un fapt şi mai alarmant. Acelaşi Charles izgonise din cabinetul său de lucru pe marchizul de Mondéjar, care venise să-i reproşeze încălcarea tratatului comercial încheiat de Richard Sunderland cu regele Carlos al Spaniei.

În sfîrşit, al treilea mesaj reproducea ordinul lui Don Pedro de Apodaca, viceregele Mexicului, care ordonase confiscarea tuturor bunurilor Casei Sunderland de pe teritoriile de sub jurisdicţia lui, drept represalii pentru ajutorul dat de această Casă rebelilor din colonii.

Încovoiat asupra mesei de lucru, Henry citea şi recitea uluit mesajele. Înnebunise Charles ? Numai aşa s-ar fi explicat inconştienţa cu care dărîma tot cea ce tatăl lor clădise în coloniile spaniole din cele două Americi. Alesese cel mai neprielnic moment pentru a sprijini făţiş cauza rebelilor. Nu se scursese un an de cînd la Aix-la-Chapelle, reprezentanţii celor cinci mari puteri, reunite în congres, îşi manifestaseră voinţa fermă de a sfărîma orice tendinţă spre libertate şi independenţă a popoarelor subjugate. Nu propusese oare Metternich încheierea unui pact prin care puterile semnatare îşi luau obligaţia să-şi garanteze reciproc posesiunile lor de peste mări ? Numai Wellington şi Castlereagh, reprezentanţii Marii Britanii, se împotriviseră acestui proiect.

Henry cunoştea tenacitatea lui Metternich. Acesta nu va dezarma pînă nu va reuşi să neutralizeze opoziţia Angliei. În ziua în care flotele militare reunite ale aliaţilor vor porni spre continentul american, revoluţiile naţionale

şi anticoloniale vor fi definitiv zdrobite. Iar Casa Sunderland va suferi consecinţele. Bunurile ei din Europa şi America Spaniolă vor fi confiscate. Iar prăbuşirea finală nu va întîrzia...

Henry îşi îngroapă capul în palme. Previziunile lui erau înspăimîntătoare. Îşi imagina terorizat dezastrul Casei Sunderland. Se vedea luptînd cu disperare pentru a împiedica prăbuşirea. Nu-l secondau nici fraţii şi nici colaboratorii săi. Se zbătea neputincios încercînd să reziste uraganului. Dar vînturile lui năprasnice îl măturau o dată cu ruinele Casei Sunderland. Henry ridică instinctiv mîinile într-un gest de apărare. Mişcarea aceasta bruscă îl îl trezi din coşmar. Căută din ochi dulapul cu băuturi. Abia atunci îşi aminti că nu se afla în cabinetul său de lucru, la New York, ci în biblioteca reşedinţei din Williamsburg.

Porunci să i se aducă o sticlă cu whisky. Bău trei pahare unul după altul. Alcoolul îi linişti miraculos nervii. Fără tranziţie văzu viitorul într-o lumină mai trandafirie.

Va lupta. Va înfrînge adversitatea. În primul rînd trebuia să-şi domesticească fraţii. Începînd cu Charles. Va pleca imediat la New Orleans. Va avea cu Charles o explicaţie hotărîtoare. Îşi va impune voinţa. Cu orice risc. La nevoie îi va ridica mandatul de împuternicit al Casei Sunderland pentru Mexico şi America de Sud. Amputarea unui mădular cangrenat e dureroasă, dar salutară.

Henry îşi aruncă din nou privirile asupra mesajelor. Erau laconice, limpezi, cuprinzătoare. Fără voie făcu o constatare amară. Serviciul de informaţii organizat de Jules Lafont funcţiona încă excepţional. Poate că se grăbise izgonindu-l. Lafont ştia prea multe. Harrison va fi la înălţimea predecesorului său ? Henry resimţi şi afrontul pe care i-l făcuse Charles, angajînd pe Leslie Clinton. Precedentul nu trebuia să se mai repete. Cine-i garanta lui că Charles nu va folosi acelaşi procedeu şi cu ceilalţi funcţionari superiori, recent concediaţi, spre a contracara măsurile şefului dinastiei ?

Henry îşi chemă secretarul :

— Lawson, ia notă. Mîine în zori plecăm la New Orleans. Mă însoţesc Mr. McGuire, Mr. Harrison, Mr. Forbes şi Mr. Farnley. Reduci personalul de serviciu la strictul necesar. Vreau să călătoresc repede. Trimite un mesaj la

New York. Mr. Gotthold şi Mr. Schuyler să mă ajungă din urmă la New Orleans. Cu mapele respective. Să se grăbească. La sfîrşitul săptămînii viitoare mă îmbarc pe „Empress of China".

Salomon Gotthold şi Alexander Schuyler făceau parte din „falanga" acelor tinere elemente cu care Henry se grăbise a reînnoi cadrele Casei Sunderland. Amîndoi obţinuseră diplomele universitare la Harvard. Gotthold lucrase trei ani în cadrul Departamentului afacerilor americane, sub ordinele directe ale lui Leslie Clinton. Abil, inteligent, suplu, insinuant, ştiuse să cîştige încrederea lui Henry, care după concedierea lui Clinton îl numise şef al departamentului. Alexander Schuyler obţinuse consilieratul afacerilor europene datorită în parte experienţei dobîndite în rîndurile corpului diplomatic din care făcuse cîţiva ani parte. Nu deţinuse roluri de prim rang, căci era prea tînăr. Numele său cu rezonanţe aristocratice, însufleţirea cu care fusese susţinut de un grup de influenţi membri ai consilului de administraţie al Băncii Manhattan, dar mai ales siguranţa cu care vorbea despre relaţiile sale cu oameni politici europeni, determinase pe Henry să-i acorde acel important post.

Henry goli încă un pahar cu whisky. Zîmbi satisfăcut propriei lui imagini, reflectată de o oglindă ovală cu ramă aurită, împletită într-o ghirlandă fantezistă. Se simţea iarăşi în formă. Ca un duelist încercat, în preajma unei lupte cu un adversar lipsit de experienţă.

Deodată chipul i se lungi.

Babs !

Cum de nu se gîndise la Babs ? Preocupat de încurcăturile lui, uitase de Babs. N-o putea lăsa la Williamsburg, sub acelaşi acoperiş cu Susan. Susan i-ar fi făcut mizerii fără număr, silind-o în cele din urmă să plece. Iar perspectiva de a o pierde pe Babs îi era de neconceput. Nu se mai putea lipsi de prezenţa ei. Singura soluţie viabilă ar fi fost s-o ia cu el la New Orleans. Dar şi această formulă implica dificultăţi serioase. Sub ce formă ar putea Babs să-l însoţească ? Îi reveni în minte pilda tatălui său, care se deplasa rareori fără Andreea. Dar Andreea avea un statut aparte.

Va găsi totuşi un *modus vivendi*. Îl va lua şi pe Warren la New Orleans. I se va reproşa poate că încerca să-şi facă din fiul său un paravan.

Prezenţa lui David Forbes va constitui o garanţie. Prin fratele ei. Susan va avea posibilitateá să-şi supravegheze permanent soţul.

Susan nu ridică obiecţiuni în legătură cu plecarea lui Warren la New Orleans. Cind auzi însă că şi Babs va fi cuprinsă în suita lui Henry, făcu o criză de nervi. Dăscălit de cumnatul său, şi ademenit de perspectiva unei importante gratificaţii, David acceptă să joace un anumit rol. Declară astfel surorii sale că relaţiile dintre el şi Babs căpătaseră în ultima vreme un caracter pe care decenţa îl împiedica să-i dea o denumire mai precisă. Că numai în urma stăruinţelor sale, Henry inclusese pe Babs în rîndul persoanelor care aveau să-l însoţească în Sud.

Explicaţiile acestea, destul de plauzibile, o liniştiră în parte pe Susan. Avu chiar grija să dea unele poveţe fratelui ei.

— Nu cumva să te însori cu ea. Această Babs Sunderland e o fiinţă primejdioasă. Te-a sedus cu prefăcuta ei candoare virginală.

David o asigură că o alianţă matrimonială era cu totul în afara intenţiilor lui.

— Prin Babs, voi căpăta un ascedent asupra lui Henry, care ţine foarte mult la ea. Dar nu în sensul în care te-ai gîndit tu. Henry răspunde vocii sîngelui. Babs este totuşi nepoata lui.

David Forbes reuşi astfel să se achite onorabil de misiunea încredinţată, spre satisfacţia deplină a cumnatului.

În după-amiaza aceleaşi zile, Henry avu o convorbire confidenţială cu noul şef al serviciului de informaţii.

— Am nevoie de un individ capabil, care să supravegheze fiecare mişcare a lui Charles. Un om abil, insinuant, şiret, care să-i cîştige încrederea şi care să ştie a se face indispensabil.

Prin mintea lui Harrison defilară figurile celor mai iscusiţi agenţi recrutaţi de fostul său şef. Un ins cu trăsături vag spaniole, în ciuda originii sale britanice, îi stăruia în faţa ochilor.

— Cred că am ceea ce vă trebuie. Un ins cu alură de toreador, suplu la minte şi la înfăţişare. Mr. Lafont l-a folosit în cîteva misiuni primejdioase, care cereau iscusinţă, vicleşug, ipocrizie şi o mare doză de îndrăzneală. Owen Pemberton e numele lui.

Henry zîmbi.

— Unde lucrează ?

— La Washington. Îmi procură informaţii politice. Prin intermediul lui am obţinut copiile cîtorva documente de mare folos în tranzacţiile noastre comerciale cu guvernul Statelor Unite.

— Cînd pot să stau de vorbă cu el ?

— Îl chem prin curier special, zise Harrison. Apoi adăugă, zîmbind fin : Va sosi la New Orleans înaintea noastră.

Harisson se retrase. Henry rămase singur în bibliotecă. Convorbirile purtate cu David şi cu şeful serviciului de informaţii îi mai descreţiseră fruntea. Cerul avea să se însenineze. O avea pe Babs, îl avea pe Harrison. Inima şi mîna dreaptă. Ciudat. Se bucura ca un copil la gîndul că va călători împreună cu Babs. Mulţumi providenţei, care-i hărăzise averile lui Plutus, îngăduindu-i astfel să facă imposibilul spre a o păstra pe Babs. O iubea ? Nu îndrăznea să-şi mărturisească acest sentiment. Înainte de sosirea ei la Sunderland House, n-ar fi cutezat să o înfrunte pe Susan. Astăzi, pentru Babs era gata să se încaiere cu universul.

Într-un elan nestăpînit, rosti :

— Babs !... Babs !

Glasul lui răsună ciudat în liniştea bibliotecii. Îi venea să plîngă. Tresări ruşinat, ca şi cînd l-ar fi auzit cineva.

Înserarea aşternea umbre adînci în grădină. Verdele peluzelor proaspăt stropite se întuneca treptat, căpătînd tonuri violete. Corolele plăpînde, sidefii, ale reginei nopţii se deschideau, pulverizînd în atmosferă efluvii de parfum.

Adîncit într-un fotoliu, Henry visa cu ochii deschişi, în faţa ferestrelor larg deschise.

În bibliotecă, aurul așternut pe cotoarele cărților lucea discret, amintind crestele fosforescente ale talazurilor mării.

Se auzi un ușor ciocănit în ușă. Apăru un servitor negru, purtînd cu profesională solemnitate o tavă de argint pe care se deslușea pata albă a unei cărți de vizită.

Henry luă cartonașul cu chenar aurit și ornamentații înflorate — după moda timpului — și citi cu surprindere :

— Georgina Phipps.

Se ridică brusc din fotoliu și porunci servitorului :

— Aprinde lumînările !

Vizita aceasta era absurdă, neverosimilă. De nouă ani nu își mai văzuse sora. Căsătoria ei cu Frank Phipps, curînd după moartea tragică a primului ei soț, Adrien de Beaulieu, scandalizase pînă la revoltă pe membrii clanului Sunderland. Întemeietorul dinastiei o anatemizase, dezmoștenind-o. Pînă la moartea tatălui ei, Georgina nu încercase să mai calce pragul casei în care se născuse. De ce ieșise tocmai acum din stricta-i izolare ?

În primele clipe, Henry fusese ispitit să-i trimită vorbă că nu o poate primi. Dar se răzgîndise. Adoptînd această linie de conduită, ar fi continuat politica familială a tatălui său. Și Henry era hotărît să șteargă urmele trecutului. Bineînțeles, cu anumite corective. În această privință, lacunele caracterului său șovăielnic ieșeau iarăși la lumină. Se va comporta cu Georgina corect, dar rece. Ce scopuri o aduceau ? Pretențiile bănești ? Intenționa să atace testamentul fondatorului dinastiei ?

În așteptarea Georginei, rămase în picioare în stînga biroului, de care se rezemă cu o mînă, într-o poziție teatrală, plină de gravitate. Nu-i mai rămînea decît să-și petreacă degetele în jiletca desfăcută la trei nasturi, ca să arate ca ex-împăratul Napoleon cînd primea în audiență pe ambasadorii unor puteri ostile Franței.

Georgina intră într-un foșnet de mătase. Henry o privi surprins. Mult se mai ofilise ! O îmbătrînea acel *embonpoint* care-i rotunjea și-i îngreuia formele corpului, atît de suplu odinioară, ori o dezavantaja simplitatea rochiei *gris perle*, zgîrcit decoltată și împodobită cu o discretă garnitură de dantelă ? Cînd Georgina se apropie de

Henry spre a-i da mîna, aceasta îi observă ridurile fine de la ochi şi din colţurile căzute ale gurii. La treizeci şi şase de ani Georgia arăta mult mai vîrstnică.

Henry îi sărută protocolar mîna.

— Bine te-am găsit, Henry, rosti ea cu seriozitate, aşezîndu-se pe scaunul oferit de acesta.

Henry rămase în picioare. Cu braţele încrucişate, rezemat de birou, aruncă o privire uşor ironică asupra surorii sale.

— Iată-te iarăşi în casa părintească ! exclamă îngăduitor şi condescendent.

Georgina îi resimţi tonul superior.

— Pentru foarte scurt timp, Henry, rosti cu glasul ei adînc, catifelat.

— Nu pari să te fi înapoiat umilă, ca fiul rătăcitor din parabolă.

— Umilă ? De ce ? Îmi port cu mîndrie fruntea...

— Şi sărăcia..., adăugă el înţepător.

Georgina zîmbi cu îngăduinţă :

— Bogăţia excesivă ţi-a deformat concepţia despre lume, despre viaţă... Evident, în comparaţie cu opulenţa ta, sînt săracă. În raport cu ceilalţi oameni, am o situaţie de care nu mă pot plînge.

Henry zîmbi ironic.

— Ei da. Ţi-a plăcut întotdeauna mediocritatea şi oamenii mediocri. Mă refer şi la soţul tău.

— Sînt mîndră de el, Henry.

— Prea faci paradă de mîndrie, Georgina. Paravanul acesta după care te ascunzi nu mă poate înşela.

— Nu încerc să te conving de contrariu. Tot ce pot să-ţi spun e că sînt foarte mulţumită de viaţa pe care singură mi-am ales-o. Am un cămin confortabil, un soţ afectuos, şi patru copii care sînt pentru mine mai scumpi decît toate bogăţiile Casei Sunderland.

— Bogăţii pe care sînt încredinţat că le-ai regretat de multe ori.

— Te asigur, Henry, că nu le-am dus niciodată lipsa. Am ştiut să-mi restrîng dorinţele la posibilităţile mele materiale. Datorită acestei concepţii m-am socotit întotdeauna bogată.

— Am înţeles. Bogată în precepte morale, în iluzii, în satisfacţii mărunte...

— Într-o oarecare măsură ai dreptate, Henry. Frank e fericit între cărţile lui, între studenţii lui... Pentru el o bibliotecă are mult mult farmec decît o femeie frumoasă şi infinit mai multă utilitate decît tezaurul unui maharadjah.

Henry zîmbi.

— În cazul acesta, vă felicit, Georgina. Deşi nu vă fericesc.

— Fericirea e relativă, dragul meu. Numai oamenii lipsiţi de resurse intelectuale şi sufleteşti îşi făuresc idoli din aur.

— Uiţi un singur lucru. Cu aur cumperi şi cărţi şi opere de artă şi satisfacţii şi respectul oamenilor...

— ...şi griji şi nopţi pierdute şi compromisuri şi ura semenilor... Nu uita, Henry, citatul biblic : „Mai uşor trece cămila prin urechile acului“...

Fratele ei o întrerupse, ridicînd plictisit mîna.

— La vîrsta adolescenţei am citit-o amîndoi pe Sapho. Aminteşte-ţi : „Aurul este copilul lui Jupiter ; nici rugina şi nici viermii nu izbutesc să roadă acest metal miraculos, care a stimulat întotdeauna cele mai luminate minţi omeneşti“... În sfîrşit, Georgina, nu ne-am întîlnit pentru plăcerea de a discuta în contradictoriu despre însuşirile pozitive şi negative ale aurului. Vizita, cu care m-ai onorat, bănuiesc că are alt scop.

— Exact. Voiam să-ţi vorbesc despre copiii mei..,

Făcu o pauză, apoi adăugă :

— ...despre copiii mei din prima căsătorie.

Fruntea lui Henry se umbri. Cu mîinile la spate, începu să se plimbe prin cameră.

— Te referi numai la copiii lui Adrien sau şi la bastardul lui Phipps ?

Chipul Georginei se înăspri.

— Nu înţeleg rostul acestei insulte gratuite. După moartea lui Adrien, actualul meu soţ l-a legitimat pe Horace.

— Datorai această reparaţie postumă memoriei lui Adrien.

Georgina își încleștă mîinile pe brațele fotoliului.

— E de necrezut. Reiei limbajul tatălui tău. M-aș fi așteptat să ai altă concepție. Și tu ai iubit. Și tu ai suferit pentru dragostea ta. Știu cît te-a durut pierderea lui Margery. Eu am ales altă cale. Am plecat după omul pe care îl iubeam, sfidînd opreliștile și sancțiunile tatei.

Henry se opri în dreptul ferestrei. Încruntat, contempla întunericul care coborîse asupra grădinii, încercînd parcă să deslușească dincolo de giulgiul nopții chipul lui Margery. Se întoarse spre Georgina.

— Ce vrei să-mi demonstrezi cu asta ? rosti el cu ură. Că ai fost mai dîrză ? Că eu mi-am trădat iubirea ?

Georgina îl privi cu compătimire.

— Bietul meu Henry !

Primi o ripostă furioasă.

— N-am nevoie de mila ta. Păstrează-ți-o. Simțămintele mele mă privesc numai pentru mine. Ești fericită fiindcă ai învins. Bucură-te de roadele victoriei tale ! Îl ai pe Frank, pe copiii tăi și ai lui. Ce-ți mai trebuie ? Pe noi uită-ne. Așa cum l-ai uitat pe tata, pe Adrien, pe noi, frații tăi, uită-i și pe copiii lui Adrien.

— Copiii lui Adrien sînt și ai mei, Henry.

— Ei și ? Viitorul lor este asigurat. Sînt putred de bogați.

Georgina se ridică de pe scaun.

— Tocmai de asta mă tem. Bogăția îi va perverti. Așa cum l-a pervertit pe tata. Și pe tine. Și pe Robert. Și pe Charles. Aurul ne-a risipit în cele patru colțuri ale lumii. Am încetat de a mai fi o familie unită.

— Te înșeli ! o înfruntă Henry. Grație aurului, familia Sunderland e mai unită ca oricînd. Robert, Charles și cu mine, fiii Opheliei, sîntem azi legați de bastarzii Andreei de Lusignan. Numai tu te-ai rupt de familia noastră. L-ai preferat pe Frank Phipps, vlăstarul unui criminal...

— Henry ! exclamă Georgina.

— Îndrăznești să spui că nu-i așa ? Frank al tău a reușit să te cucerească. Dar numai pe tine, nu și banii tăi. Te-a acceptat fără zestre, fiindcă spera să intre mai tîrziu în posesia averii care ți s-ar fi cuvenit, dacă nu ai

fi fost dezmoştenită. Speranţe deşarte, Georgina ! Niciodată urmaşii lui Phipps nu vor obţine vreun ban din partea noastră.

Georgina îl privi revoltată.

— N-am venit să-ţi cer ceva pentru copiii mei şi ai lui Frank. Ei nu fac parte din lumea voastră. Şi nici nu vor face parte vreodată. Îţi atrag însă atenţia, Henry, că nu voi renunţa la copiii mei din prima căsătorie.

— Ciudat ! Nouă ani nu ai încercat să-i revezi.

— N-am încercat să-i revăd, fiindcă aveam un adversar de talia tatei, replică Georgina.

Lui Henry i se învăpăiară obrajii.

— Cu mine însă îndrăzneşti să te lupţi.

— Evident. Tata, în ciuda lipsurilor lui, era un om puternic. Tu eşti slab. Confunzi încăpăţînarea cu voinţa. Dacă refuzi să-mi înapoiezi copiii, voi lupta. La nevoie, voi ataca şi testamentul. În ţara aceasta se mai găsesc tribunale.

Henry o măsură cu privirile.

— Tu ? Tu, Georgina Phipps, cutezi să te războieşti cu dinastia Sunderland ? Încearcă numai !

Georgina îl privi lung.

— Abia acum îţi înţeleg duşmănia, Henry. Mă urăşti fiindcă mă invidiezi. Mă urăşti fiindcă sînt fericită, în ciuda sărăciei. Tu eşti nenorocit, deşi dormi pe saci cu aur. Ai atît de mult aur, încît a început să te sufoce. Te plîng, Henry Sunderland.

Georgina îşi strînse şalul în jurul grumazului, pregătindu-se de plecare.

— Te las, Henry. Dar nu uita ! Vreau să-mi înapoiezi copiii.

— Copiii lui Adrien nici nu te mai cunosc.

— Aţi făcut probabil tot ce-aţi putut spre a-i înstrăina de mine. Nu-i nimic. Voi şti să le recîştig afecţiunea. Bună seara, Henry.

Henry nu se osteni să-i răspundă.

Plin de trufie, o privea din înălţimea poziţiei lui de şef al dinastiei.

Georgina salută cu o scurtă înclinare a capului, apoi ieşi.

În dimineaţa următoare, convoiul trăsurilor se încolonă în faţa casei Effingham. Vizitiii struneau caii, care scurmau nerăbdători pămîntul. Servitorii încărcau în furgoane ultimele bagaje.

La ora nouă, Henry apăru în capul scării. Deşi căldura era caniculară, purta pardesiu cenuşiu, cu pelerină scurtă, pălărie înaltă, cizme răsfrînte şi mănuşi albe de piele. Însoţitorii săi, cu excepţia lui Babs, purtau aceleaşi articole vestimentare, cu singura deosebire că stofele pardesiurilor erau de culori şi desene atît de extravagante, încît ar fi lăsat în umbră cele mai fanteziste pleduri scoţiene.

Babs jubila. Primise autorizaţia să preceadă convoiul, călărind pe Thunderbird. Spre deosebire de ceilalţi călători, sclavi ai rafinamentelor modei, ea purta o bluză albă, subţire, potrivită anotimpului, pantaloni de călărie, şi un fular roşu prins la gît cu un inel de metal galben. Spre scandalizarea lui Susan, care urmărea de după perdeaua unei ferestre de la etaj plecarea convoiului, Babs lăsase părul să-i zburde „indecent" în bătaia vîntului, în loc să-l strîngă corect într-o bonetă cu danteluţe, aşa cum se cuvine unei fete tinere. „La ce te poţi aştepta de la o saltimbancă de circ, care merge pînă acolo cu nerușinarea încît poartă pantaloni de călărie ce-i mulează formele spre a înnebuni pe bărbaţi", reflectă Susan. Deunăzi respinsese argumentele soţiei consulului Franţei la New York, care susţinea că moda pantalonilor de călărie la femei fusese de mult adoptată în Europa. La vînătorile călare şi la parade, regina Marie-Antoinette şi ţarina Ecaterina a II-a nu se sfiau să folosească acest veşmînt rezervat timp de milenii bărbaţilor. Pînă şi Jeanne d'Arc, sfînta eroină a Franţei, purtase pantaloni. Susan replicase scurt că Babs Sunderland nu era nici regină, nici ţarină şi nici sfîntă. Era o nouă Jesabel, blestemata personificare a răului, dată pildă în *Biblie*, pentru edificarea generaţiilor viitoare.

În vreme ce Susan îşi rumega gîndurile şi ciuda, trăsurile străbăteau în trap întins străzile Williamsburgului, îndreptîndu-se spre Nord.

Înainte de a-l înfrunta pe Charles la New Orleans, Henry hotărîse să aibă o întrevedere cu socrul său la

Washington. Şovăielnic, simţea nevoia să se destăinuie, să ceară o povaţă, înainte de a se angaja pe făgaşul unei acţiuni hotărîtoare. Randolph Forbes ştiuse să-i cîştige încrederea şi să se facă indispensabil.

Henry era mohorît. Scena pe care i-o făcuse Georgina îl indispusese la culme. Avea impresia că toată familia se coalizase împotriva lui. Pînă şi Warren, care stătea în faţa sa pe banchetă şi îl privea cu ochi sperioşi, ostili. Desigur că Susan se străduise să-l înstrăineze de tatăl său. Henry nu izbutise niciodată să-şi apropie vlăstarul. În prezenţa acestui copil de şapte ani, surprinzător de serios pentru vîrsta lui şi care-l privea cu o fixitate supărătoare, se simţea stingherit, aproape intimidat.

Numai Babs făcea excepţie. În viaţa lui cenuşie, posomorită, apariţia ei fusese o rază de soare, strecurată printr-o spărtură de nori. În cîteva rînduri scoase capul pe fereastra trăsurii, ca să o vadă galopînd în fruntea convoiului. Cînd poposiră la prînz în marginea unei păduri de stejar. Henry îi spuse sentenţios :

— Azi, destul cu călăria. Excesele dăunează sănătăţii.

Babs nu îndrăznise să se împotrivească. Drumul o obosise. Şi lipsa de antrenament se făcea resimţită.

O dată cu seara, ajunseră la Washington. Oraşul cu străzi şi bulevarde largi, trasate pentru o metropolă de giganţi, părea pustiu. Case rare, fără stil, erau împrăştiate printre imense locuri virane, acoperite cu bălării. În depărtare, silueta Capitoliului se profila pe cerul spuzit de stele.

Opriră la „Fuller", hotelul la care trăgea de obicei senatorul Forbes. Aici, Henry avu o surpriză neplăcută. În ajun, socrul său plecase la Baltimore. Lăsase vorbă să i se trimită corespondenţa la „City Hotel". La „Fuller" toate camerele erau ocupate. Senatul şi Camera Reprezentanţilor, care abia îşi deschiseseră sesiunile, atraseseră mare afluenţă de politicieni, oameni de afaceri şi solicitanţi de tot felul.

Henry şi suita sa îşi încercară norocul la „Italian Queen", alt mare hotel. După îndelungate pertractări căpătară două camere rezervate unui înalt personaj politic, care nu sosise încă pînă la acea oră. Babs şi Warren ocu-

pară prima cameră. Henry, David, Harrison și McGuire se înghesuiră într-a doua. Secretarii și personalul de serviciu rămaseră să doarmă în trăsuri. Nu erau însă cei mai urgisiți. Cei din hotel își dădeau tributul de sînge plosniților nesățioase, oploșite prin încheieturile saltelelor și prin cutele tapiseriilor de pluș roșu. Pe lîngă plosnițe îi supără și zgomotul. Clienții care aveau nevoie de serviciile personalului domestic, izbeau în niște triunghiuri de metal, instalate la capetele coridoarelor. Numărul de lovituri varia în raport cu atribuțiile fiecărui servitor în parte. Bătăile acestea repetate și multiplicate cu numărul etajelor se îmbinau într-un vacarm continuu, care făcea să vibreze geamurile și timpanele.

După un somn chinuit, Babs și Warren fură treziți în zori de Bert Lawson, care le anunță plecarea. După un mic dejun luat în fugă, echipajele se puseră iarăși în mișcare. Babs era atît de obosită, încît renunțase să mai preceadă convoiul călărind pe Thunderbird. În ciuda zguduirilor adormi laolaltă cu Warren, sub privirile înduioșate ale lui Henry.

Aproape de ora prînzului sosiră la Baltimore. La „City Hotel", Henry avu a doua surpriză neplăcută. Senatorul Forbes plecase la Boston, în urma unui apel urgent al fratelui său Walter, a cărui soție era pe moarte.

Pînă în acel moment, Henry socotise că o consfătuire cu socrul său ar fi dezlegat multe probleme aparent insolubile. Printr-unul din acele *sauts d'humeur*, atît de firești caracterului său, renunță brusc să mai alerge după poveștele senatorului. În definitiv, de ce n-ar găsi și singur o ieșire din impasul în care îl vîrîse Charles ?

Hotărî să plece imediat la New Orleans. Era atît de nerăbdător să pornească la drum, încît se îmbarcă pe primul cabotor pe care-l găsi în port. Nu avu nici răbdarea să aștepte sosirea de la New York a corăbiei „Empress of China", folosită exclusiv pentru deplasările sale peste mări. Lăsă totuși vorbă ca „Empress of China" să-l urmeze la New Orleans.

La 3 septembrie, nava „Wendover" părăsi portul Baltimore, avînd douăzeci și șase pasageri la bord. Henry își

rezervase opt din cele douăsprezece cabine existente. Condițiile de cazare nu erau tocmai strălucite. Mobilierul fiecărei cabine cuprindea patru paturi strîmte și incomode, suprapuse două cîte două, o masă care ținea loc și de spălător, o găleată pentru lături, un cuier, o poliță și, în sfîrșit, suprem lux, o mică oglindă ovală. În acest decor avea să-și petreacă Babs o săptămînă din viață. Dacă pentru rafinatul Henry condițiile primitive de pe „Wendover" constituiau prilej de crîncenă indispoziție, nu se putea spune același lucru despre Babs, care se familiarizase cu simplitatea spartană, atît în Vestul Îndepărtat, cît și mai tîrziu la circ.

Călătoria pe mare era o aventură plină de farmec, prin însăși noutatea ei. Babs stătea pe punte optsprezece ore din douăzeci și patru. Cu ochii rotunjiți de curiozitate, urmărea exhibițiile marinarilor care se cățărau pe *greement* cu mai multă sprinteneală și dibăcie decît Trio Müller, regii trapezului. O încîntau jocul de culori al valurilor, peștii neobișnuit de mari, care însoțeau ore întregi corabia, sfîșiind cu aripioarele lor dorsale învelișul albastru al apelor, pescărușii tot atît de albi ca pîlcurile de nori pufoși ce împodobeau cînd și cînd zarea, corăbiile cu pînze larg desfășurate, care brăzdau oceanul încrucișîndu-se cu „Wendover", zumzetul vîntului în cordajele întinse, cîntecele marinarilor cocoțați pe catarge, țipetele stridente ale păsărilor ce se roteau deasupra navei, foșnetul valurilor despicate de pravă ; toate se contopeau într-o orchestră uriașă, fermecătoare.

Pe „Wendover" s-ar fi simțit minunat, dacă nu ar fi avut și alte preocupări. O intriga tot mai mult comportarea unchiului ei. Felul lui de a-i vorbi era prietenos, blajin, ușor glumeț. Ochii săi exprimau însă alte sentimente, foloseau alt limbaj. Cînd rămînea cu Babs, sau i se părea că nu e observat de nimeni, o privea cu atîta intensitate încît fata întorcea capul înroșindu-se.

Fără să-l vadă sau să-l audă, ajunsese să-i simtă instinctiv prezența. Într-o zi stătea rezemată de parapet și contempla marea. Deodată, simți o neliniște ciudată, inima îi palpita ca în preajma unei primejdii iminente. Întoarse brusc capul. Henry se afla la cîțiva metri de

ea. Se apropiase în tăcere, ca o umbră. Privirile lui o ardeau. Cînd ochii lor se întîlniră, expresia feţei lui se schimbă într-o clipă. Un surîs binevoitor, părintesc, i se aşternu pe buze.

Deşi era foarte tînără, Babs îi înţelesese privirea. Feminitatea ei încă latentă se trezise la apelul ochilor lui aprinşi.

Din ziua aceea, Babs ajunse să se teamă de el. O teamă bizară, nelămurită, care o îndemna să se ascundă de privirile lui. Regreta amar circul. Pe atunci era liberă. Nu avea decît o singură grijă. Thunderbird şi numărul ei de echitaţie. Azi, deşi nu-i lipsea nimic, era nefericită. Într-o noapte stătea în patul ei strîmt şi visa cu ochii deschişi. Era atît de cald, încît nu reuşise să adoarmă. În cursul zilei „Wendover" trecuse de Capul Canaveral şi se angajase în Strîmtoarea Floridei. Vîntul căzuse şi pînzele atîrnau moi pe parîme. Atmosfera era încărcată de electricitate. Comandantul vasului vorbise la prînz despre posibilitatea izbucnirii unei furtuni. Hubloul era deschis. Nici o adiere nu pătrundea în cabină.

La un moment dat, uşa se deschise încet, scîrţîind. Babs tresări. La lumina lunii, care proiecta pe podea, prin fereastra circulară, o elipsă de lumină, deslusi silueta unui bărbat. Spaima o paralizase. Nu găsea puterea să strige.

În fascicolul de lumină albăstruie, apăru chipul livid, ca de mort, al lui Henry. Se apropie de patul în care Babs zăcea împietrită. Se plecă asupra ei. Babs îi simţi respiraţia grea, îmbîcsită de alcool.

— Pentru asta m-ai luat cu dumneata ?

Henry o privi îndelung. O mîngîie uşor pe frunte.

— Am vrut să-ţi urez noapte bună, Babs.

Chiar dacă mintea, tonul său era de o sinceritate desăvîrşită.

— Mă temeam să nu-ţi fi făcut rău zăpuşeala, continuă el.

Îi zîmbi.

— Noapte bună, Babs. Noapte bună.

Se îndreptă spre uşă. Din prag, rosti întorcîndu-şi faţa spre ea :

— Voi da dispoziţie să ţi se pună un zăvor la uşă. Pe corabia aceasta toate uşile sînt vraişte. Noapte bună, Babs.

Paşii lui se auziră îndepărtîndu-se pe coridor.

Babs simţea cum îi zvîcneşte inima şi tîmplele. Trecuse printr-o mare spaimă. Poate fără motiv. Henry îi vorbise atît de binevoitor, ca şi odinioară, Mr. McLaughlin. Într-un tîrziu adormi...

Contrar aşteptărilor căpitanului, norii de furtună nu făcură decît să sublinieze cu negru zarea, apoi pieriră.

„Wendover" îşi continuă nestingherit drumul.

CAPITOLUL II

Henry nu era un mare călător, așa cum fusese tatăl său. Trebuiau să se afle în joc prea mari interese, spre a se așterne la drum. Suferea de rău de mare, iar mersul îndelungat cu trăsura îl indispunea. Richard Sunderland crease un serviciu special pentru organizarea deplasărilor sale. Pornit pe economii, Henry concediase jumătate din personalul acestui serviciu.

Călătoria sa pe „Wendover" fusese un exemplu tipic de grabă nejustificată și lipsă de prevedere. În loc să fi beneficiat de confortul și rapiditatea navei „Empress of China", călătorise în condiții detestabile pe un cabotor străvechi, murdar și lent ca o broască-țestoasă.

La 1 octombrie „Wendover" sosi la New Orleans. Autoritățile sanitare opriră însă debarcarea pasagerilor, deoarece cabotorul făcuse escală și la Nantuckett, unde se declaraseră cîteva cazuri de friguri galbene.

Henry se înfurie, vociferă, amenință, fără nici un rezultat. Dispozițiile erau formale și se aplicau tuturor deopotrivă. Zece zile rămase să pătimească pe bordul lui „Wendover", condamnat la nemișcare. Zece zile de chinuri infernale. Razele soarelui cădeau la verticală incendiind parcă apele. Cerul alb, orbitor, dogorea. Nu sufla strop de vînt. Pasagerii de pe „Wendover" erau învăluiți într-o masă compactă, tangibilă, de căldură înăbușitoare, insuportabilă. Roșii ca niște raci fierți, zăceau pe punte, la adăpostul unor imense prelate întinse deasupra capului. Fumigațiile destinate să ucidă influențele nefaste din atmosferă le sporeau chinurile. Henry schimba cîte trei cămăși pe zi. Din porii lui Harrison, care depășise suta de kilograme, transpirația țîșnea ca din stropitoare. Secretarii, moleșiți de căldură, picoteau în șezlonguri, uitînd

să se mai ocupe de corespondență. Pe David zăpușeala îl surescita, aţîţîndu-i apetitul sexual. Tot timpul dădea tîrcoale lui Babs, care nu știa cum să scape de asiduitățile lui. Henry îi urmărea întunecat manevrele amoroase, dar nu îndrăznea să intervină, spre a nu da el însuși de bănuit. Warren pescuia. Căpitanul navei îi confecționase o undiță rudimentară. Ore întregi stătea nemișcat, cu ochii țintă la nadă. Cînd prindea cîte un pește, ochii îi străluceau de satisfacție. Nu-și manifesta în alt chip bucuria. Henry se minuna de stăpînirea de sine a acestui copil cu o fire atît de diferită de a lui.

Charles fusese informat de sosirea fratelui său. Zilnic îi trimitea cu barca fructe proaspete și tot felul de provizii scumpe. Dar cui îi mai ardea de mîncare pe asemenea zăpușeală ?

Într-o seară, după ce se ridicară cu toții de la cină, fără să fi consumat nimic în afară de o salată de ananas cu vin de Malaga, Henry se apropie de Babs, care stătea rezemată de parapet și contempla reflexele săltărețe ale argintului lunar pe întinsul mării,

— Babs, se împlinesc o sută de ani, de cînd străbunul nostru comun, marchizul de Beauclair, a imigrat în Louisiana. Și el a fost reținut în carantină. Cunosc amănuntele acestea de la tatăl meu. Mi le-a povestit într-o seară de iarnă. Pe atunci, bunăvoința lui m-a copleșit. De obicei, era puțin comunicativ cu noi, copiii.

Babs făcuse ochii mari.

— Străbunicul meu... a fost marchiz ?

— Da. N-ai știut ? Aristotle nu ți-a vorbit niciodată despre el ?

— Niciodată.

Pe punte se auzi zgomot de pași. David apăru după un tambuchiu. Tuși discret spre a-și face simțită prezența.

— Minunată noapte, Sir ! exclamă el cu prefăcută admirație.

Henry îl privi înciudat. Alături de Babs, savurase cîteva clipe de fericire. Apariția inoportună a cumnatului stricase totul. Chipul lui Henry era cufundat în întuneric, astfel că David nu-i putu citi reacția.

— Noaptea aceasta ne despăgubeşte de toate neplăcerile carantinei, adăugă David patetic.

Babs simţi tensiunea din atmosferă.

Henry mormăi ceva neînţeles, apoi se îndepărtă fără comentarii...

A doua zi, „Empress of China" acostă alături de „Wendover". Sosise de la New York şi intră în carantină.

De pe dunetele respective, Henry şi căpitanul McPherson purtară o scurtă convorbire.

— Mr. Schuyler şi Mr. Gotthold n-au venit cu dumneata ? întrebă Henry intrigat.

— Au venit, cum să nu, răspunse căpitanul.

După ce aruncă o privire circulară, spre a se asigura că nu e auzit de urechi indiscrete, adăugă :

— În clipa de faţă, amîndoi se află la New Orleans. Noaptea trecută i-am debarcat în taină într-un punct de pe coastă, relativ apropiat de oraş. I-am scutit de carantină.

— Hm ! exclamă Henry.

În loc să fi profitat şi el de ingeniozitatea lui McPherson, se afumase ca o şuncă pe „Wendover" în condiţii de un primitivism revoltător. O dată mai mult constată că impulsivitatea nu este un bun sfătuitor.

La 10 octombrie „Wendover" căpătă autorizaţia să acostează la New Orleans. Charles Sundérland, care fusese anunţat din timp, aştepta pe chei, împreună cu un grup de colaboratori apropiaţi. Schuyler şi Gotthold erau de asemenea prezenţi.

Ţeapăn, întunecat, Henry coborî pasarela, urmat de numeroasa lui suită. Babs Sunderland făcu senzaţie. Fata aceasta blondă, şerpuitoare, îmbrăcată în costum de călărie, distona cu grupul de bărbaţi gravi, ceremonioşi.

Charles Sunderland îşi întîmpină fratele strivindu-i cordial mîna delicată între degetele-i mari, puternice şi păroase. Îşi scoase pălăria. Chica sa roşie şi creaţă strălucea ca o flacără în lumina orbitoare a soarelui. Ochii lui mici, ironici, ascunşi sub stufoul sprîncenelor scrutau chipul ascetic al lui Henry.

— Sper că mi s-au reţinut camere la hotel, rosti Henry cu ton rece, lipsit de prietenie.

— La hotel ? Nici nu poate fi vorba de hotel ! protestă jovial Charles. Te găzduiesc la mine acasă.

— Regret. Nu sînt singur, zise fratele său fără să-şi descreţească fruntea.

— Am loc pentru un batalion de invitaţi.

— Totuşi...

— Nu admit să fiu refuzat. Cine e prichindelul ?

— Fiul meu, Warren. Warren salută pe unchiul Charles.

Copilul înclină morocănos din cap.

— Bună ziua, Sir.

Charles îi întinse mîna.

— Bună ziua, Junior.

Henry zîmbi. Îi plăcu gravitatea cu care fiul său strînse mîna unchiului.

Charles încercă o foarte plăcută surpriză cînd o văzu pe Babs. Citise în jurnale despre minunata ei poveste. Însă nu-şi închipuise că Babs era atît de frumoasă. Regretă că nu fusese mai expansiv cu Warren. Dacă l-ar fi îmbrăţişat pe nepot, precedentul l-ar fi îndrituit să-şi sărute şi nepoata. Se mărgini să-i strîngă mîna. Bineînţeles, cu căldură sporită. Henry sesiză nuanţa.

Cei doi fraţi îşi prezentară reciproc colaboratorii. Se urcară apoi în trăsură, plecînd spre Vieux Carré, cartierul francez al oraşului, în care Charles îşi stabilise reşedinţa.

Deşi era toamnă, soarele pripea ca în plină caniculă. Pavajul, încins de arşiţă, dogorea împrăştiind valuri de fierbinţeală. Dogoreau şi pereţii orbitor de albi ai caselor împodobite cu balcoane, porticuri şi grile de fier forjat. Toropiţi de zăpuşeală, pietonii circulau „cu încetinitorul" pe părţile umbrite ale străzii. Mai toţi purtau haine albe, de vară. Femeile arborau toalete de mătase în tonuri vii, garnituri de flori la corsaj şi minuscule umbreluţe de soare. Oamenii de culoare erau atît de numeroşi, încît păreau să fi invadat oraşul ; vizitii, hamali, servitori mînau atelaje, împingeau cărucioare, cărau coşuri încărcate cu cumpărături, mişcîndu-se cu o vioiciune care contrasta cu mersul şi gesturile domoale ale albilor.

Din fîntînile împodobite cu tot felul de zeităţi acvatice ţîşneau jeturi sclipitoare de apă, încoronate de curcubeie

miniaturale. Luxuriante plante agăţătoare se înfăşurau în jurul coloanelor, se căţărau pe ziduri, se aninau de balcoane, se încolăceau pe soclurile statuilor. Magnoliile îşi profilau siluetele printre grilajele grădinilor. În aer pluteau efluvii de iasomie şi levănţică, miros de pământ şi piatră încinsă, parfum de fructe. Întreaga atmosferă era de un exotism tulburător, plin de farmec.

Babs, care se afla în prima trăsură, împreună cu Henry, Charles şi Warren, scotea exclamaţii de încîntare la fiecare colţ de stradă. Charles se grăbea să-i dea explicaţii ample, presărate cu glume piperate.

Henry era iritat. Nu făcuse atîta drum spre a-l asculta pe Charles dizertînd în chip de Cicerone. Abia aştepta să-i reproşeze nesăbuinţele, să-i facă morală, să-i demonstreze că prin comportarea lui riscă să pericliteze existenţa Casei Sunderland. Acum se simţea iarăşi în formă. Dar energia aceasta nu dură mult. Şi Henry care-şi cunoştea slăbiciunea, nu voia să piardă momentul favorabil.

Charles, ghicindu-i parcă frămîntarea, evita să angajeze o convorbire serioasă.

Într-un rînd, Henry atacă frontal.

— Charles, am venit aici să discutăm foarte serios. Ai săvîrşit o serie de greşeli grave.

Fratele său ridică împăciuitor mîna.

— Avem tot timpul. Diseară, mîine... Acum nu e nici locul, nici momentul potrivit.

Henry acceptase în silă să fie găzduit de fratele său ; i se îngrădea libertatea, iar calitatea de musafir nu-i permitea să adopte o atitudine prea dură.

Trăsura opri în faţa unei case albe cu linii elegante şi suple. Pe toată întinderea faţadei se înălţa o colonadă care servea de suport balconului de la etajul întîi. Uşile-ferestre, cu carouri de cristal, erau încadrate de colonete fine, care vădeau o vagă influenţă bizantină. Stilul compozit şi totuşi echilibrat imprima clădirii o notă de originalitate şi farmec.

În vreme ce oaspeţii urcau treptele de piatră ale peronului, ţîşni din casă o fetiţă de vreo şapte ani, zglobie, cu cosiţe negre, urmată de o liotă de ogari zbenguitori şi

foarte gălăgioși. Cîinii dădură buzna peste oameni, gata să-i răstoarne.

Rîzînd cu hohote, Charles prinse cu o mînă zgarda unui ogar, iar cu cealaltă pe fetița care cobora în fugă, sărind cîte trei trepte deodată.

— Henry, zise el, întorcîndu-se spre fratele său, îți prezint pe fiica mea, Jackie. Jackie, se adresă el fetiței, ținînd-o strîns de mînă, ca să nu-i scape, fă o reverență unchiului Henry.

Jackie schiță o caricatură de reverență, se strîmbă drăgălaș, apoi smulgîndu-se din mîna tatălui, se îndepărtă în fugă pierzîndu-se printre arbuștii din grădină.

— Jackie a moștenit pasiunea mamei pentru cîini, zise Charles cu îndulgență paternă.

Henry își arcui sprîncenele în semn de mirare.

— Drăguță fetița ! Nu știam că ai copii. Chestiunea cu... Kathy nu a fost deci o glumă ! Ești realmente însurat !

— Însurat ? Cine ți-a vorbit de însurătoare ?

Și Charles izbucni în rîs.

— Să intrăm, Henry, spuse el după ce își zăgăzui hohotele. Umila mea locuință îți stă la dispoziție.

Grand Dîner la Maison Sunderland.

În sufragerie, masa era întinsă pentru cincizeci de persoane. Tavan împodobit cu stucaturi rococo, candelabre de bronz, tapiserii cu subiecte cinegetice, pahare și carafe de cristal cu mii de fațete. Farfuriile de porțelan cu cifrul familiei conților de Briancourt fuseseră achiziționate de Charles, o dată cu palatul Briancourt și cu domeniul Briancourt din Natchez, de la ultimul vlăstar al acestei familii, un degenerat care-și vînturase la cărți întreaga avere.

În capul mesei se afla Henry Sunderland, oaspetele de onoare. Un Henry posomorît, pe care nu reușea să-l înseninеze nici savoarea mîncărurilor exotice, nici buchetul vinurilor franțuzești, nici glumele convivilor, nici frumusețea provocatoare a invitatelor, care-și etalau decolteurile îndrăznețe. Decoltate erau și negresele foarte tinere, foarte ispititoare și foarte grațioase, care serveau la masă.

Toate se mişcau cu mlădieri de balerine. Această iluzie era întărită şi de uniformitatea vestimentelor, alcătuite dintr-o bluză albă de voal de mătase, care lăsa să li se întrevadă indiscret sînii rotunzi şi obraznici şi din cîte o fustă învoaltă, bogat înflorată, din muselină importantă din Orient.

În primul moment, Henry rămăsese uimit de acest original personal de serviciu.

Odată cu vîrsta, Charles devenise un sibarit şi un epicurian.

— Trebuie să recunoşti că acest mănunchi de fete este preferabil unui roi de valeţi inestetici, în livrele banale şi incomode, explică el lui Henry, care se arătă oarecum şocat de această „indecentă" expoziţie. În afară de aspectul decorativ, prezintă şi alt avantaj. Poţi să te culci cu oricare din ele. Alege. Toate îţi stau la dispoziţie.

Henry, care nu pierdea ocazia să nu anatemizeze dezmăţul din Sud, făcu o mină scandalizată.

— Dacă te răzgîndeşti şi te ispiteşte vreuna, continuă Charles, ţi-o afectez în serviciul tău personal.

Curînd după instalarea sa la *Maison* Sunderland, Henry avusese ocazia să cunoască şi concepţia sui-generis a fratelui său despre familie.

În vreme ce-l plimba prin grajdurile cu zeci de cai pur sînge, importaţi din Europa şi din Asia Mică, Charles se oprise în dreptul unui padoc în care galopau disciplinat doi armăsari arabi, călăriţi pe deşelate de doi băieţandri, bronzaţi de soare, care se asemănau de parcă fiecare ar fi fost reproducerea celuilalt. Cu mîinile înfipte în dîrlogi, înşurubaţi parcă de caii cu care făceau corp comun, aminteau centaurii din mitologie.

— Henry, îţi prezint pe fiii mei, Frank şi Reed, declarase Charles cu mîndrie.

Babs, care se afla alături de Henry, exclamase entuziasmată :

— Straşnici călăreţi ! Ar fi buni de circ !

Charles izbucnise în rîs. Nu era lipsit de umor. Şi Babs rîsese. Îi plăcea unchiul acesta original, cu maniere bruşte, lipsit de prejudecăţi şi de fasoane.

Charles îşi chemase copiii, care descălecaseră şi dăduseră mîna cu Henry şi cu Babs. Nici de data aceea, Charles, nu adusese vorba despre mama copiilor.

În aceeaşi după-amiază, Henry încercase să intre în miezul chestiunii care-l determinase să se deplaseze la New Orleans. Charles se derobase cu abilitate. Fără să fie inteligent, avea o şiretenie înnăscută, proprie oamenilor primitivi. Henry era furios. Făcuse călătoria degeaba? Charles îi scăpa printre degete ca un ţipar.

Dineul acesta era o nouă dovadă a concepţiei morale şi a locului pe care-l ocupa Charles în societatea din New Orleans.

Invitaţii, creoli sau americani bogaţi, mari amatori de petrecere, erau însoţiţi de curtezane scumpe, acoperite cu bijuterii. Vorbeau tare, istoriseau anecdote scabroase şi făceau mare haz de replicile dezinvolte şi adeseori obscene ale femeilor.

Henry se uita cu teamă la Babs, gîndindu-se că puritatea ei avea să sufere în contact cu această lume frivolă. Pe Babs însă nu o supărau glumele deocheate. Viaţa de circ o familiarizase cu trivialul. Henry îşi propuse ca pe viitor să se ocupe mai serios de educaţia ei.

Înfierbîntat de atmosfera libertină, de spiritele obscene, de gesturile impudice ale convivilor, de provocarea voluptuoasă din ochii femeilor, David Forbes făcea o curte asiduă lui Babs, care — spre satisfacţia lui Henry — îl trata cu indulgenţa unei persoane mature faţă de răzgîielile unui copil.

După desert, invitaţii trecură în salon, unde li se serviră cafele, lichioruri şi şampanie. Cîteva perechi se topiră în semiobscuritatea complice a unor încăperi alăturate.

Henry nu preţuia nici compania curtezanelor şi nici anecdotele fără perdea ale creolilor. Se retrase într-o loggie pardosită cu cărămizi smălţuite şi se instală într-unul din jeţurile de răchită aşezate în jurul unei mese rotunde. Îngîndurat, asculta corul greierilor care ţîrîiau monoton în grădină. O negresă tînără, cu şolduri voluptuoase, apăru, purtînd o tavă încărcată cu pahare şi sticle cu felurite băuturi alcoolice. Henry alese o carafă de

Oporto. La cină băuse puțin. Se stăpînise spre a nu se da în spectacol. Aici, la adăpostul nopții și al singurătății își îngădui mai multă libertate. Primele trei pahare îl destinseră. Al patrulea îi insenină sufletul și îi lumină cugetul. Se simțea ușor ca un fulg. O lumină albăstruie, ireală, cobora din înaltul văzduhului. Razele lunii vibrau melodios ca niște coarde de harpă.

Sosirea lui Charles rupse vraja. Amfitrionul se așeză într-un jeț. Porunci unei negrese să-i aducă un pahar și o nouă sticlă cu Oporto. Henry îl privea mahmur pe sub sprîncene. Toată ziua se căznise zadarnic să obțină o întrevedere între patru ochi cu fratele său. Iar acum, cînd îl avea în față, dorea să scape de prezența lui. N-avea chef să discute chestiuni serioase.

— Nu mi-ai vorbit niciodată despre copiii tăi, spuse el într-o doară.

— Ce rost ar fi avut ? rosti Charles, în vreme ce-și umplea paharul cu Oporto. Dacă ar fi aflat tata de existența lor, s-ar fi prăbușit cerul.

O undă de duioșie încălzi sufletul lui Henry. Simți o bruscă simpatie pentru acest om, care fusese nevoit să-și ascundă progeniturile, spre a le feri de trăsnetele fondatorului dinastiei Sunderland.

— Și tu ai făcut o mezalianță ? întrebă el cu înțelegătoare compătimire.

Charles își goli paharul.

— N-am fost căsătorit niciodată.

— Atunci, copiii tăi sînt...

— Bastarzi, întregi Charles fraza pe care Henry nu cutezase să o termine. Da, da, bastarzi. Ce găsești rușinos într-asta ? Parcă tata n-a avut doi copii din flori ? Francis-Andrew și Gerald, ce sînt ?

Henry sorbi încă un pahar cu Oporto. Încerca să-și ordoneze ideile. Raționamentul lui Charles îl depășea.

— Nu mai înțeleg nimic, mărturisi el, ridicînd neputincios din umeri.

— Căsătoria nu s-a putut face din motive... delicate, explică Charles.

— Dragul meu, nu sînt indiscret, declară ritos Henry.

— Nu e vorba de indiscreţie. Faţă de tine n-am secrete. Povestea e scurtă. După înapoierea mea din Mexico, am zărit pe o stradă din Vieux Carré o femeie superbă şi extrem de tînără. N-aş putea să ţi-o descriu, fiindcă nu am talent literar. Era însoţită de un bătrîn cu mutră severă şi barbă albă de patriarh. Am urmărit-o. Am aflat că era fiica unui neguţător de antichităţi şi că locuia într-o casă destul de mare situată în dosul catedralei Saint Louis. Taică-său o păzea ca pe o comoară. O ţinea încuiată şi nu o lăsa să iasă în oraş decît însoţită de vreun membru al familiei. Bătrînul cu care o văzusem era bunicul ei. Neguţătorul de antichităţi o logodise, fără a-i cere consimţămîntul, cu fiul unui zaraf. Ar fi fost inutil să încerc a mă apropia de fată, cerînd autorizaţia anticarului. Aveam o reputaţie detestabilă. Nici un părinte înţelept nu mi-ar fi permis să-i cunosc fiica. Trebuia totuşi să ajung la ea. O visam noaptea şi o visam ziua cu ochii deschişi. Îmi munceam mintea cum să o cucerese. Într-o zi, o carte mi-a oferit ideea salvatoare. Pe atunci nu mă prea întreceam cu cititul. Dacă îmi cădeau însă în mînă romane sau memorii licenţioase, nu mă dădeam înapoi de la o lectură. În memoriile unui baron oarecare, contemporan cu tata, am descoperit un pasaj care relata, cu lux de amănunte, chipul în care ducele de Fronsac, fiul ducelui de Richelieu, a pus mîna pe o fată tot atît de inaccesibilă ca şi fiinţa rîvnită de mine. A angajat o ceată de aventurieri şi într-o noapte a dat foc clădirii în care locuia fata. Profitînd de panica iscată, a răpit-o fără a fi observat de nimeni.

— Să nu-mi spui că ai procedat la fel, grăi Henry neîncrezător.

— Ba chiar aşa am făcut, declară Charles. Pe fată am dus-o în taină pe domeniul nostru de la Natchez.

— Cu consimţămîntul ei ?

— N-aş putea afirma că m-a urmat de bunăvoie, recunoscu Charles. Am lăsat-o însărcinată. Prima oară cu cei doi gemeni. A doua oară cu Jackie.

— De ce nu te-ai însurat cu ea ? exclamă Henry revoltat.

— Ai uitat probabil de tata. Afară de asta, părinţii şi rudele fetei răscoleau oraşul în căutarea mea. Dacă ar fi aflat că o ţineam sechestrată... şi că... în sfîrşit... i-am mai făcut şi copii, m-ar fi ucis. Am preferat să tac. Am lansat zvonul că fata ar fi fost răpită de piraţii lui Lafitte. Cu timpul afacerea a fost înmormîntată. Ştii cum se întîmplă. Peste toate vremea aşterne uitarea.

— Şi cu fata ce s-a întîmplat ?

— A murit la un an după naşterea lui Jackie.

— Şi ai ţinut-o tot timpul întemniţată ?

— Întemniţată e un cuvînt tare. Mişcările ei erau oarecum îngrădite.

— Charles, eşti un monstru ! Vreau să cred că totul este o poveste, o născocire a imaginaţiei tale bolnave. Dacă ar fi reală, ar însemna că dezvăluindu-mi-o m-ai făcut complicele tău. Mă forţezi să ascund o fărădelege...

— Dacă ai da-o astăzi în vileag, n-ar fi mare lucru. Părinţii ei au murit. Restul familiei s-a risipit. Apoi nu te-ar crede nimeni.

Pe buze îi juca un zîmbet ironic.

Henry era dezorientat. Fratele său minţea ? Spunea adevărul ? Tonul cu care-şi debitase mărturisirea părea să aibă pecetea sincerităţii. Dar dacă îşi înnegrea reputaţia din pură fanfaronadă ? Spre a-şi preveni fratele că nu face caz de scrupule şi că e capabil de orice ?

Negresa cu şolduri voluptuoase destupă altă sticlă cu vin de Oporto. Henry şi Charles îşi petrecură restul serii în *tête-à-tête,* bînd pe îndelete pahar după pahar, într-o tăcere adîncă...

Leslie Clinton trase o priză de tutun şi strănută. Îşi scutură cu o mişcare uşoară a mîinii un fir căzut pe jaboul de dantelă revărsat peste jiletca de mătase înflorată, apoi îşi ridică ochii albaştri şi limpezi asupra lui Charles Sunderland, care-l asculta fără să clipească.

— Folosiţi orice pretext pentru a întîrzia discuţiile de afaceri. Fratele dumneavoastră nu e tenace. Aşteptarea îl uzează. Tergiversările îi zdrobesc moralul.

Își mută scaunul pentru a ieși din bătaia unei raze de soare care se strecura printre stinghiile jaluzelelor și-i cădea pe obraz.

— Cînd veți deschide în sfîrșit această discuție, propuneți înființarea unei bănci la New Orleans. O bancă proprie vă va asigura independența. Față de Mr. Henry Sunderland să tratați această chestiune ca pe un fapt divers. Altfel riscați să-i treziți bănuiala.

Charles clătină afirmativ din cap, scuturîndu-și chica roșie, ca o calotă de flăcări.

— Sper să-i adorm vigilența. Nu crezi, totuși, Mr. Clinton, că actualii lui consilieri ar putea să-i deschidă ochii ? Leslie Clinton ridică disprețuitor mîna.

— Gotthold mi-a fost subaltern. E inteligent. Sesizează chestiunile. Dar se lasă cumpărat. Schuyler e inofensiv. Se spune că bărbații frumoși sînt proști. Schuyler ilustrează teoria. Pe deasupra e și îngîmfat.

— Crezi că l-ai putea atrage pe Gotthold de partea noastră ?

— Da. Cu o condiție. Talanții să atîrne mai greu în cîntar decît propria-i conștiință. Și vă previn. Își prețuiește foarte scump conștiința.

— Ai mînă liberă, Mr. Clinton.

Charles își frămînta mîinile.

— Să nu prindă Harrison de veste...

Clinton scoase din buzunar o batistă de linon, cu care începu să-și facă alene vînt.

— De Harrison *je m'en moque*. De Lafont, ce să zic, m-aș fi temut ! Harrison a fost un bun executant. Dar nu are cap de conducător. Sub ordinele lui serviciul de informații se va duce de rîpă.

Clinton stătea picior peste picior și își examină vîrful pantofului de lac.

Charles îl privi pe sub sprîncene. Avea încredere în judecata noului său consilier.

— Socotești că fratele meu a făcut o greșeală concediindu-l pe Lafont ?

— Mai mult decît o greșeală. O crimă. O crimă față de Casa Sunderland.

— Exagerezi !

— Deloc. Lafont cunoaşte multe taine. Dacă ar fi dispus să le vîndă, ştiu un amator care n-ar ezita să le plătească regeşte.

— La cine te referi ?

— La Nathan Rotschild.

Charles şovăi o clipă, apoi rosti în surdină.

— Încearcă să-l angajezi pe Lafont în serviciul meu.

Clinton aspiră o priză de tutun. Strănută.

— Am şi luat legătura cu el. Eram sigur că nu mă veţi dezaproba.

Faţa lui Charles se lumină.

— Foarte bine, Mr. Clinton. Şi ce-ai făcut ?

— M-a refuzat, replică el cu regret. Mi-a spus că America de Sud e prea mică pentru el.

Charles îşi roase îngrijorat unghiile. Refuzul fostului şef al serviciului de informaţii luă deodată în mintea lui proporţii de catastrofă. Perspectiva pe care i-o deschisese Clinton, vorbindu-i despre Nathan Rotschild, îi păru foarte întunecată.

— Încearcă să reiei legătura cu Lafont.

— Greu. A plecat în Europa.

Charles izbi cu pumnul în birou.

— Mr. Clinton, trebuie să-l ajungi din urmă. Îţi pun la dispoziţie cea mai rapidă navă. Şi fonduri... nelimitate.

Leslie Clinton se ridică de pe scaun.

— Cînd trebuie să plec ?

— Mîine... azi...

Charles îşi roase iarăşi unghiile.

— Ba nu... rămîi cu mine încă o zi sau două. Vreau să fii de faţă la convorbirea mea cu Henry.

Clinton surîse.

— Mă îndoiesc că va accepta să discute în prezenţa mea.

Charles îşi încreţi gînditor fruntea.

— Poate că ai dreptate. Totuşi vreau să te am la îndemînă. Pentru orice eventualitate.

Clinton se înclină.

— Aştept ordinele dumneavoastră.

Dădu să se îndrepte spre uşă.

— Încă un moment, Mr. Clinton. Mai am ceva să-ţi spun.

Clinton se înapoie în faţa biroului.

— Vă rog.

Charles îşi frecă bărbia. Ceea ce avea să-i spună era de cea mai mare importanţă. Era atît de important, încît ezita să vorbească.

— Mr. Clinton, am să-ţi fac o confidenţă. Dar ceea ce discutăm acum să rămînă între noi.

— Ştiu să tac, Mr. Sunderland.

Charles făcu o pauză. Clinton aştepta impasibil continuarea.

— Vreau să mă rup de fraţii mei. Să lucrez pe cont propriu.

Aruncă o privire întrebătoare asupra interlocutorului.

— Ce părere ai ?

Clinton nu răspunse imediat. Fixă un timp călimara de pe biroul patronului, apoi rosti încet, dar răspicat, ca un oracol :

— Cred că aţi face o mare greşeală.

Figura lui Charles se lungi. Încercă să-l ironizeze.

— Bine că nu spui „o crimă".

— Termenul n-ar fi prea dur. Ar fi o crimă faţă de propriile dumneavoastră interese.

Charles se îmbufnă.

— În unire constă puterea Casei Sunderland, zise Clinton. În ziua în care veţi încălca testamentul părintelui dumneavoastră, vă veţi prăbuşi cu toţii.

Încrederea lui Charles în înţelepciunea propriei lui hotărîri prinse a se surpa.

— Crezi, Mr. Clinton ?

— Sînt convins. Vă dau un exemplu. Fraţii Rotschild. Nathan la Londra, Salomon la Viena, James la Paris, Amschel la Frankfurt, Kalmann se pregăteşte să se instaleze la Napoli. Risipiţi în cinci capitale. Dar mai uniţi decît cinci fraţi siamezi. Cred că bătrînul Meyer Rotschild s-a inspirat după organizarea Casei Sunderland, cînd a pus bazele Casei Rotschild. Universalei Case Rotschild.

Charles se ridică de la birou și începu să se plimbe agitat prin cameră.

— Încearcă să mă înțelegi, Mr. Clinton. Îl urăsc pe Henry...

— Vă înțeleg. Urîți-l. Urîți-l din toată inima. Dar în afaceri lucrați mînă în mînă. Dacă mi-ați spune că vreți să-i luați locul, că vreți să ajungeți șeful Casei Sunderland, n-aș avea nimic împotrivă. V-aș ura succes și v-aș ajuta poate să vă atingeți scopul.

Charles se opri în fața lui Clinton și-l privi drept în ochi.

— Chiar dumneata mi-ai sugerat să înființez o bancă la New Orleans.

Clinton îi susținu calm privirea.

— V-am sfătuit să deschideți o bancă, spre a vă asigura o oarecare autonomie față de New York.

Charles se străduia să pătrundă raționamentul lui Clinton.

— O bancă reprezintă o putere financiară de prim ordin, dar cu posibilități limitate, continuă Clinton. Orice criză îi poate periclita situația. Mai multe bănci reunite reprezintă însă o forță invincibilă. O criză care ar lovi, de pildă, banca din New York, n-ar avea nici un efect față de băncile din Londra sau Paris. Acestea din urmă ar avea oricînd posibilitatea să sprijine cu capitalurile lor banca aflată în primejdie. Așa a lucrat Richard Sunderland. Așa lucrează azi frații Rotschild. Ceva mai mult, diversitatea obiectivelor urmărite de Casa Sunderland : armament, metalurgie, exploatări miniere, linii de navigație, bănci, export și import de grîne, joacă rolul unor compartimente etanșe. O criză în afacerile de import-export e precumpănită de beneficiile realizate în industria de război sau în domeniul bancar. Vă dau un exemplu plastic. Un bărbat îndrăgostit de o singură femeie suferă groaznic dacă e părăsit. Un bărbat cu multiple relații feminine, chiar dacă pierde pe una din ele, rămîne cu alte zece. Cred că m-ați înțeles !

Charles se reașeză la biroul său.

— Te-am înțeles.

Rămase un timp gînditor, apoi rosti :

— Cred că am să ţin seama de sfatul dumitale. Nu voi provoca o ruptură. Cel puţin în primii ani...

Manevrele de apropiere ale lui Charles faţă de fratele său se desfăşurau pe căi ocolite. Pentru a-şi crea o atmosferă favorabilă în familia şi în anturajul acestuia, oferi o superbă corabie în miniatură lui Warren, o pereche de maimuţe lui Babs, cîte un ceas de aur încrustat cu diamante lui David Forbes şi celorlalţi membri ai suitei.

Pentru un copil oarecare, o corabie primită în dar constituie un prilej de mare bucurie. Lui Warren, care avea la New York o întreagă flotă în miniatură, cadoul lui Charles nu-i făcu nici o impresie. Privi cu ochi inexpresivi corabia cu catarge, sarturi şi pînze, mulţumi politicos, apoi o puse deoparte. În schimb Babs fu entuziasmată. Atît de entuziasmată, încît trezi gelozia lui Henry. Acesta nu reuşise s-o încînte nici pe jumătate cu rochiile şi podoabele scumpe cu care-i umpluse dulapurile.

Ceasul lui David Forbes, mare cît un pumn, indica orele cîntînd *La Marseillaise*. Ceasurile destinate celorlalte persoane erau mai mici şi îngînau un timid *Yankee Doodle*. Salomon Gotthold primi în taină un supliment. Cinci mii de dolari în monede de argint şi hîrtie. Gotthold făcu de formă nazuri, dar în cele din urmă acceptă cadoul.

Clinton aduse la cunoştinţa lui Charles rezultatul negocierilor.

— Înfiinţarea Băncii Sunderland la New Orleans este asigurată. Puteţi deschide oricînd discuţii cu fratele dumneavoastră.

Tactica preconizată de Leslie Clinton ar fi fost încununată poate de un succes deplin, dacă n-ar fi intervenit un fapt care-i răsturnă în parte previziunile. Aşteptarea măcinase răbdarea şi puterea de rezistenţă a lui Henry. Banchetele repetate, vinurile excepţionale pe care Charles i le oferea cu prodigalitate, plimbările cu trăsura prin

New Orleans și împrejurimi împreună cu Babs, îi tocise intransigența cu care venise înarmat.

O corespondență sosită din Europa făcu să sară iarăși acul barometrului la furtună. Robert Sunderland, șeful Casei Sunderland din capitala Imperiului Austriac, scria alarmat și nedumerit, fratelui mai mare :

„Viena
15 august 1819

Dragul meu Henry,

Socot de datoria mea să-ți aduc la cunoștință o convorbire de mare importanță pe care am avut-o deunăzi cu cancelarul Metternich la Hoffburg. Mă aflam în anticameră, așteptînd să fiu primit în audiență de Împărat.

Cancelarul, care se îndrepta spre cabinetul imperial, s-a oprit în dreptul meu și mi-a declarat că regretă încetarea relațiilor de colaborare sinceră, stabilite odinioară cu noi. Legăturile Casei Sunderland din Statele Unite cu căpeteniile revoluționare din coloniile spaniole, mi-a spus el, contravin principiilor Sfintei Alianțe și sînt cu atît mai ciudate, cu cît tata a fost unul dintre susținătorii — și a subliniat el — promotorii acestei Alianțe. Casa Rotschild, a adăugat cancelarul, susține mult mai consecvent politica economică și financiară a Imperiului Austriac și a aliaților ei.

Concluziile pe care trebuia să le trag erau limpezi. Casa noastră avea să fie lipsită de privilegiile obținute la Viena și eventual în alte capitale europene, dacă va mai persevera să acorde ajutorul ei revoluționarilor din coloniile spaniole.

Am îndrăznit să amintesc cancelarului serviciile aduse de Casa noastră aliaților în epoca războaielor napoleoniene. Mi-a replicat glacial că nu contestă meritele din trecut, dar că în ultimul timp Casa Sunderland a adoptat o politică economică ostilă Sfintei Alianțe.

Iritat oarecum de insistența cu care încerca să minimalizeze sprijinul acordat de noi Statului Austriac, sub

formă de împrumuturi şi furnituri militare, i-am citat cîteva cifre.

Mi-a răspuns că şi beneficiile obţinute de noi de pe urma acestor împrumuturi au fost apreciabile. Apoi a adăogat textual : „Dacă socotiţi că pe viitor nu ne mai puteţi sprijini, sîntem gata să ne adresăm altor bancheri".

M-a salutat scurt şi a trecut mai departe fără să mai aştepte răspunsul meu.

— Ce se întîmplă în America de Sud ?

De două luni n-am mai primit rapoarte din partea lui Lafont. Serviciul nostru de informaţii, atît de eficient altădată, a intrat într-o eclipsă de neînţeles. Buletinele pe care le primesc sînt obscure şi adeseori contradictorii. Am început să mă ghidez după ştirile apărute în ziare, ca orice particular. Nici în timpul războiului nu primeam din Statele Unite veşti cu mai mare întîrziere.

Aştept răspunsul tău, spre a lua măsuri în consecinţă.

Te îmbrăţişez frăţeşte, al tău devotat,

Robert Sunderland-Montorgueil.

N.B. Influenţa Casei Rotschild la Viena în plină creştere. Salomon Rotschild şi fraţii săi au fost înnobilaţi. Fiii negustorului de antichităţi din ghetoul Frankfurtului fac astăzi parte din aristocraţia austriacă.

Orbit de orgoliu, Salomon Rotschild îşi alcătuise un blazon care făcea concurenţă unei grădini zoologice. Leopardul britanic figura alături de vulturul austriac şi de leii electorului de Hessa-Cassel. Un cîine, o barză şi cinci săgeţi, simbolizau pe cei cinci fraţi, iar o coroană închisă, de toată frumseţea, desăvîrşea emblema. Funcţionarii biroului heraldic imperial, călări pe tradiţie şi principii, au masacrat colecţia de animale, au suprimat coroana şi au redus săgeţile de la cinci la patru. Aceste mărunte mizerii n-au întunecat triumful lui Salomon Rotschild, care şi-a adăugat în sfîrşit particula nobiliară.

R.S.-M."

Henry încheie consternat lectura. Ostilitatea lui Metternich îl îngrozea. Metternich nu era numai cancelarul Austriei, ci şi sufletul Sfintei Alianţe. Casa Sunderland

nu-şi putea îngădui luxul de a se război cu marile puteri coalizate, care dirijau destinele Europei de la 1815 încoace.

Constatarea lui Robert era întemeiată. Cu un corectiv. Nu numai serviciul de informaţii, ci întreaga Casă Sunderland trecea printr-o eclipsă. Era un fenomen trecător, sau începutul declinului ?

Îngîndurat, Henry puse scrisoarea deoparte şi se cufundă în studierea rapoartelor sosite de la Londra şi Paris. Şi aci, motivele de îngrijorare nu lipseau.

Raportul semnat de Anthony Temple semnala complicaţii viitoare, imposibil de ocolit.

„Pînă în anul trecut, cabinetul britanic consulta Casele Sunderland sau Baring ori de cîte ori avea de încheiat operaţiuni financiare delicate. Spectaculoasa intrare în arenă a fraţilor Rotschild a rupt echilibrul. Manevrele de culise ale congresului de la Aix-la-Chapelle şi prăbuşirea valorilor de stat franceze au pus în grea postură pe Baring, care deţine obligaţiuni franceze în valoare de peste un sfert de miliard. Noi am rămas singurul obstacol în calea preponderenţei Casei Rotschild. Nathan Rotschild dispune de capitaluri imense, pe care le va folosi cu siguranţă împotriva noastră. Pînă acum a reuşit să ne smulgă operaţiunile de transfer cu Austria şi să-şi atribuie lansarea unor împrumuturi de Stat care ar fi trebuit să ne revină nouă. Declanşarea pe faţă a ostilităţilor nu va întîrzia. Am neapărată nevoie de serviciile lui Lafont. Pe şeful serviciului nostru de informaţii din Anglia nu mă pot bizui. Nu are nici viziunea largă şi nici experienţa lui Jules Lafont..."

Furios, Henry trînti raportul pe masă. Iarăşi Lafont. S-ar fi zis că omul acesta era unic în lume.

Şi raportul din Paris al lui Amaury de Beaumont-Challais vădea un ton pesimist. Pe Challais îl alarma ascensiunea fulgerătoare a lui James Rotschild, care reuşise să ocupe o poziţie proeminentă în lumea bancară. Ouvrard se ridicase iarăşi după dezastrul afacerii cu piaştrii spanioli. În cercurile Bursei se zvonea că James Rotschild nu va întîrzia să deschidă atacul împotriva Băncii Sunderland.

Henry era înfricoşat. Luase conducerea Casei Sunderland într-un moment neprielnic. Lupta aceasta pentru supremaţie între coloşi îl găsea nepregătit. Acum cîţiva ani, nici n-ar fi conceput perspectivele sumbre, care se deschideau azi Casei Sunderland. Pe atunci, supremaţia ei părea axiomatică. Azi, toate convingerile lui se răsturnau.

Năucit, desfăcu mapa cu rapoartele agenţilor secreţi din Europa. Informaţiile lor erau atît de contradictorii, încît îi sporiră confuzia. Buletinul redactat de Harrison suferea de aceeaşi lacună. Era prolix şi nu prezenta concluzii clare. Harrison, spre deosebire de Lafont, nu se pricepea să discearnă informaţiile serioase de cele fanteziste. Un raport al serviciului de informaţii din Spania îl alarmă la culme. Semnala concentrări de trupe la Cadix în vederea îmbarcării lor pe o flotă ce urma să plece spre o destinaţie necunoscută. Potrivit datelor culese din surse demne de încredere, ar fi vorba de o expediţie de pedepsire a coloniilor spaniole. Sfînta Alianţă sprijinea această acţiune, menită să stingă focurile unei rebeliuni prea mult timp tolerată.

Frica insuflă lui Henry curajul să provoace în fine explicaţia cu fratele său. Înainte de cină, năvăli în apartamentul lui Charles, care îşi făcea tocmai toaleta după o lungă şi voluptuoasă siestă.

— Trebuie să-ţi vorbesc, Charles, despre o serie de chestiuni care nu mai suportă întîrziere, rosti fratele său cu dîrzenie.

Charles înţelese că nu mai putea amîna discuţia. Henry intrase iarăşi într-una din crizele lui de încăpăţînare.

— Ce chestiuni ? întrebă el cu răceală.

— Chestiuni legate de existenţa Casei noastre, zise Henry, ignorînd gestul fratelui său, care-l pofti să ia loc. Charles îşi prinse o camelie la butonieră.

— Te previn, Henry, că nu înţeleg să discut asemenea subiecte, fără să fiu asistat de consilierii mei.

— Care consilieri ? Leslie Clinton şi alţi incapabili concediaţi de mine ?

Îl cuprinse iarăşi furia.

— Iartă-mă, Henry, dar aceşti incapabili au fost colaboratorii apropiaţi ai tatălui tău. Şi află că el se pricepea să-i aleagă...

— Ce vrei să spui ?

— Exact ceea ce am spus. Am curajul opiniilor proprii. Adevărurile, oricît ar fi de crude, nu mă sperie. Ai fost întotdeauna mai inteligent decît mine. Eu am avut bunul-simţ să-mi recunosc deficienţele. M-am înconjurat, în consecinţă, de oameni deştepţi şi foarte pricepuţi, care să-mi suplinească lipsurile.

— I-ai căutat cu lumînarea, rosti Henry ironic.

— De ce i-aş fi căutat cînd îi aveam la îndemînă ? Tata nu şi-a luat colaboratorii cu el în mormînt. Şi în aprecierea lui am avut toată încrederea, accentuă el.

— De ce subliniezi acest lucru ?

— Fiindcă tu nu te pricepi la oameni. L-ai concediat pe Lafont şi l-ai promovat pe Harrison. Crezi că ai făcut o bună alegere ?

— Îmi ceri socoteală ?

— De ce nu ? Şi eu reprezint Casa Sunderland. Chiar dacă tu eşti şeful familiei, nu mă poţi obliga să-ţi respect toate... fanteziile.

— Fanteziile ! ? şuieră Henry, proptindu-se în faţa fratelui său.

— Am folosit un termen moderat, rosti Charles sec. Preferai să spun naivităţi ?... sau... prostii ?

— Răbdarea mea are margini, Charles.

— Foarte rău. Dacă m-ai asculta ai avea poate ceva de învăţat. Nimeni nu se naşte savant.

Henry zîmbi cu răutate.

— De la tine să învăţ ? Crezi că pentru asta am venit la New Orleans ? Să învăţ de la tine ! Ce glumă bună !

— Atunci să lăsăm glumele şi să discutăm serios. Ce vrei ?

— Să te împiedic să mai faci nerozii. Să-ţi interzic să mai zvîrli banii înarmînd cetele unor derbedei, ale unor haimanale care s-au răsculat împotriva regatului spaniol.

— Anglia e favorabilă proclamării independenţei coloniilor spaniole.

— Susţii o enormitate. Castlereagh sprijină Sfînta Alianţă.

— Se poate. Dar opinia publică britanică e împotriva acestui organism politic. Şi Canning...

— Canning e în opoziţie. Şi va rămîne în opoziţie. George al IV-lea îl urăşte.

— Legiunea britanică a amiralului Cochrane constituie elementul de bază al trupelor rebele, comandate de Bolivar.

— Legiunea britanică ? O adunătură de aventurieri...

— Şi Statele Unite sînt ostile unei intervenţii armate europene în emisfera noastră.

— Ştii că flota spaniolă se concentrează la Cadix ?

— Şi francezii au organizat o expediţie de pedepsire în Saint Dominigue. Cunoşti rezultatele. Casa Sunderland a suportat direct urmările.

— Este inutil să mai discutăm. Argumentele tale nu mă conving.

— Nici ale tale, Henry.

— Te menţii pe poziţia ajutorării rebelilor ?

— Categoric.

— Te voi constrînge să-ţi revizuieşti atitudinea.

— Nu cred că ai să reuşeşti, Henry.

— Ia seama ! Provoci o ruptură ale cărei consecinţe le vei suporta personal.

— Le vom suporta împreună, dragul meu.

— Bine, Charles. Din acest moment trec la acţiune. Cu tot regretul, voi lua măsuri împotriva ta.

Henry ieşi trîntind uşa.

Ruptura fu însă evitată. Leslie Clinton şi Salomon Gotthold după o lungă şi laborioasă convorbire îşi asumară rolul de mediatori în conflictul dintre cei doi fraţi. Charles Sunderland, care avea încredere nelimitată în spiritul politic al lui Clinton, îi acceptă imediat sugestiile. Salomon Gotthold avu mai mult de lucru cu Henry, pe care „rebeliunea" fratelui său îl exasperase. Gotthold îi demonstră că toate forţele Casei Sunderland erau necesare pentru a face faţă presiunii crescînde exercitate de Nathan Rotschild. O ruptură între fraţi, cu tot cortegiul ei de

frămîntări intensive, le-ar surpa prestigiul, creînd o atmosferă de neîncredere şi teamă. La Bursă, acţiunile Casei Sunderland ar înregistra fatalmente scăderi masive.

Pertractările continuară trei zile. În cele din urmă se ajunse la un acord, care salva aparenţele, fără a rezolva fondul chestiunii. Charles Sunderland va fi autorizat să sprijine şi mai departe acţiunile rebelilor, dar îşi va desfăşura operaţiile în cel mai strict secret. Henry Sunderland îşi va dezavua oficial fratele şi spre a desăvîrşi reconcilierea cu Sfînta Alianţă, va oferi Spaniei un împrumut sub formă de arme şi muniţii. Armamentul va fi destinat flotei în curs de concentrare la Cadix. Salomon Gotthold sfătui chiar pe patronul său să facă un turneu prin Europa. La Viena va vizita pe Metternich şi-l va asigura de bunele sale intenţii. Lui Henry îi repugna un asemenea demers, care îmbrăca aspectul unui drum la Canossa. Gotthold susţinu că numai în acest mod va reuşi să neutralizeze ostilitatea manifestată de unele cercuri din capitala Austriei faţă de Casa Sunderland. Era necesară şi o deplasare la Paris, acum, în preajma sărbătorii majoratului lui Gerald, care avea să preia cu acest prilej conducerea Casei Sunderland din Franţa şi din Spania. Prezenţa marelui patron era indispensabilă şi la Londra. Potrivit dispoziţiilor testamentare ale lui Richard Sunderland, mandatul lui Anthony Temple căruia îi încredinţase conducerea Casei Sunderland din Anglia avea un caracter provizoriu. Funcţiunile acestuia urmau a fi preluate de un descendent direct al creatorului dinastiei, pînă în ziua în care fiul cel mare al decedatului Francis-Andrew îşi va putea exercita drepturile ce aveau să-i revină o dată cu atingerea majoratului.

În Europa, continuă să argumenteze Gotthold, marele patron ar avea prilejul să convoace o conferinţă a tuturor organelor de conducere ale Casei Sunderland, conferinţă pe care defunctul fondator al dinastiei nu avusese posibilitatea să o organizeze, datorită condiţiunilor politice tulburi.

Gotthold discutase cu Clinton şi chestiunea înfiinţării unei bănci Sunderland la New Orleans. Dacă reuşea să smulgă aprobarea marelui patron, Salomon urma să pri-

mească pe lîngă suma de 10 000 dolari şi un pachet de acţiuni emise de această bancă. Spre a nu da de bănuit lui Henry, consilierul său pentru America se puse de acord cu Alexander Schuyler, consilierul pentru afacerile europene, să propună înfiinţarea unor bănci la Berlin şi la Napoli, spre a contracara expansiunea Casei Rotschild în Prusia şi în Regatul Neapolului. Henry căzu în cursă şi acceptă sugestiile colaboratorilor săi, inclusiv călătoria în Europa.

Negociérile se încheiară cu împăcarea celor doi fraţi, care îşi dădură braţul în cursul unui banchet oferit de Leslie Clinton.

Satisfăcut de înţelepciunea lui Gotthold, care reuşise să găsească o soluţie diplomatică a conflictului, Henry îi oferi postul de director al Băncii Manhattan de la New York. Evreul refuză, declarînd cu modestie că este prea tînăr şi lipsit de experienţă pentru această grea sarcină. În realitate, prefera postul de consilier care-i îngăduia să tragă sforile tuturor marilor afaceri ale Casei Sunderland din America. Reed Sinclair, fostul adjunct al lui Wilbur Morrison, rămase să gireze mai departe direcţia Băncii Manhattan.

Vizita lui Henry la New Orleans se apropia de sfîrşit. Înalţii funcţionari ai Casei Sunderland, care participaseră la tratative, respirau uşuraţi. Criza se încheiase cu bine. spre mulţumirea tuturor. Dintre cei care-l însoţiseră pe Henry la New Orleans, numai Babs şi Warren habar n-aveau de aceste frămîntări.

Pentru Babs zilele se scurgeau într-o adevărată încîntare. Însoţită de tînărul Forbes, de Henry, şi în cîteva rînduri de Charles Sunderland însuşi, vizita oraşul şi împrejurimile. Se rugase cu evlavie în catedrala Saint Louis ; ascultase cu încîntare ciripitul păsărilor care se gîlceveau în frunzişul copacilor din grădina Saint Anthony ; cumpărase flacoane cu parfum şi borcane cu creme din prăvălioarele discrete, dar scumpe, de pe Royal Street; intrase cu teamă în magazinele cu antichităţi pe de Iberville Street, bîntuit de fantome coborîte din străvechile portrete de familie puse în vînzare de urmaşi ruinaţi ; pe Conti Street, admirase vilele elegante cu porticuri, bal-

coane şi grile de fier forjat ; trecuse indiferentă prin faţa sediului Băncii Louisianei cu seifuri doldora de aur depus de plantatorii bogaţi şi oamenii de afaceri ; gustase specialităţile savuroase preparate de bucătarii francezi care făceau faima restaurantelor de pe Saint Louis Street ; plutise cu barca pe apele albastre-cenuşii ale lacului Pontchartrain ; văzuse casa din Chartes Street clădită de un grup de tineri creoli pentru „Micul Corsican", pe care plănuiau să-l elibereze din temniţa sa fără gratii din insula Sfînta Elena ; se plimbase pe sub copacii imenşi, învăluiţi în perdele cenuşii de muşchi, din parcul Chalmette, locul de întîlnire al spadasinilor impenitenţi ; asistase la cursele de cai de la Fair Grounds, prilej de pariuri fabuloase pentru pasionaţii turfului ; urmărise visătoare vîrtejurile răscolite în port de apele line ale fluviului Mississippi ; se extaziase în faţa cailor pur sînge înhămaţi la trăsuri uşoare, elegante, mînate de creoli îmbrăcaţi în haine albe de şantung ; în sala de recepţie a hotelului Louisiana, dansase în ritmul valsului, care după ce cucerise Europa, lua cu asalt America.

La New Orleans i se deschisese gustul pentru limba franceză, a cărei muzicalitate o încîntase. Warren nu-i împărtăşea entuziasmul. Pentru el limba lui Molière nu mai prezenta nici o taină. I-o turnaseră cu tenacitate în pîlnia urechilor guvernante şi meditatori scump plătiţi. Warren ajunsese să urască această limbă.

Dar cea mai mare plăcere a lui Babs era să colinde prin piaţă — pestriţa French Market — şi să cumpere fructe tropicale. Le alegea, le mîngîia, le aspira parfumul, apoi dînd frîu liber lăcomiei le muşca pofticios, savurîndu-le miezul cărnos şi sorbindu-le zeama acidulată. Banane galbene ca chihlimbarul, papaya dulci şi înmiresmate, pepeni galbeni, adevărate mîngi de aur, ananas aromat, dulcele dar fadul pitaya, cu miezul roşu ca o roză deschisă, portocale uşor amărui, nuci de cocos apetisante, sapatilla parfumate şi exagerat de dulci. Babs le consuma cu imensă plăcere şi în cantităţi atît de mari, încît risca în orice moment o indigestie. Se spune că natura are grijă de beţivi şi de copii. În ciuda lăcomiei sale, Babs nu păţea nimic.

În ajunul plecării lui Henry la New York, Charles oferi un banchet de adio. Oaspeţii erau în exclusivitate bărbaţi. Numai Babs făcea excepţie. „Femeile, declarase Charles, nu sînt în stare să aprecieze un vin bun şi nici să savureze o mîncare rafinată". Meniul cuprindea cele mai renumite specialităţi locale. Trei feluri de supe : supă creolă, bogat asezonată, supă de broască-ţestoasă verde din Golful Mexic şi supă de crabi. Teche Gumbo, „bisque â l'écrevisse", caracatiţă cu sos de Madeira, stridii coapte în scoicile lor, preparate cu absint şi piper de Guatemala, pampana papillotte, langustă cu sherry, „fricassé of crayfish", bufniţă à la Louisiana, „beefsteak" cu garnitură de dulceaţă, friptură de zimbru bine fezandată, „fazan â la française", căprioară la cuptor cu soso Malaga, „crêpes Suzette", cafea şi fructe. O întreagă colecţie de vinuri scumpe, importate din Franţa, Spania şi Italia, promiteau delicii.

Henry consultă cu plăcută surprindere lista de băuturi.

— Charles, ai devenit un rafinat...

Primele pahare de „Château Yquem" făcură să-i circule mai activ sîngele şi să-i limpezească gîndurile. Era ca şi cum o feerică lumină interioară i-ar fi izgonit tenebrele deschizîndu-i un drum larg, cu perspective încîntătoare. „Chablisul" desăvîrşi opera lui „Château Yquem", dematerializîndu-l, desprinzîndu-l de nimicurile terestre şi înălţîndu-l spre slăvi albastre, în sunetul unei muzici de o măreţie exaltantă. „Claretul" avu paradoxalul efect de a-l face să prindă iarăşi contact cu realitatea înconjurătore, travestind-o însă în culori de o surprinzătoare frumuseţe.

Văzut prin această prismă, Charles îi păru un frate iubitor, respetuos, care merita toată dragostea şi încrederea. Henry regreta că îl bănuise de trădare.

Apoi privirile-i căzură asupra lui Babs. Babs ilustra miracolul transformării copilului în femeie. Era copil şi totuşi corpul ei căpătase linii şi contururi de o feminitate tulburătoare. Henry îşi dădu seama că era îndrăgostit la nebunie. Că Babs reprezenta pentru el tinereţea, viaţa, bucuria de a trăi. S-ar fi căsătorit cu ea dacă n-ar fi fost însurat. Diferenţa de vîrstă nu era exagerată. Dacă Susan ar muri... Da ! Dacă Susan ar muri, ar rămîne liber şi

s-ar însura cu Babs. Babs legată de el prin taina căsătoriei ar rămîne veşnic a lui. Ar mai fi fost o soluţie. Să şi-o facă amantă. Dar cum să ajungă acolo ? Cu toate fumurile beţiei, nu vedea lucrurile într-un trandafiriu atît de accentuat, încît să creadă că ar putea obţine cu uşurinţă acest rezultat. O tentativă eşuată ar avea urmări fatale. Înspăimîntată, Babs ar fugi, lăsîndu-l nenorocit, disperat...

Observă că şi ceilalţi convivi îşi întîrziau privirile tulburi asupra fetei. Încercă un sentiment ciudat, în care gelozia şi o satisfacţie perversă se împleteau în egală măsură. Poftele oglindite în ochii bărbaţilor îl stimulau, sporindu-i îndrăzneala. Şi Charles o despuia cu privirile. Şi David Forbes. Şi Harrison. Atmosfera se înfierbîntase. Sticlele de vin şi de şampanie erau destupate fără întrerupere. Servitori negri nu mai pridideau să umple paharele.

După desert, Babs se retrase. Henry îi regretă plecarea, aşa cum i-o regretară de altfel toţi ceilalţi convivi. Un cor de negri începu să cînte o melodie nostalgică, plină de farmec şi melancolie.

Înduioşat, Henry sorbea pahar după pahar. Îi era milă de Babs şi de el însuşi. Vinul îi încălzea tristeţea, cufundîndu-l în apele unui lac albăstrui, limpede, toropit de un soare tropical. Babs ! Ce-o fi făcînd acum Babs ? Se dezbrăca poate în faţa oglinzii. Corpul ei suplu, excitant, răsărea gol din mătăsurile rochiei căzute la picioare. Henry simţi un val de fierbinţeală coborînd din creştet prin şira spinării şi revărsîndu-se apoi în întreaga-i fiinţă.

Cîteva pahare de şampanie băute pe îndelete desăvîrşiră minunea. Henry avu brusc senzaţia că devenise alt om. Henry din trecut pierise în negura nefiinţei, laolaltă cu timiditatea, cu nehotărîrea, cu teama, cu lipsa de voinţă, care constituiseră apanajul caracterului său. Henry „redivivus" era ferm, stăpîn pe sine, nimeni şi nimic nu i se putea împotrivi. Era destul să vrea, ca totul şi toate să i se supună. Se învîrtoşe, ridicînd fruntea, încordîndu-şi muşchii, bombîndu-şi pieptul. Şi Babs i se va supune. În noaptea aceea, pe „Wendover", avusese o comportare prostească. Dacă nu s-ar fi pierdut în faţa ochilor ei mari si întrebători, situaţia ar fi fost pînă acum limpezită.

Babs !...

El o descoperise. Era oarecum proprietatea lui. Şi Charles i-o rîvnea. Dar, el, Henry nu se va lăsa deposedat de către Charles. Aruncă o privire duşmănoasă spre fratele său. Dar scaunul acestuia era gol.

Un servitor negru îi umplu iarăşi cu şampanie paharul. Băutura aurie strălucea în cupa de cristal. Îmbiat de bulele de aur care se înălţau în jerbe, Henry duse paharul la gură. Îl sorbi pînă la fund.

Babs !...

Împleticindu-se, se ridică de pe scaun. Fără să privească în dreapta sau în stînga, se îndreptă iluminat spre hol. Ajuns la picioarele scării de marmură, privi în sus.

Babs îl aştepta, poate, gata să i se dăruiască !... „Poate" că îl iubea !

Sprijinindu-se de balustradă, începu să urce scările. Scara părea să se legene. Henry rîse. Scara îi punea piedici. Şi scara îl duşmănea ? Îşi încordă voinţa şi învinse ultimele trepte, ajungînd pe palier.

Se angajă pe coridorul cu statui albe ca nişte stafii, mărginit de camerele oaspeţilor. În capătul din fund se afla apartamentul lui Babs. De obicei coridorul era bine luminat de aplicele cu ciucuri de cristal. Acum însă era cufundat în beznă. Numai fereastra înaltă din fund răspîndea o lumină difuză, albăstruie, reflectată de cerul stropit cu miriade de stele.

Bîjbîind, Henry străbătu coridorul, depăşind uşă de uşă.

Clanţa ultimei uşi lucea discret. Uşa camerei ei. Henry se opri. Îşi trecu mîna prin păr. Babs îl aştepta, desigur !

Din camera ei se auzi deodată un geamăt înăbuşit. Apoi zgomotul unei lupte. Un obiect căzu pe podea, spărgîndu-se.

Henry tresări. Apăsă clanţa. Uşa era încuiată. Auzi dinăuntru un strigăt. Recunoscu glasul lui Babs. Beţia i se risipi ca prin farmec. Babs era în primejdie. Zgîlţîi clanţa. Uşa rămase zăvorîtă.

Henry simţi un val de sînge fierbinte inundîndu-i creierul. Se încordă ca un arc. Căută din ochi un obiect cu care să spargă uşa.

Privirile îi căzură asupra uneia din statuile de marmură. Un grup care înfăţişa răpirea unei nimfe de către un satir.

Cu puteri înzecite de furie şi disperare, smulse statuia grea de pe soclul ei şi, luîndu-şi avînt, o repezi în uşa care se sfărîmă, prăbuşindu-se cu zgomot.

Henry se năpusti în cameră.

Babs era goală. Dar nu-l aştepta pe el. Se zbătea, încercînd să scape din braţele lui Charles, care o ţintuise pe pat.

Henry văzu roşu. Se aruncă asupra lui Charles şi îl înşfăcă de gît, trăgîndu-i capul pe spate. Horcăind, Charles dădu drumul fetei. Degetele de fier care i se încleştaseră de beregată îl înăbuşeau. Cu ochii injectaţi de sînge se întoarse asupra fratelui său, pe care-l pocni cu pumnul între ochi. Lupta devenea inegală. Lovitura grea, ca de măciucă, îl repezi pe Henry de-a-ndăratelea, izbindu-l de o masă mică pe care o răsturnă, căzînd o dată cu ea. Se ridică de jos. În faţa sa, Charles se legăna pe picioarele-i scurte, ţinînd mîinile depărtate de corp, pregătindu-se de atac. O gorilă furioasă, gata să ucidă.

Babs ţipă strident.

Surprins, Charles privi spre ea.

Profitînd de clipa aceasta de neatenţie, Henry apucă un sfeşnic de argint, pe care-l repezi ca o măciucă asupra fratelui său. Charles întoarse instinctiv capul. Ridică fulgerător mîna spre a para lovitura. Tîrziu. Sfeşnicul îl trăsni în creştet. Charles se prăvăli ca un bivol la abator.

Cînd servitorii, atraşi de zgomot, apărură în prag, îl găsiră pe Henry privind îndobitocit corpul năruit al stăpînului lor.

Goală, superbă ca o statuie antică, Babs împietrise lîngă căpătîiul patului.

CAPITOLUL III

Viena... în 1820...

„Oraş cu flori albastre... acoperişuri purpurii... pereţi de marmură... o pădure verde îl înconjoară... în inima ei, privighetorile cîntă dragostea"... Aşa glăsuieşte un cîntec străvechi...

„Viena este regina lumii... tronul întregului pămînt... reşedinţa împăraţilor... strălucirea sa întunecă pînă şi splendoarea Romei"... Aşa glăsuia un poet...

„Fără Viena, viaţa nu-şi are rost"... Aşa glăsuiesc vienezii...

Palate măreţe, catedrale impunătoare, teatre, monumente, fîntîni... şi toate faimoase... Belvedere, Hoffburg, Schönbrunn, Palais Schwarzenberg, Stadtpalais Liechtenstein, Klosterneuburg, Karlskirche, Piaristen Kirche, St. Stephan, Donnerbrunnen, Pestsäule, Josefsbrunnen...

Sînt şi case modeste, tot atît de celebre, Grillparzershaus din Bauernmarkt, Beethovenhaus din Heiligenstadt, Weinhauerhäuser...

Ferestre cu ghivece de flori... plante agăţătoare... trandafiri... colivii cu canari... mansarde sărace domină splendoarea oraşului... coloane de marmură... pădure de coloane... păduri verzi, răcoroase, pe înălţimile de la Kahlenberg, Hermannkogel, Leopoldberg...

Sărbătoarea primăverii : Sankta Brigitte... sărbătoarea verii : Sankta Anne... oamenii ies la aer liber, la cîmp, la pădure... cu sutele, cu miile, cu zecile de mii... magia soarelui de primăvară şi chemarea naturii... Brigittenau.... bacanale burgheze... muzică... flaşnete... dansuri tiroleze... cîini savanţi... pitici... menajerii... clovni... mîncători de foc... acrobaţi... gură-cască... hoţi de buzunare...

Cafea... cafenele... biliard... o ordonanță din 1745 interzice instalarea meselor de biliard la etaj, fiindcă afluența jucătorilor și chibiților riscă să dărîme planșeurile...

Vin... bere... rîuri de bere... birturi, berării, cîrciumi, cîrciumioare, în centru și prin împrejurimile verzi... în Hietzing, Grinzing, Lerchenfeld, Wurstelprater...

Gostronomie eclectică, bucătăria austriacă, italienească, cehă, românească, germană, slavă se combină spre desfătarea comesenilor...

Promenade... parcuri... păduri... Wiener Wald... Prater... Augarten... Volksgarten... Alei și grădini pe malurile Dunării Albastre... Dunărea e mai degrabă verde, ca jadul... uneori bate în galben, ca chihlimbarul... e albastră spre seară, cînd cerul senin se oglindește în apele molcome... bărci cu pînze... bărci cu rame... cîntec ritmic de lopeți...

Muzică... muzică... muzică... orchestrele lui Strauss și Lanner execută uverturi, fantezii, valsuri... mai ales valsuri... Vienezii dansează... în saloanele strălucitoare ale palatelor de marmură... în sălile populare... în restaurantele grădinii din preajma Dunării... dansează... dansează...

Muzică... muzică... muzică... de la cîte o fereastră deschisă, coboară pînă în stradă arpegii perlate executate la clavecin... triluri de soprană... glasuri de copii, melodioase și limpezi ca un concert de clopoței...

Impecabila Hofmusikkapelle, mîndra și divina creație a Habsburgilor, e tot atît de iubită ca și flașnetele din Grinzig... Muzica savantă și muzica populară merg mînă în mînă... Împărații și burghezii, înalta nobilime și cerșetorii, prelații și militarii, oamenii din popor și arhiducii adoră în egală măsură muzica... Arhiducele Leopold Wilhelm elogia pe împăratul Ferdinand al III-lea, fiindcă „Își sprijină sceptrul pe liră și pe spadă"... Konvikt, conservatorul instalat de Joseph al II-lea într-un fost colegiu de iezuiți, este denumit „Colivia cu privighetori"...

Mozart... Beethoven... Haydn... sori ai unei lumi pentru care muzica nu mai este un divertisment ci o religie...

Viena... în 1820...

Din înaltul soclului său de marmură, un Bachus corpolent, palpitînd de viaţă şi etalîndu-şi indecent goliciunea, privea cu invidie langustele rubinii, pateul de căprioară, friptura de curcan în aspic şi fazanii fragezi, serviţi spre îndestularea oaspeţilor lui Robert Sunderland-Montorgueil, conte de Valdejoso de la Reyna. Cît de modeste păreau pretenţiile gastronomice ale zeilor din Olimp, faţă de rafinamentul acestor muritori blazaţi. Nectarul cu toate însuşirile lui fermecate putea rivaliza oare cu savoarea şi parfumul vinurilor de Tokay şi Alicante ? Fulgerele stăpînite odinioară numai de Jupiter izvorau acum minuscule din pietrele preţioase încrustate în tiarele, colierele şi decoraţiile pigmeilor care-şi atribuiseră prin abuz dreptul de viaţă şi de moarte asupra semenilor lor. Pigmeii aceştia merseseră atît de departe cu îndrăzneala, încît — depăşindu-l pe Prometeu — furaseră trăsnetele, însemnele puterii dumnezeieşti, comprimîndu-le în puşti şi tunuri. Prometeu făcuse un bine omenirii, dăruindu-i focul, sursă de viaţă. Ciracii lui utilizaseră trăsnetele spre a supune pe cei lipsiţi de apărare şi spre a împărţi moartea printre răzvrătiţii care cutezau a le contesta privilegiile. Desfrîul Bachanalelor şi al Dionisiacelor, ale căror amintiri trezeau ecouri nostalgice în sufletul nemuritor al lui Bachus, erau petreceri nevinovate în comparaţie cu orgiile care se desfăşurau sub ochii lui în această măreaţă încăpere de marmură Zeul îşi spunea adeseori că are ce învăţa de la pigmeii care ajunseseră a se crede deopotrivă cu zeii.

În capul mesei, Robert Sunderland trona conştient de omnipotenţa sa. Arma lui era banul. Banul multiplicat în proporţii fabuloase şi tezaurizat în cufere ghintuite, adăpostite sub bolţile unor pivniţe cu ziduri groase ca de cetăţuie. Cu acest aur, Richard, părintele său, stipendiase miniştri, înrobise economiceşte ţări, ridicase armate, doborîse guverne. Ciudat e că nici el şi nici alţi potentaţi ai banului nu se gîndiseră la fericirea oamenilor. Lăsaseră acest deziderat pe seama bisericii, mai darnică în iluzorii fericiri cereşti decît în bunuri lumeşti, rezervate îndeobşte prelaţilor şi călugărilor de toate gradele şi ordinele.

Richard Sunderland uzase şi abuzase de puterea pe care i-o conferise banul. Către sfîrşitul vieţii înregistrase cîteva eşecuri, datorită poate gravelor complicaţii familiale care-l îndepărtaseră de la orice alte preocupări. Această eclipsă, care coincisese cu ascensiunea Casei Rotschild, impunea lui Robert o prudenţă şi o abilitate deosebită. La Londra, Nathan Rotschild cumpărase complicitatea marelui comisar pentru furniturile militare, Sir John Herries, şi a cîtorva membri ai cabinetului britanic. Numai în perioada cuprinsă între 1 octombrie 1811 şi 15 octombrie 1816 trecuseră prin mîinile lui 42 500 000 lire sterline, subsidii de război trimise de englezi aliaţilor ei. Nathan Rotschild reţinuse comisioane uriaşe.

La Berlin, Amschel Rotschild cîştigase cu bani grei înalta protecţie a cancelarului principe Karl von Hardenberg şi a directorului Trezoreriei prusiene, Christian von Rother. Prin intermediul lor şi al lui Wilhelm von Humboldt, ambasadorul Prusiei la Londra, Amschel şi Nathan Rotshild reuşiseră să obţină în 1818 emisiunea unui împrumut de 30 milioane taleri pentru statul prusian.

La Viena, recent înnobilatul Salomon „von" Rotschild stipendia pe un personaj cu mare vază, Frederich von Gentz, secretarul şi colaboratorul cel mai apropiat al cancelarului Metternich. Gentz personifica inteligenţa şi venalitatea. Pentru a-şi acoperi pierderile la masa verde şi cheltuielile necesitate de multiplele sale amante, accepta cu seninătate orice subsidii. Gentz mijlocise primele contacte între cancelar şi fraţii Salomon şi Karl Rotschild. Tratativele între aceştia şi guvernul austriac în vederea încheierii unui mare împrumut de 20 milioane fiorini fuseseră deschise la Frankfurt. Consecvent acestei politici de favorizare a Rotschildzilor în dauna Casei Sunderland, manevrase cu tenacitate de cîrtiţă spre a-l îndepărta pe Metternich de Robert Sunderland.

La Paris, James Rotschild se remarca prin splendoarea recepţiilor oferite în palatul său din Rue Lafitte. În 1817 întîmpinase un eşec. Bancherul Ouvrard, cu sprijinul Casei Maring şi Hope, lansase pentru statul francez un împrumut de 350 milioane de lire, respingînd oferta de colaborare a lui James Rotschild. Acesta nu avea să întîrzie

a-şi lua revanşa. Prinzînd de veste că guvernul francez negocia un nou împrumut cu aceleaşi Case, James Rotschild, secondat de fratele său Nathan, inundase piaţa cu valori de stat franceze, stîrnind panica şi zădărnicind încheierea împrumutului proiectat. Rivalii fraţilor Rotschild nu aveau să uite curînd lecţia. În acest chip, James Rotschild se impusese ca o forţă de temut în lumea financiară pariziană.

Nici Casa Sunderland nu participase la împrumutul francez. La aceasta contribuise şi ostilitatea declarată a bancherului Ouvrard faţă de Richard Sunderland, care reuşise — nu de mult — să-i smulgă contractul de asociaţie cu Coroana Spaniolă. Factorul determinant al obţinerii fusese însă lipsa de interes a şefului Casei pentru această operaţie financiară. Pe atunci preocupările lui avuseseră o orientare strict familială.

Robert Sunderland nu reuşise nici acum să înţeleagă inerţia tatălui său, care tocmai în acele momente cruciale se lăsase absorbit în aşa măsură de conflictul cu Francis-Andrew, fiul său preferat, încît neglijase interesele Casei pe care o crease. Datorită aceleiaşi inerţii, pierduse şi o serie de poziţii cheie în lumea financiară, poziţii pe care fraţii Rotschild se grăbiseră a le ocupa aproape fără luptă. Lărgirea sferei de activitate şi implicit a zonelor de influenţă ale Casei Rotschild era firesc să provoace mai devreme sau mai tîrziu o ciocnire violentă de interese. Ca şi fratele său Henry, Robert aştepta cu emoţie acest moment ; deşi îşi dădea seama de primejdie, nu făcea nimic spre a o conjura. În timpul vieţii tatălui său, fusese un foarte bun executant. Nu degeaba i se spunea „diplomatul familiei". Pe atunci avusese veleităţi de conducător. Dar aceste visuri nu-şi găsiseră împlinirea. Era un adevăr trist pe care Robert îl recunoştea cu regret, dar şi cu ciudă. Un singur om ar fi fost în stare să continue opera fondatorului dinastiei : Adrien de Beaulieu. Scînteietor de inteligent, voluntar, inventiv, înzestrat cu o prodigioasă prezenţă de spirit, îndrăzneţ, combativ, primul soţ al Georginei ar fi ştiut să facă faţă situaţiei. Moartea lui în Me-

xic constituise o cumplită lovitură pentru Casa Sunderland...

Un lacheu umplu cu vin paharul lui Robert. Acesta tresări. Cufundat în gînduri, uitase de cină, de oaspeţi. Mîncase şi băuse în neştire. Îşi muie buzele în paharul cu Tokay. Aspiră parfumul vinului, îi încercă savoarea, tăria, apoi îl bău pînă la fund Tokayul îi lăsă un gust de cocleală. Minunile gastronomice, etalate pe tăvi de argint îi făcură deodată greaţă. Întoarse scîrbit privirea. Ochii lui trişti, deziluzionaţi, se întîlniră cu ochii ironici ai zeului de marmură. Robert invidie nemurirea lui Bachus. I-ar fi plăcut să fie în stare a privi cu aceeaşi detaşare olimpiană zvîrcolirile oamenilor care îşi consumau existenţa alergînd după averi, putere, faimă şi uitînd că viaţa este o infimă scînteie, între două hăuri de întuneric şi nefiinţă. Ar fi găsit eventual o scuză celor care se dedicau plăcerilor. Dar în ce consta plăcerea ? Pentru unii satisfacţia cărnii reprezintă sumumul fericirii terestre. Pentru alţii acumularea aurului este prilej de necuprinsă voluptate. Atotputernicia constituie ţelul vieţii oamenilor de acţiune. Ar fi fost fastidios şi inutil să enumere întreaga gamă a plăcerilor omeneşti. Toate, absolut toate, lăsau acelaşi gust de cocleală, de putreziciune. Era un cerc vicios. Robert zimbi ironic. „Vanitas vanitatum"... Omul e sclavul propriilor lui pasiuni Fie ele avuabile sau inavuabile. Privirile lui Robert se întîlniră iarăşi cu ale lui Bachus. O licărire de veselie se aprinse fugitiv în ochii lui. Şi zeii erau sclavii propriilor lor pasiuni. Începînd cu Jupiter, care avea o carieră amoroasă atît de bogată încît l-ar fi lăsat în umbră şi pe Don Juan.

Robert se întrebă la un moment dat dacă obţinerea privilegiului nemuririi i-ar procura vreo satisfacţie. Studiind această ipoteză în raport cu propria lui existenţă, nu fu în stare să formuleze vreun răspuns. Împlinise treizeci şi cinci de ani. O vîrstă la care omul nu e îndeajuns de bătrîn spre a fi urmărit de sceptrul morţii, şi nici îndeajuns de tînăr spre a crede că viaţa este eternă. Pronia

îl hărăzise bogat. Într-adevăr, mare privilegiu. În prima tinereţe fusese un bărbat frumos. Nu-i lipsise nici inteligenţa. Şi din toate acestea cu ce se alesese ? Avantajele oferite de bogăţie nu-l mai impresionau. Se blazase. Vinul de Tokay băut zi de zi îşi pierde din savoare. Frumuseţea lui virilă îi oferise numeroase succese de alcov. Graţie acestei însuşiri o cucerise şi pe Sandra. O victorie sentimentală cu urmări catastrofale. Sandra îl făcuse nefericit. Aventurile ei extraconjugale încîntau pe amatorii de cronici scandaloase. Ursita îl vitregise mai tîrziu, transformînd pe tînărul falnic într-o masă de cărnuri şi grăsime. Se simţea ridicul. Îi era ruşine să mai iasă pe stradă. Trecătorii întorceau capul după el, abia stăpînindu-şi rîsul, iar copiii, sălbatici în miniatură, îl urmăreau rîzînd şi împroşcîndu-l cu porecle. Succesele feminine trecuseră, din aceeaşi cauză, în domeniul trecutului. Cu bani putea cumpăra îmbrăţişări care nu-i mai ofereau satisfacţii, căci plăcerea era neîmpărtăşită. Inteligenţă ? Hm ! Începuse să se îndoiască şi de aceasta. În ciuda eforturilor de gîndire, nu izbutea să găsească o soluţie crizei prin care trecea Casa Sunderland...

Un lacheu îi schimbă Tokayul cu Chablis.

Lui Robert i se făcu scîrbă şi de mîncare şi de vinuri şi de lachei şi de invitaţi. Mai ales de invitaţi. Printre aceştia se aflau arhiduci, mareşali, mari demnitari ai Curţii, membri ai înaltei nobilimi. Figuri decorative, indispensabile unei recepţii care să ilustreze splendoarea Casei Sunderland. Relaţii adeseori utile, dar foarte costisitoare. În registrele de debitori ai Casei Sunderland din Viena figurau tot felul de nume din Almanahul Gotha al aristocraţiei austriace. Robert era iritat de manevrele unora din aceşti nobili care solicitaseră recent împrumuturi şi lui Salomon Rotschild, oferindu-i în schimb influenţa lor politică. Cît erau de profitori, de făţarnici ! Robert făcu o schimă. Îl asigurau de prietenia lor, dar îşi ofereau sprijinul altora. Cîţi dintre ei nu se vor fi bucurat şi de favorurile Sandrei ? De arhiducele Johann Baptist era aproape sigur. Se spunea că idila lor se născuse la o vînătoare pe domeniile prinţului Johann von Liechtenstein. Gurile rele şopteau că Sandra s-ar fi oferit şi ducelui von

Arenberg și prințului Albert von Wittgenstein. Și arhiducele și Arenberg și Wittgenstein se aflau în seara aceasta la masă. Îl priveau cu seninătate în ochi, îi beau vinul și făceau complimente Sandrei. Sandra le primea omagiile cu acea elegantă dezinvoltură a femeii de lume pricepută să-și ascundă sentimentele, tratînd în public pe amanți și pe cei ce-i erau indiferenți cu aceeași seducătoare amabilitate.

Dacă Robert ar fi fost în stare să-i citească gîndurile, ar fi rămas stupefiat. Infidelitățile Sandrei se ridicau la o cifră impresionantă. Pe lîngă cei trei inși bănuiți de el se mai adăugau — numai dintre invitații prezenți — încă cinci fericiți, printre care prințul Ferdinand von Trautsmandorff, mare maestru al Curții Imperiale, care împlinise de curînd șaptezeci de ani, și prințul Johann von Liechtenstein, care nu ieșise încă din vîrsta adolescenței.

Robert admitea într-o oarecare măsură mentalitatea secolului XVIII, care acorda largi libertăți soților pe tărîm sentimental. Socotea însă că toate au o margine. Poate că infidelitățile Sandrei l-ar fi durut mai puțin, dacă nu i-ar fi sădit în suflet neîncrederea în legitimitatea copiilor săi. Care erau copiii lui și care proveneau din legăturile ei extraconjugale ? Cine ar fi putut răspunde ? Poate nici Sandra însăși.

Majordomul îi întrerupse șirul gîndurilor, anunțîndu-i sosirea unui curier special de la New York.

— Cheamă-l încoace, porunci Robert cu glasul său trenant, obosit și mai ales plictisit.

Se deprinsese a-și primi curierii speciali la orice oră și în orice împrejurare. Dintr-un îndoit motiv. În primul rînd din curiozitate. O curiozitate maladivă, de fată bătrînă, care-l făcea să nu-și găsească astîmpăr pînă nu afla despre ce era vorba. În al doilea rînd, din calcul. Apariția curierilor speciali trezea instinctiv interesul oaspeților. Extraordinara eficiență a serviciului de informații al Casei Sunderland era arhicunoscută. Curierii ei aduceau adeseori vești de o importanță politică deosebită, care pe cale oficială ajungeau la cancelariile de stat cu mari întîrzieri.

Sosirea curierului, extenuat, acoperit cu un strat gros de colb sau de noroi — după vreme și anotimp —

stîrnea senzație. Robert îl primea calm. Lua din mîna tremurîndă de oboseală mesajul împăturit, pe care-l desfăcea cu studiată încetineală. Cerea de formă convivilor autorizația de a-l citi, apoi îl parcurgea fără să se grăbească. Oaspeții încercau să-i citească pe față reacțiile. Dacă vestea era importantă, iar difuzarea ei timpurie nu compromitea interesele Casei Sunderland, Robert o comunica la sfîrșitul mesei cîtorva aleși, savurînd expresia de surpriză oglindită în ochii lor. În caz că mesajul implica păstrarea tainei, îl strecura în buzunar și relua conversația exact din punctul în care o lăsase, spre dezamăgirea nemărturisită a oaspeților.

Și de data aceasta, intrarea curierului se făcu potrivit aceluiași ritual. Spre deosebire de Robert care se cufundase în lectura mesajului, și de invitații care așteptau cu nerăbdare o eventuală comunicare a știrilor, Sandra fusese captivată de persoana curierului. Istovit, cu mantaua și cizmele acoperite cu o crustă groasă de noroi, păstra totuși un aspect atrăgător datorită celor nouăsprezece sau douăzeci de ani ai săi, înfrumusețați de expresia candidă a ochilor albaștri, de părul ondulat căzut într-o plăcută dezordine pe fruntea albă.

Pentru Sandra, apariția acestui tînăr avu efectul apariției soarelui după biblicul potop al lui Noe. Toată seara se plictisise copios. Amanții ei trecuți n-o mai interesau, iar cei actuali își pierduseră de mult farmecul noutății. O cuceriseră mai ales ochii curierului. Albaștri, de o limpezime neînchipuită, îi aminteau ochii unui alt bărbat, care jucase un rol de căpetenie în viața ei sentimentală. Cerniceff, colonelul rus cu ochi albaștri nevinovați, ca de fecioară, care ascundeau însă experiențe amoroase de un rafinament nemaiîntîlnit.

În vreme ce Robert citea liniștit mesajul, curierul își duse mîna la frunte. Ochii i se împăienjeniră. Se clătină.

Sandra tresări înfricoșată. Tînărul părea să fie la capătul puterilor. Numai printr-un efort de voință se mai ținea pe picioare. Dacă nu s-ar fi temut de comentariile invitaților, Sandra s-ar fi ridicat de la masă și ar fi alergat în ajutorul băiatului. L-ar fi sprijinit și l-ar fi îndrumat

într-o cameră ospitalieră, cu un pat moale și cu o sobă bine încălzită.

Lectura tăcută continua chinuitoare, pentru oaspeții roși de curiozitate, pentru lacheii nevoiți să stea nemișcați ca statuile, pentru curierul istovit care simțea că totul se năruie în jurul său, pentru Sandra care-i împărtășea suferința.

Zece minute dură citirea mesajului. Cînd Robert îl împături și îl strecură în buzunarul dinăuntru al fracului, Sandra suspină ușurată. Abia atunci privirile lui căzură asupra tînărului.

— Ești liber, rosti el cu aceeași încetineală.

Curierul se înclină.

— Mulțumesc, Sir.

Se întoarse și dădu să plece. Deodată se făcu palid, de parcă tot sîngele i s-ar fi scurs din obraji. Făcu un pas și încă unul, împleticindu-se.

Cu prezență de spirit, majordomul îl prinse de braț, restabilindu-i echilibrul. Curierul îi mulțumi din ochi. Încordîndu-se, reuși să părăsească încăperea.

Sandra îl urmări cu privirea, pînă cînd îl văzu ieșind pe ușă. În clipa în care tînărul dispăru din sufragerie, Sandra avu senzația că se întunecă iarăși cerul. Lumea în mijlocul căreia rămăsese îi păru acum mai insipidă, mai artificială ca niciodată. Începînd cu soțul ei, aflat la celălalt capăt al mesei. Era încîntată că sta departe de el. Față de omul acesta simțea de la o vreme o repulsie fizică pe care nici nu mai încerca să o deghizeze. Într-una din încăperile palatului Sunderland din Roma se afla o galerie de statui ale împăraților romani. Pe Sandra o izbise asemuirea soțului ei cu bustul lui Vespasian. Aceeași grăsime bolnăvicioasă, aceiași obraji moi și rotunzi ca fesele unui prunc. Cu toate acestea figurile lor nu erau lipsite de măreție, de noblețe. Robert păstra încă resturile frumuseții care o cucerise odinioară. Dar pe Sandra nu o mulțumeau resturile. Se întîmplase să accepte și îmbrățișările unor oameni mai vîrstnici. O făcuse însă numai din curiozitate. Nu se simțea cu adevărat atrasă decît de bărbații cu un fizic deosebit. Robert nu mai corespundea de mult acestui ideal. Cînd îl vedea lăbărțat pe fotoliul său, care abia îi îndiguia cărnu-

rile revărsate, o cotropea dezgustul. Se întreba adeseori cum de înfruntase pentru acest om mînia paternă ? Robert fusese logodnicul surorii ei. De ce i-l răpise ? Deziluzionată, bolnavă, înăcrită, Sarah rămăsese să mucegăiască fată bătrînă în singurătatea castelului Montorgueil.

Sandra accepta îmbrăţişările soţului ei numai după ce căpăta certitudinea unei iminente maternităţi. În acest chip, justifica intrarea în sînul familiei a unui nou vlăstar, care să poarte mai tîrziu — fără suspiciuni — numele Sunderlandzilor. Dintre copiii ei, numai Howard era în mod cert fiul lui Robert. Paternitatea celorlalţi era discutabilă.

— Contesă, aţi cunoscut-o personal pe Madame de Krüdner, phytonissa ţarului Alexandru ? întrebă contele von Hardegg.

Perfectă amfitrioană. Sandra se integră numaidecît în conversaţia generală.

— Am văzut-o o singură dată. La Paris. După Waterloo. Trecea cu trăsura pe Champs Elysées. În galopul cailor, şi cu o escortă de cazaci. *Un vrai train d'impératrice.*

— Se spune că este o iluminată, o sfîntă, zise contesa Szent-Györgyi.

Johann von Liechtenstein rîse ironic.

— Sfîntă ? În măsura în care o fostă curtezană poate să devină sfîntă.

— Şi Maria Magdalena a fost curtezană, zise contesa.

— Aveţi dreptate. Pilda Mariei Magdalena e urmată cu religiozitate de toate profesionistele amorului. La bătrîneţe devin cucernice.

— Oh, principe, blasfemaţi ! îl mustră contesa Szent-Györgyi.

— Liechtenstein nu e departe de adevăr, declară Trautsmandorff. Madame de Krüdner este o ilustrare vie a acestei teorii. Soţul ei, baronul de Krüdner, diplomat de carieră, a purtat pe frunte una din cele mai luxuriante păduri cornoase pe care le-a cunoscut epoca sa, foarte darnică de altfel în asemenea podoabe. În legătură cu aceasta îmi amintesc o întîmplare savuroasă. Baronul era ambasadorul ţarului la Veneţia. Un tînăr ataşat de ambasadă, Sta-

kief, i s-a prezentat în audienţă, solicitînd a fi transferat în alt post, deoarece era îndrăgostit de baroneasă, şi se temea să nu sucombe tentaţiei. Încrezător în virtutea soţiei sale şi mişcat de procedeul cavaleresc al lui Stakief, ambasadorul l-a rugat să rămînă la Veneţia. Mărinimia aceasta şi-a dat curînd roadele. Baroneasa a devenit amanta lui Stakief. Indignat, ambasadorul s-a despărţit de soţia sa, fără a-i intenta divorţ, deoarece şi-ar fi compromis cariera. Profitînd de scumpa-i libertate, Madame de Krüdner s-a stabilit la Paris. Era în timpul Revoluţiei. Stimulată probabil de frămîntările din capitala Franţei, s-a lansat într-o viaţă deşănţată.

Sandra se socoti obligată să-l întrerupă.

— Clevetirile au înnegrit reputaţia multor femei nevinovate. E nedrept să dai bănuielilor pecetea certitudinii.

— Amanţii baronesei de Krüdner erau foarte tangibili. Contele de Lezay-Marnesia, locotenentul de husari conte de Fregeville, cîntăreţul Garat, dansatorul Vestris...

— Nu-l uitaţi pe academicianul Suard, care i-ar fi putut fi tată, interveni Liechtenstein.

— Credeţi că e singura femeie cu înclinări gerontofile ? opină Robert Sunderland cu glasul său leneş.

Sandra se simţi vizată. Capriciul ei, trecător de altfel, pentru septuagenarul prinţ von Trautsmandorff intrase în domeniul cancanurilor vieneze. Şi Marele Maestru al Curţii prinse aluzia. Dar se prefăcu a nu înţelege.

Liechtenstein interveni la momentul oportun, mutînd discuţia pe un tărîm mai puţin primejdios.

— Cunoaşteţi motivul pentru care Madame de Krüdner a devenit cea mai ireductibilă inamică a lui Napoleon ?

— Nu, nu !

— Să auzim !

— Cînd a constatat că începe să se faneze, s-a lansat în literatură a scris un roman întitulat *Valerie*. Spre a-şi face reclamă, a trimis un volum — somptuos legat — lui Napoleon, pe atunci Prim-consul. Napoleon l-a frunzărit, apoi şi-a dat verdictul : „Sfătuiţi-o pe Madame de Krüdner să-şi scrie romanele în rusește sau în nemțește, spre a ne scuti pe viitor de o literatură atît de proastă". Rănită în

amorul ei propriu, autoarea a renunțat la scris și a hotărît să devină sfîntă. Și-a jucat atît de bine rolul, încît a reușit să se impună țarului. Bietul Alexandru nu ia nici o măsură fără a-i cere părerea.

Arhiducele Karl-Ludwig întări spusele lui Liechtenstein.

— Țarul mi-a declarat personal că succesul bătăliei de la Waterloo este datorat intervenției directe a baronesei pe lîngă Dumnezeu. Marele duce de Mecklenburg-Sterlitz mi-a afirmat recent că Madame de Krüdner este inițiatoarea Sfintei Alianțe.

Generalul Prinț von Wittgenstein, care se afla alături de Robert, se plecă la urechea acestuia.

— Metternich mi-a mărturisit deunăzi în mare taină că părintele dumneavoastră ar fi unul din inițiatorii acestui măreț pact.

Robert zîmbi cu afectată modestie.

— Cancelarul a fost un bun prieten al tatălui meu.

— Sînt încredințat că nutrește aceleași sentimente și față de fiu.

— Credeți ? rosti Robert, care cunoștea mai bine realitatea.

În aceeași clipă, majordomul se apropie de el, și îi șopti :

— Primul-secretar solicită permisiunea de a vă prezenta un mesaj sosit în acest moment de la Madrid.

Robert îl privi întrebător.

— Important ?

— Foarte important, Sir.

— Bine. Să intre.

Eric Curtis, primul-secretar, un tînăr blond spălăcit, subțire ca o trestie și cu o față prelungă, ornată de o bărbie și mai prelungă, se apropie de Robert, căruia îi strecură un bilet scris mărunt.

Conversația generală se întrerupse iarăși.

Robert își aruncă privirile asupra biletului. De la primele rînduri expresia ochilor lui se ascuți, vădind cel mai adînc interes.

Marele Maestru al Curții se plecă la urechea prințului von Liechtenstein.

— Pentru a doua oară în seara aceasta, Sunderland ne pune pe jăratic cu mesajele lui. Ne crede fachiri.

— Se pricepe să aţîţe curiozitatea. Joacă teatru sau realmente a aflat lucruri importante ? Nu vezi cum îi joacă ochii în cap ?

Robert îşi încheie lectura. Înapoie biletul secretarului, care se retrase în vîrful picioarelor.

— Domnilor, rosti el cu gravitate, îmi permit să vă împărtăşesc o veste care abia peste o zi sau două va intra în domeniul public. La 1 ianuarie, garnizoana din Cadix s-a revoltat împotriva regelui Fernando al VII-lea. Revoluţia înăbuşită în Franţa renaşte în Spania.

— Formidabil ! exclamă Trautsmandorff.

— Trist an nou pentru regele Spaniei, adăugă Wittgenstein.

Arhiducele Karl-Ludwig izbi cu pumnul în masă.

— Derbedeii ridică iarăşi capul. Îi vom zdrobi însă, aşa cum am zdrobit şi oştile lui Bonaparte.

Robert îl privi îndelung. Lăudăroşenia arhiducelui era comică. După înfrîngerea ruşinoasă suferită de Karl-Ludwig în bătălia de la Hohenlinden era firesc să tune împotriva revoluţiilor. Generalul Moreau îi dăduse acolo o usturătoare lecţie de strategie. Arhiducele era ultimul în măsură să zdrobească forţele renăscute ale Revoluţiei. Din fericire pentru Robert, Karl-Ludwig nu era înzestrat cu darul citirii gîndurilor.

Prinţul von Liechtenstein declară gînditor :

— Nu s-a uscat bine cerneala semnăturilor de pe tratatele de la Viena şi Aix-la Chapelle şi războiul bate iarăşi la uşă...

Robert zîmbi :

— Charles a avut dreptate, îşi zise el, expediţia de pedepsire a coloniilor spaniole revoltate nu va mai avea loc.

Spre a păstra un oarecare decor în relaţiile sale conjugale, Robert îşi vizita zilnic soţia. De preferinţă, la toaleta de seara. O întreţinea cîteva minute, în absenţa servitorilor care se topeau discret, apoi se retrăgea urîndu-i pro-

tocolar noapte bună. Sandra accepta acest ritual ca pe o corvoadă.

Prezența la Viena a curierului sosit în ajun de la New York determină o schimbare a comportării ei față de Robert. Era evident că numai prin mijlocirea acestuia putea ajunge la tînărul american.

Pentru prima oară, după un lung șir de ani, Sandra se văzu iarăși așteptînd cu nerăbdare sosirea soțului. Era uimită de emoția pe care i-o pricinuise tînărul curier. O cucerise seninul cerului din ochii lui ? Ori asemănarea sa cu Cerniceff ?

Pe Sandra o uimea evoluția preferințelor ei pe tărîm sentimental. În epoca adolescenței visase prinți din basme. Robert se identificase cu acest tip ideal, pînă cînd grăsimea îl deformase, transformîndu-l într-o apariție grotească, desprinsă parcă din caricaturile lui Hogarth. Preferințele Sandrei cuprinseseră apoi o tipologie variată de bărbați. Tineri sau vîrstnici, se remarcau prin eleganța și rafinamentul manierelor. Toți aveau însă sînge albastru. Mai tîrziu renunțase și la această exigență. Începuseră să o atragă indivizii atletici, indiferent de starea lor socială. Rezistase multă vreme ispitei de a deveni amanta șefului echipajelor de vînătoare ale lui Robert. O dată trecută această graniță, se deslănțuise ca o bacantă. Ceda tuturor bărbaților chipeși care-i trezeau curiozitatea. În ultimii ani începuse să simtă o atracție tot mai puternică pentru tinerii abia ieșiți din vîrsta adolescenței. Era un semn de îmbătrînire ?

Sandra se apropie de oglindă. Își cercetă cu atenție imaginea. Constată cu satisfacție că era încă frumoasă. O îngrijorau puțin ridurile fine din colțul ochilor. Avea însă un mijloc de apărare împotriva lor. Fardurile. Alterarea siluetei era o chestiune mai gravă. În vremea din urmă formele ei se împliniseră mai mult decît ar fi îngăduit canoanele stabilite de Fidias și Praxitele. Își pierduse mlădierea șerpească de odinioară. Trautsmandorff îi declarase într-o zi că adoră formele pline glorificate de Tizian, Rubens și Rembrandt. Recunoscătoare, Sandra îi permisese să se bucure de ele mai îndeaproape. Dar omagiile lui

Trautsmandorff o lăsaseră de gheață. Era însetată numai de îmbrățișări tinere. Și tinerii, cu rare excepții, preferă femei tinere.

Tinerețe !...

Cuvîntul acesta ajunsese să o obsedeze. Avea în budoar un portret pe care Lawrence i-l făcuse acum douăzeci de ani. Deosebirea dintre adolescenta timidă de atunci și femeia matură, deplin formată, de azi era izbitoare. Spre a nu da ocazii la comparații defavorabile, Sandra ascunsese portretul după o perdea de brocart. O dădea la o parte numai cînd voia să se autoflageleze. Spre a repara întrucîtva ravagiile vremei, se supusese unui strict regim alimentar. Datora acest sacrifiu zeului Eros.

— *Monsieur le Comte,* anunță una din cameriste, precedînd apariția lui Robert.

Sandra se întoarse cu fața spre ușă. Inima îi bătea cu putere. Emoția o îmbujorase. Robert intră, pășind agale. Abia își purta masa imensă a corpului său diform. Camerîstele, care-și făcuseră pînă atunci de lucru în jurul stăpînei, dispărură ca prin farmec.

— *Madame,* îmi permiteți să iau loc, zise el, lăsîndu-se să cadă pe o canapea care scîrțîi jalnic.

— Te rog ! rosti ea cu amabilitate.

Tonul lui protocolar, vag ironic, n-o mai enerva, ca în alte ocazii.

— Îmi permiteți, sper, să-mi continui toaleta, zise Sandra, trecînd în fața oglinzii.

Nu voia să lase a i se citi tulburarea din ochi.

— *Madame, faîtes comme chez vous,* spuse el înclinînd ușor capul.

— Ai primit vești bune de la New York ? întrebă ea, arătînd un subit interes pentru chestiunile aflate în centrul preocupărilor lui.

Robert rîse, săltîndu-și ușor pîntecele barat de marele cordon al Ordinului Alcantara.

— Agentul meu din New York mi-a trimis un mesaj secret, extrem de amuzant. Henry și Charles s-au încăierat pentru o fată de șaisprezece ani. O pretinsă nepoată a unchiului meu Aristotle, descoperită recent pe arena unui circ.

— Romantic ! zîmbi îngăduitor Sandra, desprinzîndu-şi colierul de rubine de la gît.

— Se pare că Charles s-a ales cu o rană serioasă la cap. Cert este că a zăcut trei săptămîni. Conflictul a fost muşamalizat. Reputaţia familiei Sunderland nu trebuie să sufere.

Rîse ironic.

— Nu l-aş fi crezut în stare pe mormolocul de Henry să se bată pentru o fetişcană ! Mă întreb cum de l-a răpus pe Charles. Hm, ce nu face dragostea ! Transformă pe un slăbănog în gladiator.

— Cum a reacţionat Susan ?

— Ca orice femeie geloasă. Henry a rezistat însă eroic.

Robert trase o priză de tutun şi strănută.

— În faţa lumii au apărut totuşi ca o pereche perfect unită. Au mers pînă acolo cu fariseismul încît şi-au anunţat prietenii că vor vizita împreună Europa. Eh ! Convenienţele !

— Crezi că o fac din fariseism ? Poate că se mai iubesc.

— În lumea noastră iubirea e o monedă devalorizată, zise Robert, privind-o cu cinism.

Aluzia era şi la adresa ei ? se întrebă Sandra ridicînd uşor din sprîncene.

— Alte noutăţi ? întrebă ea, spre a prelungi întrevederea.

— Nimic interesant. Ceva despre copiii lui Adrien de Beaulieu şi unele chestiuni de afaceri.

Robert se ridică anevoie de pe canapea. Se înclină atît cît îi îngăduia pîntecele voluminos.

— *Madame,* îmi permiteţi, să mă retrag. Noapte bună!

— Un moment, Robert, îl reţinu ea. M-am gîndit să trimit o brăţară de aur fetiţei lui Henry. O comandasem pentru Iris. Dar ea poate să mai aştepte pînă îi fac alta.

— Henry şi Susan vor aprecia desigur această amabilitate.

— Îmi îngădui să mă folosesc de curierul dumitale, Robert ?

— Te rog. Ţi-l trimit de îndată.

— Îţi mulţumesc.

Robert o salută iarăşi şi părăsi încăperea. Sandra avu impresia că tonul lui fusese plin de ironie. Îi descifrase Robert adevăratele intenţii ?

A doua zi de dimineaţă, pe cînd Robert se urca în trăsură spre a pleca la bancă, apăru un curier cu însemnele Cancelariatului Imperial pe uniformă. Curierul îi înmînă un sul de hîrtie pe care Robert îl desfăcu plin de curiozitate. Von Gentz, secretarul şi factotumul prinţului Metternich, îl ruga să se prezinte de urgenţă la Cancelariat.

În trapul întins al cailor, Robert porni spre reşedinţa celui care dirija destinele Imperiului austriac şi ale Sfintei Alianţe. Trecuseră cîteva luni de cînd nu mai fusese chemat la Hoffburg. Relaţiile lui cu prinţul Metternich, cordiale în primii ani consecutivi instalării sale la Viena, se deterioraseră după ce Charles inaugurase politica sa de ajutorare financiară a coloniilor spaniole. Cancelarul nu aplicase represalii imediate fiindcă Robert se bucura încă de legături puternice la Curte. Era susţinut de unii membrii ai familiei imperiale. Împrumuturile rareori restituite, acordate cîtorva arhiduci, îi asigurau un fel de imunitate. Pe de altă parte Casa Sunderland furniza armament trupelor austriace în condiţiuni avantajoase pentru stat. Robert luase faţă de Metternich şi de Gentz o atitudine de rece expectativă.

Prinţul Wittgenstein, care-i era foarte îndatorat, îi comunicase o declaraţie făcută de Metternich nu de mult, într-un grup de colaboratori apropiaţi : „Financiarii aceştia au ajuns un stat în stat. Cutezanţa lor nu mai cunoaşte margini. Dacă vor mai continua să manifeste veleităţi de independenţă, atît de nefaste statului, voi fi nevoit să iau măsuri". Nu desemna în mod expres Casa Sunderland, însă, niciunul din cei prezenţi nu avusese vreo îndoială asupra sensului vorbelor sale. Metternich adoptase această poziţie numai după ce îşi asigurase con-

cursul financiar al Casei Rotschild.

Îndată după sosirea sa la Cancelariatul Imperial, Robert fu introdus în cabinetul lui Metternich. Prinţul era mohorît, nervos, muncit de gînduri. Se plimba cu paşi lungi, de cocostîrc, prin faţa biroului încrustat cu fildeş. Răspunse la salutul adînc al lui Robert cu o înclinare rapidă din cap.

— Aţi răspîndit aseară, conte, o ştire în legătură cu izbucnirea unei revolte în Spania. La Cadix. Cancelariatul Imperial n-a primit pînă în prezent nici o informaţie în acest sens.

Robert obosea repede cînd era lăsat să stea în picioare. Căută ostentativ din ochi un scaun, aşteptînd să i se ofere unul. Metternich îi observă gestul.

— Luaţi loc, conte, îl pofti el, arătînd un fotoliu din preajma biroului.

— Mulţumesc, excelenţă, rosti el, aşezîndu-se greoi. Suspină mulţumit, apoi îşi îndreptă iarăşi privirile spre cancelar.

Metternich îşi întrerupse enervantul „du-te-vino". Cu mîinile încrucişate la piept, stătea rezemat de masa de lucru şi se uita inchizitorial la vizitator. Tăcerea se prelungi cîteva momente. Cancelarul fierbea. Robert îşi făcu de lucru cu batista pe care o scotea dintr-o manşetă şi o strecură în cealaltă.

— Pot să vă furnizez şi oarecare precizări, Excelenţă, spuse el fără să se grăbească.

— Vă rog.

— Steagul răscoalei a fost ridicat de Don Rafael del Riego, comandantul unui batalion încazarmat la Caberas de San Juan. Toţi soldaţii l-au urmat. Insurgenţilor li s-au alipit şi marinarii din flota militară concentrată la Cadix, precum şi un număr de unităţi de infanterie şi cavalerie.

— Imposibil ! exclamă cancelarul iritat. Focarele de revoltă din Europa au fost definitiv stinse. Poliţia, jandarmeria veghează. S-au luat măsuri de prevedere...

— Cu atît mai rău, excelenţă. Aparatul de represiune nu dă rezultate.

— Hm !

Un secretar apăru cu un mesaj, pe care-l înmînă Cancelarului. Apoi se retrase. Metternich parcurse la iuţeală rîndurile scrise citeţ.

— Poftim ! exclamă el triumfător. Ambasadorul nostru de la Madrid îmi raportează ultimele evenimente din Spania. Confirmă în parte cele arătate de dumneavoastră. Dar încheie, afirmînd că răscoala a fost înăbuşită.

Robert rosti calm :

— Se înşală.

Metternich se încruntă :

— Ce vreţi să spuneţi ?

— S-a crezut în primele momente că lovitura lui Riego a eşuat. Unităţile militare trimise împotriva sa au fraternizat însă cu insurgenţii. Răscoale militare au fost semnalate în Asturii, în Saragosa, Navarra, Valencia. Lojile masonice dau un sprijin substanţial lui Riego.

Metternich scutură cu violenţă clopoţelul de pe birou. Secretarul apăru iarăşi.

— Schröder, convoacă imediat pe Lobkowitz, pe Stahrenberg şi pe Lichtenstein. Comunică arhiducelui Karl că îi solicit o întrevedere.

Se întoarse spre Robert.

— Nu vă mai reţin. Vom păstra legătura. Rugaţi pe fratele dumneavoastră să urgenteze expedierea furniturilor militare. Luaţi contact şi cu ministrul de război. S-ar putea să facem comenzi suplimentare de armament.

Robert se ridică din fotoliu, salută adînc şi ieşi.

Îndată ce ajunse la bancă, dictă secretarului un mesaj urgent.

— Contelui de Challais, la Paris... „Grăbiţi trimiterea armamentului greu şi a celor cincizeci de mii de puşti comandate de guvernul austriac. Luaţi măsuri pentru sporirea producţiei materialului de război. În curînd vom primi noi comenzi.“ Semăntura. Ia notă, Curtis, şi pentru Londra, lui Anthony Temple. „Rezolvaţi urgent conflictele muncitoreşti. Sînt indicii că în curînd veţi avea nevoie de toată capacitatea de producţie a uzinelor de armament

Sunderland-Montorgueil. Conflict internațional în perspectivă. Voi reveni cu amănunte."

Robert aspiră o priză de tabac :

— Curtis, cifrează-le și expediază-le prin porumbei. Mesajele acestea nu trebuie să treacă prin cenzura Cabinetului Negru. Comunică lui Foster să vîndă progresiv rente de stat austriace. Să se degajeze grabnic de rentele de stat spaniole.

Respiră adînc după acest efort verbal, apoi reluă, ceva mai liniștit.

— Zilele acestea plec la Paris. Pe timpul lipsei mele, Kirkland va semna pentru mine. Curtis, o limonadă !

Sandra Sunderland purta un *peignoir* transparent de voal, prin care i se întrevedeau formele opulente, pielea satinată, de o albeață marmoreeană. Se privi în oglindă. Își lăsase părul pe umeri, într-o coafură de adolescentă. Se fardase discret încercînd să capete aparența unei fete tinere. Lumina crudă a zilei de iarnă, cu zăpezi mari, ce reflectau puternic razele soarelui, inundau alcovul, dezvăluind ridurile fine care-i trădau iritant vîrsta.

Împotriva luminii, Sandra avea mijloace de apărare. La porunca sa, camerista trase draperiile de brocart, acoperind ferestrele și lăsînd să se strecoare numai cîte o îngustă și timidă rază de soare. Focul din cămin arunca lumini roșiatice, care dansau pe obrazul Sandrei, pe tapiseriile cu amorași, pe berjera îmbrăcată în satin alb, pe nudul de marmură al zeiței Venus, care privea cu indulgență pregătirile făcute pentru ofranda ce avea să i se aducă. Sandra rămase satisfăcută de ambianța caldă, pe care reușise să o realizeze. Se examină din nou în oglindă. Penumbra purpurie făcuse să dispară ridurile care o îmbătrîneau. Părea acum triumfător de tînără. Ochiul inexperimentat al curierului nu-i putea atribui mai mult de douăzeci și ceva de ani. Porunci cameristei, fără să-și întoarcă privirile de la oglindă :

— Liezl, trimite-mi curierul sosit aseară din Statele Unite.

Se simți obligată să adauge :

— Vreau să-i încredințez o scrisoare.

Pe Liezl n-o înşela pretextul transparent al stăpînei. O cunoştea prea bine. Iar decorul creat cu atîtă sîrg îi sublinia şi mai evident intenţiile.

Camerista introduse pe curier în alcovul stăpînei, apoi se făcu nevăzută. Complicitatea ei tacită era atît de scump plătită, încît ar fi fost o prostie să scape indiscreţii.

Sandra se aşeză pe berjera îmbrăcată în satin alb. Sprijinită lenevos de căpătîiul canapelei, în acea postură de studiat abandon, lansată cu atîta succes de Madame Récamier, oferea un tablou de o excitantă seducţie. Era hotărîtă să se folosească de toate armele spre a-l cuceri pe curier.

Cînd tînărul american apăru în clarobscurul încăperii, Sandra simţi că i se taie răsuflarea. Era atît de frumos, atît de atrăgător... Inima începu să-i bată în ritm drăcesc, înăbuşind-o.

— Apropie-te, îi şopti ea cu glas stins.

Curierul făcu doi paşi şi se opri din nou. Ochii îi străluceau ca două candele în lumina tamisată. Flăcările din cămin îi aşterneau pe obrajii netezi tonuri trandafirii, care îl făceau să pară şi mai tînăr.

— Cum te cheamă ? îl întrebă ea suav.

— Crosley. Jason Crosley, *Madame*.

Glasul îi era uşor răguşit. „De emoţie ? De excitaţie ?“ se întrebă Sandra.

— Cîţi ani ai, Jason ?

— Optsprezece, *Madame*.

Ea surîse, spre a-i îngădui să se destindă.

— Cîte zile ai făcut pe drum ?

— Şase săptămîni, *Madame*. Traversarea a fost lungă şi anevoioasă. De la Le Hâvre şi pînă aci, mi-au trebuit însă numai cinci zile.

— Eşti foarte obosit. Nu-i aşa ? grăi ea cu solicitudine.

— Sînt deprins cu drumurile, *Madame*.

— Ai mai fost în Europa ?

— De două ori, *Madame*.

Răspunsurile lui erau atît de precise, de seci, încît Sandra se simţi brusc descurajată. Avansurile ei nu păreau să aibă succes.

— Pari istovit, zise ea ridicîndu-se de pe canapea. Ia loc aici, pînă îţi aduc o scrisoare pentru Mrs. Susan Sunderland.

— Mulţumesc, *Madame.*

Rămase totuşi în picioare.

— Stai jos ! porunci ea.

Curierul se supuse. Avea o expresie de copil speriat. Sandra se întoarse cu scrisoarea, pe care o scosese din sertarul unei comode.

— De ce mă priveşti aşa ? îl întrebă. Nu mănînc oamenii. Poftim scrisoarea.

Jason o luă. Mîna îi tremura. Sandra era nedumerită. În chipul cel mai firesc se aşeză lîngă el.

— Tremuri ! Ţi-e frig, Jason ? rosti, luîndu-i mîna într-a ei. Frigi ! Nu te simţi bine ?

Mîna lui ardea. Şi ochii aveau o strălucire ciudată. Pe Sandra o cuprinse brusc o milă adîncă.

— Eşti bolnav. Cînd trebuie să pleci la drum ?

— Azi, după amiază, *Madame.*

— Nu se poate. Ai febră.

Degetele ei parfumate îi atinseră uşor buzele întredeschise, uscate ca iasca. Respiraţia lui accelerată avea acum o explicaţie foarte puţin apropiată de primele ei presupuneri. „Nu l-a emoţionat prezenţa mea, gîndi ea cu regret. E pur şi simplu bolnav".

Sandra se ridică încet de pe canapea. Se apropie de şnurul de mătase terminat cu un ciucure ce atîrna în stînga uşii. Trase de şnur. Se auzi sunetul îndepărtat al unui clopoţel. Camerista se ivi fără întîrziere.

— Liezl, ia pe băiatul acesta de braţ, şi du-l în camera lui ! E bolnav. Spune majordomului să cheme un medic.

Jason se ridică speriat.

— Nu sînt bolnav, *Madame.* Trebuie să plec... Corespondenţa nu îngăduie întîrziere.

— Faci ce-ţi spun ! rosti ea cu hotărîre. Te va înlocui alt curier.

— Mr. Robert Sunderland a ordonat...

— Am să-i vorbesc soţului meu. Nici o grijă. Acum du-te cu Liezl. Se va ocupa personal de dumneata, adăugă cu blîndeţe. Să fii cuminte şi s-o asculţi. Altfel ai să te îmbolnăveşti rău...

Temerile Sandrei erau întemeiate. Medicul chemat la căpătîiul lui Jason constată o gravă aprindere a plămînilor. În cursul nopții curierul prinse să delireze. Sandra se interesa permanent de mersul bolii. Starea bolnavului se agravă în seara următoare. Alarmată, Sandra îl vizită în camera lui, stîrnind comentariile ironice ale servitorilor. Gestul ei fără precedent indispuse și pe Robert. Știa cum va fi interpretată mila soției sale. Este adevărat, de mult nu-l mai mirau „curiozitățile" ei. Ar fi preferat totuși ca Sandra să dea dovadă de mai multă prudență, de mai multă înțelepciune. Pentru salvarea aparențelor și a acelui decor indispensabil reputației lui de om de afaceri.

În primele zile ale lui ianuarie, primi un mesaj din partea lui Francesco al IV-lea, duce de Modena, care îl ruga să participe împreună cu Sandra la o monstră vînătoare de mistreți. Robert acceptă invitația. Avea prilejul să se îndepărteze două săptămîni de Viena. În acest interval, Jason Crosley s-ar fi vindecat și ar fi fost expediat în America. Spre surprinderea și indignarea sa, Sandra refuză să-l însoțească în Italia. Robert nu mai stărui. Știa că orice încercare ar fi fost zadarnică. Sandra era atît de absorbită de starea lui Jason, încît ajunsese să-l vegheze ore întregi, schimbîndu-se cu Liezl. Nu mai ținea seama nici de zîmbetele pline de subînțeles ale slugilor și nici de dezaprobarea oglindită în ochii soțului ei.

Criza își găsise totuși rezolvarea într-un chip neașteptat. După cîteva zile de boală grea, Jason muri. În revărsat de zori, Sandra fu trezită din somn de Liezl, care-i anunță vestea. Năucită de durere, îmbrăcă la repezeală un *peignoir* și coborî în camera curierului. O lumînare aprinsă arunca pe chipul băiatului tonuri calde, îmbujorîndu-i obrajii, dîndu-i parcă viață.

În prezența servitorilor care-și făceau semn cu cotul, Sandra izbucni într-un plîns hohotit. Apoi deschise fereastra spre a îngădui sufletului eliberat din învelișul său pămîntesc să se avînte spre culmile luminoase ale văzduhului.

Informat de majordom, Robert dădu gestului ei simbolic o interpretare frumoasă :

— Soţia mea are un suflet minunat. A îndurerat-o moartea bietului tînăr. L-a vegheat ca o mamă. Cinste ei. Voi asista şi eu la înmormîntarea băiatului. Este un act de pietate datorat unui om căzut în slujba Casei Sunderland. Părinţii şi rudele sale din Statele Unite trebuie să aibă mîngîierea că Jason Crosley nu a murit printre străini...

Înmormîntarea tînărului curier se desfăşură cu o pompă princiară. Robert astupa astfel gura tuturor răuvoitorilor. Cortegiul defilă pe principalele străzi ale Vienei, iar serviciul funebru avu loc în Catedrala Sfîntul Ştefan.

Trei zile după această tristă solemnitate, Robert părăsi Viena, îndreptîndu-se spre Modena. De data aceasta Sandra acceptase să-l însoţească. Moartea lui Jason o impresionase profund. Voia să schimbe atmosfera, peisajele, să uite totul.

Itinerariul călătoriei era variat şi extrem de pitoresc. Iarna avea să le încetinească într-o oarecare măsură mersul, dar Robert nu se grăbea. Henry îl convocase la Londra abia către mijlocul lui aprilie.

Trecură prin Linz, Ischl, Salzburg, Roşenheim, apoi coborîră spre Sud. Străbătură pasul Brenner şi după o oprire de cîteva zile în Triest, încorporat în acea vreme în Tirolul Austriac, îşi continuară drumul spre Verona.

Făcură un popas la Parma. Fură găzduiţi în palatul ducal. Marie-Louise, fosta împărăteasă a Franţei, primise graţie generozităţii împăratului Franz al Austriei, ducatul de Parma şi Piacenza, cu titlul viager. Abdicarea lui Napoleon o găsise regentă a Imperiului. Nu făcuse nici un gest pentru a-i lua apărarea. Docilă, acceptase să fie despărţită de soţul ei. Ceva mai mult, în 1815 îşi manifestase solidaritatea cu duşmanii Franţei, protestînd împotriva înapoierii lui Napoleon la Paris. Acum îşi ducea o existenţă lipsită de glorie alături de generalul conte von Neipperg. Curtea de la Viena i-l impusese ministru, iar ea şi-l alesese soţ morganatic. Vulgar, ambiţios, lipsit de scrupule, Neipperg era antipatizat de toată lumea. O fîşie de mătase neagră îi acoperea un ochi, dîndu-i înfăţişarea unui pirat care şi-a însuşit o uniformă de general. În compania acestui individ, Marie-Louise încerca să-l uite pe exilatul de pe insula Sfînta Elena. Neipperg îi dăruise trei copii, replici

nereuşite ale ducelui de Reichstadt, faimosul „l'Aiglon", care mucezea la Schönbrunn vegheat îndeaproape de agenţii lui Metternich.

Marie-Louise era încîntată să primească la palatul ducal pe străinii cu vază în trecere prin Parma. Vizitele acestea îi mai risipeau plictiseala.

Robert Sunderland conte de Montorgueil şi soţia sa aveau cu atît mai mare căutare, cu cît îi aduceau veşti de la Viena. În seara sosirii lor la Parma, Marie-Louise îi reţinu la cină. De faţă se afla şi Neipperg. Tăcut, posac, mînca fără să schimbe o vorbă cu invitaţii. Nici Marie-Louise nu era vorbăreaţă. Avea ochi bovini, trăsături aspre, germanice şi un dezagreabil început de *embonpoint*. Robert se întrebă ce văzuse Napoleon la această fiinţă lipsită de feminitate ? Napoleon îşi găsea o justificare : voise să-şi creeze o dinastie înrudită cu cea mai importantă şi străveche casă domnitoare din Europa. Neipperg însă nu avea nici o scuză. În calitatea lui de soţ morganatic nu dobîndea nici un drept faţă de familia soţiei. Copiii păstrau titlul şi rangul tatălui. Marie-Louise, ca şi Sandra, avea numeroşi amanţi. Mai bine zis întreţinuţi. Înfăţişarea ei nu era de natură să inspire sentimente de iubire dezinteresată.

O doamnă de onoare, guralivă ca o gîscă, activa conversaţia. Sandra, aflată încă sub impresia morţii lui Jason, era puţin comunicativă. Robert se simţea obligat să ţină isonul doamnei de companie, istorisind întîmplări şi cancanuri de la Viena. O orchestră de cameră plasată într-o lojă executa un plictisitor quator de coarde pe care Robert nu-l putea identifica. Cina se încheie într-o atmosferă de înmormîntare.

Marie-Louise îşi pofti oaspeţii la un spectacol de teatru care urma să aibă loc în seara următoare. Robert se scuză invocînd necesitatea continuării călătoriei spre Modena. Ducesa, ofensată de acest refuz, nu stărui.

În dimineaţa următoare, Robert şi Sandra porniră iarăşi la drum. Parma le făcuse impresia unui oraş mort. Deşi nu era zi de sărbătoare, cele mai multe prăvălii aveau obloanele trase. Pe străzi, puţini localnici. În schimb, întîlneau la tot pasul militari în uniforme austriece. Împăratul Franz impusese o garnizoană austriacă în Piacenza,

iar garda palatului ducal din Parma era alcătuită tot din austrieci.

Aproape de prînz ajunseră la graniţa ducatului Modenei. Robert auzise încă de la Viena că Modena era considerată o citadelă a legitimismului, a absolutismului. Nu-şi închipuise însă că limitele unui regim poliţist puteau fi împinse atît de departe. Vameşii ducatului de Parma erau îngeri păzitori faţă de confraţii lor din Modena. În vreme ce jandarmii îi cercetau paşaportul său şi al Sandrei, vameşii scotoceau prin cufere, cercetau trăsura, deplasînd banchetele, înţepînd pernele, ciocănind în tăblii. Vizitiului şi lacheilor li se făcură percheziţii corporale. Cele două trăsuri cu bagaje fură de asemenea răscolite. Robert abia îşi stăpînea furia. Ducele de Modena îl invitase personal, spre a-l supune unui tratament atît de umilitor ? Se gîndea să renunţe a-şi mai continua drumul, cînd dinspre Modena apăru o trăsură în galopul cailor. Trăsura opri în dreptul postului de vamă. Un bărbat corpolent cu părul, sprîncenele şi ochii de catran, coborî sprinten şi se apropie prevenitor de Robert.

— *Monsieur le Comte,* îi vorbi el într-o franceză scîlciată, vă rog să iertaţi zelul vameşilor noştri. Nu bănuiam să veţi călători atît de repede. Îmi daţi voie să mă prezint. Sînt avocatul Giulio Besini, prefectul poliţiei.

Porunci în italieneşte vameşilor şi jandarmilor să termine cu formalităţile. Reveni apoi la Robert, în vreme ce ordinele îi erau executate cu o promptitudine care-i vădea omnipotenţa.

— Sîntem nevoiţi să luăm măsuri de prevedere. Italia colcăie de revoluţionari, de asasini, de complotişti. Datorită acestei vigilenţe, am pus mîna pe numeroase transporturi de arme şi de muniţii, toate destinate celor mai descreierate elemente din ducat. Nu mai vorbesc de manifestele pe care le descoperim, pînă şi sub şamarele măgarilor şi în fundurile duble ale căruţelor. Viaţa principelui nostru ne este atît de scumpă, încît o apărăm cu toată energia. Bineînţeles, măsurile acestea severe nu vă priveau pe dumneavoastră. A fost din partea funcţionarilor noştri un exces de zel pentru care vă cer scuze.

Torentul său verbal se revărsa într-o cascadă amețitoare.

— Alteța-Sa Serenisimă vă așteaptă cu toată plăcerea, își continuă el tirada. Paza convoiului dumneavoastră de trăsuri va fi asigurată de un detașament de jandarmi.

— Nu e nevoie să vă osteniți, se împotrivi Robert iritat. Luxul acesta de precauțiuni este cu totul inutil. Nu sînt nici un personaj politic de seamă și nici nu transport aur. Aveți de-a face cu un simplu particular...

— Lăsați modestia, replică avocatul. Robert Sunderland conte de Montorgueil este un personaj deosebit de important. N-ar fi exclus ca revoluționarii sau briganzii să încerce a vă răpi, spre a vă stoarce o recompensă proporțională cu rangul și averea dumneavoastră. Nu, nu, nici o precauție nu este de prisos. Am atras atenția șefului detașamentului că răspunde cu capul de siguranța dumneavoastră și a soției dumneavoastră.

Avocatul Besini își luă rămas bun, apoi plecă spre Modena. Le deschidea astfel drumul. După un sfert de oră se puse în mișcare și convoiul lui Robert. Spre seară ajunseră la Modena. Potrivit instrucțiunilor ducelui, oaspeții aveau să fie găzduiți la palatul ducal. Cinstea aceasta n-o făcea Francesco al IV-lea decît unui infim număr de privilegiați.

În noaptea aceea oferi un dineu de gală în cinstea lui Robert și a soției sale. Alteța-Sa Serenisimă Francesco al IV-lea duce de Modena, de Reggio și de Mirandola, arhiduce de Austria și coborîtor prin mama sa, Marie-Beatrice, din puternica familie de Este, prezida, avînd în dreapta sa pe Robert și în stînga pe soția acestuia. Obrazul ducelui era agitat de o mișcare convulsivă și repetată a mușchilor, care-i schimonosea fața. În ochii lui sclipea o lumină ciudată, de iluminat. Francesco al IV-lea era încredințat că suveranii dețin puterea politică în virtutea unei hotărîri divine. Adept al reacționarismului extremist preconizat de Metternich, păstra o permanentă legătură cu acesta și îi urma cu exactitate povețele. Adversarii regimului afirmau că ducele primise din partea Sfintei Alianțe sarcina de a asigura poliția peninsulei italice.

Adevărul este că influența lui nu se întindea dincolo de fruntariile Modenei. Ducatele învecinate, Parma, Tos-

cana şi Lucca, la care se adăuga Statul Papal, purtau faţă de acest campion al absolutismului o atitudine neutrală, de expectativă. Miniştrii ducelui de Modena aveau un rol consultativ. Guvernămîntul său, expresie a unui birocratism îngust, reflecta — în proporţii infime — complicatul sistem administrativ austriac.

Dineul, destul de plictisitor, nu dură mult. A doua zi amfitrionul şi invitaţii săi trebuiau să se trezească în zori, spre a participa la o vînătoare călare. Isprăvile cinegetice de asemenea natură erau interzise lui Robert, care se resemnase a se folosi în astfel de cazuri de trăsurile mici şi uşoare, trase de cîte un cal, puse la dispoziţia impotenţilor. Sandra — bună călăreaţă — avea să fie însoţită de amfitrion şi de curtenii acestuia.

Vînătoarea se desfăşură cu respectarea strictă a tuturor canoanelor acestui nobil şi sălbatic sport. Avocatul Besini ucise cu mîna lui un mistreţ uriaş, spre admiraţia înfiorată a Sandrei. Robert asistă la această scenă, spunîndu-şi că Jason avea toate şansele să fie în curînd uitat de nestatornica lui admiratoare. Vigoarea şi măiestria cu care Giulio Besini sărise de pe cal şi se aruncase asupra bestiei hărţuite erau într-adevăr impresionante. O răpusese cu o singură lovitură de cuţit de o precizie admirabilă.

Urmă un prînz rustic, dar foarte bogat, servit într-un pavilion de vînătoare. Prefectul poliţiei golea cupă după cupă, fără să-şi piardă luciditatea. Ducele în schimb era de o sobrietate exemplară.

Seara avu loc un dineu frugal. Convivii erau atît de îmbuibaţi, încît n-ar mai fi suportat o repetare a isprăvilor gastronomice de la prînz. Apoi Robert şi Sandra asistară din loja ducelui la un spectacol de operă. Intrările clădirii erau străjuite de jandarmi, iar printre spectatori foiau agenţii prefectului de poliţie.

Robert habar n-avea ce se juca pe scenă. Îl iritau manevrele lui Besini, care se aşezase lîngă Sandra şi îi făcea avansuri stăruitoare. Citadela n-avea să reziste la infinit asediului. Robert îşi cunoştea soţia. Situaţia aceasta îl supăra în măsura în care jocul Sandrei şi al amanţilor ei era remarcat de terţi.

Un supeu la palatul ducal încheie programul atît de încărcat. A doua zi de dimineață, amfitrionul făcu invitaților cinstea de a-i plimba prin galeria sa de tablouri. Robert admiră cîteva pînze superbe de Permigiano și de Veronese, de Albani și de Raphael, de Correggio și de frații Ludovic și Agostino Carraci. Întîrzie mai mult în fața unui tablou care înfățișa nașterea lui Isus. Corpul noului-născut emana o lumină strălucitoare, poleind toate obiectele din grajd. Efectul acestui clarobscur era grandios. Peisajul rustic din jurul grajdului, zgîrcit argintat de razele lunii, contrasta cu lumina aurie, dumnezeiască, a copilului sfînt.

— Acest Correggio constituie mîndria colecției mele, spuse ducele Francesco. Mi s-a vorbit, *Monsieur le Comte*, despre splendoarea galeriei dumneavoastră de tablouri din Veneția.

— Tatăl meu a fost un mare amator de artă.

— Aș fi încîntat să vă admir și eu comorile.

— Rog pe Alteța-Voastră Serenisimă să accepte pentru cîteva zile ospitalitatea palatului Andreea din Veneția. Rămîne doar ca Alteța Voastră să fixeze data...

Ducele acceptă invitația. Îl pofti apoi în cabinetul său de lucru. Sandra avea să continue vizitarea palatului ducal însoțită de o doamnă de onoare.

Robert era convins că amfitrionul îi va solicita un împrumut. Înainte de a pleca de la Viena, se documentase — pentru orice eventualitate — asupra stării economice și financiare a ducatului de Mondena. Aflase astfel că Francesco al IV-lea își dirija țara după bunul său plac, amestecînd resursele personale cu veniturile statului. Sporind la maximum tarifele vamale, impozitele și taxele de tot felul, devenise cel mai bogat suveran din Italia. Pentru că se temea de opoziția juriștilor, suprimase cele mai multe din cursurile de drept predate în universitățile sale.

Presupunerile lui Robert își dovediră temeinicia. Ducele, asistat de ministrul său de finanțe și de prefectul poliției atacă — după o foarte scurtă introducere — subiectul care-l interesa. Explică lui Robert că finanțele statului erau înfloritoare, că cetățenii își plăteau impozitele

fără să murmure, că liniştea şi disciplina domneau în ţară. Dar acest calm, explică ducele, era numai aparent. Rapoartele redactate zilnic de prefectul său de poliţie vădeau existenţa unor organizaţii revoluţionare subterane extrem de active. Aceste forţe subversive îşi întindeau tentaculele în întreaga Italie. Ceilalţi suverani, cu concepţii — aşa-zise liberale — nu-şi dădeau seama că îşi duceau o existenţă precară pe un vulcan gata să erupă. Aceşti principi nu aveau, bineînţeles, un prefect de poliţie de talia avocatului Giulio Besini.

La aceste complimente, avocatul se înclină, ducîndu-şi mîna la inimă într-un gest care exprimă neţărmuritul său devotament pus în slujba suveranului.

Ducele dădu apoi un exemplu recent în legătură cu activitatea Carbonarilor din Statul Papal. În 1817, un grup de complotişti puseseră la cale răsturnarea prin forţă a autorităţii pontificale şi instituirea unui guvern provizoriu laic. Revoluţionarii voiau să profite de dezordinele pe care avea să le creeze dispariţia Papei Pius VII, aflat atunci pe patul de moarte. Fuseseră luate toate măsurile în vederea declanşării loviturii de stat. Se stabilise pînă şi biserica în care avea să se cînte un *Te Deum* solemn în cinstea schimbării regimului. Revolta urma să cuprindă apoi întreaga Italie septentrională. Împotriva tuturor speranţelor, Pius VII se însănătoşise. Carbonarii se angajaseră însă prea adînc spre a mai putea da înapoi. În noaptea de 23 spre 24 iunie insurecţia a izbucnit la Macerata. Tentativa a fost înăbuşită în cîteva ore. Căpeteniile s-au ales cu condamnări la moarte, dar pedepsele li s-au comutat ulterior în închisoare pe viaţă. Mulţi dintre complotişti au reuşit însă să scape şi actualmente sînt ascunşi şi lucrează din umbră.

— Acesta este numai unul din exemple, continuă ducele. În 1818 alt complot a fost descoperit de autorităţile austriace în Polesina. După arestarea complotiştilor, Majestatea-Sa Împăratul Franz a publicat un decret asimilînd apartenenţa la organizaţia Carbonarilor, cu crima de *lèse-majesté*, pedepsită cu moartea. Da, da, ne aşteaptă zile grele, *Monsieur le Comte*. Şi aceste zile nu vreau să mă găsească nepregătit.

Ducele făcu o pauză. Vorbise fără întrerupere, aproape o jumătate de oră. Robert își dădu seama că interlocutorul său era un aprig dușman al liberalismului, un fanatic dispus să facă orice sacrificii pentru a înăbuși carbonarismul. Prefectul poliției îi exacerba ura față de revoluționari, întreținîndu-l într-o continuă teroare prin rapoartele sale referitoare la tot felul de conspirații.

— Am nevoie de arme, *Monsieur le Comte*, și știu că dumneavoastră mi le puteți procura. Am cunoscut pe tatăl dumneavoastră și am apreciat simpatiile sale legitimiste. Richard Sunderland marchiz de Beauclair a fost unul din stîlpii Sfintei Alianțe. V-aș mai face o propunere, *Monsieur le Comte*, continuă amfitrionul. Înființați o bancă la Modena. Și Rotschildzii lucrează la Napoli. Eu v-am preferat pe dumneavoastră. Străvechile titluri nobiliare ale familiei Sunderland atîrnă mai greu în balanță decît noblețea proaspăt achiziționată a acestor bancheri evrei. Sînt gata să vă acord sprijinul meu pe lîngă ducele de Toscana, în cazul că v-ar interesa să înființați o bancă și la Florența. Dispun de unele influențe și la Curtea Papală.

Robert se înclină.

— Sînt recunoscător Alteței-Voastre Serenisime pentru interesul și bunăvoința arătată Casei Sunderland. Dacă proiectul Alteței-Voastre ar lua ființă, ar avea de profitat nu numai Casa pe care o reprezint, ci și ducatul de Modena.

Amfitrionul își împreună mîinile pe birou.

— Formula dumneavoastră, *Monsieur le Comte*, nu-mi displace. Interesele statului sînt și interesele mele.

Robert se înclină iarăși. Nu se putea spune, reflectă el, că ducele de Modena era un ageamiu în afaceri.

În ziua aceea, convorbirile se încheiară cu această concluzie mintală.

A doua zi discuțiile fură reluate. De data aceasta numai între amfitrion și oaspete. Gheața se spărsese încă din ajun. Principial, cei doi bărbați căzuseră de acord. Trebuiau stabilite amănuntele. Mai precis — profiturile.

— *Monsieur le Comte*, deschise ducele discuția, n-aș fi potrivnic unei participări directe în această afacere. Dispun de capitaluri importante...

— Pe care Alteța-Voastră vrea să le fructifice. E și firesc, completă Robert.

— Îmi pare bine că m-ați înțeles, zîmbi ducele. Aș merge chiar mai departe. N-aș privi cu ochi răi o participare la unele afaceri care ar depăși fruntariile Italiei...

Robert pricepu aluzia. Ducele voia să-și plaseze astfel capitalurile, incît o eventuală pierdere a tronului Modenei să nu-i afecteze și situația financiară. Cu alte cuvinte, căuta o portiță de scăpare.

— Casa Sunderland ar putea asigura Alteței-Voastre Serenisime nu numai un plasament sigur al capitalurilor sale ci și beneficii apreciabile.

Ducele clătină din cap în semn de încuviințare.

Robert lansă o nadă.

— Un sprijin politic activ ar fi de natură să dea un considerabil avînt afacerilor... Și implicit beneficii sporite...

— Credeți că sprijinul meu politic v-ar fi de folos ?

— În măsura în care ar convinge pe cancelarul Metternich și pe Majestatea-Sa Împăratul de sinceritatea Casei Sunderland și de interesul pe care această Casă îl poartă propășirii Imperiului Austriac. În ultima vreme am fost lucrat la Viena de unii oameni politici care lucrează mînă în mînă cu Casa Rotschild.

— Vă referiți la... ?

— Friederich von Gentz, colaboratorul cel mai apropiat al cancelarului Metternich.

— Am bănuit, replică ducele. Sînt informat că obișnuiește să primească subsidii... Nu este însă nici primul și nici ultimul.

— Influența Alteței-Voastre Serenisime la Schönbrunn este suficient de puternică spre a precumpăni presiunile unor personalități ostile Casei noastre.

Ducele zîmbi flatat.

— Mai știu că Alteța-Voastră Serenisimă se bucură de toată încrederea împăratului.

— Este adevărat.

Ducele socotea că deține toate atuurile în această partidă strînsă. Casa Sunderland trebuie să-i cumpere scump prietenia.

Robert nu-i dădu însă timp să-şi savureze triumful.

— Şi Casa Sunderland ar putea sprijini pe Alteţa-Voastră Serenisimă în domeniul politic.

Ducele ridică întrebător din sprîncene.

— Politic ? Nu înţeleg...

— Alteţa-Voastră Serenisimă are pretenţii justificate asupra Regatului Sardiniei.

Robert atinsese un punct nevralgic. Ducele de Modena era căsătorit cu fiica regelui Sardiniei. Soacra sa, Maria-Theresa de Austria, manevra să-i atribuie coroana în detrimentul prinţului Carlo-Alberto, moştenitorul tronului, pe care-l ura. Intrigile ei nu făceau decît să pună în practică politica italiană a Austriei, care tindea să înlăture pe suveranii legitimi, în favoarea Habsburgilor. Toscana — un vechi fief al dinastiei de Medicis — intrase sub ocîrmuirea principilor de Lorraine, vasalii Vienei. Modena trecuse din mîna familiei de Este într-a arhiducelui Franz de Habsburg, care-şi italienizase numele devenind ducele Francesco al IV-lea. Parma şi Piacenţa, republica Veneţia şi Lombardia suferiseră aceeaşi soartă. Drepturile naţiunilor de a dispune de propria lor soartă erau încălcate cu seninătate de guvernanţi, în virtutea dreptului divin al suveranilor de a dispune de supuşii lor.

Ducele Francesco pricepu că Robert Sunderland i-ar putea aduce mari servicii. Trebuia deci să scadă din preţ. Era prea abil spre a nu înţelege că dictonul „ce-mi dai, să-ţi dau", îşi găsea de data aceasta o bună aplicare.

Vizita la Modena se încheie astfel în cele mai promiţătoare condiţii.

Curînd după înapoierea sa la Viena, Robert primi invitaţii din partea lui Fernando al III-lea, mare duce de Toscana şi a lui Fernando I, rege al celor Două Sicilii. Primul îi poftea la Florenţa, al doilea la Napoli şi la Palermo.

Ducele de Modena îşi respectase angajamentul.

Într-una din ultimele zile ale lui ianuarie, nunţiul papal îşi anunţă vizita la Sunderland Palais. Robert îl primi cu toată pompa. Folosindu-se de un abil şi înflorit limbaj diplomatic, nunţiul papal îi dădu a înţelege că Suveranul Pontif ar fi încîntat să-l primească în audienţă.

Robert savură din plin comicul acestei situații. Casa Sunderland, care finanța prin reprezentantul ei din New Orleans pe coloniștii rebeli din Mexico și din America de Sud, se erija în apărătoare a absolutismului în Italia, prin reprezentantul ei din Viena.

În cadrul unei recepții oferite de prințul von Liechtenstein la Stadtpalais, optimismul lui Robert se temperă într-o oarecare măsură. Prințul von Metternich îl trată cu aceeași rece politețe, care în moravurile diplomatice se confundă cu ostilitatea declarată. Citadela cancelariatului rezista încă...

Robert își propuse să răspundă invitațiilor italiene după înapoierea sa de la Londra. Pînă atunci însă luă măsuri pentru urgențarea înființării Băncii Sunderland din Modena. Formalitățile legale nu durară mult. Și Robert și ducele Francesco aveau tot interesul ca operațiile pregătitoare să se încheie în termen scurt. În sfîrșit, în cadrul unui schimb de scrisori, Robert confirmă ducelui că Banca Sunderland din Modena avea să-și deschidă porțile la 30 martie, iar la 30 aprilie primul transport de arme urma să fie debarcat la Viarregio.

CAPITOLUL IV

Paris... în 1820...

Napoleon zace pe o insulă pierdută în Oceanul Atlantic... Bourbonii şi-au recîştigat tronul... Bonapartiştii, îndepărtaţi din armată, din administraţie, împinşi spre periferia societăţii, îşi rumegă nemulţumirea, complotează, caută pricini regaliştilor... Dueluri... Dueluri... Dueluri fără număr... Morţi, răniţi...

Conspiraţii... Organizaţii subterane : „Patrioţii din 1816"... „Vulturii lui Bonaparte"... „Cavalerii Soarelui"... „Patrioţii europeni"... „Ţeapa Neagră"... „Cavalerii pumnului"... Tipografii clandestine... Manifeste...

Poliţia ripostează... Agenţi provocatori... Vidocq, fost ocnaş, intrat în poliţie, organizează bande de pseudo-bonapartişti... Arestări... Temniţe... Execuţii...

La cafeneaua Lemblin se întîlnesc bonapartiştii... Cîţiva ofiţeri din garda regală se laudă că vor instala cu forţa pe tejghea o statuie a lui Ludovic al XVIII-lea. În ziua fatidică trei sute de ofiţeri bonapartişti se fortifică în cafenea, aşteptînd pe inamic, care nu apare...

Ziare... multe ziare... Regaliştii citesc *Journal des Débats, Gazette de France, La Foudre, la Quotidienne, Journal Royal*... Opoziţia liberală nu cumpără decît *Le Constitutionnel, La Minerve Française, Le Nain Jaune, Le Nain Vert, Le Nain Rose, Le Miroir*...

Ultraregalistul *Journal des Débats* scrie cu venin despre Napoleon : „Veritabilul pronume al acestui fals mare om este Maximilien. Dar şi-a schimbat prenumele în Napoleon pentru ca poporul să nu-l compare cu Maximilien Robespierre, înaintaşul său de tristă şi spurcată memorie".

Bonapartiştii răspund cîntînd cuplete antiregaliste :

Je me fou du roi
Du comte d'Artois,
Et du duc D'Angloulême.
Du duc de Berry
De la duchesse aussi
Et de ceux qui les aiment.

720 000 locuitori se îmbulzesc în Capitală...

Străzi strîmte, înghesuite, cupeuri, cabriolete, diligențe, care cu mărfuri, caleşti, călăreţi... Tarabele negustorilor ocupă trotuarele. Munţi de salată, piramide de articole de drogherie, baloturi cu haine, movile de cărţi vechi, stive de butoaie... Printre toate acestea, pietonii şerpuiesc în şir indian...

Noaptea, oraşul zace în beznă. Noctambulii folosesc felinare individuale, pentru a se feri de băltoace, de gropi, de grămezi de piatră, de zidurile scoase în afară ale caselor...

Expoziţii şi spectacole de curiozităţi : „Luteţia acum o mie de ani", „Spectacol de fizică experimentală şi Cosmo-Mecanicos", „Diorama" — spectacol panoramic cu jocuri de lumini, prezentat de Daguerre... „Venus Hotentotă"... „Familia Crocodililor, micul Tamarin şi alte animale ciudate"... „Omul muscă"... „Mormîntul egiptean"... „Jocko, omul maimuţă"... „Spaniolul incombustibil"...

Ca să ajungi la Bois de Boulogne trebuie să foloseşti un drum plin de noroaie, iarna, şi de praf, vara, mărginit de locuri virane şi de cîteva restaurante şi cafenele de mîna doua. Acest drum se numeşte Champs Elysées...

Cafenelele, restaurantele au mare căutare... Eleganţii îşi dau întîlnire la Beauvilliers... Laffite, Casimir Périer, Manuel, Talma, cinează la Ferret... În Place du Chatelet, patru birturi şi-au atras o clientelă considerabilă servind specialităţi de picioare de porc. Se spune că peste cincizeci de mii de picioare sînt consumate zilnic... Cafeneaua Olympului este instalată într-o pivniţă adîncă. Ca să ajungi în sala de consumaţie, ai de străbătut o galerie subterană şi de traversat un lac minuscul într-o ambarcaţie condusă de bărbosul Caron. Mesele, instalate în grote, sînt deservite de ispititoare replici ale lui Hebe şi Ganymed. Venus serveşte la tejgheaua băuturilor, iar Proserpina veghează

la casă... Vicontele de Léaumont, veşnic lefter, îşi achită mesele salutînd la plecare cu zgomotoasă condescendenţă pe analfabetul patron al cafenelei Desmarès : „La revedere scumpul meu coleg de colegiu“...

Se dansează la Ranelagh, la Jardin de Psyché, la Bal des Étrangers, la Tivoli, la Galeries Pompei... La Grande Chaumière dansatorii se amuză în pauze făcînd tragere la ţintă... Se dansează la Cosaque, la Montferine, la Boulangère, l'Écossaise, l'Anglaise, la Galopade, şi mai ales valsul...

Jocurile de noroc cunosc o mare afluenţă. Curtea le tolerează, fiindcă obţine un beneficiu anual de 2 400 000 franci. Se joacă biribi, creps, ruletă, roşu şi negru, écarté... Tripourile abundă. Naivii sînt curăţaţi şi de crupieri, şi de trişori, şi de escroci. Uneori, pe lîngă bani, îşi mai pierd şi viaţa...

Teatre... teatre... teatre... Théâtre Français, Opéra, Opéra Comique, Odéon, Nouveauté, Vaudeville, Ambigu-Comique, Porte Saint-Martin, Panorama Dramatique... Premieră la Théâtre Français. *Mademoiselle* George, cunoscută pentru sentimentele ei bonapartiste, este fluierată de regalişti şi obligată să strige „Trăiască Regele“. „Un far pe o epavă“, spune un răutăcios despre tiara încrustată cu diamante a faimoanei *Mademoiselle* Mars, care a sărit peste patruzeci de ani... La Théâtre Comte circulă zvonuri răuvoitoare asupra moralităţii unor actriţe adolescente. Poliţia invită pe directorul teatrului să-şi recruteze actriţe trecute de 21 ani... La teatrul Porte Saint-Martin reprezentaţia lui *Othello* de către o trupă britanică de mîna a doua provoacă încăierări între publicul anglofob şi actori. Jandarmii sînt plasaţi pe scenă pentru a asigura continuarea spectacolului...

Se face un trafic deşănţat cu titlurile de nobleţe şi cu decoraţiile. Legiunea de onoare costă între 250 şi 300 de franci...

Librăriile oferă publicului opere literare care storc lacrimi de înduioşare cititoarelor sensibile şi sentimentale : *Podalise şi Cirphé sau triumful amorului pur, Orfelinii în luptă cu crima, Malvine sau virtutea răsplătită,*

Fecioare şi ispite, Crima contelui de Russac sau viciul pedepsit...

Horace Raisson scrie indignat într-al său *Manual complet al politeţei* : „Astăzi bunicele şi bătrînii nu mai sînt exilaţi prin camerele din fund unde să poată juca în linişte ecarté, boston sau whist ; tineretul elegant le face concurenţă, îmbulzindu-se în jurul meselor verzi ; doamnele şi domnişoarele sînt lăsate singure în salonul de dans şi abia dacă mai găsesc cîte un cavaler sau doi care să le ţină de urît... Lumea preferă aurul, amorului... O tempora, o mores..."

Moda a evoluat. A trecut voga rochiilor inspirate de antichitatea greacă şi romană. Linia rece, statuară, a lăsat locul unei mode vaporoase, juvenile, de o graţie proaspătă, ingenuă. Culori şi tonuri la modă : *flamme de Vésuve, flamine de punch, acajou, arbre de Judée, queue de paon, sable de Nubie, Ipsibohé, blue Eveline...*

Epidemie de „spleen"... Peste 300 de sinucideri într-un singur an...

1820... la Paris...

Bois de Boulogne.

Pe cerul cenuşiu, zorile aşterneau o lumină reee, alburie, lividă ca obrazul unui cadavru. Zdrenţe de pîclă se agăţau printre ramurile contorsionate ale copacilor. Zăpada murdară, călcată în picioare, lăsa alocuri să se vadă urzeala neagră a frunzişului putred, amestecat cu noroi.

Linişte adîncă...

Se auzi un nechezat.

Apoi un glas uşor răguşit, cu inflexiuni joase, care rosti cu solemnitate :

— *Messieurs, attention...*

Un grup de bărbaţi în mantale negre — corbi cu înfăţişare umană — priveau cu aviditate spre alţi doi bărbaţi — de asemenea în mantale negre — care stăteau neclintiţi, spate în spate, ţinînd în mîna dreaptă cîte un pistol cu gura ţevii îndreptată spre cerul cenuşiu.

Glasul cu inflexiuni joase începu să numere, grav, ritmat, scandînd ca dangătul unui clopot.

— *Un... deux... trois... quatre....*

Bărbaţii care stătuseră spate în spate, începură să se îndepărteze unul de celălalt. Călcau apăsat, în cadenţa impusă de glasul cu inflexiuni joase :

— *Cinq... six... sept...*

Păşeau rar, ca şi cînd ar fi mers în urma unui car mortuar. Aburii respiraţiei lor se pierdeau în aerul îngheţat.

— *Huit... neuf...*

Grupul de spectatori în mantale negre stăteau nemişcaţi ca nişte stîlpi.

— *Dix !*

Ultimul cuvînt răsună scurt, ca o lovitură de bici.

Bărbaţii cu pistoale în mîini se opriră din mers şi se răsuciră pe călcîie. Cînd se văzură iarăşi faţă în faţă, plecară braţul înarmat, ţintindu-se reciproc.

Pistoalele scuipară foc.

Unul din cei doi bărbaţi rămase cîteva clipe nemişcat, apoi se prăvăli ca un copac retezat, peste omătul moale.

Celălalt bărbat lăsă încet mîna în jos, în vreme ce gura pistolului continua să fumege. Aruncă o ultimă privire asupra adversarului doborît, apoi se îndreptă spre trăsura care îl aştepta după un pîlc de arbori, goi ca nişte schelete.

Din grupul de oameni în mantale negre se desprinseră doi, care se repeziră spre silueta prăbuşită în zăpadă. Îngenunchează. Ceilalţi trei rămaseră să schimbe cîteva cuvinte. Conciliabulul — foarte scurt — se desfăşură aproape în şoaptă. Fără să-şi strîngă mîinile, se salutară cu gravitate apoi se despărţiră.

Doi dintre ei porniră — fără să se grăbească — spre trăsura în care se urcase învingătorul. Al treilea se îndreptă, tîrîndu-şi parcă picioarele, spre siluetele plecate asupra învinsului.

Portierele trăsurii se închiseră. Echipajul alcătuit din patru cai negri, de rasă spaniolă, porni fără zgomot.

Învingătorul îşi puse calm mănuşile.

Unul dintre însoţitorii săi rosti cu umbră de îngrijorare în glas.

— Să sperăm că n-a murit.

— *Je m'en fous éperduement*, răspunse învingătorul.

— Vizitiul tău ştie să tacă ? întrebă al doilea însoţitor.

— Ştie. În slujba mea, a învăţat că tăcerea e de aur. Unde vă las ?

— Pe Champs Elysées. La ora asta e pustiu. E bine să nu fim văzuţi împreună, opină primul însoţitor.

— Foarte înţelept. Eu mă înapoiez pe jos pînă acasă, răspunse al doilea. Cu cît sînt mai puţini martori, cu atît mai bine.

Trăsura străbătea în trap întins aleile şerpuite ale imensului parc. Ieşi din Bois de Boulogne şi se angajă pe Cours de la Reine.

Copacii desfrunziţi îşi întindeau spre văzduhul plumburiu ramurile, asemenea unor bătrîni ce-şi ridică braţele descărnate implorînd cerul. Sena se scurgea paralel cu drumul, purtînd pe învelişul ei întunecos sloiuri colţuroase. Dincolo de apele mohorîte, pe malul stîng, se întrezărea prin pîclă silueta Palatului Bourbon.

— Să oprească, spuse unul din însoţitori.

Învingătorul trase de un ciucure de mătase prins la capătul unui cordon.

Vizitiul îşi struni caii.

— Cobor şi eu, spuse al doilea însoţitor. Luăm diseară masa împreună ?

— Da. La Beauvilliers. Am reţinut masă, spuse învingătorul.

După ce rămase singur, trase iarăşi de cordon.

Trăsura se puse în mişcare. Trecu pe lîngă Grădina Tuileries şi o luă la dreapta pe Pont Royal. Clădirile somptuoase ale aristocraticului cartier Saint-Germain defilau prin faţa ferestrelor trăsurii.

Învingătorul îşi duse mîna înmănuşată la gură, zăgăzuindu-şi un căscat.

Trăsura pătrunse într-o vastă grădină cu alei drepte, inspirate de arhitectura severă a parcului de la Versailles. La capătul aleii principale se înălţa măreaţă silueta Palatului Lusignan Valois. Din cerul vînăt prinseră să se cearnă fulgi mărunţi şi rari de zăpadă. Trăsura opri în dreptul unei majestuoase scări de marmură.

Gerald era obosit, dar nu putea să adoarmă. Mintea îi era mai trează ca niciodată. Creierul lucra cu o intensitate crudă, scoţînd la suprafaţă cele mai ascunse gînduri, despuindu-le de veşmintele de paradă, prezentîndu-le într-o goliciune înspăimîntătoare.

Ucisese un om. Pentru întîia oară. Revedea cu o limpezime uluitoare, în linia de tir a pistolului său, plastronul cămăşii albe a lui Montrailles, înrămat parcă între reverele de blană ale mantalei. Cătarea armei ţintea inima care pulsa ritmic sub învelişul pieptului. Ochea cu atîta încordare inima adversarului, încît nici nu lua în seamă gura pistolului acestuia, îndreptată asupra lui. Degetul său apăsă pe trăgaci. Simţea curbura rece a metalului cedînd sub presiunea arătătorului.

Zece ani învăţase să tragă la ţintă. Zece ani făcuse exerciţii de ochire pe siluete de lemn, ca acum să-şi îndrepte arma asupra unui om adevărat. Destinul voise ca acest Montrailles, de existenţa căruia habar n-avusese pînă în preziua duelului, să joace rolul primei ţinte vii.

Richard Sunderland ţinuse ca fiii lui să fie capabili a înfrunta pe calea armelor orice adversar, oricît de primejdios. Irascibilitatea şi respectul său faţă de tradiţiile cavalereşti erau cu atît mai puternice cu cît duşmanii săi luaseră adeseori în derîdere „marota" lui pentru sîngele albastru ; cînd se ştia prea bine că în linie paternă se trăgea dintr-o familie mai mult decît mediocră.

Pe cînd se afla încă în vîrsta copilăriei, Gerald intrase pe mîna maeştrilor plătiţi să-şi deprindă elevii a împrăştia moartea. Acum această educaţie îşi dădea roadele. Un incident relativ fără importanţă punea în joc dreptul la viaţă a doi tineri reprezentanţi ai unei lumi care-şi făcea din „codul onoarei" a doua religie.

Degetul lui Gerald apăsa pe trăgaci. Ochiul exersat prindea în aceeaşi linie perfectă cătarea pistolului şi inima adversarului. Întreg sistemul nervos îşi concentra activitatea asupra unui scop unic: Uciderea unui om.

Îi răsunau şi acum în ureche detunăturile aproape simultane ale celor două pistoale şi ecourile lor în pădurea cu copaci dezgoliţi, ca nişte schelete încremenite în cele mai groteşti poziţii.

Glonţul adversarului se pierduse undeva, înfipt poate în trunchiul vreunui arbore. În schimb, glonţul său, plecat mai repede în scurta şi fantastica-i călătorie nimerise în plin. Pe plastronul alb apăruse o floare roşie. Gerald o văzuse perfect în lumina alburie, palidă, a zorilor. Ochii adversarului îl priviseră cu o expresie de surpriză, aproape comică. Montrailles încerca asupra sa primele efecte ale morţii care îl învăluia în aripi neguroase, înceţoşîndu-i vederea, amorţindu-i mîinile şi picioarele, întunecîndu-i raţiunea. Gerald retrăia senzaţiile omului pe care-l ucisese. Simţea parcă în piept acel şoc surd care creştea în gîlgîieli de vîrtej.

Gerald gemu uşor. Se răsuci pe o parte. Întinse mîinile sub pernă. Răcoreala aşternutului neatins pînă atunci îi mai potoli fierbinţeala.

Se răzvrăti brusc împotriva puhoiului de gînduri negre. Se smulse de sub apăsarea lor şi, cu o vîslire din umeri, le dărîmă aşa cum Samson dărîmase coloanele templului. N-aveau nici un rost regretele şi procesele de conştiinţă. Dacă n-ar fi ucis, ar fi fost ucis. Unul din doi trebuia să cadă. Dacă Montrailles ar fi ieşit învingător, probabil că în acest moment ar fi benchetuit în tovărăşia prietenilor săi, făcînd glume ieftine şi obscene pe seama învinsului.

Îl vedea în lumina lividă a unei taverne, golind pahar după pahar, cîntînd cu glas spart de beţiv şi legănînd pe genunchi o hetairă.

Dar rolurile se inversaseră. El, Gerald, obţinuse victoria. Rivalul zăcea întins pe aşternutul de frunze putrede, privind cu ochi sticloşi, morţi, prin împletitura ramurilor negre cerul albit de lumina zorilor.

Şi Gerald simţi deodată o mare bucurie. O bucurie năvalnică, amplă, cotropitoare, ce-i umfla pieptul ca nişte foale. Îl năpădi un simţămînt de triumf, de exaltare divină. Satisfacţia ameţitor de puternică a bărbatului care şi-a înfrînt în luptă dreaptă duşmanul.

Duelul acesta îl maturizase. Primise botezul sîngelui. Dacă s-ar fi născut cu cîțiva ani mai devreme, ar fi luptat cot la cot cu ceilalți tineri din generația sa, sub falduriile steagurilor imperiale, împotriva vrăjmașilor Franței. Ar fi ucis pentru că așa îi cerea datoria de ostaș, ar fi ucis pentru a obține decorații, grade, glorie...

Montrailles căzuse, răpus de mîna lui, pentru o cauză mai puțin însemnată. Victoria avea însă același parfum.

Apoi gîndul îi fugi brusc la tatăl său. Grație lui gusta acum senzația de împlinire, sortită numai luptătorilor încununați cu lauri. În timpul vieții acestuia nu știuse să-l prețuiască îndeajuns. Tatăl său privea departe, în perspectivă, cuprindea, ca și un șahist de înaltă clasă, un număr superior de mișcări celor calculate de adversar. Richard Sunderland-Beauclair știuse că într-o zi fiul său Gerald va fi pus în situația de a-și juca existența pe o carte. Și în previziunea acelei zile îl pregătise.

Gerald avu o splendidă revelație:

Tatăl său îi dăruise de două ori viața. O dată cînd îl adusese pe lume și a doua oară cînd îi înarmase brațul spre a-l ucide pe Montrailles.

Abia acum înțelese cît de neprețuit fusese părintele său. Și mai înțelese ceva. Că Richard îl apăra, deși trecuse în lumea neființei. Că va fi întotdeauna prezent, și la bine și la rău. Simțămîntul acesta exaltant îl încercase și Richard Sunderland în anii adolescenței sale. Și el avusese revelația prezenței cvasimateriale a bunicului său, care deși murise, stăruia să se afle alături de el.

N-ar fi fost exclus ca și bătrînul marchiz Henri de Beauclair să fi încercat aceleași simțăminte în tinerețea lui. Poate că această revelație repetată din tată în fiu, generații de-a rîndul, era mai mult decît o închipuire. Poate că în realitate ascundea legătura indestructibilă dintre generații, acea punte pe care viața o stabilește între cei care mor, cei care-și continuă existența pînă la scadența finală și cei care se nasc, integrîndu-se în fluidul lent și neîntrerupt al vieții și al morții.

Gerald adormi împăcat cu sine însuși, cu moartea al cărei instrument se făcuse poate fără voia lui, și împăcat

mai ales cu tatăl său, care în mintea şi în sufletul lui căpătase o viaţă prodigioasă.

Gerald nu se trezi din somn decît în clipa în care valetul englez dădu la o parte draperiile de brocart, lăsînd soarele să se reverse în dormitor.

— Cît e ceasul, James ? întrebă el după ce se frecă îndelung la ochi.

— Douăsprezece, Sir. Pot servi micul dejun, Sir ?

— Nu. Mai tîrziu. Baia ?

— Vă aşteaptă, Sir.

— Ieri apa a fost cam rece, James.

— Nu se va mai repeta, Sir.

Gerald aruncă deoparte plapuma de atlaz auriu şi sări din pat. Valetul îi puse pe umeri un halat de brocart. Gerald trecu în faţa căminului în care focul duduia împrăştiind o căldură moleşitoare, de tropice.

— *Monsieur* Alain s-a sculat ? întrebă el.

— Nu încă, Sir.

Gerald trecu la fereastră. Soarele aurea aleile pietruite ale grădinii, statuile de marmură, rondurile acoperite cu omăt. Dincolo de crestele copacilor se zăreau turlele bisericii Saint-Germain-des-Près.

— De dimineaţă începuse să ningă, zise valetul deschizînd uşa camerei de baie.

Razele soarelui intrau potop pe ferestrele înalte. Apa din bazinul de marmură verde căpăta străluciri de smarald.

Gerald lepădă halatul, cămaşa şi se aruncă în undele calde, parfumate cu lavandă. Corpul lui suplu, de efeb, se contura alb ca fildeşul în ambianţa verde a încăperii. Gerald moştenise frumuseţea virilă a tatălui său. Părul castaniu, ondulat, cădea în dezordine pe fruntea-i înaltă. Nasul frumos desenat, bărbia voluntară, ochii visători şi mîngîioşi, sau de o asprime tăioasă, de oţel — după împrejurări — obrazul catifelat, care nu pierduse încă prospeţimea adolescenţei, contribuiau să-i creeze o înfăţişare plină de seducţie, dar uneori de o duritate puţin agreabilă pentru cei care trebuiau să-i suporte prezenţa în momentele lui de mînie sau de plictis.

Baia dură o jumătate de oră. Aproape de sfîrșitul ei apăru un lacheu care anunță sosirea contelui de Beaumont-Challais.

— Să mă aștepte. Nu voi întîrzia.

Lacheul dispăru spre a transmite mesajul.

Toaleta lui Gerald nu dură mult. Nu avea răbdare să-și piardă timpul în fața oglinzii asemenea majorității tinerilor din lumea lui. Dar oricît de repede și de neglijent s-ar fi îmbrăcat, înfățișarea sa păstra o eleganță firească, plină de farmec. Se spune că asupra lui Gerald ursitele pogorîseră toate calitățile fizice refuzate fraților săi vitregi.

Henry avea un cap de mumie. Falnicul Robert de odinioară ajunsese un munte de carne macră. Pe chipul lui Charles destrăbălarea își imprimase stigmatele. Arăta ca un satir, cu musculatură de troglodit, cu ochii aprinși, lacomi, subliniați de cearcăne.

Gerald intră în sfîrșit în salonul chinezesc. La apariția lui, contele de Challais se ridică în picioare. Schimbară o strîngere de mînă.

— Aș vrea să stăm puțin de vorbă, Gerald, spuse contele cu gravitate.

Amaury de Beaumont-Challais, directorul general al Băncii Sunderland-Beauclair de la Paris, dirija în același timp toate întreprinderile bancare, industriale și comerciale din Franța și Spania, controlate de Casa Sunderland, potrivit dispozițiunilor testamentare ale creatorului dinastiei. Gerald Sunderland Lusignan — fiul legitimat al lui Richard și al Andreei Darnley, principesă de Montenuovo — urma să preia conducerea afacerilor la atingerea majoratului, care coincidea cu încheierea studiilor superioare la Oxford.

Peste cîteva luni Gerald avea să împlinească douăzeci și unu de ani. Diploma în Științele Economice și-o luase cu brio. Acum aștepta cu teamă învestitura. Știa că avea să se înhame la o muncă grea, plină de răspunderi.

Contele de Challais era un tipic reprezentant al secolului XVIII. Elegant, de o politețe rafinată, „grand seigneur" pînă în vîrful unghiilor, știa să ascundă sub o aris-

tocratică nepăsare o experiență vastă însușită sub obladuirea marelui său maestru Richard Sunderland.

Răspunzînd invitației lui Gerald, Challais se adînci iarăși în fotoliul său.

Gerald se așează pe o canapea.

— Îmi permiteți să vă ofer un coniac ?

— Dimineața ?

— De ce nu ? Preferați poate un pahar cu Fine Napoleon ?

Contele ridică brațele spre cer.

— Ești incorigibil, Gerald. Fine Napoleon ! În plină Restaurație. Numele acestui om detestat de toată lumea...

— De actualul regim, *Monsieur*.

— Fie. De actualul regim. Numele acestui om, trebuie să dispară din limbajul nostru. Nu ne e îngăduit să luptăm împotriva curentului. Napoleon a murit — trăiască Ludovic al XVIII-lea.

— Napoleon n-a murit încă, *Monsieur*.

— Moartea civilă e mai cumplită decît moartea fizică, Gerald... Dar fiindcă a venit vorba de moarte, trebuie să-ți aduc la cunoștință un fapt de o gravitate excepțională.

— Vă ascult, *Monsieur*.

— În zorii acestei zile, tînărul conte Charles de Montrailles, ofițer de gardă și confident al ducelui de Berry, a fost ucis într-un duel.

Gerald încreți din sprîncene, apoi rosti cu nevinovăție:

— Regretabil, foarte regretabil ! Eh, repede mai circulă veștile. Nu credeți ?

Challais îl privi îndelung.

— Ducele de Berry e furios. A declarat că nu-și va găsi liniștea pînă nu va pune mîna pe ucigașul favoritului său.

— Lichidarea adversarului într-un duel purtat după toate regulele cavalerești nu constituie o crimă în sensul penal al cuvîntului.

— Același lucru îl spunea și Boutteville-Montmorency, acum două secole. Aceasta însă nu l-a împiedicat pe Richelieu să-i taie capul în Place de Grève.

— Poveste veche, *Monsieur*.

— Edictele regale asupra duelului, au rămas în vigoare. Uiți că și străbunicul dumitale, marchizul, s-a refugiat în America pentru a evita consecințele unui duel.

— Astăzi, *Monsieur*, duelurile sînt monedă curentă. Bonapartiștii și regaliștii se măcelăresc în ciuda edictelor.

Challais își aruncă privirile asupra focului din cămin, apoi se întoarse iarăși spre Gerald.

— Montrailles n-a fost ucis de un bonapartist.

— Nu ?

— Nu. Montrailles a căzut apărînd onoarea protectorului său.

— Onoarea protectorului său ? Pasionant.

— Nu știi, într-adevăr, nimic despre această chestiune, Gerald ?

— Vă jur, *Monsieur*...

— Nu blasfema, Gerald. Ducele de Berry are o amantă...

— Vai, *Monsieur*, Ducele de Berry este însurat, rosti tînărul cu virtuoasă indignare.

— Nu-ți stă bine să faci pe naivul, Gerald. Această amantă, pe nume Virginie Letellier este dansatoare la operă. Montrailles a aflat — nu știu din ce surse — că *Mademoiselle* Letellier întreține relații intime cu un tînăr nobil. A provocat o explicație. Dansatoarea — strînsă cu ușa — i-a destăinuit numele tînărului. A urmat duelul de care ți-am vorbit.

Gerald zîmbi.

— Pot să vă completez informațiile, *Monsieur*. Ducele de Berry a plecat pentru cîteva zile în Bretagne. Bănuia că e înșelat. Înainte de plecare, i-a încredințat lui Montrailles misiunea de a-i supraveghea amanta pe timpul absenței sale. Montrailles a descoperit firul intrigii numai după plecarea ducelui din Capitală. Bietul ofițer a dispărut o dată cu taina sa. După cîte știu, ducele este așteptat să sosească la Paris abia în cursul acestei seri.

— A sosit ceva mai devreme. Mai precis, acum o oră.

— În cazul acesta nu e nici o primejdie. Montrailles a murit în zori.

Challais se uită lung la Gerald.

— Ești bine informat...

— Veştile circulă, *Monsieur*. Mai ales cele decoltate.

— Mda, rosti dubitativ Challais. Mai cunoaşte cineva numele tînărului nobil ? reluă el.

— Numai *Mademoiselle* Letellier şi martorii duelului.

— Martorii sînt gentilomi ?

— Desigur.

— Atunci vor şti să tacă. Dar dansatoarea ?

— I-am închis gura cu aur.

Challais zîmbi în colţul gurii.

— Te-am prins. Ai recunoscut fără să vrei că eşti persoana în cauză.

— Fie. N-am să neg evidenţa. Cum de aţi prins dumneavoastră firul ?

— Hm, vrei să-ţi spun adevărul ? Ştiam totul. Inclusiv legătura cu *Mademoiselle* Letellier.

Gerald se posomorî.

— M-aţi spionat, *Monsieur* ? Ştiam că dispuneţi de un eficient serviciu de informaţii. Dar n-am bănuit că-l folosiţi spre a mă urmări.

Challais se prefăcu a nu observa iritarea crescîndă din glasul amfitrionului.

— Gerald, ascultă-mă cu luare-aminte. Ai să judeci la sfîrşit dacă trebuie să mă condamni sau nu. Făcu o pauză, subliniind parcă însemnătatea cuvintelor pe care avea să le rostească, apoi continuă. La ora actuală eşti unul dintre cei mai importanţi oameni din Franţa, Gerald. Şi oamenii importanţi se află în centrul atenţiei generale. Este adevărat că ai fost urmărit pas cu pas de agenţii mei. Dar spre binele tău. Spre a te feri de indiscreţiile altor agenţi, care te urmăreau de asemenea pas cu pas. Spre a-ţi afla slăbiciunile şi ale specula la momentul potrivit.

Gerald îşi împreună acuzator braţele.

— Interesant, foarte interesant. Aş putea să aflu şi eu ce ştiţi despre mine ?

— Fapte mai recente, sau mai îndepărtate ?

— Pe cele îndepărtate le-am uitat şi eu, replică Gerald cu răceală.

— Acum o săptămînă ai pierdut 50 000 de ludovici la un tripou.

— Cunoaşteţi şi adresa ?

— Da. 31, Rue du Bac.

Amfitrionul zîmbi ironic.

— Presupun că aţi fost scandalizat.

Challais ridică din umeri.

— Scandalizat ? De ce ? Un om cu averea dumitale poate să piardă fără riscuri 50.000 de ludovici. Un milion... cinci milioane.

— Aţi condamnat probabil legătura cu *Mademoiselle* Letellier.

— E foarte firesc să întreţii legături cu dansatoarele de la Operă. Idila cu Virginie Letellier m-a deranjat dintr-un singur motiv. E primejdios să intri în concurenţă cu moştenitorul prezumtiv al tronului.

Gerald îşi admiră unghiile perfect manichiurate, degetele albe şi subţiri, mîinile fine, acoperite în parte de dantelele manşetelor.

— Ducele de Berry mă irită. E vulgar, infatuat, prost crescut.

— Va fi totuşi regele Franţei.

— Nu pot decît să deplîng Franţa.

— O întrebare, Gerald.

— Vă rog.

— Nutreşti oarecare sentimente acestei Virginie Letellier ? Sau... ai făcut-o din bravadă ?

Gerald rîse.

— Nu vi se poate ascunde nimic, *Monsieur*. Am vrut să joc o festă ducelui de Berry.

Challais clătină din cap.

— Din nefericire, ai reuşit.

— Şi altceva ce-aţi aflat ? Ceva care să vă scandalizeze.

Vizitatorul îşi desfăcu braţele, zîmbind cu imensă indulgenţă.

— Nu uita, Gerald, că m-am născut în secolul XVIII. Nimic nu mă scandalizează. Nici măcar prostia. Căci prea o întîlnesc la mulţi oameni.

Amfitrionul surîse. Discuţia luase o întorsătură agreabilă. Trebuia să admită că Challais era nu numai abil, ci avea şi vederi largi.

— Atunci sînteţi gata să-mi daţi un certificat de bună purtare ?

— Da şi nu.

— Am săvîrşit deci şi fapte inavuabile.

— Inavuabile e un cuvînt tare. Cel mult — nepotrivite.

Căutînd o poziţie cît mai comodă, Gerald se aşeză picior peste picior.

— Pot să aud şi eu despre ce e vorba ?

— Eşti văzut în compania unui dansator de la Operă. Alain Dunois.

— Ah, îmi cenzuraţi prietenii.

Challais ridică iarăşi din umeri.

— Nu mi-aş permite aşa ceva. Mă supără însă comentariile altora. Ştii cum ţi se spune dumitale şi prietenului dumitale în saloanele din Saint-Germain ? Şi chiar în foaierul Operei ? Castor şi Pollux.

Gerald izbucni în rîs.

— Iată-mă şi în domeniul mitologiei. Ce poetic ! În orice caz comparaţia nu poate decît să ne flateze.

— Implicaţiile echivoce ale comparaţiei ar trebui să te pună în gardă, Gerald.

— Calomniile nu mă înspăimîntă, *Monsieur,* replică el cu severitate.

— De acord. Este însă preferabil să nu le alimentezi, creînd situaţii susceptibile a da naştere la interpretări răuvoitoare. Ţin atît de mult la dumneata, Gerald, încît vreau să-ţi feresc de umbre reputaţia. Eşti fiul lui Richard Sunderland. Dacă ar fi numai acest considerent, tot n-aş ezita să mă lupt cu ghearele şi cu dinţii pentru a-ţi apăra prestigiul.

Gerald surîse. Căldura din glasul lui Challais îi topise animozitatea.

— Cînd tatăl meu — student la Oxford — era găzduit în casa colegului său, lordul Eastleigh, credeţi că s-a gîndit cineva la implicaţiile echivoce ale acestei prietenii ?

Challais scoase din buzunar o tabacheră de aur din care trase o priză de tutun. Strănută. Vîrî tabachera în buzunar, apoi îşi scutură jaboul de dantelă.

— Dacă ai fi fost prieten cu un tînăr de rangul dumitale n-ar fi ridicat nimeni obiecţii. Cînd îţi alegi însă prietenii dintr-o anumită societate...

— Oamenii de artă sînt „o anumită societate" ?

— Aceasta este concepţia curentă, Gerald. Nu o împărtăşesc. Sînt însă de principiul că nu e înţelept să te iei la trîntă cu opinia publică.

— Părerile unor snobi nu pot constitui opinia publică.

— Molière nu a fost socotit demn să se odihnească după moarte în incinta unui cimitir.

— De atunci concepţiile au evoluat, *Monsieur*.

— Bine. Renunţ să te mai contrazic. Îmi permit totuşi să-ţi dau o povaţă. Poţi să o primeşti, căci sînt mai bătrîn decît dumneata. Dacă simţi nevoia să te dezlănţui, ascunde-te într-un turn ferecat cu şapte lacăte. În viaţa publică să personifici însă virtutea. Numai aşa poţi cîştiga şi păstra încrederea celor mulţi. Dacă cei mulţi n-au încredere în dumneata, nu vor avea încredere nici în întreprinderile pe care le conduci.

Challais se ridică din fotoliu.

— Să revenim la Montrailles. Cred că n-ar strica unele măsuri de prevedere. N-ar fi rău să părăseşti pentru cîtva timp Parisul.

Gerald făcu un gest de nepăsare.

— Îmi place să cochetez cu primejdia. Aceeaşi concepţie a avut-o şi tatăl meu.

— O punea însă în slujba unei cauze.

Gerald nu răspunse. Îl amuzau eforturile evident bine intenţionate ale contelui. Regreta că nu-i putea face o plăcere, adoptîndu-i punctul de vedere.

— Rămîn la Paris, *Monsieur*.

Challais se apropie de cămin şi întinse mîinile, lăsînd să i le mîngîie căldura flăcărilor ce dansau asupra unor butuci aşezaţi cruciş pe un pat de jăratec.

— Îţi mai aduc o veste, Gerald. Fratele dumitale Henry va sosi la sfîrşitul acestei luni la Londra.

Gerald se ridică brusc de pe canapea.

— Ţine să-şi plimbe incompetenţa şi în Europa ? Ce vrea ?

— Să facă probabil ordine şi dincoace de Atlantic.

— Ordine ? N-are decît să facă ordine la Londra. La Paris ştim să ne conducem şi singuri. Statutul Casei Sunderland ne acordă o oarecare autonomie.

Challais rămase cu privirile aţintite asupra focului. Pe chipul lui luminat de vîlvătaie plutea un zîmbet bizar, pe care Gerald nu putea să-l vadă. Aruncase abil nada.

Cu mîinile la spate şi cu privirile aţintite în jos, Gerald se plimba agitat prin cameră.

— Rezultatele politicii lui în Statele Unite sînt jalnice. N-am participat încă la conducerea Casei Sunderland, dar aceasta nu înseamnă că nu m-am documentat.

— Vom fi chemaţi şi noi la Londra, spre a da socoteală de modul cum am condus treburile în Franţa şi în Spania.

— Vor fi convocaţi şi Robert şi Charles ?

— Evident.

Gerald se opri în faţa ferestrei.

— Bine. Voi merge şi eu la Londra. Vreau să dau ochii cu Henry.

Challais rosti cu glas lipsit de culoare.

— Va trebui să-ţi prezint o dare de seamă asupra activităţii noastre. Mîine de dimineaţă mă poţi primi ?

Gerald declară cu hotărîre.

— Nu e nevoie să vă deranjaţi. Mîine de dimineaţă vin eu la Bancă.

— Perfect. Am să te aştept.

Îşi consultă ceasul.

— Îmi permiţi să mă retrag, Gerald ? La două am o întrevedere cu ambasadorul Spaniei. În problema piaştrilor. Îmi dau mult de furcă spaniolii. Trebuie să primesc şi pe emisarul Prusiei, un oarecare domn Rother. Solicită un împrumut pentru ţara sa.

— Mîine vom discuta şi chestiunile acestea, *Monsieur*.

Challais salută, apoi se îndreptă spre ieşire. Gerald îl conduse pînă în capul scării. Cînd contele se aşeză pe pernele trăsurii, acelaşi surîs bizar îi lumina faţa. Reuşise să-l antreneze pe Gerald mai repede decît şi-ar fi închipuit.

Gerald se înapoie în bibliotecă. În încăperea aceea imensă, tapisată cu zeci de mii de volume, găsea o atmosferă prielnică meditărilor. Hotărîrea lui de a-şi inaugura activitatea la bancă şi de a participa la discuţiile ce urmau să aibă loc la Londra, impunea o analiză serioasă a situaţiei şi un plan de acţiune eficient şi dinamic. Încerca o emoţie puternică la gîndul că avea să se arunce în vîrtejul afacerilor. Atîta timp cît trăise tatăl său, avusese impresia că toate problemele se rezolvau de la sine. Întemeietorul dinastiei evolua cu atîta uşurinţă prin hăţişul celor mai complicate situaţii, încît părea înzestrat cu puteri magice. După moartea acestuia, Gerald avusese senzaţia că se trezeşte într-un labirint în care primejdiile îl pîndeau la fiecare cotitură. Trăise un adevărat coşmar. Îşi spusese că nu va fi niciodată în stare să calce pe urmele părintelui său. Îl lipseau, desigur, priceperea, îndrăzneala, anvergura, imaginaţia acestuia. La Oxford se adîncise în studierea doctrinelor economice, a problemelor financiare şi industriale. Devorase tomuri peste tomuri, tratate peste tratate, ca să ajungă în cele din urmă la concluzia că era tobă de teorie, dar că în practică n-ar fi fost bun de nimic.

Prin intermediul lui Charles de Montigny, alias Gaspard Bertaut, şeful serviciului de informaţii pentru Franţa, pe care şi-l apropiase cu tact diplomatic, îşi procura copii ale celor mai importante piese care oglindeau activitatea Casei Sunderland, nu numai din Franţa şi Spania, dar şi din Imperiul Austriac, Anglia şi Statele Unite. Bertaut n-ar fi reuşit să procure nesăţiosului Gerald amplele dosare cerute de acesta, dacă Jules Lafont nu i-ar fi pus la dispoziţie arhivele sale secrete — în previziunea unor evenimente pe care le pregătea subteran cu sîrg de cîrtiţă.

Deasupra căminului din bibliotecă se afla un tablou semnat de Franz Hals. „Reuniunea ofiţerilor şi subofiţerilor din Corpul Arcaşilor Sfîntului Adrian." O pînză magnifică pe care Richard Sunderland o achiziţionase din Olanda cu un preţ fabulos. Gerald privise adeseori acest tablou. La început cu admiraţie. Apoi cu indiferenţa omului care se deprinde pînă şi cu cele mai rafinate opere de artă. Prezenţa permanentă în preajma sa a unor obiecte

de o înaltă valoare artistică îl făcuse să le accepte ca pe ceva de la sine înțeles. Își aminti că tatăl său era capabil să admire de nenumărate ori același tablou, aceeași mobilă, aceeași statuetă. Se apropie de pînza lui Hals. Voia să o vadă cu alți ochi. Cu ochii tatălui său. Poate în felul acesta va reuși să se identifice cu el.

Draperiile acopereau pe jumătate ferestrele, cufundînd tabloul într-o penumbră care nu-l punea în valoare. Gerald dădu la o parte draperiile. În lumina puternică a zilei, pînza lui Hals căpătă brusc viață. Personajele adunate în jurul mesei, cavaleri pletoși cu veșminte de catifea, halebarde marțiale și spade sclipitoare îl invitau să ia loc printre ei. Eșarfele purpurii, portocalii sau albastre, coleretele albe, amidonate, tonurile calde ale mătăsurilor, reliefate în clarobscurul încăperii se revărsau într-o cascadă de nuanțe, evocînd degradeurile curcubeului.

Gerald contempla cu încîntare crescîndă această capodoperă a artei olandeze. Tabloul îl învăluia cu farmecul său pregnant, reproșîndu-i parcă indiferența lui de pînă atunci. Gerald își promise să se ocupe mai îndeaproape de magnificele piese care îi împodobeau locuința.

Reconfortat, trecu la birou. Luă dosarul piaștrilor spanioli și-l răsfoi. De mîine se va înhăma la lucru. Conștiința forței economice de care avea să dispună îi sporea încredere în sine. Devenea conștient de propria sa importanță. Avea senzația că retrăiește frămîntarea lăuntrică a tînărului rege Ludovic al XIV-lea în momentul preluării puterii.

Deodată izbucni în rîs. Nu era atît de infatuat încît să nu sesizeze ridicolul acestei comparații. Deși... dacă reflecta mai adînc, nici puterea lui nu era neglijabilă. Actualul suveran al Franței solicita sprijinul financiar al Casei Sunderland, regele Spaniei cerșea cîteva milioane de piaștri, împăratul Austriei se ploconea în fața atotputerniciei bancherilor, iar regele Prusiei cerea un împrumut care să-i salveze țara.

Gerald desfăcu dosarul. Citi cîteva file, apoi îl lăsă deoparte.

Trebuia să-și schimbe felul de viață. Challais avea dreptate. Îi va urma povața. Va adopta o conduită austeră.

Va fi un demn urmaş al tatălui său. Evident, exagerările nu-şi aveau rostul. În viaţa publică va fi un model de cumpătare. Avu însă grijă a-şi face şi unele rezerve mintale. Îşi propuse să discute această chestiune şi cu Alain.

Alain! Îl preţuia mai mult decît pe toţi tinerii cu sînge albastru, înfumuraţi, superficiali, cu un lustru de cultură care le scotea şi mai mult în evidenţă prostia congenitală. Eleganţa vestimentară, femeile, jocul de cărţi şi caii de curse constituiau singurele lor preocupări. Faţă de aceşti tineri manifesta în societate o condescendenţă, uşor dispreţuitoare, care îi îndepărta toate simpatiile. Indiferent, prefera să-şi aleagă prietenii din lumea oamenilor de artă. În atmosfera boemă a tavernelor frecventate de actori, scriitori, muzicieni, pictori, se lăsa antrenat în discuţiile pasionate dintre partizanii clasicismului şi adepţii romantismului. Discuţiile acestea degenerau uneori în altercaţii tot atît de înverşunate ca şi conflictele dintre regalişti şi bonapartişti.

Gearald trimise un lacheu după Alain. Închise dosarul cu documente. Îl va cerceta mai tîrziu.

Alain apăru plin de voioşie. Fracul cenuşiu cădea perfect, mulîndu-i supleţea de balerin. Părul blond, ondulat, răvăşit cu neglijenţă *en coup de vent,* după moda lansată de *Monsieur* de Chateaubriand, se armoniza cu ochii albaştri, limpezi, cu obrazul de un oval desăvîrşit.

— Bună dimineaţa, Gerald.

— Bună dimineaţa, Alain.

Gerald îi oferi un pahar cu coniac.

Balerinul se lăsă să cadă pe o canapea.

— Mă uimeşti, Gerald. Nu te ştiam atît de matinal.

În vreme ce-şi sorbeau băutura, pe chipul gînditor al amfitrionului se aşternu o expresie gravă.

— Alain, rosti Gerald, punînd paharul pe birou, a sosit momentul să ne schimbăm felul de viaţă.

O scînteie de veselie sclipi în ochii lui Alain.

— Vrei să ne călugărim ? Perfect. Tu ai să ajungi cardinal. Cu numele şi rangul tău, poţi aspira şi la tiara papală. Iar eu, umil iezuit, am să-ţi port la procesiuni coada mantiei de purpură. Noaptea însă, adăugă el cu ton con-

spirativ, am să-ţi aduc pe uşa din dos dansatoare de la Operă. Să-ţi amintească vremurile fericite de odinioară.

Gerald izbucni în rîs.

— Cu tine este imposibilă o discuţie serioasă.

— Dragul meu, las seriozitatea pe seama altora. M-am făcut dansator, ca să zbor ca un fluture aurit de polen şi îmbătat de soare.

— Mi-ar plăcea şi mie să zbor ca un fluture, spuse Gerald cu regret. Dar am şi alte îndatoriri.

— Ştiu. Să aduci zilnic jertfe pe altarul Venerei, al lui Bachus şi al lui Priap...

— Şi pe altarul Băncii Sunderland şi pe al Fabricii de armament de la Nantes şi...

Alain ridică scîrbit mîna.

— Destul, destul ! Prea eşti prozaic.

— Am să te fac directorul meu de cabinet, zise Gerald.

Alain pufni în rîs.

— Eu, director de cabinet ! Mă vezi pe mine în postură de scriptolog... Să mă transform din fluture în molie şi în loc de polen să mă acopăr cu praf... Mulţumesc. Nu e pentru mine.

— Oferta mea rămîne deschisă.

— Regret că trebuie să te refuz. Dacă vrei, ţi-l recomand pe Balzac, vecinul meu de cameră. Scrie şi ziua şi noaptea.

— A fost o dată un greiere şi o furnică.

— Morala fabulei nu mă impresionează. Prefer să mor cîntînd, decît să trăiesc transpirînd.

Gerald suspină.

— Nesocotitule, nu vrei să-ţi asiguri bătrîneţele.

Alain făcu un gest de nepăsare.

— Nu mă gîndesc nici să ating vîrsta de treizeci de ani. Nu ţin să-l concurez pe Mathusalem.

— Nu te-ar ispiti să ajungi director de bancă ? Să te bucuri vîrîndu-ţi mîinile pînă la coate în mormane de aur ?

— Aurului îi prefer aplauzele... Hm, poţi concepe un bancher balerin ? N-aş fi în stare să mă lepăd de dans nici dacă m-ai numi guvernatorul Băncii Franţei.

Lacheul aduse un plic de proporţii impresionante, încadrat cu aur. Gerald desfăcu plicul şi scoase o invitaţie tipărită pe hîrtie de mătase. O citi, apoi o aruncă pe masă.

— „Baronul" James Rotschild „are onoarea" să mă poftească la un bal, rosti el subliniind cu dispreţ cuvintele „baronul" şi „are onoarea".

Alain luă invitaţia şi o privi cu admiraţie pe ambele feţe.

— Ce somptuozitate !

— Somptuozitate de parvenit, rosti sec amfitrionul.

— Accepţi invitaţia ?

— Nu. Am altceva mai bun de făcut.

— Păcat. Am să dansez şi eu acolo. Rotschild a angajat întreg baletul Operei. Ai putea să vii pentru mine. Să mă vezi dansînd.

Gerald înclină uşor capul.

— Alain, argumentele tale sînt irezistibile. Am să-l onorez pe *Monsieur* Rotschild cu prezenţa mea. Poate că pînă la urmă are să regrete că m-a invitat.

Gerald înţelegea să respecte programul de austeritate pe care şi-l impusese. Ca şi Richard al II-lea al Angliei în clipa solemnă a încoronării, hotărîse să rupă definitiv cu frivolităţile trecutului şi să afişeze o sobrietate calmă, plină de demnitate, nu numai în modul de a se comporta, ci şi în îmbrăcăminte.

Dimineaţa la ora opt, trăsura lui cu patru cai, mînaţi de un vizitiu în livrea, opri în faţa intrării Băncii Sunderland din Place Vendôme. Ar fi putut să-şi facă apariţia în cabrioleta sa preferată, cu un *groom* mititel cocoţat pe scaunul din spate, care să strige pietonilor neatenţi : „Păzea ! Păzea !". Socotise că în această împrejurare solemnă era mai înţelept să se folosească de o trăsură elegantă, dar sobră, în ton cu noua sa postură.

Cînd urcă scările băncii, arborînd o manta neagră, căptuşită cu zibelină şi un frac albastru-închis, cu reflexe negre, avea o înfăţişare atît de solemnă, încît oamenii îi făceau instinctiv loc, urmărindu-l îndelung cu privirea.

Challais îl primi în cabinetul său, în prezenţa personalului superior al băncii. După ce rosti cîteva cuvinte

de bun venit, îl conduse cu tot ceremonialul în cabinetul folosit de creatorul dinastiei Sunderland, în timpul şederilor sale la Paris.

Gerald îşi ascundea emoţia sub o afectată severitate, care îi scotea şi mai mult în evidenţă flagranta-i tinereţe. Înainte de a se aşeza în fotoliul tatălui său, se uită îndelung la obiectele pe care acesta le folosise în timpul vieţii. Călimara Empire, cu lei de bronz, pana de gîscă, recipientul de onix cu cenuşă pentru uscat cerneala, mapa de piele încrustată cu blazonul marchizilor de Beauclair, sfeşnicul cu douăzeci de braţe, aşezat în partea stîngă spre a permite luminii să cadă în plin asupra documentelor şi corespondenţei aduse la semnat. Între ferestre se afla o comodă din lemn de trandafir semnată de Cressent. Peretele opus era acoperit în întregime de un gobelin ce înfăţişa „Vizita lui Ludovic al XIV-lea la manufactura regală a mobilelor Coroanei", subiect care glorifică „munca" atît de preţuită între zidurile băncii. Un imens covor Savonnerie, cu un decor de o excesivă bogăţie, acoperea parchetul.

Gerald se aşeză la birou. Gestul acesta căpătă semnificaţia unei instalări pe tron. După încheierea ceremoniei, Challais prezentă o dare de seamă asupra activităţii băncii de la moartea fondatorului ei. Expunerea aceasta îmbrăca două aspecte. În primul rînd legăturile băncii cu celelalte întreprinderi controlate de Casa Sunderland, şi în al doilea rînd relaţiile cu exteriorul...

Banca Sunderland din Paris, arătă Challais în cadrul celui dintîi capitol, îşi coordona activitatea cu băncile Casei Sunderland din New York, Londra, Viena şi New Orleans. Activitatea băncii din Madrid, controlată direct de banca pariziană, fusese substanţial restrînsă, datorită condiţiilor tulburi din Spania. În prezent se purtau negocieri cu guvernul prusac, în vederea înfiinţării unei Bănci Sunderland la Berlin. Banca de la Paris finanţa direct Fabrica de armament de la Nantes, care-şi dezvoltase considerabil activitatea în ultima decadă, datorită războaielor napoleoniene. Producţia fabricii de la Nantes era coordonată cu producţiile fabricilor de armament „First

American Gun Powder and Arming Factory" din New Schenectady (U.S.A.), „Sunderland-Montorgueil Arming Factory" din Cardiff (Anglia), precum și cu fabrica de pulberi din Terrytown (U.S.A.). Referitor la industria extractivă, Challais raportă că Richard Sunderland se preocupase să achiziționeze zăcăminte de fier și de cărbuni în Statele Unite și în Anglia, neglijînd Franța. Din această cauză fabricile de armament de la New Schenectady și Cardiff erau favorizate sub raportul aprovizionării cu materii prime. Challais arătă apoi că și sub aspectul tonajului flotelor comerciale maritime, Casa Sunderland din U.S.A. și Anglia dispunea de o netă superioritate față de Franța. Cele trei șantiere navale de la Long-Island, Bermuda și Jamaica erau de asemenea plasate în America sau în imediata ei apropiere. Organizarea defectuoasă a transporturilor maritime — efectuate sub controlul birourilor din New York și într-o măsură mai redusă a celor de la Londra — crease adeseori serioase dificultăți băncii din Paris în afacerea piaștrilor spanioli.

— Faptul că răposatul dumneavoastră părinte a preferat să pună accentul pe activitatea Casei Sunderland din Statele Unite, explică Challais în continuare, se oglindește și în faptul că a achiziționat trei ziare la New York, Boston și Philadelphia, *New York Post, Boston Herald* și *Evening News*. Nu a găsit însă cu cale să facă investiții în domeniul presei nici în Franța și nici în Anglia.

În reproșurile abia deghizate pe care Challais își permitea să le aducă întemeietorului dinastiei Sunderland pentru preferințele sale față de Statele Unite se ascundea amărăciunea francezului care-și socotea patria nedreptățită.

„Challais, își zise Gerald, nu a reușit să se lepede de toate aceste ieftine emoții patriotarde. Este devotat Casei noastre însă nu-și uită originea franceză." În concepția lui Gerald, toți cei care lucrau sub egida Casei Sunderland trebuiau să se identifice cu interesele acestei case, excluzînd orice alte considerente, fie ele naționale sau de familie. Evident, Challais făcea parte din vechea ge-

neraţie, care nu înţelegea încă imperativele sistemului capitalist şi nu concepea o supunere totală, fără rezerve, faţă de atotputernicia acestui sistem. Participase direct la crearea Casei Sunderland şi aceasta îl făcea să o privească uneori cu o oarecare îngăduinţă. Numai cei care se vor naşte mai tîrziu şi vor trăi în umbra ei — aşa cum locuitorii Tibetului trăiesc în umbra Munţilor Himalaia — vor şti să i se prosterne fără crîcnire.

Gerald visa să dea o dezvoltare atît de prodigioasă Casei Sunderland, încît să o transforme într-un imperiu economic. Acest organism avea să se suprapună statelor naţionale. Poate că viziunile lui erau prea îndrăzneţe. Gerald cobora însă din Richard Sunderland şi trăise epopeea napoleoniană. Se deprinsese să vadă totul în mare.

— Regretatul dumitale părinte, continuă Challais, a favorizat însă Franţa sub alt raport. A achiziţionat palatul ducilor de Chaulnes din Faubourg Saint-Germain şi două castele în Tourraine, împodobindu-le cu nepreţuite opere de artă. Nu am menţionat domeniile din Normandie şi din Provence. Trebuie să adaug şi răscumpărarea proprietăţilor confiscate familiei Lusignan-Valois de către acoliţii lui Robespierre.

Ultima frază din expunerea lui Challais atinsese un punct nevralgic. Contele reproşa probabil cheltuielile lui Richard Sunderland. Dacă sumele acestea ar fi fost investite în afaceri, situaţia Casei Sunderland din Franţa ar fi părut mai înfloritoare. Datorită acestor cheltuieli, Gerald se vedea astăzi stăpîn al tuturor bunurilor pierdute de bunicul său, ducele de Lusignan-Valois. Dăruindu-se lui Richard Sunderland, Andreea de Valois salvase — fără să urmărească în mod expres acest lucru — întreaga avere a familiei ducale de Lusignan. Şi Gerald profita cel dintîi de pe urma acestei stări de lucruri.

„Challais, îşi zise el, a început să se ramolească, de vreme ce face gafă după gafă."

Contele prezentă apoi un cont al cheltuielilor impuse de întreţinerea palatelor Andreea din Veneţia şi Castelfranco din Roma. Propuse ca în viitor banca din Viena să preia aceste cheltuieli.

Gerald se împotrivi categoric.

— Prefer să rămînă în sarcina mea toate aceste cheltuieli. Palazzo Andreea a fost dăruit mamei mele. Este firesc să mă ocup personal de întreţinerea lui. Iar palatul Castelfranco îmi place cu deosebire. Dacă l-aş trece în grija Băncii Sunderland din Viena, fratele meu Robert ar putea să-şi atribuie într-o zi proprietatea lui exclusivă.

Challais suspină. Gerald vădea aceeaşi trăsătură spre grandomanie, care-l caracterizase şi pe tatăl său. Sentimentalismul lui Gerald faţă de Palazzo Andreea şi dorinţa lui de a păstra palatul Castelfranco, această imensă şi costisitoare clădire romană, îi păreau deplasate.

Trecu apoi la al doilea capitol al expunerii sale. Relaţiile cu exteriorul. În privinţa aceasta activitatea Casei Sunderland din Franţa se caracterizase printr-o relativă stagnare.

Criza din 1818, determinată de manevrele temerare, nebuneşti, ale unor speculatori lipsiţi de simţul răspunderii, lăsase urme adînci. Doi miniştri de finanţe, contele Corvetto şi baronul Louis căzuseră victime ale atacurilor opoziţiei. Baronul Louis fusese acuzat că voia să transforme monarhia într-o republică în care capitaliştii şi bancherii vor lua locul nobililor. În ziarul *Débats* apăruse un articol care învinuia pe speculatori şi pe susţinătorii lor din guvern că au pus Franţa la mezat şi că soarta acestei ţări este legată de salturile de „hausse" sau „baisse" ale valorilor negociate la Bursă.

În aceste condiţii, Banca Sunderland dăduse dovadă de circumspecţie, restrîngîndu-şi operaţiile şi refuzînd să acorde un împrumut solicitat de stat.

Pe de altă parte, încetarea războiului şi noua eră de pace făgăduită omenirii de către Congresul de la Aix-la-Chapelle determinaseră o scădere a comenzilor de armament. Fabrica din Nantes, care în timpul campaniilor napoleoniene îşi extinsese considerabil activitatea, se vedea acum în pragul unei crize de supraproducţie. În ultimul an lucrase în pierdere. Unii membri ai Consiliului de administraţie propuseseră scoaterea în vînzare a fabricii.

Situaţia se complica şi datorită faptului că ultrarega-liştii cereau să se sisteze onorarea oricăror obligaţii asumate de stat în timpul Imperiului. Cu alte cuvinte, se preconiza a nu se mai achita nici restanţele datorate fabricilor care furnizaseră armament şi muniţii armatelor napoleoniene.

Nu numai în Franţa, dar şi dincolo de hotarele ei, Casa Sunderland întîmpina dificultăţi. În Spania, guvernul pretindea restituirea a douăzeci de milioane piaştri pe care Casa Sunderland îi ridicase din Mexic, fără a-i transfera Coroanei Spaniei, potrivit convenţiei încheiate între defunctul Richard Sunderland şi fostul rege al Spaniei, Carlos al IV-lea. Guvernul de la Viena nu achitase nici pînă în prezent armamentul furnizat de Casa Sunderland armatelor imperiale austriece.

Raportul se încheia într-o notă de pesimism. Lectura lui şi comentariile marginale duraseră şapte ore.

După şedinţă, Gerald părăsi năuc banca. Cunoştea în mare activitatea Casei Sunderland din Franţa şi din străinătate, datorită rapoartelor primite de la Martigny. Nu-şi închipuise însă că realitatea era atît de întunecată.

Prînzi de unul singur la restaurantul Beauvilliers. După amiază trebuia să se înapoieze la bancă pentru a primi pe ambasadorul Spaniei şi pe emisarul guvernului prusac.

Gerald se uita cu superioritate la alţi tineri de vîrsta lui, care-şi etalau cu „spleen" eleganţa vestimentară şi îşi consumau energia purtînd discuţii în contradictoriu asupra vinurilor care pot însoţi un „Homard gratiné à la Dunkerquoise". Un tînăr spălăcit cu jiletcă de satin auriu declara peremptoriu că un „sancerre" sau un „muscadet" sînt singurele vinuri care nu ofensează gustul, în vreme ce interlocutorul său, un proaspăt membru al Jockey-Clubului susţinea că aceste virtuţi le posedă numai un „pouilly-fuissé" ori un „bergerac sec".

Se înapoie în Place Vendôme la orele patru. Programul de lucru al băncii dura de la opt de dimineaţă la şase seara, cu o întrerupere de o jumătate de oră la prînz.

Avu o după-amiază încărcată. Între patru și cinci se perindară șefii de serviciu. De la cinci lá șase se consultă cu delegatul Fabricii de armament de la Nantes și cu consilierii pentru Europa și pentru cele două Americi. La șase primi pe ambasadorul Spaniei la Paris, care repetă demersurile marchizului de Mondéjar la New York. Cu o morgă tipic spaniolă, pretinse a i se achita o primă tranșă de 12 milioane de piaștri. Obiecțiunile lui Gerald și ale lui Challais îi tăiară elanul și pretențiile. Pînă la urmă, se rezumă să solicite un împrumut de 50 milioane de franci.

Gerald primi apoi pe guvernatorul Băncii Franței, care-l felicită pentru intrarea sa în lumea afacerilor. După acest preambul, vizitatorul lansă ideea unei colaborări mai strînse între Banca Sunderland și Banca Franței. Avu grije să adauge, în trecere, că Banca Rotschild se și oferise să-i acorde un sprijin substanțial. Gerald făgădui să analizeze cu toată seriozitatea această chestiune. Întrevederea se încheie într-o atmosferă cordială.

Își făcu apoi intrarea baronul Wilhelm von Grafenstein, consilier al Ambasadei Prusiei, însoțit de Christian von Rother, directorul Trezoreriei statului prusac. Solemni și importanți, cei doi bărbați propuseră plasarea unui împrumut prusian de 50 milioane de taleri pe piața franceză, prin intermediul Casei Sunderland. Baronul von Grafenstein era scurt și gros. Stătea țeapăn pe marginea fotoliului și își ștergea din cînd în cînd cu batista transpirația de pe fruntea-i înaltă, continuată de o chelie strălucitoare, ce oglindea lumînările din candelabre. Cravata înfășurată pînă sub bărbie, fracul verde, panglicile decorațiilor de la butonieră, escarpenii de lac îi acentuau aerul oficial. Ochelarii cu rame pătrate încălecați pe nasu-i cîrn îi dădeau înfățișarea unui demn și sever dascăl.

Figura și comportarea lui Rother nu permitea să-i identifici profesiunea. Putea tot atît de bine să fie pastor, ofițer în rezervă, spițer sau antreprenor de pompe funebre. Îmbrăcat în negru, înmănușat, cu pălăria cilindru pe genunchi, stătea bățos, mișcîndu-și doar buzele.

Spre deosebire de cei doi vizitatori, Challais personifica amabilitatea și vioiciunea franceză. În cursul discuțiilor preliminare, Gerald avu timpul să-și analizeze interlocutorii. În ciuda înfățișării lor deosebite, aveau cîteva trăsături comune : abilitatea, șiretenia, o adîncă pricepere a afacerilor. Grald își spuse că avea multe de învățat de la acești corifei atît de deosebiți la înfățișare.

Herr Rother rezumă în sfîrșit condițiile în care el și colegul său vedeau posibilă lansarea împrumutului. Un rabat de 10% subscriitorilor și un comision de 5% Băncii Sunderland. Adăugă că statul prusac prezenta toate garanțiile, că spiritul de economie al germanilor era proverbial, și că Banca Sunderland n-ar avea decît de cîștigat de pe urma lansării acestui împrumut. Se grăbi să adauge că, în cursul anului 1818, Casa Rotschild din Londra lansase pe piața britanică un împrumut prusian, care dăduse cele mai frumoase rezultate.

Challais se pregătea să dea replica, dar spre marea lui surprindere, Gerald intră în discuție fără să-l consulte. Calm, stăpîn pe sine, alegîndu-și cuvintele, Gerald își exprimă satisfacția față de încrederea arătată de guvernul regal al Prusiei și asigură pe emisarii acesteia că era gata să ajungă la un acord satisfăcător pentru ambele părți. Ceva mai mult, se arătă dispus să lanseze un împrumut de două ori mai mare decît cel solicitat de Berlin.

Declarația lui stîrni oarecare agitație. Grafenstein se răsuci pe fotoliu, iar Rother își împreună mîinile deasupra pălăriei. Amîndoi se străduiau să-și ascundă satisfacția. Negocierile avansau într-un ritm neașteptat de rapid și de îmbucurător.

În acel moment căzu însă bomba.

— Trebuie să fac însă unele rezerve, spuse Gerald.

Grafenstein se încruntă ușor. Rother nu-și schimbă expresia feței. Ce surprize le pregătea acest tînăr bancher, pe care-l socotiseră la început neexperimentat și înduioșător de tînăr.

— Rabatul de 10% propus de dumneavoastră va fi majorat la 30%. Subscriitorii au dreptul la unele avantaje. De ce și-ar plasa banii în titluri prusiene cu 90%,

cînd pot obţine titluri franceze cu 70% ? Pe de altă parte banca pretinde un comision de 5% şi o dobîndă de 7%.

Herr Rother răspunse cu aceeaşi curtoazie că un rabat de 30% nu poate fi luat în considerare. Că în cazul unei derobări a Casei Sunderland s-ar putea adresa oricînd unui consorţiu de bancheri, bucuroşi să sprijine împrumutul prusian.

Din nenorocire pentru Rother, Gerald cunoştea perfect situaţia Prusiei, datorită documentelor furnizate de Montigny cu complicitatea lui Lafont. Ştia că faimosul consorţiu invocat de Herr Rother nu era decît o sperietoare. Finanţele Prusiei se aflau într-o stare jalnică. Războaiele purtate cu Napoleon secătuiseră regatul. Nu numai statul propriu-zis, dar şi populaţia se zbătea într-o sărăcie cumplită. Împrumutul negociat la Londra de către Nathan Rotschild nu fusese decît o picătură de apă într-un deşert. Gerald ştia precis că poziţia Casei Sunderland în aceste negocieri era extrem de puternică.

Rother sperase că obiecţiunile sale vor avea un oarecare efect. Intransigenţa lui Gerald, care se mărgini să declare că nu poate accepta un rabat sub 30%, puse capăt discuţiilor preliminare. Grafenstein şi Rother nu rupseră punţile. Rămase ca negocierile să fie reluate a doua zi, la orele şase după amiază.

În seara aceea, Challais părăsi posomorît sediul băncii. Ajunsese la concluzia că rolul său de conducător al Casei Sunderland din Franţa încetase pentru totdeauna. Socotise că va fi pentru Gerald o eminenţă cenuşie, sau că vor reînvia pe tărîm bancar raporturile dintre Richelieu şi Ludovic al XIII-lea. Gerald demonstrase însă că se poate lipsi de tutela unui mentor şi că înţelege să rămînă singur stăpîn.

Cînd ajunse acasă, Challais avu o surpriză. În jurul mesei din sufragerie îl aşteptau cîţiva prieteni, invitaţi încă din ajun la un dineu intim. Uitase însă de existenţa lor în cursul acelei zile atît de grele.

În timpul cinei, participarea lui la conversaţie fu aproape nulă.

— Banca aceasta a ajuns să-l obsedeze pe bietul nostru Amaury, exclamă vărul său contele d'Amville,

un „desăvîrşit" om de lume care dispreţuia munca sub orice formă.

Challais îşi ridică ochii din farfurie, pe care o fixase pînă atunci ca şi cînd ar fi încercat să citească viitorul într-o sferă de cristal.

— Preocupările mele din clipa aceasta se învîrtesc în jurul unui miracol.

— Miracolele nu mai sînt la modă, scumpe Amaury, interveni rotofeiul viconte de Barante, după ce îşi goli paharul de Chablis.

— Azi am trăit totuşi un miracol, stărui amfitrionul. Am avut senzaţia că în preajma mea se află un om ieşit din groapă. Da, da, nu rîdeţi. Un om înapoiat din purgatoriu ca să transforme într-un infern viaţa unor bieţi emisari ai Prusiei. Astăzi, Gerald Sunderland de Lusignan-Valois mi-a demonstrat că un tînăr de douăzeci de ani, purtător al unui titlu ducal, poate fi un şacal al marei finanţe. Richard Sunderland, pe care l-aţi cunoscut cu toţii, raţiona azi prin creierul fiului său, vorbea prin gura acestuia, acţiona împrumutînd fiinţa sa urmaşului său... Eram înspăimîntat. Aveam în preajma mea o fantomă cu chip de om...

— Atenţie, Amaury, îl întrerupse d'Amville. N-ai citit cumva de curînd o carte despre cultul Voodu din Haiti ? Te-au impresionat probabil acei zombi readuşi la viaţă de geniile rele spre a-i folosi ca sclavi...

Challais îşi muie buzele în paharul cu Chablis.

— Nu, Gerald Sunderland nu este un zombi. Nu-i dictează nimeni comportarea. Este foarte voluntar şi, mai ales, înspăimîntător de lucid. O luciditate care ţine de domeniul supranaturalului. Ai impresia că acţionează instinctual ca un somnambul care evoluează pe marginea unei streşini la o înălţime ameţitoare. Numai aşa îţi poţi explica îndrăzneala cu care se avîntă în cele mai primejdioase situaţii. Dacă îl analizezi, îţi dai seama însă că e de o inteligenţă şi de un fanatism diabolic. Îl depăşeste şi pe tatăl său.

— Nu crezi că îţi galopează imaginaţia ? îl întrerupse scepticul Barante.

— Nu. Deopotrivă cu Nathan Rotschild, acest evreu incult, care a reușit să îngenunche City-ul, Gerald este produsul unei lumi care se dezvoltă exploziv. Lumea capitalistă.

Prințul de Beauffremont își înfipse furculița în mușchiul de căprioară etalat în farfuria de Saxa împodobită cu blazonul conților de Challais.

— În cazul acesta e un renegat al propriei sale clase. Ca și tatăl său, Dumnezeu să-l odihnească.

— *De mortui nil nisi bene*, completă pios episcopul de Reims, ducînd la gură, ca pe o sfîntă cuminecătură, o delicioasă ciozvîrtă de fazan.

Prințul de Beauffremont își șterse cu șervetul de dantelă buzele unse de grăsimea vînatului.

— Să schimbăm subiectul. Mă deprimă...

În ziua următoare discuțiile dintre Gerald și emisarii Prusiei fură reluate într-o atmosferă încordată. Grafenstein și Rother declarară că înainte de a da un răspuns definitiv, trebuiau să refere guvernului regal contrapropunerile Casei Sunderland. Acceptarea acestora în întregime ar fi extrem de oneroasă pentru Prusia. Ar însemna pur și simplu ca din împrumutul nominal de 100 milioane taleri, Trezoreria să nu se aleagă în mod practic decît cu 50 de milioane. Mai ales dacă se ținea seama și de calculul dobînzilor excesive pretinse de bancă.

Gerald ascultă cu atenție argumentele lui Grafenstein. Replică suav :

— Credeam că veți aprecia moderația Casei noastre, care v-a cerut un rabat de numai 30%. Vreau să vă reamintesc că în planul imprimat, destinat publicului, de către *Monsieur* Nathan Rotschild pentru lansarea împrumutului prusian, Banca Rotschild și-a rezervat un preț de emisiune de 60, cu alte cuvinte un rabat de 40%.

— Discuțiile au plecat de la un rabat de 40%, răspunse Grafenstein cu impunător calm. În urma discuțiilor purtate, și-a redus pretențiile la mai puțin de 30%. Prima jumătate a împrumutului trebuia emisă la 70, jumătatea soldului la 72 1/2 și ultimul sfert la 75. Banca Rotschild a renunțat pînă la urmă și la comision.

Gerald zîmbi.

— Banca Rotschild avea motive puternice să fie conciliantă. Dorea să obţină o intervenţie a cancelarului Hardenberg pe lîngă Dieta Federală de la Frankfurt, foarte ostilă comunităţii izraelite şi mai ales familiei Rotschild.

Grafenstein se cufundă într-o tăcere demnă, lăsînd lui Rother sarcina să răspundă. Directorul Trezoreriei se aşteptase ca exigenţele Casei Sunderland să fie ridicate. Mai ştia că marile bănci de la Londra şi Amsterdam angajate în negocieri cu Austria pentru un împrumut de 30 milioane florini, erau actualmente indisponibile. În ajun primise un mesaj de la Cancelarul Hardenberg care subliniase de două ori următorul pasagiu : „Avem neapărată nevoie de bani. Existenţa statului este în joc. Aştept cu nerăbdare veşti asupra negocierilor pe care le purtaţi. Acţionaţi cu prudenţă, dar şi cu fermitate. De dumneavoastră atîrnă soluţionarea unei crize financiare extrem de grave".

Von Rother îşi dădea seama că Prusia trebuie să se resemneze a trece pe sub furcile caudine. În acelaşi timp însă trebuia să reziste — bineînţeles de formă — pentru a smulge cît mai multe concesii interlocutorilor.

În consecinţă, declară că pretenţiile Casei Sunderland depăşeau limitele mandatului încredinţat de Berlin celor doi delegaţi ai săi şi că aceştia trebuiau să obţină noi instrucţiuni.

Înainte de închiderea şedinţei, Gerald le declară că ar fi dispus să facă unele concesii în ceea ce priveşte rabatul, dobînda şi eventual comisionul, dacă Prusia ar achiziţiona — în cadrul împrumutului — armament francez şi ar acorda un regim preferenţial în ceea ce priveşte taxele de vamă produselor Casei Sunderland.

Grafenstein şi Rother schimbară o privire rapidă, care nu scăpă lui Gerald. Ultimele două propuneri erau primejdioase. Regele Prusiei ţinea să încurajeze industria naţională de armament, încredinţînd fabricii de puşti de la Spandau cele mai importante comenzi. A doua condiţie era şi mai grea.

— Prusia n-ar accepta niciodată un regim al capitulaţiilor, care să o pună pe acelaşi plan cu decadentul Imperiu Otoman, replică el sec.

— Cred că m-ați înțeles greșit, rosti Gerald cu curtenie. Casa noastră nu cere privilegii, ci posibilitatea de a-și dezvolta desfacerea produselor sale înlăuntrul Prusiei în condițiile unor avantaje reciproce.

Grafenstein și Rother conveniră, fără să se consulte, că formularea frazei era atît de vagă, încît ar fi fost primejdios să intre în discuția ei, înainte de a căpăta preciziuni. Îi punea pe gînduri un singur lucru. Și Anglia și Rusia ceruseră, nu de mult, o scădere a tarifelor vamale prusiene. Nu cumva Anglia acționase în urma unor presiuni ale Casei Sunderland ?

Discuțiile din ziua aceea se încheiară cu asigurări reciproce de prietenie. Înainte de a se despărți, stabiliră să se întîlnească din nou la sfîrșitul săptămînii.

Ningea potolit, cînd Gerald plecă de la bancă spre casă. Pe străzi, prin curți, pe acoperișuri, se așternuse un strat argintiu de omăt. Fulgii de zăpadă sclipeau discret în lumina felinarelor. Roțile trăsurii călcau parcă pe vată. Caii scoteau pe nări fuioare de aburi care se topeau în aerul înghețat. Frigul izgonise lumea de pe străzi. Ferestrele caselor erau luminate ca de sărbătoare. Gerald își înveli mai strîns picioarele în cuvertura îmblănită cu samur.

Se integrase atît de bine în noua lui existență, încît aproape că uitase de Alain. Mîine va trimite după el. Vor cina împreună, apoi vor merge la Operă.

În preajma Senei se lăsase o vastă draperie de ceață. Cînd trăsura ajunse pe pod, Gerald avu senzația că se află pe o navă astrală, pe un covor zburător ce plutea peste o mare alburie de nori.

Îndată ce pătrunse în cartierul Saint-Germain, draperia de ceață se ridică. Pe Rue de Bac nu se vedea urmă de om. Ninsoarea cădea tot mai deasă. Trăsura coti pe Rue de Varenne. Gerald abia aștepta să ajungă acasă și să se așeze pe un fotoliu în fața focului din cămin. Adora căldura. Visa să plece într-o lungă călătorie pe Mările Sudului. Insulele paradisului, descrise cu entuziasm de exploratori, îi înflăcărau imaginația. Persoanele din an-

turajul său se străduiseră să-i schimbe gîndul. Era proaspăt în mintea tuturor sfîrşitul năprasnic al lui Francis-Andrew, care murise de ciumă în India.

Trăsura opri în faţa porţilor de fier ale palatului. În vreme ce portarul se grăbea să le deschidă, cineva bătu în geamul portierei din dreapta. Surprins, Gerald deschise portiera. Un bărbat potrivit la statură, îmbrăcat înr-o manta croită ofiţereşte, salută, ridicîndu-şi cu un gest larg pălăria cilindrică.

— Presupun că am de a face cu *Monsieur* Gerald Sunderland ?

Străinul vorbea cu accent străin.

Gerald înclină din cap.

— Sînt maiorul Antonio Rodriguez de la Serna. Vă rog să-mi iertaţi îndrăzneala. Trebuie să vă vorbesc.

Gerald îl privi cu mirare. Nu-i deslușea bine chipul prin reţeaua fulgilor de zăpadă.

— Nu puteţi veni mîine la bancă ?

— Este o chestiune de viaţă şi de moarte, stărui străinul.

Gerald stătu o clipă în cumpănă. Rosti :

— Fie. Poftiţi lîngă mine.

Maiorul de la Serna se urcă în trăsură. Portarul deschisese între timp porţile. Trăsura străbătu aleea centrală şi se opri în faţa scării palatului.

Gerald şi însoţitorul său îşi lepădară în vestibul mantalele. Amfitrionul îl pofti în bibliotecă. Se aşezară în faţa focului din cămin care le împurpura chipurile.

Vizitatorul avea în jur de patruzeci de ani. Obraz tăbăcit de vînturi, trăsături adînci, ochi pătrunzători, mustaţă subţire, aliură ţeapănă de militar de carieră.

— *Monsieur* de la Serna, vă ascult.

Străinul scoase din buzunar un portofel plin cu documente.

— Aici se află scrisorile mele de recomandaţie.

— Precizaţi mai întîi scopul vizitei dumneavoastră.

— Ei bine, am să fiu laconic. Doresc să cumpăr treizeci de mii de puşti, şaptezeci de mii butoiaşe cu pulbere şi patruzeci de tunuri.

Gerald zîmbi.

— Şi pentru asta aţi venit la mine ? Trebuia să luaţi legătura cu *Monsieur* de Chastellux, directorul Fabricii de armament de la Nantes sau cu reprezentanţa din Paris.

Maiorul îşi netezi mustaţa.

— Am stat de vorbă cu persoanele menţionate de dumneavoastră. Nu am primit un răspuns favorabil.

Gerald ridică din umeri.

— Poate că posibilităţile de plată...

Maiorul îl întrerupse.

— Plătesc imediat preţul fixat de dumneavoastră.

— Atunci nu înţeleg impedimentele.

Vizitatorul îşi sprijini coatele de braţele fotoliului.

— Sînt reprezentantul colonelului Don Rafael del Riego, şeful mişcării de eliberare a poporului spaniol, rosti el cu solemnitate.

Gerald păstră o clipă tăcerea.

Se uită la flăcările care mistuiau vioaie butucii groşi, împodobiţi cu rubine de jar.

— Am înţeles. Îmi explic acum şi refuzul celor cu care aţi intrat în contact. Guvernul francez nu ne va acorda niciodată licenţă pentru vînzarea de armament unei mişcări ostile regelui Fernando al VII-lea. Nu trebuie să uitaţi, *Monsieur* de la Serna, că Europa este dirijată azi de Sfînta Alianţă. Şi că un pronunciamento cu caracter democratic nu are nici o şansă de a fi sprijinit din afară.

— Ştiam acest lucru, replică senin maiorul. De aceea am şi venit la dumneavoastră. Casa Sunderland a sprijinit mişcarea de eliberare a popoarelor din America Latină. Toată lumea ştie acest lucru.

Gerald se feri să explice maiorului că rolul Casei Sunderland în cadrul luptei de independenţă a coloniilor spaniole nu era cîtuşi de puţin dezinteresat. În Europa însă lucrurile se schimbau. Metternich, campionul absolutismului regal şi corifeul Sfintei Alianţe era omniprezent. A-i înfrunta puterea era irațional.

Apoi Gerald nu era un simpatizant al revoluţionarilor. Îl ispitea oferta maiorului de la Serna sub aspectul ei pur financiar. Astăzi, cînd stocuri întregi de arme zăceau în depozite, fără a găsi cumpărători, tranzacţia aceasta era

providențială. Delegatul lui Riego declarase că nu se va tocmi la preț. Încă un punct cîștigat.

— Să presupunem că am găsi un mijloc de a eluda controlul autorităților franceze, spuse Gerald. Cine efectuează transportul ?

— Dispun de navele necesare, zise maiorul.

— Și dacă vreuna din navele dumneavoastră este capturată de englezi, sau de francezi ? Cum justificați transportul ? Și marca fabricii de pe arme ? Trebuie să conveniți și dumneavoastră, continuă Gerald, că ne-am plasa într-o situație extrem de gravă dacă s-ar constata că am scos arme din Franța, fără licență din partea statului. Sancțiunile ar fi grele.

— Nici una din navele noastre nu va fi capturată, răspunse de la Serna. Dacă prin imposibil, vreuna din ele s-ar vedea amenințată de a cădea în mîna inamicului, s-ar proceda imediat la aruncarea armelor în mare, sau dacă n-ar fi timp pentru așa ceva, s-ar lua măsuri pentru scufundarea navei.

Gerald își trecu mîna peste frunte.

— Mîine seară, la aceeași oră, vă aștept tot aici. Vreau să studiez această chestiune, înainte de a vă da un răspuns definitiv.

Chipul vizitatorului se lumină. Amfitrionul îi lăsa o poartă deschisă.

— Sînt gata să achit imediat cincizeci la sută din comandă.

— Bine. Această problemă o vom discuta — dacă va fi cazul — mîine.

Gerald se ridică din fotoliu. Se ridică și maiorul de la Serna. Îi mulțumi pentru bunăvoință și se retrase.

Gerald se afla la sfîrșitul cinei cînd își făcu apariția contele de Challais. Vizitatorul părea preocupat. Acceptă benedictina oferită de gazdă. Arătă cu un gest servitorimea care se afera în jurul mesei.

— Aș dori să stăm puțin de vorbă, spuse Challais.

Gerald își dădu asentimentul, înclinînd din cap. Făcu un semn majordomului, care părăsi încăperea, urmat de întreg personalul de serviciu.

— Acum un sfert de oră a plecat de la mine, Anglès, prefectul poliției, zise Challais.

— Şi ? rosti Gerald fără să manifeste un interes deosebit.

— Anglès a primit dispoziţii precise din partea ducelui de Berry să răstoarne cerul şi pămîntul pentru a identifica şi aresta pe asasinul lui Montrailles. Prefectul mi-a destăinuit că poliţia nu dispune pînă în prezent de probe care să-i permită a dispune arestări. Aceasta nu înseamnă că nu ar poseda unele informaţii. Bineînţeles, refuză a le da crezare.

— Aha !

— L-am reţinut la cină, continuă Challais, şi după desert, am jucat pichet. Am avut grijă să pierd o sută de mii de franci.

— Foarte bine. Treceţi-i la cheltuielile de reprezentare.

Challais îşi degustă bénedictina.

— Excelentă ! rosti el cu satisfacţie. Pe Martigny, alias Bertaut, l-am pus la lucru. Agenţii lui au misiunea să scoată copii după toate piesele dosarului Montrailles, aflate în casa de fier a lui Anglès.

Gerald înclină iarăşi din cap.

— Puteam să-ţi aduc toate acestea la cunoştinţă şi în cursul zilei de mîine, spuse Challais. Am socotit însă necesar să te previn încă din noaptea aceasta, dintr-un îndoit motiv. În primul rînd pentru a te ruga să-ţi pui în gardă prietenii. În al doilea rînd spre a lua măsuri de îndepărtare — provizoriu, desigur — a vizitiului care a asistat la duel.

— Ideea nu e rea, conveni Gerald. Îl expediez la New York. Voi găsi un pretext.

Se străduia să-şi păstreze calmul, deşi în sinea lui fierbea. Era furios fiindcă ducele de Berry dădea proporţii unui incident fără importanţă, numai pentru că una din amantele lui era în cauză. El, Gerald Sunderland, duce de Lusignan-Valois, avea deci un dosar în arhivele poliţiei, ca orice borfaş, fiindcă un imbecil care ajunsese — prin jocul unor circumstanţe — moştenitor prezumtiv al tronului Franţei, voia să-şi răzbune coarnele crescute pe augusta-i frunte.

— Fiindcă tot aţi venit, *Monsieur* de Challais, zise Gerald, am să vă pun o întrebare. Cunoaşteţi pe maiorul de la Serna ?

— A ajuns şi la dumneata ? exclamă vizitatorul. Nu mă miră. Extraordinar om ! De cîteva zile nu mai scăpăm de el. Să-ţi spun despre ce e vorba...

— Mulţumesc. Ştiu totul. Îi veţi accepta oferta.

Challais clipi uluit.

— Iartă-mă, Gerald, dar e imposibil. Nu vom primi licenţa de export...

Gerald mătură cu un gest toate argumentele contrarii.

— Hotărîrea mea e definitivă, *Monsieur* de Challais.

— Gîndiţi-vă la riscuri, stărui ofensat contele, vorbindu-i de data aceasta la persoana a doua, plural.

— Am cîntărit argumentele pro şi contra. Comanda va fi executată în felul următor. Veţi livra puşti de modelul celor folosite în armatele imperiale. Dacă vor cădea în mîna adversarilor lui Riego, se va spune că sînt arme rămase în Spania pe timpul campaniilor napoleoniene.

— Şi transportul ?

— Îl asigurăm tot noi. Ca să fim siguri că, în cazul unei iminente capturi a navei, toată încărcătura, va fi în prealabil aruncată în mare. Vom realiza beneficii şi de pe urma transporturilor.

— Nu dispunem de nave...

— Le cereţi din Anglia. Casa Sunderland din Anglia dispune de o flotă comercială care vă poate acoperi provizoriu toate nevoile. Şi această inferioritate trebuie să înceteze. Nu fac această observaţie inspirat de sentimentalisme naţionale ; am în vedere numai un echilibru al factorilor meniţi să asigure progresul armonic al Casei Sunderland, indiferent de fruntariile statelor respective.

„A şi început să vorbească în numele întregei Case Sunderland, reflectă Challais. Prevăd o apropiată şi foarte dură ciocnire cu şeful dinastiei."

— Voi întocmi un studiu asupra necesităţii înzestrării Casei noastre cu o flotă comercială corespunzătoare necesităţilor. Referitor la comanda lui de la Serna, reveni Challais la atac, trebuie să vă amintesc că autorităţile vamale sînt de o severitate...

Gerald zîmbi ironic.

— Dacă vreţi să mă convingeţi, căutaţi alte argumente, *Monsieur* de Challais. Severitatea vameşilor şi a grănicerilor francezi e o parodie. Plătiţi-i ! Aveţi fonduri de reprezentare. Folosiţi-le !

Contele suspină. Îşi dădea seama că era inutil să mai lupte. Gerald proceda exact ca tatăl său. Aşa vrea, aşa fac...

Balul baronului James de Rotschild reprezenta un eveniment monden de o importanţă deosebită. Cu două săptămîni înainte de data fatidică, lumea elegantă a Parisului intrase în fierbere. Invitaţiile erau aşteptate cu emoţie. Cel care nu primea cartonul cu chenar aurit, se putea considera dezonorat, declasat. Se ştia că printre invitaţi vor figura membri ai familiei regale, guvernul, corpul diplomatic, reprezentanţii de frunte ai armatei, ai lumii politice şi ai artelor, dar mai cu seamă crema nobilimii franceze. Înaltele doamne, podoabe ale cartierului Saint-Germain, îşi pregătiseră toaletele cele mai somptuoase.

Patru mii de persoane primiseră invitaţii. Se presupunea că pe lîngă cei patru mii de privilegiaţi ai soartei, intraţi în posesia cartoanelor cu chenar aurit, se vor strecura în saloanele baronului un mare număr de indezirabili. Se prevăzuse un serviciu de ordine. Poliţişti deghizaţi aveau să circule printre oaspeţi pentru a feri bijuteriile frumoaselor doamne de atenţiile nedorite ale pungaşilor.

Tolănit pe o canapea, Alain Dunois urmărea laborioasele operaţii ale valetului britanic, care desăvîrşea toaleta lui Gerald. Dansatorul purta un frac vişină putredă şi pantaloni „ivoire“ colanţi.

— Snobi mai sînt şi oamenii, vorbea Gerald cu veninoasă ironie, în vreme ce valetul îi înfăşura cu artă cravata amplă de mătase neagră. Toţi ştiu că James de Rotschild nu este decît un parvenit vulgar şi incult. Mai ştiu că proaspătul său titlu nobiliar nu încoronează eroice fapte de arme sau mari servicii aduse statului în domneiul politic, ci este rezultatul unor prozaice operaţii de camătă — ce-i drept de mare anvergură — şi a subvenţionării unor înalte personaje în frunte cu ilustrul Friedrich von Gentz, eminenţa cenuşie a şi mai ilustrului cancelar Met-

ternich. Toţi oamenii care cerşesc azi o invitaţie nobilului James Rotschild...

— *De* Rotschild, îl corectă Alain. Ai uitat particula.

— Pardon, rectific, *de* Rotschild, reluă Gerald. Toată lumea aceasta n-ar fi catadicsit ieri să arunce o privire bătrînului Mayer Amschel Rotschild, „pater familias".

Gerald îşi examină în oglindă fracul albastru cu nasturi de diamante, jiletca de mătase albă, pantalonii colanţi, cu lampas şi *sous-pieds*-uri negre, pantofii escarpeni de lac. În contrast cu simplitatea de o rară eleganţă a costumului, albul strălucitor al plastronului şi manşetelor de dantelă dădeau ansamblului vestimentar o notă de exuberanţă tinerească.

— *The Blue Boy !* exclamă cu încîntare Alain, în vreme ce admira tăietura impecabilă a fracului albastru, miracolul artistic al nodului cravatei. Gerald, eşti replica modernizată a celebrului adolescent în albastru. Cine l-a pictat ? Reynolds, Wright, Raeburn ?

— Gainsborough.

— Ai să faci furori la Rotschild, declară Alain cu entuziasm.

Gerald răspunse cu superbă nepăsare :

— Mă sinchisesc atît de puţin de impresia pe care am s-o fac, încît mă întreb dacă n-ar fi mai amuzant să mă duc la Operă.

— Rişti să fii singurul ocupant al lojilor, Gerald. Nu uita. Mi-ai făgăduit că vii să mă vezi dansînd.

— Ai dreptate. Uitasem.

Alain se uită la ceasul său de argint.

— Trebuie să plec. Mă tem să nu întîrzii. Cred că la ora asta, corpul de balet se şi află la Rotschild acasă.

— Nici o grijă. Te conduc cu trăsura.

Se apropie de balerin şi spre mirarea acestuia îi luă ceasul din mînă, îl examină pe toate feţele, apoi cu o expresie de dezgust îl aruncă în cămin.

— Gunoiul acesta nu e pentru tine, Alain, rosti el, îndreptîndu-se spre un dulap cu bijuterii, replică a celebrei piese create de Schwerdfeger pentru regina Marie-Antoinette. Scoase două ceasuri de aur încrustate cu briliante. Alege, Alain ! Care-ţi place ?

Balerinul se uită uluit la cele două ceasuri, autentice obiecte de artă.

— Sînt atît de frumoase, încît nu pot să mă hotărăsc, răspunse el.

— Atunci ia-le pe amîndouă, zise Gerald punîndu-i-le în mînă. James, se adresă el valetului, dă-mi alt ceas. Şi să tragă trăsura la scară.

Cînd ajunseră la reşedinţa lui James Rotschild, sute de caleşti, cupeuri şi berline se perindau prin faţa intrării monumentale, scăldată în lumina lampioanelor multicolore. Turma de oapseţi era luată în primire de o armată de lachei, îndrumată spre garderobă, apoi împinsă de-a lungul unui somptuos itinerar alcătuit din galerii, scări şi saloane, pînă în încăperea de paradă în care James de Rotschild şi soţia sa făceau onorurile casei.

Veni în sfîrşit şi rîndul trăsurii lui Gerald să tragă în faţa intrării. Gerald prezentă invitaţia. Alain fu invitat să folosească a doua intrare, rezervată artiştilor angajaţi să se producă în faţa oaspeţilor.

— Însoţitorii mei nu intră pe uşa de serviciu, rosti Gerald cu autoritate, luîndu-şi de braţ prietenul.

Lacheul de la intrare voi să ridice obiecţii, dar majordomnul care îl dirija îi făcu un semn discret să se dea la o parte.

— Dragul meu Alain, rosti Gerald în vreme ce-şi lăsa la garderobă capa dublată cu hermină, *Monsieur* Beethoven a stabilit definitiv protocolul rezervat artişilor care-şi dau concursul la reuniunile mondene. N-ai să derogi tocmai tu, folosind intrarea din dos.

Împinşi, îmbrînciţi, purtaţi uneori pe sus de puhoiul de invitaţi, ajunseră în dreptul gazdelor. Rotschild îl întîmpină cu excesivă amabilitate. Gerald îi strînse cordial mîna, făcu un compliment doamnei, apoi întîrzie cîteva clipe, admirînd prin lornionul său marea cruce încrustată cu diamante, care împodobea pieptul baronului.

— Superbă decoraţie, *Monsieur* de Rotschild ! V-a costat mult ?

Afrontul nu scăpă celor din apropiere, care schimbară priviri semnificative. Gerald Sunderland se comportase ca

un adevărat „dandy" care calcă în picioare cele mai cotate valori.

Amfitrionul nu-şi manifestă combativitatea şi răspunse cu politeţe :

— Decoraţia aceasta reprezintă un semn de bunăvoinţă al Majestăţii-Sale Împăratul Austriei.

Prin această replică moderată, Rotschild îl obliga pe Gerald fie să bată diplomatic în retragere, fie să supraliciteze, făcînd eventual o remarcă ofensatoare la adresa suveranului Austriei, ceea ce i-ar fi atras desigur unele dezagramente.

— Cred că aţi fi preferat o dobîndă sporită unui asemenea obiectiv decorativ, ripostă Gerald cu inimitabila-i politeţe, care ustura mai rău decît o şfichiuire de bici.

Schimbul acesta de amabilităţi, repetat din gură în gură, făcu ocolul saloanelor.

— Gerald Sunderland e mai caustic decît Beau Brummell, rosti zîmbind cu indulgenţă bancherul Jacques Laffitte, căruia nu-i displăcuse bobîrnacul înghiţit de rivalul său. În noaptea aceea se feri însă de vecinătatea lui Gerald, spre a evita eventuale săgeţi, păgubitoare chiar şi pentru cele mai solide reputaţii.

Gerald era înconjurat de un numeros grup de tineri, care se învîrteau în jurul lui ca fluturii, străduindu-se să-i copieze eleganţa, manierele şi îndrăzneala replicilor. Printre aceştia se remarca un frumos adolescent, subţire ca o tijă de trestie şi îmbrăcat cu o eleganţă discretă.

Adolescentul ceru să fie prezentat lui Gerald. Un văr al acestuia, vicontele de Clisson, îi împlini ruga.

— Gerald, dă-mi voie să-ţi prezint pe Alfred d'Orsay, ultimul tău admirator. Alfred, vei avea multe de învăţat de la vărul meu.

Gerald aruncă o privire condescendentă asupra tînărului. Înfăţişarea acestuia, entuziasmul, emoţia oglindită în ochii lui, îi făcură plăcere. Îi întinse mîna :

— *Monsieur* d'Orsay, de azi înainte sînt prietenul dumitale.

Tînărul marchiz Charles d'Amboise se apropie de d'Orsay şi îl bătu pe umăr :

— Ia seama, Alfred. Moloch își devora copiii, Gerald își devoră prietenii. E primejdios să te apropii de aștri, căci ard.

Gerald izbucni în rîs.

— Charles, îți mulțumesc pentru amabilul tău compliment și pentru modesta comparație.

Grupul de tineri dădu o raită prin saloanele de joc. Gerald pierdu la *„faro"* cincizeci de mii de franci și cîștigă la *„trente et quarante"* două sute de mii. D'Orsay era încîntat de noul său mentor. Jucă și el cîteva mii de franci — pe măsura fondurilor sale limitate — și pierdu. Deslușindu-i în ochi decepția, Gerald îi „pasă" cincizeci de mii de franci. Cu aceștia d'Orsay făcu la început minuni. După o jumătate de oră se ridică de la masă curățat pînă la ultima centimă. Pentru a-i „sărbători" înfrîngerea, trecură la bufet.

Cu prețul unor strașnice opinteli prin îmbulzeala de înfometați, reușiră să ajungă în preajma tăvilor încărcate cu specialități pantagruelice. Lacheii aduceau mereu noi bunătăți. Oaspeții goleau tăvile mai strașnic decît lăcustele.

Gerald și însoțitorii săi izbutiră să capete cîteva cupe cu șampanie.

— În casa aceasta domnește o atmosferă funebră, spuse vicontele de Clisson. Propun să mergem în altă parte.

— Unde ?

— La Ranelagh sau la Tivoli. Acolo cel puțin se dansează.

— Prefer o tavernă *canaille*, din Saint-Antoine, opină d'Amboise.

Se auzi un glas emfatic, acoperind tumultul din încăpere.

— Dacă Napoleon Bonaparte s-ar înapoia la Paris, l-aș pălmui ca pe ultimul meu valet.

Toate privirile se îndreptară într-acolo.

Un căpitan în uniformă de ofițer din garda regală se lansase într-o filipică furioasă și amenințătoare la adresa „corsicanului". Bravada lui stîrni admirația cîtorva domnișoare, care-l aplaudară, gîdilîndu-i vanitatea.

În aceeași clipă o voce trenantă rosti cu ironie :

— Mă întreb, căpitane, de ce n-ai făcut gestul acesta cînd Napoleon Bonaparte se afla la Paris ? Sau ai socotit

că e mai glorios să amîi provocarea pînă azi ?

Privirile se mutară de data aceasta asupra lui Gerald, care lansase riposta peste capul prietenilor săi.

Căpitanul de gardă se răsuci pe călcîie, făcînd o schimă ca și cînd l-ar fi ars un fier roșu. Se îndreptă spre Gerald.

— V-a indispus indignarea mea ? Aveți probabil simțăminte filobonapartiste, vorbi el cu aroganță.

— Am simțul ridicolului, replică Gerald cu același calm. Ar fi bine dacă l-ați avea și dumneavoastră.

Ofițerul scoase din buzunarul vestonului o carte de vizită pe care o întinse lui Gerald.

— Sînt căpitanul François Duffailly, din garda regală, declară el cu măreție.

Gerald îl măsură cu privirile din cap pînă în picioare.

— Hotărît lucru, ofițerii de gardă au intrat într-o lună nefastă, șopti Clisson la urechea lui d'Amboise. Se duc după Montrailles ca oile lui Panurge.

— *Monsieur*, continuă căpitanul marțial, aștept numele dumneavoastră.

Gerald îl privi cu o insolență zdrobitoare.

— Gerald Sunderland. Dacă mai aveți ceva de spus, discutați cu prietenii mei, Clisson și d'Amboise.

Întinse cupa sa unui lacheu care i-o umplu cu șampanie.

Clisson și d'Amboise se prezentară căpitanului, care le declară că se socotește grav ofensat și că cere satisfacție pe calea armelor. Clisson își duse mîna la gură, spre a-și masca un discret căscat.

— Perfect. Alegeți arma.

Ofițerul declară fără ezitare.

— Spada.

D'Amboise rosti cu voce joasă.

— Vreți probabil să muriți ca un pui de găină în frigare.

Ofițerul îl privi de sus.

— Vreți să mă înspăimîntați, sau încercați să fiți spiritual ?

— Nici una nici alta, replică d'Amboise candid. În asemenea cazuri fac pariuri cu prietenii. Încercăm să ghicim care va fi primul organ atins al învinsului.

Ofiţerul zîmbi cu trufie.

— De obicei lovesc în inimă.

— Faţă de înfăţişarea dumneavoastră avantajoasă, nu mă îndoiesc că inimile tuturor femeilor vă cad la picioare. Inima prietenului meu Gerald Sunderland e învăluită într-o carapace de oţel.

— Poartă platoşe pe sub cămaşe ? întrebă ofiţerul cu ironie.

— Nu. Arma lui e cea mai eficace platoşe.

— Voi avea grijă să sfărîm acest mit al invincibilităţii prietenului dumneavoastră. Vă rog să-mi aşteptaţi cîteva clipe martorii. Veţi stabili împreună locul şi ora întîlnirii. Aş prefera zorii acestei zile.

Delegaţii căpitanului Duffailly, doi ofiţeri din gardă, îşi făcură în curînd apariţia. După prezentările de rigoare, căzură de acord ca duelul să aibă loc în Bois de Boulogne la şapte de dimineaţă. Arma aleasă de ofensat : spada.

— Mai avem deci opt ore la dispoziţie, spuse Gerald alene, după ce i se aduseră la cunoştinţă condiţiile duelului. Pînă atunci să petrecem.

— Mergem la Tivoli ?

— Nu. Rămînem pentru Alain. Vreau să-l aplaudăm. Pe urmă ne luăm zborul...

Făcîndu-şi anevoie loc prin îmbulzeală, Gerald şi grupul său se îndreptară spre marele salon, unde începuse să se desfăşoare „Baletul celor patru sezoane". Apariţia lui Alain în postura unei suple şi aeriene divinităţi a pădurii fu salutată cu aplauze frenetice de grupul lui Gerald. Graţia şi eleganţa cu care executa măiestre „entrechats", „fouettés", „sauts de chat", „temps de flèche" cuceri asistenţa. Aplauzele izbucniră spontan, la scenă deschisă.

— Abia acum înţeleg expresia „a avea dansul în sînge", rosti Gerald cu admiraţie.

Tînărul d'Orsay era în extaz.

— E într-adevăr deasupra oricărui elogiu, exclamă el.

Baletul se încheie într-o apoteoză de aplauze. Pînă şi cei mai afectaţi snobi abandonară „spleen"-ul lor de paradă şi bătură din palme.

În vreme ce *Mademoiselle* Leverde de la Théâtre Français se urca pe podium, spre a recita o odă în cinstea

Bourbonilor, contele de Challais se apropie de Gerald. Challais își ștergea transpirația de pe frunte cu o batistă de dantelă.

— De cînd te caut, Gerald, îi șopti el, afectînd — pentru galerie — o mimică plină de încîntare, ca și cînd ar fi vorbit despre spectacolul de balet care abia se încheiase. Fii atent, ești urmărit de agenții lui Anglès. Chiar el m-a avertizat. Vestea proiectatului tău duel cu Duffailly a făcut vîlvă. Camarazii lui Duffailly afirmă că ai fi bonapartist. Te rog să faci imposibilul ca duelul tău cu ofițerul din gardă să se încheie fără vărsare de sînge. Nu da ocazie agenților lui Anglès să intervină. Bietul prefect e într-o situație penibilă. Obligațiile lui față de mine se ciocnesc cu ordinele primite din partea ducelui de Berry. Fii prudent, Gerald. Nu te lăsa atras în cursă. Nu vreau să le dăm satisfacție dușmanilor. Labouchère, Hope, Baring, Rotschild, Laffitte ar fi încîntați să te vadă după zăbrele. Casa noastră ar rezista cu greu unei asemenea lovituri.

Gerald îi zîmbi cu indulgență și simpatie.

— Nici o teamă, *Monsieur*. Voi ști să păzesc renumele Casei noastre.

Challais suspină, ridică neputincios din umeri, și se topi în mulțime.

Gerald și grupul său se îndreptară spre ieșire. În trecere prin hol, se întîlniră cu Rotschild, care se întreținea cu miniștrii Decazes și Roy.

— Plecați atît de devreme, *Monsieur* Sunderland ? îl întrebă amfitrionul. Vreți să faceți probabil *la tournée de grands ducs ?*

— Ca să fiu sincer, *chèr Monsieur* de Rotschild intenționez să încheiu această agreabilă noapte, supînd într-o tavernă din cartierul Saint-Antoine. La dumneavoastră e atîta lume bună, încît nu-ți mai poți trage sufletul.

— Eleganța dumneavoastră vestimentară va face notă discordantă într-o tavernă, zise amfitrionul.

Gerald se înclină.

— Vă rog, nu vorbiți despre eleganța mea. Chiar dacă modestia dumneavoastră va fi să sufere, trebuie să fac o remarcă. Rar mi s-a întîmplat să întîlnesc o persoană căreia să i se potrivească mai bine acest frac *à l'imbécile*.

Amfitrionul clipi des. Şi cei doi miniştri se priviră stingheriţi. Fracul *à l'imbécile* reprezenta ultima expresie a modei masculine. Chipul în care Gerald o asociase cu persoana gazdei putea da naştere la interpretări echivoce. Gerald salută cu un gest larg pe baron şi pe cei doi miniştri, apoi se retrase urmat de însoţitorii săi.

În aceeaşi noapte, Roy, ministrul de finanţe, declară într-un grup de prieteni :

— Am asistat la o întîlnire între fiul unui modest negustor din ghetoul Frankfurtului, proaspăt înnobilat de împăratul Austriei şi descendentul direct al regilor Ciprului şi Ierusalimului. Dintre cei doi, credeţi-mă că ultimul a fost cel mai mitocan.

Ministrul nu rostise nume. Şarada nu era însă greu de dezlegat. James de Rotschild văzuse lumina zilei într-un ghetou, iar Gerald Sunderland număra printre strămoşii săi pe Guy de Lusignan suveran al Ciprului şi pe Hugues III de Poitiers Lusignan, rege al Ierusalimului.

Gerald şi prietenii săi dădură o raită prin cîteva săli de bal populare, Tivoli d'Hiver, Salon de Mars, Prado, Grande Chaumière d'Hiver, încheindu-şi turneul într-o tavernă de mîna a treia din Place de la Bastille. Toţi tinerii băură pe întrecute. Cu excepţia lui Gerald care voia să-şi păstreze mintea limpede şi reflexele intacte.

La şapte şi jumătate sosiră la Bois de Boulogne. Duelul se desfăşură fără incidente. De patru ori Gerald făcu să sară spada din mîna rivalului. Omul acesta e diabolic, şopteau între ei martorii lui Duffailly, în vreme ce urmăreau şerpuirea şuierătoare a lamei lui Gerald. În cele din urmă acesta lăsă spada în jos.

— Continuarea duelului în aceste condiţii ar fi un asasinat.

Duffailly era vînăt de ruşine şi de furie. Un civil îmberb reuşise să-l facă de rîs pe el, căpitan în garda regală şi spadasin de forţă.

— Eu sînt cel ofensat şi, în consecinţă, cer continuarea duelului cu pistoalele, rosti el gîfîind.

Un ofiţer aduse o casetă cu două pistoale încărcate. Se luminase bine de ziuă. O cioară zbura pe deasupra unui copac din apropierea grupului de oameni. Gerald luă un

pistol, ochi pasărea și trase. Cioara păru să facă un salt, apoi se prăbuși ca o piatră la pămînt.

Gerald plasă revolverul în casetă.

— Pe țintă fixă trag și mai bine, spuse el calm.

Atrași de zgomotul detunăturii, un grup de inși îmbrăcați în paltoane lungi, de un gris pămîntiu și înarmați cu bastoane noduroase, țîșniră de după un pîlc de arbori și se repeziră spre cei doi dueliști.

— Poliția ! strigă șeful indivizilor cu paltoane cenușii.

Gerald îi întîmpină fără să se tulbure.

— Ce poftiți ?

Căpetenia polițiștilor se proțăpi în fața lui.

— V-ați duelat ! Ați contravenit legilor în vigoare.

Gerald îl privi cu insolență.

— Faci afirmații gratuite, *Monsieur*. Aici n-a avut loc nici un duel. Am făcut exerciții de tragere la țintă. Verificați armele din casetă. Veți constata că s-a tras numai cu una din ele. Cealaltă e încărcată. Eu am doborît o cioară din zbor. Prietenului meu, căpitanul Duffailly, i-a venit rîndul să-și arate măiestria.

Șeful polițiștilor aruncă o privire întrebătoare asupra lui Duffailly.

— *Monsieur* Sunderland are perfectă dreptate, rosti căpitanul după o scurtă ezitare.

Bărbatul în palton cenușiu își puse bastonul sub braț și se apropie de caseta cu pistoale.

— Îmi permiteți să le examinez, zise el cu asprime.

— Vă rog, replică Duffailly.

Insul se plecă în fața evidenței.

Nu se trăsese decît cu un singur pistol.

Era atît de înciudat că nu putea dovedi flagrantul delict, încît uită să se mai uite și după spade. De altfel, unul dintre ofițeri avusese grijă să le ascundă sub ampla sa manta.

Polițiștii se retraseră plouați, după ce șeful lor formulă o foarte vagă scuză.

— Am impresia că am fost urmăriți, spuse Duffailly. Se întoarse spre Gerald. Vă rog să primiți felicitările mele. V-ați descurcat foarte bine. Îi întinse mîna. Aș vrea să considerăm incidentul închis.

Gerald zîmbi și îi strînse mîna.

— Sînteţi un ochitor de forţă, *Monsieur* Sunderland, rosti căpitanul luînd din casetă al doilea pistol şi trăgînd asupra unei păsări pe care o trăsni din zbor. La tir, însă, mă pricep şi eu puţin.

Toţi cei de faţă izbucniră în rîs.

D'Amboise ridică mîna.

— *Messieurs,* propun să încheiem aceste exerciţii, ciocnind un pahar de şampanie.

— La ora asta ar trebui să plecăm la cazarmă, spuse Duffailly. Vom face totuşi o excepţie. Propunerea dumneavoastră, *Monsieur* d'Amboise, nu poate fi refuzată. În cel mai rău caz, noi ofiţerii, ne vom alege cu cîte un ordin observator. Acest dezagrament va fi precumpănit de plăcerea cinstirii în compania dumneavoastră a duelului de azi...

Jules Lafont, fostul şef al serviciului de informaţii al Casei Sunderland, debarcă la Nantes la 22 ianuarie 1820. Trei zile mai tîrziu sosi la Paris. La locuinţa lui de pe Rue de Lille îl aştepta un mesaj. Amaury de Challais îl poftea la sediul Băncii Sunderland, pentru a discuta chestiuni de cea mai mare importanţă.

În primul moment, Lafont fu ispitit să nu răspundă invitaţiei. Modul în care Henry Sunderland îl demisese din funcţiile sale îl rănise sufleteşte. După serviciile aduse în atîtea rînduri Casei Sunderland, s-ar fi aşteptat la un tratament mai bun. Ingratitudinea este însă una din trăsăturile oamenilor aflaţi în situaţii înalte. Lafont nu avusese niciodată a se plînge de Richard Sunderland. Acesta îl răsplătise acoperindu-l cu bani şi onoruri. Din nefericire Casa Sunderland încăpuse pe mîini nedemne.

La un moment dat, îi trecuse prin minte să se retragă la ţară şi să-şi ronţăie în linişte veniturile banilor capitalizaţi în ultimii ani. Apoi îşi zisese că era prea tînăr spre a se dedica sihăstriei. Abia trecuse de patruzeci de ani. L-ar fi ispitit o călătorie de plăcere în Italia. Atîta vreme cît fusese în serviciul lui Richard Sunderland, cutreierase Europa şi cele două Americi într-un tempo atît de rapid, încît niciodată nu avusese timp să se delecteze cu peisajele mereu noi, perindate prin faţa ochilor.

Într-un rînd îl fulgeră chiar ideea să-şi ofere serviciile poliţiei secrete franceze sau austriece. Îndoielile îl frămîntau tocmai cînd se hotărî să răspundă invitaţiei lui Challais. Contele îl poftise la locuinţa sa din Rue de Varenne şi nu la bancă, deoarece voise ca această întrevedere să fie apărată de orice publicitate.

Reşedinţa directorului Băncii Sunderland de la Paris era o clădire impozantă, în stil Louis XIII, cu ferestre înalte, pereţi de cărămidă aparentă şi fronton bogat împodobit. Faţada era pusă în valoare de o grădină italienească bine întreţinută.

Lafont sosi pe înserat. Challais avea invitaţi la cină. Manevră însă în aşa fel, încît să se izoleze cu Lafont într-o seră, alăturată de salonul în care oaspeţii se delectau cu diverse „hors d'oeuvres", înainte de a se aşeza la masă.

Challais îşi exprimă dezaprobarea faţă de concedierea lui Lafont.

— Ingratitudinea, continuă el, este apanajul oamenilor meschini şi Henry Sunderland este un ilustru reprezentant al acestei categorii de indivizi.

Lafont îi mulţumi pentru cuvintele sale de simpatie.

— Acum trebuie să-mi găsesc un rost. Nu pentru că aş fi lipsit de mijloace. Am avut grijă să-mi asigur ziua de mîine.

— Vă înţeleg. Sînteţi un om activ. Trîndăvia vă repugnă. Depinde însă numai de dumneavoastră să vă reluaţi atribuţiunile în cadrul Casei Sunderland.

— Asta nu, ripostă Lafont. Mi-ar fi imposibil să mai lucrez pentru Henry Sunderland.

— M-am gîndit la altă formulă, zise amfitrionul. Gerald Sunderland este gata să vă primească în serviciul său, în aceleaşi condiţii ca şi în trecut. Cînd i s-a adus la cunoştinţă demiterea dumneavoastră şi-a manifestat energic indignarea.

Lafont se înclină.

— Sînt flatat de această ofertă. Dacă aş accepta, i-aş crea însă complicaţii. Şi-ar atrage animozitatea fratelui său.

Challais schiţă un gest de nepăsare.

— Gerald Sunderland nu se teme de animozitatea nimănui.

— Oh ! exclamă Lafont plăcut surprins. Îi apreciez spiritul de independență. Henry este totuși șeful familiei și în această calitate...

Challais atinse cu precauțiune floarea cu petale roze, de ceară, a unui cactus de proporții impresionante.

— Nu-l cunoașteți pe Gerald Sunderland.

Lafont ridică din umeri.

— Poate că aveți dreptate. Dosarul său personal este foarte subțire. Comportarea sa rezervată nu mi-a permis să culeg elemente suficiente care să-i reliefeze caracterul înclinărilor. În afară de unele excese neglijabile, inerente tinereții...

Challais îl privi uluit.

— I-ați întocmit dosarul ?

— Și lui și fraților săi. Din ordinul direct al defunctului nostru patron.

Uimirea îl făcu pe Challais să-și piardă graiul. Abia după cîteva momente reuși să îngaime :

— Nu cumva am și eu dosarul meu ?

— Toate persoanele cu funcții de conducere în cadrul Casei Sunderland, inclusiv dumneavoastră, au dosare în arhiva secretă.

— Din ordinul marelui patron ?

— Exact. Voia să-și cunoască bine colaboratorii.

Challais aspiră o priză de tabac.

— Ce idee ciudată ! Nu mi-aș fi închipuit una ca asta. Și dosarele unde sînt păstrate la ora actuală ?

— Cele mai multe la New York.

— Presupun că dosarele acestea cuprind nu numai fațetele trandafirii ale personajelor respective...

— Adevărat. Cuprind și fațete mai întunecoase. Unele — aș îndrăzni să spun — sînt de-a dreptul inavuabile.

Challais căzu cîteva clipe pe gînduri.

— Ați afirmat că cele mai multe dosare se află la New York.

— Întocmai.

— Dar celelalte ?

— Celelalte — cele mai importante — se află asupra mea. Cînd am plecat de la New York am avut grijă să le iau cu mine. Nu m-am încumetat să le las pe mîna noului şef al serviciului de informaţii, rosti Lafont calm.

Challais îl privi lung.

— Şi... printre acestea se află şi... dosarul meu ?

— Da.

— Extraordinar ! Aţi fi putut să le folosiţi.

Lafont îl privi cu simpatie.

— Aş fi putut. Dar n-aş fi făcut-o. Păstrez o anumită onestitate profesională.

Challais îşi şterse cu batista perlele de sudoare de pe frunte.

— Şi cam ce ştiţi despre mine ?

Lafont îl privi cu simpatie.

— Oh, nimic grav. Puteţi fi liniştit.

— Ce înţelegeţi prin „nimic grav" ?

Vizitatorul ridică braţele cu indulgenţa unui preot deprins cu cele mai grave spovedanii.

— Eh, doi copii din flori, cîteva amante, unele tranzacţii marginale... pe cont propriu...

Challais rotunji alarmant ochii.

— Şi defunctul nostru patron cunoştea toate aceste... fapte şi... tranzacţiile marginale ?

— Da. Le cunoştea.

— Şi ? Ce spunea ?

— Nimic. Îşi păstra gîndurile pentru el.

— Şi acum ce aveţi să faceţi cu dosarele ?

— Am să le predau noului meu patron. Lui Gerald Sunderland.

Challais zîmbi cu fineţe.

— Dacă le-aţi folosi în scopuri — ca să zic aşa — personale, aţi obţine apreciabile avantaje materiale.

— Am obţinut avantaje şi mai mari, fiind corect faţă de omul care m-a înţeles, m-a preţuit şi m-a ridicat.

— *Monsieur* Lafont, daţi-mi voie să vă exprim admiraţia mea.

— N-aveţi pentru ce. Vă ţin dosarul la dispoziţie.

— Mulţumesc. Păstraţi-l pentru Gerald, rosti Challais cu virtuoasă dezinteresare.

— Nu doriți să eliminăm unele... piese ?

— Credeți că ar fi... cazul ?

— Nu-l cunosc îndeajuns pe Gerald Sunderland, replică Lafont. Pe Richard Sunderland nu-l speria nimic.

Challais suspină ușor.

— În privința aceasta, cred că Gerald îl întrece.

Lafont rosti cu filozofie :

— Eh, legea progresului. Ar fi îmbucurător dacă legea aceasta s-ar aplica și în cazul dinastiei Sunderland. Pînă în prezent, Henry, Robert și Charles nu par să urmeze o curbă ascendentă.

Challais își scutură cîteva fire de tutun de pe jaboul de dantelă.

— Gerald a preluat de zece zile conducerea Casei Sunderland, potrivit dispozițiilor testamentare ale părintelui său. În acest timp a negociat cu reprezentanții Prusiei un împrumut în condiții draconice pentru aceștia.

— Hm, frumos !

— Documentul final a fost semnat ieri. Tot ieri a încheiat și o convenție cu revoluționarii spanioli. De data aceasta nescrisă. Le furnizează armament, încălcînd oprelistele guvernului de la Paris și — ceea ce e mai grav — ale corifeilor Sfintei Alianțe.

Lafont fluieră admirativ. Interjecția aceasta nepotrivită cu atmosfera aristocratică a palatului Challais trecu neobservată față de interesul deosebit al naratiunii.

— Din ce în ce mai frumos ! exclamă el încîntat. Henry n-ar fi îndrăznit. Charles ar fi încheiat-o, poate, fără să-și dea seama de consecințe. Iar Robert ar fi temporizat, pînă cînd una din tabere ar fi triumfat, făcînd inutilă perfectarea tranzacției. Am impresia că Gerald este o perfectă replică a tatălui său.

— N-aș spune acest lucru, răspunse Challais gînditor. După cîte am putut să-mi dau seama, Gerald are o personalitate și mai complexă. Caut să-l analizez și nu reușesc. Mă depășește. Cuprinde cu ușurință cele mai dificile și variate probleme. Cînd îi expun cîte o afacere complicată, despre care nu i-am mai vorbit pînă atunci, am surpriza să constat că de la primele cuvinte se familiarizează cu întreaga chestiune, ridicînd obiecțiuni sau oferind soluții

pe care eu le studiam de multă vreme, fără a le formula cu aceeaşi limpezime.

Lafont se feri să-i explice sursa acestor vaste cunoştinţe pe care Gerald şi le însuşea din rapoartele lui Bertaut. cu mult înainte de a-i fi expuse de Challais.

— În prezent, continuă amfitrionul, tratează cumpărarea fabricii de tunuri de la Creusot. Este impresionat de analele acestei turnătorii, care furniza tunuri armatei franceze încă de pe vremea lui Ludovic al XIV-lea.

Lafont se scărpină după ureche.

— După cîte ştiu şi bietul Ludovic al XVI-lea a fost unul din acţionarii acestei fabrici.

— Este adevărat. Pînă la 1815, Creusot a furnizat tunuri Franţei. De atunci fabricarea de armament a fost sistată. Gerald vrea să cumpere fabrica.

— De ce n-o face ?

— Pentru moment, banca noastră din Paris nu dispune de fonduri suficiente. Sîntem angajaţi într-o serie de împrumuturi acordate pe termen lung unor state care abia reuşesc să-şi plătească dobînzile. Pe de altă parte avem de încasat de la statul francez peste două sute de milioane. Din nefericire, ministrul de finanţe este în imposibilitatea de a onora aceste creanţe. Zilele acestea, la o recepţie, m-a luat deoparte şi mi-a declarat că guvernul intenţionează să lanseze un nou împrumut. Că un grup de bancheri, printre care Ouvrard, Hope, Rotschild şi Labouchère, ar fi convenit să-l sprijine. Şi că ar fi încîntat dacă ar obţine şi colaborarea noastră. A avut grijă să aureasca nada spunîndu-mi că, datorită acestui împrumut, statul consolidat financiarmente va fi în sfîrşit în stare să-şi achite pe tranşe obligaţiile faţă de Casa noastră.

— Cum pentru moment nu dispuneţi de fonduri, continuă Lafont, nu veţi putea sprijini împrumutul.

— Aţi sesizat perfect situaţia, *Monsieur* Lafont.

— Şi în acest caz ?

— Prestigiul nostru va ieşi serios ştirbit.

Lafont îşi sprijini coatele de braţele fotoliului.

— De ce n-aţi solicitat concursul băncii noastre de la Londra ? Anthony Temple e un om înţelegător.

— Temple nu poate lua hotărîri fără autorizaţia New Yorkului. Nu uitaţi că dirijează numai provizoriu Casa Sunderland din Anglia.

Lafont îşi freca gînditor mîinile.

— Şi Henry Sunderland vă face sistematic obstrucţie. Nu-i aşa ?

— Întocmai. Vrea să lovească în Gerald, şi nu-şi dă seama că aceste măsuri au repercursiuni asupra activităţii întregii Case Sunderland.

— Imbecilul ! exclamă Lafont.

— Să sperăm că la viitoarea conferinţă de la Londra, Gerald va obţine controlul Angliei.

Lafont rămase cu privirile aţintite asupra focului din cămin. Challais îi respectă meditarea. Într-un tîrziu, vizitatorul rupse tăcerea.

— Poate că vom reuşi să-l impunem...

Challais zîmbi.

— Îmi place acest „vom reuşi". Pare să exprime acceptarea unei oferte pe care v-am făcut-o la începutul acestei întrevederi.

Lafont îi întinse mîna.

— Vă rog să transmiteţi patronului dumneavoastră că sînt gata să-mi reiau funcţia în primire.

Challais îi strînse mîna.

— Gerald Sunderland va primi cu satisfacţie răspunsul dumneavoastră. V-aş ruga să i-l daţi personal.

— Îi stau la dispoziţie.

— Perfect. Mîine de dimineaţă puteţi să-mi faceţi o vizită la bancă ?

— Desigur.

— Am să vă comunic cu această ocazie ziua şi ora cînd vă poate primi. Şi acum să ne întoarcem la ceilalţi invitaţi. Cred că abia aşteaptă să se aşeze la masă...

Contele de Challais nu se înşelase cînd îl caracterizase pe Gerald drept o „personalitate complexă". Fiul întemeietorului dinastiei Sunderland era prin definiţie un revoltat. Din instinct, şi poate şi din spirit de contradicţie, era ostil autorităţilor constituite. Fiindcă Bourbonii ocupau din nou tronul Franţei, adoptase faţă de ei o atitudine de

frondă. Dacă Bourbonii s-ar fi aflat în exil, le-ar fi arătat poate bunăvoinţă. Napoleon detronat şi exilat la Sfînta Elena îi inspira simpatie. Metternich, campionul Europei conservatoare, îl irita. Talleyrand căzut în dizgraţie îi trezea interesul. Îşi justifica această preferinţă prin sprijinul pe care fostul şef al diplomaţiei imperiale îl acordase întotdeauna Casei Sunderland.

Aceste simpatii şi antipatii instinctive nu puteau decît să-l deservească în activitatea sa de om de afaceri. Richard Sunderland subordona preferinţelor sale intereselor Casei Sunderland. Gerald era în schimb omul impulsurilor. Din fericire pentru el, inteligenţa-i superioară şi o logică desăvîrşită, bazată pe raţionamente seci, matematice, îl împiedicau să se lase antrenat în acţiuni contrarii intereselor Casei sale. Această continuă luptă între ceea ce ar fi vrut să facă şi ceea ce trebuia să facă, îl costa lungi şi istovitoare procese de conştiinţă.

Deşi i se adusese la cunoştinţă observaţia puţin măgulitoare pe care ministrul de finanţe Roy o făcuse la adresa sa în seara balului, Gerald se prefăcuse a nu-i fi ajuns la ureche acest lucru şi se arătase amabil faţă de ministru, cu prilejul unei întîlniri ulterioare. Aceasta nu însemna că îi iertase remarca. Avea însă de gînd să i-o plătească la timpul şi în condiţiunile alese de el. Pentru Roy ar fi fost mai puţin supărătoare rănirea într-un duel, decît o înfrîngere politică. Gerald prefera a doua alternativă, fiindcă aceasta implica distrugerea adversarului.

Din instinct, Gerald nu avea încredere în oameni. Pe toţi îi socotea duşmani. Şi motivele nu lipseau. Fraţii săi vitregi vedeau în el un rival. Bancherii parizieni se străduiau să doboare Casa pe care el o dirija. Guvernanţii se temeau de forţa lui economică. Aristocraţii îl considerau transfug, fiindcă făcea parte din tagma bancherilor, aceşti exponenţi ai burgheziei în plină ascensiune. Burghezii îl detestau căci vedeau în el pe nobilul care îndrăznea să încalce un domeniu rezervat prin definiţie clasei lor. Sărăcimea îl ura fiindcă era firesc să urască pe un stîlp al plutocraţiei. Colaboratorii şi subalternii îl furau, străduindu-se să cîştige mult, dar să muncească puţin. Femeile încercau să-l speculeze, iar prietenii — sau cei care se intitulau prieteni — nu erau în realitate decît

niște paraziți. Numai Alain Dunois făcea excepție, căci trăia numai pentru arta sa.

În relațiile lui cu femeile, Gerald devenise un cinic, un amoral, un demn reprezentant al acelor „dandies" lipsiți de iluzii, care făceau din dragoste un sport și din viață o experiență seacă, fără semnificație.

Mademoiselle Virginie Letellier nu înțelesese acest lucru. Nu pe degeaba *Madame* d'Abrantés spunea despre ea că este frumoasă ca o madonă și proastă ca o gîscă. *Mademoiselle* Letellier socotise că Gerald se bătuse în duel cu Montrailles spre a-i dovedi marea lui dragoste. Această presupunere o hrănise cu iluzii disproporționate cu propriile ei posibilități de seducție. Ajunsese pînă acolo încît își închipuise că Gerald nu va ezita să o ia în căsătorie. La urma urmei ar fi preferat să devină ducesa de Lusignan decît să rămînă la infinit amanta ducelui de Berry. Spre penibila ei surprindere, Gerald încetase s-o mai viziteze după moartea lui Montrailles. La început intrigată, mai tîrziu rănită în vanitatea ei, încercase să-l recîștige, scriindu-i că îl așteaptă și că numai pe el îl iubește sincer. Gerald îi răspunsese trimițîndu-i un triplu colier de perle, un enorm buchet de flori și un bilet, prin care o încunoștința că noile și multiplele lui ocupații nu-i mai îngăduiau s-o frecventeze, așa cum înclinările lui îl îndemnau s-o facă.

Virginie Letellier resimțise din plin afrontul. Hotărîse să treacă la represalii. Se gîndise chiar să ceară unuia dintre admiratorii ei să-l provoace pe Gerald la duel. Nu găsi însă nici un amator care să-i facă gustul. Înciudată de aceste eșecuri, care puneau vîrf spulberării visului ei matrimonial, făcu un ultim și suprem pas. Mărturisi totul ducelui de Berry, dar cu anumite corective menite să o plaseze în postură de victimă. Îi spuse că Gerald Sunderland era ucigașul lui Montrailles. Izbucnind apoi într-un plîns isteric i se plînse că tînărul acesta destrăbălat abuzase de inocența ei, împletind în jurul pretinsului viol o poveste fantasmagorică. Credul, Berry făgădui să o răzbune.

A doua zi chemă la Tuileries pe Anglès, prefectul poliției. Bondoc, lat în spate, cu picioare scurte, curbate, Berry

se plimba dintr-un capăt într-altul al biroului, tunînd împotriva lui Gerald Sunderland, care-şi permisese să ucidă pe un ofiţer de gardă. Ordonă imediata anchetare a cazului şi arestarea asasinului.

Fără să se tulbure, prefectul îl încunoştinţă că cercetările poliţiei în această afacere erau complete şi că Montrailles căzuse într-un duel purtat după toate regulile codului de onoare. Ofiţerul ofensase grav pe adversarul său, astfel încît o ieşire pe teren devenise inevitabilă.

Ducele replică bătăios că edictele regale sancţionau duelurile.

Prefectul îşi permise să facă o rectificare :

— Duelurile purtate între civili, *Monseigneur*. Militarii sînt exceptaţi.

— Gerald Sunderland este civil, scrîşni ducele, izbind cu pumnul în masă.

— Mă iertaţi, *Monseigneur*. Adversarul lui Gerald Sunderland a fost militar.

— Şi ?

— Privilegiul ofiţerilor se extinde şi asupra civililor cu care se duelează.

— Argumente avocăţeşti. Sunderland trebuie să-şi primească pedeapsa.

Anglès ridică din umeri.

— Legile mă împiedică să iau măsuri directe. Voi sesiza pe procurorul regelui.

— Ce mai aşteptaţi, *Monsieur le Préfet ?*

— Ezit, *Monseigneur*. Cred că nu este înţelept să dăm amploare acestui caz.

— De ce ? şuieră interlocutorul, vînăt de mînie.

— Numele Alteţei-Voastre a fost rostit în legătură cu acest duel...

— Numele meu ? A îndrăznit cineva ?

— Din nefericire, *Monseigneur*.

— Arestaţi-l imediat ! porunci furios ducele.

Prefectul ridică neputincios mîinile.

— Charta mă împiedică, *Monseigneur*. Drepturile individuale...

— Destul ! zbieră ducele, apropiindu-se ameninţător de prefect.

Anglès se înclină, încreţind sprîncenele.

— Îmi permiteţi să mă retrag, *Monseigneur*.

— Am să rezolv personal această chestiune, *Monsieur le Préfet*, rosti ducele cu dispreţ. La nevoie îl voi provoca la duel pe acest Gerald Sunderland. Făcu o pauză. Mă tem însă că voi deroga.

Anglès replică foarte calm :

— Gerald Sunderland este duce de Lusignan-Valois. Vă amintesc un precedent. Contele d'Artois, unchiul Înălţimii-Voastre s-a bătut în duel cu prinţul de Condé, fără să deroge.

— Bine. Voi aviza, *Monsieur le Préfet*. Puteţi pleca.

Anglès se înclină adînc şi părăsi încăperea.

Palatul Tuileries...

În 1789, revoluţia a izgonit monarhia de la Versailles. Regele Ludovic al XVI-lea şi familia sa au fost strămutaţi cu mare alai la Tuileries. Cu alte cuvinte, acolo li s-a fixat domiciliul obligator, pînă în ziua în care revoluţia în plin marş avea să-i strămute din nou la închisoarea Le Temple, apoi să-i catapulteze sub tăişul ghilotinei.

În locul Bourbonlor escamotaţi de revoluţia care voia să înzestreze o dată pentru totdeauna Franţa cu instituţiile republicane, un locotenent corsican scund, slăbuţ şi palid, a urcat treaptă cu treaptă scara măririlor şi, într-o bună zi, revoluţionarii de ieri au constatat stupefiaţi că au un nou suveran. Pe împăratul Napoleon I, instalat la Tuileries.

Palatul Tuileries avea un trecut glorios. Servise drept reşedinţă şi lui Ludovic al XIV, Regele Soare. Împăratul Napoleon înţelegea să-şi integreze dinastia imperială în şiragul de dinastii care se perindaseră pe tronul Franţei.

Se pare însă că palatul Tuileries purta ghinion. Poate că fantoma suveranului decapitat bîntuia galeriile şi apartamentele imperiale, aducînd blestem cumplit asupra intrusului care avusese cutezanţa să-şi stabilească reşedinţa între zidurile palatului părăsit în chip atît de tragic de ultimul rege al Franţei. Sigur este că imperialul locatar al palatului Tuileries, după ce a dictat legile sale Europei prosternate, s-a pomenit printr-un fantastic joc

al destinului locatar al unei cocioabe igrasioase din insula Sfînta Elena.

În Franţa secătuită de războaie, îngenuncheată, umilită, Bourbonii s-au înapoiat călări pe tunurile ocupanţilor englezi, austrieci, ruşi şi prusieni. Firea omenească e ciudată. Parizienii — nu toţi, destui însă spre a face atmosferă — l-au primit cu un entuziasm delirant pe Ludovic al XVIII-lea, fratele suveranului decapitat. Aclamaţii, binecuvîntări, lacrimi de bucurie, cîntece regaliste scandate de mii de voci, iluminaţii nocturne, retrageri cu torţe. „E uimitor cu cîtă fericire au primit francezii propria lor înfrîngere", spunea un călător englez aflat pe cheiurile Senei în aceste zile de efervescenţă.

Domnea într-adevăr o mare efervescenţă. Medalia mulţumirii generale avea şi revers. Bonapartiştii se încăierau cu regaliştii. Jacobinii, ţinuţi în frîu de poliţia imperială, ridicau din nou capul. Trupele învingătorilor îşi făceau de cap. Cazacii îşi uscau rufele spălate întinzîndu-le pe împrejmuirea de fier forjat a palatului Tuileries, în care regele Ludovic al XVIII-lea se instalase cu toată pompa cuvenită augustei sale persoane. Pelerinele albe ale cavaleriştilor austrieci inundau Parisul. Arcul de Triumf era despuiat de ornamentele care aminteau victoriile lui Napoleon. Mareşalul Blücher ordonase dinamitarea podului Jéna, fiindcă numele acestuia comemora o umilitoare înfrîngere a prusacilor. Numai intervenţia personală a lui Wellington şi a ţarului Alexandru determinase pe Blücher să renunţe la măsura sa.

În Franţa se instalase Teroarea Albă, replică regalistă a Terorii Jacobine instituite în 1793 de Robespierre. Partizanii împăratului exilat erau trecuţi prin tăişul săbiei. Conspiraţiile şi represiunile sîngeroase se ţineau lanţ. „Trebuie să vărsăm cîteva picături de sînge, ca să scutim mai tîrziu ţara de torente de sînge", declarau cu cinism regaliştii.

Trupele învingătorilor masate în Franţa, spre a preveni o renaştere din cenuşă a vulturului imperial sau o răbufnire revoluţionară, îşi făceau mendrele, aşa cum şi-au făcut de altfel toţi ocupanţii străini, în toate timpurile şi pe toate meleagurile.

Îngroziți de „binefacerile" ocupației, francezii au pus mînă de la mînă și au cumpărat cu bani grei evacuarea trupelor străine, care curățiseră țara mai strașnic decît un nor de lăcuste. La operațiile de strîngere ale fondurilor au participat, firește, și bancherii. Și afaceristul Ouvrard și parvenitul James Rotschild și nelipsiții Baring, Sunderland, Labouchère și Hope, care adulmecau de la distanță afacerile bune și se avîntau asupra profiturilor, precum corbii asupra hoiturilor. Îmbuibați cu aur, ambalat sub eticheta „despăgubiri de război", ocupanții s-au înapoiat în țările lor, regretînd că nu-și mai puteau prelungi fructuoasa ședere în Franța. Și bancherii s-au ales cu mult aur, pe care au lipit însă alte etichete : „comisioane", „dobînzi", „beneficii", „rabaturi". Locuitorii Franței, și învinși și jefuiți au rămas să-și lingă rănile și să-și strîngă cureaua la pantaloni.

Regele Ludovic al XVIII-lea s-a văzut în sfîrșit stăpîn în țara și în palatul său. O stăpînire oarecum precară. Poporul se arăta foarte puțin disciplinat, iar la Tuileries umblau acum două fantome. Și a regelui fără cap și a împăratului detronat. Două fantome care nu-l lăsau să doarmă pe actualul suveran. Decapitarea fratelui său îl obseda, amintindu-i că i se putea întîmpla oricînd același lucru. Iar simpla prezență a fostului împărat în insula Sfînta Elena îi părea tot atît de amenințătoare ca și o sabie atîrnată deasupra capului. Se spunea că Napoleon e muribund. Aceasta nu-l liniștea. Se putea foarte bine ca totul să nu fie decît o manevră abilă spre a i se înșela vigilența.

Ludovic al XVIII-lea era încolțit de o frică tenace, insidioasă, de coșmar. Excesele ultraregaliștilor — partizanii săi — îi primejduiau tronul, fiindcă generau riposte violente din partea adversarilor regimului. Îl obseda posibilitatea unui război civil. Pentru a preveni calamitatea, se străduia să tempereze patimile politice, să modereze spiritele, să creeze o atmosferă de împăciuire, de concordie, singura susceptibilă să-i consolideze regimul. Ludovic al XVIII-lea nu era lipsit de bun-simț. Trăia însă pe un vulcan. Era încredințat că palatul Tuileries purta ghinion locatarilor lui. S-ar fi înapoiat la Versailles, dar palatul

acela de basm, care simboliza absolutismul regal, nu era compatibil cu monarhia constituţională inaugurată de el. Ludovic al XVIII-lea se afla într-o situaţie falsă. Din nefericire pentru el, nu putea remedia acest lucru. Bunele lui intenţii erau zădărnicite de familia sa şi de anturaj. Uneori lăsa treburile publice să meargă de la sine. *Après moi le déluge !*

O unitate din garda „des Cent Suisses" străbătea cu muzica în frunte galeriile palatului Tuileries. Încadra lacheii în livrele aurite care purtau pe braţe cu grav ceremonial imense tăvi de argint cu mîncăruri pentru rege. Majordomul, îmbrăcat în catifea roşie şi cu o baghetă de abanos în mînă, conducea cortegiul.

Ostaşii din garda regală, de straje la uşi, dădeau onorul. Gentilomii întîlniţi pe traseu se opreau şi salutau. În măreaţa sală de mîncare a palatului masa regelui era împodobită cu cea mai frumoasă argintărie, cu flori, porţelanuri fine, cristale bizotate. Ofiţeri în uniformă de paradă, curteni în costume de gală aşteptau sosirea suveranului.

Cortegiul îşi făcu solemn apariţia. Tăvile cu mîncare erau orînduite pe două bufete imense. Muzica încetă să mai cînte. Personalul de serviciu se mişca într-o tăcere deplină, făcînd ultimele pregătiri.

Uşa care răspundea spre apartamentele regale se deschise. Maestrul de ceremonii intră plin de gravitate, izbi de trei ori în parchet cu bastonul său de abanos şi anunţă cu emfază :

— Regele.

Cîteva clipe mai tîrziu păşi pragul suveranului Franţei. Perucă impecabil pudrată, frunte îngustă, obraji rotunzi şi trandafirii ca burta unui purcel de lapte, guşă triplă, revărsată peste jaboul de dantelă fină, pîntece enorm, barat de cordonul Ordinului Saint Esprit, picioare umflate de gută, diforme ca nişte butuci. Mergea legănîndu-se, asemenea unei raţe îndopate. Numai ochii îi scăpărau de vioiciune şi şiretenie.

Îl urma fratele său, contele d'Artois, care purta titlul de *Monsieur*. În tinereţe fusese un libertin fără pereche.

Vîrsta îl cuminţise. Ca şi femeile de moravuri uşoare care devin puritane după ce-şi pierd farmecul tinereţii, contele d'Artois căzuse la mania religioasă. Era sever, întunecat, de o gravitate care atingea ridicolul. Liberalii, care nu-l puteau suferi, spuneau că are un cap de berbec aristocrat. Contele d'Artois reprezenta reacţiunea sub forma ei cea mai extremistă. Căpetenie ocultă a ultraregaliştilor şi instrument al bisericii, preconiza desfiinţarea Constituţiei şi instaurarea absolutismului regal.

Fiul său mai mare, ducele d'Angoulême, era un timid lipsit de voinţă şi de personalitate. Soţia sa, Marie-Thérèse, fiica lui Ludovic al XVI-lea şi a lui Marie-Antoinette, o fiinţă înăcrită, aspră, rigidă, îl domina cu totul. Fratele ducelui d'Angoulême, ducele de Berry, era un nevropat care-l imita în atitudini şi maniere pe Napoleon. Umbla cu capul între umeri, cu mîinile la spate ; gesturile lui erau bruşte, vorbirea repezită. Se credea un strateg înnăscut. Deşi era însurat cu o femeie agreabilă, plină de viaţă, se înhăita cu toate dansatoarele de la Operă. Frecventa de predilecţie bordelurile ordinare. Violent, brutal, de o vulgaritate căutată, pe care o socotea indispensabilă unui adevărat soldat, se arăta drept un înverşunat duşman al regimului imperial. După înfrîngerea lui Napoleon la Waterloo, ducele de Berry, aflîndu-se într-un grup de curteni, perora înfierbîntat de mînie : „Mareşalii ar trebui să fie hăituiţi ca nişte fiare. Cel puţin opt dintre ei ar merita să fie spînzuraţi". Informat de declaraţile nepotului său, Ludovic al XVIII-lea îl mustrase : „Te poftesc să te linişteşti. Nu vreau să compromit existenţa dinastiei din cauza ta. Dacă mai continui să te dai în spectacol cu asemenea declaraţii groteşti, te izgonesc din Paris". Altădată, ducele de Berry înfuriat pe un colonel din garda regală, îi smulsese epoleţii. Ofiţerul, surescitat de acest afront, pusese mîna pe sabie. Regele, care era întîmplător de faţă, îl apucase de braţ : „Colonele, nepotul meu ţi-a luat epoleţii aceştia fiindcă ştia că ţi-i pregătisem pe cei de general". În primele zile ale Restauraţiei, Fouché declarase cu scîrbă prietenului său Thibaudeau : „Nu poţi să-ţi închipui cît de imbecil e contele d'Artois. Fiii săi nu sînt mai prejos. Cu excepţia lui Ludovic al XVIII-lea, toţi Bourbonii sînt nişte cretini"...

În ziua aceea regele se așează satisfăcut la masă. Buna lui dispoziție se datora lecturii raportului cotidian întocmit de prefectul de poliție asupra întîmplărilor diverse din capitala Franței. Regele, un mare amator de lecturi picante, gusta cu deosebire relatarea amănunțită și colorată a celor mai scabroase scandaluri și atentate la moravuri. Îl încîntau îndeosebi rapoartele poliției secrete asupra perversiunilor sexuale ascunse ale înaltelor personaje. Divulgarea acestor fapte ar fi mînjit cu noroi nume cu rezonanțe ilustre. Regele avea însă grijă ca aceste informații să nu vadă niciodată lumina publicității.

Prefectul Anglès nu uitase să-i relateze nici vizitele ducelui de Berry la *Mademoiselle* Virginie Letellier și nici complicațiile acestei legături, care angajau persoane atît din anturajul familiei regale, cît și din lumea finanțelor. Numele lui Gerald Sunderland era menționat în treacăt. Prefectul Anglès înțelegea să pregătească abil terenul, pentru a nu fi luat prin surprindere de vreo intervenție a ducelui de Berry pe lîngă rege.

Ca de obicei, suveranul onora mîncărurile alese, servindu-se copios și golind farfuriile cu un zel demn de o cauză mai bună. Curtenii care aveau permisiunea să asiste la această importantă ceremonie gastronomică exclamau cu respectuoasă minunare :

— Uitați-vă ! Douăzeci de păstrăvi, zece cotlete de berbec, cinci fazani și nenumărate trufe preparate în șampanie ! Napoleon nu era în stare să săvîrșească asemenea isprăvi !

— Regele nostru are o poftă de mîncare proverbială. Este un autentic Bourbon.

— Adevărat. Sub raportul acesta nu e cu nimic mai prejos de strălucitii săi înaintași. Și cu cîtă eleganță decupează păsările...

— Eleganță și artă...

— Da, da, decupajul acesta este o adevărată operă de artă...

Între servicii, regele înfiripa frînturi de conversație cu unii convivi. Literatura era subiectul său preferat. Dar marea lui plăcere era să-și pună interlocutorii în încurcătură. Expresia întunecată a ducelui de Berry îi aminti raportul prefectului de poliție.

— Pari indispus, dragul meu. Te roade ceva ?

Nepotul îl privi bănuitor. Solicitudinea regelui era suspectă.

— Mă indispune îndrăzneala bonapartiştilor, Sire, rosti ducele cu ură. Au ajuns să ne înfrunte pe faţă. Chiar aici în palat...

Contele d'Artois, fratele regelui, interveni sentenţios :

— Nu e de mirare. Cînd la cîrma ţării se află un guvern de incapabili...

Ludovic al XVIII-lea zîmbi ironic.

— Ştiu că Decazes nu ţi-e agreabil. Dar a-l acuza de incapacitate...

Contele d'Artois replică înţepat :

— Cer scuze. Nu trebuia să uit că *Monsieur* Decazes e preferatul Majestăţii-Voastre.

Regele rosti cu bonomie.

— Ei, da, nu greşeşti. Cel puţin Decazes e francez. Preferaţii dumitale erau Blücher şi Wellington. Ai fi fost încîntat să îi ai acum în Franţa.

— În orice caz, armatele de ocupaţie ne garantau securitatea. Feream ţara de...

— Ţara ? Dinastia, vrei să spui. O dinastie care se sprijină pe baionete străine... În sfîrşit, nu e momentul şi nici locul să discutăm asemenea chestiuni.

Buzele contelui d'Artois se strînseră cu scîrbă.

Regele se întoarse spre nepotul său :

— Vorbeai de bonapartişti, rosti el cu afectată amabilitate. Te-a supărat vreunul în mod special ?

Ducele de Berry se servea tocmai cu piept de fazan, din tava prezentată de un lacheu.

— Un ofiţer de gardă a fost ucis în duel de un bonapartist.

— Te referi la Montrailles ?

— Da, Sire.

— Se ştie cine l-a ucis ?

— Gerald Sunderland, Sire.

Regele începu să rîdă. Un rîs molcom, potolit.

— Gerald Sunderland simpatizant bonapartist ! Ridicol. Tatăl său mi-a împrumutat sume mari pe cînd mă aflam în exil, la Hartwell. Sume pe care nu i le-am restituit nici pînă astăzi. Şi mulţi, foarte mulţi cavaleri ai Ordinu-

lui Saint Louis își datorează existența subsidiilor primite de la Richard Sunderland.

— M-am referit la fiul lui, Sire.

— Mă oboseşti. Evită pe viitor să te pui în situaţii penibile. În afacerea Montrailles bonapartismul n-are nici un amestec. O ştii mai bine decît mine. Prefer să o dai uitării.

— Este un ordin, Sire ?

— Da. Un ordin.

Ducele de Berry îşi plecă ochii în farfurie. Se abţinea greu să nu explodeze.

Discuţia purtată cu voce joasă fusese acoperită de acordurile unei mici orchestre, care executa în surdină „gavottes", „menuets", „gigues", într-un stil „ancien régime", aşa că gentilomii şi personalul de serviciu nu putuseră prinde decît frînturi de fraze, al căror înţeles era greu de reconstituit.

Ducele de Berry nu avea de gînd să cedeze. Dacă nu-i erau îngăduite mijloacele legale, va acţiona pe căi deturnate. Gerald Sunderland trebuia pedepsit. Nici protecţia regelui şi nici complicitatea lui Anglès, nu-l puteau feri de mînia ducelui. Berry era hotărît să obţină satisfacţie.

Către sfîrşitul lui ianuarie, contele şi contesa Sunderland-Montorgueil sosiră la Paris pentru cîteva zile. Robert venea de la Viena şi se afla în drum spre Londra, unde fusese convocat de şeful familiei. Îl mai însoţeau doi secretari, un medic, primul său consilier juridic, baronul Oskar von Dittensdorff, un majordom, două cameriste, cinci valeţi, trei bucătari cu ajutoarele respective, precum şi personalul afectat conducerii caleştilor şi îngrijirii cailor. Pentru toată această lume, la care se adăugau bagajele multiple şi proviziile, fuseseră necesare douăzeci de trăsuri mari, încărcate pînă la refuz.

Robert moştenise înclinarea tatălui său pentru fast şi ceremonial. Richard se folosise însă de aceste artificii spre a se impune într-o lume în care semnele opulenţei exterioare aveau o mare însemnătate. Pentru Robert, în schimb, pompa aceasta devenise un element indispensabil vieţii.

La Paris, descinse la palatul de Chaulnes din Faubourg Saint-Germain, pe care îl putea folosi orice membru al familiei Sunderland.

Lui Robert îi repugna să facă o vizită lui Gerald, la palatul Lusignan. Nu uita că Gerald nu era decît un frate vitreg, un bastard intrat pe uşa din dos în familia Sunderland. Printr-o ironie a soartei, acest bastard era mai bogat decît copiii legitimi ai lui Richard Sunderland, deoarece pe lîngă porţiunea care îi revenea din succesiunea părintelui lor comun, se alesese şi cu numele şi averea familiei Lusignan-Valois.

Pe de altă parte, protocolul nu-i permitea nici lui Gerald să facă primul pas, deoarece Parisul constituia fiefuł său. Robert ar fi găsit o soluţie de mijloc. Să facă o vizită în Place Vendôme, unde avea de discutat unele chestiuni financiare care interesau în egală măsură băncile din Paris şi Viena ale Casei Sunderland. Procedeul ar fi fost abil, însă lipsit de eleganţă. Gerald nu trebuia indispus acum, în preajma şedinţei de la Londra. Robert nădăjduia să obţină conducerea Casei Sunderland din Anglia. Şi orice sprijin din afară îi era necesar. Activitatea sa din Viena nu-l mai mulţumea. Era prea redusă faţă de posibilităţile lui.

Hotărî să şi-l apropie pe Gerald. Ca orice om politic în preajma alegerilor, trebuia să deschidă o campanie în vederea cîştigării de partizani şi indirect, de voturi. La şedinţa de la Londra, o alianţă între Robert şi Gerald ar precumpăni autoritatea lui Henry, sprijinit probabil de Charles.

Întemeietorul dinastiei Sunderland nu spusese degeaba despre Robert că este „diplomatul familiei". Robert îşi înăbuşi deci antipatiile, şi a doua zi după sosirea sa la Paris se înfăţişă la palatul Lusignan. Gerald lipsea de acasă. Încîntat de această împrejurare, Robert lăsă o carte de vizită şi se înapoie la reşedinţa sa pariziană. Nu trecu pe la bancă unde l-ar fi putut întîlni fără nici un ceremonial pe Gerald, pentru a-l obliga să-i întoarcă vizita la palatul de Chaulnes. Voia să îşi asigure o întrevedere între patru ochi cu fratele său vitreg. La bancă, Challais n-ar fi lipsit de la discuţii şi Robert se ferea de prezenţa acestui vulpoi bătrîn.

Calculele sale nu-l înşelară. În după-amiaza următoare, Gerald se prezentă la paltul de Chaulnes. Robert îl întîmpină cu tot ceremonialul, deşi nu punea mare preţ pe înţelepciunea acestui tinerel căruia abia îi mijise mustaţa. Îi dădu o frăţească acoladă. Înfăţişarea lui Gerald îl surprinse. Nu-l mai văzuse de cîţiva ani. Băieţandrul de atunci se transformase într-un bărbat foarte tînăr încă, dar cu prestanţă şi cu o licărire în ochi care dădea de bănuit.

„N-o să-l manevrez prea uşor, reflectă Robert, în vreme ce-l măsura din ochi.

Îl conduse în salonul japonez, unde Sandra lua ceaiul în compania unei doamne între două vîrste, de o miopie pronunţată, ce-şi mînuia lornionul cu aceeaşi dezinvoltură cu care un dirijor îşi mînuieşte bagheta.

Şi Sandra încercă o surpriză cînd îl văzu pe Gerald. Rezonanţele sufletului ei răspundeau însă unor considerente estetice cu implicaţii de o natură intimă. Adolescentul insignifiant de ieri se maturizase, cîştigînd o aură de vitalitate triumfătoare, un farmec plin de prospeţime, o forţă magnetică irezistibilă.

Gerald se înclină cu graţie şi eleganţă.

Sandra îi întinse mîna albă, aruncîndu-i pe sub gene priviri languroase. Robert îşi dădu imediat seama că soţia sa căzuse în transă. Aceste manifestări, pe care Sandra nici nu încerca să şi le mai ascundă, îl lăsau indiferent. Frecvenţa şi transparenţa lor îl căliseră.

Pentru prima oară în viaţă, aceste mărturii vizibile ale impresionabilităţii ei amoroase îi dădură ideea să le canalizeze în sensul intereselor lui. Gerald, cucerit de feminitatea Sandrei, i-ar deveni un instrument docil în lupta pentru cîştigarea supremaţiei asupra celorlalţi conducători ai Casei Sunderland. Renunţă însă imediat la acest gînd. Nutrise întotdeauna un mare dispreţ faţă de bărbaţii dispuşi să se folosească de soţiile lor pentru a obţine avantaje în carieră.

Doamna între două vîrste — Lady Caroline Ashby — examina critic pe Gerald prin lentilele lornionului. După un timp rosti cu interes :

— Chipeş băiat, *dear* Sandra. Se întoarse spre Gerald. *Jeune komme,* mă faci să-mi regret tinereţea pierdută. Dacă aş fi avut douăzeci de ani mai puţin, aş fi încercat să te cuceresc. Cred că aş fi reuşit. Eram tot atît de frumoasă ca şi Sandra.

Cuvintele Ladyei Caroline Ashby nu erau lipsite de un vag echivoc. Aluziile străvezii la frumuseţea Sandrei puteau da naştere la felurite interpretări. Lady Caroline Ashby juca rolul unei foarte indulgente mijlocitoare sau lansa o nadă pe cont propriu ?

Gerald cunoştea reputaţia Sandrei. N-ar fi evitat s-o folosească. Poate că prin intermediul ei va obţine la Londra sprijinul lui Robert. Se întrebă dacă Robert nu-şi făcuse aceleaşi calcule. Gîndurile acestea se perindau prin mintea lui în vreme ce-şi sorbea ceaiul. Cele două femei se întreceau să-i placă. Lady Ashby încerca să-l captiveze cu intelectul şi experienţa ei. Poate că în tinereţe repurtase unele succese. Acum însă lupta ei avea ceva jalnic. Această dublă solicitare — din partea Sandrei şi a Ladyei Ashby — crea lui Gerald o stare de satisfacţie, de omnipotenţă. În fond le dispreţuia pe amîndouă. Se ofereau cu atîta nerușinare încît îl scîrbeau. Îşi ascundea însă adevăratele sentimente. Ascultă sporovăiala celor două femei cu politicoasă atenţie.

Robert savura, cu beatitudinea unui rafinat gastronom, un *fruit-confit* admirabil, preparat de bucătarul său. Sub această aparenţă inofensivă, urmărea plin de curiozitate evoluţia relaţiilor dintre interlocutorii săi. Pe Sandra încetase de mult să mai fie gelos. În schimb, sentimentul acesta îl încerca acum faţă de Gerald. Gerald dispunea astăzi de toate avantajele tinereţii pe care el le pierduse definitiv.

Se termină şi ceaiul.

Robert ceru Sandrei şi Ladyei Caroline Ashby permisiunea de a se retrage cîteva clipe cu Gerald. Aveau de discutat afaceri — lipsite de interes pentru urechile lor deprinse numai cu melodia complimentelor. Cuvintele lui deghizau, sub o eleganţă desuetă, un dispreţ adînc pentru două fiinţe preocupate numai de dragoste. Sandra avea cel puţin scuza că abia depăşise treizeci de ani. Lady Caroline Ashby, cu reţelele ei de riduri, amintea o iapă

bătrînă, îngenuncheată, care se prezintă la startul unei curse de obstacole în concurenţă cu nişte bidivii de rasă pură, ce respiră tinereţea prin toţi porii.

Îşi conduse musafirul într-un salon decorat în stilul Adam, atît de preţuit în acea epocă. Pe o măsuţă rotundă de mahon, sculptată şi cu picioarele terminate în formă de gheare, îi aştepta o sticlă cu vin de Malaga, două pahare şi o tavă cu *petits fours glacés*.

Cu o cordialitate ostentativă, Robert îi vorbi despre greutăţile întîmpinate la Viena, despre orizonturile înguste oferite oamenilor de afaceri din Europa Centrală.

— Nu am la dispoziţie capitaluri suficiente pentru a întreprinde operaţii de mare anvergură. Henry nu-mi acordă nici un sprijin. Zeci de milioane de dolari zac neproductive în tezaurul băncii noastre de la New York.

— Ştiu, răspunse Gerald. Carenţa lui Henry ne pune într-o stare de inferioritate faţă de concurenţii noştri.

Robert socoti că sosise momentul să tatoneze terenul asupra viitoarei conferinţe de la Londra.

— Dacă poziţia mea ar fi mai puternică, aş putea să mă împotrivesc politicii de economii meschine impusă de Henry.

Gerald prinse aluzia, dar se prefăcu a nu o înţelege.

— Ai dreptate. Henry nu e la înălţimea misiunii sale. Şeful Casei Sunderland trebuie să aibă vederi largi, concepţii cu un caracter de universalitate... da, da, nu exagerez, universalitate. Nu trebuie să ne rezumăm numai la emisfera occidentală...

Robert îl privi bănuitor. Tinerelul acesta îşi cam luase avînt. Trebuia moderat. Bineînţeles, cu diplomaţie.

Gerald îşi formase o opinie puţin trandafirie despre interlocutorul său. „Diplomatului familiei“ i s-au tocit îndrăzneala, spiritul de iniţiativă, abilitatea de a evolua în culisele lumii politice şi financiare europene, reflecta el critic. Poate că obezitatea îi îngreuia nu numai corpul, dar şi spiritul.

Cei doi fraţi se priveau cu făţişă bunăvoinţă. Fiecare voia să-l convingă pe celălalt de simpatia sa. În realitate se spionau reciproc. Fiecare se străduia să descifreze gîndurile interlocutorului. Gerald se aşteptase să aibă de-a face cu un diplomat format la şcoala lui Machiavelli.

Robert însă îl deziluzionase. Convorbirea cu Gerald procura lui Robert o surpriză neplăcută. Crezuse că va găsi un interlocutor naiv, lipsit de imaginație și de pricepere, pe care să-l învîrtească după voie. Spre stupefacția sa, Gerald ascundea sub o aparentă ingenuitate un dinamism primejdios și o lipsă de scrupule alarmantă.

În seara aceea se despărțiră ca doi buni prieteni. A doua zi de dimineață, Robert făcu o vizită în Place Vendôme. În cursul unei ședințe la care participară Challais și consilierii pentru Europa ai lui Gerald, discutară o serie de măsuri care să asigure o dezvoltare a colaborării dintre Băncile Sunderland din Viena și Paris.

Cu acest prilej, Gerald comunică fratelui său că intenționa să deschidă o bancă la Berlin. Robert nu primi cu bucurie această inițiativă. Socotea Europa Centrală — inclusiv Prusia — domeniul său rezervat. Făcu însă *bonne mine pour mauvais jeux* și făgădui sprijinul său noii bănci. Gerald îi mulțumi, dar în sinea lui își promise să nu accepte nici un fel de amestec în organizarea și funcționarea băncii de la Berlin. Prusia trebuia să intre în sfera lui de influență.

Ședința se încheie într-o atmosferă cordială. În seara aceea, Gerald și Challais fură invitați la un dineu de către Robert, care înțelegea să-și menajeze pe viitori aliați. Sandra plasă pe Gerald în dreapta ei. Printre oaspeți se afla și Lady Caroline Ashby.

A doua zi de dimineață, Robert și familia sa plecară la Londra. Deși conferința convocată de Henry urma să aibă loc abia în aprilie, Robert înțelegea să-și netezească terenul printr-o serie de contacte cu factorii determinanți ai Casei Sunderland din Anglia, în cap cu Geoffrey Horncastle, ultimul colaborator de seamă — în viață încă — al întemeietorului dinastiei.

Înaintea conferinței de la Londra, Gerald hotărî să facă o vizită la Berlin, spre a pune bazele Băncii Sunderland din capitala Prusiei. Fixase data plecării în prima zi a lui februarie. Avea să fie însoțit de Challais, de primul său consilier juridic Radiguet, de consilierul pentru Europa Centrală și supranumerar de Alain Dunois, pentru care

Gerald reușise să obțină un concediu lung de la directorul Operei, în schimbul unor subsidii discrete. Alain refuzase să demisioneze din corpul de balet al operei.

— Iartă-mă, Gerald dar am să-ți fac o mărturisire. Mă tem de prieteniile celor mari. Favoriții de azi sînt îndeobște dizgrațiații de mîine. Dacă într-o zi n-am să-ți mai fiu pe plac și ai să mă izgonești, ce-am să fac ? Baletul Operei reprezintă nu numai împlinirea mea în artă, dar și asigurarea existenței. Nu pot să renunț la balet.

Pe Gerald nu-l indispusese împotrivirea lui Alain. Era încă într-o fază în care admitea opiniile contrare ale altora. Căută o soluție care să rezolve situația lui Alain o dată pentru totdeauna. Să ceară concedii directorului Operei, ori de cîte ori voia să-și ia prietenul în călătorie, era nu numai fastidios, dar și jenant.

Într-o dimineață chemă în biroul său pe Jules Lafont. Noul șef al serviciului de informații se înfățișă dornic să facă o demonstrație a talentelor și priceperii sale. Clipi însă uluit cînd noul său patron îi încredință misiunea de a organiza un corp de balet.

— Iertați-mă, Sir, dar nu mă pricep la balet. În viața mea n-am avut de a face...

Gerald îl întrerupse, ridicînd mîna.

— Îți cunosc activitatea, *Monsieur* Lafont. De aceea ți-am și solicitat serviciile. Un om cu resursele dumitale poate îndeplini orice serviciu. Țin foarte mult să dispun de un corp de balet propriu. Mi-ar face plăcere ca în maximum treizeci de zile să fie constituit.

Lafont se înclină.

— Am înțeles. În privința condițiilor financiare...

— Discuți cu Challais. Îți va pune la dispoziție orice sumă. Nu te justifici decît față de mine. Gerald zîmbi. Să nu te surprindă dorința mea. Contele Rasumovsky, un prieten al tatălui meu, dispunea nu numai de un corp de balet, ci și de o trupă de actori, cu care-și distra invitații. Și Orlov și Potiomkin aveau cîntăreții, balerinii și actorii lor. Contele Rasumovsky a mers pînă acolo, încît a dat un sat cu două sute cincizeci de locuitori în schimbul unei trupe de actori.

Lafont formulă o ultimă și timidă obiecție.

— În Rusia Caterinei cea Mare, Sir, şi actorii şi cîntăreţii şi balerinii erau robi.

— Şi curţile princiare occidentale aveau artiştii lor proprii, care nu erau robi, stărui Gerald. Bach, Schütz, Haendel, Beethoven, sînt tot atîtea exemple care pledează în favoarea teoriei mele.

Lafont înclină capul în semn de asentiment.

— Prea bine, Sir. Dorinţa dumneavoastră va fi îndeplinită.

— *Monsieur* Dunois va fi vedeta masculină a corpului de balet, preciză Gerald.

— Un ultim detaliu, Sir. Cîte persoane aţi dori să cuprindă această trupă ?

— Treizeci, patruzeci, indiferent. Poţi eventual depăşi acest număr. Gerald suspină satisfăcut. După înapoierea mea de la Londra, aş vrea să asist la primul spectacol.

— Voi face tot posibilul, Sir.

Gerald rămase cîteva clipe gînditor.

— Trupa aceasta de balet nu va rămîne neproductivă.

Lafont încreţi sprîncenele.

— Pardon ?

— Da, da. Trupa nu va da reprezentaţii numai pentru mine şi pentru prietenii mei. Asemenea lux nu şi-l poate permite azi decît Marele Mogul. Voi organiza spectacole pentru public. Poate va fi nevoie să închiriezi sau să cumperi o sală. Nu numai că vom scoate costul întreţinerii trupei, dar vom realiza şi beneficii.

Lafont era din ce în ce mai uluit. „Omul acesta e în stare să scoată bani pînă şi din cele mai ridicule fantezii. Cred că tatăl său nu s-ar fi gîndit niciodată să organizeze şi să comanditeze trupe de balet."

În aceeaşi zi Lafont avu o convorbire cu Challais despre ultimul capriciu al tînărului patron.

— Mă întreb dacă este numai un capriciu şi dacă în realitate corpul acesta de balet nu reprezintă concluzia unor calcule metodice.

Challais suspină.

— Nu ştiu ce să zic. Concepţia lui utilitaristă mă surprinde. Pentru un tînăr nobil...

Lafont replică fără să stea la gînduri.

— Gerald Sunderland nu este un tînăr nobil oarecare. Coboară din Richard Sunderland. Oamenii aceştia sînt predestinaţi...

Challais rîse.

— Cred că şi în momentele de abandon în braţele unei femei, gîndul îi fuge la beneficii. E formidabil.

Rîse şi Lafont.

— Nu m-am văzut pînă azi în postura unui impresar artistic. A trebuit să se ivească Gerald Sunderland ca să mă transforme din lup în oaie. Omul acesta a început să mă sperie.

— Aceeaşi senzaţie o încerc şi eu, mărturisi Challais. Spre ruşinea mea...

— De ce spre ruşinea dumneavoastră ?...

Challais ridică din umeri.

— Cînd ajungi la o anumită vîrstă, cînd ai o experienţă în urma ta, cînd rezultatele activităţii din trecut te îndrituiesc la o anumită încredere în propriile-ţi forţe, te simţi oarecum stingherit, dacă nu ruşinat, cînd dai peste un tînăr care te domină, te striveşte cu personalitatea lui. Şi Gerald are o personalitate foarte complexă. Este un cuceritor cu apucături piraterești...

— Toţi cuceritorii au apucături piraterești, indiferent dacă se numesc Alexandru, Napoleon sau Law, îl întrerupse Lafont.

— Şi în acelaşi timp, îşi continuă Challais ideea, este şi un Mecena... Un îndrăgostit de frumos, un protector al artelor şi al artiştilor.

Aspiră o priză de tutun.

— Nu cred însă că Mecena şi-ar fi pus prietenii să-i plătească spectacolele de balet, de cîntec şi de poezie cu care-şi împodobea petrecerile...

Spre deosebire de Robert, care în deplasările sale se înconjura de un fast regal, Gerald punea accentul pe rapiditate. Pentru el şi suita sa nu folosea mai mult de două sau trei trăsuri, care circulau însă cu o iuţeală remarcabilă pe itinerarii studiate atent, cu cai de schimb

proprii distribuiți pe traseu, astfel încît călătoria să nu sufere întreruperi.

Gerald avea șase săptămîni la dispoziție pentru a-și încheia misiunea berlineză. Optimist, încrezător în puterile lui, aștepta cu nerăbdare să-și încerce puterile cu vulpoii de la Berlin. Împrumutul prusac fusese o lovitură de maestru. Înființarea unei Bănci Sunderland în capitala Prusiei avea să-i confirme capacitatea în cele mai spinoase afaceri. Pentru Gerald toate aceste tratative, manevre și lucrături de culise constituiau un joc cu atît mai pasionant, cu cît era presărat de primejdii și curse de tot felul.

Pentru Challais, în schimb, călătoria aceasta era un coșmar. În primul rînd Gerald luase hotărîrea înființării noii bănci fără să aștepte aprobarea New Yorkului. Și aceasta putea da naștere la nenumărate complicații. Challais cunoaștea susceptibilitatea șefului Casei Sunderland. Challais se străduise în van să explice tînărului și impetuosului său patron că inițiativa sa risca să provoace o explozie cu urmări imprevizibile. Cuprins de o adevărată frenezie, Gerald grăbise plecarea și luase toate măsurile ca operațiile tehnice legate de înființarea băncii să se desfășoare într-un ritm cît mai rapid.

Deosebit de însoțitorii săi, care priveau această călătorie ca pe o corvoadă, Gerald era plin de încîntare. Curios ca un copil, admira peisajele rustice și citadine cu patetica lor poezie hibernală. Karlsruhe, Heidelberg, Darmstadt, Frankfurt, Bad Nauheim, Alsfeld, Eisenach, Weimar reprezentau pentru el nu numai numiri cu rezonanțe germanice ale unor localități care se perindau de-a lungul unui itinerar oarecare, ci aglomerări de oameni și mai ales de clădiri cu un pronunțat parfum medieval. Traversase astfel o puzderie de state în miniatură — regate, principate și orașe libere — care alcătuiau mozaicul Confederației Germanice, această hibridă creație a Congresului de la Viena.

În mai toate localitățile prin care trecu, Gerald observă totodată și o agitație stranie : patrulările de trupe, grupurile de tineri care se formau ca din senin și se risipeau la apariția agenților de poliție, graba cu care erau anulate

gazetele din mîinile vînzătorilor, tonul ridicat al discuțiilor surprinse prin hanuri, grija cu care unii oameni se strecurau pe lîngă ziduri aruncînd în jur priviri bănuitoare, ostilitatea nedeghizată a țăranilor față de echipajele somptuoase, cu embleme nobiliare pictate sau gravate pe portierele trăsurilor.

La Jena, Gerald și însoțitorii săi asistară la un spectacol penibil. Prînzeau într-un han, „Der fliegende Reiter", cu vederea spre o piațetă pătrată, înconjurată cu case înalte, arhaice. Vizavi de ferestrele hanului se ridicau zidurile cenușii ale unei clădiri înguste cu patru etaje și cu o poartă masivă de lemn de stejar, încastrată sub un arc împodobit cu capete de animale sălbatice sculptate în piatră. Circulația era destul de redusă pentru acea oră din zi. La capătul piațetei își făcură apariția patru soldați în uniforme albastre, cu arma pe umăr, conduși de un subofițer și de un individ cu mutră patibulară, îmbrăcat în haine civile.

Cei șase oameni se opriră în fața porții de lemn, în care civilul bătu autoritar cu pumnul. Le deschise o bătrînică stafidită și timidă. Fără să-i dea vreo explicație, civilul împinse poarta și intră în curte, împreună cu însoțitorii săi. Poarta grea se închise cu zgomot în urma lor.

În fața casei cu pricina se formă la repezeală un grup compact de oameni, care așteptau să vadă ce se întîmplă. Alți curioși îi îngroșară rîndurile. În curînd, piața se umplu pe jumătate cu oameni ieșiți parcă din pămînt.

Clienții din sala de mîncare a hanului încetaseră să se mai ospăteze. Toți se uitau cu încordare spre ferestrele dincolo de care se înălța casa cu ziduri cenușii.

Gerald schimba cu însoțitorii săi priviri nedumerite. În sala hanului, atît de zgomotoasă pînă atunci, nu se mai auzea decît sfîrîitul fripturilor din bucătărie.

La un moment dat, poarta masivă de stejar se deschise și în pragul ei apăru tipul în haine civile. Aruncă o privire rea asupra oamenilor adunați în fața casei. În urma lui se ivîră militarii, cu armele în mînă, încadrînd pe un bătrînel gîrbovit, cu părul alb ieșind de sub borurile pălăriei mari, și cu un palton negru, prea lung pentru corpul

lui sfrijit. În aceeaşi clipă mulţimea începu să tălăzuiască. Se auziră huiduieli şi fluierături ascuţite. Subofiţerul arunca priviri îngrijorate. De undeva apăru o berlină vastă, trasă de doi cai voinici, roibi. Trăsura îşi făcu anevoie loc prin mulţime şi opri în dreptul soldaţilor care încadrau pe bătrîn.

Civilul cu mutră patibulară îşi împinse prizonierul în trăsură, apoi se urcă alături de el. Se urcă şi subofiţerul şi doi soldaţi. Alţi doi se căţărară pe locurile din spatele trăsurii, rezervate îndeobşte servitorilor. Echipajul se urni, însoţit de un cor de huiduieli. Vizitiul dădu bice cailor. Roţile hurducăiră pe caldarîmul de piatră. Un tînăr se agăţă de căpăstrul cailor încercînd să-i oprească. Vizitiul îl plesni cu biciul peste obraz. Soldaţii de pe locurile din spate îndreptară armele spre mulţime. Tînărul îşi duse mîinile la obrazul învineţit de arsura biciului, dînd drumul căpăstrului. Oamenii se traseră din calea trăsurii care porni în trap întins, părăsind piaţa.

Mulţimea rămase un timp în faţa casei cu ziduri cenuşii. Bărbaţii discutau şi gesticulau furioşi. Apoi începură să se risipească. În sala de mîncare a hanului, clienţii îşi reluară fără entuziasm ocupaţiile gastronomice.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă Gerald pe un bărbat între două vîrste, cu o cravată verde înfăşurată sub gulerul înalt al fracului.

Interpelatul îl privi bănuitor. Se întreba, probabil, dacă cel care i se adresase nu era agent provocator. Accentul străin al lui Gerald îi dădu curaj.

— A fost arestat un profesor de la facultatea noastră. E al cincilea. Şi mulţi studenţi sînt arestaţi.

— De ce ?

Bărbatul cu cravată verde se temu să vorbească mai mult.

— Eh, fricţiuni politice.

Se întoarse spre însoţitorii săi, arătînd astfel că nu dorea să mai prelungească convorbirea.

Gerald nu stărui. Era contrariat, dar nu-şi manifestă nemulţumirea. Alain fusese puternic impresionat de această scenă.

— Ce barbarie ! rosti el printre dinţi.

Challais nu-şi părăsise nici o clipă calmul. În timpul revoluţiei văzuse multe scene asemănătoare. Ajunsese a le privi cu un fel de filozofie a resemnării. Socotea inutil să se împotrivească mersului firii.

— Aceste arestări trebuie să fie urmarea asasinării lor Kotzebue.

Alain îl privi întrebător.

— Cine a fost Kotzebue ?

Maître Radriguet zîmbi cu indulgenţă. Ignoranţa artiştilor nu-l mira. Cazul Kotzebue făcuse vîlvă în lumea întreagă.

Challais explică lui Dunois, cu acea silinţă pe care o depun dascălii faţă de elevii limitaţi :

— Kotzebue a fost un scriitor ultrareacţionar, agent al lui Metternich. Se spune că ar fi jucat şi rolul de informator al ţarului. Un student de la Universitatea din Giessen, pe nume Sand, incitat probabil de teoriile lui Karl Follen, un doctrinar radical, partizan al Republicii şi apostol al tiranicidului, l-a asasinat pe Kotzebue. Sand a fost întemniţat. Spre surprinderea şi consternarea autorităţilor, au început să sosească din toate colţurile Germaniei sute de scrisori care felicitau pe asasin.

— Dacă aş fi ştiut de treaba asta, i-aş fi trîntit şi eu o felicitare, rosti cu convingere Alain.

Limbajul său vulgar contrasta cu înfăţişarea-i elegantă.

— Lucrurile nu s-au oprit aici, continuă Challais. Puţin timp după aceea, un student în farmacie, din Nassau, a încercat să asasineze pe un înalt demnitar. Aceste două crime şi exaltarea crescîndă a tineretului universitar i-au furnizat lui Metternich prilejul de a convoca o ligă a principilor germani, îndreptată împotriva revoluţionarilor. Asociaţiile studenţeşti printre care şi faimoasa „Burschenschaft“ de aici, de la Jena, au fost desfiinţate, societăţile de gimnastică — oficine ale ideilor antimonarhiste — dizolvate, şi astfel s-a ajuns la arestările din ultima vreme.

— Ticăloşii ! exclamă Alain. Metternich e un individ odios.

— Mai încet tinere, îl povăţui *Maître* Radiguet. Nu uita că trăim sub imperiul Sfintei Alianţe. Şi după celelalte

toate ne mai aflăm și în Germania. Cred că nu ți-ar place să împarți soarta bătrînului profesor. *Monsieur* Sunderland, cu toate milioanele lui, n-ar reuși să te scoată din pușcărie.

Tonul doctoral al lui Radiguet îl irită pe Alain.

— Sînt cetățean francez !

— Aceasta nu-ți va folosi la nimic, declară avocatul. Fii sigur că regele Franței nu va interveni spre a te elibera din temnițele prusace. Are alte griji mai serioase.

Clienții de la mesele învecinate trăgeau cu urechea la această convorbire purtată în limba lui Voltaire. „Poate că vreunul din ei cunoaște franceza", își zise Gerald, care nu disprețuia prudența. Porunci secretarului său, Julien Lefèvre, un tînăr blonduț din cale-afară de zelos, să achite nota de plată.

Un sfert de oră mai tîrziu, se aflau în trăsura care-i ducea spre Berlin, în trapul întins al cailor...

Tratativele din capitala Prusiei se desfășurară în condiții mulțumitoare. Regatul prusac avea nevoie arzătoare de bani. Înființarea unei bănci cu un mare capital și cu un aport de credite pe termen lung era în măsură să învioreze economia țării.

Gerald obținu condiții optime din partea guvernului. Dubla lui calitate de bancher și purtător al unui înalt titlu nobiliar îi deschise cele mai exclusive și aristocratice saloane din Berlin. În secolul XVIII un duce de Lusignan-Valois fusese ambasador la Berlin. Amintirea lui stăruia și acum în mintea prusacilor.

Tînărul reprezentant al Casei Sunderland era primit cu aceeași plăcere la reședința cancelarului prinț von Hardenberg, exponentul politicii liberale și de independență față de Austria, cît și în palatul Marelui Șambelan, generalul von Wittgenstein, fost comandant suprem al armatelor aliate ale Rusiei și Prusiei în 1813 și exponentul nobilimii feudale.

După o zi grea, de laborioase tratative la Ministerul de Finanțe și de umblet prin Berlin, în căutarea unui local merit să adăpostească sediul băncii, Gerald se înapoie la

hotelul său de pe Unter den Linden, cu gîndul să se culce devreme. Invitaţiile care-l aşteptau pe o tavă, aşezată la vedere pe masa din camera sa, îi treziră curiozitatea.

Alain i le citea pe rînd, în vreme ce James, valetul, le servea un Himberrgeist, specialitatea casei. Se mai afla de faţă şi Challais, care îşi făcea vînt cu batista.

Lectura invitaţiilor continua. Cele mai multe nume erau necunoscute lui Gerald. Challais, familiarizat cu *Almanahul Gotha,* îi dădea explicaţii scurte.

Alain ajunsese cu despuierea plicurilor la o invitaţie a prinţului Radziwill.

— Cine mai e şi acesta ? întrebă Gerald.

— Un mare amator de artă în general şi de muzică în special. Şi-a alcătuit o minunată orchestră de muzică de cameră.

— Mai departe, Alain, îl îndemnă Gerald. Nu-mi place muzica de cameră.

— Contele von Schulenburg, contele Redern, Alteţa-Sa regală ducele de Cumberland...

— Mai departe, mai departe...

— Contesa von Doenhoff...

Challais izbucni în rîs.

— Von Doenhoff, ai spus ?

— Exact.

— Ştii, Gerald, cine-i această doamnă, care doreşte să te cunoască ? Soţia morganatică a defunctului rege Friederict Wilhelm al II-lea, tatăl actualului suveran.

— Soţie morganatică ? Şi ce găseşti extraordinar în asta ?

— Regele era căsătorit oficial cu prinţesa Friedericke von Hessa. Nemulţumit cu o singură soţie, a obţinut autorizaţia din partea unui indulgent consistoriu să se însoare morganatic cu Julie de Voss, pe care a făcut-o contesă de Ingenheim. După moartea acestei contese s-a însurat tot morganatic cu o doamnă de onoare a soţiei sale, contesa Sophie son Doenhoff, semnatara invitaţiei.

Rîse şi Gerald.

— Deci Majestatea-Sa regele Friederich Wilhelm al II-lea era bigam.

— Şi încă oficial. Nu s-a mulţumit cu atît. Pe lîngă aceste două neveste care coexistau în linişte şi pace, avea şi o amantă, căreia i se spunea *Madame* de Pompadour. Fiica unui trompet pe care răposatul Friederich al II-lea, tatăl bigamului, o căsătorise forţat cu un valet. Îndată ce a devenit rege, Friederich Wilhelm al II-lea a ridicat-o la rangul de contesă de Lichtenau.

— Alain, continuă lectura. Nu mă interesează văduva morganatică a lui Friederich Wilhelm.

— Contele von Haugwitz...

— Un moment. Gerald, te felicit. Contele von Haugwitz n-a catadicsit s-o primească pe Madame de Staël, care aflîndu-se în trecere prin Berlin i-a solicitat îngăduinţa de a-i vizita serele, demne să rivalizeze — pare-se — cu grădinile suspendate din Babilon.

— Nici de flori nu sînt amator. Altceva, Alain...

— Prinţul von Puckler-Muskau...

— La Puckler-Muskau trebuie să mergi, Gerald, zise Challais cu hotărîre. Acest personaj — extrem de savuros — este ginerele cancelarului Hardenberg. O relaţie care nu trebuie neglijată.

— Puckler-Muskau dispune de venituri importante ?

— Aş crede mai degrabă contrariul. Înainte de a se însura cu fiica lui Hardenberg, era văzut pe străzile Berlinului într-o cabrioletă trasă de patru cerbi. A zburat şi cu balonul aeronautului Reicherd. E un mare jucător de cărţi. Uneori cîştigă, dar de cele mai multe ori pierde.

— Înseamnă că va trebuie să-i furnizăm subsidii...

— Din clipa aceea însă va face sluj. Şi încă un amănunt. Prinţesa von Puckler-Muskau e mai vîrstnică decît el cu zece ani.

— *Maquereau de mer, mon cher comte.*

— *Maquereau tout court,* Gerald.

— Şi pe cînd această invitaţie ?

Alain descifră data. Zîmbi.

— Pe data de azi. Ce te faci ?

Gerald ridică resemnat din umeri.

— Am să merg. Cine se poate împotrivi argumentelor contelui de Challais ! Mă însoţeşti şi tu, Alain. Să-ţi

pui fracul mov. Îţi stă bine, fiindcă eşti blond. Eu mă îmbrac în negru. Sper să-mi ţineţi şi dumneavoastră companie, *Monsieur* de Challais ?

— Cu mare plăcere, Gerald.

Challais plecă să se schimbe.

— În invitaţie nu figurează numele meu, îi atrase atenţia Alain. Nu crezi că *Monsieur* de Puckler-Muskau va fi dezagreabil impresionant de prezenţa mea ?

O expresie dură apăru pe chipul atît de blajin pînă atunci al lui Gerald.

— Toţi cei care doresc să-mi cîştige simpatia trebuie să se acomodeze cu prietenii mei ca şi cu mine însumi. Şi prinţul von Puckler-Muskau nu face excepţie.

Prinţul von Puckler-Muskau primi cu cinste pe prietenul lui Gerald Sunderland. În primul rînd, fiindcă avea idei foarte largi în ceea ce priveşte lumea pe care o frecventa. Prefera de pildă să fie poftit în casele evreilor bogaţi, unde i se ofereau banchete de un înalt rafinament şi jocuri de cărţi pe mize împresionante, decît să se plictisească în cadrul petrecerilor sărăcăcioase ale aristrocaţiei prusiene; adusă în pragul ruinei de războaiele napoleoniene. În acea epocă, prinţul trecea printr-o criză financiară ascuţită. În casa bancherului de Vries pierduse în ultimele săptămîni peste 80 000 de taleri, care trebuiau achitaţi urgent. Partenerii lui de joc îi acordaseră cîteva păsuiri, dar datoriile „de onoare" nu suportă amînări la infinit. Şi prinţul von Puckler-Muskau, informat de bogăţia fabuloasă a lui Gerald Sunderland spera să-şi acopere nevoile băneşti cu un împrumut masiv. Calitatea lui de ginere al cancelarului Prusiei implica privilegii şi avantaje. Evident, 80 000 de taleri reprezentau o sumă pe care nici unul din prietenii săi evrei n-ar fi conceput să i-o avanseze, cu atît mai mult cu cît garanţiile oferite de el erau aproape inexistente.

Amfitrionul, un bărbat chipeş, de o eleganţă rafinată, ştia să se arate prevenitor, păstrîndu-şi demnitatea de *grand seigneur*. Faţă de Gerald — mai tînăr cu cincisprezece ani decît el — manifestă o prietenie care nu degenera în familiarism, dar nici nu păcătuia printr-o atitudine de

superioritate. Gerald îi acceptă avansurile cu discreţie şi tact.

Şi prinţesa Lucia von Pucler-Muskau se arătă încîntată de persoana tînărului oaspete. Blondă, cu sîni opulenţi şi umeri de o albeaţă marmoreană, cîştigase un *embonpoint* care îi dădea un aer de maiestuoasă feminitate. Din prima ei căsătorie cu contele von Pappenheim — de care divorţase după un scandal monstru — se alesese cu o fiică graţioasă şi subţire ca o mlădiţă, antiteza maică-sii. Educaţia Adelaidei von Pappenheim fusese oarecum neglijată. Certurile violente dintre părinţi, cu imputări care angajau viaţa lor intimă, nu fuseseră de natură să menajeze inocenţa copilei. Contele von Puckler-Muskau proiectase să se însoare cu Adelaide. În cele din urmă se fixase asupra mamei, care dispunea de o averè personală apreciabilă. Contesa mai avea o fiică adoptivă, Helmine, brună, cu ochi scînteietori şi buze roşii, de mărgean. Se spunea că Helmine era fiica unui personaj de sînge regal. Gurile rele afirmau că paternitatea ar fi revenit unui vizitiu al contelui Pappenheim care — informat de infidelitatea contesei — preferase să se lipsească de onoarea de a mai fi ginerelę cancelarului Hardenberg.

La supeul care avu loc la lumina unui candelabru cu sute de lumînări, Adelaide von Pappenheim fu plasată în dreapta lui Gerald, iar Helmine în stînga. Asediul acesta declarat dură toată noaptea. Gerald nu scăpă de atenţiile lor decît aşezîndu-se la o masă de joc. Prevenitor, prinţul von Puckler-Muskau i se alătură imediat. Gerald nu se putea plînge că era neglijat...

Aproape de miezul nopţii îşi făcu apariţia şi cancelarul von Hardenberg. Sosea de la un dineu al ambasadorului Rusiei. Cancelarul salută bucuros prezenţa lui Gerald în casa fiicei sale. Binevoitor, îl pofti la o recepţie pe care avea să o ofere la sfîrşitul aceleiaşi săptămîni în cinstea marelui duce Nicolae, fratele ţarului. Nu uită să-l anunţe că va asista şi regele Friederich Wilhelm. Cancelarul nu zăbovi mult la petrecerea fiicei sale. Deşi se străduia să-şi poarte tinereşte cei şaptezeci de ani, natura îşi cerea drepturile. Ochii îi erau obosiţi, cearcăne negre aruncau pe

chipul său prelung umbre de rău augur.

Pe cît de amabil era cancelarul, pe atît de acră se arăta prințesa von Hardenberg. Mult mai tînără decît soțul ei, se comporta cu o aroganță care degenera uneori în vulgaritate. Cancelarul îi suporta stoic nervii.

După plecarea cancelarului și a prințesei Hardenberg, Gerald și amfitrionul se așezară iarăși la masa de joc. Gerald se lăsă scuturat de 5 000 de taleri. Făcuse o primă concesie și acum aștepta rezultatele.

Karl August prinț von Hardenberg fusese unul din factorii decisivi ai intrării Prusiei în coaliția marilor puteri ostile expansiunii napoleoniene. Inspirat și diriguitor al politicii externe a Prusiei pînă în 1810, cînd regele Friederich Wilhelm îi încredințase conducerea treburilor statului, avea o înfățișare în ton cu înaltele sale atribuțiuni. Măreț, sibilin, cu părul de argint și pieptul încărcat cu decorații, avea un fel de a se exprima sec și concis și o gamă de gesturi studiate, de actor conștient de faptul că spre el converg privirile tuturor spectatorilor. Recepția de la Palatul Cancelariatului avea un caracter deosebit. Printre invitații de onoare se aflau regele Prusiei, marele duce Nicolae, suveranii Würtenbergului, Bavariei și ai Saxoniei, principii domnitori din casele Oldenburg, Mecklemburg-Strelitz, Schaumburg-Lippe și Weimar.

Gerald sosi împreună cu Challais și cu nelipsitul său Alain Dunois. Serviabilul Pukler-Muskau îi procurase o invitație și pentru balerin, deși acesta nu era nobil și nici nu făcea parte din corpul diplomatic.

În acea galaxie de uniforme strălucitoare, împodobite cu cordoane și mari cruci încrustate cu briliante, fracul negru al lui Gerald, lipsit de orice decorație, atrăgea prin contrast toate privirile. Numai jaboul și manșetele din dantelă de Flandra dădeau o notă de sărbătoare severității sale vestimentare. Challais era în ton, datorită marilor cruci ce-i onorau pieptul. Dunois se remarca prin fracul său purpuriu cu diamante în loc de nasturi.

Gerald făcea mare impresie. Prezența sa la Berlin era cunoscută și comentată în cele mai diverse cercuri. Se

spunea că tînărul reprezentant al Casei Sunderland va revărsa asupra Prusiei ploaie de aur. Ultimul împrumut acordat statului intrase deja în Trezoreria regală. Militarii şi funcţionarii civili îşi primiseră în sfîrşit lefurile şi salariile restante. Comercianţii, industriaşii, patronii de ateliere, agricultorii mari şi mici, aşteptau cu nerăbdare deschiderea creditelor menite să-i scoată din marasm.

Gerald era circumspect. Nu uita că la Madrid, Ouvrard fusese primit cu acelaşi entuziasm, ca în cele din urmă combinaţiile sale financiare să se năruie într-un dezastru. Gerald avea de gînd să profite de experienţa înaintaşilor săi.

Cancelarul Hardenberg îl întîmpină cu toată simpatia. Acest duşman înverşunat al Franţei şi al francezilor declară că interesele Prusiei îi dictau să aibă o atitudine binevoitoare faţă de ambasadorul zeiţei Fortuna. Gerald se arătă mişcat de aceste dovezi de prietenie.

Puckler-Muskau rămase să-i facă mai departe onorurile casei. Cu acest prilej avură plăcerea să constate că se înrudeau pe departe prin principele von Altenburg-Delmond, marele şambelan al împăratului Austriei. Puckler-Muskau, stimulat de cei 5 000 de taleri cîştigaţi la cărţi, cu cîteva seri înainte, aruncă o nadă, vorbindu-i ca din întîmplare despre preţuirea de care se bucura în ochii socrului său şi despre legăturile lui cu oamenii de seamă ai regimului. Rezultatul acestor discuţii purtate într-o ambianţă de sinceritate aparentă şi de bunăvoinţă reciprocă, se sintetiză în cele din urmă într-un împrumut *à fond perdu* de 50 000 de taleri pe care Gerald făgădui să-i acorde lui Puckler-Muskau, de îndată ce acesta va reuşi să-i mijlocească o importantă comandă de armament din partea guvernului prusian.

Gerald şi nobilul său cicerone îşi pecetluiau înţelegerea ciocnind cîte o cupă cu şampanie, cînd îşi făcu intrarea regele Friederich Wilhelm însoţit de ginerele său, marele duce Nicolae, de prinţul de Coroană şi de o suită restrînsă alcătuită din marele şambelan Wittgenstein, prinţul Mihail Worontzov şi ofiţerii de ordonanţă.

Regele avea o înfăţişare comună. Chipul, felul de a vorbi, gesturile erau lipsite de acea „distincţie", care dă

o pecete deosebită personajelor „auguste". N-ar fi distonat în uniforma unui subofiţer de gardă, nici în straiele unui pastor, şi nici în ale unui negustor de peşte.

Pe cît de cenuşiu şi lipsit de personalitate era regele, pe atît de impozant şî de strălucitor arăta marele duce Nicolae. Profilul său avea puritatea unei medalii antice. Robust, înalt, se remarca prin desăvîrşitele proporţii ale corpului său atletic. Ochii adînci, cu scînteieri ciudate, trădau o intensă trăire lăuntrică. De un puritanism exaltat, împletit cu un sentimentalism fără adîncire, ascundea în realitate un egoism feroce. Soţia sa, principesa Charlotte era în schimb romantică, ingenuă, gata oricînd să se sacrifice pentru bărbatul iubit sau pentru o cauză.

Cancelarul Hardenberg prezentă pe Gerald regelui, care zîmbi cu bunăvoinţă.

— L-am cunoscut pe tatăl dumneavoastră. A fost un om deosebit. Ne-a înţeles nevoile şi ne-a acordat un important sprijin material într-o epocă de grele încercări. Mă bucură că îi continuaţi politica. Mîine vă aştept la palat. Marele şambelan vă va comunica ora.

Înclină din cap şi trecu mai departe.

Gerald crezu că desluşeşte în glasul regelui un ton de superioritate care-l irită. Ajunsese să se socotească egalul suveranilor.

Kronprinţul îi întinse o mînă moale şi foarte îngrijită. Rosti cîteva cuvinte abia auzite, exprimîndu-şi dorinţa să-l revadă la o vînătoare de căprioare, care urma să aibă loc în cursul aceleiaşi săptămîni.

Marele duce Nicolae se arăta mai comunicativ. Strînse cu vigoare mîna lui Gerald.

— Am cunoscut şi eu pe tatăl dumneavoastră *Monsieur le Duc,* la o vînătoare pe domeniile contelui Hanau-Lichtemberg. Era un călăreţ remarcabil.

— Sînt profund mişcat de aprecierile Alteţei-Voastre Imperiale, rosti Gerald înclinîndu-se.

— Sper să ne revedem la Saint Petersburg. Mi-ar face plăcere să fiţi cîteva zile oaspetele meu la palatul Anichkov.

Gerald acceptă invitaţia. Era bucuros să viziteze capitala imperiului ţarilor. La o recepţie a mătuşei sale, du-

cesa d'Aigremont, ascultase cu interes descrierile ditirambice ale ducelui de Richelieu despre Rusia şi despre ruşi. Richelieu, pe atunci ministru al Afacerilor Străine; în urma demisiei lui Talleyrand, ocupase între 1803 şi 1814 funcţia de guvernator al Odesei şi apoi al Rusiei Noi, aşa că putea vorbi cu toată autoritatea în acest domeniu.

Puckler-Muskau prezentă apoi lui Gerald cîteva fete blonde, simpatice, planturoase şi uimitor de blajine. Gerald nu manifestă un entuziasm excesiv. Prefera temperamentul vulcanic al franţuzoaicelor. Puckler-Muskau îi citi parcă gîndurile.

— Să nu vă închipuiţi că tinerele mele compatriote sînt nişte sloiuri de gheaţă, îi şopti prinţul. Ca şi harfele, mute şi fără viaţă în stare de repaus, scot sunete de o indescriptibilă dulceaţă cînd sînt mînuite expert.

Incomodaţi de zăpuşeala din sală, cei doi tineri ieşiră în seră, să se răcorească. În atmosfera îmbălsămată de efluviile florilor, îşi făceau vînt cu batista, schimbînd comentarii decoltate asupra femeilor.

— Un pahar cu şampanie ne-ar prinde bine, spuse la un moment dat Puckler-Muskau.

În drum spre bufet se strecurară printr-un desiş de plante exotice, ascunziş ideal pentru perechile de îndrăgostiţi. Treceau pe lîngă un pîlc de filodendroni giganţi, cînd un spectacol neaşteptat îi făcu să grăbească pasul şi să întoarcă discret privirile în altă parte. Prinţesa von Hardenberg încovoiată ca o trestie în braţele Marelui şambelan Wittgenstein îi răspundea cu pasiune la sărutări.

Abia după ce ajunseră la bufet, Puckler-Muskau îşi îngădui să schiţeze un zîmbet.

— Propria mea soacră mi-a ilustrat elocvent teoria. N-am bănuit însă că Marele şambelan este harfistul ei.

Gerald surîse neutru. Auzise că bietul cancelar nu se bucura de un trai bun în sînul familiei. Prima soţie îl înşelase cu prinţul de Wales. A doua avusese înclinări mai plebee, încornorîndu-l cu un obscur şef de orchestră. A treia, actuala prinţesă von Hardenberg, avea gusturi eclectice. Wittgenstein nu era decît o verigă din lanţul ei de amanţi. Cancelarul se consola în braţele unei favorite *en titre*, Fräulein Hanchnel, fiica unui ceasornicar. Viaţa

intimă a mai-marilor zilei ascundea aspecte atît de scabroase, încît detractorii regimului aveau destule motive să tune și să fulgere. Pînă și amabilul Puckler-Muskau vădise o oarecare asemănare cu vietățile subacvatice, căsătorindu-se cu vîrstnica Lucia von Pappenheim. Gerald se ferea să arunce cu piatra. Nici viața lui intimă nu era fără pată.

Ajunsese la al doilea pahar cu șampanie, cînd un secretar tînăr se apropie aferat de Puckler-Muskau și-i șopti ceva la ureche. Expresia ochilor prințului se schimbă brusc. Se întoarse spre Gerald.

— Ce veste îngrozitoare ! Primită chiar acum de la Paris. Ducele de Berry a fost asasinat. Ieșea tocmai de la Operă. Dumnezeu știe ce complicații vor mai urma...

Gerald ar fi fost poate dispus să minimalizeze importanța acestui asasinat, dar vîlva stîrnită printre ceilalți convivi îi schimbă părerile.

— După uciderea lui Kotzebue și atentatul nereușit asupra lui Ibell, suprimarea ducelui de Berry va întări poziția politică a adversarilor liberalismului, declară consternat ministrul de externe al regatului Saxonia.

Tot atît de consternați se arătară și regele Würtemgerbului și marele duce de Weimar. Metternich, spuneau ei, va profita de aceste atentate, considerate de el semne precursoare ale unei noi revoluții, spre a restrînge drepturile suverane ale statelor mici în favoarea celor mari.

Cancelarul Hardenberg, partizanul unei politici de liberalizare, își vedea iarăși periclitată situația. Wittgenstein șeful partidului feudal și adeptul acțiunilor de mînă forte, își va întări influența asupra regelui, pe care îl înspăimîntau tendințele tineretului universitar și ale unei anumite intelectualități.

Recepția se încheie într-o atmosferă de înmormîntare. Invitații de onoare dispărură cei dintîi. Ceilalți se topiră de asemenea în curînd. În mai puțin de o jumătate de oră saloanele se goliră de parcă un uragan ar fi măturat pe toți participanții strălucitei reuniuni. Numai paharele pe jumătate goale lăsate pe mese și cîteva flori risipite pe parchet aminteau că pe acolo trecuseră regi, principi, mari demnitari și înalte doamne. Lacheii care veniră să

strîngă cupele, farfuriile murdare şi ghirlandele de flori făcură să dispară în sfîrşit şi aceste urme.

Gerald se înapoie îngîndurat la hotel. Moartea ducelui de Berry îi înlătura din cale un adversar periculos. Dacă dispariţia acestuia provocase atîta emoţie la Berlin, era lesne de presupus că în Franţa emoţia atinsese culmi şi mai înalte. Berry se bucurase de unele simpatii, refuzate însă în unanimitate ducelui de Angoulême şi soţiei sale. Era evident că la Paris vor avea loc mari frămîntări. Gerald în calitatea lui de şef al Casei Sunderland din Franţa trebuia să fie de faţă. Hotărî să-şi scurteze şederea la Berlin. Executase operaţiile importante. Mai rămăseseră unele detalii, care puteau fi aduse la îndeplinire de subalterni.

Înainte de a părăsi Berlinul, Gerald fu primit în audienţă scurtă, cu amabilităţi protocolare rostite de ambele părţi, părăsi palatul purtînd însemnele marii cruci a Ordinului Vulturul Negru. Ca şi principii de sînge regal, primea la douăzeci de ani un ordin pe care înalţii demnitari şi militarii de carieră îl obţin după zeci de ani de servicii eminente.

Printr-o scrisoare trimisă Kronprinţului se scuză că nu putea participa la vînătoarea de căprioare la care fuseşe invitat.

Alain abia aştepta să se înapoieze la Paris. Berlinul îl dezamăgise. Pe Gerald nu-l vedea decît dimineaţa şi seara. Restul zilei şi-l pierdea dormind. Uneori se plimba de unul singur pe străzile oraşului. Alain era un tip comunicativ. Îl indispunea incapacitatea sa de a înfiripa o conversaţie ; este adevărat că nu ştia un cuvînt nemţesc. Într-o seară reproşă lui Gerald că-l adusese în Prusia spre a-l lăsa să moară de plictiseală.

Gerald făgădui să-şi răscumpere greşeala petrecînd în compania lui Alain ultima lui zi berlineză. Lăsă pe Challais şi pe Radiguet să dea ultimele instrucţiuni lui Georges Nimitz, un tînăr francez de origine alsaciană, care avea să fie primul director al băncii. Nimitz lucrase cîţiva ani sub ordinele lui Challais, care-l remarcase pentru priceperea şi spiritul său de organizare.

Gerald şi Alain închiriară o trăsură de piaţă şi profitînd de ziua însorită plecară să se plimbe. Dădură o raită prin Grădina Zoologică denumită pitoresc „Fazaneria Regală", se amuzară urmărind cu privirile pe patinatorii mici şi mari care se zbenguiau pe canalele de la Tiergarten, salutară pe rege care se plimba pe jos însoţit de un ofiţer de ordonanţă pe aleile lui Unter den Linden, prînziră la un restaurant rustic, foarte căutat de snobi, de pe Bellevuestrasse, după amiază făcură cumpărături prin prăvăliile de pe Königstrasse şi Spandaustrasse, aplaudară un spectacol de circ, lîngă Poarta Brandemburg, iar seara şi-o rezervaseră pentru Operă, unde se reprezenta cu mare succes *Vestala* de Spontini. După un supeu nu prea reuşit la un restaurant de lux de pe Charlottenstrasse se înapoiară la hotel istoviţi, dar plini de voie bună. Înainte de culcare făcură bilanţul impresiilor din timpul zilei. Berlinul le păruse un oraş mare, dar rece. Nici berlinezii nu se remarcau printr-o dispoziţie sufletească trandafirie. Foarte rar erau văzuţi rîzînd. Îmbrăcămintea lor sărăcăcioasă oglindea urmările dezastrului economic abătut asupra ţării în ultimii ani.

După discuţiile purtate cu oficialităţile germane şi cu oamenii de afaceri, Gerald reuşise să-şi facă o idee cuprinzătoare asupra dificultăţilor economice ale ţării. Datoriile de război grevau bugetul statului. După doi ani de secetă şi foamete, urmaseră cîteva recolte îmbelşugate, dar Anglia şi Statele Nordice, care îşi dezvoltaseră agricultura în timpul războiului datorită imposibilităţii de a-şi procura produse alimentare din afară, nu mai importau cereale. Scăderea preţurilor siliseră pe mulţi agricultori germani să-şi părăsească fermele, ogoarele şi să-şi caute refugiul la oraş. Cum era şi firesc, criza agrară avusese efecte grave şi asupra comerţului şi industriei. Industria britanică, intrată în timpul războiului într-o acută criză de supraproducţie, îşi revărsa acum produsele pe piaţa europeană la preţuri sub orice concurenţă. Numeroasele bariere vamale dintre statele care alcătuiau Confederaţia Germană puneau piedici în calea dezvoltării industriei şi comerţului.

Banca Sunderland își deschidea porțile într-un moment prielnic. Datorită capitalurilor ei, putea juca un rol de prim plan în reconstrucția țării. Concurența bancherilor berlinezi era negrijabilă.

Două zile după audiența sa la palat, Gerald și însoțitorii lui se instalară în trăsurile de călătorie. Animația neobișnuită de pe străzi le trezi curiozitatea. Aflară în curînd motivul agitației. Ziarele publicaseră — cu o întîrziere impusă probabil de cenzură — știrea atentatului săvîrșit împotriva ducelui de Berry. Pe chipurile oamenilor se citeau preocuparea, teama.

— Urîtă atmosferă, exclamă Alain. În orașul ăsta ai senzația că te înăbuși.

Cînd ieșiră la cîmp deschis, se mai înseninâ.

— Natura, lipsită de prezența malefică a oamenilor, e frumoasă și în Franța și în Germania, rosti el gînditor. E destul să apară oamenii, ca și peisajul să le împrumute urîțenia.

— Rousseau spunea că oamenii se nasc buni, interveni Radiguet.

— Nu e adevărat, replică Alain. Gîndiți-vă la copiii care chinuie animalele, rup aripile la muște, strivesc furnicile... Credeți că-i învață cineva să fie răi ? Se nasc avînd setea de distrugere în sînge. Societatea îi învață doar să distrugă organizat. Omul primitiv ucidea individual. Omul civilizat ucide în masă, grație mijloacelor pe care tehnica i le pune la dispoziție...

Nimeni nu-i răspunse. Poate că îi dădeau dreptate. Poate că monotonia drumului, oboseala le tăia pofta de vorbă...

La începutul lui martie, convoiul de trăsuri sosi la Paris. Pe drum călătorii avuseseră parte de o vreme bună. Primăvara își vestea apariția prin zile lungi și însorite.

Lafont îl aștepta pe Gerald cu o surpriză plăcută. Un corp de balet *au grand complet* cu maeștri coregrafi, stele de prima mărime, balerini talentați și drăgălașe *rats d'opéra*. Îl mai aștepta pe Gerald și un dosar cuprinzînd informații secrete, de mare importanță asupra crizei politice provocate de asasinarea ducelui de Berry.

Pentru ultraregaliști atentatul fusese providențial. În Camera Deputaților se ridicau glasuri care denunțau complicitatea guvernului. Chateaubriand, montat de contele d'Artois și de regaliștii exaltați, acuza pe Decazes, președintele consiliului de miniștri că și-a pregătit purpura dictatorială muind-o în sîngele ducelui de Berry. Asaltat de atacurile tot mai furibunde ale adversarilor săi, Decazes își prezentase demisia, primind în compensație din partea regelui care-l adora titlul de duce și postul de ambasador la Londra.

Ducele de Richelieu, implorat de Artois și de clica sa, acceptă să preia conducerea noului guvern.

Gerald perfect informat de Lafont realiza beneficii însemnate, speculînd din umbră valori de stat. Avea însă și alte preocupări : pregătirile pentru conferința generală a Casei Sunderland întocmite de același inepuizabil Lafont urmau să constituie artileria grea. Gerald era ferm hotărît să obțină controlul asupra Casei Sunderland din Anglia. Cu orice riscuri și împotriva tuturor !

CAPITOLUL V

La 10 martie „Empress of China" făcea escală la Calais. Rezemat de parapetul punții, Henry Sunderland urmărea distrat manevrele de acostare.

Sosea în Europa însoțit de întreaga sa familie, inclusiv Babs. Susan renunțase la atitudinea ei intransigentă, acceptînd să-și urmeze soțul în Lumea Nouă. După scandalul de la New Orleans, socotise necesar să se afle în permanență în preajma lui Henry. Lăsat de capul lui, acesta ar fi fost în stare să facă și alte prostii. Prestigiul Casei Sunderland fusese serios știrbit. Încăierarea aceea între beți, pentru o „aventurieră", care le mai era și nepoată, ar fi fost firesc să împroaște întreaga familie cu noroiul ridicului. Intervenise însă — *deus ex machina* — senatorul Forbes, care salvase situația. După vindecarea lui Charles Sunderland, care zăcuse la pat două săptămîni, senatorul aranjase astfel lucrurile, încît cei doi frați să fie văzuți plimbîndu-se în aceeași trăsură pe străzile centrale din New Orleans. Acest spectacol avea și o legendă, ticluită de senator după îndelungate chibzuieli. Potrivit explicațiilor oficioase, Charles fusese rănit de niște răufăcători pe care-i surprinsese pe cînd încercau să spargă un dulap cu bijuterii ale nepoatei sale. Versiunea fusese acceptată în silă de cei doi frați. Senatorul le demonstrase că această soluție era preferabilă unui scandal care i-ar fi discreditat pe amîndoi.

Lumea din afară primise cu îndoială justificarea oficioasă. Zvonurile scorneau versiuni mult mai scabroase. Aparențele erau însă salvate. Servitorii Casei Sunderland sosiți cei dintîi la locul încăierării dispăruseră între timp din New Orleans. Se aflase mai tîrziu că fuseseră trimiși

în Europa spre a completa personalul de serviciu al lui Robert Sunderland.

Charles ar fi preferat să le închidă definitiv gura, expediindu-i în Regatul Umbrelor. Dar aceste procedee, admisibile în evul mediu, nu mai erau de conceput în secolul XIX.

O călătorie peste Ocean a celor doi fraţi ar fi fost de asemenea binevenită. În lipsa lor din Statele Unite, clevetirile aveau să se stingă. Curiozitatea publicului e capricioasă. Nu întîrzie mult asupra unui subiect. Noutatea o atrage cu precădere. Peste trecut se aşterne treptat uitarea. Prezentul este omnipotent.

Conferinţa de la Londra devenea astfel imperios necesară. Şi Henry şi Charles înţeleseseră acest lucru. Dar nu împinseseră pînă acolo compromisul, încît să călătorească pe acelaşi vas. Henry traversase Oceanul pe „Empress of China", nava preferată a tatălui său, iar Charles se folosise de una din corăbiile flotei comerciale americane a Casei Sunderland.

Henry încerca senzaţia unui deţinut care se deplasează sub escortă, a unui bolnav mintal, care simte în permanenţă prezenţa supraveghetorilor. Susan, incapabilă să se prefacă, se comportă faţă de el cu o politeţe rece. David şi senatorul Forbes îi arătau acea solicitudine indulgentă, enervantă, a oamenilor mari care se scălămbăie în faţa unui copil, spre a-i cîştiga încrederea, simpatia.

În timpul călătoriei, Henry trecuse iarăşi printr-o criză sufletească datorită poziţiei sale false faţă de Babs. Relaţiile de la unchi la nepoată, stabilite iniţial între ei, erau greu — dacă nu imposibil — de modificat. Henry pornise cu pas greşit. Şi aceasta îl înebunea. Alerga zadarnic după fericire. Babs, singura fiinţă susceptibilă să i-o ofere, era mai inaccesibilă decît un miraj. Deşi o avea în preajma lui, nu se putea atinge de ea. Susan îi intuia chinurile sufleteşti. Îl privea cu o milă dispreţuitoare. Uneori Henry o ura pe Babs, fiindcă îl făcea să sufere atît de mult.

Hotărîse o escală la Calais tocmai spre a se desprinde din lanţurile acestei servituţi familiale. În acest orăşel maritim de mîna şaptea se stabilise George Brummell,

Beau Brummell, prietenul său de la Eton și Oxford. Odinioară renunțase la prietenia lui Brummell în urma poruncilor tatălui său. Spre a se face agreabil acestuia, acceptase să se îndepărteze de omul pe care și-l luase drept model. Se resemnase să se înmormînteze printre troglodiții din Cardiff. Renunțase la viața strălucită a Londrei, spre a se exila la Uzinele Sunderland-Beauclair and Montorgueil. Își irosise cei mai frumoși ani ai tinereții. Este adevărat că în acea vreme o cunoscuse pe Margaret. Dar și pe Margaret o pierduse datorită amestecului tatălui său. Înapoindu-se la George Brumell încălca opreliștile de dincolo de mormînt ale întemeietorului dinastiei Sunderland.

Richard îl lăsase în fruntea unei Case care depășea prin importanță un regat. Dar ce-i folosea lui puterea, averile, dreptul de a dispune de viața atîtor oameni, dacă era nefericit ? Reînnoind prietenia cu George Brummell, ștergea cu buretele trecutul și pornea de la zero. Împreună vor lua cu asalt Londra, Parisul, Roma... Brummell îi va insufla acea îndrăzneală, acea lipsă de scrupule, atît de necesară spre a o cuceri pe Babs, spre a-și impune autoritatea asupra întregului său clan.

Hotărîrea lui Henry de a se opri temporar la Calais surprinsese pe toată lumea. Refuzul lui de a da explicații sporise curiozitatea generală.

— Cine știe ce năzdrăvănie mai pune la cale, se plînse Susan senatorului Forbes.

— Lasă-l în pace ! Orice om are ciudățeniile lui, replică îndulgent senatorul. Henry vrea să-și manifeste independența, autoritatea. Mai curînd decît îți imaginezi se va întoarce pocăit. Cunosc oamenii, scumpa mea. Și pe Henry îl cunosc bine. E un cal bătrîn care se mai crede cîrlan și zvîrle cînd și cînd. Dar răzvrătirile lui sînt de scurtă durată și fără urmări.

— Să nu te înșeli, tată. Aventura cu Babs se prelungește.

Senatorul ridicase din umeri.

— Henry se va îndepărta de Babs.

— Închipuiri... Ființa asta l-a vrăjit...

— Dar nu o poate avea. Şi asta îl exasperează. Ai băgat de seamă că bea mai puţin de cînd a cunoscut-o pe Babs? Ziua în care va începe iarăşi să bea va fi un indiciu că steaua acestei fete e pe punctul de a apune.

Susan ridicase mîinile spre cer.

— De s-ar întîmpla mai repede şi minunea asta. Să revenim la Calais. N-ar fi cazul să-l însoţească David?

— Mă îndoiesc că Henry va accepta să fie însoţit.

Opinia senatorului Forbes îşi căpătă confirmarea. Henry refuză tovărăşia lui David.

Debarcă la Calais într-o dimineaţă cu ceaţă sidefie ca în ilustraţiile cărţilor cu poveşti pentru copii. Negura joasă, aurită de razele soarelui, învăluia în nimburi feerice obiectele din jur, iar pe cele îndepărtate le ascundea după draperii de paiete. Şi starea sufletească a lui Henry era trandafirie. Făcea primul pas spre libertate, spre emancipare.

Găsi repede adresa pe care o căuta. Lîngă primărie se ridica clădirea vetustă a fostului „Hotel d'Angleterre", pe care un oarecare *Monsieur* Leleux o achiziţionase şi o renovase, transformînd-o într-o casă cu apartamente de închiriat. Într-unul din aceste apartamente, îşi instalase penaţii George Brummell. Henry era informat de vicisitudinile prin care trecuse acest inimitabil dandy, care într-o vreme dictase moda la Londra. Traiul său fastuos implicase cheltuieli disproporţionate cu veniturile. Pierderile de la masa verde îi sporiseră dezechilibrul financiar. Nu concepea însă să-şi coboare nivelul de viaţă. N-ar fi fost elegant. Începuse să se împrumute la cămătari, apoi la prieteni. Nu-şi plătea datoriile, căci nu avea de unde. Cînd fusese prevenit că îl ameninţă închisoarea datornicilor, îşi invitase prietenii la Operă, iar după reprezentaţie, fără să-şi mai ia bun rămas, se urcase într-o trăsură de poştă şi plecase la Dover. A doua zi, la ora prînzului, debarca la Calais.

Datornicii se despăgubiseră în parte, punînd în vînzare mobilele şi celelalte obiecte — cărţi de lux, arme de vînătoare, bibelouri — rămase în apartamentul din Chapel Street, Park Lane.

La Calais își găseau refugiul mai toți englezii care voiau să scape de urgia cămătarilor. Tot acolo își dăduse duhul — într-o mizerie neagră — faimoasa Lady Hamilton, amanta amiralului Nelson, care, ca și Brummell avusese o perioadă de mare glorie, urcînd treptele sociale cu viteză de meteor și coborîndu-le cu aceeași iuțeală.

Henry fu primit de un valet care-l introduse într-o anticameră pardosită cu plăci de marmură albe și negre, apoi într-un salonaș cu mobile Boule, în care George Brummell, trona ca un suveran exilat.

Întîlnirea cu fostul său idol pricinui lui Henry primul șoc. *Beau* Brummell, arbitrul eleganței, idealul unei întregi generații, avea aspectul unei cochete vîrstnice, care încearcă să-și ascundă ridurile, fardîndu-se violent. „Frumosul" Brummell, în fața căruia se prosternau odinioară toate femeile, avea dinții stricați, obrajii căzuți, ochii subliniați de cearcăne. Ajunsese o ruină.

Cu gesturi rotunde, pofti pe Henry să ia loc.

— Bine ai venit, scumpul meu, rosti el cu prețiozitate, afectînd un exagerat accent oxonian. Lumea aceasta este extrem de mică. Aici, la Calais, sînt literalmente asaltat de prieteni și de admiratori. John, se adresă el valetului, peste un sfert de oră să servești prînzul. Henry, sper că n-ai să refuzi un Rosé de Provence înainte de masă. Cum îți spuneam, reluă el, vizitele nu mai contenesc. Ducii de Wellington, Rutland, Beaufort, Richmond, Bedford, lorzii Jersey, Alvanley, Craven, se îmbulzesc la ușa mea. Sînt informat — ți-o spun cu titlu confidențial — că George caută o cale spre a-mi recîștiga prietenia. Știi la cine mă refer, la Regent...

Henry clătină din cap în semn de încuviințare.

— Dar mă menținpe poziție, continuă el, sînt intransigent. Pînă ce George nu-și va cere formal scuze pentru afrontul de la Carlton House, nu-l accept în prezența mea.

Prînzul servit în farfurii de Sèvres, care înfățișau celebritățile feminine ale secolului XVIII, avea ceea ce se numește *grand air*. Valetul era la înălțime.

— Îți aduci aminte ce bine ne distram la Londra ? își depăna Brummell amintirile, în vreme ce se servea

cu eleganţă din friptura de berbec la tavă. Balurile de la Vauxhall, şi Almack, patinajul pe eleşteurile de la Windsor, spectacolele de la Operă, de la Drury Lane, de la Covert Garden, meciurile de box, cursele de caí de la Epsom, partidele de bacara, cluburile de pe Saint James Street.

Brummell suspină elegiac.

— În curînd am să mă înapoiez la Londra. Toţi prietenii mă solicită. Am şi însărcinat pe un agent să-mi găsească un apartament demn de rangul meu, în Mayfair.

În aceeaşi clipă se auzi din vestibul zgomot de voci. La început la un diapazon convenabil, apoi pe ton din ce în ce mai înalt.

— Vreau banii mei ! vocifera un bărbat cu glas necultivat. Destul i-am dat pe datorie. N-am de gînd să fac pomană. Dacă stăpînul tău are poftă să mănînce numai delicatese scumpe, să le şi plătească.

Brummell ridică mîinile spre cer într-o imputare mută.

— Bădăranii ăştia au devenit insuportabili. În loc să fie onoraţi că mă aprovizionez de la ei, fac scandal fiindcă am neglijat să le achit ultima notă. *O tempora, o mores.* La Londra, Mayer, croitorul Curţii avea de gînd să scrie pe firma sa „Furnizor al lui George Brummell". Aici, la Calais, un neisprăvit de băcan, îmi face mizerii...

Protestatarul se retrase numai după ce valetul îi făgădui că în ziua următoare notele de plată vor fi achitate în întregime. Episodul acesta îl impresionă pe Henry. Restul prînzului decurse într-o atmosferă de jenă pe care gazda nu reuşi să o risipească în ciuda anecdotelor vesele cu care se străduia să-şi amuze vizitatorul.

După lichioruri, Henry ceru permisiunea să se retragă.

— Trebuie să mă îmbarc chiar în această după amiază, se scuză el. Sînt aşteptat la Londra în cursul zilei de mîine.

Brummell îi zîmbi cu protectoare bunăvoinţă.

— Te rog, te rog, nu vreau să te stînjenesc. Transmite complimente prietenilor noştri comuni... Apropo, zilele acestea trebuie să primesc nişte bani de la Londra. N-ai putea să-mi avansezi pînă atunci vreo douăzeci de guinee ?

Henry scoase din buzunarul fracului o pungă cu cincizeci de guinee. O oferi gazdei.

— Am să ţi-i restitui neîntîrziat, spuse Brummell, strecurîndu-i cu iuţeală de prestidigitator într-un sertar al comodei Boule, din preajma sa.

— Nici o grabă, replică Henry. Sper că n-ai să-mi iei în nume de rău dacă am să-ţi mai trimit ceva bani de la Londra.

— De la prieteni primesc orice şi oricît, se înclină Brummell, ducîndu-şi la piept mîna perfect îngrijită.

Henry părăsi casa din Rue Royale, avînd senzaţia că abia se trezise dintr-un coşmar. Întîlnirea cu Brummell îi năruise un vis frumos. Fără să mai întîrzie în oraş, se îndreptă spre port.

Ceaţa se ridicase. Catargele corăbiei „Empress of China" se desenau cu precizie pe fondul azuriu al cerului. Cîţiva pescăruşi se zbenguiau în văzduh.

Cu inima îngreuiată de tristeţe, Henry urcă pasarela. Porunci căpitanului Anderson să iasă imediat în larg.

— Vreau să debarc la Dover, înainte de apusul soarelui.

Se retrase în cabina sa. Vizita la Calais se încheiase cu un eşec. Spera că va avea mai mult noroc în atingerea celui de al doilea obiectiv al călătoriei sale în Europa. Regăsirea lui Benjamin...

Henry nu zăbovi în capitala Angliei decît douăzeci şi patru de ore. Îşi instală familia la Sunderland House, convocă pe Anthony Temple spre a-i da dispoziţii cu privire la data conferinţei care urma să aibă loc la sediul Băncii Anglo-Americane din City, apoi plecă la Cardiff. Înainte de aceasta, avusese grijă să o dea pe Babs în grija specială a bătrînei Mrs. Eleanor Marsh, intendenta Casei Sunderland. Îi recomandase să o trateze ca pe propria lui fiică.

În călătoria aceasta de „inspecţie" era însoţit de secretarul Bert Lawson, de consilierul juridic Stuart Rowlandson şi de şeful serviciului său de informaţii Frank Harrison.

Trecuseră aproape cincisprezece ani de cînd nu-i mai călcase piciorul prin Cardiff. Abia acum, după ce ajunsese capul dinastiei Sunderland, îndrăznea să se înapoieze pe meleagurile unde o cunoscuse pe Margery. Marea şi singura lui dragoste.

Sosiră la destinaţie într-o după amiază urîţită de o ploaie măruntă, rece, ostilă, ce învăluia oraşul în draperii cernite. Ploaia aşternea pe zidurile caselor mînjite de funingine pete de umezeală. Trecători zgribuliţi, în haine cenuşii, ponosite, îmbibate de apă îşi tîrau paşii prin noroi şi băltoace. De pe streşini se scurgeau fire de apă murdară. Pe geamurile trăsurii se prelingeau picături alburii, fugărindu-se, contopindu-se, împletindu-se în fantastice dantele.

Henry regăsea senzaţia de coşmar încercată la primul său contact cu aceste locuri. Aici trăise Margery. Existenţa ei, cenuşie ca şi întreaga ambianţă, nu cunoscuse decît o scurtă perioadă luminoasă la Paris.

Henry ar fi trebuit să-şi urască tatăl, fiindcă îi distrusese familia. Richard se justificase, afirmînd că nu urmărise decît un singur scop. Ascensiunea şi grandoarea dinastiei sale. Poate că fusese de bună credinţă. Nu era însă drept ca această ascensiune să se clădească pe ruinele unei familii. Margery fusese sacrificată. Fiul ei trăia încă. Henry era hotărît să ofere lui Margery satisfacţia postumă — dacă exista o astfel de satisfacţie — de a-şi vedea feciorul repus în toate drepturile.

Trăsura străbătuse oraşul şi acum se angajase pe drumul care ducea la fabrică. Ploaia continua să cadă măruntă, enervantă. În depărtare se profilau pe cerul plumburiu furnalele înalte, străjuite de coşuri monumentale, ca nişte minarete.

Pe dreapta şoselei apărură primele locuinţe muncitoreşti, clădite din iniţiativa lui Henry. Nu erau multe. Construcţia micului oraş plănuit de acesta fusese sistată din ordinul lui Richard şi al contelui de Montorgueil. Casele terminate, înconjurate de grădini minuscule, se înşiruiau de-a lungul unor străzi rectilinii. Erau încăpătoare şi arhitecţii le dăduseră un aspect vesel. Majoritatea erau însă prost întreţinute. Henry zărea coşuri dărîmate,

obloane strîmb agăţate în cîte o ţîţînă, pereţi coşcoviţi cu tencuiala căzută, garduri rupte...

— Ce-am lăsat, şi ce găsesc, rosti el încet.

Însoţitorii săi nu îndrăzneau să scoată un cuvînt. Simţeau cu toţii tensiunea din aer. Marele patron se afla într-o dispoziţie proastă. În asemenea momente nu era recomandabil să te faci remarcat. Şi Lawson şi Rowlandson şi şeful serviciului de informaţii ar fi preferat să se afle în clipa aceasta la celălalt capăt al pămîntului.

— Direcţia fabricii se dezinteresează de locuinţe, vorbi iarăşi Henry, fără să se adreseze cuiva anume.

Îşi apropie de gură cornetul acustic şi porunci vizitiului :

— O iei pe prima alee la stînga şi opreşti în dreptul casei cu numărul 12.

Prinse cornetul în cîrligul lui, apoi lăsă în jos geamul portierei. Aerul rece de afară şi cîteva picături de apă răbufniră înăuntru. Trăsura opri în faţa unei case surprinzător de curată. Obloanele erau proaspăt vopsite, zidurile văruite, grădina din faţă curăţată de bălării.

Henry coborî din trăsură.

— Mă aşteptaţi, vorbi el însoţitorilor.

Deschise portiţa de lemn, traversă grădina şi se opri în faţa intrării locuinţei. Inima îi bătea cu putere. În casa aceasta murise Margery. Şi tot în casa aceasta trăia fiul său, Benjamin-Henry-Richard, viitorul stăpîn al Casei Sunderland. Îl bucură faptul că feciorul său crescuse într-o locuinţă atît de îngrijită. Bătrînul Terrill era un om de nădejde, iar nexastă-sa o gospodină fără pereche. Pe Henry îl încolţi brusc teama. Cum îl vor primi foştii săi socri ? Nu-i vor face dificultăţi cînd le va cere băiatul ? Ciocăni în uşă cu măciulia de aur a bastonului. Era emoţionat. Foarte emoţionat. Nu-i răspunse nimeni. Mai ciocăni o dată. Auzi de dincolo de uşă nişte paşi tîrşiţi. Henry îşi încleştă fălcile. Poate că avea să-i deschidă însuşi Benjamin. Fiul său.

Clanţa descrise un minuscul arc de cerc. Uşa se deschise puţin. În crăpătură apăru un cap hirsut, fălcos, cu ochii cîrpiţi de somn.

— Pe cine căutaţi ? întrebă insul cu glas aspru, dogit.

— Familia Terrill, răspunse Henry.

Omul cu ochii cîrpiţi de somn deschise ceva mai larg uşa. Îl impresionase privirea autoritară a lui Henry, îmbrăcămintea lui elegantă.

— Cine sînteţi dumneavoastră ?

Replica răsună sec.

— Henry Sunderland.

Insul căscă o gură mare, ca un peşte rămas pe uscat. Deschise brusc uşa.

— Poftiţi înăuntru... Mă iertaţi... Vă rog... Ce cinste pentru mine !... Familia Terrill nu mai locuieşte la adresa aceasta...

Henry, care ridicase piciorul spre a trece pragul, îl lăsă o clipă în aer, apoi îl puse iarăşi jos.

— S-au mutat ?

— Da, Sir, replică servil insul. Direcţia fabricii mi-a repartizat această locuinţă după evacuarea familiei Terrill. Eu sînt contramaistru la fabrica dumneavoastră. Mă numesc Gregh. Silas Gregh.

Lui Henry nu-i venea să-şi creadă urechilor.

— Evacuaţi ? De ce ?

— Povestea e lungă, Sir. De ce nu intraţi ?

— Vorbeşte ! ordonă Henry nerăbdător.

— Bătrînul Terril a murit acum cîţiva ani, într-un accident de muncă. A căzut într-un furnal, care se aprinsese. Ştiţi şi dumneavoastră cum se întîmplă. Ceasul rău. Bătrînul a ars de viu.

— Şi nevastă-sa ? Copiii lui ? întrebă Henry strangulat de o frică surdă.

— Copiii ?... Păi... unii au murit... alţii s-au risipit... Bătrîna Terrill rămăsese numai cu două fete... nemăritate...

— Dar nepotul ei ?

— Care nepot ?

— Fiul lui Margery ?

— Îmi pare rău, Sir... De Margery nu ştiu nimic... Lucrez numai de zece ani la fabrica dumneavoastră. Eu sînt din Manchester. De acolo am venit. M-a adus Mr.

Hutchinson. Îi plăcea cum lucrez. Îmi conduc oamenii cu mînă de fier, Sir. Echipa mea...

Henry ridică plama, silindu-l să tacă.

— Știi unde s-a mutat bătrîna Terrill ?

— La Cardiff.

— Adresa ?

— N-o cunosc.

— Mulțumesc. Bună seara.

Se răsuci pe călcîie și alergă spre trăsură, lăsîndu-l pe Gregh cu ochii holbați.

— La fabrică ! ordonă el vizitiului. În galop.

Însoțitorii lui n-aveau să uite în veci cursa aceea în goana cailor, pe șoseaua desfundată de ploaie. Trăsura hurducată prin hîrtoape, scăpă ca prin minune să nu se răstoarne. Ploaia se înteți o dată cu lăsatul serii. Picioarele cailor se afundau uneori pînă la genunchi în noroi. Copitele se desprindeau din clisă cu un plescăit. Biciul șuiera prin aer, înscriind pe crupele cailor urme care se întretăiau.

— Mai repede ! urla din cînd în cînd Henry în cornet. Mai repede !

Voia să cîștige cîteva minute, după ce pierduse cincisprezece ani. Strădania lui tardivă de a lupta cu timpul era absurdă.

Însoțitorii lui Henry își aruncau priviri întrebătoare. Nu cunoșteau intențiile marelui patron și acțiunile lui îi derutau.

Cînd trăsura ajunse la fabrică se întunecase de-a binelea. În pavilionul administrativ nu găsiră pe nimeni. Funcționarii plecaseră de mult pe la casele lor. Numai echipele de noapte lucrau în fabrică. Henry ar fi fost în stare să ceară informații de la fiecare muncitor în parte. Dar aceasta nu era o soluție.

Paznicul de noapte de la pavilionul administrativ stătea smirnă în fața marelui patron. Îl îngrozea expresia întipărită pe chipul acestuia. Și paznicul era de puțină vreme angajat la fabrică.

— Vreau să vorbesc cu Mr. Hutchinson, rosti Henry nerăbdător. Unde îl găsesc ?

— A plecat acasă. Locuiește în pavilionul din pădure.

Henry se întoarse spre trăsură. Înfățișarea jalnică a cailor care gîfîiau, tremurînd pe picioare, îl făcu să se oprească.

— Să mi se aducă alți cai. Fără întîrziere. În noaptea asta am mult de umblat.

Lawson aruncă o privire furișă consilierului juridic. Expresia întrebătoare a ochilor săi era elocventă. A înnebunit patronul ?

Paznicul alergă la grajduri. Peste cîteva minute apăru aferat însuși grăjdarul-șef, urmat de patru oameni care duceau de căpăstru cai odihniți. Apoi trăsura își continuă drumul în noapte.

Pe Henry îl rodea remușcarea. O mînă grea îi apăsa parcă plexul solar. Paisprezece ani își neglijase fiul. Acum timpul acesta pierdut se răzbuna. Deși era noapte, recunoștea perfect drumul. Felinarele trăsurii luminau tufișuri, pietre, copaci cu rădăcini înfipte la margine de drum. Nimic nu se schimbase. Sau așa i se părea lui. Pe șoseaua aceasta trecuse el de atîtea ori împreună cu Margeqry. Îmbrățișați, în faptul nopții, aruncaseră priviri distrate asupra drumului slab luminat — ca și acum — de felinarele trăsurii.

După aproape o oră de drum, Henry și însoțitorii săi ajunseră la pavilion. Vizita aceasta nocturnă, intempestivă îl prinse pe Hutchinson nepregătit. Explozia de mînie a marelui patron, care-i reproșa în termeni tari evacuarea familiei Terrill din locuințele fabricii îl înfricoșă. Cunoștea reputația lui Henry, care nu se sfiise să concedieze pe cei mai de frunte colaboratori ai Casei Sunderland, cînd aceștia avuseseră nenorocul să-i displacă. Se și vedea izgonit de la conducerea fabricii. Aruncat în neant, după ce izbutise cu prețul unor eforturi atît de mari să ajungă „cineva".

— N-aveam de unde să știu că familia Terrill vă mai interesează, încercă el să se dezvinovățească. Dacă aș fi bănuit, mi-aș fi dat toate silințele... De altfel nu mă ocup direct de locuințele muncitorești. Directorul administrativ...

— Explicația aceasta nu mă satisface, ripostă Henry.

Își dădea seama că Hutchinson nu avea nici o vină. Că în cel mai rău caz dăduse dovadă de lipsă de interes față de familia Terrill. O greșeală tactică, pe care Hutchinson și-o reproșa amar. Adevăratul vinovat era el, Henry. Și aceasta îl făcea să spumege.

— Unde îi pot găsi ? rosti el printre dinți, ridicîndu-și buza de sus și descoperindu-și gingiile și colții, ca un dulău pus pe harță.

— La Cardiff... da, da, la Cardiff. Mîine dimineață am să ordon directorului administrativ să le dea de urmă...

— Nu mîine dimineață. Acum. Imediat. Urcă-te în trăsură. Mergem la directorul administrativ.

Cursa aceea nebunească în noapte fu reluată cu frenezie sporită. Directorul administrativ locuia în cea mai arătoasă casă din cartierul locuințelor muncitorești. Henry și Hutchinson îl găsiră cinînd în sînul familiei. Fără a-i da timp să-și scoată șervetul de la gît, Henry îl luă la întrebări.

Homer Gilchrist, directorul administrativ, era un tip sanguin, coleric. Imputările furioase ale marelui patron, imposibilitatea de a-i riposta, de a se apăra, groaza de concediere, făcură să i se urce tensiunea arterială, pînă ce tîmplele începură să-i zvîcnească. Se străduia zadarnic să-și amintească ceva în legătură cu noua adresă a familiei Terrill. În cele din urmă plecară cu toții la fabrică. Sperau să obțină informații de la muncitori.

Tot Henry își aminti că Margery avea la atelierul de încărcare cu pulbere a grenadelor o prietenă, pe nume Letty. O căutară în registrele personalului, dar nu o mai găsiră.

Investigațile printre muncitori rămaseră fără rezultat. Mulți dintre ei cunoșteau pe bătrînul Terrill. Își aminteau și de Margery și de căsătoria ei rămasă de pomină. Nici unul însă nu cunoștea noua lor adresă.

— Dacă în patruzeci și opt de ore nu am adresa, se răsti Henry la Hutchinson și la directorul administrativ, vă puteți considera concediați.

— Îmi permiteți să vă ofer găzduire în locuința mea, îndrăzni Hutchinson să intervină.

— Mulţumesc. Să mi se pregătească o cameră, un pat, aici în fabrică.

Îndeplinirea acestei porunci necesită cîteva ore. Directorul general Hutchinson trimise de la locuinţa sa paturi şi aşternuturi pentru Henry şi însoţitorii săi. Dormitorul marelui patron fu amenajat în cabinetul directorului general. Secretarul, consilierul juridic şi şeful serviciului de informaţii rămaseră să doarmă într-un birou alăturat. Li se pregăti totodată şi o masă suculentă cu provizii procurate tot din cămările lui Hutchinson.

În timpul supeului improvizat, Henry ordonă lui Harrison să colaboreze cu Hutchinson şi cu Gilchrist. Îşi încheie instrucţiunile, aruncîndu-i o privire dispreţuitoare.

— Dacă l-aş fi avut pe Lafont aici, toată zarva asta ar fi fost de prisos. Mă tem că n-am făcut o afacere bună înlocuindu-l.

Procedeele drastice ale lui Henry îşi dădură roadele. A doua zi, aproape de ora prînzului, Hutchinson i se înfăţişă triumfător.

— Am obţinut adresa, Sir. Mrs. Bridget Terrill locuieşte la Cardiff pe Aleea Crinilor. Casa nu are număr, fiindcă nu se prea obişnuieşte pe acolo aşa ceva. Am dat dispoziţii să i se amenajeze o locuinţă convenabilă în cartierul nostru muncitoresc.

— Foarte bine, răspunse Henry sec.

Directorul general îşi salvase postul. Lucrase pe cont propriu, pentru a-şi atribui toate meritele. Harrison şi Gilchrist se înapoiară fără rezultate. Henry nu le adresă nici o privire.

— Hutchinson !

— Porunciţi, Sir.

— Ai să mergi cu mine la Cardiff. În locul lui Harrison.

Şeful serviciului de informaţii resimţi dizgraţia. Nu cuteză să crîcnească. Rămase să aştepte la fabrică desfăşurarea evenimentelor.

Ploaia încetase. Se lăsase în schimb o ceaţă groasă. Trăsura parcurse la pas drumul pînă la Cardiff. Doi oameni mergeau pe jos, înaintea trăsurii, purtînd făclii

aprinse. Pe străzile orașului se auzeau înfundat plescăitul pașilor prin băltoace și zgomotul roților ce se învîrteau anevoie prin noroi. Plin de zel, Hutchinson stătea cu capul scos pe fereastra deschisă a unei portiere și se orienta, folosindu-se de informațiile culese de la trecători. Henry era încîntat de eficiența acestui om care nu șovăia să îndeplinească orice servicii, oricît de umile.

Găsiră în sfîrșit și Aleea Crinilor. O biată uliță desfundată, acoperită cu gunoaie, animale moarte și tot felul de putreziciuni. Cocioabe infecte apăreau cînd și cînd din ceața adîncă. Henry era îngrozit de mediul în care trăia fiul său.

Un copil cu ochii mari, sperioși, cu obrazul palid, lipit de oase, cu trupul pușintel acoperit cu zdrențe de o murdărie inimaginabilă, îi îndrumă pînă la capătul aleei. Acolo, într-un bordei lipit cu pămînt, locuia familia Terrill. Băcșeluit cu un șiling, copilul se topi în ceață.

— Am să intru singur, vorbi Henry însoțitorilor săi.

Coborî din trăsură. Pantoful de lac i se înfundă într-un fel de pastă puturoasă, acoperită cu lături. Bătu într-o ușă scundă, cu un ochi de geam în partea de sus. Adăstă cîteva clipe. Îi răspunse un glas răgușit.

— Intră. Ce aștepți ? Să te poftesc cu muzică ?

Henry deschise ușa. Din încăperea întunecată, luminată vag de un foc anemic ce ardea în vatră, răbufni un aer viciat, acru, grețos, care-l făcu să-și ducă batista la gură.

— Vreau să vorbesc cu Mrs. Bridget Terrill, se adresă el unei mogîldețe ghemuite lîngă vatră.

— Eu sînt. Închide ușa că intră frigul. Cine ești, și ce vrei ? Vederea m-a lăsat.

Vocea era hîrîită, ca o pilă trasă pe piatră.

— Sînt Henry Sunderland. Tatăl lui Benjamin.

Mogîldeața nu răspunse. Nu se auzea decît sfîrîiala unui gătej pus pe foc. Tăcerea se prelungi. Henry avea senzația că se sufocă în aerul greu.

— Ți-ai adus aminte de Benjamin...

Intonația glasului bătrînei indica mai degrabă o constatare decît o întrebare.

— Ți-ai adus poate aminte și de Margery... A murit.

— Știu. Și îmi pare foarte rău.

Vocea hîrîi un fel de rîset grotesc.

— Îți pare rău ?... Hm !... Credeam că ai uitat-o. Au trecut atîția ani de atunci... Bietul Terrill, cîtă dreptate avea cînd spunea că n-ai să-i aduci fetei noastre decît nenorocire. A murit și el. A murit și Joe, și Kathy, și Sam...

Henry uitase de Joe, de Kathy, de Sam... O auzise pe Margery vorbind despre ei.

— Unde e Benjamin ? întrebă el, așteptînd cu teamă răspunsul.

— Benjamin ?

— Da. Benjamin.

Glasul hîrîit porni să tușească. O tuse chinuită, care nu mai contenea.

— Ce e cu Benjamin ? stărui Henry.

Tusea încetă după un timp.

— A plecat.

— Unde ?

— Josh l-a luat cu el.

— Josh ? Care Josh ?

— He, Josh a ajuns om mare. Valet la un nobil. Terrill spunea despre Josh că e un ticălos, fiindcă s-a făcut slugoi. Josh n-a răbdat însă niciodată de foame... La noi, Benjy n-avea ce mînca. Josh a fost bun și l-a luat cu el.

Se porni iarăși să tușească.

Henry tremura de enervare. Convorbirea aceasta îl făcuse să transpire. Își dădu brusc seama că bătrîna era senilă. Nu mai putea scoate nimic de la ea. Îl încolți groaza. Trebuia să dea de Benjamin. Trebuia.

— Unde sînt fetele dumitale, Mrs. Terrill ? întrebă el exasperat.

Spera să obțină de la ele lămuriri.

— La țesătorie, hîrîi glasul.

— Care țesătorie ?

— Nu știu.

— Bine. Și cînd le pot găsi acasă ?

— Eh, diseară. Sînt fete cuminți. După apusul soarelui vin acasă. Nu dorm prin vecini.

Henry suspină.

— Am să revin. Diseară.
— Cum vrei.
— Te las cu bine, Mrs. Terrill.

Nu-i răspunse decît tusea aceea aspră, insuportabilă. Bătrîna era atît de senilă, încît nu-i arăta nici o dușmănie. Îl recunoscuse totuși. Henry mulțumi Proniei fiindcă fetele erau cuminți și dormeau în fiecare noapte acasă. De la ele va afla, desigur, adresa lui Josh.

Era uluit. Fiul său trăia din mila unui valet. Nu reușea să conceapă această situație, posibilă — socotea el — numai în romanele picarești, ieftine și melodramatice.

După-amiaza aceea îi puse la grea încercare răbdarea. Și-o petrecu în sala de mîncare a unui han, uitîndu-se din sfert în sfert de oră la ceas. Întîmpină înserarea cu bucurie. Se înapoie în Aleea Crinilor, însoțit de Hutchinson și escortat de patru lachei înarmați. Cartierul — îl prevenise directorul general — era deocheat.

Henry găsi pe cele două fiice ale bătrînei aciuate în preajma focului. Erau îmbătrînite înainte de vreme. Părul le atîrna în lațe pe frunte și pe grumaz. Erau gălbejite ca mai toate femeile care munceau în fabrică. Fetele îl primiră cu indiferență. S-ar fi zis că nimic nu le mai făcea impresie. Privindu-l cu ochi terni, lipsiți de viață, îi dădură fără nici o dificultate adresa lui Josh. Josh, îi spuseră ele cu oarecare mîndrie, ajunsese valetul marchizului de Beaminster și putea fi găsit la Londra, la Beaminster House.

Henry le mulțumi. La plecare le lăsă o pungă cu douăzeci de guinee. Fetele se uitară uluite la monedele de aur. Banii aceștia reprezentau pentru ele o avere incalculabilă. Henry le mai spuse că Hutchinson le va pune la dispoziție o casă convenabilă. Apoi plecă. Rudelor fiului său trebuia să li se asigure o existență decentă, dar în același timp ștearsă. Hutchinson primi dispoziții precise în acest sens.

În dimineața următoare, Henry plecă la Londra.

Tulburat, ștergîndu-și cu batista fruntea asudată, consilierul juridic Rowlandson se înfățișă în cabinetul marelui patron, aducînd vești neplăcute. Benjamin Terrill nu

se mai afla la Beaminster House. Dispăruse fără urmă. În vara trecută fusese angajat *groom*, prin intervenţia lui Josh, valetul marchizului. Curînd după aceasta, Josh fusese ridicat de poliţie şi încarcerat la Newgate. Era acuzat că ar fi ucis pe un oarecare Joel Barton, proxenet şi tăinuitor. Cercetările ulterioare stabiliseră fapte de o excepţională gravitate în sarcina lui Josh. Valetul marchizului de Beaminster era socotit un servitor model. Aceasta nu-l împiedicase să fure o casetă cu bijuterii a marchizului. Operase atît de abil, încît poliţia atribuise furtul unor necunoscuţi. Bijuteriile fuseseră vîndute prin intermediul lui Joel Barton. Nemulţumit de suma de bani pe care tăinuitorul pretindea că o realizase de pe urma vînzării prăzii, Josh îl acuzase de înşelăciune. Conflictul degenerase într-o încăierare, în cursul căreia valetul îşi înjunghiase partenerul. Actualmente Josh aştepta să fie judecat de curtea criminală centrală.

Şi Benjamin fusese indirect lovit de urmările acestei afaceri. *Groom*-ul angajat datorită recomandării unui om pe care-l aştepta spînzurătoarea, era firesc să nu mai inspire încredere. Fusese concediat fără menajamente. De atunci nu se mai ştia nimic despre el.

Cînd auzi cum stau lucrurile, Henry crezu că înnebuneşte. Remuşcarea pe de-o parte, pe de alta teama de scandal, dacă presa însetată de senzaţie ar fi prins firul afacerii, îl făcură să ordone lui Harrison o operaţie discretă, dar în acelaşi timp energică, pentru regăsirea lui Benjamin. Pretinse a fi anunţat din oră în oră asupra cercetărilor.

Harrison se aşternu zelos pe lucru. De succesul acestei misiuni depindea menţinerea sa în fruntea serviciului de informaţii. Agenţii săi se împrăştiară ca lăcustele asupra Londrei. Patruzeci şi opt de ore bîjbîiră fără să obţină rezultate. Băiatul se topise în malstrőmul Londrei. O spălătoreasa de la Beaminster House le dădu primul indiciu serios. Prin decembrie îl văzuse întîmplător pe Benjamin intrînd într-o casă din Charles Street. În imediata vecinătate a teatrului Drury Lane. Harrison alergă la adresa indicată. Proprietara casei cu pricina îl informă că într-adevăr găzduise cîteva zile pe un tînăr cu semnal-

mentele lui Benjamin, dar că fusese nevoită să-l dea afară, deoarece unul din chiriaşi i se plînsese că tînărul îi furase nişte cîrnaţi. Urmele lui Benjamin se pierdeau iarăşi.

Iritat de ineficacitatea lui Harrison, Henry hotărî să facă personal investigaţii printre locatarii casei din Charles Street. Cînd trăsura se opri în faţa clădirii în care îşi găsise adăpost cîteva zile fiul său, simţi că i se strînge inima. Strada, deşi centrală, era una din cele mai sordide din întreg oraşul. Casele înalte, strîmte, pe jumătate ruinate ascundeau o lume de declasaţi ajunşi în ultimul hal de degradare fizică şi morală. Jegoşi, dezbrăcaţi, netăsălaţi, răspîndeau un miros acru, de murdărie şi sudoare. Proprietăreasa, un fel de vrăjitoare cu ochi răi, dinţi îngălbeniţi de tutun, ţîşnind asemenea unor colţi dintre buzele vinete, şi cu fire negre risipite pe povîrnişul unei bărbii aduse înainte ca un corn de lună, rămase foarte impresionată de eleganţa vizitatorului. Declară că l-ar fi reţinut pe băiat dacă ar fi ştiut că un *gentleman* atît de distins avea să se intereseze de el. Se gîndise numai la reputaţia casei ei cînd îl dăduse afară.

Convorbirea avea loc într-un fel de hol strîmt şi întunecos prin care treceau într-un neisprăvit du-te-vino tot felul de indivizi cu mutre suspecte. O femeie tînără, fardată, gătită strident, se priponise de un perete şi arunca priviri dispreţuitoare asupra lui Henry şi a însoţitorilor lui.

— Oameni în toată firea vă ţineţi de capul unui biet copil, interveni ea cu vădită scîrbă.

Proprietăreasa o repezi aspru.

— Ce te vîri, Maisie... Vezi-ţi de treburile tale...

Henry se întoarse spre femeia fardată strident. Meseria ei — cea mai veche din lume — era evidentă.

— Ştiţi ceva de băiat, *madam* ? o întrebă Henry politicos. Nu am de gînd să-i fac nici un rău. Vreau să-l ajut.

— Să-l ajuţi ? repetă ea cu agresivă neîncredere. N-aş crede.

— Sînt trimis de părinţii lui, zise Henry.

Minţea. Nu îndrăznea să spună adevărul.

Femeia îl privi în ochi.

— Cine-mi garantează că-mi spui adevărul ?

Henry scoase din buzunar o pungă rotundă. I-o aruncă. Femeia o prinse din zbor.

— Sînt acolo zece guinee, spuse el. Dacă mă ajuți să-l găsesc pe bălat, ai încă zece.

— Nu știu, bîigui ea. Nu știu...

— Hai, încearcă să-ți aduci aminte, stărui Henry. Bagă de seamă. Îl așteaptă o viață omenească. Dacă ascunzi adevărul, îl nenorocești. Am impresia că îi dorești binele.

Femeia se uită nehotărîtă la Henry, apoi la proprietăreasă.

— Bethnal Green, rosti ea. Lîngă biserica St. Philips... E acolo o fundătură... White Lion. La numărul 3... Chiar eu i-am găsit de lucru.

Henry înclină din cap.

— Mulțumesc. N-are să-ți pară rău. Bună ziua.

În drum spre Bethnal Green, făcu reflecții amare asupra propriei lui nimicnicii. Toată această bătaie de cap și complicațiile care aveau poate să urmeze ar fi fost evitate, dacă s-ar fi arătat mai atent față de propriul său fiu. Dar regretele erau tardive. Acum trebuia să repare ce mai putea fi reparat.

Înfățișarea străzilor din cartierul Bethnal Green îl înspăimîntă. Trăsura înainta în pasul cailor printr-un labirint de uliță și fundături adînci ca niște văgăune și tot atît de întunecate. Case înalte, părăginite, insalubre și prost aliniate, cu ganguri negre ca gurile unor vizuine, se înșiruiau dezordonat, îngrămădindu-se unele într-altele, nesocotind orice arhitectură rațională. Roțile trăsurii se înfundau în gunoaie, în grămezi de moloz, în noroaie de un negru-verzui. De prin unghere răbufneau miasme de excremente și urină stătută. Fațadele clădirilor, umbrite de streșini desfundate erau urîțite de ferestre cu geamuri sparte, acoperite cu hîrtie și de uși strîmbe, cu lemnul scorojit și crăpat. Ici, colo, prăvălii sărăcăcioase cu firme înnegrite, ori taverne de o murdărie respingătoare încercau să tulbure această monotonie a mizeriei.

Henry pierduse orice simț de orientare. Aici, reflecta el îngrozit, era mai rău ca la Cardiff. S-ar fi zis că Dumnezeu îngăduia existența acestui cartier nenorocit spre

a pedepsi pe oameni pentru toate păcatele din trecut. Numai că ființele care se tîrau pe uliţele acestea încîlcite nu aveau nimic omenesc în ele. Colcăiau ca nişte viermi uriaşi. Era o viziune de iad.

— Nu ne-am rătăcit ? întrebă el la un moment dat. Deşi în trăsură era cald, îl zguduiau fiorii.

— Nu vă temeţi, replică Harrison. Vizitiul cunoaşte bine drumul. Mergem încet, ca să nu ne răsturnăm.

Îngreţoşat de putoarea excrementelor care îmbîcsiseră aerul din trăsură, în ciuda ferestrelor închise, Henry îşi acoperi cu batista gura.

— Cumplit ! exclamă el. Cumplit !

— Numai un al doilea incendiu al Londrei ne-ar putea scăpa de mizeria asta, mormăi el.

Consilierul jüridic ridică din umeri.

Harrison nu făcea comentarii. Niciodată nu-l văzuse pe marele patrón în toane mai rele.

Trăsura opri în dreptul unei fundături strîmte, prin care n-ar fi putut să treacă.

— Am ajuns, spuse vizitiul. White Lion Alley.

Henry coborî, urmat de însoţitorii săi. Se îndreptară spre casa cu numărul 3. Îi întîmpină o clădire cenuşie, într-o stare ceva mai acceptabilă decît vecinele ei. Ferestrele aveau geamurile intacte, iar cercevelele erau în bună stare. Deasupra uşii de la intrare atîrna o firmă de lemn, întunecată de intemperii, pe care abia se mai deslușea silueta unui urs de o culoare nedefinită, sub care scria cu litere gotice „The Green Bear Inn". Deschiseră uşa şi intrară într-o sală nu prea mare, cu mese lungi, la care stăteau prăvăliţi cîţiva beţivani cu ochii tulburi. Le ţineau tovărăşie pahare murdare şi sticle cu băutură, unele în picioare, altele răsturnate. La tejghea se afla un bărbat între două vîrste, chel, cu obrajii rotunzi. Purta o vestă înflorată ; mînecile cămăşii de o albeaţă îndoielnică erau suflecate. Ştergea nişte pahare. Pe scara din fundul încăperii cobora un marinar bărbos urmat de o femeie foarte sulemenită. Marinarul şi femeia sulemenită se aşezară le o masă. Omul de la tejghea le aduse o sticlă şi două pahare.

Henry cuprinse dintr-o privire întreaga scenă. Implicațiile ei îi sporiră dezgustul. Nu-i venea să creadă că aci își putea găsi fiul.

Tejghetarul îi întîmpină cu o privire încărcată de uimire.

— Cu ce vă pot servi, *gentlemen* ? rosti el cîntat, ștergînd automat și profesional cu un șervet cadrilat cu albastru urmele de băutură de pe o masă liberă.

Henry se așeză pe scaunul împins sub el de tejghetar. Luară loc și însoțitorii.

— Bere ! porunci el.

O cană pîntecoasă cu bere și trei halbe de pămînt răsăriră grabnic pe masă.

Henry aruncă o privire circulară prin sală. Se întreba dacă fiul său nu-și va face apariția pe scara care ducea la etaj. Harrison își muie buzele în halba cu bere. Băutura era rece, dar de o calitate infectă. Își șterse buzele cu dosul palmei.

Tejghetarul stătea în picioare, lîngă masă.

— Doriți o gustare ?...

— Poate v-ar ispiti o companie plăcută...

Clipi șiret, apoi își frecă mîinile servil.

Henry se prefăcu a nu-l fi auzit.

— Lucrează la dumneata un băiat, Benjamin ? întrebă el direct, uitîndu-se în ochii tejghetarului.

Acesta îl privi bănuitor.

— Și ce-i cu el ?

— Vreau să-i vorbesc, zise Henry.

Interlocutorul se scărpină în creștet.

— Păi...

Henry făcu un gest de nerăbdare.

— Adu-l aici !

— Să vedeți, rosti tejghetarul, este...

— Dacă vrei să cîștigi ușor un ban, adu-l mai repede, porunci Henry.

Tonul său dur impuse tejghetarului. Se îndreptă cu mers legănat spre ușa din stînga scării, și o deschise.

— Ann, fă-te încoa...

O fată slabă ca o umbră veni ștergîndu-și mîinile pe șorț.

— Da, Mr. Jarvis, rosti ea sperios.
— Cheamă-l pe Benjy.
— Imediat, Mr. Jarvis.
Fugi pe scări în sus.
Tejghetarul se întoarse la masa lui Henry.
— Ce vreţi cu Benjy ?
— Vrem să vedem dacă este băiatul pe care-l căutăm, interveni consilierul juridic.
— Este în serviciul nostru, zise tejghetarul. Lucrează în tură de noapte.
Henry nu răspunse.
Omul se întoarse la ştersul paharelor. Nu-i mirosea bine toată afacerea asta.

Trecură cinci minute. Cu mîinile împreunate, sprijinite pe măciulia bastonului, Henry stătea cu privirile îndreptate spre scară. Încerca o emoţie puternică, de parcă Margery însăşi ar fi trebuit să se ivească.

În capul de sus al scării apăru un tînăr. Acesta să fie Benjamin ? Un val de căldură, de mîndrie, de duioasă exaltare îi umplu sufletul. Băiatul era mai frumos decît îşi închipuise el în cele mai trandafirii visări, odinioară, cînd îi veghea leagănul. Înalt, armonios construit, avea graţia înnăscută, oarecum sălbatică, a unui faun. Dacă Henry n-ar fi ştiut că fiul său avea cincisprezece ani, i-ar fi dat cel puţin optsprezece. Nu-i plăcea un singur lucru. Privirile lui care fugeau încolo şi încoace, pline de teamă. Nu cumva moştenise firea nehotărîtă, timidă, a tatălui său ? Defectul nu era iremediabil. Educatorii pot modela caracterul unui tînăr, bineînţeles, dacă acesta este receptiv, dacă nu suferă de o încăpăţînare stupidă, de catîr, ca Charles, de pildă. Henry se întunecă. Charles ajunsese să-l obsedeze. Îl găsea prezent pînă şi în preocupările legate de fiul său.

Benjamin cobora încet treptele, uitîndu-se spre grupul lui Henry. Ann îl urma ţinînd cu teamă mîna la gură. Tejghetarul era numai ochi şi urechi.
— Bună ziua, zise Benjamin, oprindu-se în faţa noilor veniţi. M-aţi căutat.

Henry îi observă mîna dreaptă, care se încleşta şi se descleşta nervos.

— Dumneata eşti Benjamin Terrill ?

— Da, Sir.

Benjamin îşi umezi buzele. Era foarte neliniştit.

— N-am avut nimic de-a face cu Josh...

— Nu te-am chemat pentru asta, zise Henry. Vin din partea familiei tale. Te luăm de aici. Nu ai ce căuta în... taverna asta. Du-te şi-ţi ia o haină. Ai să mergi cu noi.

Benjamin vru să spună ceva, şovăi, apoi se întoarse spre scară.

— Stai ! rosti Harrison hotărît.

Aruncă o privire semnificativă lui Henry, care-l înţelese. Băiatul lăsat singur ar fi putut să fugă pe vreo uşă dosnică. Şi tejghetarul prinsese sensul privirii lui Harrison.

— Avem o cuvertură de blană în trăsură, Sir, zise şeful serviciului de informaţii, adresîndu-se lui Henry. Poate să şi-o pună pe umeri.

Rowlandson aruncă pe masă cîteva piese de argint. Tejghetarul se apropie şi le strecură în buzunarul şorţului.

— Nu puteţi să-l luaţi aşa, fără veste, interveni el. Băiatul e în grija noastră... Patroana n-o să îngăduie...

— Gura ! Sper că nu vreţi să vă trimit poliţia pe cap.

Harrison îl repezi aspru.

Tejghetarul adoptă o atitudine care voia să fie demnă.

— Poliţia ? Ce să caute poliţia ? Sîntem cetăţeni cinstiţi ai acestei ţări, ne plătim impozitele...

Henry aruncă pe masă o pungă, care se desfăcu, lăsînd să se reverse cîteva guinee strălucitoare. Tejghetarul le privi lacom.

— Ia-le. Pentru osteneală, zise Henry.

Piesele de aur dispărură în buzunarul şorţului.

Benjamin se uită ca un animal încolţit, de la Harrison la tejghetar, de la care aştepta un sprijin. Acesta ridică din umeri în semn de neputinţă. Guineele îl făcuseră să treacă de partea taberei duşmane.

Henry şi însoţitorii săi se ridicară de la masă.

— Haidem, Benjamin !

— Să-mi iau bagajele, îngăimă acesta.

— Nu mai ai nevoie de ele. Haidem.

Benjamin se uită la repezeală spre uşa din fund, încordîndu-se să fugă. Harrison îi ghici gîndurile şi-l înşfăcă de braţ.

— Fără prostii, băiatule. Mergi cu noi.

Ann clătina din cap înspăimîntată. Tejghetarul se întoarse impasibil la paharele lui. Clienţii din local abrutizaţi de băutură erau absenţi la tot ce se petrecea în jurul lor.

Cînd Benjamin se văzu în trăsură alături de bărbaţii aceia cu mutre severe şi veşminte negre, de ciocli, inima începu să-i bată tare. Unde aveau să-l ducă ? Ce-i pregăteau ? Încercă deodată senzaţia netă că se afla prins într-o cursă din care nu mai avea scăpare.

Henry îl privea gînditor pe sub sprîncene.

— Benjamin, rosti el într-un tîrziu, să nu-ţi fie frică. Eu sînt tatăl tău. Henry Sunderland. De azi înainte n-ai să te mai numeşti Terrill, ci Sunderland-Beauclair.

Sosirea lui Benjamin la Sunderland House stîrni furtună. În microcosmul clanului Sunderland apariţia acestui „venetic" căpăta proporţii de cataclism.

Susan Sunderland făcu o criză de nervi.

— După Babs, l-a mai adus şi pe nenorocitul ăsta.

Tatăl ei, senatorul, încercă să o liniştească, luînd lucrurile în glumă.

— Draga mea, unii oameni fac colecţii de monede, de cărţi, de tablouri. Bărbatul tău colectează rude sărace...

Susan se străduise să demonstreze soţului ei că Benjamin trebuia internat într-o şcoală din Anglia sau din Statele Unite spre a primi rudimentele unei educaţii de care fusese lipsit cu desăvîrşire în casa bunicilor săi, şi că numai după o asemenea perioadă de tranziţie ar putea aspira să fie primit alături de copiii ei.

Spiritul de contradicţie al lui Henry se trezise automat.

— Alături de fraţii săi vitregi, vrei să spui. Cu alte cuvinte, să-l punem la carantină.

— Lipsa lui de maniere va fi un exemplu urît pentru Warren şi pentru Iris. După ce se va mai lustrui...

Henry o întrerupse enervat.

— Benjamin trebuie să trăiască un timp în preajma noastră. Să se deprindă cu noua sa familie. Numai după ce se va aclimatiza cu ambianța lumii din care face parte, îl voi putea trimite prin școli. Admit că la ora actuală este un necioplit. Gîndește-te ce figură ar face printre colegii săi de la Eton sau Harrow ? Nu vreau să se simtă într-o stare de inferioritate față de niște copii care mîine vor fi poate subalternii săi.

Warren, Iris și Ashley îl primiseră pe Benjamin cu neîncredere. Împărtășeau instinctiv antipatia mamei față de acest intrus care se intitula fratele lor mai mare. Senatorul Forbes și David Forbes se arătaseră binevoitori și vag condescendenți. Senatorul nu împărtășea temerile fiicei sale care întrezărea posibilitatea suplantării copiilor ei de către Benjamin.

— Averea Casei Sunderland este suficient de mare spre a îndestula pe toți membrii familiei. Afară de asta primogenitura și-a pierdut orice fel de importanță. Numai în Anglia fiul cel mai mare beneficiază de toate drepturile, în dauna fraților săi mai mici, care îndeobște se expatriază spre a-și cîștiga existența. Benjamin pornește la drum cu un mare handicap. Lipsa de cultură și de educație. Va trebui să recîștige timpul îndopîndu-se într-un ritm accelerat cu un considerabil bagaj de cunoștințe. Eforturile acestea ar putea să-l scîrbească sau să-l idiotizeze înainte de vreme. În ecuația existenței lui apar și alte necunoscute. Sînt elemente imprevizibile care răstoarnă cele mai abile calcule. Așa că, lasă timpul să lucreze pentru tine.

Senatorul Forbes nu era atît de liniștit pe cît voia să pară. Se temea și el într-o oarecare măsură de ascendentul pe care Benjamin putea să-l cîștige asupra influențabilului său tată. O modera însă pe Susan, deoarece nu voia ca violențele ei să provoace o nouă criză familială. Numai Babs arătă de la început o simpatie fără reticențe tînărului ei văr. Poate fiindcă era cea mai apropiată de mentalitatea lui, de condiția lui socială de pînă atunci. Personalul de serviciu păstra o rezervă tăcută, ușor disprețuitoare, față de acest nou membru al familiei Sunderland. Îi pîndeau cu aparentă impasibilitate stîngăciile, limbajul neșlefuit, vulgaritatea expresiilor. Tot atît de

curioşi erau şi colaboratorii lui Henry. Dar şi aceştia se fereau să-şi exteriorizeze sentimentele şi aprecierile.

Se repetau condiţiile vitrege întîmpinate de mama lui Benjamin, după primirea ei la Sunderland House. Situaţia ei fusese mai grea, căci trebuia să înfrunte ostilitatea socrului, un adversar formidabil pentru slabele ei forţe. Benjamin îşi făcea intrarea la Sunderland House în împrejurări deosebite. Tatăl său era şeful dinastiei. Duşmanii lui Benjamin aveau să folosească o tactică insidioasă, subterană, întinzîndu-i curse cu atît mai primejdioase cu cît loveau prin surprindere în punctele cele mai neprevăzute.

Henry ştia că va avea mult de luptat împotriva duşmanilor fireşti ai fiului său. Îşi făcea însă iluzia că va reuşi să-i înfrîngă. Puterea nu se afla în mîinile lui ?

Din nefericire, misiunea sa era îngreuiată şi de comportarea lui Benjamin. Băiatul păstra faţă de tatăl său o teamă, o rezervă, o vagă ostilitate, extrem de iritante. Henry se întreba dacă va reuşi vreodată să-i cîştige încrederea. Îi angajase dascăli docţi, cu înalte studii academice, maeştri de dans şi de etichetă, de echitaţie şi de tragere la ţintă. Voia să facă din Benjamin un perfect *gentleman*.

Conferinţa conducătorilor Casei Sunderland urma să se deschidă peste două săptămîni. Henry avea de gînd să se înfăţişeze la masa discuţiilor avîndu-l în stînga sa pe Benjamin. Uneori îşi analiza perplex simţămintele. De ce ajunsese să-l prefere pe Benjamin celorlalţi copii ai săi ? Părtinirea aceasta nu era condamnabilă ? Nu se comporta ca un părinte denaturat faţă de progenitura sa dintr-a doua căsătorie ? Ar fi fost o explicaţie. Benjamin era carne din carnea lui Margery Terrill. Singura femeie pe care o iubise vreodată. Warren, Iris, Ashley veniseră pe lume prin Susan. O fiinţă ce-i fusese impusă şi care-l obosea cu pretenţiile, aroganţa şi puritanismul ei absurd. Ajunsese să o urască. Dezgustul lui faţă de Susan se răsfrîngea în parte şi asupra copiilor. Dacă va divorţa vreodată, se va recăsători... cu Babs. Da, da, cu Babs. Ideea aceasta îl fulgeră ca un foc de artificii. Cum de nu se gîndise mai adînc la această soluţie ? Babs era ingenuă,

puţin complicată. Tocmai această simplitate proaspătă, această tinereţe excitantă îl cucerise din primul moment. Între Babs şi Benjamin se va simţi fericit. Bineînţeles va avea grijă şi de ceilalţi copii ai săi. Privilegiile lor nu vor fi ştirbite. Avea însă şi el dreptul la fericire. Viaţa nu este eternă. Numai imbecilii acceptă cu resemnare vitregiile soartei, fără să lupte spre a-şi crea o existenţă mai caldă, mai frumoasă.

În preziua conferinţei, Henry hotărî să facă o primă ieşire în lume, în compania fiului său. La ora cinci, în trăsură deschisă, trasă de patru cai albi, achiziţionaţi prin intermediul lui Robert din grajdurile imperiale de la Viena, Henry şi Benjamin făcură o plimbare prin Hyde Park. Pe aleile umbrite de copaci înmuguriţi, se încrucişau echipaje splendide. Henry schimbă salutări cu ducele de Wellington, cu lordul Sidmouth, secretar de Stat la Interne, cu ducele de Kent, unul din numeroşii vlăstari ai regelui nebun George al III-lea, şi cu alte cîteva personaje din lumea *fashionable* a Londrei. Pe Rotten Rowe, aleea aşternută cu nisip rezervată călăreţilor, purtătorii celor mai ilustre nume îşi etalau eleganţa vestimentară şi caii de călărie cu sînge tot atît de albastru ca şi stăpînii lor. Bărbaţii purtau cizme scurte sau pantaloni cu *sous-pied*-uri, redingotă, pălării-cilindru foarte înalte, cravate opulente, mănuşi bine ajustate, cravaşe cu măciulii de aur. Femeile, în costume de amazoană, îşi tîrau pe pămînt fustele lungi, de stofă grea, drapate ca nişte cortine. Corsajul strîmt, încheiat pînă la gît, pălăriile împodobite cu pene de struţ, care jucau în adierea înserării, mănuşile albe, le dădeau o notă de aristocratică cochetărie.

Pe marginea aleilor mulţime de spectatori bine îmbrăcaţi, printre care mulţi oameni de o condiţie socială inferioară, admirau echipajele somptuoase şi caii de călărie.

Foarte multe priviri se îndreptau spre trăsura şefului dinastiei Sunderland-Beauclair. Povestea lui Benjamin făcuse ocolul Londrei. Burghezia, amatoare de cancanuri din lumea mare, primise cu mult interes vestea intrării lui Benjamin în vîrtejul strălucitor al *high-life*-ului. Henry era mîndru de înfăţişarea fiului sau. De o frumu-

seţe prodigioasă, Benjamin devenise un adevărat punct de atracţie pentru londonezele de toate vîrstele.

În preajma orei şapte, lumea elegantă începu să se rărească. Cei mai mulţi se înapoiau acasă spre a-şi face toaleta în vederea recepţiilor, spectacolelor şi dineurilor care urmau să aibă loc în cartierele de lux.

Henry hotărî să-şi încheie seara într-unul din acele mici restaurante la modă, de dincolo de Greenwich, unde amatorii de pescărie găsesc stridii, crevete, homari şi caracatiţe, bere englezească şi vinuri franţuzeşti sau spaniole. Lăsase frecventarea restaurantelor mari pentru mai tîrziu, cînd Benjamin va fi capabil să se comporte la masă ca un autentic aristocrat.

Cina aleasă, stropită de vinuri de Xérès şi Madera, dezgheţă puţin timiditatea băiatului. Uneori umbra unui zîmbet îi apărea pe buze. Istorisi cu destul umor cîteva întîmplări caraghioase din şcoală, spre hazul încîntat al tatălui său. Aproape de miezul nopţii, Henry achită nota de plată. Lăsă pe masă cîteva monete de argint pentru fata care le servise băuturile. Se ridică şi se îndreptă spre uşă. Întîmplător, întoarse capul spre Benjamin.

Spectacolul la care asistă, îi îngheţă sîngele în vine. Crezînd că nu e observat, Benjamin întîrziase la masă, şi, cu un gest rapid, înşfăcase banii destinaţi fetei şi îi strecura în buzunar. Henry simţi o lovitură în creştet. Se prefăcu a nu fi remarcat gestul fiului său.

În trăsură păstră o tăcere adîncă, tot timpul, pînă ajunseră acasă...

Sosi în sfîrşit şi ziua mult aşteptatei conferinţe. Şedinţa avea să se ţină în sala de marmură a Băncii Anglo-Americane, într-un cadru solemn de zile mari. În fond, această reuniune era un simplu consiliu de familie. Patru fraţi, asistaţi de consilierii respectivi, se întruneau spre a pune la punct o chestiune de un interes vital pentru viitorul Casei lor. Dar cînd această Casă reprezenta interesele dinastiei Sunderland-Beauclair, consiliul de familie lua proporţii de congres internaţional. Această titulatură nu era exagerată dacă se ţinea seama de faptul că cei patru fraţi reprezentau o imensă forţă economică şi financiară, care cuprinsese întreaga emisferă Occidentală.

Şedinţa urma să se deschidă la ora zece, în prezenţa a peste o sută conducători de bănci, fabrici, şantiere navale, firme de import-export, întreprinderi miniere. Încă de la nouă, un mare număr de gazetari se înfiinţară în holul băncii. Voiau să înfăţişeze cititorilor aspecte de la această conferinţă aşteptată cu mult interes de oamenii de afaceri din City. La nouă şi jumătate participanţii la conferinţă începură să sosească, gravi, preocupaţi, plini de importanţă.

La zece fără un sfert, îşi făcu apariţia Anthony Temple, care asigura interimatul conducerii Casei Sunderland din Anglia. Distins, foarte elegant, răspunzînd degajat la saluturi, trecu repede prin hol şi se topi în sala de consiliu.

Cinci minute mai tîrziu, Robert Sunderland-Montorgueil urcă greoi scările băncii. Făcea eforturi eroice spre a-şi ridica voluminoasa-i făptură, treaptă cu treaptă, spre uşile larg deschise de la intrare. Gîfîia şi îşi tampona necontenit cu batista de mătase fruntea asudată. Îl urmau doi secretari cu genţi doldora de hîrtii.

— Austria abia îşi mai ţine răsuflarea, zise un gazetar care-l recunoscuse după rotunjimile-i elefantine.

— Nici nu se putea un simbol mai potrivit, răspunse altul.

Charles Sunderland trecu repede, aruncînd în dreapta şi în stînga, pe sub sprîncenele stufoase, priviri piezişe, bănuitoare.

— Junglele Americii de Sud şi-au trimis cel mai tipic reprezentant, comentă răutăcios un ziarist pistruiat, cu pălăria înaltă lăsată strengăreşte pe o parte.

Gerald Sunderland-Lusignan coborî dintr-o trăsură cu blazonul ducilor de Lusignan-Valois pictat pe uşi. Suplu, elegant, de o tinereţe ostentativă, faţă de vîrstele respectabile ale majorităţii delegaţilor, îşi scotea cu gesturi rotunde, stilizate mănuşile de piele albă, perfect ajustate.

— Franţa şi Spania vor să facă *peau neuve*. La idei noi, oameni noi, zise un gazetar rotund, cu picioare subţiri, care aducea cu un cartof sprijinit în echilibru nestabil pe două beţe.

— Idei noi ? pufni disprețuitor un tînăr care părea să adulmece cu nasul său ascuțit, ca un bot de vulpe. Idei vechi, în haine noi.

— Ideilor noi li s-au cîntat *De Profundis*, supralicită un ziarist scund, ridicîndu-și cînd pe un picior cînd pe celălalt, trupul plinuț și bondoc, spre a vedea peste umerii colegilor din fața sa.

La zece fără cinci, Henry Sunderland-Beauclair, șeful dinastiei, străbătu cu pas alert holul, urmat de fiul său Benjamin și de un stol de secretari.

— Statele Unite, cea mai tînără și viguroasă țară, e reprezentată de cel mai urît și mai bicisnic dintre Sunderlandzi, șopti gazetarul rotund ca un cartof la urechea unui confrate.

Confratele îl privi șugubăț.

— Rîde ciob de oală spartă !

— Cu Lumea Nouă s-a încheiat cortegiul, răsuflă bondocul.

— Bravo ! exclamă tinerelul cu bot de vulpe, am ajuns să-i identificăm pe frații ăștia cu țările în care-și desfășoară activitatea.

— Parcă Nathan Rotschild n-a ajuns să se confunde cu Anglia ? remarcă pistruiatul cu pălăria pe-o ureche.

Gazetarii încercară să pătrundă în sala de consiliu, spre a asista la ședința de deschidere, dar un secretar le închise ușa în nas. Se ridicară proteste.

— Ne-am deranjat pe degeaba. Plec acasă.

— N-ai decît. Eu mai rămîn.

— Și eu rămîn. Presimt că în conferință o să iasă foc bengal.

— Prin ușile închise n-ai să-l vezi.

— Pot, totuși, să-l aud.

Previziunea avea să se împlinească mai repede decît și-ar fi închipuit.

În sala consiliului, participanții la conferință salutară unii cu respect, alții cu condescendență, intrarea șefului Casei Sunderland. Henry remarcă nuanțele. Sensibilitatea lui maladivă îl făcea să înregistreze cele mai subtile reacții ale interlocutorilor. Răspunse cu o înclinare a capului. Înainte de a-și ocupa locul în capul mesei lungi

și masive de stejar, își plimbă privirile asupra asistenței cu o gravitate calmă, de pontif.

Deodată chipul i se umbri. Îl văzuse pe Jules Lafont ocupînd un loc printre consilierii lui Gerald. Făcu un semn secretarului Bert Lawson, care se apropie deferent. Îi șopti cîteva cuvinte. Lawson ascultă instrucțiunile, apoi se îndreptă spre Lafont.

— Mr. Lafont, sînteți rugat să părăsiți sala, întrucît atribuțiunile dumneavoastră în cadrul Casei Sunderland au încetat, potrivit unor dispoziții superioare pe care le cunoașteți foarte bine.

Vorbele acestea fuseseră rostite destul de tare, spre a fi auzite de cei din jur.

Lafont, care scotea tocmai niște documente dintr-o geantă, își întrerupse ocupația. Privirile lui se îndreptară întrebătoare spre Gerald Sunderland, care-i făcu semn să rămînă pe loc. Gerald se ridică încet de pe scaunul său. Tinerețea sa etalată cu insolență nu fu pe placul celor mai mulți colaboratori ai Casei Sunderland. Frunțile lor brăzdate de riduri și argintul din păr îi plasa din oficiu pe poziții ostile acestui efeb încrezut.

Gerald își scuturâ o manșetă de dantelă, de care se prinsese un invizibil fir de praf.

— *Mr. President*, rosti el cu un calm înghețat, țin să vă aduc la cunoștință că Mr. Lafont este consilierul meu. În această calitate participă la conferință.

Obrazul lui Henry se făcu alb. S-ar fi zis că o mască de gips i se așternuse pe față.

— Știați, Mr. Sunderland-Lusignan că Mr. Lafont a fost demis din funcțiile sale ?

— Am aflat cu regret acest lucru. M-am străduit să repar nedreptatea făcută unuia dintre cei mai apropiați și competenți colaboratori ai tatălui meu, angajîndu-l în slujba Casei Sunderland din Franța.

Glasul lui Henry vibră, trădîndu-i mînia reținută.

— Sper, Mr. Sunderland-Lusignan, că veți reveni asupra acestei angajări.

Gerald răspunse cu același calm.

— Regret că nu vă pot satisface dorința.

Riposta lui Henry răsună ca o lovitură de bici.

— Atunci vă ordon să-i revocaţi angajarea.

— Regret că trebuie să vă refuz şi de data aceasta. Autonomia de care dispun în calitatea mea de şef al Casei Sunderland din Franţa şi Spania mă îndrituie să-mi aleg colaboratorii fără să cer aprobarea centralei de la New York.

Răspunsul acesta sună ca un dangăt de clopot în liniştea grea, aşternută ca prin farmec asupra sălii. Asistenţa era consternată. Gestul lui Gerald echivala cu o rebeliune deschisă. Existenţa Casei Sunderland era ameninţată de acest copilandru. Va şti Henry Sunderland să-şi impună autoritatea ? Cei mai mulţi colaboratori ai săi se îndoiau.

Henry rosti printre dinţii încleştaţi :

— Uitaţi, probabil, că vorbiţi şefului Casei Sunderland.

Gerald ridică din umeri.

— E o farsă a soartei, care a inversat ordinea venirii noastre pe lume.

Henry îşi înfipse mîinile în marginea mesei. Buzele îi tremurau de furie. Gerald, acest bastard intrat pe uşa din dos în familia Sunderland, îşi permitea să-l insulte pe el, şeful dinastiei. Îl va expulza din sală, apoi va lua măsuri spre a-l lipsi de toate însărcinările.

— Mr. Gerald Sunderland-Lusignan, rosti el străduindu-se să-şi stăpînească explozia de mîinie, te poftesc să părăseşti această conferinţă.

În aceeaşi clipă, de partea cealaltă a mesei izbucni un rîs hohotit. Toate privirile se îndreptară spre Charles Sunderland, care se contorsiona de rîs, izbind cu palmele în masă.

— Superb, superb ! Gerald, cînd te-am ascultat, am avut impresia că-l aud vorbind pe tata. În sfîrşit, adunările acestea de momîi sînt, graţie ţie, smulse din amorţeala rutinii mucegăite şi a ruginii.

Hohotele lui încetară brusc. Se ridică la rîndul său de pe scaun. Privirile-i se plimbară ameninţătoare asupra participanţilor la conferinţă.

— Mă opun expulzării lui Gerald Sunderland-Lusignan din această şedinţă. Dacă veţi îndrăzni să votaţi o

asemenea hotărîre, mă retrag şi eu. Iar acei care au forţat această ruptură, vor suferi consecinţele.

Se aşează pe scaun. Colţul buzelor lui se ridicau într-un rictus fioros, care-i dezvăluia colţii.

„Bruta dezlănţuită !", judecă în sinea sa rafinatul lord Huntesdon, preşedintele consiliului de administraţie al Băncii Anglo-Americane. Aprecierea lui păstra un caracter pur mintal. Se feri să se amestece într-un conflict care, dat fiind caracterul slab, nehotărît al lui Henry Sunderland, putea să aibă un sfîrşit neprevăzut. Tantiemele încasate erau prea grase spre a-şi risca situaţia, înclinînd spre o tabără mai înainte de a şti spre care pendula succesul.

Henry resimţi şi mai dureros această sfidare lansată de cei doi fraţi ai săi, în prezenţa lui Benjamin, care urmărea nedumerit duelul verbal.

Robert Sunderland-Montorgueil, „diplomatul familiei", nu-şi fixase încă atitudinea. Era cert că Gerald se va bucura de sprijinul necondiţionat al lui Charles, care lovea astfel în Henry, rivalul său de totdeauna. Dacă îmbrăţişa cauza lui Henry, pierdea definitiv sprijinul lui Gerald şi al lui Charles, compromiţîndu-şi înscăunarea în Anglia. Pe de altă parte, Henry se bucura încă de prestigiul conferit de calitatea sa de şef al dinastiei. Culmea era alta. Elementele conservatoare, vechii colaboratori ai lui Richard Sunderland, aveau să încline forţamente către Gerald. Concedierile masive ordonate de Henry îi înstrăinaseră toate simpatiile. Elementele tinere, pe care acesta le promova — nu din spirit novator, ci numai din ură faţă de defunctul său părinte —, nu cîştigaseră suficientă greutate spre a determina o înclinare a balanţei în favoarea lui Henry. Hotărî deci să adopte o atitudine intermediară, de împăciuire, care să-i atragă sufragiile celor două tabere antagoniste.

Îşi ridică de pe scaun corpolenţa.

— *Mr. President,* solicit cuvîntul, rosti el cu deferenţă.

Henry înclină din cap în semn de încuviinţare.

— *Mr. President, gentlemen,* începu el domol, principiile de organizare şi funcţionare ale Casei Sunderland au fost stabilite, în mare, de fondatorul ei. Detaliile au

rămas să fie limpezite ulterior. Nu există actualmente nici un fel de regulament care să precizeze limitele competenței căpeteniilor Casei Sunderland. Avem tot respectul pentru hotărîrile celui care reprezintă astăzi autoritatea supremă. Nu trebuie să uităm însă că și frații săi — printre care am cinstea să mă număr — dispun de unele prerogative inerente atribuțiilor și răspunderilor lor. Socotesc deci necesar să alegem o comisie care să redacteze un regulament de funcționare al Casei noastre. Numai în baza unui astfel de regulament, a unei astfel de constituții, vom putea stabili dacă angajarea care a făcut obiectul unor discuțiuni regretabile prin tonul lor ridicat, este sau nu legală.

— Sînt de acord cu propunerea dumneavoastră.

Gerald răspunse cel dintîi.

Charles își încreți fruntea, exteriorizînd profunda sa preocupare. Cuvîntul „constituție" nu-i displăcea. O îngrădire a puterilor lui Henry nu putea fi decît binevenită.

— Sînt și eu de acord, declară fără să șovăie.

Henry avea senzația că îi explodează tîmplele. Conferința aceasta nu-și începuse bine lucrările, că îi și scăpa din mînă. O convocase spre a-și impune autoritatea. Dar conferința se întorsése împotriva lui ca un bumerang. Ce-i rămînea de făcut ? Să se ridice de la masă și să o amîne *sine die* ? Nu rezolva nimic. Să adopte o poziție de forță ? Risca să-și coalizeze frații împotriva lui. Dacă i-ar înfrunta, pe cine s-ar putea bizui ? Statele Unite — mai puțin, Sudul aflat sub controlul lui Charles — i-ar fi urmat noua politică. Casele Sunderland din Franța, Spania, Austria și Prusia ar fi adoptat o atitudine ostilă.

Anthony Temple, care asigura interimatul pentru Anglia, reprezenta, încă, un punct de întrebare. Henry fu nevoit să admită că situația sa era foarte slabă. Dacă s-ar uni cu toții împotriva lui, l-ar doborî cu siguranță. Charles avusese dreptate. Toți oamenii aceștia pe care-i promovase nu erau decît niște momîi pe care nu se putea bizui. Le citea consternarea în priviri, frica de a se pronunța pentru una din cele două forțe antagoniste. Trebuia să se încline. Ca și Ioan Fără-de-Țară, odinioară, era silit să semneze o Chartă a Casei Sunderland. Dar

această înfrîngere era numai aparentă. Pe adversarii lui de azi îi va diviza. Va profita de ciocnirile lor de interese spre a recîștiga autoritatea supremă, așa cum i-o lăsase cu limbă de moarte tatăl său.

— Accept propunerea. O introducem pe ordinea de zi, declară el cu un glas care voia să fie ferm.

În aceeași clipă își dădu însă seama că rezervele lui mintale nu erau decît un jalnic pretext, îndărătul căruia își ascundea înfrîngerea. O înfrîngere grea, rușinoasă, completă.

Senatorul Forbes, aflat în dreapta sa, îl privea cu o expresie de dispreț, pe care nu reușea să și-o mascheze. Ginerele său era un nevolnic. Înfrîngerea de astăzi nu constituia decît o nouă dovadă a acestei slăbiciuni iremediabile. Henry se ridică în picioare. Rosti cu falsă solemnitate :

— *Gentlemen,* declar ședința deschisă.

Cu excepția altercației dintre Henry și Gerald, prima zi a conferinței se desfășură fără alte incidente. Lectura rapoartelor și bilanțurilor respective ocupă și următoarele trei zile.

Concluziile desprinse erau limpezi. Casa Sunderland înregistra beneficii apreciabile. Dar îndărătul dărilor de seamă optimiste și a coloanelor de cifre care ilustrau o prosperitate oarecum de fațadă, se deslușeau semnele premonitorii ale unor dificultăți inevitabile.

Marasmul economic abătut asupra Europei, epuizată de pe urma războaielor, se răsfrîngea și asupra Casei Sunderland. Sistarea masivelor comenzi de armament din trecut, carența unor guverne incapabile să-și achite datoriile contractate în cursul ultimelor două decade, concurența acerbă a unor bănci mari printre care Casa Rotschild, dezechilibrul financiar datorit unei defectuoase distribuții de capitaluri, făceau ca invincibila Casă Sunderland de odinioară să evoce un alergător de cursă lungă, care înainte de sosire dă repetate semne de oboseală. Semne cu atît mai alarmante cu cît coincideau cu un dezacord între politica economică liberală dusă de Casa Sunderland și politica net conservatoare a Marilor Puteri.

Henry care se străduise în permanenţă să imprime Casei Sunderland o mişcare calchiată pe linia reacţionară adoptată de Metternich şi de adepţii săi, linie care părea să triumfe definitiv în Europa, nu putea decît să deplîngă tendinţele contrarii ale fraţilor săi. În cadrul conferinţei generale nu putea discuta o întreagă gamă de chestiuni delicate, a căror publicitate le-ar fi dăunat. Înlăuntrul şedinţelor restrînse, la care urmau să participe numai căpeteniile, avea să dezlănţuie un atac violent împotriva iresponsabililor care puneau în primejdie însăşi existenţa dinastiei Sunderland.

Conferinţa care se ţinea la lumina zilei ascundea un foarte activ joc de culise. De pildă, Leslie Clinton, noul consilier al lui Charels Sunderland, propuse lui Lafont o colaborare secretă, susceptibilă să le aducă amîndurora profituri substanţiale. Lafont îi ceru preciziuni.

— Mr. Charles Sunderland ar fi dispus să-ţi plătească regeşte informaţiile pe care i le-ai furniza, fără să părăseşti bineînţeles slujba încredinţată de Mr. Gerald Sunderland.

— Cu alte cuvinte, replică Lafont, să servesc doi stăpîni deodată. Interesant. Mr. Gerald Sunderland mă plăteşte atît de bine, încît nu am motive să joc pe două tablouri. Îmi permit să-ţi întorc propunerea. De ce nu ai servi dumneata patronului meu informaţii demne să-l intereseze ? Colaborarea noastră secretă ar căpăta fiinţă, într-un sens invers celui propus de dumneata. Ei, ce zici ?

Leslie Clinton ceru un termen de gîndire. Lafont ştia prea bine că această ezitare era numai de formă. Clinton se lăsa greu, spre a-şi tarifa cît mai scump serviciile.

Şi consilierii lui Robert trăgeau sforile, străduindu-se să cîştige cît mai multe adeziuni în favoarea înscăunării patronului lor în fruntea Casei Sunderland din Anglia.

Oamenii lui Henry cumpărau şi se vindeau, după împrejurări şi interese.

În acelaşi timp, comisia pentru întocmirea regulamentului de funcţionare se întrunea zilnic — după încheierea şedinţelor conferinţei — sub prezidenţia lui Stuart Rowlandson, primul consilier juridic pentru Anglia. Vicepreşedinţi fuseseră aleşi consilierii Mortimer McGuire

de la New York și Gilbert Radiguet de la Paris. În realitate organismul acesta se născuse mort. Nici unul din frații Sunderland nu concepea o Chartă care să le restrîngă puterile, în eventualitatea că l-ar fi răsturnat pe actualul șef al dinastiei. Ședințele comisiei aveau să se țină la termene din ce în ce mai îndepărtate, apoi se vor amîna *sine die,* îngropînd totodată și proiectul faimosului regulament, care nu jucase decît rolul unui artificiu menit să preîntîmpine un conflict, capabil să pună în primejdie deschiderea conferinței.

În ultima zi a săptămînii, conferința ajunse la ultimul și cel mai important punct de pe ordinea de zi. Desemnarea persoanei care urma să asigure conducerea Casei Sunderland din Anglia, pînă în momentul în care avea să-și atingă majoratul Anthony Sunderland, fiul regretatului Francis-Andrew Sunderland, duce de Northland, mort de ciumă în India.

Candidați din oficiu erau Robert, Charles și Gerald Sunderland. Henry Sunderland nu candida, fiindcă în calitatea lui de șef al dinastiei deținea controlul asupra tuturor statelor din Europa, inclusiv Anglia.

Din prima zi, Charles se retrase din competiție. Atribuțiile lui, și așa destul de complexe, nu-i îngăduiau să se ocupe și de Anglia. Robert primi cu plăcere această veste. Se și vedea înscăunat la Londra. Socotea că Gerald — pe care-l tratase cu atîta prietenie la Paris — își va manifesta recunoștința, acordîndu-i sprijinul. Spre penibila sa surprindere, Gerald nu numai că nu își retrase candidatura, dar își și afirmă hotărîrea de a obține conducerea Casei Sunderland din Anglia.

Henry înclina să dea cîștig de cauză „diplomatului familiei", deși acesta jucase un rol ambiguu în conflictul cu Gerald. Charles își păstra neutralitatea. În aceste condiții desemnarea lui Robert părea sigură. În ultimul moment, însă, tot Charles complică lucrurile, invitînd pe cei doi candidați să expună în fața adunării modul în care își propuneau să dirijeze destinele Casei Sunderland din Anglia.

Gerald manevră astfel încît Robert să capete cel dintîi cuvîntul. Aflase prin intermediul lui Jules Lafont

programul rivalului său. Ideile acestuia erau destul de anodine. Robert şi le exprimă în faţa consiliului folosind un limbaj de o eleganţă academică. Programul lui cu tema „Păstrarea şi consolidarea Casei Sunderland-Beauclair, în limitele impuse de fondatorul ei", se reducea în esenţă la cîteva puncte : intensificarea luptei împotriva fraţilor Rotschild, trecerea Uzinelor Sunderland-Montorgueil la producţia de pace, sporirea operaţiilor de import-export ale firmei „United Wheat", colaborarea strînsă cu întreprinderile economice, financiare şi industriale ale Casei Sunderland din celelalte colţuri ale lumii. Un program onest, bine documentat, care nu comporta nici riscuri considerabile, nici beneficii de mari proporţii.

— *Aurea mediocritas,* comentă în şoaptă Salomon Gotthold, după ce Robert îşi încheie expunerea în aplauzele politicoase ale asistenţei.

Cîţiva vorbitori făcură aprecieri elogioase. Alţii propuseră completări, pe care Robert — dornic să-şi atragă toate simpatiile — şi le notă sîrguincios pe un carnet.

Henry se declară de acord cu acest program înţelept, recomandabil prin prudenţa lui în vremurile tulburi pe care le traversau cu toţii. Dădu apoi cuvîntul lui Gerald. Mulţi dintre cei de faţă auziseră de succesul împrumutului acordat statului prusac. Atribuiau însă meritele contelui de Beaumont-Challais, care se remarcase în repetate rînduri, prin îndrăzneţele sale operaţiuni de Bursă şi prin priceperea cu care se descurcase într-o serie de negocieri financiare de o mare subtilitate.

Participanţii la conferinţă îşi promiteau să asculte cu răbdare şi această ultimă expunere a tînărului Gerald Sunderland. O corvoadă în plus cu care aveau să se încheie, în sfîrşit, lucrările adunării.

Gerald întinse pe masă, în faţa sa, cîteva documente.

— Sper că n-o să ne asasineze cu cifrele, exclamă cu voce joasă James Stewart, directorul Fabricii de armament de la New Schenectady.

— Mai bine ne-ar istorisi peripeţiile duelului cu Montrailles, replică tot în şoaptă Mortimer McGuire, înăbuşindu-şi un căscat.

Gerald se ridică în picioare. Își plimbă încet privirile asupra auditoriului, pînă ce ultimele șoapte încetară.

— *Mr. President, gentlemen,* rosti el cu ton detașat, de un calm olimpian, cei dintre dumneavoastră care ați analizat politica partidului democrat din Statele Unite din cursul primilor ani ai secolului al XIX-lea ați putut constata o aparentă contradicție între teorie și practică. Programul acestui partid se baza pe principiul interpretării stricte a Constituției. Jefferson, — unul din exponenții acestei teorii — curînd după instalarea sa la Casa Albă, a avut înțelepciunea să înțeleagă că păstrarea intransigentă a unor principii perimate ar fi dăunat Uniunii. Partidul său militase pentru interpretarea strictă a drepturilor statelor care constituiau Uniunea. Cu toate acestea, Jefferson le-a nesocotit mai tîrziu drepturile, cumpărînd Louisiana și aplicînd asupra comerțului un embargo nelimitat, atunci cînd situația politică internațională i-a impus aceste soluții. Și Jefferson și partidul său erau convinși că națiunile pot trăi în deplină armonie, înlăturînd rezolvarea diferendelor pe calea conflictelor armate. În ciuda acestei credințe, a intrat în război cu Anglia. Una dintre tezele favorite ale democraților nega necesitatea flotelor militare. În 1812 partidul a votat constituirea unei flote militare. Înainte de a veni la putere, democrații s-au opus înființării unor impozite federale, directe sau indirecte. În 1813 aceste impozite au fost votate cu o zdrobitoare majoritate. Ani de-a rîndul democrații au luptat împotriva unei bănci naționale. În 1816 au înființat o astfel de bancă. Jefferson a renunțat pe rînd la toate punctele programului prezentat alegătorilor cu prilejul primei sale alegeri în funcția de Președinte al Statelor Unite. Ce se poate spune despre un partid, despre un om politic, care-și reneagă principiile ? Că dau dovadă de inconsecvență ? Am greși dacă am trage această concluzie. Jefferson și colaboratorii săi au fost destul de înțelepți spre a se adapta noilor condiții politice, sociale și economice și a da problemelor o rezolvare conformă evoluției națiunii.

Charles Sunderland era perplex. Unde voia să ajungă Gerald cu expunerea aceasta ? Avea de gînd să-și vîre

coada şi în Statele Unite ? În fieful lui Henry ? În fond, de ce nu ? Băieţandrul acesta părea să ştie ce vrea. Charles ar fi fost dispus să-i acorde sprijinul. Aşa cum i-l acordase şi lui Adrien de Beaulieu. Apoi gîndul îi fugi la şampania frapată care-l aştepta la „Albion Tavern". Numai de s-ar termina o dată şedinţa...

— Mr. Robert Sunderland a vorbit despre necesitatea păstrării şi consolidării Casei noastre, în limitele impuse de creatorul acesteia, continuă Gerald. Dacă am aplica acest program *ad litteram,* am merge la o înfrîngere sigură. Să luăm aminte la pilda lui Jefferson. Edificiul economic şi financiar întemeiat de Richard Sunderland reprezenta ieri o realizare de proporţii gigantice. Lumea de azi se află însă în plină transformare. Trebuie să renunţăm la tiparele vechi şi să ne adaptăm condiţiilor noi. Sfera intereselor noastre nu trebuie să se limiteze pe viitor la Europa Occidentală şi la cele două Americi, ci să tindă spre acapararea unor pieţe şi a unor teritorii din ce în ce mai vaste. S-a vorbit aici despre Casa Rotschild, care pare să fi monopolizat împrumuturile de stat europene. A ne limita la o luptă cu această Casă, ar echivala cu o renunţare la politica noastră de expansiune, inaugurată cu atît succes de Richard Sunderland. Această competiţie nu trebuie să constituie decît un episod marginal. Obiectivul nostru de căpetenie nu este Marea Bancă. Accentul trebuie pus pe industria de armament. Nici nu poate fi vorba de o trecere la producţia de pace. În domeniul relaţiilor dintre state, războiul nu a fost încă înlăturat, şi nici nu va fi multă vreme. O reglementare pacifică a conflictelor ar fi potrivnică intereselor noastre. Pacea nu trebuie să constituie decît un intermezzo între două războaie. Şi acest intermezzo să fie — datorită eforturilor noastre — cît mai scurt posibil.

Robert îşi smulse privirile de deasupra hîrtiilor din faţa sa. Era de necrezut. Tînărul acesta imberb, pe care încercase să-l cumpere cu cîteva vorbe meşteşugite, îndrăznea să-l atace făţiş. Opiniile lui nu erau cu desăvîrşire false. La vremuri noi, mijloace de luptă noi, spunea în rezumat Gerald. Dar acest „nou", căutat cu orice preţ, risca să împingă Casa Sunderland pe o pistă primejdioasă.

Gerald era nu numai temerar, ci şi lipsit de loialitate. Atacul acesta revoltător nu-şi avea scuză...

— În ultimii ani, rosti Gerald fără să se tulbure de privirile mînioase ale lui Robert, Casa Sunderland a dus o politică şovăielnică, îngăduind adversarilor să obţină unele succese. Această lipsă de fermitate, la care s-a adăugat şi o regretabilă ignorare a ultimelor descoperiri ale ştiinţei, ne plasează din punct de vedere tehnic într-o stare de inferioritate faţă de agresivitatea crescîndă a concurenţei, care-şi îmbunătăţeşte necontenit mijloacele de producţie. Este destul să menţionez procedeele învechite de lucru din industria noastră extractivă...

Gerald făcu o pauză, apoi îşi îndreptă privirile asupra lui Henry, care răsucea nervos între degete o pană de gîscă.

— Trebuie să scot în evidenţă încă un aspect negativ al activităţii noastre. Flota noastră comercială la ora actuală nu dispune de nave cu aburi. De ce această rămînere în urmă faţă de alte societăţi de navigaţie ? Ştiu că înainte de moarte tatăl meu dăduse dispoziţie să se construiască în şantierele navale de la Long Island zece nave cu zbaturi. De ce a fost suspendată această dispoziţie ?

Pana de gîscă se frînse cu zgomot sub presiunea degetelor lui Henry. Participanţii la şedinţă îşi aruncau priviri furişe. Îi uluia violenţa atacului.

Henry îşi încleştă pumnii. Se uită la frînturile penei de gîscă aruncate pe masă, apoi îşi ridică încet ochii asupra lui Gerald. Cei doi fraţi se înfruntară cu privirile cîteva clipe, asemenea unor şerpi care se fixează reciproc înainte de a se repezi unul asupra celuilalt. O tăcere adîncă, palpabilă, se lăsase asupra sălii. Scîrţîitul unui scaun răsună neobişnuit de puternic.

Henry se făcu deodată palid. Avu impresia, mai mult decît atît, senzaţia, că în fiinţa lui Gerald se instalase tatăl său, care îl privea cu zdrobitor dispreţ. Viziunea aceasta îi răscoli un întreg trecut de umilinţe trăite în umbra omului care nu-l înţelesese niciodată. Paralizat de această prezenţă, care-l urmărea de dincolo de mormînt, plecă încet capul. Picături grele de sudoare îi îmbrobonără fruntea.

Gerald își reluă expunerea, subliniind necesitatea consolidării Casei Sunderland din Anglia.

— Înainte de Congresul de la Viena, Bursa din Amsterdam ocupa primul loc în lume în ceea ce privește operațiunile internaționale. Această întîietate a fost preluată de Bursa din Londra. Abilitatea comercială a englezilor, geniul inventiv al scoțienilor au slujit de minune Marea Britanie, care a devenit cea mai bogată țară din lume. Imperiul colonial al Angliei este în plină dezvoltare. Forța militară a acestei țări ne deschide drum spre India, spre Moluce, spre China, spre Japonia. Asia, cu milioanele ei de clienți, ne va cădea în mînă ca un fruct copt. În primul rînd trebuie să eliminăm Compania Indiilor, lipsind-o și de ultimele privilegii de care se mai bucură în Asia de Sud-Est. Vasele flotei noastre comerciale vor transporta spre Asia mărfuri și arme. Fabricile noastre își vor dubla în scurt timp producția, iar subsolurile băncilor noastre vor acumula imense cantități de aur. Stăpînind capitalul, vom stăpîni lumea. Lumea are nevoie de credite. Dezvoltarea industriei, descoperirile științei, exploatarea minelor, amenajarea porturilor maritime și fluviale, deschiderea de noi și multiple căi de comunicații, nu sînt posibile fără bani. Și noi vom furniza banii. Vom capta încrederea publicului și vom lansa tone de acțiuni, tone de hîrtie, cărora simpla noastră semnătură le va da valoare și putere de schimb. La Bursele din Londra, New York, Paris, Amsterdam vom înregistra cote astronomice. Vom avea de întîmpinat crize, inerente acestui fantastic joc. Dar ne vom continua ascensiunea. Uneori vom păși pe cadavre. Nu importă. Treptat puterea aurului va înlocui puterea guvernelor. Atunci vom impune omenirii legile noastre...

În sprijinul programului său, prezentă statistici elocvente, lungi coloane de cifre, armate de cifre, care luară cu asalt pozițiile adversarilor, cucerindu-le pe rînd.

Henry era copleșit de năvala de argumente care impresionaseră chiar și pe cei mai timorați participanți la conferință.

Gerald cîștigă în seara aceea un mare număr de partizani entuziaști. Desemnarea sa în fruntea Casei Sunder-

land din Anglia părea inevitabilă. Spre a întîrzia luarea unei hotărîri față de care nu-și putea ascunde ostilitatea, Henry ridică ședința, amînînd pentru a doua zi punerea la vot.

O dată cu înserarea se porni și ploaia.

În fața intrării Băncii Anglo-Americane se perindau cupeuri negre, pe care șiroia apa. Vizitii înfrigurați de ploaie și de vîntul rece, cu pălării înalte adîncite pe ochi, struneau caii. *Groom*-ii deschideau ușile trăsurilor, ploconindu-se în calea personajelor care părăseau banca. Echipajele se urneau în zgomotul copitelor care bocăneau pe caldarîmul ud.

Adăpostit după o imensă coloană dorică, Jules Lafont urmărea atent forfota din jur.

Herbert Hutchinson, care ieșea însoțit de consilierul juridic Stuart Rowlandson, îl interpelă jovial :

— Mr. Lafont, îmi îngădui să te conduc cu trăsura mea ?

— Mulțumesc, ești prea amabil Mr. Hutchinson. Aștept pe cineva.

Directorul Uzinelor Montorgueil îl salută cu o fluturare a mîinii, apoi dispăru cu Rowlandson într-un cab cu coșul ridicat.

Cînd Leslie Clinton, consilierul lui Charles Sunderland, ieși în ploaie, deschizîndu-și umbrela, Lafont îi ieși în cale.

— Încotro, Mr. Clinton ?

— La culcare, Mr. Lafont. Mă doare îngrozitor capul.

— Îți ofer un loc în trăsura mea.

— Prefer să merg pe jos. Aerul curat are să-mi facă bine.

— Îmi dai voie să te însoțesc cîțiva pași ?

— Cu plăcere.

Lafont făcu semn vizitiului să-l urmeze la pas cu trăsura. Luîndu-l la braț pe Clinton, care-i oferi adăpost sub umbrelă, plecară prin ploaie.

— Patronul dumitale și-a asigurat înscăunarea la Londra, zise Clinton. Expunerea lui ne-a electrizat. Casa Sunderland, îmi spuneam deunăzi, nu va supraviețui fon-

datorului ei. Astăzi mi-am schimbat părerea. Richard Sunderland poate dormi liniştit. Şi-a găsit urmaşul.

Lafont suspină.

— Din nefericire, Henry Sunderland este nu numai incapabil, dar şi invidios, rău. Atîta vreme cît va deţine conducerea, Gerald va fi ţinut deoparte.

— Exclus. Adunarea i-a recunoscut meritele.

— Adunarea nu are nici o putere, replică Lafont, subliniindu-şi cu un gest afirmaţia. Votul e consultativ.

— Presiunea ei morală are totuşi...

— Prefer forţa materială, presiunii morale, zise Lafont.

— Voturile fraţilor Sunderland sînt deliberative, replică Clinton. Gerald dispune în prezent de propriul său vot şi de votul copiilor lui Adrien de Beaulieu, pe care-i reprezintă. Votul lui Charles îi este asigurat. Înţelegerea noastră, contiună el zîmbind fin, nu se va dezminţi. Mai rămîn trei voturi. Henry, Robert şi fiul minor al lui Francis-Andrew reprezentat de Anthony Temple. Pe Temple l-ai putea atrage în tabăra lui Gerald. Aceste patru voturi i-ar asigura victoria.

Lafont ridică din umeri.

— Uiţi că Henry are drept de veto şi poate da totul peste cap. După o pauză adăugă : ar exista o soluţie.

— Care ?

— Faţă de incapacitatea manifestă a lui Henry, să se constituie un consiliu care să-l secondeze.

— Am înţeles, rosti Clinton. Mai bine zis, care să-l cenzureze.

— Aş merge mai departe, supralicită Lafont. Un consiliu care să-i exercite prerogativele.

— Cu alte cuvinte un fel de punere sub interdicţie.

Lafont protestă de formă.

— Ah, nu, Regele Angliei domneşte, nu guvernează. I-am lăsa şi lui Henry un rol decorativ, ca al regelui Angliei...

— Ideea nu e rea, zise Clinton gînditor.

Propunerea lui Lafont îl încînta. Întrebă :

— Şi eu ce am de făcut în treaba asta ?

— Să-l cîştigi pe Charles Sunderland. De ceilalţi mă îngrijesc eu. Reuşita acestei revoluţii de palat va atrage după sine promovări şi recompense pentru participanţi.

— Şi cine ar fi preşedintele consiliului ? întrebă Clinton, deşi cunoştea răspunsul.

— Gerald Sunderland, duce de Lusignan-Valois.

Clinton îi întinse mîna.

— Sînt omul dumitale, Mr. Lafont.

Ajunseseră între timp în faţa hotelului. Se despărţiră încîntaţi unul de celălalt. Lafont se urcă în trăsură.

— Regent Street, ordonă el vizitiului.

În somptuosul Quadrant din Regent Street, Anthony Temple ocupa un apartament de zece camere, mobilat şi decorat de Charles Reading, discipol al fraţilor Adam şi unul dintre cei mai înflăcăraţi partizani ai artei inspirate de formele sobre ale antichităţii. Acest neo-clasicism, atît de gustat în Anglia către sfîrşitul secolului al XVIII-lea, îşi găsea expresia cea mai pură în motivele arhitectonice, în ornamentele rafinate ale mobilelor, lustrelor şi argintăriei, în coloritul proaspăt, primăvăratic al covoarelor.

Anthony Temple era un admirator al frumosului. Colecţionar de obiecte de artă şi de cărţi rare, îndrăgostit de o viaţă calmă, contemplativă, se văzuse înscăunat prin forţa împrejurărilor şi prin voinţa întemeietorului dinastiei Sunderland, în fruntea Casei Sunderland din Anglia. Această înaltă şi invidiată poziţie nu-i procura decît griji şi complicaţii fără număr. Ar fi renunţat de mult la onorurile şi servituţile legate de funcţiile sale, dacă simţul înnăscut al datoriei şi recunoştinţa adîncă datorată lui Richard Sunderland şi ducelui de Queensberry nu i-ar fi dictat să nu se abată de la acest drum presărat cu spini.

Se spunea că este fiul din flori al bătrînului duce. Nu ştia dacă acesta era adevărul. Cert este că Queensberry îi protejase copilăria şi adolescenţa, iar Richard Sunderland — din veneraţie pentru ducele cu chip de satir — îl smusese din anonimatul unei existenţe modeste, îndestulîndu-l cu banii şi plasîndu-l — înainte de a atinge pragul maturităţii — pe un postament, pe care alţi oameni n-ar fi reuşit să se cţere nici după decenii de muncă şi sacri-

ficii. Îl mîngîia gîndul că funcţilie sale aveau un caracter de provizorat, că va trebui să cedeze într-o zi locul unui descendent autentic al întemeietorului dinastiei.

În calitatea lui de reprezentant al copiilor lui Francis-Andrew, păstrase legături de supusă prietenie cu văduva acestuia. Grace, ducesă de Northland, fiică a lordului Blencathra, era o fiinţă blîndă, sensibilă, de o frumuseţe calmă, ca şi un lac scăldat în raze de lună. Devotată copiilor ei, Anthony şi Crystal, asista cu groază la frămîntările pe care le intuia înlăuntrul Casei Sunderland. Îşi dădea seama că între fraţii soţului ei se desfăşura o aprigă luptă pentru putere. Că Anglia, apanajul copiilor ei, era jinduită şi de Gerald şi de Robert. Se temea şi de unul şi de celălalt.

Tatăl ei, lordul Blencathra nu-i putea fi de folos. Vînător pasionat, senilizat în parte de o scleroză precoce, lordul îşi irosea timpul şi existenţa vînînd căprioare, vulpi şi porci mistreţi. Singurul om capabil să-i dea un sprijin era Anthony Temple. Grace i se destăinuise, dezvăluindu-i temerile. Apelul ei găsise ecou în sufletul lui, animat de principii cavalereşti. Protecţia copiilor lui Francis-Andrew deveni astfel unul din obiectivele sale. Socoteà că în acest chip acţiona şi în sensul vederilor lui Richard Sunderland, care-şi manifestase întotdeauna preferinţele faţă de Francis-Andrew.

Preocupările comune ale ducesei de Northland şi ale lui Anthony Temple îi apropiaseră treptat, creînd legături de simpatie, apoi de afecţiune şi mai tîrziu de dragoste. Grace îi devenise amantă. Totul se petrecuse în limitele celei mai desăvîrşite discreţii. Întrevederile lor aveau pentru cei din afară aspectul unor întîlniri de afaceri. Explicaţia era plauzibilă şi nu dădea naştere la comentarii.

Conferinţa de la Anglo-American Bank sporise pînă la paroxism alarma ducesei de Northland. Anthony se străduise s-o liniştească, deşi îi împărtăşea îngrijorările. Îşi dădea seama că Gerald e ambiţios şi lipsit de scrupule. Inteligenţa-i superioară îl făcea şi mai primejdios. În comparaţie cu Gerald, Robert era inofensiv. Pe de altă

parte, Gerald era omul necesar în aceste vremuri de mari prefaceri. Anthony plutea perplex în plină dilemă.

Sosise obosit şi iritat de la conferinţă. Refuzase să ia parte la un dineu oferit de Robert Sunderland, pretextînd o migrenă îngrozitoare. Voia să-şi păstreze mintea limpede. Să cîntărească bine înainte de a-şi da votul.

Posomorît, îşi umplea un pahar de Oporto, cînd i se anunţă vizita lui Lafont. În primul moment fu ispitit să-i trimită vorbă că nu-l poate primi. Apoi se răzgîndi. Lafont era un tip periculos. Puternicul său ascendent asupra lui Gerald se vădea din dîrzenia cu care acesta îl susţinuse împotriva lui Henry.

Îl primi în salon şi îi oferi un pahar de Oporto.

Lafont se adînci într-un fotoliu şi degustă băutura.

— Excelent, exclamă el.

Anthony zîmbi măgulit.

— Mi l-a trimis ambasadorul nostru de la Lisabona.

Nu-l întrebă asupra scopului vizitei.

Lafont aşeză paharul pe măsuţa cu picioare canelate.

— Cunosc ataşamentul dumneavoastră faţă de Casa Sunderland, Mr. Temple, începu el grav.

Anthony Temple se înclină.

— Vă mulţumesc.

— Acest edificiu este azi ameninţat de ruină, reluă Lafont. Dacă nu se vor lua măsuri grabnice, totul se va duce de rîpă. Vor fi tîrîţi şi copiii lui Francis-Andrew, protejaţii dumneavoastră.

— Copiii lui Francis-Andrew nu sînt numai protejaţii mei, replică Anthony Temple. Apărarea intereselor lor constituie o obligaţie a întregii familii Sunderland.

— Să nu ne jucăm cu vorbele, Mr. Temple, rosti Lafont cu brutalitate. Ştiţi despre ce vreau să vorbesc. Casa Sunderland trebuie să aibă un nou şef. Altfel...

Lăsă fraza neterminată. Intonaţia era însă mai expresivă decît un întreg discurs.

— Vă rog să mă ascultaţi cu atenţie, continuă el.

Vorbi îndelung despre incapacitatea lui Henry şi despre mediocritatea fraţilor săi.

— Feciorii Opheliei Sunderland nu sînt nişte exemplare reuşite. Dacă Adrien de Beaulieu n-ar fi murit, lui

i s-ar fi încredinţat conducerea Casei Sunderland. Aţi cunoscut, cred, intenţiile răposatului Richard Sunderland ?

— Da. Le-am cunoscut, admise Anthony.

— Din fericire pentru existenţa acestei Case, providenţa a scos la iveală un exemplar uman înzestrat cu toate însuşirile tatălui său. Mă refer la Gerald Sunderland, fiul Andreei de Valois.

Temple zîmbi.

— Ştiu că lucraţi pentru el.

Lafont îl privi în ochi.

— Am acceptat să lucrez pentru el, fiindcă este singurul descendent al lui Richard Sunderland capabil să salveze dinastia, să o ridice chiar pe culmi nebănuite. Am să vă depăn toate gîndurile mele şi după acea vă las să hotărîţi.

Îi expuse planul său referitor la crearea unui consiliu care să asigure o conducere unitară şi competentă a Casei Sunderland.

— Gerald Sunderland ar urma să primească preşedinţia acestui consiliu.

Temple se uită lung la interlocutorul său.

— Proiectul nu-mi displace. Nu ştiu însă cum v-aş putea ajuta. Ce rol aş avea...

Lafont îl întrerupse.

— Veţi fi unul dintre membrii componenţi.

— În ce mod ?

— Păstrînd conducerea Casei Sunderland din Anglia.

— Mă tem că nu va fi posibil. Numai descendenţii direcţi în linie bărbătească...

Lafont îl întrerupse iarăşi.

— Se va găsi o formulă acceptabilă. De altfel...

— De altfel ?

— V-aţi consolida poziţia dacă aţi intra oficial în sînul familiei Sunderland.

Temple se încruntă uşor.

— Nu vă înţeleg...

Lafont nu se lăsă impresionat de atitudinea brusc scorţoasă a interlocutorului.

— Informaţile mele sînt precise. Legalizarea unei situaţii de fapt n-ar fi decît profitabilă tuturor părţilor.

Ochii lui Temple aruncară scîntei.

— Acest amestec în viaţa mea particulară este intolerabil...

Lafont replică sec :

— Existenţa Casei Sunderland este mai presus de orice susceptibilitate.

Vorbise cu convingerea fermă, ireductibilă, a unui fanatic. Se ridică din fotoliu.

— Vă las să alegeţi. Cu, sau fără voia dumneavoastră, acest consiliu se va constitui. Vă sfătuiesc să nu rămîneţi pe dinafară. Dinlăuntru veţi putea veghea asupra copiilor ducesei Grace de Northland.

Îşi consultă ceasul.

— Aveţi optspzece ore de gîndire.

— Nu vă temeţi că l-aş putea preveni pe Henry Sunderland ?

— Nu. Un om inteligent nu se ambalează pentru o cauză pierdută. Iar dacă o veţi face, veţi deveni un simplu particular, amestecat într-un scandal răsunător. Neplăcut e faptul că veţi mai tîrî după dumneavoastră şi alte persoane... Nu cred că v-ar conveni să le vedeţi bălăcite în noroi. Bună seara, Mr. Temple.

Lafont înclină uşor capul, se răsuci pe călcîie şi ieşi din salon.

Contele de Montorgueil achiziţionase la Londra o casă mare şi sumbră în Berkeley Square. Nu-i plăcea să locuiască în Capitală, însă îngrijirile permanente necesitate de ochii bolnavi ai fiicei sale Sarah îl determinaseră să facă acest sacrificiu. Şi cum un Montorgueil nu-şi putea stabili reşedinţa londoneză decît într-o casă demnă de numele şi rangul său, se instalase într-o clădire cu cincizeci de camere, măreaţă şi lugubră ca un monument funerar egiptean. Comparaţia aceasta macabră fusese lansată de Robert, care acceptase găzduirea socrului său numai datorită stăruinţelor Sandrei.

Nici Sandrei nu-i plăcea atmosfera opresivă de la Montorgueil House. Socotise însă că şi-ar fi ofensat părintele şi sora dacă s-ar fi instalat la hotel. Robert ar fi

preferat să tragă la Sunderland House. Sandra respinsese vehement această idee. Nici n-ar fi conceput să locuiască sub același acoperiș cu Susan Sunderland. Femeia aceasta cu principii puritane o enerva la culme. O socotea fățarnică și rea ca o viperă. Prima lor întîlnire se soldase cu o antipatie reciprocă manifestată fățiș. În cursul unui dineu de familie, deși avuseseră scaunele alăturate, nu schimbară decît două sau trei cuvinte acre și pline de subînțelesuri răutăcioase.

Contele de Montorgueil își întîmpinase emoționat fiica. O îmbrățișase și o privise cu ochi umeziți de duioșie. Este adevărat că de la o vreme contele plîngea din toate fleacurile. Ramolisment avansat, șopteau răuvoitorii. Trecuseră mai bine de cinci ani de cînd nu-și văzuse fiica. Sandra îl sărutase pe obraz cu reticența femeilor cochete care nu vor să-și strice fardul, apoi îl măsurase cu privirea, exclamînd cu falsă jovialitate :

— Tată, arăți minunat. Dacă n-aș fi fiica dumitale, m-aș îndrăgosti de dumneata.

În realitate, Montorgueil amintea o fosilă prost conservată

Sarah făcea o impresie și mai înfiorătoare. Se stafidise ca o babă, deși nu împlinise încă patruzeci de ani. Nasul și bărbia i se ascuțiseră și mai mult, tinzînd să se atingă. Buzele subțiri — două fire de ață, violent înroșite — contrastau cu pudra albă, făinoasă, așternută pe obrajii uscați. Vederea ei slabă o silea să meargă mai mult bîjbîind. Semăna cu o cîrtiță aproape oarbă.

Întîlnirea dintre Sarah și Sandra fusese patetică. Îmbrățișări, sărutări... Sandra încercase o vagă repulsie. Sora ei avea un miros mucegăit de fată bătrînă. Sau poate umezeala din casa aceasta întunecoasă îi îmbîcsise îmbrăcămintea, care împrăștia exalări de cadavru. Comparația lui Robert ajunsese să o obsedeze.

La Londra, Sandra se plictisea. Ajunsese să identifice orașul cu atmosfera sumbră de la Montorgueil House. Ploua în fiecare zi. Cînd nu ploua, se lăsa o ceață pufoasă, înăbușitoare.

Cît de senină era Viena. Acolo nu-i îngrădea nimeni libertatea, fantezia. Aci la Londra, avea senzația că e

urmărită pas cu pas de priviri iscoditoare. Aştepta cu nerăbdare să se încheie conferinţa, spre a se înapoia la Viena.

La Montorgueil House remarcă într-o zi un valet tînăr, frumuşel, de o prospeţime apetisantă. Îl chema Pompey. De ce i se dăduse numele acesta cu rezonanţe latine, nimeni n-ar fi putut să spună. Nici Pompey, însuşi. Tînărul valet trezi interesul Sandrei. Căuta pretexte spre a-l chema în apartamentul ei, îi încredinţa diferite comisioane, care-i dădeau prilejul să-l răsplătească princiar. Sandra începuse iarăşi să înflorească. Perspectiva unei noi aventuri făcea să-i bată plăcut inima.

Într-o zi însă Pompey nu răspunse la apel. În locul tînărului valet, apăru Maximilian, majordomul casei Montorgueil, un bătrîn cu înfăţişarea severă a lui Cato. Solemnul personaj o anunţă că Pompey fusese concediat din ordinul Ladyei Sarah.

Sandra se învineţi. Afrontul acesta era cu atît mai dureros, cu cît majordomul părea să-l guste din plin. Sandra era deprinsă cu perfidia servitorilor care-şi ascund dispreţul faţă de stăpîni, sub o atitudine de majestuoasă nepăsare. Furioasă, concedie pe Maximilian, şi se repezi spre apartamentul surorii sale. O găsi tolănită pe o canapea. Ochii îi erau acoperiţi de o batistă umedă.

Sandra închise cu zgomot uşa şi se înfipse în faţa lui Sarah.

— De ce l-ai concediat ? izbucni ea.

Sarah răspunse calm, fără să-şi ridice batista de pe ochi :

— De ce ? Fiindcă n-am vrut să te faci de rîs în faţa servitorilor.

Sandra simţi că se înăbuşă.

— Cum îndrăzneşti...

— Ar trebui să-ţi respecţi mai mult soţul, zise Sarah.

— Îmi dai lecţii ?

— De ce nu ? Robert ar fi trebuit să fie soţul meu. Eu l-aş fi respectat. I-aş fi fost credincioasă.

Replica Sandrei ţîşni tăios.

— Însăşi mutra ta ţi-ar fi conservat virtutea intactă. N-ai fi avut aventuri oricît le-ai fi căutat. Doar dacă ţi-ai fi plătit amanţii.

Sarah răspunse potolit :

— Mi-ai mai spus odată să mă privesc în oglindă. E mult de atunci. Dar nu te-am uitat. Graţie ţie, am aflat cît sînt de urîtă. Şi tu ai profitat de frumuseţea ta, ca să mi-l îndepărtezi pe Robert. Singurul om pe care l-am iubit.

— Puteai să ţi-l păstrezi.

— De ce n-ai spus acest lucru atunci ?

— O spun acum. Dacă vrei, ţi-l cedez cu dragă inimă.

— E prea tîrziu.

— Păcat că nu vrei să profiţi de ocazie. Eu nu mai am ce face cu el. Îl disprețuiesc. Îl urăsc.

— Tu ţi l-ai ales.

— M-am măritat cu un tînăr frumos, captivant, capabil să-mi cîştige dragostea. Astăzi îl vezi în ce hal arată.

— Tinereţea nu e veşnică, Sandra.

— Dacă ai fi în locul meu, ai şti ce înseamnă să trăieşti alături de un elefant, de un rinocer, de un mastodont...

— Te plîng, Sandra.

— Sînt într-adevăr de plîns. Nu este vina mea dacă îmi place viaţa, iubirea, primăvara...

— Nici tu nu mai eşti prea tînără, Sandra.

— Sînt totuşi în stare să mai trezesc pasiuni. Chiar şi printre adolescenţi.

— De aceea voiai să-l zăpăceşti şi pe Pompey. Ai putea să-i fii mamă.

— Eşti hidoasă, Sarah.

— Vorbele tale nu mă supără, Sandra. Mînia îţi rătăceşte mintea. Dacă ar şti tata...

— Nu-mi pasă nici de tata şi nici de opinia publică. Vreau să-mi trăiesc viaţa. Şi acum să încheiem discuţia. Te rog să-l angajezi din nou pe Pompey în serviciu.

— Nu pot să fac acest lucru.

— Bine. Mă mut la hotel. Acolo am să scap de cenzura ta.

— Dacă te muți acum, te acoperi de batjocură. Se va ști de ce ai făcut-o.

Sandra lăsă mîinile să-i cadă de-a lungul corpului.

— Mult trebuie să mă mai urăști, Sarah.

— Te-am urît. Au trecut însă atîția ani de atunci încît mi s-a tocit ura.

— Am înțeles, rosti Sandra cu ironie, mă disprețuiești. Virtuoasa Sarah e îngrozită de păcatul în care se bălăcește sora ei. Ești ridicolă, draga mea.

— Te mai muți la hotel ?

— Nu. Accept ospitalitatea voastră, pînă la încheierea conferinței. N-are să mai dureze mult. Abia aștept să plec la Viena Acolo cenzura ta n-are să mă mai incomodeze. Îți atrag însă atenția : Începînd de azi și pînă în ziua plecării, orice relații între noi încetează.

— Cum ți-e voia, Sandra.

Sandra simți ispita să o pălmuiască. Ieși tot atît de mînioasă, precum intrase.

Sarah rămase singură. Batista era umedă nu numai de apă, dar și de lacrimi. Sarah nu plîngea pentru Sandra...

Cînd Robert se înapoie de la conferință, Sandra îl întîmpină cu o întrebare care îl nedumeri.

— Cînd ne înapoiem la Viena ? Mi s-a urît în orașul acesta mohorît, searbăd.

Robert se lăsă să cadă într-un fotoliu.

— Dacă planurile mele reușesc, am de gînd să rămîn la Londra. Și tu ai fost de acord să plecăm de la Viena.

— M-am răzgîndit.

Contrariat. Robert schiță un gest de nerăbdare.

— Știi bine că în Austria am o poziție inferioară. Casa Sunderland nu s-a putut dezvolta în proporțiile dorite de mine... Poate conjunctura potrivnică...

— Tatăl tău n-ar fi spus același lucru. S-ar fi luptat, ar fi învins dificultățile...

Iritat, Robert ieși din cameră trîntind ușa...

La cină, contele de Montorgueil se interesă de mersul conferinței. Refuzase să participe la dezbateri deoarece amorul său propriu nu-i îngăduia să asiste la niște șe-

dințe pe care nu le putea prezida. Îi urmărea însă peripețiile cu calm și detașare. Lupta pentru cucerirea pozițiilor din Anglia îl amuza. Atitudinea sa față de membrii familiei Sunderland era complexă. Pe Henry îl ura fiindcă trădarea lui din trecut rănise amorul propriu al lui Sarah. Nu avea o părerea mai frumoasă nici despre Robert, care îi înșelase buna-credință, însurîndu-se cu Sandra, deși în prealabil își luase angajamentul să repare gestul lui Henry, căsătorindu-se cu Sarah. Cunoștea rezultatele dezastruoase ale acestei căsnicii înfiripate în condiții atît de puțin ortodoxe. Între cei doi soți se deschisese o prăpastie. Sandra își trăia viața, trecînd din amant în amant. Legitimarea copiilor ei era îndoielnică. Montorgueil ar fi divorțat-o, dacă opoziția dîrză a lui Sarah nu i-ar fi zăgăzuit inițiativa. Sarah susținea că Sandra trebuie să suporte pînă la capăt consecințele propriei sale nesocotințe. Onoarea familiei Montorgueil era mai presus de orice. Un divorț cu întregul lui cortegiu de scandaluri și de murdării dezgropate de sub gunoaie, ar fi deservit-o și pe Sandra și pe copiii ei.

Robert vorbi socrului său despre opoziția pe care i-o făcea Gerald. Montorgueil ajunsese să-l simpatizeze pe acest tînăr îndrăzneț, care ținea în șah și pe ginerele său și pe Henry. Îl cunoștea vag. Îl văzuse o dată sau de două ori, la reuniunile de familie. Îi era indiferent dacă Gerald va prelua conducerea Casei Sunderland din Anglia. Cu Anthony Temple se înțelesese foarte bine. Din nefericire, în ultima vreme se constata o încetinire a ritmului de lucru în uzinele din Cardiff. Temple nu era străin de această stare de lucruri. Poate că Gerald va aduce un suflu nou, o energie și un dinamism, care lipseau actualmente Casei Sunderland. Montorgueil nu-l simpatizase niciodată pe cuscrul său. După moartea acestuia însă fusese nevoit să-i recunoască geniul.

Cina continuă într-o atmosferă apăsătoare. Robert era posomorît, Montorgueil îngîndurat, Sarah și Sandra înțepoșate ca niște cactuși.

În dimineața următoare, Jules Lafont primi un raport confidențial asupra ultimelor întîmplări din casa Mon-

torgueil. Nu lipsea nici reproducerea conflictului dintre cele două surori şi nici discuţiile de la cină. Agenţii lui lucrau prompt.

Înarmat cu aceste informaţii se înfăţişă contelui de Montorgueil. Contele îi cunoştea eficienţa şi avea încredere în opiniile lui. Tabloul sumbru pe care i-l înfăţişă vizitatorul în legătură cu actuala conducere a Casei Sunderland şi perspectivele luminoase care se deschideau, dacă Gerald Sunderland avea să preia puterea, făcură mare impresie asupra bătrînului. La sfîrşitul întrevederii, care durase exact o oră, îşi dădu adeziunea pentru constituirea unui consiliu executiv restrîns.

Lafont bătu apoi la uşa lui Robert Sunderland. Acesta îşi făcea toaleta, înainte de a pleca la Bancă. Acordă lui Lafont un sfert de oră. Acesta nu-şi pierdu vremea în introduceri. Începu prin a-i declara că Gerald Sunderland nu înţelegea să-i mai facă opoziţie, şi că era gata să se retragă din competiţie. Gestul îşi găsea motivarea în dorinţa lui de a evita declanşarea unor lupte intestine. Lafont se grăbi să adauge că această retragere nu asigura alegerea automată a interlocutorului său, deoarece părerile erau foarte împărţite. Robert primi vestea aceasta, cu o rezervă ostilă. Lafont oferi o soluţie de compromis. Anthony Temple va asigura mai departe interimatul conducerii Casei Sunderland din Anglia. În schimb se va constitui un organism nou, un consiliu executiv, în care Robert Sunderland ar juca un rol de frunte. În schimbul adeziunii sale la acest proiect, Prusia — unde Gerald Sunderland înfiinţase de curînd o bancă — şi Italia, ar rămîne definitiv în sfera de influenţă a Casei Sunderland din Austria. Conducerea consiliului ar reveni aceluia dintre fraţi care şi-ar asuma obligaţia de a face faţă istovitoarelor sarcini şi multiplelor deplasări legate de această funcţie de mare şi grea răspundere.

Robert ascultase cu atenţie expunerea lui Lafont. Era prea realist spre a nu-şi da seama că înscăunarea lui la Landra trecuse în domeniul visurilor irealizabile. Compensaţia care i se oferea nu era de neglijat. S-ar fi declarat imediat gata să preia preşedinţia consiliului, dacă nu şi-ar fi dat seama că sănătatea nu-i îngăduia asemenea

eforturi. Își dădea seama cu oarecare melancolie că diplomatului familiei nu i se rezerva decît un rol subaltern. Să se ia la trîntă cu frații săi ? La ce folos ? Poate că ar obține un succes imediat. Dar pînă la urmă tot l-ar doborî, așa cum plănuiau acum să-l doboare pe Henry... Bietul Henry ... Frații săi aveau să-i lase numai o umbră a puterii. Dacă ar încerca să i se asocieze, respingînd oferta lui Gerald, ce avantaj ar obține ? Nici unul. Luptele lăuntrice n-ar face decît să primejduiască edificiul înălțat de tatăl său. Henry avea să fie sacrificat pe altarul Casei Sunderland care, asemenea lui Moloh, începea să-și mănînce copiii. După Henry cine va urma la rînd ?.... Poate chiar el, Robert. Steaua lui Gerald era în plină ascensiune. Știuse să și-l asocieze pe acest Lafont, pe acest invincibil sforar, pe care Henry avusese imprudența — mai mult decît atît, imbecilitatea — să-l concedieze.

Robert se desprinse din gîndurile sale. Ridică privirile asupra vizitatorului.

— *Monsieur* Lafont, sînt de acord cu propunerea dumitale.

Avu chiar lașitatea să-i întindă mîna.

În biroul directorului Băncii Anglo-Americane se desfășură în dimineața aceea o revoluție de palat, în cadrul căreia Gerald Sunderland avea să fie uns șef al Casei Sunderland, iar Jules Lafont — eminența sa cenușie.

Henry stătea la biroul directorului băncii și răsfoia darea de seamă a ședinței din ziua precedentă, cînd frații săi, Charles, Robert și Gerald, la care se adăugau Anthony Temple și Jules Lafont, își făcură tăcuți intrarea în încăperea lambrisată cu stejar sculptat.

Henry își ridică privirile de deasupra hîrtiei.

— Ați venit cu toții. Foarte bine. Putem trece în sala de consiliu.

Se ridică de la birou și se îndreptă spre ușă.

Charles îi tăie drumul.

— Un moment, Henry. Înainte de ședință, te rog să citești acest document, rosti el cu încetineală, scoțînd dintr-o servietă cîteva foi de hîrtie scrise frumos, cursiv, și așezîndu-le pe birou.

Henry ridică întrebător din sprîncene.

— Ce document ?

— Citeşte.

Privirile lui Henry se mutară asupra însoţitorilor lui Charles. Atitudinea lor era stranie. Anthony Temple părea jenat. Henry luă hîrtia şi începu s-o citească. Pe măsură ce privirile sale parcurgeau rîndurile, obrajii i se goleau parcă de sînge. Deodată aruncă documentul pe birou.

— Este o infamie ! N-am să accept niciodată asemenea botniţă. A cui a fost ideea ? A dumitale ? zise el întorcîndu-se spre Lafont.

Lafont nu se clinti.

Henry se uită cu imputare la Robert.

— Şi tu ?

Robert înclină capul.

— N-am avut în vedere decît binele Casei noastre.

Henry se aşeză la birou.

— Ţin să vă atrag atenţia că potrivit ultimului testament al tatălui meu mi s-au atribuit puterile cele mai largi pentru conducerea acestei Case. Cel care va cuteza să-i încalce prevederile va fi sancţionat cu o amendă de cinci milioane de dolari şi cu excluderea din asociaţie. Acest testament a fost redactat de avocatul Sandres...

— Pe care l-ai concediat, ca şi pe atîţia colaboratori de nădejde al defunctului nostru părinte, îl întrerupse Charles. Poate vrei să ne sancţionezi pe toţi ? Va fi cam greu. Dacă nu te supui hotărîrii noastre, vom lua măsuri. La nevoie vom denunţa testamentul. Cu orice riscuri.

— Refuz să mă las intimidat.

— Din momentul acesta reprezinţi un singur vot împotriva celor cinci voturi ale noastre, rosti Charles, savurîndu-şi triumful. Iar dacă vei continua să te menţii pe poziţia aceasta, vom cere ieşirea din indiviziune. După ce vei rămîne singur, te vom zdrobi. Cred că nu-ţi faci iluzii în privinţa aceasta.

Henry simţi sîngele zvîcnindu-i în tîmple. „N-am să mor oare ca tata ?“ se întrebă el speriat de pulsaţia tot mai accentuată şi de greutatea de pe creştet.

— Răspunsul meu este „nu“. Categoric „nu“, rosti el tremurînd de furie. Mă voi adresa tribunalelor... Justi-

ţia mă va apăra...

Gerald interveni calm :

— Justiţia nu-ţi poate asigura mai mult de a şasea parte din moştenire. Legea nu mai apără dreptul de primogenitură. Ai deci de ales...

Henry îşi încleştă pumnii.

— Nu !

— Bine, răspunse Gerald. Vom anunţa conferinţei hotărîrea noastră.

Se îndreptă spre uşă.

„A şi început să vorbească în numele nostru", îşi zise Robert iritat. Îi prinse braţul.

— Stai, Gerald. Aşteaptă.

Se apropie de birou.

— Henry, vorbi el cu blîndeţe. Acceptă formula noastră. Vei rămîne în continuare şeful Casei Sunderland. Hotărîrile mari, care angajează schimbări de orientare, lucrări sau operaţii superioare unui anumit plafon valoric, vor fi luate în comun. Rezonabil, nu ? Vei păstra conducerea directă a Casei Sunderland din Statele Unite...

— Din nordul Statelor Unite, interveni Charles. Sudul se află sub controlul meu.

— Perfect. Din nordul Statelor Unite, ca şi pînă acum, sublinie Robert. Este absurd să pretinzi puteri discreţionare, în plin secol al XIX-lea. Operaţiile Casei noastre au luat o amploare atît de mare, încît nu mai permit a fi controlate şi dirijate de un singur om.

Henry replică dîrz :

— Tatăl meu a făcut faţă...

— Richard Sunderland-Beauclair a fost unic, zise Robert.

— Ei da, nu sînt un demn urmaş al său, rosti Henry cu mînie şi amărăciune.

— Dacă vrei, îţi acordăm un timp de gîndire, interveni Gerald. Cred că e stupid să dăm proporţii de tragedie unei măsuri pe care în definitiv nu o luăm decît pentru apărarea intereselor noastre comune.

Henry înclină capul. Rămase cîteva clipe pe gînduri. Un muşchi al obrazului îi juca nervos. Va fi în stare să

lupte împotriva tuturor ? Să își apere drepturile sale și ale copiilor săi ? Ce va spune Susan, senatorul Forbes, Babs, Benjamin, cînd vor auzi că a fost îngenuncheat ? Ce autoritate va mai avea asupra lor ? Semnătura lui pe documentul prezentat de Charles echivala cu o abdicare...

— Să mă mai gîndesc.

— Îți acordăm două ore, zise Charles, consultîndu-și ceasul. Cred că sînteți de acord, nu-i așa ? se adresă el însoțitorilor. Amînăm deschiderea ședinței peste două ore. Hotărîrea lui Henry, afirmativă sau negativă, o vom anunța conferinței.

— De acord, zise Gerald.

— De acord, repetă Robert.

Anthony Temple se mărgini să încline din cap, în semn de încuviințare.

Lafont, omul care pusese la cale această lovitură, nu rosti nici un cuvînt, nu schiță nici un gest. În sinea lui jubila. Era convins că Richard Sunderland nu l-ar fi condamnat...

O recepție grandioasă la Sunderland House sărbători încheierea lucrărilor conferinței. În cadrul ultimei ședințe se făcuse lectura protocolului care consfințea constituirea unui consiliu exectiv alcătuit din Robert. Charles și Gerald Sunderland, la care se adăuga Anthony Temple. Gerald reprezenta în acest consiliu și pe minorii răposatului Adrien de Beaulieu, iar Mr. Temple reprezenta pe minorii lui Francis-Andrew Sunderland, duce de Northland. Președinte al consiliului fusese desemnat Gerald Sunderland. Consiliul avea misiunea să colaboreze cu Mr. Henry Sunderland, șeful dinastiei Sunderland-Beauclair, în toate problemele importante.

Aceasta era versiunea oficială, de fațadă. Inițiații știau însă că Gerald preluase efectiv puterea și că Henry păstrase doar aparența conducerii. Gerald fusese favorabil acreditării acestei ficțiuni. Pentru cei din afară, prestigiul dinastiei, legenda omogenității sale, a respectului tradițiilor impuse de întemeietorul ei, trebuiau să rămînă neștirbite.

Şi Henry avusese în vedere aceste considerente, cînd acceptase formula impusă de fraţii săi. Nu era înzestrat cu strălucitele calităţi ale lui Gerald, dar avea suficient bun simţ spre a-şi da seama că spargerea unităţii Casei Sunderland ar fi folosit adversarilor ei. Acum, după ce ireparabilul fusese consumat, încerca un vag sentiment de uşurare. Gigantica răspundere pe care o implica dirijarea Casei Sunderland avea să apese de acum înainte pe umerii altui om. Poate că Gerald îşi va frînge gîtul. Impetuozitatea sa inerentă vîrstei, concepţiile-i îndrăzneţe, imaginaţia excesiv de bogată, riscau să-l împingă la acte cu urmări catastrofale. Atunci el, Henry, îşi va relua sceptrul, va readuce barca pe linia de plutire şi va binemerita recunoştinţa tuturor. Dar aceste ipoteze erau de domeniul fanteziei.

Pentru galerie, care nu trebuia să cunoască dedesubturile noilor prefaceri, Henry şi fraţii săi ciocniră cupe de şampanie într-o atmosferă sărbătorească.

Susan, incapabilă să-şi ascundă sentimentele, urmărea cu ciudă mascarada. Soţul ei îşi dovedise încă o dată incapacitatea de a face faţă crizelor. Accesele lui de furie pe care le confundase în trecut cu energia şi cu dîrzenia nu-i fuseseră acum de nici un folos. Susan îl dispreţuia.

— A ştiut să-şi impună voinţa cînd a fost vorba de Babs şi de Benjamin. Cu Gerald însă i s-a înfundat. Bastardul l-a înfrînt. Ah, cît sînt de nenorocită ! se plînse ea senatorului Forbes.

— Încercările cele mai grele sînt uneori zorii marilor triumfuri, încercase el s-o încurajeze. Poate că tot ce s-a întîmplat e spre binele nostru. Henry, din nefericire, nu are anvergura lui Gerald. Bastardul acesta, cum îl numeşti tu, se va uza cu timpul. El va fi paratrăsnetul familiei. În această vreme, Warren, fiul tău va creşte, se va dezvolta şi... cine ştie... Poate că se vor repeta împrejurările de azi, însă în favoarea lui Warren.

Susan protestase vehement :

— Şi pînă cînd Warren se va face mare, să mă resemnez la un rol secundar ? Să fac figuraţie bastardului ?

Senatorul ridicase din umeri.

— Răbdare, Susan. Necunoscute și încîlcite sînt căile Domnului. Uiți că sînt și eu pe aici. Voi veghea asupra intereselor tale și ale lui Warren.

Susan izbucni în plîns.

— Bietul Warren... Prin reintrarea lui Benjamin în familie, își pierde și titlul de marchiz.

Senatorul începu să rîdă.

— Asta te preocupă ? Ce folos i-ar aduce un titlu nobiliar in America ? Warren trebuie să rămînă un burghez cu principii solide. Un burghez american. Această să fie titlul lui de glorie. Fumurile sîngelui albastru să le lase pe seama altora. Noi sîntem burghezi, Susan. Și trebuie să ne mîndrim cu asta. Marchizii și ducii nu vor mai avea căutare decît în saloane. Bineînțeles, în măsura în care vor mai avea bani să-și cumpere haine de seară.

Și Susan și senatorul Forbes ciocniră cupe de șampanie cu Gerald. Susan zîmbi acru și nu rosti un cuvînt. În schimb, senatorul se arătă jovial și plin de bunăvoință. Cu afectată bonomie, îl bătu pe Gerald pe umăr. Gestul nu era elegant, dar sublinia voit manierele burgheze ale senatorului.

— Dragul meu Gerald, sper că-mi îngădui să-ți spun pe nume, în seara aceasta ești portretul viu al tatălui tău.

— Iată cel mai frumos compliment pe care mi-l puteai face, dragul meu Ralph, replică Gerald bătîndu-l de asemenea pe umăr, însă cu o vigoare juvenilă, care-l făcu pe Forbes să tușească.

Riposta lui Gerald, care i se adresase tot pe nume, nu-l supărase. „Băiatul are simțul umorului", reflectă el.

— Tata mi-a vorbit adeseori de dumneata, continuă Gerald. Te aprecia mult. Sper că-mi vei îngădui să-ți cer din cînd în cînd povața...

— Dacă vei socoti vreodată necesar să apelezi la rodul experienței mele, am să răspund cu toată inima...

Susan se uita uluită la tatăl ei. Nu cumva îl vrăjise și el pe bastardul ? Rochia ei neagră, severă, lipsită de podoabe, se singulariza alături de toaletele strălucitoare ale celorlalte invitate.

Cu această ocazie, Gerald cunoscu și pe Babs și pe Benjamin. Babs rămase încîntată de simplitatea cu care

Gerald îi zîmbi şi îi strînse mîna. Henry observă scena şi hotărî să-şi sporească vigilenţa. Pe Benjamin îl cîştigă comportarea prietenească a tînărului său unchi. Gerald îi lăuda linia fracului albastru, şi îi mai făcu un compliment, spunîndu-i că a reuşit să umbrească pe toţi tinerii din seara aceea.

Benjamin îi sorbea cuvintele. În familia tatălui său întîlnise numai ostilitate. Doar Babs — o intrusă ca şi el — îi arătase bunăvoinţă. Prietenia oferită cu mărinimie de Gerald era cu atît mai preţioasă.

Un lacheu apăru cu o imensă tavă de argint încărcată cu cupe de şampanie, orînduite ca soldaţii în front. Gerald şi Benjamin goliră cîte un pahar în cinstea prieteniei lor.

În acest timp, orchestra plasată într-un balcon ce domina sala de dans atacă o selecţiune muzicală din baletul *Vestala*, după opera lui Spontini. Se deschise o draperie de catifea şi o ceată de balerine tinere şi graţioase irupseră în sală. Mişcările lor de o eleganţă aeriană, îşi găseau inspiraţia în figurile schiţate de personajele legendare înfăţişate pe străvechile vase greceşti. Trupa înjghebată de Lafont îşi inaugura activitatea coregrafică. Dinapoia aceloraşi draperii, ţîşni un satir — Alain Dunois — care căzu în mijlocul balerinelor, ca un uliu printre porumbei. În dansul lui se împleteau vigoarea, graţia, talentul şi o măiestrie deosebită.

Gerald urmărea cu încîntare evoluţile balerinilor.

— Ce zici, Benjamin, îţi place ?

În aceeaşi clipă îşi duse instinctiv mîna la buzunarul ceasului de la jiletcă. N-ar fi putut să spună de ce făcuse acest gest. Spre surprinderea lui constată că ceasul lipea din buzunărel. Întorcîndu-se brusc spre Benjamin, îl observă strecurînd ceva sclipitor în buzunar. Gerald izbucni în rîs. Rîdea cu atîta poftă încît atrase fără voie atenţia persoanelor din apropiere.

Benjamin se înroşise ca o flacără. Vîrî mîna în buzunar spre a scoate ceasul, pe care-l subtilizase.

— Am glumit, bîigui el.

Gerald îl apăsă ușor pe braț.

— Păstrează-l, îi zîmbi el. Tocmai voiam să ți-l dăruiesc. De altfel mai am o atenție pentru tine.

Benjamin surîse stingherit.

— Nu se poate. Mă răsfețI prea mult...

— De ce ? E firesc, replică Gerald. Ești doar nepotul meu. Ți-am pregătit un cal. Un pursînge care m-a costat o avere. Dacă ai să-l pui să alerge la curse, ai să cîștigi sigur Derby-ul. Știi ce înseamnă Derby-ul ? Glorie și aur... Și gloria și aurul sînt indispensabile unui autentic Sunderland. Și tu, Benjamin, ești un Sunderland autentic.

Benjamin nu răspunse. Nu știa de ce, dar îi venea să plîngă. Era încă un copil...

Instalarea lui Gerald în fruntea consiliului executiv avu mare ecou. Solicitanții și paraziții care pînă atunci se înghesuiseră în anticamerele reședinței din Londra a lui Henry își întoarseră fața spre noul soare-răsare și luară cu asalt Montenuovo House, reședința londoneză a lui Gerald.

La Bursele din Londra, Paris și Amsterdam, comentariile pro și contra nu întîrziară. Se știa că Gerald e întreprinzător, tenace și foarte bătăios. Se mai știa că succesul împrumutului prusac vădea o mînă de maestru.

— Foc de paie, spuneau unii bancheri și agenți de bursă, clătinînd cu neîncredere din cap.

— Nu vă lansați în pronosticuri pripite, replicau alții mai realiști.

Conducătorii marilor bănci își luau însă măsuri de prevedere. Pregătirile ample din tabăra Sunderlandzilor păreau să îmbrace aspectul fenomenelor premonitorii ale unor mari zguduiri seismice. Se știau puține lucruri despre copilăria și adolescența acestui tînăr. În vreme ce frații săi mai mari își creaseră o oarecare reputație în bine sau în rău, nevîrstnicul Gerald trecuse rezervat prin școli, de la Eton la Oxford și de la Oxford la Sorbona, recoltînd diplome universitare și academice, fără însă a da de bănuit că își pregătea o atît de spectaculoasă intrare în scenă.

Spre a auri pilula amară a lui Henry, şi a-i lăsa iluzia că mai păstra încă o umbră de autoritate, Gerald se comporta faţă de el cu deferenţă. Într-o zi făcură împreună o vizită la Bursa din City, urmaţi de o impozantă suită de consilieri şi secretari. Victoria lui Gerald nu mai era un secret pentru nimeni.

— În cortegiul său triumfal, împăratul Romei îşi tîrăşte captivii, comentă răutăcios bancherul Baring.

— Se vîră în bîrlogul lupilor, rosti cu ton bizar Nathan Rotschild. E nevîrstnic pentru asta. Să nu-şi lase pielea.

— N-ar fi exclus să iasă din încăierare cu pielea altora pe băţ, declară sibilin Leslie Clinton, cînd îi ajunseră la ureche vorbele şefului Casei Rotschild.

În realitate, Gerald urmărea ca primele lui hotărîri în calitate de preşedinte al consiliului executiv să poarte şi pecetea şefului familiei. Mai tîrziu, după ce-şi va consolida situaţia, se va dispensa de această întărire.

Scurt timp după încheierea conferinţei de la Londra, Charles se înapoie în America. Europa îl plictisea. Orizonturile ei strîmte îl înăbuşeau. Lumea britanică îi părea meschină, făţarnică, mercantilă. Obţinuse un mare triumf contribuind la dărîmarea lui Henry. Acum după ce-l văzuse la pămînt, soarta lui nu-l mai interesa. Important era faptul că scăpase de cenzura acestui Tartuffe care-l obosea cu principiile lui moralizatoare, în vreme ce impunea propriei lui familii să trăiască sub acelaşi acoperiş cu viitoarea lui amantă. Charles ar fi putut să jure că Henry nu reuşise încă să se culce cu Babs. Era un nevolnic pînă şi în viaţa lui sentimentală.

Nici Robert nu mai zăbovi la Londra. Eşecul său îl umpluse de amărăciune. Apoi atmosfera de la Montorgueil House devenise irespirabilă. Socrul său îl privea cu o nedeghizată duşmănie. Sarah îl compătimea pentru mizeriile lui conjugale. Această compătimire căpăta uneori accentele unei simpatii amoroase care-l îngrozea. Sarah îndrăgostită, devenea de-a dreptul hidoasă. I-ar fi suportat mai uşor antipatia sau ura. Şi Sandra îl zorise să părăsească Londra. Hotărîră de comun acord să rămînă cîteva săp-

tămîni la Paris, înainte de a-şi continua drumul spre Viena.

În ajunul plecării, Robert avu o lungă întrevedere cu Gerald, căruia îi vorbi despre banca recent înfiinţată la Modena şi despre intenţia sa de a înfiinţa bănci de pildă şi în alte oraşe ale Italiei. Prin Veneţia şi Palerma, de pildă, ar putea lua legătura cu Orientul Apropiat. Robert era iritat de opoziţia sistematică a lui Henry, care nu vedea cu ochi buni o „extindere imprudentă a afacerilor". Gerald nu se arăta de loc ostil proiectului. Îi făgădui chiar sprijinul său.

În urma acestei întrevederi, raporturile dintre Robert şi Gerald se ameliorară. Izolarea lui Henry se accentua.

Cîteva zile după încheierea conferinţei, Gerald făcu o vizită bunicii sale la Hardiwicke Castle. Acolo se retrăsese Patricia de Lusignan după moartea soţului şi a copiilor ei. Gerald o poftise să se stabilească în Franţa. Îi punea la dispoziţie oricare din castelele familiei de Lusignan. Patricia îl refuzase, sub cuvînt că toate acestea fuseseră răscumpărate după Revoluţie de Richard Sunderland, căruia nu voia să-i rămînă îndatorată cu nimic.

— Ce îndatoriri poţi să ai faţă de un mort ? replică Gerald simplist.

— În conştiinţa mea ar rămîne de-a pururi viu, îi spusese ea. Şi pe omul acesta îl urăsc pînă şi dincolo de mormînt.

Cînd Gerald îi aduse vestea marelui său succes, fruntea ei veşnic posomorîtă se înseninâ.

— Felicitările mele, Gerald. În sfîrşit, ne-ai răzbunat. Northlandzii şi-au recîştigat întîietatea asupra Sunderlandzilor A fost restabilită ordinea firească a lucrurilor.

Gerald zîmbi cu indulgenţă.

— Uitaţi, *Madame,* că şi eu sînt un Sunderland.

— Din nefericire, completă Patricia. Aş prefera să vorbim despre altceva. Mai rămîi mult timp în Anglia ?

— O săptămînă sau două. Am de gînd să stabilesc cîteva contacte cu membrii actualului cabinet. Trezoreria statului e goală. Vreau să profit de acest prilej spre a smulge guvernului unele concesii.

Patricia suspină.

— Nu înțeleg de ce te frămînți atîta. Ești foarte bogat. Oricît de cheltuitor ai fi, n-ai putea să-ți consumi nici un sfert din venituri. De ce îți complici existența ? Nu știu să fi auzit de vreun Lusignan-Valois sau de vreun Northland, care să se fi ocupat de comerț, de finanțe, de afaceri...

— Încă un argument că sînt un Sunderland, replică Gerald. Grație aportului Sunderlandzilor, clanurile Lusignan-Valois și Northland vor supraviețui prefacerilor prin care trecem...

Patricia îl privi cu seriozitate.

— Voi, tinerii, folosiți un limbaj care ne depășește. „Aport", „prefaceri"... nu vă e gîndul decît la bani... Pe vremea mea tinerii aveau alte ocupații. Madrigaluri, curse de cai, isprăvi de arme. Ei se băteau cu săbiile, voi, cu penele de gîscă.

— Să nu subestimezi, *Madame*, războiul penelor de gîscă. Mor mai puțini oameni, dar pagubele sînt sporite...

În aceeași seară se înapoie la Londra. La Montenuovo House se făceau pregătiri pentru un bal al primăverii, care avea să constituie unul din evenimentele sezonului monden londonez. Gerald plănuise inițial să-l ofere în cinstea regelui George al IV-lea. Acesta se urcase în sfîrșit pe tron, după o regență care păruse să se eternizeze. Moartea recentă a lui George al III-lea, suveranul nebun, impunea Curții să păstreze încă un doliu nedorit de nimeni.

Spre deosebire de Richard Sunderland, care se folosise de ducele de Queensberry spre a se apropia de mai-marii zilei, Gerald se putea dispensa de asemenea intermediari. Descendent direct al ducilor de Northland, era înrudit cu cîteva din cele mai importante familii din Anglia. Un unchi al său, lordul Amberley făcea parte din echipa ministerială.

Balul nu era decît un pretext care-i îngăduia să invite la Montenuovo House pe cîțiva membri de seamă ai cabinetului britanic, precum și pe leaderii opoziției. Lorzii Liverpool, Eldon, Castlereagh și Sidmouth, cei patru stîlpi ai guvernului, la care se adăuga și Mr William Huskisson, ministrul comerțului, acceptară numaidecît invitația. Această politicoasă grabă avea un motiv întemeiat. Tre-

zoreria statului era în mod practic goală. Datoria publică crescuse — în urma războaielor napoleoniene — de la 250 la 860 de milioane lire sterline. Peste şaptezeci de milioane lire reprezentau împrumuturi acordate de Casa Sunderland, la care se adăugau douăzeci şi cinci de milioane, costul armamentului furnizat de aceeaşi Casă. Dezastuoasa situaţie financiară impunea guvernului o politică de menajamente faţă de Gerald, factorul executiv al Casei Sunderland.

Gerald rugase pe ducesa-bunică să facă împreună cu el onorurile casei. După unele ezitări, Patricia se învoise. Era prima reuniune mondenă la care avea să asiste după atîţia ani de doliu.

Sosi în sfîrşit şi seara balului. Montenuovo House — în care Patricia călca pentru prima oară — era decorat de sărbătoare. Mii şi mii de lumînări ardeau în candelabrele şi girondelele de argint şi de aur, făcînd să strălucească stucaturile poleite şi mobilierul scump, podoabele de malahit şi jasp, ramele imenselor tablouri, statuile şi scările de marmură. Două sute de lachei în livrele aurite se înşiruiau de-a lungul scărilor şi galeriilor. Gerald remarcă ţinuta oarecum neglijentă a cîtorva lachei. Pentru ochiul lui deprins cu stilul servitorilor de casă mare, o perucă aşezată prea pe frunte, sau o imperfecţiune neînsemnată în orînduiala eghileţilor păreau monstruoase. Iritat, chemă pe intendent şi pe majordom, spre a le face observaţii. Aceştia se justificară, arătînd că lacheii care făceau notă discordantă erau agenţi acoperiţi al poliţiei.

Aduseră chiar pe şeful agenţilor, un *constable* coliliu şi rotund ca Falstaff, care explică prezenţa poliţiştilor. Tulburările din ultima vreme din Anglia, care culminaseră cu masacrul de la Peterloo şi cu atentatul neizbutit din Cato Street, sileau autorităţile să ia măsuri de prevedere ori de cîte ori aveau loc reuniuni de orice natură, la care asistau înalte personalităţi.

Asemenea precauţii se luau şi la Montenuovo House. N-ar fi fost exclus ca printre sutele de invitaţi să se strecoare atentatori capabili să facă un adevărat masacru.

Gerald fu ispitit să ordone jovialului *constable* să părăsească clădirea împreună cu toţi agenţii săi. Dar se

răzgîndi. De ce să-şi asume răspunderea în cazul unui atentat. Argumentele lui Falstaff nu erau lipsite de sens. Şi Gerald fusese informat de efervescenţa care domnea în Anglia. Închise deci ochii, îngăduind rubicondului poliţist să-şi facă datoria.

La opt precis, primul cupeu din interminabila coloană de trăsuri cu invitaţi opri în faţa peronului clădirii. Pe trotuare se îmbulzeau aceeaşi mulţime de gură-cască, avidă de asemenea spectacole. Lumea amorfă de altădată manifesta acum o nervozitate crescîndă. La trecerea cîtorva oameni politici, se auziră huiduieli. Trăsura lordului Sidmouth, ministrul de interne, fu împroşcată cu noroi. Nici ducelui de Wellington, eroul de la Waterloo, nu i se făcu o primire mai bună. În ultima vreme popularitatea lui scăzuse. Opiniile sale favorabile unei politici de „mînă forte" îi îndepărtaseră multe simpatii.

În marele hol, Gerald şi ducesa-bunică îşi primeau oaspeţii cu o pompă egalată numai de potentaţii Indiei. Splendoarea aceasta orientală excludea orice umbră de parvenitism. Gerald se înrudea prin mama sa cu cele mai importante familii domnitoare din Europa. Pe linie paternă, coborîrea sa dintr-un bastard al regelui Henry I Beauclair era atestată de documente păstrate cu sfinţenie de străbunicul său, marchizul Henry de Beauclair. Sîngele plebeu strecurat în familie prin făurarul de cuţite Josiah Sunderland nu-i întuneca lustrul nobiliar. În definitiv nici unul dintre suveranii care domneau pe tronurile europene nu putea afirma că descinde direct din zeii Olimpului, şi că obîrşia lui nu-şi înfigea rădăcinile printre umilii şi comunii pithecantropi umani. Aportul viguros de sînge roşu plebeu împrospătase sîngele albastru, subţiat al Sunderlandzilor. Poate acestui aport îşi datora Gerald vitalitatea.

Afluenţa de la Montenuovo House avea o explicaţie firească. Lumea era curioasă să-l cunoască pe Gerald. În închipuirea femeilor fiinţa lui căpăta o aură romantică de cavaler medieval, inspirată poate de neogoticul, atît de influent în acel început de secol. Matroanele cu fete nubile visau o alianţă matrimonială care ar fi aurit cele mai ruginite blazoane. Pescuitorii în apă tulbure, purtătorii

de titluri nobiliare lipite de lustrul unor venituri corespunzătoare, politicienii veroşi dornici să-şi vîndă influenţa celui mai generos ofertant, literaţi în căutarea unui Mecena, se înghesuiau la picioarele acestui nevîrstnic Mogul.

Într-o vreme în care trîndăvia constituia suprema eleganţă, Gerald Sunderland încălca toate canoanele şi se avînta în vîltoarea afacerilor. Oamenii cu vederi conservatoare erau uluiţi. Aveau senzaţia că lumea se întorcea pe dos.

Printre ultimii invitaţi sosi şi Henry Sunderland, însoţit de Susan, de Benjamin şi de senatorul Forbes. Babs refuzase să vină. Reuniunile mondene o înspăimîntau. Nici Benjamin nu se simţea în largul său. La Beaminster House se familiarizase oarecum cu strălucirea recepţiilor. Optica servitorului diferă însă de optica oaspetelui. Benjamin păstrase o anumită rigiditate în atitudine şi în gesturi, firească unui *groom,* dar nepotrivită unui fiu de milionar. Dascălii lui se străduiseră să-l dezbare de aceste stîngăcii, dar educaţia unui tînăr nu se desăvîrşeşte cît ai bate din palme. Şi Susan se simţea stingheră în mijlocul acestei lumi ultrarafinate. Îşi acoperea însă jena sub masca unei severităţi riguroase. Senatorul afecta bonomia unui om politic cu convingeri democratice. Singurul personaj care distona cu atmosfera ceremonioasă de la Montenuovo House era Henry Sunderland. Avea ochii înceţoşaţi, obrajii aprinşi, mersul nesigur. Înainte de a pleca de acasă, golise cîteva pahare cu whisky. Îi trebuise o doză masivă de curaj spre a asista la o recepţie care încorona triumful fratelui său vitreg. Socotise politic să nu se remarce printr-o absenţă care ar fi căpătat sensul unei recunoaşteri a propriei sale înfrîngeri.

Gerald era îndeajuns de diplomat spre a nu-şi etala triumful. Victoria lui era atît de deplină, de categorică, încît îşi putea îngădui luxul unei modestii, care nu înşela însă pe nimeni. Însoţit de Patricia, de Challais, de verii săi, Clisson şi d'Amboise, şi de doi secretari, se plimba dintr-un salon într-altul, trecînd în revistă invitaţii, oprindu-se în dreptul unora dintre ei şi schimbînd banale formule de politeţe. Faţă de personajele deosebit de influente, schimba tactica. Informat în prealabil de preocu-

pările, de maniile, de slăbiciunile lor, atacă subiecte menite să le capteze interesul ori să le flateze amorul propriu.

Prinţul de Lieven, ambasadorul Rusiei, punea mare preţ pe eleganţa vestimentară şi se străduia să fie unul dintre acei care dădeau tonul modei masculine.

— Tăietura părului dumneavoastră este nu numai originală, dar şi de un desăvîrşit bun-gust, îi zîmbi Gerald.

Prinţul se înclină măgulit.

— Acelaşi lucru mi l-a spus şi Majestatea-Sa Regele George, cînd a binevoit să-mi primească scrisorile de acreditare.

Gerald înclină din cap, pătruns de acest adevăr.

— Majestatea-Sa este în măsură să vă înţeleagă. Nu i s-a atribuit oare calificativul de „cel dintîi *gentleman* al Angliei ?"

Pe ducele Decazes, noul ambasador al Franţei, dizgraţiat după asasinarea ducelui de Berry, îl întîmpină cordial.

— Aştept cu nerăbdare să vă revăd la Paris, în fruntea guvernului Majestăţii-Sale. Casa Sunderland este gata să vă sprijine cu toate puterile ei.

Promisiunea era vagă. Se va materializa doar dacă va fi cazul.

Pozzo di Borgo, ambasadorul Rusiei la Paris, aflat în trecere prin Londra, era un mare admirator al lui Dante.

— Excelenţă, am descoperit un manuscris al *Purgatoriului*. Oricînd veţi dori să-l cercetaţi, biblioteca mea vă va sta la dispoziţie, rosti Gerald cu amabilitate, spre marea plăcere a ambasadorului.

„Dacă va fi vreodată nevoie, i-l voi dărui, reflectă Gerald. Cu o nadă minusculă prinzi peştele mare."

Ducele de Beaufort, un snob fără pereche, devenise de curînd fericitul tată al unui băiat. Gerald îl felicită călduros. Ducele îi mulţumi plin de încîntare.

— Scumpul meu prieten, ducesa de Beaufort a avut într-adevăr „onoarea" să-mi ofere un fecior de toată frumuseţea, spre gloria Casei mele.

Ambasadorul Neapolului era un bătrîn libidinos, care-şi dădea aere de Don Juan.

— Excelenţă, îl firitisi Gerald, se spune că isprăvile lui Hercule sînt umbrite de faima isprăvilor dumneavoastră pe altarul lui Eros şi al Venerei.

Complimentul era ambiguu. Ambasadorul îl acceptă zîmbind, cu prefăcută modestie.

Marchizul de Lansdowne şi contele de Lauderdale, pasionaţi turfişti, făceau pronosticuri în legătură cu viitorul cîştigător al Derby-ului.

— Marske va cuceri trofeul, afirma Lauderdale, Marske nu are rival. Nu uita că descinde din Darley Arabian.

— Herod are mai multe şanse, declara Lansdowne. Coboară din Byerly Turk, un imbatabil pursînge. Te rog să ne arbitrezi, Lusignan, adăugă el, întorcîndu-se spre amfitrion.

Gerald răsuci pe deget lanţul de aur al lornionului, păru să cugete adînc, apoi replică emfatic :

— Cred că urmaşilor lui Godolphin Barb le vor reveni premiul. Sorcerer îmi pare cel mai indicat.

În aceeaşi clipă, Lafont se apropie de el şi îi şopti cîteva cuvinte. Gerald zîmbi amuzat.

— Eşti sigur ? întrebă el.

— Absolut sigur, replică Lafont.

— Pot să comunic vestea primului ministru ? Nu risc o dezminţire ?

— Răspund cu capul, Sir.

Gerald rîse ca de o glumă excelentă.

— Bine. Poftește te rog în bibliotecă pe fratele meu, pe membrii cabinetului, pe ducii de Wellington, de Beaufort şi de Northumberland, pe marchizul de Buckingham şi pe contele de Beauchamp. Spune-le că vreau să le fac o comunicare importantă.

Lafont plecă să execute porunca.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă Lauderdale, care nu-şi mai putea stăpîni curiozitatea.

Gerald surîse.

— În curînd londonezii vor fi martorii unui spectacol mai vesel şi mai palpitant decît o comedie de Shakes-

peare. Principesa Caroline, sau Majestatea-Sa Regina Caroline — cum vreţi să-i spuneţi — şi-a exprimat dorinţa de a fi încoronată o dată cu augustul ei soţ. În curînd se va înapoia la Londra.

Lauderdale făcu ochii mari.

— Cum ? După ce şi-a părăsit bărbatul, după ce a colindat şase ani Europa în compania amantului ei, are tupeul să se înapoieze în Anglia şi să pretindă a fi încoronată ?

Lansdowne ridică mîna.

— Să nu aruncăm cu pietre. Dacă Regentul ar fi avut o atitudine mai corectă faţă de ea, lucrurile n-ar fi ajuns aici.

— Principesa nu are nici o scuză, susţinu Lauderdale. Neînţelegerile conjugale nu o îndrituiau să se înhăiteze cu Pergami, acest italian obscur, pe care l-a ridicat la rangul de Mare Maestru şi de amant *en titre*...

— Nu se ştie nimic precis, îl întrerupse Lansdowne. Adulterul trebuie dovedit...

— Conduita acestei femei a indignat Europa, susţinu Lauderdale. La Genova îşi plimba rotunjimile de pahiderm într-o caleaşcă în formă de scoică trandafirie, alături de Pergami, îmbrăcat într-un costum inspirat de uniforma exregelui Murat. La cincizeci de ani dansează pe jumătatae goală, evocînd-o pe Venus.

— E un adevărat scandal, interveni Patricia de Lusignan, care o dată cu vîrsta adoptase principii de o severitate puritană.

Spre a-şi feri auzul de înşiruirea ororilor relatate de Lauderdale, cu ale cărui opinii era de altfel de acord, se retrase demnă.

— Nici moartea fiicei sale nu a readus-o pe drumul cel bun, continuă Lauderdale. Deplîng carenţa instanţelor judecătoreşti care întîrzie pronunţarea divorţului cerut de rege.

— Să mergem în bibliotecă, propuse Gerald. Nu vreau să mă fac aşteptat.

Miniştrii şi demnitarii invitaţi de el îşi făcură în curînd intrarea, precedînd pe Lafont, care încheia micul cortegiu. Henry sosi cel din urmă. Băuse mult şi efectele

începeau să se observe. Se congestionase, păşea nesigur, gesturile îi scăpau de sub control. Gerald îl privi impasibil, apoi se întoarse spre ceilalţi oaspeţi. După ce le înteţi curiozitatea printr-o pauză studiat prelungită, le comunică hotărîrea Reginei Caroline de a reveni în Anglia spre a-şi valorifica drepturile la Coroană. Oaspeţii îl ascultau consternaţi.

— Iertaţi-mă, informaţia este verificată ? întrebă primul ministru.

— Regina a solicitat un împrumut important Casei Sunderland, explică Gerald. I s-a respins cererea. Bineînţeles, cu toate menajamentele. Casa Sunderland nu doreşte să creeze dificultăţi dinastiei britanice.

Omise să precizeze că refuzul se datora garanţiilor insuficient de solide oferite de regina rătăcitoare.

— În cursul convorbirilor cu reprezentanţii Casei noastre, regina a anunţat că nu va precupeţi nici un efort pentru a face să i se recunoască drepturile. La nevoie se va adresa direct poporului englez.

Primul ministru îşi îndreptă gînditor privirile spre candelabrul cu zeci de braţe care lumina încăperea.

— Hotărîrea reginei e de natură să provoace complicaţii politice serioase.

— Cabinetul britanic a depus oare toate străduinţele pentru a o împiedica pe regină să facă un act necugetat ? rosti nemulţumit Wellington.

Sidmouth îşi tamponă cu batista albă fruntea îmbrobonată de sudoare.

— Ştiţi prea bine, *Mylord*, că am purtat negocieri interminabile cu principesa Caroline, fără a ajunge la vreun rezultat. N-a acceptat să renunţe la titlul de regină, deşi i-am oferit compensaţii materiale şi morale substanţiale.

Lordul Castlereagh, ministrul de externe, izbi cu pumnul în masă.

— Negocierile, jumătăţile de măsuri, v-au adus aici. Trebuia să deschideţi un proces de divorţ, care ar fi soluţionat radical criza.

— Uitaţi că libertăţile individuale sînt consfinţite de Chartă, spuse primul ministru. În cazul unui proces, avocaţii reginei nu s-ar fi sfiit să pună în discuţie viaţa in-

timă a suveranului, „căsătoria" sa, hm, *sui generis*, cu Mrs. Fitzherbert, afecțiunile sale pentru Lady Jersey și Lady Hertfort... În aceste condiții am fi făcut jocul adversarilor regimului... Regina...

Ochii lordului Castlereagh scăpărară.

— Încetați să mai atribuiți titlul de regină acestei femei infame, îl întrerupse mînios pe primul ministru.

Lordul Liverpool ridică neputincios din umeri.

— Potrivit legilor acestei țări, titlul de regină i se cuvine de drept. Pînă în clipa în care instanțele judecătorești și Parlamentul nu vor decide să-i ridice în mod formal acest drept, nu i-l voi refuza eu, primul ministru al țării.

Lordul Sidmouth trecu în fața căminului și își întinse mîinile spre focul care ardea vesel în vatră.

— Încheierea păcii părea menită să deschidă Angliei o eră de liniște și prosperitate. Paradoxal, nici în momentele cele mai sumbre ale campaniilor napoleoniene, n-am cunoscut o criză mai grea decît acum.

— E și firesc, condițiile economice sînt extrem de vitrege, interveni Mr. Huskisson, ministrul comerțului. Dacă am fi renunțat din timp la protecționismul acesta absurd...

— Discutăm despre prințesa Caroline, îl întrerupse marchizul de Buckingham.

— Economicul predomină întotdeauna politicul, replică Huskisson. Dacă situația internă n-ar fi fost deteriorată, nu ne-am fi temut atît de mult de complicațiile pe care le poate genera gestul prințesei Caroline.

Contele de Beauchamp zîmbi ironic.

— *Delenda Carthago !* Ca și Cato Cenzorul, Mr. Huskisson nu pierde ocazia să nu ne amintească de marota sa...

— Criza economică actuală nu este o marotă, ci o realitate tristă de care trebuie să ținem seama în orice împrejurare, stărui Huskisson înțepat. Înțeleg că nu vă convine să readuc în centrul atenției această chestiune. Dumneavoastră marii proprietari de domenii sînteți prin definiție adepții unui regim protecționist. Împiedicînd im-

portul de grîne, menţineţi la un nivel artificial ridicat preţul grînelor autohtone...

— Ei da, agricultura trebuie sprijinită, rosti Beauchamp cu dîrzenie. Numai protecţionismul o poate salva de la dezastru. Importul liber de grîne ne-ar distruge.

— Nu vă gîndiţi decît la interesele dumneavoastră, ripostă Huskisson iritat.

Beauchamp se aprinse la faţă.

— Ce vreţi să insinuaţi, Mr. Huskisson ?

— *Gentlemen, gentlemen,* nu vă pierdeţi cumpătul, interveni primul ministru.

— Protecţionismul aparent avantajos pentru agricultori periclitează existenţa industriei, zise Huskisson. Prins în vîrtejul argumentaţiei, ignoră întreruperea şefului său. Oprind importul grînelor din Europa, îi silim pe europeni să aplice represalii, închizînd graniţele lor pentru produsele industriale britanice. Consecinţele sînt limpezi. Lipsiţi de clienţi, ne vedem obligaţi să stocăm produsele industriale şi implicit să scădem salariile muncitorilor.

Lordul Sidmouth îşi încrucişă braţele.

— Din nefericire, Anglia este în situaţia unui om suferind de două boli grave. Medicaţia vindecării uneia din boli e contraindicată celeilalte boli şi viceversa. Din 1792 şi pînă în 1812, preţul cuarterului de grîu a crescut de la 43 de şilingi la 126 şilingi. În acelaşi timp însă salariile muncitorilor scad şi totodată şi puterea lor de cumpărare...

— Cerc vicios, zise lordul Eldon. În ceea ce priveşte prinţesa Caroline...

— În nici un caz, nu vă este îngăduit să sacrificaţi agricultura în favoarea industriei, grăi sentenţios marchizul de Buckingham. Întărîtat de teoriile lui Huskisson, lăsase pe al doilea plan conflictul reginei Caroline cu regalul ei soţ.

— De ce să nu o sacrificăm ? replică ministrul comerţului. Fiindcă dumneavoastră, latifundiarii, doriţi să nu vi se înjumătăţească veniturile ?

— Cu agricultura se ocupă şi populaţia satelor, nu numai latifundiarii, Mr. Huskisson, interveni contele de Lauderdale.

— Populaţia satelor scade treptat, în vreme ce populaţia oraşelor creşte în proporţie geometrică, răspunse ministrul de comerţ.

— Aplicaţi teoriile lui Malthus, îl sfătui în derîdere contele de Beauchamp.

— Să revenim la Stînca Tarpeiană, nu-i aşa ? replică Huskisson ironic. N-ar fi preferabil să aplicăm teoriile lui Adam Smith ? Dacă nu renunţăm la îngrădirile protecţioniste, la mercantilismul îngust, la „politica de băcani" cum o numeşte pe drept cuvînt Adam Smith, mergem la o sufocare sigură. Numai o largă circulaţie a mărfurilor, numai un schimb liber cu toate ţările, poate soluţiona criza. Altfel vom pieri cu toţii în vîrtejul unei noi revoluţii.

— Nu mă voi înclina niciodată în faţa şantajului acelei populaţii care ne ameninţă cu revoluţia, replică ministrul Afacerilor Externe.

— Mişcările sîngeroase abia au început, *Mylord,* zise Huskisson. Masacrul de la Peterloo e un simplu preludiu.

— Masacru ? Deplîng expresia dumneavoastră, Mr. Huskisson interveni întunecat ministrul de interne. Am fost nevoiţi să folosim armele. Altfel unde am fi ajuns ? Politica de concesii a lui Ludovic al XVI-lea l-a dus la eşafod.

— Regret că nu pot fi de acord cu dumneavoastră, *Mylord,* răspunse Huskisson.

— Aş prefera de o mie de ori un guvern militar prezidat de ilustrul nostru duce de Wellington, decît un compromis cu drojdia oraşelor, spuse ducele de Northumberland, ridicîndu-se din fotoliu.

Gerald ascultase cu atenţie argumentele pro şi contra. Îl amuzase chipul în care discuţia alunecase pe alt tărîm. În calitatea lui de bancher şi de industriaş era partizanul teoriilor lui Adam Smith şi implicit al politicii preconizate de Huskisson. Îşi propuse să aibă în curînd un schimb de vederi cu acesta.

Castlereagh se înclină în faţa lui.

— Îmi permiteţi să mă retrag. Cu îngăduinţa dumneavoastră voi comunica Majestăţii-Sale intenţiile acelei per-

soane nefaste, care are cutezanța să se intituleze regină a Angliei.

În vreme ce bărbații care luaseră parte la această convorbire părăseau îngînduraţi biblioteca, primul ministru îl luă pe Gerald de braţ.

— Zilele acestea aş vrea să avem o discuţie mai lungă. Situaţia politică actuală necesită unele schimburi de vederi. Dumneavoastră, oamenii de afaceri, aveţi o optică deosebită de a noastră. Ne putem completa... Şi acum o să-mi permiteţi să mă retrag. Mîine de dimineaţă trebuie să prezidez o şedinţă a cabinetului. Şi vreau să am capul limpede. Mai ales acum, cînd complicaţiile abundă. Ah, numai regina Caroline ne mai lipsea...

După plecarea lordului Liverpool, Gerald trecu la bufet. I se făcuse foame. Îl găsi pe Henry instalat pe un scaun, lîngă o masă. Ţeapăn ca o statuie egipteană, ţinea în mîna dreaptă un pahar cu şampanie, pe care-l golea cu mişcări automate, lăsînd apoi pe un lacheu să i-l umple din nou.

Ceru şi Gerald un pahar cu şampanie. Încercă să închege un crîmpei de conversaţie cu Henry, dar nu reuşi. Fratele său mai mare plutea în alte lumi. La un moment dat senatorul Forbes apăru, ţîşnind parcă dintr-o cutie cu surprize. Şi senatorul băuse zdravăn. Era însă mai lucid decît ginerele său.

— Am venit după Henry. Susan vrea să plecăm. S-a făcut tîrziu. Pe Benjamin nu l-ai văzut ? Îl caut de o jumătate de oră. Ciudat mai e şi băiatul ăsta. Dispare aşa, deodată, ca o nălucă.

— Am să trimit pe cineva după el, replică Gerald serviabil.

La ordinul său, majordomul mobiliză cîţiva lachei care se risipiră, cercetînd palatul din pivniţă şi pînă în pod. Dar fără nici un rezultat. Benjamin se făcuse nevăzut.

A doua zi de dimineaţă, Gerald convocă la Montenuovo House pe Anthony Temple, pe contele de Challais, pe Leslie Clinton, reprezentantul lui Charles Sunderland, pe Salomon Gotthold, şeful departamentului afacerilor

americane al Casei Sunderland din USA şi pe Douglas Kirkland, director adjunct al Băncii Sunderland din Viena, reprezentantul lui Robert. Clinton, Gotthold şi Kirkland aveau să facă pe viitor legătura între Gerald şi fraţii săi în timpul absenţei acestora.

Gerald le vorbi despre contactul său cu membrii cabinetului britanic, despre fricţiunile pe care le constatase între Huskisson şi Castlereagh şi despre efectul acestor fricţiuni, asupra Casei Sunderland. Clinton, Gotthold şi Kirkland ascultau cu atenţie, formulîndu-şi mintal punctul de vedere pe care aveau să-l exprime, cînd li se va da cuvîntul.

— Concluzia este limpede, continuă Gerald cu acelaşi ton sec şi răspicat. Interesele Casei Sunderland ne impun să susţinem politica lui Huskisson. Liberul schimb preconizat de acesta este vital pentru existenţa Casei noastre.

Clinton, Gotthold şi Kirkland schimbară priviri nedumerite. Gerald lua hotărîri fără să le ceară părerea. În calitatea lor de membri supleanţi ai consiliului executiv, se socoteau îndreptăţiţi să participe la discuţii, să contribuie cu luminile lor la conducerea Casei Sunderland. Preşedintele consiliului îi trata însă ca pe nişte simpli secretari.

Gotthold hotărî să ia taurul de coarne. Profitînd de încheierea expunerii lui Gerald, se ridică în picioare.

— *Mr. President,* cred că o analiză...

— Nu mă interesează ceea ce credeţi, ripostă Gerald. V-am chemat aci ca să înregistraţi hotărîrile mele şi să le transmiteţi şefilor dumneavoastră ierarhici. Numai fraţii mei au dreptul să-şi exprime părerile.

— N-am ştiut că...

— Acum ştiţi. Vă rog să luaţi loc.

Gotthold se roşi pînă în vîrful urechilor. Se uită la Clinton, la Kirkland, la Anthony Temple, aşteptînd un sprijin. Clinton şi Kirkland îşi vîrîră nasul în hîrtii. Temple răspunse la apelul mut al lui Gotthold cu o privire uşor ironică. „Nu e bine să vorbeşti neîntrebat", păreau să spună ochii lui limpezi şi albaştri. Ultima convorbire cu Jules Lafont îl lămurise asupra modului de lucru al lui Gerald Sunderland.

— Pînă mîine de dimineaţă, reluă Gerald, vă rog să-mi întocmiţi o situaţie a importurilor şi exporturilor de grîne şi produse industriale. Vreau să mă folosesc de aceste date în viitoarele mele discuţii cu ministrul comerţului. *Gentlemen,* sînteţi liberi.

Le strînse mîna şi îi expedie din birou. Făcu semn lui Lafont să rămînă.

Cînd se văzură în anticameră, Kirkland, Gotthold şi Clinton se priviră consternaţi.

— Zilele acestea voi avea o explicaţie cu Mr. Gerald Sunderland, spuse Gotthold cu ofensată demnitate.

Temple rîse.

— Dacă ţii la postul dumitale, Mr. Gotthold, te sfătuiesc să te abţii.

Gotthold replică oarecum descumpănit.

— Numirea în funcţia pe care o deţin este semnată de Mr. Henry Sunderland. Nu cred că ar accepta...

— Nu face experienţe pe pielea dumitale, Mr. Gotthold. Pentru Casa Sunderland a început o eră nouă. Era Gerald Sunderland.

— Totuşi...

— Dumneata eşti de curînd venit printre noi. Nu l-ai cunoscut pe Richard Sunderland. Cu Richard Sunderland nu se putea discuta. Iar Gerald Sunderland este imaginea mărită de zece ori a tatălui său. *Gentlemen,* luaţi aminte. Vă salut...

În biroul său, Gerald se plantase în faţa ferestrei şi contempla gînditor clădirile cenuşii estompate de ceaţă.

— *Monsieur* Lafont va trebui să intru în război cu lordul Castlereagh. Nu-mi rămîne altă alternativă. Am însă nevoie de arme. De arme puternice.

Se întoarse spre Lafont.

— Nu ştiu dacă m-ai înţeles.

— V-am înţeles prea bine, Sir. Le veţi avea.

— Timpul e scurt, *Monsieur* Lafont.

— Voi fi expeditiv, Sir.

Gerald îi întinse mîna. Lafont i-o strînse zîmbind, apoi ieşi.

Gerald încercă în acel moment exaltarea ostaşului în preajma unui atac. Pregătea o mare lovitură. Lovitură

cu riscuri imense. Şi nu-i era îngăduit s-o rateze...

În aceeaşi dimineaţă făcu o vizită la Sunderland House. Voia să-l informeze pe Henry asupra intenţiilor sale. Bineînţeles nu-i va dezvălui în întregime planul de campanie. Henry era un fricos. Ar intra în panică.

Şeful Casei Sunderland abia se trezise. Mahmur, după beţia din noaptea trecută, se pregătea să intre în baie. Îl primi pe Gerald în dormitor. Gerald rămase neplăcut impresionat de paloarea fratelui său, de obrajii lui buhăiţi, de uşorul tremur al mîinilor.

— Ai auzit de pozna lui Benjamin? îl întîmpină Henry, în vreme ce valetul îi ţinea halatul. A lipsit toată noaptea. S-a întors acasă azi de dimineaţă. Nici n-am apucat să-l văd. Îi pregătesc o primire...

Gerald nu răspunse. Nu voia să se amestece în complicaţiile familiale ale fratelui său. Chipul lui Benjamin îi reveni în minte. Băiatul acesta îi trezise simpatia.

— Spune şi tu, continuă Henry, e de conceput asemenea purtare? În ce lumină mă pune faţă de Susan!... Ce pildă dă fraţilor săi mai mici?... Cîteodată îmi spun că Susan are dreptate... Benjamin vine dintr-un mediu deosebit de al nostru... În ultimii ani a căpătat unele deprinderi rele...

Gerald izbucni în rîs.

— Deprinderi rele? Ce deosebire este între deprinderile rele şi cele bune? Totul e în funcţie de optică... Benjamin are „deprinderi rele" fiindcă fuge noaptea de acasă, fiindcă are aventuri pe care concepţiile noastre filistine le dezaprobă...

— Eşti cinic, Gerald. Societatea le condamnă...

— Societatea aceasta şi cei care o cîrmuiesc sînt oare mai puţin de condamnat? Suveranii care îşi vînd supuşii — aminteşte-ţi de prea augusta dinastie de Hanovra — miniştrii care îşi vîră braţul pînă în cot în tezaurul public, bancherii care jupoaie pieile bieţilor debitori, industriaşii care vînd arme de foc, mijloace de exterminare în masă...

— Teorii ieftine... ridicole... Mă surprind rostite de tine...

— N-ar trebui. Cînd dezlănțuim bătălii la Bursă, ne gîndim oare că, o dată cu zdrobirea adversarilor, ruinăm și mii, zeci de mii de bieți deponenți ?

Henry își încheie cordonul halatului.

— Dacă te-ar fi auzit tata...

— Tata era un om prea inteligent spre a nu-și fi dat seama că actele lui nu erau întotdeauna conforme cu morala. Crezi că toate deprinderile tale sînt bune, Henry ?

— De ce nu te referi la persoana ta, Gerald ?

— Față de mine, Benjamin al tău este un înger.

— Și te glorifici cu asta ?

— Cîtuși de puțin. Pentru mine nu există noțiunile de moral și imoral.

— Încerci să-l imiți pe tata ? rosti Henry cu dispreț.

— Nu încerc. Sînt fiul lui. Îi moștenesc și defectele și calitățile.

— Mai mult defectele...

— Se poate.

— Să lăsăm aceasta, rosti Henry iritat. Ce vînt te aduce ?

— Vreau să te pun în curent cu politica pe care socotesc necesar să o adoptăm față de cabinetul britanic.

Henry scoase dintr-o comodă o sticlă de whisky și două pahare pe care le umplu. Își goli paharul dintr-o înghițitură.

— Nu-mi ții companie, Gerald ?

— Mulțumesc. Nu beau dimineața.

— Iată o deprindere bună. Și la mine, o deprindere rea... Referitor la politica ta față de guvernul britanic : faci aceleași greșeli ca și tata. Uiți că sîntem niște simpli bancheri și te amesteci în politica înaltă. Aceasta ar putea să ne coste scump. Tata a fost — nu o dată — pe punctul de a se ruina... În sfîrșit, faci ce vrei. Eu m-am spălat pe mîini. Răspunderea este a ta... Mă ierți, mă așteaptă baia.

— Am vrut să te țin la curent...

— La ce bun ? Ai să faci tot ce știi. Semeni îngrozitor cu tata. Îți urez succes.

Îl salută fluturînd mîna și părăsi dormitorul. Gerald ridică din umeri. „Nevolnicul !", reflectă el cu dispreț...

În cursul aceleiași săptămîni, Gerald avu o întrevedere cu ministrul comerțului Marii Britanii. Exprimă acordul deplin al Casei Sunderland față de politica preconizată de acesta.

— Atenuarea restricțiilor importului de grîne este opera mea, spuse Huskisson. Și mă fălesc cu aceasta. Legea Cerealelor făurită de marii proprietari funciari interzicea importul de grîne cînd prețul scădea pe piața internă sub 80 de șilingi cuarterul. Eu am redus această limită la 66 de șilingi. Mai mult n-am putut să fac. Intenționez să realizez reduceri și unificări de taxe vamale. Mă izbesc însă în sînul cabinetului de opoziția ireductibilă a cîtorva oameni...

— Vă referiți, desigur, la ministrul afacerilor externe.

— Și la el.

— Voi încerca să stau de vorbă cu lordul Castlereagh. Poate am să-l conving...

— Nu cred că veți reuși.

— Afișează totuși opinii liberale.

— Le afișează numai, Mr. Sunderland. În realitate este adeptul unei politici dure atît pe tărîm intern, cît și extern. Ca și Metternich, cu care lucrează mînă în mînă. Dar cine o poate dovedi...

Întrevederea se încheie într-o atmosferă cordială.

— Sper în triumful ideilor dumneavoastră, spuse Gerald înainte de a părăsi cabinetul ministrului.

Se înapoie preocupat la Montenuovo House. Trebuia să-l sprijine pe Huskisson. Cum ? Să-i vorbească primului ministru ? Lordul Liverpool era dominat de Castlereagh. Să încerce a și-l apropia pe ministrul de interne ? Lordul Sidmouth aplica în interiorul țării politica pe care Castlereagh o aplica în afară. Să răstoarne cabinetul ? Nu dispunea de forțe suficiente. Afară de aceasta, regele se încăpățîna să păstreze la putere un guvern tory. Castlereagh rămînea cheia de boltă. Asupra lui trebuia să acționeze. Să-l cumpere ? Castlereagh avea o situație materială bună, iar probitatea lui nu putea fi pusă la îndoială. Trebuiau totuși să existe mijloace de presiune.

În aceeași după-amiază, Jules Lafont aduse lui Gerald ciorna unui raport trimis de prințul Esterhazy, ambasa-

dorul Austriei la Londra, cancelarului Metternich. Un pasaj reţinu în special atenţia lui Gerald :

„Lord Castlereagh m-a însărcinat să vă previn, principe, că socoteşte necesar să supravegheaţi mişcările şi corespondenţa lordului Byron. Lordul Castlereagh dispune de unele informaţii asupra existenţei unui complot al carbonarilor în Milano, cu ramificaţii în întreaga Lombardie".

Gerald ridică ochii de deasupra hîrtiei.

— Interesant ! Nu se poate spune că Sfînta Alianţă nu operează în cel mai deplin acord. Nu ştiu însă dacă raportul acesta este suficient de tare pentru ceea ce îmi trebuie mie.

— Opinia publică engleză n-ar avea cuvinte de laudă pentru un ministru britanic care dă pe mîna guvernului austriac pe un cetăţean englez aflat în străinătate. Ştiţi poate, Sir, că lordul Byron se află actualmente în Italia. Se pare că legăturile lui cu cercurile revoluţionare din Lombardia, Veneţia şi Statul Papal sînt destul de strînse.

— Înseamnă că omul acesta ne poate fi eventual de folos.

— Sînt de aceeaşi părere, Sir. O luare de contact cu lordul Byron este foarte recomandabilă.

Scoase din mapă o nouă piesă pe care o puse pe birou în faţa lui Gerald.

— Altă ciornă, Sir, scrisă de lordul Castlereagh însuşi. Misiva este adresată cancelarului Metternich.

„În calitatea mea de ministru de externe al Majestăţii-Sale Britanice, nu vă pot sprijini oficial acţiunile militare pe care intenţionaţi a le iniţia împotriva revoluţionarilor din Spania şi din America de Sud. Cu titlu privat vă pot asigura că nu voi întreprinde nimic împotriva Sfintei Alianţe în general şi a Austriei în special, în cazul că veţi socoti necesar să treceţi la represalii."

Ochii lui Gerald scînteiară.

— *Monsieur* Lafont, acum înţeleg de ce te preţuia tatăl meu. Mi-a vorbit o dată sau de două ori despre dumneata în termeni entuziaşti. Şi fondatorul Casei noastre nu se entuziasma uşor.

Completă un înscris pe care i-l înmînă.

— Iată o gratificaţie de cinci sute de mii de franci.

Lafont se înclină.

— Sînteţi generos, *Sir. Monsieur* de Talleyrand a primit de la cancelarul Metternich aceeaşi sumă pentru 632 de piese sustrase din arhiva statului francez. Corespondenţa dintre Napoleon şi miniştrii săi de externe, note de serviciu, rapoarte secrete, în sfîrşit o întreagă arhivă cu documente compromiţătoare pentru mulţi oameni politici actualmente la putere. *Monsieur* de Talleyrand ştia că această afacere cădea sub incidenţa legilor penale. Că risca să fie trimis în faţa unui tribunal extraordinar şi judecat pentru crimă de înaltă trădare. Prevăzător, a avut grijă să ceară cumpărătorului a i se acorda azil politic la Viena sau în oricare altă parte a posesiunilor austriece, în ipoteza că împrejurări vitrege i-ar impune să părăsească intempestiv Franţa. Prin termenul „împrejurări vitrege" se înţelege descoperirea isprăvii sale. Posed şi ciorna acestei scrisori memorabile, încheie Lafont.

O exhibă din aceeaşi mapă cu comori. Gerald luă hîrtia. O parcurse cu minunare.

— Duplicitatea lui Talleyrand este uluitoare.

— *Monsieur* de Talleyrand a fost unul dintre cei mai apropiaţi colaboratori şi prieteni ai părintelui dumneavoastră, Sir, replică Lafont.

— Şi pe tatăl meu nu l-a trădat niciodată ?

— Niciodată. Pare de necrezut, nu-i aşa ?

— Cum îţi explici acest lucru ?

— *Monsieur* de Talleyrand n-ar fi avut nimic de cîştigat.

Gerald încuie preţioasele documente într-o comodă Louis XVI cu aspect inofensiv, dar blindată pe dinăuntru.

— A sosit timpul să stau de vorbă cu lordul Castlereagh.

Rămase cîteva momente pe gînduri.

— Cunoşteai multe taine ale tatălui meu, *Monsieur* Lafont ?

— Defunctul dumneavoastră părinte mă onora cu încrederea sa.

— Se pare că nu a avut niciodată a se plînge.

— Nu-mi amintesc să-l fi nemulțumit vreodată.

Gerald se așeză iarăși la birou.

— Ești curios să știi ce am de gînd să fac cu scrisorile acestea ?

— Nu. Dacă veți socoti cîndva necesar să-mi spuneți... am să vă ascult.

— *Monsieur* Lafont, am să-ți pun o întrebare. Și te rog să-mi răspunzi cinstit. Știu că în cadrul activității sale, tatăl meu a folosit adeseori mijloace puțin ortodoxe. A mers vreodată pînă acolo încît să-și șantajeze adversarii ?

Lafont clătină din cap.

— Nu-mi amintesc...

Gerald zîmbi.

— Răspunsul dumitale este vag.

Lafont ridică din umeri.

— Nu mi-aș permite să întinez memoria lui Richard Sunderland-Beauclair, nici dacă mi-ar porunci propriul său fiu.

Gerald îi întinse mîna.

— Îți mulțumesc, *Monsieur* Lafont.

Șeful serviciului de informații salută și ieși. Gerald rămase cu privirile îndreptate spre ușa care se închise încet în urma subalternului.

„După cîte știu, rosti el încet pentru sine, Richard Sunderland-Beauclair nu a șantajat pe nimeni. Eu am să folosesc și această armă..."

Escapada lui Benjamin nu rămăsese nepedepsită. Fusese supus unui regim de supraveghere strictă. Guvernorul și dascălii săi primiseră poruncă să-l trateze cu toată severitatea. Dimineața de la ora 8 la 12 și după amiază de la 4 la 8 trebuia să se ocupe cu învățătura. *Breakfast*-ul, *lunch*-ul și masa de seară durau abia cîte o jumătate de oră. Alcoolul nu-i era îngăduit sub nici o formă. Între unu și patru după amiaza se plimba prin grădină sau cu trăsura, însoțit întotdeauna de guvernor. Seara, la nouă, era obligat să se culce, iar dimineața era trezit la șase. Baia, toaleta, gimnastica, îi ocupau timpul pînă la ora *breakfast*-ului. Un adevărat regim de temniță

aurită resimţit de Benjamin cu atît mai vîrtos, cu cît pînă atunci se bucurase de o libertate deplină. Şi la Cardiff şi în serviciul lordului Beaminster, supravegherea era iluzorie. Mai tîrziu, în vagabondajul său prin Londra, se deprinsese să trăiască de azi pe mîine, să nu dea socoteală nimănui de faptele sale, să se lase călăuzit numai de fantezia şi de bunul său plac. La „The Green Bear Inn" se supusese unei oarecare orînduieli, care îmbrăca însă o formă deosebită de cea de azi. Acolo era învăţat să facă lucruri care nu-i displăceau, care-i trezeau curiozitatea şi îi sporeau experienţa vieţii. Trecuse atunci prin multe păţanii, mai captivante decît aventurile dintr-un roman picaresc. Aici, la Sunderland House, se simţea ca o pasăre în colivie. La început, bogăţia, luxul din jurul său, hainele elegante, banii pe care-i avea pe mînă, îl amuzaseră. Aceste avantaje erau precumpănite însă de un mare neajuns : pierderea libertăţii. Şi libertatea este asemenea unui stupefiant de care nu te mai poţi lipsi.

În mintea lui Benjamin încolţi astfel gîndul evadării. Ziua nu avea timp să viseze. Programul îi era drămuit cu atîta exactitate şi cei care-l aplicau erau atît de serioşi, încît orice încălcare ar fi fost imposibilă. Seara însă, după ce guvernorul îi stingea personal lumina, dădea frîu liber gîndurilor şi făcea planuri de fugă. Înţelesese că tatăl său era un om puternic. Mîna lui l-ar fi ajuns oriunde. În Anglia nici o ascunzătoare nu l-ar fi putut feri de oamenii lui Harrrison. Nici în America nu l-ar fi aşteptat o soartă mai bună. Numai în India sau în Australia şi-ar fi regăsit libertatea. În peregrinările lui prin Londra *slums*-urilor, cunoscuse marinari tineri şi bătrîni, care-i descriseseră în culori de o ameţitoare strălucire splendoarea insulelor din inima Pacificului, exotismul îmbătător al peisajelor indiene, frumuseţea pură, neîngrădită de civilizaţie a meleagurilor australiene. Acolo ar fi vrut Benjamin să trăiască.

Într-o după-amiază, tatăl său hotărî să-l scoată pentru cîteva ore în lume. Unui viitor *gentlemen* nu-i e permis să mucegăiască, pendulînd numai între cărţi şi dascăli. Educaţia se formează printr-un complex armonios de experienţe care deschid orizonturi noi oamenilor de

mîine. Cursele de la Epsom — spera Henry — aveau să formeze gustul lui Benjamin pentru acele manifestări sportive atît de îndrăgite de englezi, dar mai ales de reprezentanții *gentry*-ului.

În două landouri trase de cai albi, cu ancoluri rotunde și coame bogate fluturînd în vînt, călătoreau Henry, Susan, Benjamin și Warren, senatorul Forbes și fiul său, precum și Babs care acceptase în sfîrșit să asiste la această competiție atît de lăudată. Benjamin și Babs intrau pentru prima oară în lumea turfului. Marea aceea pestriță de oameni, de cai, de trăsuri, de soare, de verdeață îi ului. S-ar fi zis că alergările de la Epsom erau numai un pretext pentru o multitudine de ocupații marginale. Vînzători ambulanți cu tot felul de nimicuri viu colorate, cofetării cu tarabe asaltate de clienți, pictori în aer liber care-ți schițau portretul pentru cîteva pence, ghicitori în palmă, în cărți și în globuri de sticlă, scamatori, clovni, trișori și hoți de buzunare, prostituate și oratori de ocazie gata să pledeze pentru orice cauză, de la necesitatea purificării sufletelor, pînă la superioritatea broaștelor țestoase asupra broaștelor lipsite de carapace. Cursele rămîneau și o adevărată expoziție a modei și a eleganței. Cele mai excentrice toalete și penaje, cele mai îndrăznețe linii vestimentare masculine, își găseau partizani gata să le arboreze. Caii de rasă pură constituiau însă atracția de căpetenie. Se făceau pronosticuri, pariuri, se aranjau tîrguri, se trăgeau sfori. Londonezii umili din Eastend și bogătașii din Mayfair erau înfrățiți de aceași pasiune pentru cai. Nici un englez care se respectă nu-și permite să lipsească de la aceste manifestări sportive. Sexagenarul lord Huntesdon se lăuda că lipsise doar de la un singur Derby, cel din 1815, fiindcă în acea vreme participase la bătălia de la Waterloo. Victoria unui cal stîrnea un entuziasm furtunos. Se întîmplau și înșelăciuni patente. Circula zvonul că și regele George al IV-lea se mînjise în tinerețe într-o astfel de afacere. De atunci se jurase să nu mai frecventeze cursele de cai.

Zarva aceasta atît de pasionantă pentru amatorii turfului obosi însă și pe Benjamin și pe Babs. Înghesuiți

într-o lojă din tribuna Jockey-Clubului, se uitau amețiți la acel furnicar omenesc. Caii care alergau pe pista verde, stimulați de urletele frenetice ale mulțimii, le inspirau milă.

Babs se așezase lîngă Benjamin. În pauza dinaintea ultimei alergări, zîmbi vărului ei, care stătea posomorît.

— Nu-ți plac cursele de cai, Benjamin ?

Băiatul clătină din cap.

— Nu. Nu-mi spun nimic. Dacă aș juca, poate mi-ar place. Știu eu ?

— Mie nu-mi plac de loc, zise Babs cu hotărîre. Ador caii. Însă mă doare să-i văd chinuiți. În cursa a doua am zărît un roib rostogolindu-se cu călăreț cu tot. Nu s-a mai ridicat. Avea, bănuiesc, picioarele rupte. Desigur, l-au împușcat. De la depărtare n-am văzut bine.

— Cred că și pe mine Mr. Straton mă socotește un fel de cal, zise Benjamin.

— Cine e Mr. Straton ?

— Guvernorul meu. Nu-mi vorbește decît de întreceri cu alți băieți...

— Întreceri la învățătură...

— Și asta cere un efort, nu-i așa ? Îmi făgăduiește premii... Hm, să și le păstreze.

— Băieții de vîrsta ta trebuie să învețe carte...

— N-am nevoie de cartea lor. Aș vrea să mă întorc acasă, la Cardiff. Nu-mi plac cursele, nici petrecerile, nici balurile lor...

— De asta ai plecat de la bal ?

— De asta. Umblam prin încăperile acelea pline de tipi înzorzonați și plini de ei, fără să cunosc pe nimeni. Îmi venea să urlu. Atunci am dat de Kit.

— Kit ?

— Un prieten. Îl cunoșteam de la Beaminster House. Am fost împreună în serviciu acolo. Acum e *groom* la Montenuovo House și face comisioane pentru intendent. Asta e toată treaba lui. La bal stătea în sala servitorilor și aștepta porunci. Acolo l-am găsit.

— Ce-ai căutat în sala servitorilor ?

— Voiam să știu dacă e mai bine ca la Beaminster House. Cînd m-a văzut, Kit a chiuit de bucurie și mi-a sărit de gît. I-am spus că sînt nepotul patronului său. La început n-a vrut să mă creadă. I-am propus să mergem în oraș, să bem o bere. S-a codit puțin. Pînă la urmă am reușit să-l conving. Am ieșit pe furiș din casă și p-aci ți-e drumul. Am umblat toată noaptea. Din cîrciumă în cîrciumă.

— Frumos ! rosti Babs cu ton de dojană.

— În cîrciumi m-am simțit mai bine ca la bal. Vrei să-ți spun ceva, Babs ? Am de gînd să-mi iau valea. Aici mă înăbuș. N-ai să mă spui tatălui meu ?

— Nu-mi place să pîrăsc.

— Tu cred că mă înțelegi, Babs.

— Știu eu ce să spun, Bejamin ?

După acel scurt interludiu de la Epsom, Benjamin reintră pe făgașul existenței rutiere, aride, impuse de noua sa familie. O săptămînă încheiată se amărî cu dascălii și instructorii lui. Într-o dimineață, valetul care veni să-l trezească din somn, nu-l găsi în dormitor. Îl căutară peste tot. Zadarnic. Benjamin se topise iarăși. Dar ceea ce dădu proporții de catastrofă acestui eveniment, fu constatarea faptului că o dată cu Benjamin dispăruse și Babs.

În cursul aceleiași săptămîni, la un bal mascat oferit de marchizul de Buckingham, Gerald avu o întîlnire decisivă cu lordul Castlereagh.

Ministrul de externe sosise împreună cu soția sa, o matroană excentrică, lipsită de gust, care-și împodobise turbanul oriental cu panglica Ordinului Britanic al Jaretierei. Se spunea că perechea Castlereagh lua în taină lecții de dans. Era greu să ți-l imaginezi pe ministru, un personaj demn și plin de trufie, supunîndu-se instrucțiunilor unui maestru de dans.

Gerald încercă în mai multe rînduri să se apropie de Castlereagh. Acesta, bănuind parcă ce avea să urmeze, îi dejuca abil manevrele. Dar și Gerald era tenace. Profitînd de un moment în care Castlereagh ieșise singur pe terasă spre a se răcori, îl blocă într-un colț.

După un schimb de formule politicoase, Gerald declanşă atacul.

— De multă vreme doream să stau de vorbă cu dumneavoastră asupra unor chestiuni serioase.

Ministrul de externe îi răspunse cu răceală.

— Chestiunile serioase le discut la minister. Un bal mascat nu-mi pare cel mai potrivit loc pentru asemenea discuţii.

Gerald nu se lăsă intimidat.

— La minister sînteţi inaccesibil, datorită ocupaţiilor dumneavoastră multiple, *Mylord.* Nu-mi rămîne decît să profit de această întîlnire...

Tonul său uşor ironic îl irită pe ministru.

— După cîte sînt informat, *Monsieur le Duc,* reprezentaţi Casa Sunderland. Dacă aveţi de discutat probleme comerciale, adresaţi-vă ministrului de comerţ, Mr. Huskisson v-ar fi de mai mult folos. Eu nu tratez decît chestiuni de politică externă. Mă iertaţi, sînt aşteptat de cîţiva prieteni...

— Mă tem că vor fi nevoiţi să vă mai aştepte, *Mylord.* Comunicarea pe care am să v-o fac are să vă intereseze în cel mai înalt grad.

— Credeţi ?

— Sînt convins. Mai înainte de aceasta ţin să vă informez de interesul deosebit pe care Casa Sunderland îl poartă unei reforme a sistemului de reglementare a comerţului exterior englez, paralel cu o degajare treptată a Marii Britanii din sistemul politic internaţional, dirijat de Sfînta Alianţă.

Castlereagh îl privi de sus.

— Nu socotiţi, *Monsieur le Duc,* că daţi dovadă de prezumţie, cînd formulaţi aceste pretenţii ?

Gerald ripostă cu seriozitate.

— „Pretenţiile" de care vorbiţi cu atîta dispreţ, *Mylord,* sînt nu numai ale mele, ci ale tuturor cercurilor comerciale şi financiare londoneze.

— Şi tocmai dumneavoastră vă erijaţi în apărătorul lor ? Mă tem că vîrsta şi experienţa dumneavoastră nu vă îndrituiesc...

— Aprecierile dumneavoastră, *Mylord,* asupra vîrstei şi experienţele mele nu-şi au locul în această discuţie. Am formulat nişte „pretenţii", cum le-aţi denumit dumneavoastră, şi aştept un răspuns.

— Regret, dar nu vă datorez nici un răspuns. Îmi daţi voie să mă retrag.

— Nu mai înainte de a asculta tot ce am să vă spun, *Mylord.*

— Nu mă puteţi sili să continui o convorbire care-mi displace cu totul.

— În cazul acesta, *Mylord,* nu vă rămîne decît să citiţi mîine în presă continuarea acestei convorbiri.

Ministrul îl privi cu severitate.

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi.

Gerald rosti cu acel calm exasperant, pe care-l folosea în momentele de înaltă tensiune.

— Declaraţiile dumneavoastră politce sînt în totală contradicţie cu corespondenţa dumneavoastră diplomatică secretă.

Castlereagh se făcu alb la faţă.

— Veţi da socoteală de aceste vorbe.

— Oricînd, replică Gerald exhibînd copiile ciornelor procurate de Lafont. Cunoaşteţi aceste piese ? Citiţi-le !

Ministrul le luă cu o mişcare bruscă din mîinile lui Gerald şi îşi aruncă ochii asupra lor.

— De unde le aveţi ? Vă daţi seama că v-aţi făcut vinovat de o gravă acţiune care angajează secrete de stat ?

— Mai condamnabilă este neglijenţa dumneavoastră şi a secretarilor dumneavoastră care permit ca astfel de documente să ajungă pe mîna tuturor. Dar nu acesta este esenţialul. Publicarea acestor piese v-ar compromite definitiv.

— Ştiţi cum se numeşte ceea ce faceţi dumneavoastră, Mr. Sunderland ? Şantaj !

— Ştiţi cum se numeşte ceea ce faceţi dumneavoastră, *Mylord ?* Înşelarea oamenilor care v-au acordat încrederea, încălcarea intereselor legitime ale Angliei, înţelegere cu duşmanii acestei ţări.

— Anglia este aliata Austriei...

— Nu este însă în slujba Austriei.

— Şi dumneavoastră vorbiţi în numele Angliei ?

— Vorbesc în numele Casei Sunderland-Beauclair. Întîmplător interesele acestei Case coincid cu interesele Marii Britanii.

Castlereagh se contractase. Bărbia începuse să-i tremure. Mîinile i se încleştau.

— Aş putea să vă trimit în faţa tribunalelor pentru crimă de înaltă trădare.

Gerald îşi păstră calmul.

— Aş putea să vă distrug cariera politică, *Mylord*. Dar n-o fac. Tot ce vă cer e să vă respectaţi mandatul. Lăsaţi mînă liberă ministrului de comerţ. Şi mai pretind ceva. Restrîngerea privilegiilor acordate Companiei Indiilor.

— Întotdeauna aţi folosit în luptă mijloace pirateresti, Mr. Sunderland ?

— Se spune că unul dintre străbunicii mei a fost pirat.

Furios, ministrul rupse în bucăţele hîrtiile şi le aruncă peste balustrada terasei.

— Faceţi progrese, *Mylord*. Văd că vă feriţi să mai lăsaţi în urmă piese compromiţătoare. Vă reamintesc, ciornele sînt în posesia mea. Convorbirea noastră s-a încheiat... Bună seara, *Mylord*.

Îl salută cu o înclinare scurtă a capului, îi întoarse spatele, şi intră în sala de bal.

Jules Lafont ştia să se facă indispensabil. În competiţia cu Harrison cîştigă victoria, descoperind în douăzeci şi patru de ore pe Benjamin şi pe Babs într-un han din Portsmouth. Cei doi tineri se pregăteau să se îmbarce pe o corabie care urma să ridice în ziua următoare ancora, şi să pornească spre Spania. Plătiseră drumul. Bagajele, puţine la număr, fuseseră deja îmbarcate.

Babs şi Benjamin se înapoiară la Londra escortaţi de agenţii lui Lafont. Fuga tinerei fete provocase lui Henry o criză de nervi. Înapoierea ei îl făcu să-şi descarce furia asupra lui Benjamin. Bineînţeles, nu-i impută decît propria lui evadare. Era încă destul de lucid spre a nu-i reproşa seducerea lui Babs.

În aceeași zi Henry avu o convorbire cu Gerald la Montenuovo House. Îi mulțumi pentru concursul său.

— La sfîrșitul acestei săptămîni, continuă el, plec la New York. Pe Benjamin îl las în Europa, spre a-și desăvîrși educația. Față de antecedentele lui, nu cred că ar fi potrivit să-l înscriu într-o școală englezească. În Anglia și-a făcut legături puțin recomandabile. Trebuie să se rupă de ele. O școală în Franța, în Italia, sau în Germania, i-ar prinde bine. Te-ar deranja dacă ți l-aș lăsa în primire ?

— Nu m-ar deranja de loc, răspunse Gerald. Aș fi fericit să-ți fiu de folos.

Henry respiră ușurat.

— Babs te însoțește la New York, sau o înscrii și pe ea la o școală în Europa ? întrebă Gerald cu falsă naivitate.

— Fetele n-au nevoie de studii înalte, încercă Henry să glumească. Cînd se mai întîmplă ca dascălii lor să fie tineri și frumoși, se repetă povestea Georginei...

Gerald zîmbi cu bonomie. Înțelesese de ce Benjamin era lăsat în Europa. Henry voia să-l îndepărteze de Babs. Manevra era transparentă. În fond, sarcina de a se ocupa de Benjamin nu avea de ce să-l supere. Potrivit ordinei firești a succesiunilor, tînărul acesta urma să devină șeful dinastiei după moartea lui Henry. De ce nu l-ar păstra în dependența sa ? De ce nu i-ar imprima vederile sale ? Aceeași atitudine ar trebui s-o adopte și față de orfanii lui Adrien de Beaulieu. Toți aceștia aveau să devină sateliții săi. Astfel el, și numai el, va fi în mod practic șeful Casei Sunderland. Bietul Henry nu făcuse o bună afacere scoțîndu-și la lumină feciorul din prima căsătorie. Își complica mereu existența. O impusese pe Babs, dar nu și-o făcuse amantă. Îl impusese pe Benjamin, dar nu-și făcuse din el un aliat în lupta sa cu restul familiei.

În ziua următoare Gerald primi vizita lui William Huskisson, care-l anunță că lordul Castlereagh nu se arătase ostil unor măsuri de liberalizare a comerțului exterior britanic. Ceva mai mult, se declarase partizanul unei restrîngeri treptate a privilegiilor Companiei Indiilor. Membrii cabinetului erau îngrijorați de starea sănătății

ministrului de externe, care după balul de la Buckingham House trecuse printr-o criză de depresiune nervoasă inexplicabilă.

Gerald exulta. La Londra zburase din succes în succes. Se folosise de arme nu tocmai onorabile. Dar scopul scuză mijloacele. Şi Gerald înţelegea să aplice fără menajamente această deviză.

În ziua plecării lui Henry la New York, Benjamin fu transferat cu întregul său personal didactic şi de serviciu la Montenuovo House. În aceeaşi seară Gerald îşi pofti nepotul la un supeu fără pretenţii într-un local cu faimă de pe Maiden Lane. Această agapă era menită să spargă gheaţa dintre unchi şi nepot. Gerald preferase un restaurant mai puţin select, în care Benjamin avea să se simtă la largul său. Familiarizarea cu viaţa strălucitoare a înaltei aristocraţii urma să se facă treptat, fără zguduiri. Gerald merse pînă acolo cu concesiile, încît îşi încălcă severele principii vestimentare şi în locul fracului cu nasturi de diamante arboră un simplu costum cenuşiu de după amiază. Şi lui Benjamin îi îngădui derogare de la etichetă.

„Cyder Cellar" îşi cîştigase clientela cu pescăria, cu rinichii şi cîrnaţii săi la grătar şi cu un *stout* fără pereche. Pe Benjamin îl cuceri deîndată animaţia şi veselia din local. Băieţii de serviciu făceau şi pe cîntăreţii, distrînd clientela pestriţă alcătuită din hamali, negustori din hale, scriitori şi artişti, la care se adăugau şi *gentlemen* dornici de exotism şi culoare în numeroase taverne londoneze.

Localul era arhiplin. Cu preţul unui baeşiş gras li se aduse o masă mică. Stridiile, deliciosul ficat la grătar şi berea neagră îl dezmorţiră repede pe Benjamin. Se simţea din ce în ce mai bine în preajma acestui unchi atît de apropiat de el ca vîrstă. Un băiat de serviciu cînta cu înflăcărare o romanţă sentimentală ; refrenul era reluat în cor de clienţi. Nici lui Gerald nu-i displăcea această atmosferă boemă, atît de diferită de lumea de snobi şi aristocraţi cu nasul pe sus, pe care-o frecventa în mod curent. Cîntăreţul terminase romanţa într-un tremolo plin de melancolie, cînd un tip între două vîrste, corpolent, îmbrăcat într-un costum ţipător, se apropie încruntat de

masa lui Gerald. Se uită atent la Benjamin şi deodată se zbîrli ca un motan pus pe bătaie.

— Ticălosule, mi-ai furat banii...

Se repezi şi-l înşfăcă de reverele hainei.

— Te-am primit în camera mea, şi tu...

Ridică mîna dreaptă, gata să-l pocnească.

Gerald rămăsese uluit. Mai înainte însă ca să fi putut interveni, Benjamin apucă braţul ridicat al namilei şi, cu o răsucire bruscă în afară, i-l dădu peste cap. Insul scăpă un urlet. Se iscă tumult. Acuzaţiile lui nu erau de natură să creeze simpatii lui Benjamin. Gerald se ridică palid de pe scaun. Nişte indivizi de la o masă alăturată se pregătiră să se arunce asupra lui Benjamin. Alţii, din spirit de contradicţie, îi luară apărarea. Gerald începu să care ghionţi în dreapta şi în stînga, spre a se degaja din înghesuială. Secondat de Benjamin, care făcu în curînd un gol în jurul său, reuşi să ajungă la uşă, apoi să iasă în stradă. Săriră în trăsura care-i aştepta la trotuar. Caii, stimulaţi de biciul vizitiului, ţîşniră din loc. Toată afacerea durase mai puţin de două minute.

Gerald încercă să facă puţină ordine în îmbrăcămintea sa. Jaboul de dantelă al cămăşii atîrna sfîşiat pe jumătate. Uitase în local pălăria şi bastonul. Benjamin, în schimb, era în elementul său. Strălucea de încîntare.

— Am plecat fără să plătim consumaţia, zise Gerald.

— Mare pagubă ! replică Benjamin nepăsător. Imbecilul ! adăugă el. M-a confundat cu cineva. Dar l-am învăţat eu minte. O lună de zile n-o să-şi mai poată folosi braţul.

Gerald acceptă de formă explicaţia nepotului său. În sinea lui era convins că individul din restaurant nu făcuse nici o confuzie.

O explozie cu urmări tragice la Fabrica de armament de la Nantes îl determină pe Gerald să părăsească Londra spre a se înapoia în Franţa. Avea de gînd să rămînă o zi la Paris, apoi să-şi continue drumul pînă la Nantes. Dorea să se documenteze personal asupra întinderii dezastrului. Primele veşti sosite în capitala Angliei erau alarmante. Un atelier de polizat sărise cel dintîi în aer. Nu se

cunoştea cauza. Se ştia doar că un muncitor cu hainele în flăcări fusese văzut ieşind în fugă din atelier. Îl acoperiseră însă dărîmăturile. Bucăţi de lemn aprins, aruncate de deflagraţie, căzuseră peste un hangar-uscătorie, care sărise de asemenea în aer. Alte explozii urmaseră în lanţ. În cîteva secunde, trei ateliere şi două magazii care adăposteau cincizeci de tone de pulbere fuseseră pulverizate. Pierderile omeneşti se cifrau la nouăzeci şi şase de oameni. Douăzeci şi trei de răniţi muriră în zilele următoare. Printre dispăruţi se număra şi Chastellux, directorul fabricii. Catastrofa depăşea în amploare explozia de la pulberăria Du Pont de Nemours, din Wilmington, Statele Unite, survenită în martie 1818.

Gerald îl găsi la Paris pe Robert, care îşi prelungise şederea în Franţa. Plecară împreună la Nantes. Erau însoţiţi de Challais şi de Lafont. În ultimul moment, Gerald hotărîse să-l ia şi pe Benjamin. Voia să-l familiarizeze cu aspecte multiple — şi bune şi rele — ale activităţii Casei Sunderland. Parcurseseră distanţa Paris—Nantes în mai puţin de trei zile, ceea ce faţă de drumurile de atunci însemna o adevărată performanţă.

Spectacolul de la Nantes îl ului. Găsiră numai ruine, dărîmături calcinate, grămezi de moloz. În locul unui depozit de pulbere, săpat în flancul unei coline joase, rămăsese o cavernă imensă. Pe o rază de doi kilometri, numeroase case se dărîmaseră din cauza suflului exploziei. Altele se aleseseră cu acoperişurile zburate şi cu zidurile crăpate. Fabrica de armament, plasată la o distanţă respectabilă faţă de pulberărie, nu suferise stricăciuni serioase. Toate geamurile fuseseră sparte şi unii pereţi se fisuraseră. Printre victime se aflau femei şi copii din cartierul de locuinţe învecinat, pe care îi surprinsese sub cerul liber ploaia de pietre proiectate de violenţa deflagraţiei. Cadavrele scoase de sub dărîmături fuseseră înmormîntate. Gerald rămase impresionat de privelişteа dezolată. În locul lui Chastellux numi pe un tînăr inginer, Bernand Bachellerie, care se remarcase prin cîteva perfecţionări aduse procesului de fabricaţie al armamentului greu şi semigreu. Dispuse despăgubirea familiilor celor ucişi, precum şi a persoanelor păgubite de pe urma

catastrofei, ordonă reconstruirea atelierelor distruse și, totodată, extinderea pulberăriei ei. Afectă fonduri substanțiale lucrărilor, recomandînd lui Challais să dea tot sprijinul noului director al fabricii.

Robert, Benjamin, Challais erau impresionați de calmul și eficiența lui Gerald. Calmul acestuia era însă numai de fațadă. Își inaugurase activitatea cu cîteva succese importante, dar și cu o catastrofă de proporții necunoscute în analele Casei Sunderland. Superstițios, căuta semnificația acestei prevestiri.

În cursul șederii sale la Nantes anunță în cadrul unei ședințe solemne hotărîrea sa de a ridica un monument lui Chastellux în grădina din fața pavilionului administrativ.

Gravitatea lui rece contrasta cu înfățișarea-i de adolescent. Stimulat de pilda lui William Pitt, care la douăzeci și trei de ani devenise cancelar al eșichierului, îi adoptase atitudinea și comportarea. Va reuși oare să-l egaleze ? Nu se va prăbuși ea Icar, la jumătatea drumului ? Tatăl său, Richard, plecase de la zero, creînd impresionantul edificiu al Casei Sunderland. Gerald nu avea decît datoria să meargă pe drumul netezit de înaintașul său. Era oare sclavul operei acestuia ? Mijloacele de acțiune evoluau o dată cu vremurile, dar obiectivele rămîneau în esență aceleași. Henry se descalificase fiindcă nu fusese capabil să se adapteze acestei evoluții. El, Gerald, se simțea cu totul deosebit de fratele său. Imensele lui resurse de energie lăuntrică cereau a fi utilizate, consumate. Se întreba uneori dacă vîrsta nu-i va toci avîntul, nu-l va anchiloza, nu-l va imbeciliza ca pe Henry. Îndoielile acestea nu durau însă mult. Optimismul său, energia, setea de glorie îl împingeau înainte, tot înainte... Se grăbea, luptîndu-se cu timpul. Se socotea un titan încleștat într-o bătălie cumplită cu alți titani, pe care trebuia să-i înfrîngă. Concepția superiorității lui față de lume îl făcea să o privească de sus, cu un vag dispreț, amestecat cu milă. Nu numai străinii, dar și frații și nepoții săi se integrau în această mare turmă. Nu se socotea superior, fiindcă era posesorul unui titlu nobiliar. Făcea abstracție de acest fals criteriu de selecționare. Sîngele albastru, atît de prețuit pînă mai ieri, își pierduse valoarea. Ave-

rea ? Mulţi imbecili se bălăceau în aur. Unii îşi ronţăiau milioanele şi mureau pe paie. Alţii şi le păstrau şi le fructificau graţie unor împrejurări favorabile. În concepţia lui Gerald, fiinţa sa constituia un centru al universului, un început şi un sfîrşit. Se socotea atît de sus faţă de vulg, încît opinia acestuia nu-l interesa. Megalomanie ?... Poate. De ce nu ? Împăraţii romani — în preajma morţii — aveau senzaţia că intră în nemurire, că se contopesc cu dumnezeirea. Confundau ciudatele şi nemaiîncercatele fenomene fizice şi psihice premonitorii morţii, drept o punte de trecere în lumea zeităţilor.

Gerald adoptase o anumită rigiditate şi faţă de subalternii săi. Îi făcea adeseori să-şi piardă cumpătul, să se bîlbîie intimidaţi. Îl amuzau enorm aceste slăbiciuni, care subliniau indirect puternica-i personalitate. În ciuda aparenţelor, rămînea în fond un copil care se bucura de marile şi micile lui succese. Nu-şi dezvăluia însă niciodată sentimentele. Rămăsese tot atît de închis în sine, ca şi în copilărie, cînd asculta — fără să se clintească şi cu o privire absentă — poveţele tatălui său. Pentru anturaj rămînea o enigmă.

Şederea sa la Nantes se apropia de sfîrşit. Ar fi preferat să rămînă pînă la încheierea anchetei deschisă de Lafont în legătură cu cauzele catastrofei, însă îl rechemau la Paris treburi urgente. La Nantes, invincibilul Lafont încercă primul său eşec. În ciuda eforturilor nu reuşi să stabilească dacă explozia se datora unui accident sau unui act de sabotaj. În ajunul plecării lui Gerald la Paris, îi ceru să fie lăsat la Nantes, spre a-şi continua cercetările.

— Prefer să mă însoţeşti, îi spuse tînărul său patron. Desemnează pe cineva, care să-ţi ţină locul. Pe Bidault sau pe Montigny.

A doua zi caravana porni spre Paris. Folosiră un itinerar mai lung, dar cu drumuri acceptabile. Şi etapele erau mai scurte. Robert n-ar fi rezistat eforturilor fizice necesitate de o călătorie tot atît de obositoare şi de rapidă ca la ducere. Cu acest prilej înţelese că nici el şi nici Henry n-ar fi fost capabili să-l egaleze pe Gerald. Gerald era de neînlocuit. Simţămîntul de gelozie încercat în

trecut de Robert față de fratele său mai mic lăsa treptat locul unei simpatii crescînde.

Sosiră la Paris într-o admirabilă seară de mai. Istovit, Robert renunță la cină și dormi neîntrerupt douăsprezece ore. Gerald în schimb convocă pe Alain, pe cîțiva prieteni, precum și întreaga sa trupă de balet. Avea de gînd să inaugureze educarea lui Benjamin într-un chip ieșit din comun. Potrivit sfaturilor lui Challais, își rezervase într-o aripă dosnică a palatului un etaj bine ferecat, în care nu aveau acces decît puțini invitați și cîțiva servitori de încredere. În încăperile decorate în cel mai curat stil grec antic, pereții îmbrăcați în mozaicuri cu subiecte lascive, coloanele și pardoselile de marmură, trepiedurile cu parfumuri, amforele, statuile de bronz, albastru și ivoriu, paturile cu curburi molatice destinate banchetelor și plasate de-a lungul meselor sculptate, covoarele cu tonuri calde, havuzurile foșnitoare, creau un ansamblu în care arta era pusă exclusiv în slujba voluptății. Draperii de purpură acopereau oglinzi mari cu înclinări variate, dezvăluite numai în momentele de exacerbare a erotismului invitaților. Înainte de a pătrunde în acest sanctuar, invitații își schimbau hainele de oraș cu veștminte romane, hlamide, tunici, toge, lacerne, etole, mendicule, care puteau fi lepădate cu ușurință, astfel încît goliciunea oaspeților să corespundă goliciunii statuilor.

Pentru Benjamin noaptea aceea avea nu numai să i se întipărească pe veci în minte dar să-l și înrobească lui Gerald. Vinurile parfumate și amețitoare, dansatoarele superbe, gata să se supună oricăror fantezii, fructele savuroase culese parcă din Grădina Hesperidelor, muzica hieratică izvorîtă din neant, lăsau oaspeților aceeași impresie puternică, de neuitat, pe care paradisul artificial, creat de Hassan Sabbah, Bătrînul de la Munte, îl lăsa asupra prozeliților săi, ismaeliții din Secta Asasinilor.

Pentru Benjamin, ambianța aceasta avea ceva de vis. Acoperit doar de o amplă togă, moale la pipăit și de o albeață strălucitoare, stătea tolănit pe un pat roman, între două fete goale, lîngă o masă acoperită cu cele mai fantastice și apetisante feluri de mîncare.

Întins pe alt pat, și sprijinit într-un cot, Gerald se uita amuzat la Benjamin. Dacă severul Henry ar fi fost de față, ar fi făcut desigur o criză de nervi...

A doua zi, un Gerald grav și impecabil își reluă activitatea profesională în Place Vendôme. Persoanele primite în audiență, n-ar fi bănuit că tînărul care-i asculta rigid ca o statuie se complăcuse în ajun într-o orgie care lăsa în umbră fantezia despoților din antichitate.

În cursul acelei săptămîni, Gerald primi vizita noului ambasador al Spaniei. Succesul pronunciamentoului inițiat de Don Rafael del Riego și de generalul Quiroga schimbase fundamental configurația politică a țării. Regele, părăsit de armată, care trecuse de partea insurgenților, depusese jurămîntul pe Constituție. Partidul absolutist înlăturat de la putere lăsase locul liberalilor. Noul guvern organizase o miliție națională și luase totodată hotărîrea de a ține alegeri pentru constituirea Cortesurilor. Societățile patriotice răsăreau ca ciupercile. Ziarele liberale se înmulțeau prin sciziparitate. Toate făceau elogiul constituției idolatrizate. Se organizau procesiuni în cinstea ei. Preoții primiseră dispoziție să explice din amvon enoriașilor binefacerile constituției. Noul regim își manifesta bunăvoința față de prietenii săi din străinătate, acoperindu-i cu decorații. Și Gerald își primi recompensa : Marele Cordon al Ordinului Carlos al III-lea. Panglica albastră cu alb se armoniza cu fracurile negre sau vișinii, reflectă el în vreme ce se contempla în oglindă. Decorarea mai avea un scop. Noul guvern nu dispunea de fonduri îndestulătoare spre a-și achita ultimele comenzi de armament și solicita o păsuire. Gerald își dădu încuviințarea. Învățase de la tatăl său că asemenea întîrzieri sînt inerente și că păstrarea clienților implică unele concesii. Iar noul regim din Peninsula Iberică era un client de primul rang. Spre a se feri de o surpriză din partea Sfintei Alianțe, Spania trebuia să se pregătească de război și implicit să facă mari comenzi de armament. Exact ceea ce dorea Gerald.

Prin agenții săi, acesta făcu în zilele următoare unele indiscreții voite. Cu prilejul unei recepții la ambasada Austriei, Challais vorbi ca din întîmplare ambasadorului

— baronul Vincent — despre masiva înarmare a Spaniei, omiţînd bineînţeles rolul Casei Sunderland în această chestiune. A doua zi baronul făcu o vizită la Palatul Lusignan. Ambasadorul declară lui Gerald că Imperiul Austriac urmărea cu adîncă îngrijorare înarmarea Spaniei. Îngrijorarea era cu atît mai legitimă cu cît actualul guvern iberic se angajase pe un făgaş ostil principiilor Sfintei Alianţe.

Gerald se arătă foarte interesat de declaraţiile ambasadorului, dar nu făcu nici un comentar. Baronul mai spuse că Imperiul Austriac ar privi cu neplăcere pe acei care ar furniza arme Spaniei.

— Rebeliunile nu trebuie încurajate, spuse ambasadorul.

— Casa Sunderland, declară Gerald, nu a furnizat arme rebelilor spanioli. Dacă guvernul actual al Spaniei ar face Casei noastre o comandă de arme, nu ştiu, *Monsieur l'Ambassadeur*, cum aş putea să-l refuz. Relaţiile dintre Spania şi Sfînta Alianţă nu au fost rupte. Nu puteţi pretinde Casei Sunderland să se arate mai catolică decît Papa.

— Furnizarea de arme Spaniei ar fi un gest inamical faţă de imperiul Austriac, declară baronul.

Gerald ridică din umeri.

— Discuţia este prematură. În momentul în care voi primi comenzi, voi aviza. Nu ştiu însă dacă sînteţi informat că între Ducatul de Modena şi Casa Sunderland s-a încheiat un contract pentru furnituri de arme. În curînd, contracte similare vor fi încheiate cu Sfîntul Scaun, cu Ducatul Toscanei şi cu Regatul celor Două Sicilii. Nu se poate spune că nu sprijinim Sfînta Alianţă.

— Cred că veţi primi în curînd comenzi importante şi din partea Ministerului de Război al Austriei. Nu ştiu dacă le veţi putea acoperi...

Gerald făcu un gest de nepăsare.

— Capacitatea noastră de producţie este nelimitată. Nu uitaţi că dispunem de fabrici de armament nu numai în Franţa, dar şi în Anglia şi în Statele Unite.

Discuţia se încheie fără a se fi ajuns la angajamente ferme. După plecarea vizitatorului, Gerald îşi frecă în-

cîntat mîinile. Ştia că ambasadorul va întocmi un amplu raport către Cancelariatul Imperiului, din care se va trage o concluzie precisă. Casa Sunderland reprezenta o forţă care nu îngăduia a fi neglijată.

În aceeaşi seară, Lafont îi prezentă un raport asupra cauzelor exploziei de la pulberărie. Comisia de anchetă prezidată de Bidault stabilea că dezastrul se datora unui act de sabotaj. Asupra unui cadavru neidentificat se găsise o schiţă a planului fabricii. Atelierul care sărise cel dintîi în aer era însemnat cu o cruce. În noaptea plecării lui Gerald la Paris, un paznic de noapte surprinsese în incinta fabricii pe un individ care încercase să se facă nevăzut. Paznicul reuşise să-l doboare cu un foc de armă. Transportat la spital, necunoscutul decedase înainte de a i se fi putut da îngrijiri.

— Care este concluzia dumitale, *Monsieur* Lafont ? întrebă Gerald.

— Fabrica de armament de la Nantes trezeşte interesul crescînd al anumitor cercuri. Care sînt aceste cercuri, n-aş putea preciza încă. Vom fi însă lămuriţi în curînd.

În dimineaţa următoare, Lafont se înfăţişă cu un raport cifrat sosit prin curier special.

— Noaptea trecută, în port, oamenii lui Bidault au descoperit doi necunoscuţi care încercau să se strecoare pe o corabie a Casei noastre. În cursul schimbului de focuri care a urmat, necunoscuţii au fost ucişi. Corabia încărca arme pentru Spania. Potrivit documentelor de bord şi aprobărilor legale, armele erau destinate Ducatului de Modena.

— Crezi că avem de-a face cu agenţi ai concurenţei ? întrebă Gerald. Sau cu oameni ai unei puteri străine ?

— Ar putea să fie şi agenţi acoperiţi ai Ministerului francez de Interne.

— Lanţul acesta de... incidente riscă să ne creeze neplăceri, *Monsieur* Lafont.

— Aţi fi preferat să arunce corabia în aer, Sir ? Sau să se fi documentat asupra adevăratei destinaţii a armelor ? Nimeni nu ne va cere socoteală pentru moartea acelor nenorociţi. Cei care i-au trimis cunosc riscurile meseriei. Nu poţi prepara omletă fără să spargi ouă.

— Violenţele generează adeseori consecinţe imprevizibile, *Monsieur* Lafont.

— Ştiu. Oamenii noştri sînt pregătiţi să facă faţă violenţelor. V-am mai adus ceva, Sir. Cîteva scrisori de dragoste. Extrem de interesante şi instructive.

Gerald zîmbi. Uşurinţa cu care Lafont trecea de la o chestiune la alta, îl deruta uneori.

— Scrisorile de dragoste nu sînt niciodată interesante. Îţi par poate prozaic.

— Nu-mi permit să fac aprecieri, Sir. Sînt de acord că misivele de amor păcătuiesc îndeobşte prin platitudine. Semnăturile însă le sporesc uneori interesul.

Scoase scrisorile din mapă şi le puse pe masă.

— Binevoiţi a citi semnăturile şi numele destinatarilor.

Gerald îşi aruncă privirile asupra misivelor. Parcurse un fragment.

„Te-am iubit la Karlsbad ca şi acolo la poalele Vezuviului, în ruinele de la Pestum ca şi pe Champs Elysées"...

Sări cîteva pasaje şi se opri la semnătură.

— Klemens, citi el. Nu cumva...

— Aţi ghicit. Klemens, principe de Metternich.

Gerald citi o frază dintr-o scrisoare semnată „Dorothée".

„Pe mîine ! Iar mîine te voi iubi tot aşa cum te-am iubit în fiecare zi a vieţii mele." Cine e această Dorothée ?

— Principesa de Lieven. Soţia ambasadorului Rusiei la Londra. Divulgarea acestor scrisori l-ar plasa într-o situaţie foarte delicată pe Cancelarul Austriei.

Gerald se uită cu admiraţie la şeful serviciului său de informaţii.

— Cum ţi le-ai procurat ?

— Foarte simplu. Unul dintre secretarii Cancelarului este în solda mea.

— Te-au costat scump ?

— Hm, relativ. Le-am cumpărat fiindcă într-o zi ne-ar putea, eventual, servi.

După plecarea lui Lafont, secretarul de serviciu anunţă vizita unui avocat, pe nume Dean Howells.

Noul venit avea înfățișarea tipică a unui om de legi, pedant, uscat și plin de importanță. Avocatul Howells sosea din Statele Unite, cu împuterniciri speciale din partea Georginei Phipps, născută Sunderland, care cerea să i se încredințeze tutela copiilor rezultați din prima ei căsătorie. Juristul se avîntă într-o pledoarie doctă, împănată cu citate, menite să sublinieze temeinicia argumentelor invocate de clienta sa. Georgina Phipps era hotărîtă să se adreseze tribunalelor în cazul că nu i se vor satisface doleanțele.

Gerald îi asculta tirada fără să dea semne de plictiseală. Din cînd în cînd înclina gînditor din cap, ca și cînd ar fi cîntărit temeinicia susținerilor avocatului. Tocmai cînd acesta se socotea aproape de izbîndă, Gerald îi tăie elanul cu o replică dură :

— Pe sora mea Georgina o interesează creșterea copiilor, sau administrarea averii lor ?

Avocatul făcu o schimă dezgustată. Riposta interlocutorului echivala cu o insultă adusă clientei sale.

— Potrivit dispozițiilor testamentare ale defunctului nostru părinte, vorbi Gerald, tutela minorilor Raymond și Cynthia de Beaulieu este încredințată unui consiliu de familie, din care sora mea a fost și rămîne definitiv exclusă. Știu că a făcut un demers pe lîngă Mr. Henry Sunderland, dar că i s-a răspuns cu un fine de neprimire. Dacă Mrs. Phipps dorește să se adreseze tribunalelor, este liberă să o facă. Avocații noștrii vor ridica însă șicane fără număr și vor tergiversa soluționarea procesului pînă cînd minorii vor deveni majori, astfel încît pretențiile clientei dumitale vor cădea de la sine. Regret, Mr. Howells că timpul nu-mi îngăduie să continui această convorbire.

Sună din clopoțel.

— Condu pe domnul, porunci el secretarului, fără să ia în seamă protestele lui Howells.

Vizita îi lăsă însă un gust neplăcut. În ciuda siguranței pe care o afișa, îl indispuneau perspectivele unui proces, deși avea la dispoziție tot felul de consilieri juridici care să apere interesele Casei Sunderland. Cu acest prilej își impută neglijența de care dăduse dovadă față de progenitura lui Adrien de Beaulieu. Se ocupa de Ben-

jamin, în previziunea momentului în care acesta va deveni șeful Casei Sunderland și se dezinteresase de soarta unor copii care depindeau direct de el. În cîțiva ani, Raymond va atinge majoratul și va fi înscăunat în fruntea Casei Sunderland din Spania. Trebuia să-l formeze și pe acesta potrivit concepțiilor lui. Și cît mai repede. Timpul îl fugărea...

Se anunță apoi Challais. Omul acesta care trăise ascensiunea Casei Sunderland, care-i urmărise eclipsa sub conducerea lui Henry Sunderland, era acum martorul exploziei de vitalitate al unui organism economic pe care-l socotise la un moment dat îmbătrînit. Pe chipul contelui, Gerald deslușì o umbră de îngrijorare ; o umbră pe care Challais se străduia să o ascundă în dosul unui zîmbet amabil.

— Am primit acum o oră vizita unui personaj ciudat. Un oarecare Tiberio Pacca, fost Director al Poliției Pontificale, actualmente membru al unei asociații secrete patriotice italiene. *Signor* Pacca dorește să cumpere arme pentru compatrioții săi.

— Prezintă garanții ? întrebă Gerald.

— O scrisoare de recomandație semnată de lordul Byron.

— Byron ? Face acum și pe conspiratorul ?

— I-a plăcut întotdeauna să zguduie opinia publică. Detestă să se conformeze vechilor tipare. Byron afirmă că *Signor* Pacca este un om de încredere.

— Acest *Signor* Pacca pare un client serios ?

— Dispune de fonduri importante.

Privirile lui Gerald întîrziară meditativ asupra unei statuete de marmură.

— După cîte am remarcat, aveți unele îndoieli asupra acestui personaj.

Challais ridică brațele pe care le ținuse pînă atunci în poală.

— Poate că scrisoarea este plăsmuită. Este adevărat, pe Byron îl cunosc personal. Îi cunosc și scrisul. Unii plastografi ating însă perfecțiunea. Acum cîțiva ani mi-a căzut în mînă o scrisoare de schimb semnată de mine. Mai bine zis prevăzută cu o semnătură atît de bine

ticluită, încît aş fi putut să jur că era a mea... N-ar fi exclus să avem de-a face cu un agent provocator în slujba poliţiei austriece.

— Unui agent provocator nu i se încredinţează sume importante.

— Nu uitaţi că *Signor* Pacca a fost un înalt demnitar al Statului Papal.

Gerald făcu un gest de îndoială.

— Pisicile cu clopoţei nu sînt tocmai indicate pentru asemenea roluri. Păstraţi legătura cu acest om.

— M-am gîndit că prudenţa...

— Deunăzi Lafont îmi vorbea despre riscurile meseriei. Dacă dintr-un exces de prudenţă l-aş fi respins pe Riego, aş fi pierdut o foarte importantă comandă. Nu ne putem îngădui să întrerupem dialogul cu *Signor* Pacca. Robert vinde armament actualilor conducători ai Italiei. Eu vînd arme celor care vor să-i răstoarne. Cîştigul e dublu.

— Jocul dublu implică întotdeauna primejdii, răspunse Challais.

— Comunicaţi vă rog, lui Lafont să cerceteze atent activitatea acestui fost demnitar papal. Raportul să-mi parvină în cel mai scurt termen. Păstraţi legătura cu Pacca. Daţi-i timp lui Lafont să facă investigaţii.

Challais suspină.

— Sînteţi contrariat, *Monsieur* de Challais ? zîmbi Gerald.

Contele îl privi cu gravitate.

— Îmi permiteţi să vorbesc deschis ?

— Vă rog. Preţuiesc în cel mai înalt grad sinceritatea colaboratorilor mei.

Challais făcu o pauză.

— Poate că am îmbătrînit. Poate că nu mai corespund noilor metode de lucru. Expansiunea bruscă a Casei noastre mă neliniştește. De cîteva luni încoace înregistrăm o dezvoltare uimitoare a afacerilor.. O dezvoltare pe care aş asemui-o cu creşterea explozivă a ciupercilor după ploaie...

— Şi asta vă supără ?

— Nu mă supără, mă îngrijorează. Îmi evocă unele precedente. Ordinul Templierilor ajunsese la apogeu. Dispunea de averi fără număr şi de o putere aparent incomensurabilă. A stîrnit invidia. Regii şi Papa s-au înspăimîntat de dezvoltarea haotică a acestui stat în stat. Rezultatul îl cunoaşteţi. Ordinul Templierilor a fost şters de pe faţa pămîntului.

Gerald rîse amuzat de temerile bătrînului.

— Vă asigur, *Monsieur* de Challais, că nu-mi voi încheia existenţa pe rug, ca Jacques de Molay, Marele Maestru al Templierilor.

Challais aruncă asupra lui Gerald o privire plină de afecţiune, apoi ieşi.

Secretarul intră iarăşi.

— Un oarecare Mr. Stephenson vă roagă să-l primiţi, Sir. Spune că ar fi inventat o maşină cu aburi care merge pe roate, cu foarte mare iuţeală.

Gerald ridică mîinile.

— Astăzi nu mai primesc pe nimeni. Mi-e de ajuns. Să vină altă dată...

Raportul lui Lafont asupra lui Tiberio Pacca dezvălui aspecte bizare în legătură cu activitatea acestui personaj. Fostul Director al Poliţiei Pontificale era nepotul cardinalului Pacca, confidentul Papei Pius al VII-lea în timpul captivităţii acestuia la Fontainbleau. Datorită încrederii de care se bucura la Vatican, *Monsignor* Tiberio Pacca întocmise în calitate de magistrat-instructor dosarele inculpaţilor capturaţi după eşecul complotului de la Macerata.

Trei ani mai tîrziu, Directorul Poliţiei fusese denunţat Suveranului Pontif că ar fi fost agent secret al Carbonarilor. Datorită acestei complicităţi cu conspiratorii, unele căpetenii ale complotiştilor reuşiseră să dispară. Arestarea lui Tiberio Pacca era inevitabilă. Prevenit de unchiul său, Directorul Poliţiei fugise de la Roma, şi după multe peripeţii eşuase în Franţa. La Paris întreţinea legături cu unele cercuri masonice. Tiberio Pacca era unul din acele personaje tulburi, pentru care intriga şi manevrele de culise alcătuiesc raţiunea de a fi.

Gerald era descumpănit. Lafont îi spusese că va cere informații suplimentare agenților săi din poliția austriacă, spre a lămuri definitiv adevăratul rol al lui *Signor* Pacca.

Într-o dimineață, Gerald primi o vizită bogată în urmări. Un oarecare bancher Klaus din Roma, care întreținea active legături comerciale cu Casa Sunderland din Austria, se înfățișă spre a-i solicita sprijinul într-o afacere delicată. Achiziționarea unui important stoc de arme pentru o organizație „patriotică" din Italia.

Bancherul Klaus era un individ mărunt la trup, brunet, cu favorite stufoase. Mișcările-i vioaie îl asemuiau cu o maimuță plină de nerv.

— Cunoașteți cumva pe un oarecare Tiberio Pacca ? îl întrebă Gerald, dornic să afle dacă nu exista o legătură între fostul Director al Poliției Papale și Klaus.

Bancherul îl privi pe sub sprîncene.

— Am avut ocazia să-l cunosc, replică el rezervat.

— Știți pentru cine lucrează în prezent ?

— Știu că este refugiat politic. A adus servicii organizației patriotice pe care o reprezint.

— Informațiile mele asupra acestui domn nu sînt tocmai favorabile.

Bancherul făcu un gest de negare.

— Absurd. Tiberio Pacca este un om verificat. Și-a compromis cariera din devotament pentru cauza noastră.

— Nu credeți că este un agent dublu ?

— Nu. Categoric, nu.

— Aș prefera, *Monsieur* Klaus, să nu-i vorbiți despre discuțiile noastre de afaceri.

Bancherul își trecu mîna prin părul său creț, de un negru ce bătea în albastru.

— În organizația pe care o reprezint, oamenii nu sînt guralivi. Indiscrețiile se plătesc cu moartea.

— Perfect. Să revenim la afacerile noastre. Știți, *Monsieur* Klaus, că dumneavoastră nu aveți voie să cumpărați arme, și nici eu să vă vînd. Dacă s-ar afla că am încheiat o astfel de tranzacție, am suferi amîndoi consecințe grave.

— Gurile noastre sînt cusute, *Monsieur* Sunderland.

— Condițiile noastre le cunoașteți, cred. Plata anticipată.

— În regulă.

— Casa noastră asigură transportul armamentului pînă la un punct în largul mării, de unde va fi preluat de navele dumneavoastră. Punctul acesta îl vom stabili în comun.

Bancherul fixă gînditor un motiv complicat de pe covorul de Persia.

— Ne-ar conveni ca acest punct să nu fie prea îndepărtat de coastele Italiei. Nu dispunem de nave de cursă lungă.

— În cazul acesta cheltuielile transportului vor costa considerabil. Mediterana este bîntuită de piraţii barbareşti. Expediţiile de pedepsire n-au prea dat rezultate. Riscurile vă privesc în întregime.

Bancherul suspină adînc.

— Condiţiile sînt grele, *Monsieur* Sunderland.

— Regret, *Monsieur* Klaus. Regimul acesta îl aplicăm tuturor clienţilor noştri. Evident, nu aveţi obligaţia să le acceptaţi.

Gerald îşi examină unghiile.

— Nu sîntem singurii fabricanţi de arme, reluă el.

Bancherul îşi plesni uşor palmele, apoi începu să-şi frece încet mîinile, ca şi cînd le-ar fi spălat.

— Nici o fabrică de armament nu-mi poate executa comanda în maximum trei luni, aşa cum am nevoie. Ştiu că dumneavoastră puteţi livra armele şi mai repede.

— Este adevărat, admise Gerald.

— Accept deci toate condiţiile.

— Oficial, armamentul dumneavoastră va fi destinat Ducatului de Modena, cu care avem contracte în curs. Aceasta pentru autorităţile franceze. Pe drum îşi va schimba, bineînţeles, destinaţia. De ce arme aveţi nevoie ?

— Douăzeci de mii de puşti şi treizeci de mii butoiaşe cu pulbere.

Gerald îşi aminti de distrugerile suferite de pulberăria de la Nantes.

— Vă pot livra puştile în două luni. Pulberea însă va mai întîrzia. Trebuie să o aduc de la fabrica noastră din Anglia, care execută actualmente o importantă comandă pentru Prusia.

Chipul bancherului se întunecă.

— Am acceptat toate condiţiile dumneavoastră. Dorim ca şi exigenţele noastre să fie împlinite.

Gerald chibzui cîteva clipe. Îşi zise că putea lua cele treizeci de mii de butoiaşe din stocul comenzii prusace.

— Fie, încuviinţă el. Veţi primi şi pulberea.

Bancherul zîmbi satisfăcut.

— Îmi place să lucrez cu dumneavoastră, *Monsieur* Sunderland. Mîine de dimineaţă veţi primi banii.

— Vă atrag atenţia, *Monsieur* Klaus, că nu vom încheia nici un fel de înscris.

— Ştiu, *Monsieur* Sunderland. Asemenea tîrguri se încheie fără înscrisuri. Casa Sunderland prezintă suficiente garanţii. De altfel, în activitatea noastră, documentele ar fi extrem de compromiţătoare. Membrii organizaţiei din care fac parte îşi îndeplinesc din convingere obligaţiile. Dacă ar călca strîmb, riscurile ar fi prea mari. Viaţa omului e foarte fragilă, adăugă bancherul cu subînţeles.

— Credeţi că era necesară această aluzie ? replică Gerald ironic.

Bancherul făcu o mutră nevinovată.

— Aluzie ? Iertaţi-mă, nu am făcut nici o aluzie.

— Atunci am avut impresia, zise Gerald. Să lăsăm aceasta. Mîine de dimineaţă vă aştept, pentru perfectarea tranzacţiei...

CAPITOLUL VI

În trăsura lui de călătorie, care-l purta spre ţărmurile însorite ale Italiei, Robert Sunderland îşi depăna mohorît gîndurile. Se uita la priveliştile care se perindau dincolo de geamurile lăsate ale portierelor, fără să le vadă. Se concentrase asupra imaginilor făurite înlăuntrul său de acel proces retrospectiv de analiză al evenimentelor care de la o vreme se desfăşurau cu o iuţeală uluitoare. Nu i se spunea în van „diplomatul familiei". Îi plăceau combinaţiile de culise, sforăriile bursiere, calmul operaţiilor bancare concepute şi dirijate din găoacea cabinetelor de lucru. Îi repugnau iniţiativele temerare ale lui Gerald, procedeele lui brutale, imprudenţa cu care se avînta în vîrtejul ciocnirilor politice atît de frecvente în acel început de secol. Erau momente — ce-i drept puţine la număr — cînd îi admira îndrăzneala, nepăsarea în faţa primejdiilor. Stimulat de pilda lui, încerca o euforie reconfortantă, care dura însă puţin, ca şi efectele unei beţii. Urmau apoi clipe de descurajare. Poate vîrsta să fi fost de vină. Era atunci ispitit să se izoleze de lume şi de afaceri, să renunţe la totul. Să-l lase pe Gerald să se descurce singur, pe Henry să se descompună în mediul halucinant al beţiei, pe Charles să se dedice nestingherit violenţelor fireşti naturii lui care, mai devreme, sau mai tîrziu, trebuiau să-l ducă inevitabil la pierzanie.

Ar fi făcut acest pas, dacă nu l-ar fi urmărit parcă de dincolo de mormînt privirile severe ale tatălui său. Casa Sunderland îl tîra, aşa cum o avalanşă tîrăşte tot ce întîlneşte în cale. De la o vreme avea senzaţia că devenise o unealtă a acestei Case, care căpătase, treptat, însuşirile unui organism viu, nesăţios şi tiranic. Gerald, acest frate nevîrstnic, avea cutezanţa să creadă că va putea

susţine pe umerii săi imensa reţea de bănci şi de fabrici, de şantiere navale şi de întreprinderi comerciale de tot felul, repetînd isprava lui Atlas care sprijinea bolta cerească. Robert se întreba dacă Gerald nu va fi strivit de uriaşa povară. Cu inconştienţa tinereţii, acesta se înhămase la o muncă pe care nici Hercule n-ar fi reuşit s-o ducă la capăt.

Robert avea în general o părere bună despre propria lui persoană. Cîteodată însă îşi analiza critic activitatea. Ajungea atunci la concluzii deprimante. Ce realizase pînă în prezent ? În Haiti fusese un simplu figurant, umbrit de cumnatul său, uluitorul Adrien de Beaulieu. În Spania, bancherul Ouvrard îl jucase ca pe o fantoşă. Numai Jules Lafont dezvăluise maşinaţiile acelui aventurier, care părea să se fi identificat cu geniul răului. Nici în Austria nu făcuse mare ispravă. Combinaţiile lui din ultima vreme vădeau o oarecare abilitate. Captase încrederea ducelui de Modena. Acum era pe punctul de a cîştiga şi pe ceilalţi suverani ai Italiei. Gerald ameninţa să-i strice însă toate socotelile. În vreme ce el, Robert, trata cu reprezentanţii ordinei legitimiste, fratele său stabilea contacte cu emisarii grupurilor revoluţionare. Ce se va întîmpla dacă poliţia lui Metternich va descoperi acest joc dublu ? Sfînta Alianţă, care reuşise să-l doboare pe Napoleon, nu va găsi oare mijloacele şi forţa de a demasca, combate şi doborî pe Gerald Sunderland ? Este adevărat că spre deosebire de Charles, care lupta pe faţă împotriva orînduirii politice stabilite de Congresul de la Viena, Gerald activa subteran. Charles — acest Don Quijote violent şi ridicul — se afla în America şi Oceanul ridica între el şi Metternich o barieră care-l ferea de riposte. Gerald acţiona însă în mijlocul viesparului. Cu forţele financiare şi economice de care dispunea, cuteza să sape — ca o cîrtiţă — temeliile formidabilului sistem politic poliţist instituit în Europa de Metternich şi de ţarul Alexandru. Gerald, acest biet copilandru prezumţios, avea să fie strivit de pumnul adversarilor săi. Robert regreta că se lăsase tîrît în această primejdioasă aventură. Îşi aminti că şi fraţii Rotschild înfruntaseră mari pericole, transportînd în taină pe teritoriul Franţei napoleoniene, aflată în plin război cu Spania

ocupată și răzvrătită, aur destinat trupelor britanice debarcate în Peninsula Iberică pentru a sprijini pe răsculați. Și frații Rotschild își jucaseră atunci capul. Gîndurile întunecate ale lui Robert prinseră să se lumineze iarăși de zorii unui optimism timid. Își amintea că în aceeași epocă și el își jucase viața pe o carte, trecînd din Franța în Anglia textul tratatului de la Tilsit, pe care tatăl său și-l procurase prin mijloace puțin ortodoxe. Dacă ar fi fost prins, și-ar fi încheiat existența în fața plutonului de execuție...

Robert trecu în galopul cailor prin Sens, Auxerre, Macon, Lyon, Chambery, Modane, străbătu anevoie trecătoarea Mont Cenis, pe o furtună de zăpadă ca în toiul iernii și după nouă zile de drum ajunse la Torino. Călătorea cu mare iuțeală, dar nu reușea să atingă recordul bătut de trăsurile de poștă ale lui Napoleon, care parcurgeau în două zile și jumătate distanța dintre Torino și Saint Cloud. Este adevărat că imperialul său predecesor dormea în trăsura amenajată în acest scop și nu se oprea decît pentru a i se schimba caii. Robert poposea noaptea prin hanuri, fiindcă Sandra n-ar fi suportat oboseala unei călătorii neîntrerupte.

Rămaseră două zile la Torino, apoi își continuară drumul prin Milano, Padua și Verona, sosind la Veneția în seara zilei de 2 iunie. Robert făcuse acest ocol pînă în orașul lagunelor, fiindcă Gerald îl rugase să se intereseze de copiii lui Adrien de Beaulieu, instalați la Palazzo Andreea, sub supravegherea guvernorului *Signor* Giovani Bardolino.

Trecuseră mulți ani de cînd Robert nu mai fusese la Veneția. Nu-și anunțase sosirea, fiindcă voise să vadă condițiile reale în care trăiau și se dezvoltau nepoții săi. O vizită cu surle și trompete ar fi necesitat pregătiri și machieri de circumstanță, care i-ar fi ascuns poate unele adevăruri.

Gondola se opri în fața intrării lui Palazzo Andreea, o dată cu căderea nopții asupra lui Canal Grande. Fastuosul sanctuar închinat de Richard Sunderland amantei sale era cufundat în întuneric. La o fereastră de la etajul al doilea sclipea o lumină. Clădirea, care respira prin toți porii prezența spirituală a Andreei, provoca lui Robert o

repulsie de nestăvilit. Deschise un lacheu bătrîn, îmbrăcat într-o livrea decolorată, împodobită cu eghileţi de fir înnegriţi de umezeală şi de vreme. Servitorul purta în mîna dreaptă un sfeşnic cu trei lumînări, care aruncau pe stejarul bogat sculptat al uşilor de la intrare jocuri tremurătoare de lumini şi de umbre.

Robert şi Sandra pătrunseră în hol. Încăperea era atît de mare, încît flăcăruile lumînărilor nu izbuteau să-i lumineze marginile. Ici-colo, sclipea rama aurie a unui tablou, suprafaţa netedă a unei coloane de marmură, conturul braţului frumos arcuit al unei statui. Pe pardoseala de mozaic cu tonuri verzi, de jad, umbrele oaspeţilor şi ale slujitorului care se îndreptau spre scara monumentală din fund păreau să fluture ca nişte drapele cernite.

După un dublu rînd de coloane se zări tabloul în mărime naturală al Andreei. Lumina sfioasă a luminărilor reliefa cu paradoxală forţă chipul alb al tinerei femei, dîndu-i viaţă. Înfiorată de această apariţie, Sandra se lipi de braţul soţului ei. O impresiona imensitatea încăperii, zgomotul paşilor care se pierdea sub bolţile întunecate, stîrnind ecouri ca într-o catedrală.

— Lugubră atmosferă, şopti ea cu superstiţioasă teamă. Am senzaţia că mă aflu într-un cavou.

Robert îi zîmbi încercînd s-o liniştească.

— Palatul acesta străvechi are nevoie de lumină multă, de mulţi servitori, de oaspeţi şi de o muzică de harfe care să-l pună în valoare. Asemenea femeilor care după o anumită vîrstă au nevoie de bijuterii şi de farduri spre a da o nouă strălucire frumuseţii lor mature.

Sandra îşi trase braţul de sub braţul lui.

— Faci vreo aluzie ? întrebă ea înţepat.

— Dumneata eşti tînără, foarte tînără, scumpa mea, rosti Robert cu înflorită politeţe.

— Mi-ar plăcea să cred în sinceritatea acestui compliment, replică ea, ridicînd uşor poalele rochiei spre a urca treptele de marmură.

Robert se uita cu milă la bătrînul servitor care-i preceda gîrbovit, abia tîrîndu-şi picioarele.

— Unde ne culci în noaptea asta ? îl întrebă el.

— În apartamentul maur, înălţimea-voastră.

— Prea mare. Aş prefera o cameră mai intimă.

— Cum porunciţi, înălţimea-voastră.

Îi conduse într-un salon vast cu mobile grele, veneţiene. Aprinse luminile din sfeşnicele şi girondalele de argint.

— Doreşte, înălţimea-voastră, un aperitiv înainte de masă ?

— Cîte un pahar de Porto. Ai grijă. Secretarii şi servitorii mei trebuie să sosească dintr-un moment într-altul. Au rămas în urmă cu bagajele. Să-i cazezi cum se cuvine.

— Prea bine, înălţimea-voastră.

— Şi încă ceva. Master Raymond şi Miss Cynthia sînt acasă ?

— Îşi fac lecţiile de seară, înălţimea-voastră.

— Poftește-i pînă aici. Vreau să-i văd, porunci Robert.

Lacheul se înclină atît cît îi îngăduia anchiloza şirei spinării. Sandra avu impresia că-i aude oasele ciocnindu-se.

După plecarea servitorului, Robert deschise una din ferestre.

— Să intre puţin aer, zise el. Îmbîcseala asta mă sufocă.

Sandra îşi petrecu degetul pe capacul auriu al unui clavecin instalat în colţul salonului. Lăsă o pîrtie minusculă în stratul gros de praf.

— Cred că au trecut ani de cînd nu s-a mai scuturat pe aici, zise ea.

— Neglijenţa asta se datoreşte meschinăriei lui Henry, care n-a păstrat din întregul personal de serviciu decît două sau trei edecuri. N-a lăsat nici măcar paznici pentru comorile de artă acumulate în acest palat. E o adevărată minune că n-au fost jefuite.

— De ce nu le luaţi de aici ? întrebă Sandra. N-are rost să mucezească, neştiute de nimeni, în hala aceasta de vechituri.

— Tatăl meu a lăsat cu limbă de moarte să nu fie scoase din Palazzo Andreea.

— Prostii ! reflectă cu voce tare Sandra.

În aceeaşi clipă valetul intră solemn.

— Master Raymond şi Miss Cynthia, anunţă el cu glas cîrîit de papagal.

Copiii lui Adrien de Beaulieu intrară sfioşi în salon. Băiatul era înalt, blond, frumuşel şi foarte bine făcut. Fetiţa — firavă şi subţire ca o tijă de crin. În urma lor păşea un tînăr cu ochi de iluminat, sau de poet.

— *Signor* Giovanni Bardolino, anunţă iarăşi valetul.

Robert şi Sandra dădură mîna cu copiii. Cynthia făcu o reverenţă adîncă, de modă veche.

— Cîţi ani ai, Raymond ? întrebă Robert cu simpatie.

— Patrusprezece ani, Sir, răspunse băiatul cu perfectă dicţiune oxoniană.

— Frumos accent, foarte frumos, rosti Robert admirativ. Cine te-a învăţat să vorbeşti aşa ? Ai studiat la Oxford, *Signor* Bardolino ? se adresă el guvernatorului.

— Nu am avut acest privilegiu, *Monsieur le Comte,* răspunse italianul.

Glasul lui avea inflexiuni calde, muzicale. Sandra îl privea cu interes. Uitase de copii.

„Îl place şi pe ăsta", reflectă Robert plictisit.

— Profesorul de engleză al copiilor, continuă guvernorul, este un vechi prieten al regretatului dumneavoastră părinte. Poate l-aţi cunoscut. Mr. Guy Wragby.

— Wragby ? exclamă Robert plăcut surprins. Mai trăieşte Guy Wragby ?

— Se bucură de o remarcabilă tinereţe spirituală, *Monsieur le Comte.*

— Aş vrea să-l văd. Să-i fac o vizită, sau să-l poftesc aici ?

— E preferabil să-l poftiţi la Palazzo Andreea. Nu locuieşte în condiţiuni tocmai strălucite. Cînd doriţi să-l chem ?

— Cît de curînd. N-am să rămîn la Veneţia decît două sau trei zile. Trebuie să plec la Roma şi la Napoli. În seara aceasta iei masa cu noi, *Signor* Bardolino.

— Vă mulţumesc. Cu îngăduinţa dumneavoastră voi da poruncă lui Pompey să pregătească cina. O să ne iertaţi modestia meniului. Copiii sînt deprinşi să mănînce frugal.

Robert îl privi mirat.

— Frugal ? De ce frugal ? Sînt în plină perioadă de creştere...

Italianul făcu o schimă jenată.

— Fondurile alocate hranei copiilor sînt modeste. Din dispoziţia lui Mr. Henry Sunderland.

Scandalizat, Robert se întoarse spre copii, pe care-i cercetă cu atenţie. Paloarea lor, pe care o atribuise la început luminii gălbui a lumînărilor, îşi căpăta acum adevărata explicaţie.

— Nu e nevoie să-l deranjezi pe Pompey, *Signor* Bardolino, zise el. Servitorii mei vor sosi cu proviziile necesare. Dumneata şi copiii sînteţi invitaţii mei.

Ce-ar fi spus Georgina, dacă ar fi aflat la ce regim de înfometare erau supuşi copiii ei ? Robert era hotărît să ia măsuri de îndreptare. Orfanii aceştia erau vîtregiţi cu bună-ştiinţă. Încerca Henry să se descotorosească de ei spre a le moşteni milioanele ? Nu-l socotea atît de josnic. Aplica, acest regim în temeiul unui prost înţeles spirit de economie.

În noaptea aceea, personalul de serviciu al palatului fu chemat să servească la unul din acele somptuoase supeuri, atît de firești în timpul vieţii creatorului dinastiei. Din porunca lui Robert, intendentul rupse sigiliile bufetelor în care erau închise tacîmurile de argint şi de aur, serviciile de masă de Saxa şi de Sèvres, cristalele de Boemia şi de Murano. Masa lungă, scăpărătoare de argintărie, oferi iarăşi unul din acele spectacole măreţe cu care copiii lui Adrien de Beaulieu nu mai erau de mult obişnuiţi...

În după-amiaza următoare, Guy Wragby sosi la Pallazo Andreea, răspunzînd invitaţiei lui Robert. Arbora un frac cenuşiu, sobru, de o modestie care-i vădea jena financiară. Singura-i podoabă era un foarte subţire lanţ de aur.

Guy Wragby era mai gras ca niciodată. Obrajii şi guşa i se revărsaseră, pîntecele uriaş o pornise la vale, pulpele dolofane îşi pierduseră orice formă. Cînd Wragby intră în salonul spaniol şi Robert făcu cîţiva paşi spre a-l întîmpina, persoanele de faţă avură impresia că asistă la rostogolul a două bile de biliard care se ciocnesc după o traiectorie determinată de tacurile nevăzute ale unor jucători imaginari.

Cei doi bărbaţi îşi strînseră afectuos mîna. Depănară amintiri despre Richard Sunderland, vorbiră despre Veneţia, despre Anglia, pe pămîntul căreia Wragby nu mai călcase de mulţi ani.

— Mai scrieţi acele minunate şi spirituale scrisori pe care tatăl meu le preţuia atît de mult ? întrebă Robert.

— Continui să le scriu, răspunse Wragby blajin. Au rămas singura mea consolare. Dar nu le mai trimit nimănui. Rămîn în sertare...

— De ce ?

— Toţi prietenii mei au murit.

— De ce nu vă faceţi noi prieteni ? Mulţi oameni ar fi bucuroşi să le citească.

— Credeţi ? Pe vremuri aveam ce scrie. Veneţia îmi furniza un material divers cu care puteam umple zeci, sute de scrisori. Azi, Mr. Sunderland, Veneţia e moartă. Da, da, Veneţia e un oraş mort, populat cu fantome. Palatele şi bisericile lui nu mai sînt decît nişte monumente funerare care amintesc gloria trecutului.

Robert reţinu la cină pe Guy Wragby. Conversaţia plină de farmec a fantasticului bătrîn o captivă şi pe Sandra. După cină, Robert, Sandra, Guy Wragby, secretarii lui Robert, copiii şi Bardolino, vizitară galeriile de tablouri. Pînzele semnate de maeştrii italieni, flamanzi şi spanioli, adunate cu atîta pasiune de Richard Sunderland, smulgeau privitorilor exclamaţii de admiraţie.

— Colecţia aceasta e unică, spuse Wragby. Nici comorile din Palazzo Pitti nu o pot egala.

Robert constată că tablourile, statuile, obiectele de artă erau pline de praf şi murdărie. Cei patru bătrîni pe jumătate ramoliţi, care alcătuiau personalul de serviciu, abia dacă pridideau să întreţină curăţenia în camerele ocupate de copii şi de guvernator.

Aproape de miezul nopţii, Wragby îşi luă rămas bun de la gazdele sale. Locatarii lui Palazzo Andreea se pregătiră de culcare. În curînd, ultimele lumini se stinseră şi clădirea se cufundă în beznă.

Bubuituri puternice în uşa de la intrare îi trezi pe toţi din somn. Robert aprinse lumînarea de pe noptieră. Se uită la ceas. Era trei şi douăzeci. Nedumerit de această

intempestivă vizită nocturnă, coborî din pat și își îmbrăcă un halat de mătase. Sandra, pe care frica de fantome o determinase să se culce în aceeași odaie cu soțul ei, se ridicase speriată într-o rînă și se uita întrebătoare la Robert. De jos se auzea zgomot de glasuri care făceau să răsune clădirea. Robert își înnodă cordonul de la halat și, înarmat cu o lumînare, ieși pe coridor. Cei doi secretari, Eric Curtis și Peter Kimball — îmbrăcați tot atît de sumar — își făcură de asemenea apariția. Robert coborî înciudat scările, urmat de secretari. Spectacolul din marele hol îi spori nedumerirea. Jandarmi în uniformă păzeau intrările. Cîțiva indivizi neobrăzați — probabil agenți ai poliției, în civil — treceau din încăpere în încăpere, într-o absurdă încercare de percheziție. Servitorii palatului stăteau înspăimîntați deoparte.

Un bărbos se priponi în fața lui Robert. Numai ochii și nasul i se mai vedeau din clădăria luxuriantă de păr.

— Dumneata cine ești ?

Robert se aprinse ca o grenadă.

— Întrebarea aceasta ți-o pun eu, dumitale. Ce cauți noaptea într-o casă particulară ?

— Poliția, răspunse laconic bărbosul. Am ordin de percheziție.

— Cine și-a permis...

— Cine ești dumneata ? stărui bărbosul ignorîndu-i întrebarea.

— Sînt Robert Sunderland, conte de Montorgueil, grande de Spania.

Titlurile sforăitoare tăiară în parte elanul bărbosului.

— Îmi permiteți să mă prezint. Antonio Devoto. Comisar-șef. Am ordin să percheziționez acest palat.

În același moment, Giovanni Bardolino apăru coborînd scara. Era îmbrăcat în haine de oraș și escortat de doi jandarmi și un civil.

Comisarul șef se întoarse spre civilul din stînga guvernorului.

— Acesta e Giovanni Bardolino ?

— Acesta, *Signor Commissario.*

Devoto măsură cu privirile pe guvernor, ca și cînd ar fi vrut să-și întipărească în minte chipul și trăsăturile-i caracteristice.

— Giovanni Bardolino, în numele legii, ești arestat.

Guvernorul nu răspunse. Stătea nemișcat, cu buzele strînse și cu pumnii încleștați. Privirea lui fixa un punct peste capul comisarului șef.

— Ce vină i se aduce ? întrebă Robert.

— Complot împotriva siguranței statului și afiliere la o societate secretă subversivă.

Bardolino se uită la Robert.

— Sînt nevinovat, *Monsieur le Comte*.

— Asta o să vedem noi, zise comisarul șef. Porunci jandarmilor : Luați-l !

În zori, polițiștii părăsiră Palazzo Andreea fără să fi descoperit manifeste sau arme.

Informată de arestarea lui Bardolino, Sandra se dezlănțui furioasă.

— Ticăloșii ! Sigur că e nevinovat. Auzi, complot ! Împotriva cui ? A Sfîntului Marco ? Să vorbești cu contele Strassoldo. L-ai cunoscut doar la Liechtenstein. Să-l salvăm pe bietul băiat. Să te plîngi împăratului și lui Metternich.

— I-aș complica situația băiatului. Am să găsesc alte mijloace. Cred că cel mai potrivit lucru e să stau de vorbă cu Strassoldo. Poate că am să reușesc să-l conving.

În aceeași dimineață îl pofti pe Wragby la Palazzo Andreea. Robert se închise într-un salon cu bătrînul său oaspete. Voia să discute fără martori. Wragby nu rămase prea impresionat de vestea arestării guvernorului copiilor.

— Eh, ce știți dumneavoastră. Nu numai aici, la Veneția, ci și în întreaga Italie, abuzurile autorităților sînt monedă curentă. Bardolino își iubește țara. A-ți iubi țara echivalează în Italia cu o crimă de lezmaiestate. Urmașii Romei Imperiale au ajuns robii Austriei. Numai că în ultimii ani, robii aceștia au căpătat conștiința propriei lor demnități. Principiile Marei Revoluții Franceze importate de Napoleon le-au luminat mințile, le-au deschis perspective nebănuite. Italienii de azi visează libertatea, egalitatea în fața legilor, independența pe care vor s-o recîștige cu orice preț. Și prețul e scump. Închisorile gem de deținuți politici. Arestările, anchetele, procesele se țin lanț. Imperiul Austriac nu ezită să lovească tare cînd

posesiunile lui de peste Alpi sînt primejduite. Între italieni şi suveranii impuşi lor de Austria se desfăşoară o luptă surdă, care răbufneşte ici-colo, sub forma unor răfuieli locale. Mă tem însă că foarte curînd incendiul va izbucni de sub cenuşă cu o violenţă nemaipomenită.

Robert îşi aminti de cuvintele ducelui de Modena care condamnase activitatea subterană a societăţilor secrete, de tratativele purtate de bancherul Klaus cu Gerald Sunderland pentru achiziţionarea armamentului destinat unei organizaţii fără nume, de manevrele de culise ale unor agenţi dubioşi de talia lui Tiberio Pacca...

— Am auzit vorbindu-se despre o anumită societate secretă...

— O societate ? Mai multe vreţi să spuneţi, replică Wragby. Guelphii, Adelphii, Philadelphii, Federati Italiani şi, mai activă decît toate, Asociaţia Carbonarilor. Cînd şi-au dat seama că represiunile violente, spectaculare, nu au şanse de izbîndă, guvernanţii s-au gîndit să creeze alte asociaţii secrete puse în slujba lor, care să precumpănească influenţa crescîndă a adversarilor. În Regatul celor Două Sicilii, prinţul Canosa, şeful poliţiei, a imaginat constituirea unei grupări subterane, „Calderarii", „cei mai fideli supuşi ai Majestăţii-Sale", cum se intitulează aceştia. Generalul Frimont, care nu poate fi acuzat de simpatie faţă de revoluţionarii italieni, îi caracteriza pe Calderari „cea mai primejdioasă bandă de derbedei şi de tîlhari". Iar în Statul Papal, unde reacţiunea a mers pînă acolo încît a desfiinţat iluminaţia străzilor şi vaccinul, fiindcă reprezentau inovaţii diabolice introduse de ocupanţii francezi, a fost întemeiată Asociaţia Sanfediştilor, devotată Papei şi menită să combată cu toată violenţa pe carbonari. Încăierările, ciocnirile dintre partizanii celor două grupări, au luat de la o vreme forme tot mai sîngeroase. Italia e în pragul haosului.

Robert căzu pe gînduri. Tocmai în acest haos Gerald îşi găsise un teren prielnic, credea el, afacerilor. Se avînta în vîltoare cu inconştientă temeritate. Încerca să imite îndrăznelile tatălui său, care pescuise în apele tulburi ale Revoluţiei. Dacă pe atunci Richard Sunderland nu avea ce pierde, Gerald risca în schimb să compromită existenţa

Casei Sunderland. Aventurile nu-i erau permise. Trebuia să analizeze cu toată seriozitatea situaţia politică explozivă din Peninsula Italică.

Robert explică lui Wragby că va face un ocol pînă la Milano, unde va încerca să obţină de la contele Strassoldo eliberarea lui Bardolino. În încheiere îl rugă să accepte a se ocupa provizoriu de copii. Ştia că o asemenea sarcină implica oboseli nepermise pentru un vîrstnic, dar îi solicita sacrificiul în virtutea prieteniei care-l legase de Richard Sunderland.

— Tatăl meu ar fi fericit să ştie că vă îngrijiţi personal de nepoţii lui. Avea o preferinţă nemărturisită pentru copiii lui Adrien. Poate fiindcă îl preţuise atît de mult pe acest om care a adus servicii eminente Casei noastre.

Îl asigură că acest provizorat va dura numai pînă la înapoierea sa de la Napoli. În acest răstimp, Wragby era învestit cu puteri depline în ceea ce priveşte educaţia copiilor. Putea angaja şi concedia profesori şi oameni de serviciu. Îi punea la dispoziţie sume nelimitate. Robert ştia să lucreze în mare. Gerald nu-l va dezaproba, iar de Henry nu se mai sinchisea. Henry îşi pierduse o dată cu puterea şi importanţa. Wragby acceptă sarcina. În aceeaşi seară avea să se mute la Palazzo Andreea, spre a se afla permanent în preajma copiilor.

După amiază, Robert porni la drum însoţit de Sandra şi de întreaga suită. Sandra n-ar fi conceput să rămînă la Palazzo Andreea. Casa aceasta îi devenise odioasă.

La Milano, contele Strassoldo, preşedintele guvernămîntului instalat de austrieci pe teritoriile Lombardo-Veneţiene, îl primi pe Robert cu bunăvoinţă. *Les amis de nos amis sont mes amis.* Un prieten al prinţului de Lichtenstein nu putea fi decît binevenit în fieful lui Strassoldo. Preşedintele guvernămîntului făgădui să cerceteze cazul lui Bardolino.

— Trebuie să vă aduc însă la cunoştinţă, *Monsieur le Comte* că, potrivit unui decret semnat de Majestatea-Sa Împăratul în 1818, afilierea la Societatea Carbonarilor este considerată crimă de lezmaiestate şi se pedepseşte cu moartea. Să sperăm că vina protejatului dumnea-

voastră nu este îndeajuns dovedită. În acest caz, aș putea să fac ceva pentru el.

Sandra, prezentă la această discuție, aruncă lui Strassoldo o privire patetică.

— Excelență, v-aș rămîne veșnic recunoscătoare, dacă ați binevoi să puneți capăt suferințelor acestui tînăr.

Robert se uită critic la soția sa. Dacă fizicul lui Bardolino ar fi fost mai puțin atractiv, Sandra nu s-ar fi obosit să-i obțină eliberarea. Frumusețea este un dar al zeilor, cugetă el. Nenorocire celor urîți !

În seara aceea Strassoldo reținu la cină pe Robert și pe soția sa. Printre invitați se aflau cîteva figuri proeminente din societatea milaneză. Tînărul conte Federigo Confalonieri, mîndru și elegant ca un *dandy*, marchizul Pallavicini, contele Luigi Porro Lambertenghi, care se mîndrea cu prietenia lui Schlegel, a lordului Byron și a faimoasei Madame de Staël. Conversația se învîrti mai ales în jurul carbonarilor. Prințul Bironico citi plin de dispreț un manifest al „acestor netrebnici", care reproducea un imn revoluționar inspirat de execuția regelui Ludovic al XVI-lea. „Il tiranno e caduto, sorgete...". Glasul prințului sublinia accentele provocatoare ale imnului. Își încheie lectura cu o imprecație la adresa carbonarilor.

— Nici o milă pentru acești tîlhari, pentru acești fii denaturați ai Italiei, care nu urmăresc decît suprimarea suveranilor săi legitimi.

— Nenorocirea e că acești carbonari sînt stipendiați de britanici, adăugă Strassoldo. Prietenia pe care ne-o arată Castlereagh este dezmințită de compatrioții săi.

Confalonieri interveni calm.

— Anglia excelează în jocul pe două planuri.

— Anglia nu are drept a se amesteca în afacerile noastre interne, declară vehement Bironico. Dacă nu vom acționa cu toată vigoarea împotriva plevii revoluționare, sîntem pierduți. Nu uit cuvintele lui Canosa. „Grație dreptului divin, oamenii nu sînt decît niște fire de iarbă, care trebuie să se plece pînă la pămînt și să nu ridice capul, atîta vreme cît regele nu va binevoi să-și ridice piciorul de pe grumazul lor."

— Bine zis, aprobă un bătrîn peltic, acoperit cu decoraţii, plasat în stînga lui Strassoldo.

— Canosa mai spunea ceva, continuă prinţul Bironico. „Primul ministru al unui rege trebuie să fie în primul rînd călăul. Numai aşa va impune ordinea şi respectul legilor."

— Rolul lui Canosa în execuţia lui Murat, fostul rege impus de francezi Neapolului, a fost mai mult decît dubios, rosti contele Porro. Se spune că a solicitat regelui Fernando graţierea lui Murat, o oră după împuşcarea acestuia.

— Şi foarte bine a făcut, zise Bironico.

După cină, preşedintele guvernămîntului avu o scurtă şi amicală convorbire cu Robert. Cu acest prilej îl invită să înfiinţeze o bancă la Milano. Lombardia avea nevoie de capitaluri pentru opera sa de reconstrucţie. Strassoldo îşi luă angajamentul să-i acorde tot sprijinul.

A doua zi Robert îşi continuă drumul spre Roma, via Parma, Modena, Bologna. Voia să traverseze în toată lungimea sa Statul Papal, spre a se documenta la faţa locului asupra oportunităţii înfiinţării unei bănci la Roma.

În trecere prin Rimini, se întîlni la un han cu lordul Byron, care venea de la Roma şi se afla în drum spre Ravenna. Se cunoscuseră cu cîţiva ani înainte în Anglia, la un bal oferit de Lady Heathcote. Evenimentul acela monden îi rămăsese cu atît mai adînc întipărit în minte, cu cît se lega de un scandal asupra căruia presa timpului făcuse mare caz. Lady Caroline Lamb, o înflăcărată admiratoare a lui Byron, disperată fiindcă nu-l putea seduce, încercase să se sinucidă cu un cuţit de masă în prezenţa oaspeţilor Ladyei Heathcote. Byron înfăţişa prototipul acelei frumuseţi romantice, „siniştre", cum o defineau amatorii de literatură gotică. Gloria lui de poet îi crea un nimb suplimentar. Cucerită, Sandra îl contempla cu devoţiune. Byron îi acordă o atenţie politicoasă şi nimic mai mult. În acea epocă era îndrăgostit de contesa Guiccioli, o Julietă care-i inspira sentimente puternice, şi-l făcea să se vadă în postura unui întinerit Romeo. Byron prefera conversaţia lui Robert. Cultura acestuia îi permitea să atace orice subiect, oricît de abstract. Vorbiră despre Italia, despre patriotism, despre Alfieri şi

despre alte chestiuni savante. Trecură apoi pe nesimțite la „Conspirația lui Catilina" de Sallustius și la „Războiul lui Jugurtha". De aici pînă la Napoleon nu mai era decît un pas. Byron fusese un mare admirator al primului Împărat al francezilor, și un partizan al unei Europe unificate sub preponderența Franței.

— Nu pot suferi acest plictisitor și învechit sistem al echilibrului european, care constă în a ține niște fire de paie în echilibru pe nasul regilor, rosti el disprețuitor. Cînd Napoleon a căzut de pe piedestalul său, am încercat o mare tristețe. Astăzi Europa a încăput pe mîna unor hoți și a unor incapabili, dirijați de bagheta lui Metternich. Castlereagh personifică mediocritatea, Blücher nu e decît un caporal bețivan. Doar Wellington face excepție.

Reveni apoi la Italia.

— Țara aceasta trebuie să se elibereze. Gîndiți-vă, Italia n-a mai cunoscut libertatea de la Împăratul Romulus Augustus încoace. Sînt hotărît să fac tot ce-mi va sta în putință spre a ajuta acest popor năpăstuit de Dumnezeu și de oameni. Uniți, italienii vor cîștiga victoria. Din fericire pentru ei, s-a născut din țărînă carbonarismul...

„Iar carbonarismul și carbonarii, reflectă Robert dezgustat. De cînd am pus piciorul pe pămîntul Italiei nu aud vorbindu-se de altceva."

— Carbonarismul, continuă Byron, îngăduie italienilor să se unească pe deasupra granițelor artificiale impuse de austriecii lui Metternich. Toscana, Modena, Statul Papal, Regatul Celor Două Sicilii, Lombardo-Veneția, trebuie să dispară ca entități politice, lăsînd locul unei entități geografice-naționale : Italia unită.

— Entuziasmul dumneavoastră e contagios, *Mylord*, spuse Robert zîmbind.

— Italienii au nevoie de bani, de arme, continuă lordul cu înflăcărare.

Robert îl apăsă ușor pe braț.

— Mai încet, în sala aceasta nu sîntem singuri. Și agenții lui Metternich au urechi ascuțite.

Byron făcu un gest de nepăsare.

— Știu că îmbrățișînd cauza italienilor, mă expun primejdiilor. Dar aceasta nu mă sperie. Cauza lor e atît de frumoasă, încît merită să înfrunți orice riscuri.

Lordul zîmbi cu șiretenie.

— Am să vă fac o mărturisire, *Monsieur le Comte.* N-am venit întîmplător la masa dumneavoastră. Am vrut să reînnoim o cunoștință care poate servi și altora. Italienii au nevoie de arme. Și dumneavoastră le puteți procura. Sînteți fabricant de armament.

Robert simți că i se zbîrlește părul. Nu avea de gînd să se compromită, furnizînd arme rebelilor. Lăsa aceste legături pe seama lui Gerald.

— Adresați-vă fratelui meu, Gerald Sunderland. El se ocupă cu furniturile de arme. Eu activez în sectorul bancar. Îl voi ruga să intre în contact cu dumneavoastră.

Obrazul lui Byron păru să se întunece.

— N-aș vrea să irosim timpul. M-am adresat dumneavoastră, *Monsieur le Comte,* deoarece cunosc antecedentele Casei Sunderland și rolul pe care l-a jucat în lupta pentru independență a coloniilor din America de Sud și mai recent în eliberarea Spaniei de sub opresiunea absolutismului. Mai știu că furnizați arme și Austriei. Dar comerțul se pare că își are legile lui, adeseori opuse legilor morale. Sper că nu-mi luați în nume de rău sinceritatea...

— Vă apreciez cu atît mai mult, *Mylord,* replică Robert curtenitor.

Byron se ridică de la masă, își luă rămas bun și se îndreptă șchiopătînd spre ieșire.

— Iată pe cel mai hulit om din Anglia, cu excepția regelui George al IV-lea, cugetă Robert cu voce tare.

După ce achită nota de plată și plecă la rîndul său spre trăsura care-l aștepta gata de drum, avu senzația că este urmărit insistent de privirile unor inși cu mutre incolore. Prea incolore ca să nu dea de bănuit. Încă o întrevedere cu un om de reputația lui Byron și se va compromite definitiv. Pe viitor își propuse să dea dovadă de mai multă prudență.

Între Spoleto și Terni, Robert asistă la o privelițte îngrozitoare, care avea să-i populeze multă vreme visele.

Drumul muntos era foarte greu. Soarele la verticală încingea stîncile golaşe. Aerul fierbinte, de etuvă, diforma imaginile, făcîndu-le să tremure ca apele unui lac agitat de palele vîntului. Robert contempla peisajele sălbatice, gîndindu-se că pe acelaşi drum trecuseră poate, cu mulţi, foarte mulţi ani în urmă, împăraţii romani escortaţi de strălucitoarele lor gărzi pretoriene. Închipuirile erau generate în mare măsură de conversaţia purtată cu Byron. Toropită de căldură, Sandra picotea. Din cînd în cînd se trezea din amorţeală, deschidea ochii, îşi făcea de cîteva ori vînt cu evantaiul, apoi îi închidea iarăşi. Trăsura înainta în pasul cailor. După un cot al drumului, ascuns pînă atunci de o stîncă albă, abruptă, sclipitoare în bătaia soarelui, călătorii văzură o trăsură răsturnată. Nimeni nu se agită în jurul ei. Cînd ajunseră în apropiere, Robert avu senzaţia că i se întorc maţele pe dos. Caii, prinşi încă în hamuri, erau morţi. Cadavre de oameni împuşcaţi înconjurau trăsura. Muşte verzi se îmbulzeau pe obrajii învineţiţi, în jurul ochilor care fixau în neştire fie cerul, fie o stîncă, fie un smoc de iarbă gălbejită, aproape uscată. Un corb se ridică, smulgîndu-se de pe un cadavru. În văzduh se roteau păsări negre. Sandra se trezise de-a binelea din somn. Se uita ameţită de spaimă la morţii încremeniţi în cele mai groteşti poziţii. O femeie tînără, cu partea de jos a corpului dezgolită, zăcea pe spate cu palmele desfăcute spre înaltul cerului.

Vizitiul lui Robert îşi făcu semnul crucii. Servitorii înarmaţi care păzeau convoiul coborîră de pe cai. Examinară cadavru după cadavru. Poate vor găsi vreun om în viaţă. Ucigaşii lucraseră însă temeinic ; nu lăsaseră pe nimeni care să le istorisească isprava. Unul din servitori se apropie de portiera la care Robert stătea nemişcat.

— Toţi sînt morţi, Sir.

— Să ne continuăm drumul, porunci Robert. Vom anunţa jandarmii din Terni.

— Cadavrele nu s-au răcit încă, Sir, mai spuse servitorul.

— Bine, bine. La drum !

Convoiul se puse în mişcare.

— Dacă noi am fi trecut cei dintîi..., rosti Sandra fără să-şi termine fraza.

În aceeaşi seară ajunseră la Roma. Descinseră la Palazzo Castelfranco. Şi aici, ca şi la Palazzo Andreea, Robert constată rezultatele economiilor lui Henry. Parcul fusese năpădit de buruieni, arbuştii crescuseră în dezordine, bazinele cu apă stătută erau acoperite cu fîşii verzi de lintiţă. Luna arunca peste vegetaţia sălbăticită o pînză fantomatică, albastru-alburie. Robert şi Sandra dormiră prost într-un imens dormitor îmbîcsit de praf şi de mucegai. Corul broaştelor din bazine se îngîna cu ţipetele cucuvaielor.

A doua zi de dimineaţă, la micul dejun, servit într-un salon cu mobile învelite în huse albe şi cu impresionante pînze de păianjen ţesute prin unghere, Sandra declară cu dezgust că s-a săturat de Italia şi de italieni şi că abia aşteaptă să se înapoieze la Viena. Ca şi la Veneţia, Robert dădu dispoziţii intendentului, un florentin măsliniu, cu ochi şireţi de vulpe, să angajeze personal suplimentar şi să facă o curăţenie generală.

Plecă apoi la Palazzo del Quirinale, reşedinţa estivală a Papei, unde îl aştepta Secretarul de Stat Consalvi. Robert era într-o neagră dispoziţie sufletească. Îl mai supăra şi căldura tropicală, înăbuşitoare de pe străzi, praful ridicat de vîntul fierbinte. Soarele se reflecta orbitor în zidurile albe ale palatelor.

La Quirinale, cardinalul Ercole Consalvi îl întîmpină plin de cordialitate. Suveranul Pontif, explică el, nu-l putea primi în audienţă, deoarece era suferind. Cardinalul era însă împuternicit să discute orice chestiune. Înfiinţarea unei Bănci Sunderland la Roma convenea Sfîntului Scaun. Statul Papal avea nevoie de credite pe termen lung. Oferea în schimb garanţii solide. Restabilirea ordinei, opera de refacere a ţării după imensele pagube materiale suferite în anii tiraniei napaleoniene, înfrumuseţarea Romei necesitau mari cheltuieli. Suveranul Pontif întemeiase cîteva lăcaşuri de cultură, Muzeul Chiaramonti din Vatican, Pinacoteca şi Galeria Lapidară, de care era foarte mîndru. Cardinalul se oferi să arate personal oaspetelui său aceste minunate, dar foarte costisitoare rea-

lizări. Robert se arătă gata să trateze un împrumut în condiţiuni satisfăcătoare pentru ambele părţi.

Cardinalul Consalvi îşi exprimă satisfacţia faţă de modul cum decurgeau convorbirile şi faţă de spiritul de înţelegere manifestat de interlocutorul său.

— Din nefericire, adăugă el, sînt şi compatrioţi de-ai dumneavoastră care abuzează de ospitalitatea acestei ţări. Un personaj tipic este lordul Byron. Dacă nu mă înşel, l-aţi întîlnit la Rimini. Sînteţi oameni de aceeaşi limbă, dar cît de deosebiţi...

Robert pricepu aluzia. Cu acest prilej constată cît de bine era informată poliţia Sfîntului Scaun. Gerald, îşi zise el, ar face bine să nu se joace cu focul. Nu erau puţini străinii cărora le putreziseră oasele în ubliete temniţei din Castelul San Angelo.

Făcu apoi o vizită cardinalului Bartolomeo Pacca. În 1809, Pacca avusese îndrăzneala să lanseze o bulă de excomunicare împotriva lui Napoleon. Îl urmase apoi pe Sfîntul Părinte în exil, la Fontainbleau. După înapoierea Papei la Roma, contribuise la restabilirea Ordinului Iezuiţilor şi a Sacrei Inchiziţii Romane şi Universale, precum şi la reintegrarea evreilor în ghetoul din care li se îngăduise să iasă în timpul administraţiei franceze.

Cardinalul Pacca se arătă tot atît de prietenos ca şi Secretarul de Stat Consalvi. Începu prin a-l asigura pe Robert de toată simpatia şi sprijinul său.

— Marele duce de Modena, adăugă el, mi-a vorbit îndelung despre frumoasele dumneavoastră sentimente faţă de actualii cîrmuitori ai Italiei.

Îi explică mai departe că restaurarea puterii temporare a papalităţii ridica o serie de chestiuni delicate, printre care apărarea ordinei publice.

— Sfîntul Scaun are numeroşi duşmani, atît înlăuntrul statului, cît şi în afară. Societăţi subversive acţionează cu îndrăzneală. Rătăcirea aceasta a cuprins, din nenorocire, oameni din cele mai diverse pături sociale. Nu te mai poţi încrede nici în membrii propriei tale familii.

Robert înţelese aluzia cardinalului. Trădarea nepotului care trecuse în tabăra vrăjmaşilor Sfîntului Scaun îl duruse — evident — foarte tare.

Cardinalul vorbi despre politica înţeleaptă, de concordie, propovăduită de Suveranul Pontif. Din nefericire, continuă el, duşmanii Bisericii nu dezarmau. Faţă de aceştia se impunea o atitudine fermă, severă. Forţele ordinei aveau nevoie de arme pentru a face faţă evenimentelor. Evident, pare ciudat ca un înalt slujitor al Bisericii să vorbească despre necesitatea unor represiuni. Puterea spirituală şi puterea temporară sînt însă indispensabil legate, cînd se află în joc însăşi existenţa Bisericii şi a statului...

Robert părăsi Palazzo del Quirinale convins de iminenţa unei ciocniri violente între apărătorii vechii orînduiri şi militanţii ideilor noi. La Milano, Modena şi Roma obţinuse rezultate satisfăcătoare, fără multă osteneală. Se temea că la Napoli va avea mai mult de lucru. Rotschildzii îşi instalaseră acolo un cap de pod. Lupta va fi strînsă.

Rămase la Roma cîteva zile. În acea vreme, Oraşul Etern devenise locul de întîlnire al unei lumi cosmopolite, care îşi justifica existenţa, trecînd din petrecere în petrecere. Robert preferă să-şi înfrumuseţeze şederea la Roma, vizitînd împreună cu Sandra monumente, grădini, ruine, care minunaseră şi aveau să minuneze generaţii peste generaţii. Villa Medicis, cele o sută de fîntîni din grădina Tivoli, statuia lui Apollon din Belvedere, panorama celor Douăsprezece Cupole, Fîntîna de la Trevi, Capela Sixtină, Arcul de Triumf al lui Constantin cel Mare, grădinile Vaticanului, ruinele termelor lui Caracalla smulseră Sandrei strigăte de admiraţie. Aceste peregrinări creară un climat nou, de înţelegere şi îngăduinţă între cei doi soţi. În faţa măreţelor monumente, divergenţele se estompau, reducîndu-se la realele şi măruntele lor proporţii...

La capătul celor cinci zile pe care Robert şi le rezervase pentru vizitarea Romei, convoiul de trăsuri se puse iarăşi în mişcare, cu destinaţia Napoli...

CAPITOLUL VII

Napoli... în 1820...

Totul rîde... rîd şi florile, şi soarele, şi oamenii, şi cerul, şi marea...

Oraş fastuos şi sordid... Un călător, Merville, îl definea lapidar : „un paradis populat cu diavoli"... cu diavoli simpatici...

Edificii cu profuziune de ornamente... Străzi strîmte, murdare, în care soarele nu pătrunde niciodată...

Biserici îmbrăcate în marmură, stucaturi şi mozaicuri...

La construcţia impunătorului Castello Nuovo, reşedinţa regilor din dinastiile de Anjou şi Aragon, au contribuit cu bani şi tîrfele. Un bastion „delle puttane" le păstrează amintirea...

Palazzo Reale, Castel del Carmine, Arcul de Triumf al lui Alfonso de Aragon, Castello dell'Ovo îşi înalţă spre cer siluetele sobre, severe...

Pe Calea Toledo, „cea mai lungă şi mai frumoasă din Europa", piciorul se cufundă pînă la gleznă în praf sau în noroi, după vreme...

Pe coridoarele lui Castel Capuano, lăcaşul Justiţiei napolitane, se îmbulzesc zbiri, împricinaţi, negustori ambulanţi, pungaşi, martori — mărturia falsă este o meserie prosperă — notari, prostituate...

Piazza di Mercato — inima cartierului popular. Acolo se aprinde focul răscoalelor, care cuprind apoi întreg oraşul...

În Porto Piccolo şi Molo Angioino, catargele cu pînze înfăşurate aţintesc ca nişte suliţe văzduhul...

Lumea se agită, spre a-şi omorî plictiseala...

Napolitanii nu cunosc moderația. Cîntă, gesticulează, fac scandal.... Sînt cînd veseli, cînd melancolici.., Grosolani și sentimentali... Geloși, ignoranți, duioși, leneși, roși de plictis, vicleni, serviabili...

Clerici grași, îmbuibați, glorifică sărăcia, ascetismul creștin. Cămările lor sînt însă burdușite cu aur. Belșugul îi împinge la rele... Chiolhanuri, jocuri de noroc, băutură, femei...

Bisericile sînt locuri de refugiu... Tîlharii apărați, imunizați de exterioritatea divină, benchetuiesc la picioarele altarului.

Nobilime multă... Un recensămînt din secolul al XVIII-lea constată existența a 119 prinți, 156 duci, 173 marchizi, 42 conți, 445 baroni. Toți cu patalamale... Nobilii de contrabandă sînt de zece ori mai numeroși... Titlurile nobiliare se pun la mezat. Un măcelar poate deveni peste noapte duce. „E veramente duca, ma non cavaliere"... Și vechii nobili de sînge „nobilità di privelegia", și bădăranii înnobilați „nobilita generosa", sînt înfrățiți de o comună ignoranță... Aristocrații preferă isprăvile amoroase, de budoar, isprăvilor vitejești pe cîmpul de luptă... „Basta con la guerra, viva il amore"...

Burghezia este venală... arendași de impozite, negustători, antreprenori de lucrări publice, medici, oameni de legi... Un avocat sau un notar la o sută cincizeci de locuitori... Doctoratul în medicină se cumpără așa cum ai cumpăra o pălărie...

Armate de servitori... prost plătiți, obraznici, clevetitori.

Vagabonzii se numesc „bancheri", fiindcă dorm pe bănci, în grădinile publice. Plebeilor li se mai spune și „lazzaroni"...

Vezuviul fumegă din imensa lui pipă și se uită cu milă la muritorii de rînd care foiesc la picioarele lui. Uneori îl apucă furiile. Dar îi trece repede...

Deasupra orașului, a pitorescului furnicar uman, plutește — permanent prezentă — umbra absolutismului regal...

1820... la Napoli...

La 20 iunie Robert sosi la Napoli. Ducele di Ascoli, un înalt demnitar al Curții, îi oferi găzduire în palatul său. Robert ar fi preferat să stea la un han, spre a nu-și crea obligații. Sandra, dornică de un confort pe care nu-l putea găsi la han, îl rugă să accepte invitația ducelui. Foarte curînd avea să regrete această alegere. Palazzo Ascoli era un edificiu imens, cu înfățișare severă, de închisoare, cu camere uriașe, sumar mobilate, străbătute de un permanent curent de aer. În aceeași seară participă la un dineu oferit de amfitrion în cinstea lui și a Sandrei. Robert, rafinat gastronom, aprecie exotismul bucătăriei napolitane. Stridii, macaroni à la Pommarola, caracatiță fiartă înăbușit, prăjituri și vin alcătuiau meniul. Robert, deprins cu zecile de feluri servite la dineurile de gală din Franța și din Anglia, rămase oarecum nedumerit de această sobrietate. Nu se formaliză, fiindcă se gîndi că un astfel de regim alimentar avea toate șansele să-i mai scadă din greutate. De la o vreme resimțea tot mai neplăcut obezitatea. Avea sufocări, palpitații, îl dobora oboseala.

În dimineața următoare avu prima convorbire cu președintele consiliului, marchizul Circello și cu ministrul de finanțe Medici. Conveni să acorde statului un împrumut de zece milioane de ducați, cu o dobîndă de 16%. Acesta era al doilea împrumut pe care guvernul napolitan îl încheia cu străinătatea. Cu o lună înainte, obținuse din Franța un împrumut de două milioane de ducați cu dobîndă de 18%. Robert acorda condiții mai blînde, spre a le cîștiga încrederea. Se mai stabili înființarea de bănci ale Casei Sunderland la Napoli și la Palermo. Ministrul de finanțe solicită urgentarea perfectării împrumutului, deoarece avea de plătit soldele restante ale militarilor. Statul oferea în schimb garanții și privilegii comerciale. În zilele următoare participă la o serie de discuții în legătură cu o importantă comandă de armament, în prezența generalului Nugent, comandantul „en chef" al forțelor armate. Tratativele înaintau mulțumitor. Robert lansă ideea înființării unui șantier naval în Italia Meridională. Miniștrii Majestății-Sale se arătară interesați de acest proiect. Zelul lor era înviorat de cadouri scumpe.

Robert acționa potrivit discuțiilor purtate la Paris cu Gerald. Fratele său dorea să-și înfigă adînc și rapid autoritatea în Italia, spre deosebire de Robert, partizanul unei expansiuni lente și în orice caz pe un plan mai puțin vast.

Paralel cu tratativele oficiale și oficioase, Robert și Sandra erau poftiți la diverse *ricevimenti* oferite de personalitățile regimului. Reuniunile acestea prezentau o ciudățenie. Sutelor de invitați nu li se ofereau decît biscuiți și băuturi răcoritoare. Lui Robert îi părea oarecum ridicolă pompa cu care lachei solemni, în livrele aurite, circulau printre oaspeți purtînd tăvi de argint pe care tronau niște prăjiturele prăpădite, alături de invariabila citronadă servită în pahare de o finețe remarcabilă. Contrastul dintre somptuozitatea cadrului și meschinăria tratației era izbitoare.

În timpul zilei, Sandra se plimba prin oraș și prin împrejurimi, însoțită de ducesa de Picoletti, care-i servea drept ghid. Robert nu-și găsea timp să viziteze magazinele de antichități, care îl pasionau pe tatăl său. Se întreba, adeseori, cum de reușea omul acela prodigios să-și calculeze în așa fel programul zilnic, încît să scotocească prăvăliile și podurile caselor vechi în căutarea de tablouri, de obiecte de artă, de mobile autentice... Într-o vreme, cînta și el la clavecin și la vioară. *Tempi passati.* Acum nu mai era în stare nici să-i asculte pe alții cîntînd. Un neastîmpăr bizar îl făcea să se frămînte fără rost. Nici conversația și nici jocul de cărți nu-l mai distrau. Viața începuse să-i pară goală, lipsită de sens. Goana după putere, care-l amuzase o vreme, nu-l mai îmboldea. Avea senzația că e tîrît de un curent irezistibil. Crizele de apăsare sufletească, de agitație reveneau cu o frecvență crescîndă. Mai ales noaptea. Le atribuia oboselii, tensiunii nervoase și acum de curînd canicule abătute asupra orașului. Dormea gol, cu toate geamurile deschise. Era însetat de o adiere, care să-i potolească fierbințelile. Uneori, în toiul discuțiilor de afaceri, pierdea șirul argumentației. Îl cuprindea atunci o panică nebună. Mintea i se învăluia într-un fel de brumă ; bîjbîia căutînd un inexistent punct de sprijin. Invocînd căldura, întrerupea discuția, amînînd continuarea pe a doua zi.

Audiența pe care regele Fernando I i-o fixă la palatul regal în ziua de 25 iunie, îl găsi într-o stare sufletească deosebit de rea. Nu se putea eschiva. Nici nu avea interesul s-o facă. Tîrîndu-și corpul diform, se urcă în landoul care avea să-l ducă la palat. Era însoțit de ducele di Ascoli, care urma să asiste la audiență.

Regele, spuneau detractorii, era un nas cu om. Și aveau dreptate. Apendicele-i nazal era atît de voluminos, încît eclipsa restul augustei sale persoane. Comunicativ, de o simplitate forțată, își închipuia că datorită familiarității arătate față de supușii săi își sporea popularitatea. În realitate era detestat de toată lumea. Izgonit de Napoleon de pe tronul Neapolului, se refugiase în Sicilia sub protecția tunurilor britanice. După Congresul de la Viena se înapoiase în capitala regatului său escortat de tunurile austriece. Comandantul armatei lui era generalul Nugent, un austriac, iar primul său sfetnic — prințul Iablonovsky — ambasadorul Austriei. Domnia lui Fernando I se ilustrase printr-o tiranie feroce, generatoare de rebeliuni explozive, tot atît de repede înăbușite în sînge. Conspirațiile organizate și demascate de agenți provocatori erau urmate de procese sumare și de execuții fără număr. Regele era pătruns pînă în măduva oaselor de concepția divinității drepturilor sale. Intimilor le declara cu candoare : „Minunat lucru ! Am o soție care mă lasă să fac tot ce vreau și un ministru care nu mă lasă să fac nimic". Acest model de femeie era o fostă amantă, pe nume Lucia Migliaco, fiică a lui Vincenzo, duce de Floridia. Se căsătorise cu ea după moartea primei sale soții, regina Maria-Carolina. Maria-Carolina se socotise o demnă urmașă a reginei Elisabeta I a Angliei, fiindcă, asemenea faimoasei sale înaintașe, își ucidea amanții care aveau nenorocirea să nu-i mai placă. Le înscena procese de înaltă trădare și după o instrucție sumară îi expedia pe eșafod. Maria-Carolina avusese o singură prietenă. Pe Lady Hamilton, o tîrfă pe care ambasadorul Angliei pe lîngă Curtea Neapolului o ridicase la rangul de soție. Lady Hamilton se grăbise să răsplătească generozitatea ambasadorului devenind amanta amiralului Nelson.

Întrevederea dintre rege și Robert Sunderland se desfășură într-un climat prietenesc. Fernando avea nevoie

de credite, iar reprezentantul Casei Sunderland avea bani de plasat. Tranzacţia făgăduia să se încheie în condiţii favorabile ambilor parteneri. Ce importanţă avea faptul că dobînzile erau exorbitante ? Populaţia regatului urma să plătească pînă la ultimul ducat datoriile iubitului său suveran.

La audienţă asistă în afară de ducele di Ascoli şi moştenitorul tronului, Francesco duce de Calabria. Regele înmînă lui Robert însemnele Marelui Cordon al Ordinului celor Două Sicilii.

În ziua următoare, oaspetele participă — plimbat de o trăsurică — la o vînătoare regală pe domeniile de la Portici. Recepţiile şi ceremoniile culminară cu un spectacol de operă la care Robert şi Sandra asistară din loja regală.

În primul antract, regele însoţit de regină, de invitaţi şi de înalţi demnitari ai Curţii, ieşi în foaier, unde îi aştepta un bufet cu prăjituri şi răcoritoare. Cînd se înapoiară în lojă, Robert observă că pe chipul regelui se aşternu o paloare de moarte. Urmărindu-i privirea aţintită asupra unei măsuţe, remarcă — aşezată la vedere — o foaie scrisă cu litere mari, stîngace :

„Italia regenerata"
„Vincere o morire".

Dedesubt era desenat un craniu, grosolan conturat, sprijinit pe două oase încrucişate.

Cu un deget tremurat regele arătă hîrtia.

— Iată, Ascoli, cît de departe au ajuns cu îndrăzneala. Cheamă pe ministrul poliţiei. Să facă cercetări. Vreau să ştiu cum de a ajuns aici manifestul acesta murdar.

Nasul i se făcuse şi mai vînăt.

Ducele de Calabria se uita consternat cînd la hîrtie, cînd la tatăl său. Un sunet de clopot anunţă ridicarea cortinei.

— Nu-mi mai arde de teatru, zise regele, răsucindu-se pe călcîie şi îndreptîndu-se spre uşă...

2 iulie 1820...

În dimineaţa aceea Robert se trezi din somn mai devreme ca de obicei. Transpirase atît de abundent, încît

umezise pernele, cearşaful şi salteaua. Avuşese un vi înfrozitor. Un tribunal alcătuit din judecători cu măş albe, făinoase, şi robe roşii, peticite, îl condamnase la moarte. Îl tîrîseră la execuţie. Îl urcaseră pe rug. O femeie despletită aprinsese vreascurile de la picioarele lui. O flacără se ridicase şerpuitoare spre cer, în zbieretele unei mulţimi pestriţe de cerşetori şi de vagabonzi, sluţiţi de răni deschise. Robert simţise arsura flăcării. Urlase răguşit, cutremurat de o mare spaimă. În aceeaşi clipă se trezise. Cearşafurile umede erau fierbinţi, ca într-o baie de aburi. Pe fereastra deschisă năvălea în casă zvon îndepărtat de glasuri, care creştea în intensitate... Se auzeau strigăte : „Viva il re !" O împuşcătură, apoi încă una şuierară ca nişte lovituri de bici.

Robert coborî din pat, îmbrăcă un halat, şi sună din clopoţelul de pe noptieră. Valetul său apăru după o oarecare întîrziere.

— Ce e zarva asta ? Baia e gata ?

— Gata, Sir.

Cîteva împuşcături se contopiră într-o salvă dezordonată.

— Pe stradă e mare agitaţie, Sir, explică servitorul. Înălţimea-sa ducele di Ascoli a părăsit palatul acum o jumătate de oră.

Robert îşi terminase baia şi trecea la bărbierit, cînd Sandra intră agitată. Purta un *peignoir* străveziu de mătase peste cămaşa de noapte de dantelă. Robert constată că soţia sa avea încă mult farmec.

Sandra îi explică speriată că venea tocmai de la ducesa di Ascoli.

— Se pare că garnizoana din Nola s-a răsculat. Garnizoana din Avellino s-ar fi alăturat rebelilor.

Robert îşi trimise secretarii după informaţii.

— Alt *pronunciamento*, bombăni el furios.

Cu două zile înainte, predase ministrului de finanţe cinci milioane de ducaţi, prima tranşă a împrumutului contractat de Statul Napolitan. A doua tranşă de şapte milioane era pe drum. Dezordinile îi creau complicaţii.

Se scurse o oră... două... trei...

Pe stradă agitația creștea. Împușcăturile se repetau sporadic, undeva, departe.

Robert se pregătea să plece la Ministerul de finanțe, spre a obține informații, cînd unul din servitorii ducelui di Ascoli sosi cu un mesaj din partea acestuia. Ascoli îl încunoștința că izbucniseră tulburări la Avellino și la Nola, dar că guvernul era stăpîn pe situație. Generalul Nugent convocase pe generalul Carascosa și îi încredințase depline puteri spre a înăbuși răscoala.

Nemulțumit de aceste vagi informații, Robert plecă la minister. Nici unul din cei doi secretari ai săi nu se înapoiaseră încă. Spectacolul străzii era impresionant. Lumea striga, gesticula, se aduna în grupuri. Patrule de cavaleriști străbăteau mulțimea care tălăzuia amenințătoare. La minister i se spuse că Excelența-sa plecase la Președinția Consiliului.

— La Președinție ! ordonă el vizitiului.

Dar nu-i fu posibil să ajungă pînă acolo. Cordoane de trupe împiedicau accesul spre Președinție și spre palatul regal. Robert se înapoie la Palazzo Ascoli. Eric Curtis sosise între timp cu informații proaspete. Generalul Guglielmo Pepe, în fruntea unui regiment de cavalerie, a cîtorva companii de infanterie și a unui mare număr de ofițeri din diverse unități părăsise capitala, spre a se alătura răsculaților. Situația se complica.

Spre seară sosi la Palazzo Ascoli un adjutant al generalului Nugent, care-l pofti pe Robert la palatul regal. Robert acceptă să se folosească de trăsura adjutantului. Traseul care în mod normal ar fi necesitat cincisprezece sau maximum douăzeci de minute, fu parcurs după două ore de opinteli prin mulțimea care inunda străzile.

La palat, consiliul de miniștri se afla în ședință încă de la ora prînzului. Adjutanți, curieri, lachei, curteni alergau aferați încoace și încolo. Un secretar distribui înaltelor personaje o ediție specială a gazetei oficiale care denunța rebeliunea generalului Pepe. „Fugarii vor fi în curînd capturați", făgăduia comunicatul oficial.

Aproape de miezul nopții, Robert fu invitat într-un salon în care se aflau mai mulți generali și ofițeri superiori. Generalul Nugent discuta aprins cu un alt general

acoperit cu decoraţii. La apariţia lui Robert, obrazul său tras păru să se lumineze.

— *Monsieur le Comte*, puteţi urgenta livrarea armamentului comandat ? întrebă el *ex abrupto*.

— Voi face tot posibilul, replică Robert, deşi mă tem că...

— Faceţi imposibilul ca materialul de război să ne parvină în cel mai scurt timp. Vă pun curieri la dispoziţie...

Apelul acesta demonstra gravitatea situaţiei. În vreme ce Robert redacta un mesaj către agentul său de la Nantes, se deschise o uşă lăsînd să se vadă o masă lungă, în jurul căreia demnitari în costume de ceremonie discutau cu aprindere. Lui Robert îi venea să rîdă de superficialitatea acestor oameni care în momente atît de critice nu uitau să-şi arboreze uniformele de gală şi decoraţiile, potrivit protocolului Curţii.

Ducele di Ascoli intră grăbit. Salută pe Robert şi se întoarse spre generalul Nugent.

— Acum cîteva clipe am fost informat că şi garnizoana din Salerno a trecut de partea rebelilor. Majestatea-Sa e consternată.

Nugent ridică din umeri.

— Şi în Calabria au fost semnalate defecţiuni. Superioritatea noastră rămîne totuşi zdrobitoare. Am ordonat generalului Nunziante să ia măsuri grabnice.

Din anticameră se auzi zgomot de uşi trîntite, glasuri ciorovăindu-se, ropot de paşi...

Un aghiotant intră grăbit. Izbi călcîiele în faţa ducelui di Ascoli.

— O delegaţie cere să vorbească Majestăţii-Sale. Pretinde că ar reprezenta poporul şi mişcarea carbonară.

— Arestaţi-i ! zbieră Nugent.

Aghiotantul vru să plece spre a executa ordinul, dar ducele îl opri.

— Să nu ne pripim generale, se adresă Ascoli lui Nugent. Să cîştigăm timp. N-avem interesul să întărîtăm populaţia capitalei. Voi sta personal de vorbă cu delegaţia.

Robert urmărea interesat scena.

Cîțiva bărbați îmbrăcați sobru intrară în urma aghiotantului. În fruntea lor se afla însuși ducele de Piccoletti, ginerele lui Ascoli. Membrii delegației aruncară asupra militarilor priviri pline de sfidare. Ascoli rămăsese încremenit. Surpriza îi tăiase glasul. Dacă ar fi putut vorbi, ar fi rostit, probabil ca și Caesar : „Tu, quoque Brutus !"

— *Monsignor,* i se adresă Piccoletti, întreg regatul s-a răsculat. În numele carbonarilor vă prevenim că toate ventele au fost mobilizate. Dorim să cunoaștem intențiile regelui, înainte de a trece la fapte. Cerem o Constituție. Pretindem acest lucru. Care este răspunsul Majestății-Sale ?

Dezmeticindu-se, Ascoli bîlbîi :

— Voi expune doleanțele dumneavoastră Majestății-Sale.

Ieși. Asupra încăperii se lăsă o tăcere grea. Carbonarii și parte din ofițeri se înfruntau din priviri. Robert remarcă însă că un număr respectabil de militari se fereau să-și manifeste ostilitatea față de delegați.

Ascoli reveni peste cîteva minute.

— Majestatea-Sa va lua în considerație cererea dumneavoastră. Miniștrii săi vor întocmi un proiect de Constituție...

Un membru al delegației smulse ceasul din jiletca ducelui di Ascoli, și își aruncă privirea asupra cadranului.

— Dacă pînă la ora șase de dimineață nu veți publica proiectul Constituției, veți suferi consecințele.

Îi înapoie disprețuitor ceasul.

Generalul Nugent se înverzise. Ascoli se făcuse alb ca o coală de hîrtie. Delegația părăsi încăpedea. Din pragul sălii consiliului se auzi glasul sacadat și cavernos al ministrului poliției.

— I-aș împușca pe toți...

Ascoli îl privi furios.

— Du-te după ei și arestează-i ! Dacă poți și dacă îndrăznești !

Pentru Robert, care privea frămîntările acestea din afară, situația nu era lipsită de umor. Dacă se prăbușea

regimul lui Ascoli, venea la putere Piccoletti. Socrul se afla de o parte a barierei, ginerele de cealaltă parte. Robert întreţinea relaţii bune cu amîndoi. Rezultatul acestei încercări nu avea să afecteze prea mult Casa Sunderland...

La palat, persoanele din anturajul regelui vădeau o îngrijorare crescîndă. Veştile sosite din ţară erau alarmante. Colonelul Concily proclamase intrarea în vigoare a unei Constituţii copiate după constituţia spaniolă. Autorităţile civile şi clerul fuseseră invitate să depună jurămîntul de credinţă noului regim. Generalul Carascosa, însărcinat de Nugent cu zdrobirea răscoalei trupelor, se aliniase rebelilor ca şi generalul Pepe. La Napoli, după expirarea termenului ultimativ fixat de Piccoletti, populaţia ridicase baricade.

Înfricoşat de mersul evenimentelor, regele se încuiase în apartamentul lui, pretextînd o indispoziţie subită. Împreună cu confesorul său, un abate coliliu, viclean ca un dihor, ridica rugi fierbinţi către Atotputernicul, invocîndu-i protecţia. În pauze căuta înfrigurat soluţii care să ducă la înfrîngerea rebelilor şi la consolidarea tronului.

Înainte de a se claustra, avusese grijă să predea interimatul puterii şi titlul de vicar general al regatului fiului său, duce de Calabria. Aplica politica struţului, încercînd să evite o confruntare directă cu răscoala.

Francesco de Calabria era ceva mai realist decît tatăl său. Înţelesese că o prelungire a rezistenţei nu mai era posibilă. Lipsită de sprijinul armatei, dinastia risca să fie măturată de pe tronul Neapolului. Încercă o soluţie de compromis. Reluă tratativele cu carbonarii. Se declară gata să întrunească o comisie care să redacteze noua Constituţie. Carbonarii îi respinseră propunerea menită să eternizeze criza. Pretinseră adoptarea imediată a Constituţiei spaniole. În caz contrar, palatul avea să fie luat cu asalt. Ducele de Calabria nu se încumeta să hotărască singur în această problemă. Urmat de miniştrii înspăimîntaţi, bătu la uşa suveranului. Confesorul refuză să-l primească sub motiv că regele era pe moarte. Moştenitorul tronului cunoştea însă tertipurile. Stărui să intre. În cele din urmă, regele acceptă să primească o delegaţie

restrînsă a guvernului în frunte cu ducele de Calabria. Cu glas sfîrşit, declară că e gata să facă orice sacrificii pentru binele regatului şi al poporului napolitan. Acceptă Constituţia propusă de revoluţionari, dar cu unele amendamente, care să permită monarhiei a juca un rol mai activ în conducerea statului. Răspunsul exasperă pe rebeli. Populaţia înarmată ocupă principalele clădiri publice şi blocă arterele de circulaţie.

Ducele de Calabria luă o hotărîre eroică. Trecînd peste voinţa tatălui său, convocă un Consiliu de Coroană, menit să aprobe Constituţia spaniolă. Miniştrii în funcţiune care se mai aflau în capitală, toţi foştii înalţi demnitari — inclusiv cei care serviseră sub Murat şi sub Joseph Bonaparte — înalţii clerici, generalii activi şi de rezervă primiră ordin să se prezinte la palat. Printre personalităţile invitate se aflau şi cîţiva bătrîni sclerotici, aproape centenari, care priveau idiotizaţi mulţimea masată în jurul reşedinţei regale.

Şedinţa se deschise într-o atmosferă grea. Nimeni nu îndrăznea să adopte o atitudine fermă. Simpatizanţii revoluţiei se temeau de o cursă. În cele din urmă, generalul Coletta luă taurul de coarne, declarînd că adoptarea imediată a unei constituţii era de o necesitate vitală şi că orice întîrziere risca să fie fatală statului şi monarhiei.

— Luaţi drept model Constituţia spaniolă, încheie el. Toată lumea o cere, deşi n-aş crede că înţelege prea bine despre ce a vorba.

În noaptea de 6 spre 7 iulie, decretul care promulga Constituţia fu afişat pe zidurile oraşului. Semnătura vicarului regal în josul documentului nu mulţumi pe revoluţionari, care cunoşteau vicleniile regelui. Populaţia aţîţată de carbonari intră iarăşi în fierbere. Speriat de recrudescenţa manifestaţiilor ostile, regele semnă personal decretul. La 9 iulie, generalul Pepe intră în capitală în fruntea trupelor constituţionaliste, care defilară prin faţa carboneriei.

Ducele di Ascoli şopti trist lui Robert, care se afla de faţă, că şi Ludovic al XVI-lea acceptase să arboreze tricolorul revoluţionar, dar că această concesie nu-l scăpase de eşafod.

Ovațiile mulțimii făceau să se zguduie văzduhul. Seara avură loc retrageri cu torțe și jocuri de artificii. Revoluția se încheia fără vărsare de sînge. Un articol publicat în ziarul carbonar *L'Amico della Constituzione* semnala că, în cursul celor cinci zile de frămîntări, viața, bunurile și drepturile cetățenilor fuseseră respectate cu strășnicie. Autoritățile publice își continuaseră activitatea, fondurile statului erau neatinse, partizanii vechiului regim nu suferiseră molestări.

Vindecat în sfîrșit de boala lui de circumstanță, regele depuse jurămîntul pe Constituție, în prezența demnitarilor Curții și a noului guvern, în cadrul unei ceremonii în capela palatului regal. Încheie cu următoarea frază solemnă: „Dumnezeule atotputernic, care citești în suflete și știi ce are să se întîmple de acum în vecii vecilor, să reverși asupra mea urgia cerului, dacă am rostit acest jurămînt în deșert, sau dacă am de gînd să-l încalc". Ultimele lui cuvinte fură acoperite de urale.

Generalul Pepe încorona victoria carbonarilor, distribuind în numele regelui două sute de brevete de ofițeri și șapte mii decorații celor mai zeloși membri ai ventelor.

De la Paris, Gerald urmărea cu atenție desfășurarea evenimentelor din Sicilia. Răscoala îi dovedise temeinicia afirmațiilor bancherului Klaus asupra importanței și combativităților societăților subversive italienești. Lafont îi furniza cu regularitate copii ale corespondenței purtate de Metternich cu ambasadorii săi din principalele capitale europene. Îi stîrniră îndeosebi interesul instrucțiunile lui Metternich către Menz, însărcinatul de afaceri al Austriei la Napoli. Ambasadorul obținuse în iunie un concediu, care avea să se prelungească *sine die*.

„Experiența dumneavoastră dovedită în atîtea rînduri mă dispensează cred a vă recomanda să nu vă îndepărtați de la rolul unui simplu observator, decît în temeiul unor instrucțiuni exprese și foarte precise. Observați, notați, și raportați-mi orice informație asupra Curții napolitane, demnitarilor politici și militari, populației în sfîrșit asupra tuturor elementelor care ne-ar putea folosi. Ardeți orice corespondență de seamă existentă în

arhivele ambasadei. Nu exprimați nici un fel de opinie pînă nu primiți ordinele noastre precise. Lăsați să se creadă că nu ați mai primit instrucțiuni și nici noutăți de la Curtea Imperială."

În alt mesaj, Metternich ordona lui Menz să pună cifrul secret al ambasadei la dispoziția fostului șef al guvernului napolitan, pentru ca acesta să poată întreține o corespondență directă cu Viena. Menz va mai avea grijă să asigure — în cel mai strict secret — schimbul de corespondență cifrată dintre regele Celor Două Sicilii și cancelariatul Austriei. Se recomanda în mod expres ca această corespondență să nu cadă în mîna actualilor guvernanți constituționali sau a carbonarilor.

Gerald făcu mare haz de aceste instrucțiuni.

— Jurămintele regelui Fernando rămîn deci niște simple formule lipsite de conținut. Să te mai încrezi în cuvîntul suveranilor !

Admirația lui pentru Lafont creștea în proporție geometrică. Îi puse la dispoziție fonduri nelimitate. Lafont nu abuza. La fiecare sfîrșit de lună prezenta deconturi bine justificate, pe care Gerald le aproba fără discuție.

Buletinul de informație vienez semnală în cursul lunii august dispariția — foarte comentată în cercurile diplomatice — a unuia din secretarii lui Metternich.

— Secretarul acesta juca pe două fronturi, explică Lafont. Era agentul meu, dar furniza în același timp informații carbonarilor din Lombardia. Îl chema Kuntz.

— Am pierdut deci o sursă importantă de informații, zise Gerald.

— Da și nu, replică Lafont. Începuse să se uzeze. A trebuit să-l sacrific.

Gerald îl privi întrebător.

— Să-l sacrifici ?

— Este normal să-i elimini pe agenții care-și pierd utilitatea... În ultima vreme am avut impresia că asupra lui încep să planeze bănuieli. Demascarea sa nu mai putea întîrzia. Atunci am anticipat-o prin alt agent al meu care și-a cîștigat, astfel, încrederea șefilor...

— Și Kuntz ? Nu te-ai temut că la anchetă are să vorbească ?

— Nu. Eram sigur că nu va ajunge la anchetă. I-am furnizat strienină. A înghiţit-o înainte de a fi arestat. Ştia ce-l aştepta dacă încăpea pe mîna poliţiei secrete.

— Şi noul agent ?

— E tot un secretar al lui Metternich. Îl cheamă Biederbieck.

— Cum l-ai recrutat ?

— Am aflat că frecventează un anumit cerc... Relaţii, hm, inavuabile... Dezvăluirea lor l-ar fi compromis.

— Şi ?

— A acceptat să lucreze pentru mine.

— Eşti sigur că n-are să te trădeze ?

— Sînt sigur. Are nevoie de bani. De mulţi bani. Şi eu îi furnizez.

— Ne costă mai mult decît Kuntz ?

— Diferenţa e neglijabilă. În orice caz, ne costă mai puţin decît îl costă Gentz pe Salomon Rotschild.

Gerald era uluit de îndrăzneala lui Lafont. Procurarea de documente politice secrete intra sub incidenţa legilor penale. Lordul Castlereagh nu ameninţase în deşert cînd menţionase crima de spionaj şi de înaltă trădare. Lafont trebuia să lucreze cu o abilitate extraordinară spre a nu fi descoperit şi a nu-şi compromite în acelaşi timp patronul. Dacă Lafont ar fi intrat în slujba statului, s-ar fi ridicat pe cele mai înalte trepte poliţieneşti. Preferase Casa Sunderland, care-i oferea orizonturi mai vaste şi recompense materiale superioare.

Gerald ar fi plecat în Italia, dacă nu l-ar fi reţinut la Paris treburi importante. Bugetul Franţei pe 1820 se ridica la 877 milioane franci. Prevederile cheltuielilor pe acelaşi an erau de 875 milioane. Votat după furioase dezbateri de către un parlament cuprins de o isterie colectivă, bugetul reflecta marasmul politic al Franţei. Mişcările populare, răscoalele, conspiraţiile militare furnizau aproape zilnic un bogat bagaj de ştiri ziarelor şi colportorilor. Revoluţia din Spania şi din Regatul Celor Două Sicilii sporiseră neîncrederea publicului înfricoşat de perspectivele unui nou război. Rentele de Stat scăzură cu zece franci în patru zile. Această stare de nervozitate se repercuta şi asupra afacerilor Casei Sunderland, care acor-

dase împrumuturi pe termen lung statelor europene și guvernelor ce se succedau cu rapiditate în America Centrală și de Sud. Charles Sunderland investise imense capitaluri în Mexico și în Viceregatele Perului, Grenadei și Caracasului. Zeci de milioane de dolari nu numai că nu fructificau, dar păreau să fie definitiv pierdute. În aceste condiții, Gerald ar fi fost ispitit să plece în America spre a face oarecare ordine în treburile de acolo. Nu se îndura să părăsească Europa, fiindcă aici haosul era și mai mare. Sub aparenta disciplină de fier impusă Europei de Sfînta Alianță, fierbea un cazan gigantic care amenința să sară în aer dintr-o clipă într-alta.

În previziunea izbucnirii unui șir de răscoale pe care evenimentele și propriile lui mașinațiuni le pregăteau cu tenacitate, Gerald luase măsuri în vederea triplării producției fabricilor de armament, ceea ce implica înlocuirea utilajelor învechite cu utilaje perfecționate, construcții noi, și mai ales sporirea achiziționării materiilor prime. Dacă în Anglia și în Statele Unite, Casa Sunderland dispunea de propriile sale zăcăminte de fier și de cărbune, situația era mai grea în Franța. Gerald intenționa să construiască o nouă fabrică în Lorraine în apropierea unor zăcăminte de fier și de cărbune, ceea ce l-ar fi scutit de cheltuielile necesitate de transportul materiilor prime. Dăduse dispoziții lui Challais să trateze achiziționarea unor zăcăminte metalifere în Lorraine. Challais încercase să-i demonstreze că investițiile acestea forțate riscau să compromită echilibrul precar al Casei Sunderland. Gerald nu ținuse seama de observațiile lui.

— Am ratat cumpărarea uzinelor Creusot din cauza stupidității lui Henry, care a refuzat să-mi pună la dispoziție capitalul necesar. Nu vreau să pierd și alte ocazii. Războaiele care vor veni trebuie să mă găsească pregătit. Nu mă voi îndepărta cu o iotă de la această politică.

Challais se înclinase. Era oare chip să se împotrivească ?

La 15 iulie Robert se îmbarcă pe „Golden Arrow", o navă rapidă, din flota comercială britanică, a Casei Sunderland. Pleca la Palermo spre a deschide o bancă

menită să asigure legături comerciale cu Sud-Estul Europei și cu Orientul Apropiat. După douăzeci și patru de ore de drum pe o mare albastră, odihnitor de calmă, Palermo apăru la orizont. Pe fundalul unui cer împurpurat de văpăile muribunde ale înserării, se profila spre dreapta silueta violetă, măjestuoasă, a muntelui Pellegrino. Spre stînga se ridicau pantele stîncoase, dezgolite, ale muntelui Catalfano. Între cei doi titani se deschidea perspectiva adîncă, magnifică, a înălțimilor albastre care alcătuiesc mult cîntata Conca d'Oro. La poalele ei orașul își desfășura șiragul de edificii albe, întrerupt din loc în loc de verdele întunecat al piațetelor încununate de palmieri zvelți. Lumini vioaie, jucăușe, prindeau să scapere ici, colo, asemenea unor licurici. Licuricii țeseau asupra orașului o dantelă scînteietoare. În port, catargele drepte ca luminările unui candelabru se oglindeau în mare.

Cînd „Golden Arrow" scoborî ancora în vechiul port, noaptea își întindea vălurile asupra firii.

După tulburările de la Napoli, atmosfera aceasta de pace îl încîntă pe Robert. Pe chei îi așteptă Don Vincenzo Alessi, primul secretar al locotenentului general Diego Nasselli, însoțit de ofițerul de ordonanță Valentino di Bagheria-Viterbo. Alessi era tipul funcționarului de carieră, șters, eficient, servil. Locotenentul di Bagheria cumula toate însușirile de care era lipsit primul secretar. Mîndru, elegant, conștient de frumusețea lui virilă, de expresia mîngîietoare a ochilor săi, de trăsăturile-i de o asprime cuceritoare, își etala cu ostentație avantajele fizice. Părul negru, ondulat, favoritele bogate, îi încadrau obrazul măsliniu, neted. Ofițerul înfățișa tipul eroului romantic, misterios, glorificat de romanele la modă. Avocatul Besini, șeful poliției Ducatului de Modena, cu toate calitățile lui de seducător, dispărea în prezența lui Bagheria. Lumina torțelor purtate de lachei în livrele cu însemnele locotenentului general scotea și mai mult în evidență personalitatea locotenentului. Sandra era cucerită. Definitiv și iremediabil cucerită. Omul acesta întuneca pe toți rivalii săi. Era bărbatul ideal.

„Iar" ! reflectă Robert, în vreme ce citea în ochii Sandrei admirația-i nemărginită pentru tînărul ofițer.

După prezentări, secretarul îl încunoștință că locotenentul general îi pusese la dispoziție o gardă militară comandată de locotenentul di Bagheria, spre a-l feri de eventualele dezagremente.

— De cîteva zile orașul nostru trăiește momente de frămîntare. Separatiștii sicilieni, încurajați de succesul revoluției de la Napoli, vor să obțină independența. Bineînțeles, nu vor reuși, adăugă secretarul cu emfază. Excelența-sa locotenentul general veghează.

Vestea nu-l bucură pe Robert.

— Alerg eu după revoluții, sau aleargă revoluțiile după mine ? exclamă el indispus. Sandra, mă întreb dacă n-ar fi mai înțelept să ne înapoiem la Napoli. Vom reveni la Palermo după ce se vor potoli spiritele.

Sandra simți un fior în inimă. Tocmai acum, cînd întîlnise pe omul viselor ei, să plece ? Să-i dea cu piciorul ? Șiretenia ei feminină îi furniză un argument abil.

— Să nu-ți fie teamă pentru mine, dragul meu Robert. Nu-ți neglija treburile. Mă simt minunat în paradisul acesta. De altfel, n-aș mai putea suporta o nouă călătorie pe mare. Am nevoie de odihnă.

Robert cedă în silă.

— Bine. Cum vrei tu.

Își cunoștea nevasta. Sandra ar fi fost în stare să rămînă la Palermo, să-l lase a se întoarce singur la Napoli.

Secretarul le spuse că pe tot timpul șederii lor în capitala Siciliei, vor fi găzduiți la Palazzo Montechiaro.

— În seara aceasta, Excelența-sa locotenentul general vă roagă să-l onorați cu prezența la dineul pe care vi-l oferă cu ocazia sosirii la Palermo.

Robert acceptă invitația. Era mulțumit să înceapă neîntîrziat discuțiile oficiale. Va avea grijă să le scurteze, spre a se înapoia cît mai repede la Napoli.

Drumul pînă la Palazzo Montechiaro le dovedi că peisajele idilice pot ascunde, ca și merele viermănoase, surprize neplăcute. Toată populația orașului părea să fi ieșit pe străzi. Într-o piațetă, un ins cățărat pe piedestalul unei statui îndemna la răscoală mulțimea. Oameni înarmați cu flinte străvechi, cu săbii și pistoale umblau

în grupuri, vînturînd torțe aprinse. Se auzeau cîntece, urale, huiduieli, zbierete. Trăsura lui Robert își făcea anevoie loc prin îmbulzeală. Sandra nu avea ochi decît pentru locotenentul di Bagheria, care călărea în dreptul portierei sale. Zece soldați călări, de sub comanda lui, urmau trăsura.

Robert coborî la Palazzo Montechiaro. Intendentul palatului îi întîmpină cu un mesaj din partea marchizului de Montechiaro, care-și cerea scuze fiindcă nu le putea face personal onorurile casei. Treburi importante îi solicitau prezența pe domeniile sale de la Campobello. Va face tot posibilul să se înapoieze în cel mai scurt timp la Palermo. Pînă atunci ura oaspeților o ședere cît mai plăcută în Sicilia.

Robert și Sandra își schimbară veșmintele de călătorie cu altele de seară, apoi plecară la reședința locotenentului general. Excelența-sa Diego Nasselli îi primi cu toată cinstea cuvenită unor personaje recomandate de primul ministru. Cina se desfășură într-o atmosferă apăsătoare. Printre convivi se mai aflau cardinalul Gravina, ducele di Trabia cu soția și principele di Palagonia, un bătrîn original, fost guvernator al Noii Grenade. Locotenentul general se silea să-și întrețină cît mai agreabil invitații. Era muncit de gînduri. Din cînd în cînd își întrerupea — fără să-și dea seama — conversația, spre a trage cu urechea la rumoarea de pe stradă.

După cină, amfitrionul și oaspeții trecură într-un salon „Rocaille". Comodele și clavecinul, pictate în maniera lui Guardi, ilustrau interpretarea italiană a stilului Louis XV. Ducesa di Trabia execută la clavecin un menuet de Mozart. Aplauzele asistenței se împletiră cu un ropot de împușcături nu prea îndepărtate.

— Cel puțin să murim *en beauté*, rosti cu molcom umor principele di Palagonia.

După concert, Nasselli își pofti invitații în jurul meselor de joc. Robert cîștigă la o partidă de pichet 500 de ducați de la ducele di Trabia.

— Nu-ți face sînge rău, îl tachină Palagonia pe duce. În curînd tot n-ai să ai ce mai face cu banii. Caron n-o

să-ţi ceară decît un bănuţ de argint, ca să te treacă Styxul.

Amfitrionul aruncă principelui o privire nu tocmai prietenoasă. Originalitatea acestui personaj, plăcută în alte împrejurări, devenea odioasă în condiţiile actuale. La miezul nopţii petrecerea se sparse. Înainte de plecare, principele Palagonia invită pe toţi cei de faţă la un dineu pe care avea să-l ofere în seara următoare la vila sa din apropiere de Palermo. Extrem de serviabil conduse pe Robert şi pe Sandra pînă la trăsură.

— *Monsieur le Comte, Madame la Comtesse,* v-aş rămîne recunoscător dacă mi-aţi îngădui să vă călăuzesc prin Palermo. Îi cunosc frumuseţile şi punctele de atracţie mai bine ca oricare altul.

Robert şi Sandra acceptară invitaţia. Se înapoiară la Palazzo Montechiaro pe o rută ocolită, deoarece pe străzile centrale baricadele ridicate în pripă împiedicau circulaţia. În noaptea aceea schimburile de împuşcături le risipiră somnul. O patrulă călare fu atacată de răsculaţi chiar sub ferestrele dormitorului oaspeţilor. Un soldat se prăvăli străpuns de un glonte, alţi doi căzură prizonieri. Restul scăpară cu fuga.

Robert şi Sandra renunţară să mai doarmă. Se îmbrăcară sumar şi trimiseră pe un valet după locotenentul Bagheria. Nu avură mult de aşteptat. Ofiţerul apăru precedat de luminările aprinse purtate de valet.

Îngrijorat de agravarea manifestaţiilor de stradă, Robert îi ceru lămuriri. Locotenentul îi explică în linii mari situaţia. Sicilia urmărea de multă vreme să obţină independenţa. După Congresul de la Viena, care aprobase înapoierea Bourbonilor pe tronul uzurpat de Murat, sicilienii propuseseră ca regele Fernando să rămînă rege al Neapolului, iar fiul său mai mare, ducele de Calabria, să fie înscăunat rege al Siciliei independente. Bourbonii respinseră formula. Atîta vreme cît trupele austriece ţinuseră sub ocupaţie Italia meridională, sicilienii îşi rumegaseră ciuda şi neputinţa. Retragerea austriecilor şi succesul răscoalei carbonarilor le trezise iarăşi setea de independenţă. La 15 iulie — mai precis, în ajunul sosirii lui Robert în capitala Siciliei — nobilii aflaţi în acel timp la

Palermo se întruniseră la principele di San Cataldo, spre a-şi preciza atitudinea faţă de evenimentele napolitane. În acelaşi timp, populaţia — sub îndemnul Mafiei — arborase cocarda galbenă, culoarea independenţei siciliene, şi declanşase o serie de manifestări antiguvernamentale. Locotenentul general nu reacţionase cu severitate, fiindcă nu voia să forţeze lucrurile. Partizanii Bourbonilor, printre care marchizul de Montechiaro, preferaseră să se îndepărteze temporar de capitală şi să aştepte pe domeniile lor limpezirea situaţiei. La ora actuală temperatura politică creştea vertiginos. La Messina, colonelul Gaetano Costa, veteran al armatei imperiale, şi comandant al regimentului Principessa, promulgase din proprie iniţiativă Constituţia spaniolă, obligînd autorităţile să depună jurămînt de credinţă. Încercarea unor carbonari napolitani de a impune Constituţia spaniolă la Palermo — cu prilejul sărbătoririi Sfintei Rosalia — avusese un efect neaşteptat. Parte din populaţie înţelesese că promulgarea Constituţiei echivala cu o invitaţie la dezordine. Ieşind din matcă, se dedase la dezordini, jefuind prăvăliile din centru şi cîteva palate. Burghezia, numeroşi membri ai aristocraţiei, la care se adaugă şi acea populaţie manevrată de Mafie, adoptaseră o poziţie contrară carbonarilor. Locotenentul general păstrase neutralitatea, în speranţa că divizarea palermitanilor îi va consolida poziţia. Imprevizibilul îşi vîrîse coada. Partizanii carbonarilor — care în fond nu urmăreau decît prelungirea unei stări tulburi — schimbaseră tabăra, atacînd pe partizanii regelui. Incidental atacau şi pe unii bogătaşi din propria lor facţiune. În acel moment tulburările ameninţau să degenereze în anarhie.

„Şi eu m-am vîrît tocmai acum în văgăuna şerpilor", reflectă Robert furios. Dacă ar fi părăsit capitala Siciliei, invocînd răscoala palermitană, Gerald l-ar fi acuzat de laşitate.

Robert nu înţelegea teoriile lui Gerald care susţinea că situaţiile tulburi sînt prielnice marilor afaceri. Dacă într-o ţară domneşte liniştea, spunea Gerald, numai guvernul cumpără arme. Dacă domneşte o stare de efervescenţă, cumpără arme şi guvernul — spre a-şi conso-

lida armata — şi revoluţionarii spre a-şi înzestra forţele de şoc. Fluctuaţiile financiare şi economice determinate de nesiguranţa zilei de mîine creează condiţii optime pentru speculatori. Cele mai formidabile îmbogăţiri peste noapte le-a prilejuit marea revoluţie din Franţa. Averi imense au trecut dintr-o mînă într-alta. Speculanţii şi speculatorii au realizat rapid beneficii uriaşe, imposibile în condiţii normale.

În dimineaţa următoare, Don Vincenzo Alessi sosi la Palazzo Montechiaro. Era nedormit, avea cearcăne negre, iar corectitudinea vestimentară din ajun lăsase locul unei neglijenţe de rău augur pentru un funcţionar atît de atent să facă impresie bună. Alessi explică lui Robert că locotenentul general nu-l putea primi în dimineaţa aceea spre a discuta problemele legate de înfiinţarea Băncii Sunderland, aşa cum fusese convenit. Tristele evenimente din noaptea trecută, impuseseră crearea unei Junte Provizorii Guvernamentale alcătuite din reprezentanţi ai nobilimii. Actualmente junta se afla în şedinţă să discute măsurile care se impuneau a se lua. Alessi plecă tot atît de posomorît precum venise.

Restul zilei, Robert şi Sandra şi-l petrecură la Palazzo Montechiaro, izolaţi de restul lumii. Ca să-şi omoare timpul jucau interminabile partide de pichet. Locotenentul di Bagheria le ţinea de urît. Din cînd în cînd, cobora în mijlocul soldaţilor săi, pe care-i plasase în punctele strategice ale palatului. Hrană şi băutură aveau din belşug. Cămările şi pivniţele marchizului di Montechiaro le stăteau la dispoziţie. Împuşcăturile răpăiau la intervale tot mai dese. După amiază se auziră bubuituri îndepărtate.

— Tunurile fortului Castellamare, răspunse Bagheria la întrebarea mută a ochilor lui Robert.

Spre seară, Alessi apăru iarăşi. Purta cocarda galbenă. Obrazul îi era cenuşiu, haina sfîşiată la umăr, şi pălăria cilindrică găurită de un glonte. Îngrozit, se aruncă la picioarele lui Robert.

— Vă solicit protecţia, excelenţă, rosti el sugrumat de emoţie.

Robert îl privi uluit.

— Protecţia ? Nu am nici o putere, Don Vincenzo... Nu ştiu cum ţi-aş putea fi de folos...

— Dacă veţi fi întrebat, să spuneţi că fac parte din suita dumneavoastră, din personalul dumneavoastră de serviciu. Vă implor... Dacă aţi şti ce se întîmplă...

— Ce se întîmplă, Don Vincenzo ?

— Edificiile publice sînt devastate, prăvăliile de lux jefuite... Profitînd de tulburări, bandiţii umblă pe străzi îmbrăcaţi ca nişte prinţi, cu lucruri de furat... Statuia regelui a fost doborîtă... Răsculaţii au luat cu asalt fortul Castellamare şi au ridicat patrusprezece mii de puşti... Principii di Aci şi di Cattolica, partizanii regelui, au fost ucişi. Capetele lor înfipte în vîrfuri de suliţă sînt plimbate pe străzi...

Alessi vorbea răguşit, abia stăpînindu-şi lacrimile.

— Excelenţa-Sa locotenentul general ne-a părăsit. A fugit. Se zice că s-ar fi îmbarcat pe o corabie. Nu ştiu cum a reuşit, fiindcă portul e în mîna răsculaţilor... M-a lăsat aici la Palermo, pradă tîlharilor, deşi i-am fost devotat... Dacă revoluţionarii dau de mine, mă spînzură...

Alessi se prăbuşi pe un fotoliu.

— Iertaţi-mă, excelenţă, nu mă mai ţin picioarele... Pe străzi curge sînge... Dacă aţi vedea ce se întîmplă, v-aţi îngrozi... Trupele sînt dezarmate... Autoritatea regelui nu mai există...

Alessi se uită la ofiţer.

— *Signor tenente,* lepădaţi uniforma. Îmbrăcaţi şi pe soldaţi în livrele de servitori... Altfel nu veţi mai apuca ziua de mîine...

Locotenentul îşi privi instinctiv uniforma galonată cu aur.

— E atît de gravă situaţia ?

— Comandantul garnizoanei a fugit... Şi generalul Church s-a făcut nevăzut... Nici Junta Provizorie nu mai are autoritate...

— Aici, cel puţin, sîntem în siguranţă, zise Robert.

Alessi clătină din cap.

— Opiniile monarhiste ale marchizului de Montechiaro sînt cunoscute... N-ar fi exclus ca în cursul nopţii să fie atacat şi palatul acesta.

Înspăimîntată, Sandra îşi duse mîinile la obraz.

— Nu vă temeţi, *Madame la Comtesse,* interveni ofiţerul. Atîta vreme cît eu şi soldaţii mei...

Rodomontada sa îl irită pe Robert.

— Crezi că cei zece soldaţi ai dumitale pot zăgăzui puhoiul ?... Marchizul de Montechiaro e de statura dumitale ?

— Da. Oarecum, răspunse nedumerit ofiţerul.

— Atunci caută în garderoba lui haine pe măsura dumitale. Costumele mele n-au să ţi se potrivească. Grăbeşte-te ! Ai auzit povaţa lui Don Vincenzo.

— Eh, panica ! Don Vincenzo amplifică primejdiile, rosti bărbătos ofiţerul. N-aş crede să fie situaţia atît de gravă.

— E mai înţelept să-i dai ascultare, zise Robert. Auzi?

Împuşcăturile se înteţeau. Se succedau acum fără întrerupere.

— Schimbă-te grabnic, *Signor tenente,* îl imploră Sandra.

Bagheria zîmbi plin de sine.

— Dacă, *Madame la Comtesse,* poruncește... Nu-mi rămîne decît să mă execut...

Ieşi, în vreme ce Alessi îşi îndreptă rugător privirile spre Robert.

— Dacă va fi cazul, veţi binevoi a spune că fac parte din grupul însoţitorilor excelenţei voastre ?

Pe Robert îl pufni rîsul. Pînă şi în acest momente grele, Alessi nu se putea dezbăra de limbajul său înflorat.

— Bine, Don Vincenzo. Am să fac tot ce spui dumneata. Numai să mă creadă...

— Au să vă creadă. Sînteţi englez, şi englezii se bucură de prietenia şi încrederea palermitanilor. Englezii au sprijinit întotdeauna separatismul sicilienilor. Să spuneţi că şi eu sînt englez.

— Ştii să vorbeşti englezeşte ?

— Știu suficient ca să mă descurc. Palermitanii, zîmbi el palid, nu sînt prea tari în limba lui Byron. Iar cei cu care vom avea probabil de-a face, habar n-au de engleză. Va fi destul să rostesc cîteva cuvinte... În sfîrșit, cum îmi va fi norocul...

Intendentul apăru în cadrul ușii.

— Înălțimea sa principele di Palagonia, anunță el solemn.

„Ce-o mai fi vrînd și ăsta ?“ se întrebă enervat Robert. „Să-i asigur și lui protecția ?“

Principele di Palagonia intră calm și cochet ca un dandy în ciuda vîrstei sale înaintate. Purta la butonieră o cocardă galbenă. Cu gesturi de o eleganță vetustă, sărută mîna Sandrei și se înclină în fața lui Robert. Ochii îi scînteiau bizar. Buzele schițau un zîmbet în care amabilitatea și ironia se contopeau în doze egale.

— Îmi iertați, sper, vizita aceasta neanunțată. Vă poftisem la cină. M-am gîndit însă că influențați de agitația de pe stradă veți ezita să ieșiți din casă.

— Vă mărturisesc, principe, că — siliți de împrejurări — renunțasem să profităm de amabila dumneavoastră invitație, zise Robert, sîcîit de onctuozitatea principelui.

— Mă tem că acum, mai mult ca oricînd, va trebui să dați urmare invitației mele. Palazzo Montechiaro nu este un refugiu ideal pentru dumneavoastră.

— Ce v-am spus eu, excelență, interveni Alessi uitîndu-se la Robert.

— Cum să ieșim de aici ? întrebă Sandra.

— Opiniile mele separatiste sînt cunoscute. Am să vă conduc personal la vila mea de pe via Messina. Acolo veți fi în siguranță.

Robert se întoarse instinctiv spre Alessi, care-l implora cu privirile.

— Nu sînt numai cu soția mea, principe, zise el.

— Puteți să vă luați și secretarii, replică Palagonia.

— Am și o gardă de zece soldați...

— Dați-le drumul, conte. Nu vă mai pot fi de folos.

În aceeași clipă intră și locotenentul Bagheria. Hainele civile îi stăteau tot atît de bine ca și uniforma militară.

— Îmi permiteţi, principe, să vă prezint pe locotenentul Valentino di Bagheria.

Locotenentul salută izbind marţial călcîiele. Principele surprinse schimbul de priviri dintre Sandra şi ofiţer.

— Presupun că doriţi să vă însoţească şi acest domn, se adresă el lui Robert.

— Cu îngăduinţa dumneavoastră...

Palagonia scoase din buzunar cîteva cocarde galbene şi le distribui celor de faţă.

— Cocarda aceasta e cel mai bun *laisse-passer*, grăi el.

Se întoarse spre Bagheria.

— *Signor tenente*, expediază-ţi soldaţii. Să se ducă unde vor crede de cuviinţă. Ar fi păcat să-i găsească mulţimea în această clădire.

Pe Robert îl contraria bunăvoinţa lui Palagonia. Ce substrat avea amabilitatea acestuia ? O plăcuse pe Sandra ? Puţin probabil. Principele era prea bătrîn spre a înfrunta primejdiile de dragul ochilor frumoşi ai unei femei. Atunci ?

Un sfert de oră mai tîrziu, micul cortegiu călăuzit de Palagonia părăsi Palazzo Montechiaro.

— Dumnezeu să-l aibă în pază, rosti ironic principele. Mîine s-ar putea să nu mai rămînă din el decît un morman de ruine.

Soldaţii ieşiră unul cîte unul. Îmbrăcaţi în haine civile aruncau priviri bănuitoare în susul şi josul străzii apoi se topeau în noapte. Dinspre port se ridica o vîlvătaie care înroşea văzduhul.

Robert blestema aventura în care se lăsase tîrît. Principele care preceda grupul umblînd ţopăit ca o păpuşă trasă de sfori, nu-i inspira încredere. Îşi aminti că la dineul din ajun ducele di Trabia spusese despre Palagonia că este unul dintre cei mai originali oameni din Sicilia. Nu voise oare să spună mai mult ? Poate că numai convenienţele sociale îl împiedicaseră să pună punctul pe „i". Principele îi făcea impresia unui irresponsabil.

Cotiră pe cîteva străzi lăturalnice. Se încrucişară cu cete de beţivani şi de oameni în zdrenţe, înarmaţi cu tot felul de cuţite, coase şi suliţe.

Prinţul striga cît îl ţinea gura :

— *Viva Sicilia liberata !*

Vorbele lui erau repetate şi amplificate de sute de glasuri.

De pe o stradă răbufni un grup de soldaţi cu uniformele în dezordine, cu privirile împănicate, urmăriţi de o mulţime turbată. La apariţia grupului lui Palagonia, care părea să le taie drumul, soldaţii se traseră la adăpostul unei fîntîni monumentale şi de acolo începură să tragă

— La pămînt, urlă Palagonia.

Pînă şi Sandra îi execută porunca.

Între soldaţi şi mulţime se încinse o luptă disperată. Focurile de armă răpăiau dezordonat, lovind în plin, doborînd oameni, spărgînd geamuri, făcînd să sară din ziduri aşchii de cărămidă şi de piatră.

Profitînd de învălmăşeală, Palagonia îşi conduse oamenii pe o aleie, spre o bisericuţă mică — mai degrabă o capelă — cufundată în întuneric. O coloană de oameni, cu torţe, apăru după un colţ. Cîntau marşuri războinice.

— Puşcăriaşi, vorbi Alessi, aplecîndu-se la urechea lui Robèrt. Îi cunosc după îmbrăcăminte. Ascundeţi-vă bijuteriile !

Se auzi tropotul unor cai pe caldarîm. Ca din senin se abătu asupra aleii un susţinut foc de arme. Ţipete, văicăreli, sudălmi se întreceau cu piuitul gloanţelor. Unul din valeţii lui Robert căzu în genunchi, apoi se prăbuşi cu faţa în jos.

— După mine ! zbieră Palagonia, repezindu-se spre o uşă de fier, conturată pe un zid, din preajma capelei. Înşfăcă de la un cadavru o torţă care fumega încă, deschise cu putere uşa şi se afundă în bezna dinăuntru, urmat de întreaga trupă. Robert simţi un miros închis de flori moarte şi ţărînă. Auzi uşa trîntindu-se în urma lor şi zgomotul unui ivăr metalic. Un amnar scînteie în întuneric, apoi torţa din mîna lui Palagonia se aprinse, luminîndu-i de jos în sus chipul grotesc. Se văzură într-un coridor cu pereţi de piatră.

— Aici sîntem în siguranţă, zise principele. Deodată începu să rîdă. Nu credeam că am să-mi încep în chip atît de surprinzător rolul de cicerone.

Coborîră cîteva trepte. Sandra își duse mîna la gură, înăbușindu-și un strigăt de spaimă. Se aflau într-o criptă. De-a lungul pereților erau suspendate cadavre mumificate îmbrăcate în vestminte altădată somptuoase. Brocarturile de aur se destrămaseră, vălurile diafane și mătăsurile se zdrențuiseră, îngălbenindu-se ca și chipurile morților — bărbați și femei — aliniați într-o macabră horă. De gîtul fiecărui cadavru atîrnă cîte o pancartă cu numele și rangul acestuia.

— Îngrozitor ! șopti Sandra prinzîndu-se de brațul ofițerului. Unde sîntem ?

Palagonia chicoti amuzat de spaima tinerei femei.

— Într-un loc în care deșertăciunile omenești sînt ilustrate izbitor, chițăi el cu glasul său subțiat de bătrînețe. În catacombele Mînăstirii Capucinilor. În ambianța aceasta îmi petrec adeseori zile întregi. Caut să mă împrietenesc cu moartea.

Bătrînul chicoti iarăși.

— Și moartea îmi răsplătește încrederea prelungindu-mi viața. Dacă nu intram aici, nu știu — zău — dacă mai apucam zorile.

În vreme ce Sandra, cramponată de brațul lui Bagheria, se uita terorizată la bătrînul principe — vrăjitor în mijlocul unor incantații păgîne — Robert simți nevoia irezistibilă să izbucnească în rîs. Ambianța aceasta funebră îi apăru deodată într-o lumină ridiculă. Ce căuta el în catacombele capucinilor ? Ce căuta la Palermo ? Deșertăciuni. Numai deșertăciuni. Dar raționamentul acesta era tot atît de ieftin ca și manifestările de obscurantism și superstiție din catacombele capucinilor. El va continua să alerge după deșertăciuni, iar capucinii să spînzure cadavrele dreptcredincioșilor în poziții de un exasperant prost gust.

Robert se uită cu dispreț la principele Palagonia, care vîntura cu voluptate facla aprinsă, punînd pe fugă șobolanii și liliecii, la Sandra lipită de brațul proteguitor al ofițerului, la Alessi descumpănit și plin de jale, la servitorii care se holbau înspăimîntați la bietele mumii. Se opri în dreptul unui cadavru, în crinolină de mătase albă, pe care praful așternuse un strat cenușiu de praf. Pe

pancarta de la gît scria cu litere aurite : „Contessina Isabella di Racalmito", şi dedesubt, vîrsta — 17 ani. Se spune că morţii rămîn tineri. Contessina adolescentă, graţie ignoranţei capucinilor în materie de îmbălsămare, arăta ca o babă uscată, pungită şi hidoasă.

Palagonia şi protejaţii săi rămaseră în catacombe pînă în zori. Profitînd de faptul că în orele în care noaptea se îngînă cu ziua oamenii sînt loviţi de amorţeală, părăsiră adăpostul. Strecurîndu-se pe străzi lăturalnice, ajunseră la marginea oraşului. În dreptul unui han ferecat ca o cetate, îi aştepta trăsura principelui. Palagonia, Robert. Sandra, locotenentul Bagheria şi Alessi căzură istoviţi pe banchetele îmbrăcate în catifea. Servitorimea rămase să-i urmeze pe jos. După o oră de mers pe şoseaua Messinei, ajunseră la vila Palagonia.

Vila oglindea originalitatea — sau mai degrabă nebunia — proprietarului ei. Înconjurată de un zid înalt, încoronat cu pitici groteşti sculptaţi în piatră, avea o singură cale de acces, un portal susţinut de doi atlanţi, de două făpturi diforme, un egiptean şi un gentilom în costum de curte, înalţi fiecare de cîte trei metri. Prin acest portal se intra într-o curte de mari proporţii cu palmieri, cactuşi şi tot felul de plante agăţătoare crescute în dezordine. Vila propriu-zisă construită într-un extravagant stil baroc era un labirint de saloane, coridoare, săli şi săliţe încărcate cu oglinzi, mobile scumpe, dar heteroclite, statui de marmură cu braţe întinse ca nişte orbi în mers. Dacă treceai neatent pe lîngă ele, riscai să-ţi scoată ochii, să-ţi arunce pălăria din cap sau să-ţi agaţe hainele.

Oaspeţii prinţului erau atît de obosiţi încît înregistrară ca prin vis toate aceste ciudăţenii. Se culcară imediat şi dormiră pînă la prînz, fără să audă salvele de împuşcături şi canonadele din oraş. Se treziră, ca să se aşeze înfometaţi la o masă îmbelşugată. Un servitor al prinţului aduse din oraş veşti proaspete. Tulburările, jafurile, asasinatele continuau cu furie sporită. Junta nobililor neputincioşi în faţa excesele populaţiei se autodizolvase. Consulii celor şaptezeci şi două corporaţii de meseriaşi şi notabilii oraşului aleseseră o nouă juntă, alcătuită din

optsprezece membri — nouă nobili și nouă burghezi — menită să asigure restabilirea ordinii. Cardinalul Gravina acceptase conducerea juntei. O delegație avea să se înfățișeze regelui, la Napoli, pentru a cere recunoașterea independenței Siciliei.

Pe Robert începuse să-l irite inactivitatea forțată. Ar fi părăsit Sicilia, dar legăturile maritime cu metropola erau tăiate.

Evenimentele din ultimele zile îl nedumereau. Acceptase revoluția franceză ca pe un fenomen social cu rădăcini adînci, încadrat într-un ciclu de răsturnări care revin, respectînd o anumită periodicitate, asemenea erupțiilor vulcanice. Dar ca o ceată de zdrențăroși să pună pe fugă armata cu toți generalii ei, și să doboare peste noapte ordinea de stat, îi părea de neconceput. Totuși, acest lucru se petrecea sub ochii lui. La Palermo domina anarhia. Autoritățile constituite fuseseră măturate de furia unei populații lipsite de arme și nepregătite pentru luptă. Forța dinamică a acestor indivizi necesita un studiu atent, deoarece reprezenta o condiție de care trebuia să se țină tot mai mult seama în ecuația afacerilor Casei Sunderland.

În vreme ce principele Palagonia își petrecea timpul jucînd tric-trac cu Sandra, cu locotenentul Bagheria sau cu Alessi, Robert își măcina nervii așteptînd soluționarea crizei palermitane.

A doua zi, pe cînd gazda și oaspeții luau prînzul, se auziră bătăi puternice în poartă. Lui Alessi i se opriră îmbucăturile în gît. Sandra simți că i se face său. Bagheria își mușcă buzele. Pînă și amfitrionul se arătă vag îngrijorat. Robert încerca acea curiozitate — lipsită de teamă — a omului de știință în fața unui interesant fenomen al naturii.

Majordomul umplea impasibil paharele oaspeților cînd năvăli în sufragerie o ceată de oameni înarmați, precedați de un lacheu care încerca să se justifice prin semne că nu-i putuse împiedica să pătrundă în vilă. Îmbrăcați în cele mai disparate uniforme militare, purtînd cocarde galbene, nou-veniții cercetară bănuitori mutrele comesenilor.

— Nu mă cunoaşteţi ? întrebă amfitrionul cu forţată familiaritate. Sînt principele Palagonia. Partizan al independenţei Siciliei.

— Şi dumnealor ? întrebă şeful cetei, arătînd pe ceilalţi convivi. Purta uniformă de artilerist, tricorn civil şi pantofi de lac. O legătură albă, însîngerată, îi acoperea un ochi. Se apropie de Alessi.

— Actele ! zise el întinzînd mîna.

Alessi se făcuse vînăt. Tremura atît de tare, încît scăpă din mînă furculiţa.

— Nu le am la mine. Le-am lăsat la Palermo.

Şeful cetei rînji.

— Nu le ai ? Hm ! Cum te cheamă ?

— Fiorentino. Genco Fiorentino, bîigui el.

— Bine, o să vedem la post cine eşti, şi ce învîrteşti. Se întoarse spre oamenii săi. Umflaţi-l !

În cîteva clipe, Alessi fu luat pe sus şi vîrît în mijlocul oamenilor înarmaţi. Doi inşi îl flancară ameninţători.

Şeful cetei se opri în faţa lui Bagheria.

— Noi ne cunoaştem parcă, zise el scărpinîndu-se la ceafă. Eşti ofiţer. Slugă a Bourbonilor.

Palagonia interveni demn.

— Slugile Bourbonilor n-au ce căuta la masa mea. *Signor* Bagheria a activat, ca şi mine, pentru independenţa Siciliei. Şi-a lepădat uniforma, tocmai fiindcă nu vrea să-i mai slujească pe napolitani.

Bagheria înclină din cap, întărindu-i afirmaţiile.

— Atunci de ce stai aici, ofiţerule ? îl interpelă şeful cetei. Vino cu noi şi luptă.

— Aveam tocmai de gînd să mă prezint cardinalului Gravina spre a-i oferi serviciile mele, minţi cu seninătate Bagheria.

— Foarte frumos, te ducem noi pînă acolo, zise şeful cetei. Trecu în dreptul lui Robert. Şi dumneata ?

Robert se ridică de pe scaun.

— Sînt cetăţean american. N-am nici un fel de legătură cu frămîntările din această insulă.

— American ? Şi ce cauţi dumneata aici în Sicilia ? Ai venit să ne spionezi.

— Sînt bancher, zise Robert.

— Luați-l ! porunci scurt șeful către oamenii săi.

— Protestez ! strigă Palagonia. Furia îi ascuțise și mai mult glasul.

Șeful cetei îl privi ironic.

— Foarte bine. Protestează. Te ascult.

— Aceasta e o neobrăzare ! se aprinse și mai vîrtos Palagonia.

— Vezi să nu te umflu și pe tine, se supără șeful.

Cînd se văzu împins între oamenii aceia nebărbieriți, murdari, Robert avu senzația că se răstoarnă pămîntul. El, fiul lui Richard Sunderland, conte și grande de Spania, unul dintre cei mai bogați oameni din lume, era tratat ca un prizonier de rînd, stătea umăr la umăr cu Alessi. Poate că aveau să-l împuște. Cunoștea soarta rezervată spionilor. Pînă acum se socotise în afara legilor omenești. Indivizii aceștia îl aduseseră brusc la realitate. Se uită la Sandra. Auzise că multe femei fuseseră violate în timpul tulburărilor. Se întrebă dacă nu va păți și Sandra la fel. Îl fulgeră gîndul că pentru ea n-ar fi fost poate o nenorocire prea mare. Observă că privirile ei erau ațintite asupra lui Bagheria. Soarta lui o îngrijora mai mult decît soarta soțului ei.

Robert se pomeni împins de la spate.

— Haidem ! zise un om cu cicatricea unei mari și vechi arsuri pe obrazul stîng.

Palagonia se ridică brusc de pe scaun.

— Ticăloșilor ! Vă învăț eu minte !

Luă o cravașă de pe o comodă și se repezi asupra șefului, care se mărgini să-l îmbrîncească, trîntindu-l la pămînt.

— Nu e vina mea dacă ai să-ți frîngi coastele, bătrîn nesocotit. Ai merita să-ți confisc tot aurul din casă. Mă gîndesc însă la părul tău alb și la cocarda pe care o porți la piept. Mă întreb cît ești de sincer.

Făcu un semn cu capul către oamenii săi, apoi se îndreptă spre ușă.

Robert simți în șale gura unei puști.

— Mișcă-te !

Își urni picioarele grele, ca de plumb. Inima îi bătea foarte tare. Înconjurat de oamenii înarmați, coborî în curte. Acolo îi aștepta o trăsură.

— Urcă-te, îi spuse unul din ei.

Robert se așeză pe bancheta din fund, alături de șef. Bagheria și Alessi fură plasați pe bancheta din față cu spatele spre vizitiu. Vizitiul era într-un jalnic hal de jerpeleală. Oamenii încălecară pe niște cai și convoiul se puse în mișcare. Dinspre Palermo se vedeau urcîndu-se spre cer coloane de fum.

Robert avea senzația că trăiește un coșmar. Bagheria era cufundat în gînduri. Alessi tremura. Nu schimba nici un cuvînt.

La intrarea în oraș îi întîmpină o ceată de inși cu pistoale la brîu. Șeful convoiului parlamentă îndelung, obținînd în sfîrșit autorizația să treacă mai departe. Robert cunoștea destul de bine italiana, dar discuția dintre cei doi bărbați fusese purtată într-un jargon atît de ciudat, încît nu înțelesese aproape nimic. Prinsese doar, o dată sau de două ori, cuvîntul: „Mafia". Convoiul se angajă pe o stradă șerpuită. Trăsuri răsturnate, hoituri de cai, geamuri sparte, urme de incendii ofereau un spectacol dantesc. Cînd și cînd se auzeau schimburi de focuri. Cete de oameni cu puști, pistoale și sulițe se grăbeau care încotro. În oraș domnea o mare confuzie. Dintr-un palat cu porțile scoase din țîțîni intrau și ieșeau indivizi încărcați cu boccele, mobile, obiecte de artă...

Trăsura opri în fața unei clădiri cu aspect oficial. Geamurile sparte, urmele lăsate de impactul gloanțelor pe ziduri dovedeau că acolo se purtase o luptă dîrză. Pe scările de la intrare urcau și coborau mulți oameni. Șeful convoiului coborî din trăsură, făcînd semn lui Bagheria și lui Alessi să-l urmeze. Dădu apoi instrucțiuni insului cu obrazul pătat, care se așeză în trăsură alături de Robert. Trăsura porni iarăși la drum. Străbătură cîteva străzi și opriră în fața unei fortărețe posomorîte. Robert fu poftit să coboare. Călăuzit de bărbatul cu obrazul pătat, intră pe o poartă înaltă, păzită de cîțiva inși cu pieptul înfășurat în cartușiere, trecu prin fața unui ghișeu unde i se cerură actele și obiectele de va-

loare, apoi fu luat în primire de doi paznici care-l duseră prin cîteva culoare întunecate, mărginite de uși ghintuite. Pașii lor răsunau pe lespezile de piatră. Coborîră o scară în spirală cu multe trepte și se opriră în dreptul unei uși scunde, cu o ferăstruică zăbrelită. Unul din paznici o descuie. Robert fu împins într-o încăpere atît de întunecată, încît în primele clipe nu reuși să deslușească nimic în jur. Auzi ușa închizîndu-se și zgomotul unei chei răsucite în broască. Un miros greu, acru, de transpirație și murdărie, îl umplu de greață. Un oftat în stînga sa îl făcu să tresară.

— Stai jos, îi vorbi o voce aspră. Sau ai de gînd să faci de santinelă la ușă ?

Se simți apucat de braț și tras în jos. În primul moment încercă instinctiv să se împotrivească ; își dădu seama însă că nu-i rămînea decît să se supună. Întinse mîna, căutînd pe bîjbîite un pat, un scaun...

— Aci se stă pe paie, se auzi iarăși vocea aspră. Curaj.

Robert se lăsă într-un genunchi, apoi se așeză anevoie pe stratul gros de paie care acoperea pardoseala de piatră. Cineva se dădu la o parte, spre a-i face loc. Robert simți în spate un perete de piatră de care se rezemă oftînd.

Încetul cu încetul, ochii i se obișnuiră cu întunericul. Dintr-un colț se filtra o lumină săracă printr-un fel de horn, la capătul căruia se afla, probabil, o fereastră zăbrelită. Multe siluete — Robert n-ar fi putut să le numere — stăteau prăvălite pe paie. Dintr-un ungher îi ajunse la ureche o discuție purtată în șoaptă. Un sforăit zbîrnîi ca un tăun în zbor. Cineva suspină adînc. Suspină și Robert. Ce surprize îi mai rezerva viitorul ?

În încăperea aceea întunecoasă, umedă, izolată de lume, petrecu o zi, și încă o zi, o săptămînă, apoi altă săptămînă, pînă le pierdu socoteala. La prînz și seara li se aducea o ciorbă puturoasă și o pîine neagră, rece, umedă și cleioasă. Deținuții așteptau să fie chemați la cercetări, eventual judecați, dar nimeni nu se preocupa de existența lor. Robert ajunsese într-un hal de murdărie care-l dezgusta. Cămașa îi era în permanență umedă de

transpirație, barba îi crescuse țepoasă ca o perie, palmele îi erau lipicioase, picioarele încinse în pantofi pe care nu îndrăznea să-i scoată spre a nu rămînea fără ei. Și zilele treceau... treceau și nopțile... fără să le ajungă la ureche nici un zvon din afară... Robert aștepta îndobitocit un miracol... Căci numai un miracol îl mai putea scoate din celula aceea îngropată adînc sub pămînt...

CAPITOLUL VIII

Trei femei bătrîne, ştirbe, scofîlcite, replici reuşite ale celor trei scorpii din celebrul tablou al lui Goya, stăteau la o masă, într-un salon opulent odinioară, dar peste care timpul şi indiferenţa servitorilor aşternuseră praf, murdărie, pînze de păianjen şi un miros înţepător de urină de pisici. Tapetul de mătase galbenă, mucegăită, atîrna alocuri în şuviţe. Pete mari de mucezeală zugrăveau pe tavanul cu stucaturi înnegrite figuri fantasmagorice. Sub o oglindă acoperită cu praf şi excremente de muşte, pojghiţa de mercur se desprinsese în solzi cu forme stranii. Tapiseria de saten alb a scaunelor şi fotoliilor rococo se tăiase, se întunecase de murdărie, ca şi cuvertura de dantelă ruptă, întinsă pe masă. O vitrină Louis XV, cu geamurile sparte, fusese golită de bibelouri. Pe rafturile îmbrăcate în catifea vînătă se plimbau în libertate doi gîndaci de bucătărie. Covorul persian, tocit de oameni şi ros de şoareci, se făcuse tot atît de pămîntiu ca şi parchetul. Ferestrele erau acoperite cu perdele grele de catifea de o culoare nedefinită.

De la moartea soţului ei, Zechariah, stăpîna casei nu mai dăduse voie să fie mişcat din loc nici un obiect. Trecuseră de atunci şase ani. Şase ani, în care timp servitoarea bătrînă, chioară şi şchioapă, — singura rămasă după concedierea în masă a personalului de serviciu — nu făcuse altceva decît să prepare aceleaşi mîncăruri lipsite de variaţie şi de savoare, pentru stăpînă şi pentru cei doi motani graşi şi leneşi, care uitaseră de mult a se mai război cu şoarecii.

Cît era ziua de lungă, Hannah Abercrombie se legăna într-un *rocking-chair* oftînd şi contemplînd figura zîmbi-

toare a lui Zechariah, imortalizată în ulei pe o pînză atîrnată deasupra căminului. Pictorul îl zugrăvise într-o poziție marțială, cu o mînă în șold și cu cealaltă sprijinită de un piedestal Empire. Avusese grijă să-i corecteze infirmitatea, înfățișîndu-l cu picioare absolut normale.

Moartea năprasnică a lui Zechariah o dezechilibrase pe Hannah. După o criză de nebunie furioasă, urmată de o lungă perioadă de melancolie, trăise cu iluzia că soțul ei se afla încă în viață, dar că rătăcea singur și înfometat pe străzile New Yorkului. Cutreierase orașul în lung și-n lat, căutîndu-și bărbatul. Răscolise cîrciumile și bordelurile, templele și parcurile, băncile și hotelurile, întrebînd în dreapta și în stînga de Zechariah. Cu timpul se liniștise. În bezna creierului ei pătrunsese o rază de luciditate. Înțelesese atunci că Zechariah se pierduse într-o lume din care nu avea să se mai întoarcă. O lume cerească, populată cu spirite bune, în care soțul ei, întinerit și cu haine strălucitoare, se plimba senin, așteptînd-o și pe ea să vină și să-i țină tovărășie.

De șase ani Hannah nu mai primea pe nimeni în casă. Nici soarele nu mai avea voie să intre. Nu făcea excepție decît pentru alte două bătrîne, sora ei Bridget și cumnata Rebecca. Pe tustrele le unea aceeași ură împotriva lui Richard Sunderland.

Hannah era cea mai înverșunată. Fratele ei, întemeietorul dinastiei Sunderland-Beauclair, îl ruinase cu bună știință pe Zechariah, care nu supraviețuise dezastrului. Un atac de apoplexie îl doborîse sub ochii cumnatului său.

Și Bridget își ura fratele. Richard, în ciuda bogățiilor sale fără număr, nu ridicase un deget într-ajutorul lui Sam Hickey, care trudise din greu alături de Bridget, în mica lor prăvălie de pe Broadway, fără a reuși să se smulgă din mizerie.

A treia bătrînă, Rebecca, văduva lui Patrick Sunderland își ura cumnatul fiindcă se desprinsese din mediocritatea mic-burgheză a familiei făurarului de cuțite Josiah Sunderland și atinsese culmile gloriei și ale puterii. Ea, Rebecca, fiica pastorului Brown, se socotea nedreptățită de pronie. Norocul, în loc să răsplătească munca cinstită a soțului ei, încununase pungășiile lui Richard.

Cu timpul Rebecca ajunsese la concluzia că nevrednicul ei cumnat îşi jefuise fratele mai mare şi că succesul i s-ar fi cuvenit de drept acestuia.

În timpul vieţii, Patrick Sunderland se războise şi cu Zechariah Abercrombie şi cu Samuel Hickey. Se certaseră pentru moştenire, se învrăjbiseră pentru nimicuri, uitînd că adevăratul lor duşman era Richard Sunderland.

Patrick şi Zechariah muriseră. Samuel trăia încă, dar era ca şi mort. Paralizia îl jefuise de grai şi îl lipsise de uzul mîinilor şi al picioarelor. Samuel ajunsese un boţ de carne în care abia mai pîlpîia inima şi o înţelegere aproximativă a lucrurilor. Bridget îl îngrijea ca pe un prunc, dîndu-i de mîncare, îmbrăcîndu-l şi dezbrăcîndu-l, spălîndu-l, curăţindu-l de excremente, mîngîindu-i din cînd în cînd fruntea peste care şuviţele cenuşii de păr căzeau într-o jalnică neorînduială. Tot ea se îngrijise şi de cei trei copii ai lui Sam din prima căsătorie. Cel mare continua anevoie comerţul patern. Ceilalţi doi trăiau de azi pe mîine, schimbîndu-şi ocupaţiile aşa cum alţi oameni îşi schimbă batistele.

Rebecca avusese cel puţin satisfacţia de a-şi fi crescut proprii copii. Voluntară, ambiţioasă, autoritară, îi educase cu şfichiul biciului, străduindu-se să le comunice şi lor setea ei de măriri. Dăruise lui Patrick cinci copii. Patru flăcăi şi o fată. Primii trei, Isaiah, Timothy şi Senecca, se ocupau de atelierul de cuţite. Al patrulea, Samuel, părea să-i împlinească speranţele. Intrase de tînăr în slujba bancherului Goldberger şi după o carieră frumoasă ajunsese asociatul firmei. Unica-i fiică, Mathilda, se căsătorise cu un negustor de pielărie, pe nume Stanley Miller.

Odinioară, Hannah, Bridget şi Rebecca nu se putuseră suferi, reflectînd animozitatea soţilor. Dar ura comună împotriva lui Richard, pe care-l identificau cu Satana, le netezise relaţiile, înrolîndu-le în aceeaşi tabără. Richard Sunderland, marchiz de Beauclair, murise. Cele trei bătrîne nu dezarmaseră. Ura lor se răsfrînsese asupra urmaşilor lui Richard.

O dată pe săptămînă, invariabil, se întruneau în salonul văduvei lui Zechariah. Cenuşii ca nişte bufniţe, stăteau în jurul mesei, şi ore de-a rîndul bîrfeau, bles-

temau, sorbind pe îndelete ceai fără zahăr şi morfolind pesmeţi. Hannah rămînea uneori cu ochii aţintiţi asupra portretului lui Zechariah. Bridget şi Rebecca se opreau atunci din sporovăit şi îşi aruncau priviri pline de înţelegere şi compătimire faţă de durerile bietei nebune.

Ca de obicei, discuţiile lor se învîrteau în jurul aceluiaşi subiect. Buletinul săptămînal al mult hulitei familii Sunderland-Beauclair. Bătrînele veneau la acest conclav înarmate cu ultimele cancanuri, veşti şi răutăţi culese din surse bine documentate. Hannah avea o agentă ideală : servitoarea chioară şi şchioapă, foarte preţuită în oficiul Casei Sunderland, unde ghicea în cărţi şi în cafea cameristelor tinere. Printre preziceri şi descîntece fura veşti despre stăpîni, aducîndu-le apoi într-un suflet bătrînei Hannah, care o asculta, sticlindu-i ochii de plăcere.

Rebecca îşi recrutase un ucenic de la atelierul de cuţite, folosit îndeobşte şi la locuinţa patronilor pentru unele treburi mai grele. Băiatul, dăscălit în taină, se împrietenise cu un *groom* de la trăsura lui Henry Sunderland. Graţie acestor relaţii, şi Rebecca primea porţia ei de veşti.

Bridget nu ţinea servitori, fiindcă era prea săracă şi nu avea cu ce-i plăti. Potrivise astfel lucrurile încît să-şi cumpere carne de la aceeaşi măcelărie de la care se aproviziona şi Hester Maloney, bucătăreasă la Sunderland House. Se împrietenise cu Hester, pe care o flata amabilitatea siropoasă a mătuşii patronului.

Hannah, Bridget şi Rebecca îşi împărtăşeau cu voluptate noutăţile, le disecau, le răstălmăceau, scorneau înfloriturі şi variante, terminînd cu aprecieri sumbre pe seama feciorilor lui Richard Sunderland. Le prevesteau o prăbuşire iminentă şi un sfîrşit jalnic la ospiciul de nebuni sau la azilul de săraci.

Intrarea nepoatei lui Aristotle la Sunderland House le dezorientase. Se temeau că Babs îşi va revendica succesiunea care ar fi revenit bunicului ei, dacă acesta nu ar fi luat drumul pribegiei. Cu timpul se liniştiseră. Samuel — cel mai isteţ fecior al Rebeccăi — explicase mamei sale că un proces de moştenire ar dura atît de mult,

încît Babs ar îmbătrîni înainte de a-şi valorifica drepturile.

Bridget declarase sentenţios :

— Sam ştie ce spune. Afară de asta, am auzit că Babs are mulţi bani pe mînă. Neisprăvitul de Henry o ţine în belşug. Cică şi-a făcut-o ţiitoare.

— Stricăciunea e în sîngele neamului lor, întărise Hannah.

— Păcatul cărnii este cel mai cumplit, adăugase sentenţios văduva lui Patrick, care nu uita niciodată că e şi fiică de teolog.

— Urgia cerului se va abate asupra seminţiei blestemate a lui Richard Sunderland, scrîşnise Bridget. Vor arde cu toţii în focul Gheenei.

Hannah clătinase din cap. Privirea ei se făcuse aspră, necruţătoare. Îi şi vedea pe feciorii fratelui ei zbătîndu-se într-un lac de smoală aprinsă. Obrajii umflaţi sfîrîiau, împrăştiind duhoare de carne friptă, ochii exoftalmici, linşi de flăcări, plesneau, trupurile înnegrite de smoală se zvîrcoleau în spasmurile unei morţi care refuza să-i izbăvească. Hannah savura aceste plăsmuiri ale imaginaţiei sale bolnave, aşa cum opiomanii îşi savurează beţia rece. Bătrîna nu trăia decît în aşteptarea sfîrşitului inevitabil şi funest al progeniturii lui Richard Sunderland.

Ecoul scandalului de la New Orleans, care se răspîndise în public numai sub forma unor zvonuri necontrolate şi contradictorii, ajunsese la cunoştinţa terţetului de babe dezbrăcat de orice travestiuri. Graţie surselor lor precise de informaţii, ştiau că Charles încercase să o violeze pe Babs, că Henry intervenise în ceasul al doisprezecelea, că cei doi fraţi se încăieraseră, că Charles se alesese cu capul spart şi cu o strașnică hemoragie.

— Binecuvîntat să fie numele tău, Doamne ! exclamase Bridget cu isteric entuziasm. A intrat dihonia în ei. Praful se va alege de Casa Sunderland-Beauclair. Praful...

Plecarea lui Henry şi alor săi în Europa secătuise brusc şuvoiul de veşti primite pînă atunci cu atîta regularitate. Lipsite de raţiunea lor de a fi, bătrînele se treziră în faţa unui vid dezolant. Se întîlneau o dată pe

săptămînă, dar nu mai aveau ce să-şi spună. Începeau prin a-şi descărca sacul cu blesteme, îşi beau ceaiul, apoi încremeneau într-o tăcere grea, apăsătoare, ca şi cînd ar fi privegheat un mort.

Înapoierea lui Henry şi a familiei sale la New York le învioră, aşa cum inhalările cu oxigen înviorează pe cei ameninţaţi de asfixie. Acum aveau iarăşi un scop în viaţă. Bucătăreasa, *groom*-ul cel mititel şi măcelarul prinseseră să le furnizeze din nou veşti. Bătrînele se repezeau asupra veştilor aşa cum animalele dintr-o menajerie se aruncă asupra hălcilor de carne aduse de paznici.

Aflară astfel cu diabolică bucurie de reintrarea lui Benjamin în scenă şi de nemulţumirile căşunate familiei, de încercarea nereuşită de fugă a lui Babs, de frecuşul tot mai aprig dintre Henry şi Susan. Furnizorii de ştiri nu informaseră terţetul de bătrîne asupra capitulării lui Henry în faţa fratelui său mai mic. Această schimbare poate că nu le-ar fi interesat. Curiozitatea lor era trezită numai de acele ciocniri mărunte, din stricta intimitate a familiei Sunderland-Beauclair, ciocniri generatoare de mizerii morale meschine, pe măsura gusturilor celor trei babe.

Pe căile obişnuite aflară că senatorul Forbes lansase ideea unei căsătorii între fiul său Dave şi Babs Sunderland. Formulă care ar fi netezit asperităţile dintre Henry şi Susan, liniştind definitiv apele. Henry n-ar fi fost ostil acestui proiect. Se spunea că ar fi constituit lui Babs o dotă de cincizeci de mii de dolari. O soluţionare a neînţelegerilor care dezbinau familia Sunderland-Beauclair nu convenea bătrînelor. Atmosfera tulbure trebuia să dăinuiască. Puseră deci la cale un complot. Aflaseră că Babs se ducea în fiecare duminică la Trinity Church. Prilejul acesta trebuia speculat.

În duminica următoare Bridget se înfiinţă la biserică. Căută din ochi pe Babs prin mulţimea de credincioşi. O zări într-una din bănci. Nu era însoţită. Pe Bridget, această împrejurare o servea de minune. După terminarea serviciului, Babs se îndreptă spre ieşire. Bătrîna avusese grijă să se posteze în uşă. Cînd o văzu pe fată, îi ieşi în cale.

— Nu ești dumneata Babs ? îi zîmbi Bridget arătîndu-și gingiile goale și luînd-o de braț. Vai, cum mai semeni cu Aristotle !

Fata o privi cu neîncredere. Babs se temea de locuitorii orașului New York. Erau răi și vicleni. Oameni buni nu se găseau decît în Vestul Îndepărtat.

— Îmi pare rău, *Madame*, dar nu vă cunosc.

— Nici nu ai de unde să mă cunoști, Babs. Sînt Bridget, sora bunicului dumitale. Acum cîteva zile, mi te-a arătat cineva pe stradă. Te-aș fi oprit de atunci, însă te-am pierdut în mulțime.

Coborîră în stradă. Domnea o căldură tropicală. Dinspre Ocean nu sufla strop de vînt.

— Țineam mult să stăm de vorbă. Nu vrei să intrăm puțin în cofetăria din colț ?

Babs nu-l auzise pe Henry vorbind despre această mătușă. Își aminti totuși că bunicul ei îi pomenise odată, în treacăt, despre surorile sale din New York.

Intrară în cofetărie. Găsiră o masă mică lîngă fereastră. Li se servi un ceai fierbinte cu rom. Examinînd pe furiș trăsăturile bătrînei, Babs îi descoperi o vagă asemănare cu Henry. Amîndoi aveau aceeași figură prelungă, osoasă, cavalină.

Bridget îi vorbi despre Hannah și despre Rebecca.

— Ar fi atît de bucuroase să te cunoască...

Îi istorisi copilăria lui Aristotle, stăruind asupra preferinței pe care ea, Bridget, o avusese pentru acest frate.

— Aristotle a fost cel mai vrednic dintre noi toți. A murit sărac, după o viață de lipsuri, închinată oamenilor și apostolatului. Din păcate, frații săi n-au fost plămădiți din același aluat. Patrick nu era prea deștept. Se spetea trăgînd la jug. Toți, însă, îl înșelau, în cap cu fratele său Richard, piaza-rea a familiei.

Bridget se aplecă la urechea fetei.

— Am să-ți fac o destăinuire, șopti ea aruncînd priviri furișe în dreapta și-n stînga, ca și cînd s-ar fi pregătit să dezvăluie o mare taină. Aristotle a plecat de acasă din cauza lui Richard. Da, da, Richard era un mare intrigant.

Lui Bridget i se umeziră ochii.

— Eh, dacă ar şti bietul Aristotle că ai ajuns la mîna vlăstarului lui Richard s-ar răsuci în mormînt.

Babs o asculta împietrită. O tulburase sinceritatea aparentă a bătrînei. Bridget mintea cu seninătate. Între Richard şi Aristotle nu existase nici un fel de neînţelegere. Falsifica însă adevărul pentru triumful unei cauze. Trebuia să facă rău seminţiei lui Richard.

— Am auzit că doreşte să te mărite cu David Forbes.

Babs şovăi.

— Spune că vrea să-mi facă un rost în lume...

Bridget avu o izbucnire de ilaritate.

— Un rost în lume ? Ce glumă bună, Babs Sunderland. Cum poţi să fii atît de prostuţă încît să-l crezi ? Bea ceaiul, că se răceşte.

Fata îşi muie automat buzele în ceaşca fumegîndă.

— Să-ţi spun eu ce urmăreşte, rosti Bridget cu venin. Vrea să-şi facă mendrele cu tine. David Forbes va fi paravanul. Noua ta stare civilă va arunca praf în ochii oamenilor.

Mîna uscată, cu degete subţiri, bătătorite şi ascuţite ca nişte gheare de pasăre se înfipseră în braţul fetei.

— Henry Sunderland, şuieră Bridget, este un desfrînat ca şi tatăl său. Poate că nu cunoşti povestea lui Richard. Viaţa lui a fost un şir de murdării. S-a însurat pentru zestre cu fata unui plantator bogat din Virginia. Fiindcă n-o iubea, a închis-o într-o casă izolată pe un domeniu, sub cuvînt că ar fi nebună. A sedus pe fiica nevîrstnică a fostei sale amante. O chema Andreea. A trăit cu ea în văzul lumii, dispreţuind legile şi morala. Şi-a crescut bastarzii alături de copiii legitimi. A fost o pacoste pentru fraţii, surorile şi cumnaţii săi. Pe unde a trecut, a lăsat în urmă numai nenorocire, jale şi lacrimi. Feciorii săi, în cap cu Henry, îi calcă pe urme.

Bridget îşi încleştă şi mai tare degetele de braţul fetei.

— Da, da, Babs. Te previn. Să nu împărtăşeşti şi tu soarta Andreei. A murit tînără. Foarte tînără. Richard Sunderland a fost blestemat. Şi Henry e blestemat. Ah, dacă aş putea să-ţi dau adăpost... Să te scap de ei... Dar sînt prea săracă. Eu, sora arhimilionarului Richard

Sunderland, abia îmi tîrăsc zilele. Hannah, sora bunicului tău, e ceva mai înstărită. În casa ei vei găsi oricînd un pat şi o farfurie cu mîncare.

Babs se uita hipnotizată la pupilele bătrînei, care se măriseră ca la bufniţe.

Bridget scoase din poşeta răpănoasă o monedă cu care plăti consumaţia. După ce numără cu grijă restul, se ridică de la masă.

— Babs, hai cu mine, să-ţi cunoşti mătuşile. Hai, Babs.

Fata ezită o clipă, apoi cedă. Mergea la rude. La surorile şi cumnata bunicului ei. Străbătură cîteva străzi întortocheate, cu case joase de lemn, printre care se iveau ici şi colo clădiri mai răsărite, din cărămidă. Se opriră în faţa unei vile deteriorate, cu ornamente greoaie, de prost gust, în ton cu grădina năpădită de bălării. Intrară în casă. Mirosul acru, pătrunzător, de urină de pisică, tăie respiraţia fetei. Praful, murdăria, perdelele lăsate în plină zi, o impresionară totuşi mai puţin decît Hannah şi Rebecca. La apariţia lui Babs, gingiile lor văduvite de dinţi se dezgoliră într-un rînjet care voia să fie prietenos. Aveau înfăţişarea unor vrăjitoare, care se pregătesc pentru un Sabat. Fata căută instinctiv din ochi o şopîrlă împăiată, un cazan cu buruieni, o bufniţă... dar nu văzu decît doi motani mari şi graşi, întinşi pe o canapea desfundată. Hannah ţinu să o îmbrăţişeze. Sărutul ei umed, lipicios, o înfioră de scîrbă.

— Vrei un ceai, drăguţă ? o întrebă Hannah.

Babs voi să refuze, dar nu i se dădu timp. Servitoarea chioară şi şchioapă îi şi aduse o ceaşcă jegoasă, pe care i-o împinse sub nas. Unicul ei ochi zdravăn, lăcrămos şi iscoditor, îi dădea înfăţişarea unui ciclop femelă.

Hannah se dezlănţui în imprecaţii împotriva feciorilor lui Richard Sunderland. Părul ei de un cenuşiu murdar, căzut în laţe soioase pe frunte şi obraji, ochii rătăciţi, cu luciri zănatice, gura ştirbă, clămpănitoare ca un cioc de pelican, înspăimîntau pe Babs, care se ghemuise pe scaunul ei şi nu mai îndrăznea să facă o mişcare.

Rebecca îşi dădu seama că Hannah făcuse o impresie urîtă fetei. Se grăbi să repare ce mai putea fi reparat.

— Să nu iei în nume de rău tulburarea mătușei tale, rosti ea calm, monocord. Moartea soțului ei, ucis moralicește de Richard, i-a rătăcit în parte mințile. Noi îți vrem numai binele...

Vorbele Rebeccăi se scurgeau ca o apă printre trestii Trestiile foșneau murmurau, întovărășind burburușii apei cenușii care părea să fiarbă. Babs nu mai distingea nici un cuvînt din rostogolul acela de vorbe care o învăluiau ca o plasă, încercînd s-o adoarmă. Pierduse noțiunea timpului...

La un moment dat se ridică năucă de la masă. Îi trebuise un mare efort de voință ca să se smulgă din atmosfera aceasta mefitică.

— Mă iertați, trebuie să plec. Cred că s-a făcut tîrziu, bîigui ea.

— Tîrziu ? protestă Bridget. Nu e nici trei. Și mai avem atîtea să-ți spunem...

Babs stărui să plece.

— Am să vin și altă dată. Duminica viitoare, dacă vreți. Acum nu mai pot să rămîn.

Salută cu o înclinare a capului, apoi ieși aproape în fugă. Cînd se văzu în stradă, aspiră adînc aerul curat. Se uită cu teamă în urmă. Nu cumva să o cheme înapoi vreuna din bătrîne. Dar ușa de la intrare fusese ferecată. Ferestrele erau oblonite ca și ochii închiși ai unui mort.

În noaptea aceea, Babs visă pe Henry, pe David Forbes și pe cele trei bătrîne. Babs zbura. Îi crescuseră aripi nevăzute. Văzduhul era albastru și limpede ca o mare tropicală. Dedesubtul ei se desfășura pînă în zare o pădure umedă, întunecată, neprietenoasă, o adevărată junglă dinlăuntrul căreia țîșneau spre cer țipete ascuțite de iele, gemete, șuierături, urlete. Întinderea aceea nesfîrșită de copaci cu ramuri încolăcite ca niște șerpi o chema spre ea. Babs zbura însă cît mai sus, ferindu-se de vîrfurile copacilor. Deodată simți că pierde din înălțime. Îi amorțeau aripile, n-o mai ajutau să plutească deasupra pă-

durii care aștepta s-o înghită. Ramurile se desçolăceau şi se repezeau în sus ca niște brațe descărnate şi înspăimîntător de lungi. Babs se uita cu groază la jungla care se apropia inexorabil. Se străduia să zboare spre înălțimi, dar în ciuda eforturilor ei, cădea, cădea necontenit... Din inima pădurii se ridică deodată o plasă, aruncată de o mînă nevăzută. O plasă imensă, care creştea, creştea necontenit, ca un nor. Plasa se abătu asupra ei, prinzînd-o în ochiurile-i reci şi umede. Cu aripile întemniţate în plasă, Babs se prăbuşi urlînd în marea de verdeaţă şi de crăci încolăcite. În jurul picioarelor simţi deodată niște tentacule, care o atrăgeau în jos. Şi tentaculele acelea se transformară în mîinile apucătoare ale lui Henry, care o înşfăcau de coapse, de mijloc, de sîni, de umeri, trăgînd-o tot mai adînc printre copaci, spre apele stătute ale unui smîrc. În smîrc colcăiau caimani cu boturi căscate şi ochi roşii, felinare aprinse în miez de noapte. David Forbes se ivi printre arbori. Purta o mantie din solzi verzi. Şi braţele lui se întindeau s-o cuprindă. Babs urlă, gîtuită de spaimă. Din norocaiele smîrcului se desprinseră trei vrăjitoare, călărind pe caimani. Vrăjitoarele aveau chipuri drăceşti, totuşi cunoscute. Într-o străfulgerare Babs reuşi să le identifice — Bridget, Hannah şi Rebecca. Vorbele lor şuierate se îngînau cu gemetele caimanilor. Să fii blestemată, Babs, şi o dată cu tine să fie blestemată şi seminţia lui Richard Sunderland. Babs simţi pe gură răsuflarea caldă a lui Henry. „Lasă-mă ! urlă ea. Lasă-mă !“ Se zbătu frenetic...

Lumina lunii pătrundea pe fereastră şi poleia dragonii zugrăviţi pe rulourile de mătase întinse pe ziduri. O statuie a lui Budha trona pe un piedestal de abanos, înconjurată de un nimb fosforescent.

Babs gemu. Deschise ochii. Văzu în jurul ei mobilele familiare şi totuşi atît de înfricoşătoare din apartamentul chinezesc. Cămaşa udă de transpiraţie i se lipise de corp. Inima îi bătea puternic. Se desprinse din cuvertura de mătase care i se încolăcise în jurul picioarelor şi coborî din pat. Alergă la fereastră şi o deschise larg.

Undeva, în noapte, răsună sirena unui vas cu zbaturi. Se pornise vîntul. Copacii din grădină fremătau. Babs îi privi cu spaimă, apoi își amintî că erau inofensivi. Suflul rece al aerului îi uscă fruntea, răcorind-o. Se răci și cămașa umedă, lipită de corp. Înfiorată, Babs se înapoie în pat. Lăsase fereastra deschisă. Copacii erau prietenii ei buni. În vis de ce i se arătaseră atît de dușmănoși ? Acolo, în Vestul Îndepărtat, arborii o fereau de razele fierbinți ale soarelui, o îmbiau la joacă, întinzîndu-i ramurile pe care ea se cățăra ca o veveriță, îi aruncau fructe dulci și zemoase, care-i parfumau gura, și-i potoleau setea. Foșnetul copacilor din grădină era mai melodios decît un cîntec, mai mîngîietor decît susurul pîraielor.

Babs își vîrî capul în perne. Cît de răi erau oamenii. Înveninau nu numai aerul, dar și natura în mijlocul căreia trăiau. Henry, David, cele trei bătrîne, erau vicleni, apucători, dușmănoși. Henry nu urmărea decît să se culce cu ea. Ar fi putut să intre noaptea în dormitorul ei, să o supună cu forța, dar nu o făcuse, fiindcă era nevolnic. Nu greșeau oamenii care spuneau acest lucru. Henry voia să o mărite cu Dave, spre a-și crea un paravan. Așa pretindeau bătrînele. Poate că era adevărat. Nu o preveniseră fiindcă îi doreau binele, cum afirmau ele, ci cu un scop anume. Voiau să-și facă din Babs o unealtă.

Bătrînele mai spuneau că Richard și seminția lui erau blestemați. Babs mergea mai departe ; blestemul căzuse asupra tuturor. Sunderlandzilor fără excepție. Și ea era blestemată. Dacă ar fi avut alt nume, acum ar fi fost liberă. Liberă să-și trăiască viața după bunul ei plac. Așa, însă, era condamnată să-și poarte o dată cu numele și crucea. Ispășea poate păcatele vreunui străbun. Tatăl ei fusese un om bun, cu frica lui Dumnezeu. Bunicul ei propovăduise cuvîntul Atotputernicului. Pentru cine plătea de atunci ? Captivitatea aurită în care o ținea Henry rămînea totuși o captivitate. Încercase să fugă, dar oamenii unchiului ei îi zădărniciseră tentativa. Era inutil să

mai alerge după libertate. Nimeni nu poate scăpa de propria lui soartă.

Fatalismul lui Babs nu îmbrăca haina resemnării, a unei renunţări la luptă. Va ieşi din pasivitate şi va intra în propriul ei rol, acceptîndu-i toate responsabilităţile şi consecinţele. Legenda spune că turbarea dă oilor puterea tigrului. În cazul lui Babs, exasperarea o înarmă cu energie şi curaj. Dacă numele şi situaţia ei nu-i mai îngăduiau să fie călăreaţă de circ, se va comporta ca un autentic membru al clanului Sunderland.

În aceeaşi dimineaţă, după *breakfast,* se înfăţişă lui Henry, care nu plecase încă la bancă. Călca pentru prima oară pragul apartamentului său. Henry rămase plăcut surprins de această vizită. Era îmbrăcat cu obişnuita-i cochetărie. Uitîndu-se la Babs cu o expresie de afecţiune fals paternă, o pofti să ia loc. Se aşeză apoi într-un fotoliu, picior peste picior.

— Astăzi are să-mi meargă bine, scumpa mea. Vizita ta e de bun augur, îi vorbi el cu acea bunăvoinţă siropoasă, care de la o vreme o enerva tot mai mult.

— Poţi să-mi acorzi cîteva minute, unchiule Henry ? Aş vrea să stăm puţin de vorbă, rosti ea cu o hotărîre, care răsună în urechile lui dezagreabil, a ameninţare.

— Sînt oricînd la dispoziţia ta, Babs.

Era emoţionat ca un adolescent. Inima îi bătea tare. Numai de nu i-ar observa servitorii tulburarea. I-ar fi expediat din apartament, spre a rămîne singur cu Babs, dacă nu s-ar fi temut de comentarii.

Un valet ridică de pe o măsuţă tava cu *breakfast,* de care Henry abia se atinsese. Altul îi adusese pălăria, mănuşile, bastonul.

— Trăsura aşteaptă la scară, Sir. A sosit şi Mr. Underhill, Sir.

Henry se întoarse jenat spre Babs.

— Senatorul Underhill mă însoţeşte la o şedinţă a consiliului de administraţie. James, se adresă el valetului, roagă pe Mr. Underhill să aştepte cîteva clipe.

Mary-Iriș, fetița lui Henry, intră în fugă, urmată de guvernanta franțuzoaică, Juliette Bresson, care abia își mai ținea răsuflarea.

— *Tu n'est pas sage, Mary-Iris. Courir comme ça !* O domnișor, *comme il faut*, pastrez un *maintien* demn, vorbi ea într-o engleză scîlciată, amestecată cu expresii franțuzești.

Cînd o văzu pe Babs, fetița se opri ca un cîrlan speriat.

— Ce vrei, Mary-Iris ? O întrebă ușor iritat Henry, trecîndu-și mîna prin păr. Îl contraria această nouă întrerupere.

În ultima vreme, relațiile cu copiii deveniseră mai calde, datorită reconcilierii cu Susan.

— Papa, te rog să-mi cumperi o păpușă mare, în costum de Pierrot. Așa cum are Alice.

Henry îi făgădui să i-o aducă în aceeași seară. Fetița îi mulțumi, apoi plecă, aruncînd spre Babs o privire piezișă, curioasă și temătoare în același timp. Nu-i făcu o reverență, așa cum s-ar fi cuvenit, oglindind astfel inconștient animozitatea maică-sii față de această intrusă.

Henry o strigă înapoi.

— Mary-Iris, o fetiță cu educație nu intră și iese dintr-o încăpere, fără să salute pe fiecare persoană în parte. De ce nu faci o reverență lui Babs ?

— Nu-i nimic, zise Babs.

— Nu. Trebuie să știe a se comporta în lume.

Intimidată de tonul lui aspru, fetița se întoarse spre Babs, se înclină adînc, după toate regulele artei, apoi ieși în fugă.

— *Mademoiselle* Juliette, i se adresă Henry cu severitate, doresc să fiți mai exigentă cu Mary-Iris.

Guvernanta bîigui cîteva scuze și se topi.

— Aici nu se poate sta de vorbă, zise Babs. Se intră și se iese ca la moară.

Expresia, deși vulgară, plăcu lui Henry fiindcă era rostită de Babs.

— Ai dreptate, spuse el, uitîndu-se la ceas. Acum e tîrziu. Nu-l mai pot lăsa pe senator să mă aştepte. Ţi-ar conveni să amînăm discuţia pe diseară ? Sau după ce mă înapoiez de la bancă ?

— Unde ? Întrebă ea. Tot aici ?

— Aş prefera în bibliotecă. Acolo nu ne deranjează nimeni. Sper că n-ai nimic împotrivă ?

Babs îl privi în ochi cu o îndrăzneală care îl descumpăni. S-ar fi zis că voia să-i citească în străfundul sufletului. Sfioasa Babs devenise alt om. Stînjenit, Henry se ridică în picioare.

— Atunci cum rămîne ?

— Am să vin, spuse Babs.

— Şi eu doream de mult o explicaţie sinceră. Era necesară. Henry îi zîmbi cu afecţiune. La revedere, Babs.

Buzele fetei nu schiţară surîsul pe care-l aştepta Henry...

Împrejurări potrivnice le dădură peste cap planul. Henry fu reţinut la bancă pînă seara. Şedinţa consiliului de administraţie, cîteva întîlniri de afaceri, o vizită la Bursă cu prilejul emiterii unor acţiuni-pui, o întrevedere cu guvernatorul statului New York şi o alta cu Mr. Nicholas Biddle, conducătorul Băncii Statelor Unite. Se înapoie acasă la orele opt fără zece şi se urcă de îndată în apartamentul său spre a se schimba, deoarece la opt trebuia să primească nişte invitaţi.

Susan pregătise un dineu menit să închidă gura clevetitorilor care pretindeau a şti din sursă sigură că un divorţ între soţii Sunderland-Beauclair devenise iminent. Reconcilierea ei cu Henry era rezultatul eforturilor repetate, stăruitoare, ale senatorului Forbes. *„Paris vaut bien une messe"* ar fi putut ea să spună, ca şi Henri de Navarre înainte de a abjura protestantismul în schimbul tronului Franţei.

Existenţa familiei precumpănea celelalte dezagramente conjugale. Acceptase pînă şi intrarea lui Babs în intimitatea ei. Senatorul îi demonstrase necesitatea căsă-

toriei acesteia cu David. Cincizeci de mii de dolari dotă nu erau de neglijat.

— Henry va ajunge să mănînce din palma lui Dave, spusese senatorul.

Senatorul mai propusese a se grăbi celebrarea logodnei. Soluţia aceasta era avantajoasă pentru toată lumea. Tot el tatonase terenul, vorbindu-i lui Babs — la început pe departe — despre impresia puternică pe care ea o făcuse asupra lui Dave. Mai tîrziu strecurase o aluzie asupra eventualităţii unei căsătorii. Babs îl ascultase zîmbind. Socotise că era vorba de o glumă. Propunerea senatorului îi dăduse totuşi de gîndit. La urma urmei, graţie acestei căsătorii s-ar elibera de sub tutela lui Henry. Ar intra însă sub autoritatea maritală a lui Dave. Era o soluţie preferabilă situaţiei ei actuale ?

Contrariată de zădărnicia proiectatei explicaţii cu Henry, fusese pe punctul de a refuza să participe la dineu. Cu tonul patern pe care i-l îndreptăţea calitatea sa de viitor socru, senatorul se străduise să-i demonstreze că absenţa ei ar indispune pe toată lumea. Ca să scape de stăruinţele lui, Babs acceptase să-i facă pe plac.

Dineul întruni o societate compositä. Bancheri, politicieni, oameni de legi, militari, diplomaţi, clerici, majoritatea cu soţiile, dădeau reuniunii o notă de gravitate burgheză, de solemnitate puritană. Printre figurile proeminente din acea seară se aflau şi cîţiva milionari, proaspăt îmbogăţiţi, care ocupau locuri tot mai însemnate în New Yorkul postbelic. Henry, care încheia cu ei importante tranzacţii economice şi financiare, nu-şi îngăduia să-i indispună, excluzîndu-i din societatea lui. Snobismul său de odinioară se atenuase mult. Jalnicul exemplu al lui Brummell îl lecuise de fumuri. În lumea americană, utilitaristă prin excelenţă, aristocraţii sînt apreciaţi ca element decorativ. Nimeni nu-i ia în serios.

Printre aceşti parveniţi, ridicaţi peste noapte pe culmile bogăţiei, se afla şi un oarecare James Kent, care

acumulase o imensă avere, fructificînd abil cîștigurile rezultate de pe urma unui comerț cu vite. La treizeci și cinci de ani se putea împăuna cu o carieră extrem de variată. Soldat în timpul războiului din 1812, *cowboy*, geambaș, avocat în Saint Louis, fermier în Kentucky, negustor de vite și apoi bancher la Cincinnati, avea o înfățișare virilă care-i ilustra vijelioasa carieră. Înalt, viguros ca un arbore, jovial, cu o figură deschisă, cu obrazul ars de soare și ochi de un albastru senin, James Kent era înzestrat cu un magnetism irezistibil femeilor.

Îndrăgostit de Vestul sălbatec descria în culori vii, evocatoare, splendorile acelei lumi vaste, care se desfășura dincolo de apele fluviului Mississippi. Cu talent de povestitor, istorisi epica ispravă a lui William Becknell din Missouri, care își recrutase șaptezeci de oameni, tot atît de îndrăzneți ca și el, plecînd în fruntea unei caravane cu mărfuri purtate de cai și catîri, spre Sud-Vestul îndepărtat. După o călătorie de opt sute de mile prin ținuturi aride, bîntuite de triburi primejdioase, reușise să-și facă drum pînă la Santa-Fe — pe atunci în stăpînirea Mexicului — unde-și vînduse mărfurile, cu preț bun, realizînd un foarte frumos profit.

Și Kent se folosise de acea pistă. Se luptase cu deșertul, cu setea, cu sălbăticiunile, fusese atacat de indienii Comanches, Arapahos și Cheyennes, traversase ape repezi și înșelătoare, dar își atinse țelul.

Spre deosebire de ceilalți oaspeți ai lui Henry care mînuiau cu rafinament feluritele tacîmuri de argint, James Kent se folosea aproape numai de cuțit, atît pentru tăiat cît și pentru dusul îmbucăturilor la gură. Își ridica farfuria cu supa la buze, sorbindu-i șuierat conținutul, mesteca zgomotos, își clătea gura cu vin, sugea măduva din oase, curăța cu pîine sosul din farfurie...

Dar în afară de snobi, cine mai era atent la aceste fleacuri ?

Kent spunea — printre îmbucături — că în viitorul apropiat avea de gînd să înființeze împreună cu William Ashley, general de miliție din Saint Louis, o companie de blănuri denumită „Rocky Mountains Fur Company",

care își propunea să-și procure pieile, cutreierînd malurile rîului Missouri. Spre deosebire de alți vînători, care le obțineau făcînd schimburi cu indienii, Kent și Ashley plănuiau să se folosească de propriii lor oameni spre a vîna animalele. Renunțau astfel la mijlocirea Pieilor Roșii. Echipa lor avea să cuprindă vreo sută de oameni tineri, călîți și plini de avînt, pe care să nu-i sperie nici greutățile și nici primejdiile. Printre aceștia se numărau Kit Carson, un tînăr vînător, cercetaș și ghid care se și făcuse cunoscut prin cîteva isprăvi remarcabile, precum și un explorator cu experiență, Jedediah Smith.

Unii convivi își ascundeau sub paravanul mîinii cîte un căscat discret. Începuse să-i plictisească poveștile lui Kent. Ce aveau ei comun cu Vestul ?

Pe Babs, în schimb, o fascina personalitatea, fizicul și verva lui. Și Henry observase acest lucru. Întunecat, urmărea emoțiile care se oglindeau pe obrazul fetei, o dată cu desfășurarea peripețiilor zugrăvite atît de sugestiv de Kent. După dineu se apropie de David și-i șopti confidențial :

— Fii atent, Dave, ocupă-te mai mult de Babs. Altfel ți-o „suflă" Kent.

David se uită mirat la cumnatul său. Expresia folosită de acesta era foarte nepotrivită cu limbaju-i solemn, elegant, de totdeauna. Această derogare se datora poate emoției. Henry nu-și putea ascunde gelozia.

— De asemenea lăudăroși nu mă prea sinchisesc, zise David.

Bărbații rămaseseră în sufragerie spre a-și degusta vinul de Oporto, iar doamnele trecuseră în salon unde aveau să se delecteze cu dulciurile preparate de cofetarul șef al Casei Sunderland, care-și cîștigase o adevărată notorietate la New York, grație reclamei făcută indirect de convivii lui Susan.

Mrs. Van Buren, planturoasa soție a generalului Robert Van Buren, stimulată de un profiterol de ananas, stropit cu coniac franțuzesc, aducea elogii îndrăznelii și spiritului de inițiativă al lui Kent. Celelalte doamne îi țineau isonul. Domnișoarele, mai rezervate, se mărgineau să încline din cap în semn de aprobare.

— Ar putea totuşi să se mai cioplească, interveni acru Mrs. Underhill. Nu ştie să ţină o furculiţă.

Timida Miss Underhill, îmboldită de o nemărginită admiraţie pentru temerarul bărbat din Vest, îndrăzni să-i ia apărarea.

— Dar cît de frumos vorbeşte, rosti ea în vreme ce obrajii i se acoperiră de o roşeaţă virginală.

Mrs. Underhill o trăsni cu privirea.

— Era vorbăreţ fiindcă i se urcase vinul la cap. Afară de aceasta, unei tinere fete cu educaţie nu-i e îngăduit să-şi exprime opiniile asupra bărbaţilor. M-ai dezamăgit profund, draga mea.

Susan socoti că era cazul să mute conversaţia pe un tărîm mai puţin periculos.

— Ce ziceţi, doamnelor, de noua mişcare de protest împotriva băuturilor alcoolice ? Pastorul Obadiah Young îmi spunea deunăzi că va înfiinţa o asociaţie „Temperanţa", care să propovăduiască prohibiţionismul. Să pornim război împotriva „Demonului Whisky" şi a „Demonului Rom", aceste racile ale lumii americane. Ce să zic, îi împărtăşesc în totul punctul de vedere, adăugă ea în chip de comentariu.

— Mă îndoiesc că bărbaţii noştri vor fi de acord, chicoti Mrs. Winslow, tînăra soţie a unuia din asociaţii firmei de import-export „Pond, Winslow and Milligan". Jerry nu s-ar lipsi de vinul său de Rhin şi de Moselle pentru nimic în lume.

— Prohibiţia nu ţinteşte pe cei din lumea noastră, interveni Mrs. Underhill. Lupta va fi dusă pentru dezbărarea oamenilor din păturile de jos ale societăţii de năravul alcoolismului. Ei nu au simţul măsurii. Soţul meu, senatorul, adăugă ea cu mîndrie, este cumpătarea personificată. Nu bea decît vinuri importate din Europa. Ginul, Whiskul, romul le lasă vulgului.

— Se spune că şi Mrs. Monroe bea în taină whisky în cantităţi nepermise. Aşa se şi explică atitudinea-i rezervată în cursul recepţiilor de la Casa Albă. Tace, ca să nu i se observa îmbleticeala limbii, insinuă cu răutate

Mrs. Staunton. Aceasta rostea cuvintele cu o repeziciune uimitoare, care făcea să i se mişte gura umbrită de mustăţi, ca botul unui viezure. Mrs. Staunton era soţia unui senator care făcea o aprigă opoziţie preşedintelui Monroe.

Susan manevră iarăşi spre a schimba subiectul discuţiei. Nu voia să se afle la Casa Albă că la dineurile ei era calomniată soţia preşedintelui. Pe de altă parte, senatorul Staunton era un colaborator preţios al lui Henry. Susan trebuia să mîne astfel barca, încît să nu nemulţumească pe nimeni. Îndrumă deci conversaţia spre modă. Subiect inofensiv şi de un interes palpitant pentru toate fiicele Evei. Talia, ridicată sub sîni de moda începutului de secol, pornise să coboare, revenind la poziţia ei normală. În schimb, fustele cîştigau în amploare, datorită unor jupoane suprapuse, amidonate şi garnisite uneori cu *bourrelets* umplute cu păr de cal. Corsetele erau imperios recomandate. Cameristele se căzneau să le strîngă şireturile, pînă ce elegantele îşi pierdeau răsuflarea. Doamnele care nu-şi puteau îngădui luxul unor cameriste agăţau şireturile de coloanele patului şi trăgeau de ele, îndepărtîndu-se pe cît posibil, pînă ce îşi făceau o talie de viespe. Medicii duceau o campanie înverşunată împotriva acestor „practici barbare". Dar femeile continuau să se supună caznelor. Moda „romantică" în plină ascensiune pretindea sacrificii. Părul lipit de ţeastă şi despărţit de o cărare la mijloc se revărsa din dreptul urechilor într-un fel de cîrlionţi ţepeni ca nişte tirbuşoane. La ceafă se purta un coc voluminos, împodobit cu flori, dantele, panglici sau pene. În călătorie sau la plimbare, erau de bonton bonetele strînse cu panglici sub bărbie şi accentuat înclinate spre spate, astfel încît ameninţau să cadă, ca o glugă, la cel mai inofensiv suflu de vînt. Sub fuste se purtau pantaloni lungi şi diafani de batist, prinşi cu o centură pe talie. Centurile erau foarte fragile. Se desprindeau fără veste, şi cîte un crac de pantalon pornea la vale, spre confuzia celei care îi purta şi spre încîntarea tainică a bărbaţilor care se prefăceau că nu observă incidentul.

Parfumurile franţuzeşti erau foarte căutate. Aveau la bază bergamotele, frangipanul şi paciuli. Apa de colonie

Guerlain, loţiunile Micheau, săpunurile Pivert, pasta de dinţi Pelletier erau indispensabile unei femei elegante. Pînă şi cosmeticele produse în America aveau nume franţuzeşti. Prestigiul Franţei în domeniul modei era de negalat.

În sufragerie discuţiile între bărbaţi îmbrăcau alt aspect. Se vorbea mai ales despre politică. Se făceau pronosticuri în legătură cu alegerile prezidenţiale care trebuiau să aibă loc în anul următor. Cei mai mulţi convivi susţineau că preşedintele Monroe va fi sigur reales. Numai senatorul Staunton emitea o părere contrară.

Senatorul Underhill, un aprig susţinător al lui Monroe, îl ridică în slăvi.

— A avut vreodată ţara noastră un preşedinte cu o mai vastă experienţă politică ? Senator, guvernator, ministru plenipotenţiar în Franţa şi în Anglia, secretar de stat ; în toate aceste funcţii a dat dovadă de înţelepciune şi competenţă, James Monroe se bucură de încrederea unanimă, fiindcă este reprezentantul oamenilor de mijloc, al oamenilor cuminţi, cumpătaţi, care nu aleargă după aventuri, ci preferă o viaţă politică lipsită de trepidaţii, condiţie indispensabilă consolidării unui stat tînăr ca al nostru.

Senatorul Forbes îşi dădu asentimentul, înclinînd cu gravitate din cap. Staunton nu renunţă la opiniile sale.

— Monroe este un arivist. Nu-l preocupă decît căpătuirea rudelor şi a prietenilor. Voi lupta cu ultima energie împotriva realegerii lui Monroe.

Henry nu participa la discuţie. Prefera să nu-şi preciezeze poziţia înainte de a şti în ce parte se înclina balanţa succesului.

În clipa aceea se auzi glasul lui James Kent, care pînă atunci păstrase tăcerea. Ţinea în mînă un pahar cu whisky pe care-l rotea, făcînd să-i strălucească faţetele bizotate.

— Îmi pun şi eu adeseori o întrebare. Uniunea cuprinde astăzi un număr respectabil de state. Cele trei-

sprezece foste colonii, la care se adaugă Tennesse, Missouri, Alabama, Florida, Louisina şi teritoriile din Nord Vest : Wisconsin, Illinois, Michigan, Indiana, Ohio şi Kentucky. Din toate acestea, numai două state ne-au furnizat preşedinţi. Virginia ne-a dăruit pe Washington, pe Jefferson, pe Madison şi pe Monroe. Massachusetts ne-a blagoslovit cu John Adams şi acum ne pregăteşte un nou candidat, pe John Quincy Adams. De ce aceste două state şi-au rezervat exclusivitatea pepinierei de preşedinţi ? Aristocraţii din Est sînt singurii capabili să guverneze Uniunea ? În Vest nu se găsesc oameni politici demni să devină preşedinţi ai Statelor Unite ?

Observaţia lui Kent căzu ca un duş rece peste oaspeţii lui Henry Sunderland. Individul acesta lipsit de maniere, parvenitul acesta, care pînă mai ieri făcea pe paznicul de vite, îşi permitea să ridice glasul împotriva tradiţiilor, a oamenilor politici din Est, care duraseră gloria Statelor Unite. Staunton şi Underhill făcură brusc front comun.

— Şi cam ce personalitate crezi dumneata că ar fi mai potrivită pentru această înaltă demnitate ? întrebă Staunton cu ironie.

— Da, da, care personalitate ? reluă Underhill întrebarea colegului său din Sud, scurtînd-o la patru cuvinte.

— Generalul Andrew Jackson, eroul de la New Orleans, replică liniştit James Kent.

Underhill izbucni în rîs.

— Jackson nu e în stare să-şi administreze propria lui avere, nemite pe a statului.

— Negustorii şi speculanţii din Est i-au înşelat bunacredinţă, zise Kent. Şi l-au ruinat.

— Prostia se plăteşte, Mr. Kent, grăi Staunton.

— Jackson nu e prost, Mr. Staunton. A plătit scump o experienţă, care-i va servi în viitor, răspunse Kent. Să ştiţi de la mine, va fi vai şi amar de afaceriştii din Est, dacă Jackson va ajunge la putere.

— Dacă !... repetă Underhill acest mic cuvînt din frazele interlocutorului, dîndu-i un sens ambiguu.

Henry se ridică de pe scaun.

— *Gentlemen,* să trecem în salon. Ne aşteaptă doamnele.

În vreme ce se îndreptau spre salon, Underhill rosti sufiicient de tare spre a fi auzit de cei din imediata-i apropiere :

— Juftul nu va trona niciodată la Casa Albă. Iar dacă se va întîmpla acest lucru, va fi spre nenorocirea Uniunii. Cred că eşti de aceeaşi părere, Sunderland, se adresă senatorul lui Henry.

Dar Henry nu mai era atent la discuţie. Prin uşa deschisă a salonului o văzuse pe Babs, care stătea în dreptul unei ferestre, într-o splendidă izolare. Spre deosebire de celelalte femei, încărcate de bijuterii, dantele şi danteluţe, Babs purta o rochie albă de o simplitate severă, dar plină de bun gust. Avea drept unică podoabă o cingătoare din fir de aur, care-i accentua subţirimea taliei.

Cînd Henry intră în salon, Babs îl privi cu reproş. Se apropie de ea.

— Să mă ierţi că n-am putut veni după amiază. Am fost foarte ocupat.

Babs îl privi cu o expresie greu de definit.

— S-ar spune că ţi-e teamă să stai de vorbă cu mine.

Sprîncenele lui Henry se ridicară în semn de mirare.

— Teamă ? Dorinţa mea cea mai vie a fost să mă aflu întotdeauna în preajma ta.

Îi făcuse o adevărată declaraţie de dragoste. Îndrăznise în sfîrşit să i se destăinuie. Încercă un fel de exaltare. În aceeaşi clipă se apropie James Kent.

— Aveţi o nepoată încîntătoare, Mr. Sunderland.

Henry se încruntă. Insul acesta sosea într-un moment nepotrivit. În ochii albaştri ai lui Kent juca o lumină vag maliţioasă. Din salonul alăturat se auzeau acordurile unui vals executat de o orchestră ascunsă după nişte plante exotice. Kent se înclină în faţa unchiului şi a nepoatei.

— Îmi permiteţi, Mr. Sunderland, să invit pe Miss Babs la dans ?

Henry îl fulgeră cu privirea. Kent îi era din ce în ce mai antipatic. Răspunse sec :

— Vă rog.

Babs zîmbea. O amuza situaţia. Henry avu neplăcuta impresie că Babs era complicea lui Kent. Mohorît, îi

urmări cu privirile în vreme ce ei se îndreptau spre salonul de dans. David se înfiinţă în preajma lui.

— Te-a supărat cineva, Henry ?

— Imbecilule ! i se răspunse cu duritate. Ai s-o pierzi. Ai s-o pierzi.

Îi întoarse spatele şi plecă spre bufet. Simţea nevoia să bea un pahar cu whisky, să-şi calmeze nervii. David rămase încremenit. Nu era deprins cu astfel de cuvinte. Va cere explicaţii. Renunţă însă la acest gînd. Nu era înţelept şi nici prudent să se certe cu Henry, tocmai acum în preajma căsătoriei şi a încasării celor cincizeci de mii de dolari.

Babs se dezbrăca în faţa oglinzii. Fredona un vals pe care-l dansase cu James Kent. Pentru prima oară de la intrarea ei în Casa Sunderland, se afla într-o stare sufletească trandafirie. Kent o cucerise. Era un om adevărat, nu o paiaţă parfumată ca ceilalţi tineri care frecventau casa unchiului ei. Şi-ar fi dorit un astfel de soţ. Un bărbat care să ştie ce vrea. Lui Kent i s-ar fi supus cu dragă inimă. Ce păcat că nu o ceruse de nevastă... Ar fi acceptat de îndată. Kent se mărginea să-i vorbească despre peregrinările de-a lungul apelor lenеşe ale fluviului Mississippi, despre oraşele pierdute în mijlocul preeriilor, despre turmele sale de vite care străbăteau sute de mile pînă la abatoarele din Cincinnati, despre expediţiile-i vînătoreşti, despre nopţile petrecute în jurul focurilor menite să-i ferească de jivine... Istorisirile lui colorate erau pline de umor. Răspîndeau un optimism contagios. Babs îşi făurea cele mai felurite ipoteze în legătură cu acest om. Se vedea în rochie de mireasă, la braţul lui, ieşind dintr-o biserică modestă, durată din bîrne ; galopau împreună de-a lungul unui convoi de care trase de catîri, care ridicau nori de praf în drumul lor spre Vest ; îşi înjghebau o fermă pe malurile împădurite ale unui rîu lat, cu meandre capricioase ; îşi creşteau puzderie de copii şi îi învăţau să călărească pe deşelate, să vîneze sălbăticiuni, să se lupte cu indienii, să înfrunte natura ; îmbătrîneau împăcaţi cu viaţa, înconjuraţi de fii şi fiice, de nepoţi şi strănepoţi, iar la sfîrşit două cruci modeste de lemn le însemnau

mormintele alăturate. Imagini oarecum stereotipe, inspirate de viaţa pionierească pe care o cunoscuse şi o îndrăgise, viaţă atît de deosebită de orizonturile strîmte, meschine, cu care se străduiau să o deprindă Henry şi cei din lumea lui. Babs va cere lui Kent să-i clădească o casă încăpătoare, solidă, cu mobile oneste de stejar, în mijlocul cărora să uite că a trăit vreodată printre hidoşeniile chinezeşti cu balauri înspăimîntători, moşnegi bărboşi, oblici la ochi, femei înzestrate cu şapte rînduri de braţe, asemenea păianjenilor ori monştrilor omeneşti de prin circuri, şi indivizi burtoşi, pe trei sferturi goi, care-şi privesc meditativi buricul... Babs avu surprinderea să constate că simţul ei moral nu s-ar fi răzvrătit peste măsură, dacă James Kent i-ar fi propus să-l urmeze în Vest, chiar şi fără binecuvîntarea pastorului. În definitiv nu avusese ea de gînd să fugă în Spania, însoţită de Benjamin ? Şi pe Benjamin nu-l iubea. Era prea copil pentru aşa ceva. Kent însă... era Kent. Asta explica totul...

Auzi un ciocănit în uşă. Cine putea să fie ? Camerista ei îşi luase rămas bun şi plecase să se culce. Babs nu se speria uşor. Totuşi, ciocănitul acesta în plină noapte o nelinişti. Uşa se deschise încet şi în prag apăru Henry. Babs îşi aminti că îl rugase să o asculte într-o anumită chestiune. Vrăjită de Kent, uitase şi de unchiul ei, şi de David, şi de toţi Sunderlandzii de pe lume. Henry intră clătinîndu-se. Se vedea că băuse mult. Faţa îi era aprinsă, ochii sticloşi aveau o fixitate neplăcută.

— Voiai să-mi vorbeşti, Babs, bolborosi el, oprindu-se în mijlocul odăii şi sprijinindu-se de o masă plăpîndă de lac purpuriu. Am venit. Nu puteam să nu răspund la chemarea ta.

— Acum e tîrziu. Să lăsăm pe mîine, îi spuse ea cu blîndeţe.

— De ce să lăsăm pe mîine ? Să profităm de ocazie că sînt aici.

Babs ridică din umeri plictisită.

— Vino mîine de dimineaţă. Mai devreme. Înainte de bancă.

— Nu. Acum ! stărui Henry. Să profităm de ocazie, repetă el, morfolind vorbele.

Respirînd greu, se desprinse de masă și făcu trei pași spre Babs. Un strop de salivă îi apăruse în colțul gurii. Privirile lui coborîră asupra sînilor ei, conturați sub dantela rochiei descopciate.

— Ești frumoasă, Babs, șopti el.

Se înarmase cu o mare doză de curaj. Se oprise la jumătatea drumului și se clătina ca o salcie în bătaia vîntului.

— Deci pentru asta ai venit, rosti ea ironic.

— Nu, n-am venit pentru asta, se apără Henry. Voiam să te previn. Să te ferești de oameni de felul lui Kent. Sînt niște aventurieri lipsiți de scrupule.

— Să-l lăsăm pe Kent în pace, se aprinse ea brusc.

Henry se congestionă.

— Îi iei apărarea ? De ce ? Eu îl cunosc mai bine decît tine. Știu cîte parale face. Și vreau să te feresc...

Ochii lui Babs se îngustară răutăcioși. Toată teama și respectul ei față de omul acesta care-i era unchi se spulberaseră. Îl văzu în adevărata lui lumină. Timid, înfricoșat, năucit de băutura cu care se intoxicase spre a-și spori îndrăzneala.

— De ce ții neapărat să mă ferești ? ripostă ea dur. Ca să mă păstrezi pentru dumneata ?

— Te iubesc, Babs, bîigui el.

— Mă iubești ? Stranie iubire. Mă ții întemnițată pentru că mă vrei. Nu ai îndrăzneala să treci la fapte...

Henry ridică înspăimîntat mîinile ca și cînd ar fi vrut să se apere de un blestem.

— Ce sînt vorbele acestea, Babs ?

— Vorbele acestea oglindesc adevărul, unchiule Henry, oricît de trist ar fi el. Știu că mă pîndești pas cu pas. Dar mai știu că ți-e frică de mine. Da, ți-e frică.

— Babs ! se tîngui el.

Căzu în genunchi. Cu mîinile împreunate, ca la rugăciune, se tîrî spre picioarele ei.

— Te iubesc, Babs... Te iubesc ca un nebun...

— Să terminăm o dată comedia asta, strigă ea cuprinsă

de o criză de isterie. Mă vrei ? Ia-mă ! Dar să terminăm o dată.

În paroxismul furiei și al exasperării începu să-și smulgă veșmintele de pe ea. Îi căzu la picioare rochia, apoi furoul. Nu purta corset, așa că sînii goi răsăriră splendizi, tantalici...

— Babs, hohoti el, ducîndu-și mîinile la ochi. Fie-ți milă, Babs !

După cîteva clipe lăsă palmele în jos ; ridică spre ea ochii umili de cîine bătut, obrajii șiroind de lacrimi.

Babs rămăsese goală ca o statuie antică. Îl privea cu o sfidare, cu un dispreț, mai ofensatoare decît o pereche de palme. Gestul ei era atît de neprevăzut, de absurd, încît atingea ridicolul. Dar nici unul din actorii acestei scene nu era în măsură să-i sesizeze grotescul.

Henry se ridică în picioare și porni în fugă spre ușă. O deschise, se opri în prag și aruncă o ultimă privire asupra fetei. După o scurtă luptă lăuntrică, închise învins ușa în urma lui. Babs rămăsese singură.

Căsătoria ei cu Forbes se oficie cu mare pompă la Trinity Church, în prezența familiilor Sunderland și Forbes și a unui mare număr de invitați și curioși. *Le Tout New York,* cum se spunea pe atunci, copiindu-se cu frenezie expresiile franțuzești, era prezent la ceremonie. Spectacolul merita toată atenția mai ales că această căsătorie zămislea cele mai contradictorii simțăminte atît actorilor cît și figurației. Mirele, solemn, recules, asculta cu evlavie cuvintele preotului. Mireasa, ironică, bătăioasă, enervată de această pompă cu care nu era obișnuită, nu-și găsea astîmpărul. Își muta buchetul de camelii dintr-o mînă într-alta, de parcă ar fi avut poftă să-l arunce în capul cuiva. Henry stătea țeapăn în strană, cu mîinile încleștate de măciulia bastonului. Încerca astfel să le stăpînească tremurul. Ochii îi erau sticloși. Duhnea a alcool, incomodînd pe cei din jur. Susan asculta cu aparentă atenție serviciul religios. Mintea ei clădea tot felul de raționamente în legătură cu Babs. O epocă

tristă se încheiase şi se deschidea alta. Creatura aceasta blestemată nu va mai fi liberă să-i tenteze, să-i înnebunească soţul. David va şti să-şi impună autoritatea, s-o domesticească. Henry stabilise ca proaspeţii căsătoriţi să locuiască la Sunderland House. Fusese o condiţie *sine qua non*, acceptată de toţi cei interesaţi, în speranţa că viitorul va limpezi într-un fel această supărătoare situaţie. Senatorul Forbes asista grav la ceremonia care întărea legăturile dintre familiile Sunderland şi Forbes. Acum putea privi în liniştе viitorul. Influenţa lui asupra lui Henry şi a lui Babs avea să crească. Îi va juca după voie. Şi, slavă Domnului, se pricepea la sforării.

Şi James Kent era de faţă. Venise neinvitat. Din seara aceea de pomină, Henry nu-l mai poftise la Sunderland House. Întreţinea cu el legături de afaceri, dar evita sistematic orice referire la familia sa. Dacă James Kent îl ruga să transmită omagii lui Susan şi lui Babs, Henry mulţumea cu o înclinare a capului şi schimba vorba. Kent observase că e ostracizat. Nu se formalizase. Păstra în colţul gurii un zîmbet pe jumătate ironic, pe jumătate amuzat, arătînd că nu se lăsa înşelat de aparenţe. Şi nunta aceasta părea să-l amuze. Stătea într-o strană şi surîdea enigmatic, în vreme ce ochii lui albaştri o fixau pe Babs. Deşi se afla cu spatele spre el, Babs îi simţea instinctiv privirile. În sinea ei fierbea. Ar fi preferat să rostească sacramentalul „da" alături de Kent. Dacă lui nu-i plăcuse să se lege pe viaţă prin taina căsătoriei, de ce nu încercase să o răpească ? L-ar fi urmat. L-ar fi urmat fără şovăială. În orice caz, ar fi fost o soluţie mai bună decît căsătoria cu David, pe care o acceptase numai spre a se elibera de Henry. Poate că făcuse o greşeală. Poate că se grăbise. Îl aşteptase pe Kent, dar după petrecerea aceea plicticoasă, el nu mai călcase pragul Casei Sunderland. Nu-i scrisese un rînd. Şi cu cîtă plăcere i-ar fi citit Babs bileţelele. Acum de ce venise ? Ca să se bucure de supărarea ei ? Ca să asiste la un spectacol distractiv ? Babs nu mai era călăreaţă de circ. Pe atunci publicul nu o supăra. Dimpotrivă. Astăzi însă, toate o înfuriau. Şi oficiantul serviciului divin, care psalmodia monoton formule goale, şi David care stătea solemn

și țeapăn ca un manechin — ah, cu cîtă sete l-ar mai fi pocnit peste nas — și asistența înghesuită în strane, și lumea întreagă... Da, lumea întreagă o supăra...

Serviciul divin se încheie. Urmară felicitările. Babs le primea cu o mutră acră, care — paradoxal — o făcea și mai frumoasă. David strîngea mîini după mîini, uitîndu-se din cînd în cînd cu coada ochiului la Babs. Era frumoasă. Foarte frumoasă. Începu să-i displacă brusc rolul de soț paravan. Henry îl lăsase să înțeleagă, în termeni destul de limpezi, că relațiile lui cu Babs trebuiau să rămînă pur platonice. Îi va fi oare posibil să trăiască alături de o fată atît de frumoasă — care-i purta și numele — fără să se atingă de ea ? Henry îl va lăsa un timp în preajma lui Babs — de ochii lumii — apoi îl va expedia în străinătate, încredințîndu-i cine știe ce misiuni stupide. Bănuia lumea că se lăsase cumpărat ? Dacă se va afla vreodată acest lucru, va mai îndrăzni să iasă în societate ? Să dea ochi cu oamenii, să le suporte aluziile, poate chiar insultele ? Era prematur să-și facă probleme de conștiință. Mai tîrziu va aviza, în funcție de împrejurări. La urma urmei, de ce n-ar încerca să cîștige simpatia lui Babs ? În acest caz și-ar valorifica drepturile de soț, fără ca Henry să prindă de veste. Complicitatea lui Babs i-ar prinde bine. Faptul că Henry avea să se culce cu ea, îl irita cu anticipație. Evident, cunoscuse această condiție. Ipotetic, situația fusese mai ușor de acceptat. Acum însă o vedea cu alți ochi. Căpăta altă culoare.

La Sunderland House îi aștepta o masă servită pentru o sută cincizeci de persoane. Senatorul Forbes dorise ca nunta fiului său să aibă semnificația unui evenimest monden. Dedesubturile acestei căsnicii nu-l jenau. Timpul, considera el, netezește dificultăți care la prima vedere par de netrecut.

La Sunderland House o aștepta pe Babs, printre alte nenumărate cadouri de nuntă, un magnific rubin de zece carate, tăiat în formă de inimă. Dedesubtul rubinului era plasată o carte de vizită cu numele lui James Kent.

Darul trezi indignarea familiilor Sunderland și Forbes.

— Acest individ ar fi trebuit să știe că mireselor nu le e îngăduit să primească asemenea daruri din partea unui străin, opină Henry. Dar ce te poți aștepta de la un necioplit.

— Sînt de părere să-i restituim cadoul, propuse senatorul Forbes.

David se uită cu regret la piatra care scăpăra în mii de focuri.

— Evident, trebuie restituită.

Împotrivirea lui Babs căzu ca un trăsnet.

— Pe mine nu mă întreabă nimeni ? Păstrez rubinul. Spuneți că James Kent e un necioplit. Se poate. Nici eu nu mă deosebesc prea mult de el. Regulele dumneavoastră de etichetă nu sînt făcute pentru oameni ca noi.

Fără să țină seamă de consternarea celor trei bărbați, luă rubinul din cutia lui de catifea și-l strecură în mica ei poșetă, împletită din fire de aur.

— Am să-l montez într-o broșă.

CAPITOLUL IX

La Paris, Gerald se înapoiase tocmai de la un dineu oferit de ducele de Broglie, cînd primi două mesaje. Primul îi vestea arestarea lui Robert la Palermo, al doilea — nunta lui Babs la New York. Deşi se făcuse tîrziu, trimise după Jules Lafont. Nu era în toane bune. Avea toată simpatia pentru ducele şi ducesa de Broglie, apropiaţi de el ca virstă. Invitaţii lor, însă, îl plictisiseră la culme. Mareşalul de Castellane vorbise numai despre politică. Contele Potocky „frumosul polonez", cum i se spunea în cercurile aristocratice din cartierul Saint-Germain, făcuse mai bine de o jumătate de oră, apologia frizurii *en coup de vent*. *Monsieur* de Custine, un pedant fără pereche, se lansase într-o plictisitoare dizertaţie despre monedele persane din timpul dinastiei Abbasizilor. *Monsieur* de Chateaubriand, numit de curînd ambasador la Berlin, atacase componenţa actualului guvern prezidat de Richelieu, care avusese imprudenţa să nu-l desemneze ministru al Afacerilor Externe. Mai fusese de faţă şi un tînăr poet cu reputaţie, anume Lamartine, care nu deschisese gura. Singura persoană, care-l făcea să nu regrete participarea sa la acel dineu, era amifitrioana, ducesa de Broglie, o fiinţă graţioasă şi zveltă cu un surîs dulce, prietenos, cu ochi luminoşi. Pasionată partizană a liberalismului, de o înţelepciune neobişnuită pentru vîrsta şi rangul ei, comentase cu amărăciune triumful ultraregaliştilor în Franţa şi al reacţiunii în Europa, care făceau imposibilă o limpezire a situaţiei politice.

În replică, *Monsieur* de Custine reliefase justețea afirmațiilor lui Metternich, care denunța existența unei conspirații universale.

— Numai în anul acesta, declarase Custine, am asistat la o serie de evenimente mai mult decît îngrijorătoare. În ianuarie, revoluție în Spania ; în februarie, asasinarea ducelui de Berry : în mai, tulburări în Germania, provocate de execuția lui Sand ; tot în mai, tulburări în Anglia și condamnarea la moarte a conjuraților din Cato Street ; în iulie, revoluția din Regatul Celor Două Sicilii ; acum, în august, revoluția la Lisabona. Trăim pe un butoi de pulbere de pușcă. Nu știu cine a scornit această comparație ; o folosesc fiindcă îmi pare foarte plastică. Ar mai fi trebuit să adauge că fitilul este deja aprins.

— În cercurile diplomatice din Berlin se spune că aliații nu vor sta cu mîinile în sîn, adăugase Chateaubriand, ostil însă din principiu oricărei intervenții în afacerile interne ale altor țări.

Gerald înregistrase cu interes zvonul colportat de Chateaubriand. Punea la îndoială sinceritatea lui în ceea ce privește intervențiile din afară, dar nu aceasta era esențialul. Faptul că aliații se pregăteau de acțiune, merita toată atenția. La începutul lui august, Austria ceruse Băncii Sunderland din Viena să mijlocească lansarea unui împrumut pe piața franceză și britanică. Această cerere căpăta acum o semnificație deosebită.

Gerald îl primi pe Lafont în biblioteeă. Îi dădu spre citire mesajul referitor la arestarea lui Robert.

— Este semnat de Sandra, spuse el. Mi l-a trimis prin curier. Dumnezeu știe cum de a reușit să treacă prin blocadă. Ce e de făcut ?

Lafont citi mesajul.

— Cred că va trebui să plec imediat în Sicilia.

Gerald rămase cîteva momente cu privirile ațintite asupra focului din cămin.

— Nu, rosti el. Nu are rost să-ţi primejduieşti viaţa în Sicilia. Eşti mai necesar aici. Nu vreau să-ţi închipui că mă dezinteresez de soarta fratelui meu. Cred însă că Bidault te-ar putea înlocui în această misiune.

Strecură mesajul într-o mapă de piele.

— Dacă înainte de primirea acestui mesaj, mi-ar fi vorbit cineva despre posibilitatea arestării lui Robert, sau a oricăruia dintre noi, aş fi rîs. Un Sunderland arestat... Hm ! Fantastic !

Lafont îşi zise că nici Ludovic al XVI-lea n-ar fi raţionat altfel înaintea izbucnirii Marii Revoluţii. Se feri, bineînţeles, să-şi exprime gîndurile. Întemniţarea lui Robert îl trezise pe Gerald la realitate. Nu-i strica această lecţie. În ultima vreme făcea imprudenţe. Armele vîndute bancherului Klaus reflectau această mentalitate, primejdios de supărătoare.

Gerald se smulse din gîndurile sale.

— Mîine plecăm la Viena. Mă însoţeşti. Să-ţi iei cîţiva oameni de încredere. În capitala Austriei voi avea nevoie de serviciile dumitale. Gerald sună dintr-un clopoţel. Cheamă-l te rog pe Master Benjamin, porunci el valetului care apăru prompt, asemenea unui cuc maniac.

În aşteptarea lui Benjamin, scoase dintr-un dulăpior secret amenajat într-un raft al bibliotecii trei pahare de cristal şi o sticlă de Oporto.

Benjamin intră somnoros. Purta un halat lung, de mătase. Părul ondulat îi cădea în neorînduială pe frunte. Zîmbi prietenos lui Gerald. Salută pe Lafont.

— Mi se pare că te-am trezit din somn, zîmbi Gerald. Îmi pare rău. Nu ştiam că te-ai culcat atît de devreme.

— M-am făcut cuminte, zise Benjamin. Am învăţat la matematică pînă seara tîrziu.

— Îi voi scrie lui Henry. Se va bucura. Şi acum să-ţi spun de ce te-am chemat. Mîine în jurul prînzului plecăm la Viena. De dimineaţă am mult de lucru. Te rog

să te duci în locul meu la un bijutier și să cumperi un colier de perle, sau de diamante. Dar de nuntă pentru Babs.

Benjamin rotunji ochii.

— Se mărită Babs ?

— S-a și măritat, replică Gerald. Voia să fugă cu tine în Spania. Să te mai încrezi în femei.

Benjamin făcu o mutră plouată, dezamăgită.

— Să nu te necăjești, Benjamin, îl bătu ușor Gerald pe umăr. Pierzi o femeie, găsești o sută. Mai ales cînd ai bani.

— Nu m-am gîndit niciodată să le cumpăr.

Lafont surîse amuzat, Gerald îi observă zîmbetul.

— Să bem cîte un pahar de Oporto în cinstea lui Babs.

Benjamin își goli trist paharul.

— Cu cine s-a măritat ?

— Cu David Forbes.

Benjamin schiță un gest disprețuitor.

— Tocmai pe blegul ăla și l-a găsit ?

Gerald îl dojeni.

— Ce înseamnă limbajul acesta, Benjamin ?

Băiatul făcu o strîmbătură.

— Ai dreptate. Iartă-mă. Pot să plec la culcare ?

— Te rog. Mai bei un pahar ?

— Nu. Mulțumesc. Bună seara, Gerald. Bună seara Mr. Lafont.

Ieși din bibliotecă tîrîndu-și picioarele.

Gerald se întoarse spre Lafont.

— Ai zîmbit cînd a spus că nu s-a gîndit niciodată să cumpere dragostea. De ce ? Fii sincer.

Lafont așeză paharul gol pe masa cu picioare canelate.

— Mi-e greu să spun lucrurilor pe nume...

— Te-am rugat să fii sincer.

— Potrivit instrucțiunilor dumneavoastră, am continuat să cercetez trecutul lui Master Benjamin.

— Și ?

— Nu cumpără, dar s-a lăsat cumpărat.

Gerald se încruntă.

— În ce sens ? Fii mai explicit !

— Unele femei dornice de îmbrățișări juvenile...

Gerald suspină.

— Am înțeles. Și Benjamin se învoia la... acest tîrg ?

Lafont ridică din umeri, afirmîndu-și astfel regretul.

— Din nefericire, da.

— Și... au fost numeroase cazurile ?

— La cunoștința mea au ajuns vreo patru.

Gerald luă sticla de Oporto de pe masă.

— Mai bem cîte un pahar, Lafont ?

— Sînt la dispoziția dumneavoastră, Sir.

Gerald avu o dimineață încărcată. La bancă, lucră cu Challais și cu șefii de departamente, lăsînd instrucțiuni precise pentru timpul cît va lipsi din Paris. Prezidă o ședință a consiliului de administrație al fabricii de armament de la Nantes și primi vizita unui grup de constructori navali, care puseseră în lucru pe un șantier din Marsilia, proaspăt achiziționat de Gerald, primele vase de mare viteză care aveau să constituie nucleul „Societății de Navigație Maritimă Sunderland-Beauclair" din Franța.

Pe Gerald îl încînta această activitate frenetică. Îl îmbăta puterea cu care fusese învestit. Tatăl său crease de la „A" la „Z" Casa Sunderland. Evoluția aceasta lentă îl deprinsese treptat cu privilegiile și satisfacțiile puterii, așa cum Mithridate își deprinsese treptat organismul cu otrăvurile. Gerald se văzu însă dintr-o dată în fruntea unui imperiu economic. Luase frînele puterii fără să urce

scara ierarhiei. Căpătase sceptrul, asemenea unui tînăr suveran şi se comporta ca atare.

Cu cîteva minute înainte de a porni la drum spre Viena, primi un mesaj din Veneţia, Guy Wragby îl încunoştiinţa că nu-i mai era posibil să asigure supravegherea educaţiei copiilor rămaşi în îngrijirea sa. Sugera înscrierea lui Raymond la o şcoală superioară din Franţa, Anglia sau Germania şi internarea Cynthiei într-o mînăstire, la Fontevrault de pildă, unde să primească o educaţie potrivită vîrstei şi rangului ei. Mai scria că îndrăznise a i se adresa direct, deoarece nu putuse lua legătura cu Robert, reţinut încă în Sicilia.

Mesajul era redactat într-un stil care lăsa să se înţeleagă că demersul semnatarului era justificat de unele împrejurări vitrege, intempestive.

Gerald cunoştea seriozitatea lui Guy Wragby. Nu-i fu greu să ajungă la concluzia că acesta avea motive temeinice să-i scrie. Motive care nu erau străine, poate, de arestarea lui Bardolino. Mesajul ajunsese la Gerald pe căi ordinare. Era uşor de presupus că Wragby, temîndu-se de cenzura poliţiei imperiale, îi scrisese în termeni acoperiţi.

Gerald stabilise ruta Metz, Frankfurt, Nürenberg, Regensburg, Linz. Vestea primită de la Wragby îl determină să-şi schimbe traseul, şi să coboare pînă la Veneţia. Părăsi Parisul la 25 august şi după o călătorie fără incidente, sosi la 5 septembrie în oraşul lagunelor.

Palazzo Andreea, reîntinerit graţie silinţelor lui Guy Wragby, care pusese un batalion de servitori să-l cureţe, îl primi cu porţile deschise. Trecuseră ani de cînd Gerald nu-i mai călcase pragul. Clădirea fastuoasă, de o eleganţă şi un bun-gust indiscutabile, îl cuceri din prima clipă. În copilărie nu o socotise extraordinară. Numai apele lui Canal Grande, care scăldau faţada şi treptele de la intrare, îi păruseră demne de un oarecare interes. Acum îl vedea cu alţi ochi. Palazzo Andreea fusese reşedinţa preferată a părinţilor săi. Din veneraţie pentru ei, din

admirație pentru această bijuterie arhitectonică, hotărî să o locuiască ori de cîte ori timpul i-o va permite.

În aceeași seară, înainte de a da ochii cu copiii lui Adrien, avu o convorbire confidențială cu Guy Wragby. Acesta îi aduse la cunoștință un fapt de o excepțională gravitate. După arestarea lui Bardolino și plecarea lui Robert la Veneția, poliția imperială făcuse două percheziții la Palazzo Andreea, în baza unor denunțuri anonime care pretindeau a ști că în interiorul acestei clădiri se aflau manifestate și armele destinate naționaliștilor italieni. Perchezițiile nu dăduseră rezultate. Zbirii stăpînirii se retrăseseră mîrîind. Nu era însă exclus să revină.

Într-o zi, Wragby, care își însușise măiestria restaurării tablourilor deteriorate, hotărîse să-și omoare timpul, reparînd cîteva pînze din galeria lui Apollon. Spre marea și neplăcuta sa surprindere, descoperise între pînzele duble ale unui portret din epoca Renașterii, un număr apreciabil de manifeste care îndemnau la rebeliune împotriva austriecilor. Pus în gardă de expresia îngrijorată a lui Raymond, îl luase din scurt. Băiatul recunoscuse că știa de existența manifestelor. Strîns cu ușa de Wragby, mărturisise că într-o ublietă depistată de Bardolino, se aflau depozitate arme. Alarmat, bătrînul îl conjurase să-l conducă la ublieta cu pricina, prevenindu-l că descoperirea armelor de către poliție ar atrage noi neplăceri nu numai asupra locatarilor palatului, dar și a întregii familii Sunderland. Argumentele lui Wragby avuseseră darul să-l convingă pe Raymond, care în cele din urmă, cedase, conducîndu-l — bineînțeles fără știrea servitorilor — la ublieta cu pricina. Wragby găsise acolo cîteva pistoale arhaice, pe jumătate ruginite. Găsirea lor de către poliție ar fi motivat totuși arestarea lui Raymond, cît și a lui Wragby, și a oamenilor de serviciu. Comisia de Anchetă a Veneției nu făcea deosebiri de vîrstă sau de rang, cînd era vorba de infracțiuni asimilate cu crima de lezmajestate. Erau cunoscute cazurile unor minori care zăceau în temnițele austriece. Infractorii majori erau

judecați după o procedură sumară și executați prin împușcare. Cu toată simpatia lui pentru familia Sunderland, Wragby nu era dispus să-și pună existența în joc.

Profitînd de o noapte întunecoasă, aruncase pistoalele în apele lui Canàl Grande. Dar cine-l putea asigura că nu se mai aflau arme și în alte încăperi secrete ale palatului ? Toată povestea asta avea un parfum comic. Ubliete, trape, arme ascunse, conspiratori, zbiri, tot arsenalul folosit de autorii romanelor gotice, mult gustate în acea vreme. Faptele erau însă reale.

Raymond, continuă Wragby, era fanatizat de Bardolino. Îi ura de moarte pe austrieci și nu visa decît lupte și răfuieli cu asupritorii. Dacă Bradolino și italienii lui aveau toate motivele să-și rişte pielea pentru țara lor, ar fi fost cel puțin ridicol pentru Raymond să zacă în celula vreunei fortărețe austriece pentru o cauză care nu era a lui.

Gerald își spuse că argumentele lui Wragby erau înțelepte și justificate. Nebunia lui Raymond își găsea precedente. Dacă acesta avea scuza vîrstei, nu se putea spune același lucru despre Byron și despre atîția străini, care-și expuneau viața pentru eliberarea Italiei. Gerald nu reușea să înțeleagă motivele care determinau pe acești oameni să îmbrățișeze o asemenea atitudine. Firea omenească este tot atît de insondabilă ca și multe legi ale firii. Ce-l determina pe Raymond să militeze pentru izgonirea austriecilor din Veneția, și ce-l împingea pe Benjamin să se vîndă femeilor coapte, însetate de îmbrățișări nevîrstnice ? În ciuda considerentelor morale, care ar fi trebuit să-l încline spre Raymond, Gerald îl simpatiza pe Benjamin. Se întrebă dacă era atît de stricat încît să nu poată prețui simțămintele înalte de abnegație, de sacrificiu pentru o cauză înaltă. Ajunsese la concluzia că gloriola eroilor îi repugna. În definitiv, nici drumul său nu era lipsit de spini. La capătul eforturilor sale îl aștepta însă o recompensă palpabilă. Aurul și puterea.

La 8 septembrie, Gerald părăsi Veneţia. Suita sa cuprindea acum şi pe băiatul lui Adrien. Raymond îl urmase fără tragere de inimă. Ar fi preferat să rămînă la Veneţia, să lupte mai departe alături de naţionaliştii italieni. Dar unchiul său voise altfel. Şi cu unchiul acesta, foarte amabil şi prietenos în aparenţă, nu se putea discuta. Guy Wragby convenise să rămînă cu Cynthia la Palazzo Andreea, pînă la înapoierea lui Gerald de la Viena. Corvoada aceasta începuse să-l plictisească. Ajunsese la o vîrstă la care tabieturile de burlac devin tiranice. Se învăţase să trăiască singur, să nu poarte de grijă nimănui şi să nu aibă obligaţii.

La 13 septembrie, Gerald ajunse la Viena. Închirie un etaj întreg la hotelul „Im Auge Gottes". La acelaşi hotel locuise şi Lordul Castlereagh în timpul faimosului Congres care pusese capăt imperiului napoleonian. Coincidenţa era stranie. Gerald ar fi putut să tragă la „Szent-György Palais", reşedinţa vieneză a lui Robert. Preferase să nu ceară găzduire în timpul absenţei acestuia. Relaţiile lui cu Robert şi cu Sandra nu erau îndeajuns de cordiale, pentru a-şi permite asemenea libertăţi.

Apariţia inopinată a lui Gerald la Banca Sunderland stîrni mare emoţie printre funcţionari. Îl precedase o reputaţie de om aspru, despotic, irascibil. Înfăţişarea lui de o seducătoare tinereţe îi atrase totuşi simpatii. Oficial, Gerald sosea la Viena pentru a negocia împrumutul solicitat de guvernul austriac. Scopul nemărturisit al vizitei lui era tatonarea terenului în vederea îmbunătăţirii relaţiilor cu Metternich şi cu Gentz. Gerald îşi organiză atent forţele, înainte de a trece la ofensivă. La Hoffburg avea cîţiva aliaţi preţioşi : doi arhiduci, şi mai mulţi demnitari ai Curţii în frunte cu Marele Şambelan, prinţul Altenburg-Delmond. La nevoie se putea folosi şi de unii clienţi ai băncii sale, membri ai înaltei aristocraţii austriece, la care se adăuga un număr respectabil de oameni politici, funcţionari superiori şi militari de carieră. Lafont îi pro-

cură o listă cu numele celor mai importanți datornici ai Băncii Rotschild, de care trebuia să se ferească din oficiu. Printre aceștia se remarcau : prințul Esterhazy, cu o datorie de 6 400 000 fiorini ; prințul de Ysenburg Birstein — 1 milion fiorini ; prințul Sayn-Wittgentein-Berlebung — 300 000 ; prințul Waldburg-Zeil — 172 000 ; contele Sandor Slavnicza — 670 000 ; cavalerul de Riese — 250 000 ; prințul Ysenburg Wächtersbach — 294 000 ; prințul Solms-Lich — 300 000 ; prințul Löwenstein-Wertheim 1 milion și jumătate ; prințul Löwenstein-Rosenberg — 350 000 ; prințul Victor zu Ysenburg — 140 000 ; contele Viczay — 700 000 ; contele Szapary — 300 000 ; contele Leiningen-Westerberg — 80 000 ; contele Nicky — 340 000 ; contele Hunyady — 500 000 ; contele Szecheny — 1 800 000 ; contele Henckel von Donnersmarck — 1 125 000 ; contele Froberg — 100 000 ; prințul Schwarzenberg — 5 milioane ; prințul Waldburg-Wolfegg — 800 000 ; prințul Waldsee — 350 000 ; contele Wartemberg — 2 070 000 ; baronul de Greifenklau — 130 000 ; prințul de Wied — 700 000. Friederich von Gentz primea o subvenție fixă de 10 000 fiorini pe an. În schimb furniza lui Salomon Rotschild informații politice de cea mai mare însemnătate.

Gerald avea de înfruntat și animozitatea altor bancheri printre care Moses Lakenbacher, Markus Leidendorf, Salomon Herz, Arnstein, Eskelès, Aaron Höng von Hönigsberg, Parich, Karl Wolff-Rosenberg și alții. Toți aceștia se abăteau ca niște păsări de pradă asupra nobilimii feudale muribunde, sfîșîindu-i hălci, înfruptîndu-se din domeniile, pădurile și palatele ei. Aristocrația despuiată treptat de averi, datorită războaielor, inflației, scăderii veniturilor, cheltuielilor somptuozității crescînde, devenea tot mai dependentă de financiari. Deprinși să zvîrle banii în dreapta și în stînga, spre a-și menține rangul și strălucirea, se împrumutau de la bancheri cu sume tot mai mari, uitînd că într-o zi trebuiau să restituie datoriile cu toate dobînzile lor cămătărești. O dată cu pierderea averilor, nobilimea își vedea diminuată influența și auto-

ritatea. Prestigiul și puterea bancherilor și a industriașilor creșteau în proporție inversă.

Bancherii din Viena nu vedeau cu ochi buni concurența băncilor străine Rotschild și Sunderland. Păsările de pradă se luptau pe viață și pe moarte. Se sfîșiau cu ghearele și cu ciocurile lor ascuțite. Vai de învinși. Pentru aceștia nu exista milă. În vremurile Romei Imperiale, faimoase pentru moravurile ei crude, gladiatorii înfrînți puteau spera în clemența publicului. Cînd mulțimea înalță pumnul, cu degetul cel mare în sus, viața învinșilor era cruțată. În moravurile civilizate ale începutului secolului al XIX-lea, degetul cel mare al pumnului strîns, arăta întotdeauna spre pămînt. Învinșii trebuiau să piară.

Gerald sosea la Viena blindat, gata să se avînte în învălmășeală. Știa că nu va fi cruțare. Nici el nu era dispus să cruțe pe nimeni.

Prințul Eugen von Altenburg-Delmond oferi în cinstea lui Gerald o recepție monstră în palatul său de pe Rennweg. Curtea și înalta nobilime aveau să fie reprezentate prin purtătorii celor mai glorioase nume din Almanahul Gotha. La sugestia lui Gerald, prințul invită și pe bancherii cu vază din capitala Imperiului. Toți răspunseră la apel. Chiar și Salomon Rotschild. Erau curioși să-l cunoască personal pe urmașul legendarului Richard Sunderland. Înainte de luptă, adversarii se măsoară din priviri, se studiază, se spionează, spre a-și face o idee despre combativitatea, forța și rezistența fiecăruia. Aspectul lui Gerald îl liniști în parte. Tinerelul acesta frumușel și distins, cu aliură de dandy, nu era în măsură să trezească temeri deosebite. Părea pregătit mai degrabă pentru isprăvi sentimentale decît pentru bătălii financiare.

Și Gerald își studie viitorii adversari. Sprijinindu-se pe informațiile furnizate de Lafont, cît și pe propriile sale observații, ajunse la concluzia că cei mai primejdioși rechini erau Hönigsberg, Arnstein, Herz, Rosenberg și Rotschild. Rotschild lucra izolat. Ceilalți încheiaseră o alianță a cărei durabilitate avea să fie verificată în cursul bătăliilor viitoare. Herz și Wolff-Rosenberg păreau

să fie căpeteniile grupului de aliaţi. Salomon Rotschild ascundea sub o înfăţişare anodină o pricepere în afaceri, un instinct sigur şi o viclenie extrem de primejdioasă. Hertz era un bătrîn cu sprîncene groase, chelie şi obraji căzuţi, ce-i dădeau înfăţişarea unui buldog împovărat de ani. Ţinea ochii pe jumătate închişi, ca şi cum spiritul i-ar fi fost în parte adormit. Gerald se învăţase însă a nu se călăuzi după aparenţe. Wolff-Rosenberg era tînăr — să tot fi avut treizeci şi ceva de ani — înalt, blond, cu un început de calviţie. Purta ochelari cu rame de aur. Ţinea capul sus, arătînd a fi conştient de importanţa şi valoarea sa. Era îmbrăcat cu multă cochetărie. Din primele clipe trezi antipatia lui Gerald. Rotschild şi Herz erau de o politeţe exemplară. Wolf-Rosenberg păstra o atitudine scorţoasă, de o superioritate enervantă. Pe cît de repulsiv arăta acesta, pe atît de atractivă şi de gingaşă era soţia sa, Elisabeth. Fiică a unui conte polonez scăpătat, fusese vîndută — în mod practic — de către acesta, bancherului, care în schimbul unei căsătorii ce-i asigura intrarea în sînul aristocraţiei imperiului, făcuse *tabula rasa* din datoriile viitorului socru. Elisabeth împlinise cu cîteva zile înainte vîrsta de şaptesprezece ani. Cu aceeaşi ocazie sărbătorise şi încheierea a doi ani de la căsătorie. În cercurile financiare din Viena se spunea că bancherul Wolff-Rosenberg avea să fie înnobilat în curînd de împărat, pentru serviciile aduse Austriei. Serviciile aduse Austriei se rezumau la acordarea de împrumuturi cîtorva arhiduci şi miniştri.

Cancelarul Metternich şi principesa, soţia sa, îşi făcură apariţia ceva mai tîrziu. Printre persoanele din suită se afla şi Friederich von Gentz. Metternich arătă bunăvoinţă lui Gerald. Cancelarul avea nevoie de mulţi bani spre a aduce la îndeplinire un proiect scump. Şi contele Stadion, ministrul de finanţe al Imperiului se află de faţă. Tot la bani se gîndea şi el. Ajunseseră să-l obsedeze. Din nefericire, banii se făceau din ce în ce mai puţini iar întreţinerea bătrînului Imperiu costa tot mai mult. Contele Stadion se ploconea la toţi bancherii. Domnii aceştia ajun-

seseră cămătarii statului. Îl storceau ca pe o lămîie. Pe vremuri, cînd statul se pomenea în pragul falimentului, suveranul îi înșfăca pe cămătari, îi arunca în temnițe și le confisca averile. Statul se înviora pentru un timp, asemenea unui bolnav căruia i s-a administrat o transfuzie de sînge. După cîteva decenii, uneori mai repede, finanțele secătuiau iarăși. Suveranul repeta procedeul. Altă generație de cămătari își plătea tributul. Moravurile însă evoluaseră o dată cu scurgerea secolelor. Suveranul nu-i mai arunca pe cămătari în celulele temnițelor. Le cerșea pomana și în schimb plătea dobînzi grele. Pe deasupra îi cadorisea și cu titluri de noblețe și cu decorații. Bancherimea, reprezentanta burgheziei în plină ascensiune, era asigurată. Culmea e că monarhia însăși își pusese lațul de gît. Regii fortificaseră burghezia, spre a crea o clasă tampon între tron și feudalii turbulenți. Burghezii își jucaseră perfect rolul, doborînd nobilimea feudală. Se instalaseră în locurile foștilor mari seniori. Dar nu se mulțumiseră cu atîta. Începuseră să sape temeliile monarhiei. Îi diminuau treptat prerogativele. Metternich, ultimul campion al absolutismului regal, crease Sfînta Alianță. Spera să zăgăzuiască ascensiunea primejdioasă a burgheziei. Burghezia însă se dezvolta ca și planta miraculoasă din basm, însămînțată lîngă casă. Creștea neîncetat, lua proporții monstruoase, acoperea casa, rădăcinile ei se dezvoltau cu atîta vigoare, încît deplasau temeliile, crăpau zidurile, năruind pînă la urmă întreg edificiul și prinzînd sub dărîmături pe omul care o însămînțase.

Metternich hotărîse să facă o cotitură, încercînd o reconciliere cu actualul conducător al Casei Sunderland. Un bancher cu rang ducal era firesc să-i inspire la urma urmelor, mai multă încredere decît un bancher de origine burgheză. Un Lusignan-Valois și un Metternich puteau găsi ușor un limbaj comun. Casa Sunderland reprezenta o forță. De ce n-ar încerca să și-o apropie ? Rotschilzii nu erau comozi. Lăcomia lor începuse să-l deranjeze. Gentz îi susținea fiindcă era stipendiatul lor. Metternich cunoștea realitatea. Poliția imperială îl informa bine. Aten-

ția deosebită pe care i-o acordă lui Gerald stîrni gelozii și comentarii înveninate. Vorbiră aproape o oră despre relațiile lor comune din înalta nobilime europeană, înainte de a se despărți, cancelarul îl invită la un dineu în clădirea Cancelariatului. Gerald rămase plăcut surprins de schimbarea la față a lui Metternich. Evident, acesta se pregătea să-i propună un tîrg. Rămînea de văzut dacă tîrgul avea să convingă Casa Sunderland.

După plecarea cancelarului, manevră astfel încît să se apropie de Gentz care juca tare la o masă de „Trente et Quarante". Se așeză pe un scaun rămas liber, alături de eminența cenușie a lui Metternich. Abia se cunoscuseră. Gentz pierdea sume mari. Începuse să se enerveze. Gerald juca liniștit. Nu-l interesa cîștigul. Înfiripă cu Gentz o conversație banală. La un moment dat i se adresă cu ton neglijent.

— *Monsieur* de Gentz, de ce nu treceți pe la Banca Sunderland, spre a vă încasa dobînzile banilor depuși ? Aveți de ridicat peste douăzeci de mii de fiorini.

Gentz îl privi lung. Nu-și amintea să fi depus fonduri la Banca Sunderland. Tăcerea se prelungi. Gerald își fila cu nepăsare cărțile de joc.

— Sîntem morți. Sîntem morți cu toții, rosti un bărbat cărunt, în costum de nobil polonez, plasat în stînga lui Gerald. Filozofa cu voce tare. Avea o figură mică și ridată, ca de maimuță. În fața lui se afla o grămăjoară de fise. Lîngă fise — un pahar cu șampanie.

Gentz se uită la nobilul polonez și zîmbi.

— Contele Wiozlawieky are gînduri negre. Pierde, se adresă el lui Gerald. Mîine am să trec pe la bancă. Sînteți foarte amabil fiindcă m-ați anunțat.

Gerald înclină din cap. Manevra lui reușise. Dacă Gentz ar fi ripostat înțepat că nu are depuneri la Banca Sunderland, Gerald ar fi spus că făcuse, probabil, o confuzie de nume.

— Nu simțiți gustul de țărînă în gură ? se întoarse contele polonez spre Gerald. Eu îl simt. De foarte multă

vreme îl simt. E prezent și în mîncare și în vis. Hm! Toți sîntem niște fantome. Niște cadavre cu aparență de viață.

Polonezul vorbea pentru sine. Din cînd în cînd își muia buzele în paharul cu șampanie. Grămăjoara de fise din fața lui se micșora necontenit.

— Fiecare pas, fiecare gest, fiecare bucurie, fiecare tristețe, ne apropie inexorabil de destrămarea finală. Totul ne împinge într-acolo. Din clipa în care ne naștem, avem o destinație precisă. Să hrănim moartea. Peste cincizeci de ani, continuă el, tuturor persoanelor din jurul acestei mese le dau întîlnire dincolo de Styx.

— Rămîneți mai multă vreme la Viena, *Monsieur le Duc* ? îl întrebă Gentz pe Gerald.

— Depinde de împrejurări.

— Imperiul are nevoie de prezența tuturor oamenilor de bine. Ne aflăm în preajma unor evenimente cruciale. Cuvîntul și sprijinul dumneavoastră pot atîrna greu în balanță.

— Omenirea nu este decît o boală a acestei planete, continuă polonezul. O eczemă, o lepră, care o roade, care îi strică substanța, care o înjosește. Da, da, prezența noastră pervertește, înjosește natura. E destul să se scuture o dată munții, să se reverse mările, ca întreaga suflare omenească să dispară în neant. Clipa aceasta n-a sosit încă. Firea e răbdătoare. Ne lasă să ne facem mendrele. Să ne măcinăm între noi. E răbdătoare fiindcă este eternă. Noi sîntem trecători, dar uităm aceasta...

— Mă flatați, *Monsieur* de Gentz, răspunse Gerald.

— Pe tabla de șah a politicii europene reprezentați o figură importantă, stărui Gentz.

— Cuvintele acestea, rostite chiar de către unul din stîlpii Sfintei Alianțe, capătă o semnificație deosebită, replică Gerald.

— Deșertăciunea deșertăciunilor. Totul nu este decît deșertăciune. Deșertăciune și moarte, bolborosi contele.

— Corul din tragediile greceşti, exclamă Gentz, comentînd laconic divagaţiile polonezului. Zilele acestea trebuie să ne vedem, *Monsieur le Duc.*

Bancherul Wolff-Rosenberg apăru de undeva din mulţime şi se plantă la spatele polonezului.

— *Monsieur le Comte,* îmi permit să vă atrag atenţia că în seara aceasta nu aveţi noroc. Ar fi, cred, mai bine să întrerupeţi jocul.

Vorbea cu ton rece, eficient, pedant.

Contele îi răspunse fără să-l privească în ochi.

— Să termin fisele şi mă ridic de la masă.

Bancherul replică rece.

— Este cel mai înţelept lucru pe care-l puteţi face.

Dispăru în mulţime.

— Ginerele meu, explică polonezul lui Gerald, deşi nu-l întrebase nimeni. Un om foarte înţelept. L-aţi auzit şi dumneavoastră. Prea înţelept chiar. Înţelepciunea îl face unori inuman. Fiica mea are impresia că este măritată cu un gheţar. Iertaţi-mi, indiscreţia, *Monsieur... Monsieur...*

Gentz făcu prezentările :

— Îmi permiteţi. Gerald Sunderland duce de Lusignan-Valois. Contele Bronislaw Wiozlawieky.

— Încîntat, zise polonezul.

Gerald se înclină.

— Plăcerea este a mea. Îmi permiteţi să vă avansez cîteva fise ? Poate se schimbă norocul.

Contele îi mulţumi cu efuziune. Luă grămada pe care i-o împinse Gerald şi pontă cîteva fise. Cîştigă. Înviorat, ceru unui lacheu încă o cupă cu şampanie.

— În existenţa asta hîdă şi searbădă, *Monsieur le Duc,* soarele luminează şi cadavrele şi viermii...

A doua zi, unul din secretarii lui Metternich se înfăţişă la hotelul „Im Auge Gottes", spre a-l invita pe

Gerald la Cancelariatul Imperiului. Gerald recunoscuse numele secretarului, căci figura pe listele de agenţi ale lui Lafont. Nici el, însă, şi nici emisarul lui Metternich nu lăsară să se înţeleagă că între ei ar fi existat vreo legătură.

Cancelarul îl primi pe Gerald în cabinetul de lucru.

— V-a trimis Dumnezeu, *Monsieur le Duc*, îl întîmpină Metternich. Sfînta Alianţă are nevoie de sprijinul tuturor oamenilor de bine. (Gerald auzise fraza aceasta şi din gura lui Gentz.) Liniştea Europei este grav ameninţată. Revoluţia cîştigă teren. Ieri Spania şi Germania. Azi Portugalia şi Regatul celor Două Sicilii. Dacă am privit cu oarecare indiferenţă evenimentele din Peninsula Iberică, relativ îndepărtată de noi, nu-mi este permis să rămîn în aceeaşi pasivitate faţă de ceea ce se întîmplă în Italia. În Germania am făcut ordine. Voi face ordine şi la Napoli. Cu ajutorul lui Dumnezeu, voi doborî hidra revoluţiei aşa cum l-am doborît şi pe Napoleon.

Metternich vorbea ca un iluminat. Era convins de dreptatea cauzei sale. Spre deosebire de Talleyrand, care trata problemele internaţionale cu cinismul ironic al gentilomului crescut şi educat în spiritul secolului al XVIII-lea, Metternich era un fanatic. Se socotea un profet, un apostol al absolutismului, singurul regim — credea el — menit să asigure dezvoltarea armonioasă a societăţii umane. Gerald îl asculta cu interes. Nu împărtăşea opiniile lui Metternich, însă era impresionat de forţa cu care acesta îşi exprima ideile.

— Am refuzat să primesc pe ducele di Gallo trimis în ambasadă de noul regim din Napoli. La Klagenfurt, autorităţile imperiale l-au silit să facă drumul întors. Totdeodată am comunicat actualilor conducători ai Regatului Celor Două Sicilii, că Împăratul nu se va îndepărta de la linia sa de conduită, primind pe trimisul unui guvern care-şi datorează existenţa maşinaţiilor murdare ale Carbonarilor. Asociaţia aceasta secretă constituie o

amenințare pentru securitatea tronurilor și liniștea popoarelor.

Metternich se plimba cu mîinile la spate, dintr-un capăt în celălalt al încăperii. Decorațiile sale scînteiau, reflectînd soarele care potopea biroul prin ferestrele înalte.

— Acum cîteva zile, continuă Metternich, am stat de vorbă cu principele Cimitele care venea de la Napoli și se afla în drum spre Londra. M-a implorat să nu scot Regatul Celor Două Sicilii din comunitatea Statelor protejate de Sfînta Alianță, căci ar însemna să sufere nevinovații pentru păcatele celor vinovați. I-am răspuns că orice indulgență din partea noastră ar constitui un semn de slăbiciune și o primă de încurajare pentru revoluționari. Dacă ciuma izbucnește într-o țară, închizi în același cordon sanitar și pe cei sănătoși și pe cei atinși de flagel. Infecțiile de ordin moral se tratează în același chip.

Cancelarul își trecu nervos mîna prin păr. Silueta lui subțire, ușor încovoiată, se profila pe fundalul luminos al ferestrelor.

— Recent am trimis o scrisoare circulară guvernămintelor din Italia. Le-am informat că Austria, potrivit tratatelor din 1815, a primit rolul de apărător al ordinei în Italia și că pentru a și-l păstra este gata să zdrobească prin forță orice îndepărtare de la linia și principiile Sfintei Alianțe.

Gerald era uluit. Metternich proclama cu seninătate dreptul de amestec al unor state în treburile lăuntrice ale altor state. Legaliza un act politic și militar pe care și cei care-l săvîrșiseră pînă atunci, se feriseră să încerce a-l justifica.

— Austria își propune să acționeze în spiritul celei mai stricte legalități, continuă cancelarul. Voi face demersuri diplomatice în vederea convocării unui Congres al Statelor membre ale Sfintei Alianțe, spre a stabili mă-

surile care se impun a se lua. Am propus şi locul de întîlnire. Troppau.

Gerald întrezări scopurile ascunse ale acestei reuniuni. Sfînta Alianţă urma să-şi asume responsabilitatea operaţiilor militare pe care Austria avea să le angajeze în Italia.

Cancelarul atacă un aspect al chestiunii legat mai întîi de preocupările şi activitatea vizitatorului.

— Perspectiva unei acţiuni militare implică şi pregătiri serioase. Austria are nevoie de soldaţi, de armament, de bani. Oamenii îi vom procura noi. Armamentul şi banii intră în competenţa dumneavoastră, zîmbi el. Trebuie să subliniez că Banca Rotschild ne-a acordat pînă acum un sprijin financiar apreciabil.

Metternich încerca să-i stimuleze instinctul de competiţie.

— Trebuie să ne unim forţele, *Monsieur le Duc*, să zdrobim revoluţia, oriunde s-ar ivi ea. Revoluţia e un fel de hidră. Are capete multe. Dar le voi reteza pe rînd. Asemenea Sfîntului Gheorghe, voi nimici dragonul răului.

Gerald simţi o milă ciudată pentru omul acesta, destinat să cunoască pînă la urmă amărăciunea înfrîngerii. Gerald ştia că Metternich va fi înfrînt. Ştia acest lucru fiindcă studiase istoria. Tratatele de istorie oglindeau evoluţia societăţii umane. Fiecare filă corespundea unui pas înainte. Dar aici se oprea asemănarea. Cărţile de istorie pot fi reluate de la capăt. Istoria trăită nu permite acest lucru. O pagină întoarsă e definitiv întoarsă. Metternich nu înţelegea acest adevăr etern. Încerca să întoarcă paginile istoriei trăite. Ceea ce depăşea puterile omeneşti. Societatea merge înainte. Ca un imens tăvălug. Cei care au nebunia să creadă că îl pot opri sînt zdrobiţi.

Gerald făgădui să-i sprijine eforturile. Va stabili împreună cu ministrul de finanţe, contele Stadion, modali-

tăţile unui mare împrumut. Va discuta apoi cu arhiducele Karl, un nou plan de înarmare al armatei austriece.

Metternich îl reţinu la prînz. Nu făcuse niciodată această onoare lui Robert Sunderland. Avea impresia că în Gerald găsise un interlocutor docil. Nu numai că reuşise să-l înhame la carul Austriei, dar îşi făcea din el o unealtă care să precumpănească influenţa celorlalţi bancheri. Activitatea Casei Sunderland îl jena doar în ceea ce priveşte ajutorarea rebelilor din coloniile spaniole. Dar aceasta era altă poveste. Lăsă rezolvarea ei pentru mai tîrziu...

Gerald îşi prelungi şederea la Viena. Discuţiile cu reprezentanţii armatei şi ai ministerului de finanţe cereau timp. Gerald era dispus să concureze pe ceilalţi bancheri, dar nu să lucreze în pierdere şi nici să facă acte de filantropie faţă de Austria. După aproape zece zile de tratative, căzu de acord asupra unui împrumut de treizeci milioane de fiorini. Şi Metternich contractă un împrumut personal de un milion de fiorini.

Către sfîrşitul lui septembrie, Gerald primi veşti de la Palermo. Charles Bidault, agentul lui Lafont, reuşise — după nenumărate peripeţii — să ia legătura cu Robert. Sicilia se afla în plin război civil. Palermo şi regiunile din Vest ale insulei îşi declaraseră independenţa. Messina şi regiunile din Est, dominate de carbonari, rămăseseră credincioase guvernămîntului de la Napoli. Junta din Palermo prezidată de prinţul de Villafranca afişase o proclamaţie în termeni umflaţi, prin care acuza pe locuitorii Messinei şi ai teritoriilor limitrofe, că sînt trădători de patrie, vînduţi Bourbonilor şi duşmani ai libertăţii. Messina ripostase printr-altă proclamaţie, atribuind palermitanilor toate păcatele imaginabile. Nu-şi dădeau seama, bieţii sicilieni, că lăsînd frîu liber rivalităţilor provinciale, făceau jocul guvernului central de la Napoli. Palermo, care abia se mai liniştise după tulburările de stradă din

iulie, organizase o armată de şase mii de oameni, alcătuită în cea mai mare parte din foşti ocnaşi, din mafioţi şi din drojdia populaţiei oraşului. Comandată de prinţul de San Cataldo, această armată pornise o expediţie de pedepsire împotriva oraşului Caltanissetta, aflat în dependenţa Messinei. Oraşul fusese luat cu asalt, jefuit şi nimicit în mare parte, apărători lui ucişi, femeile violate. În analele Caltanissettei anul 1820 avea să capete o denumire sinistră : *Anno dell'assassinio*. Alte trupe palermitane devastaseră oraşele Cefalù, Marsala şi Syracusa.

Vicarul regal, ducele de Calabria, ar fi preferat să ajungă la o reglementare paşnică a conflictului, dar sub presiunea carbonarilor din guvern, trimisese împotriva rebelilor un corp expediţionar sub comanda generalului Florestano Pepe, fratele generalului care determinase succesul revoluţiei de la Napoli. Forţele de represiune erau scindate în două coloane. Prima, sub ordinele lui Pepe, se îndrepta spre Palermo de-a lungul litoralului nordic al Siciliei, fiind sprijinită de flota militară napolitană. A doua coloană, comandată de colonelul Costa, urma un itinerar paralel, prin lăuntrul insulei, spre a curăţi cuiburile de rezistenţă rebele.

La Palermo tulburările constituiau o stare endemică. Junta, sprijinită de moderaţi, ar fi fost dispusă să trateze. Elementele extremiste, mai numeroase, militau pentru o rezistenţă eroică. Oraşul se pregătea de asediu. Se construiau în grabă fortificaţii dincolo de periferii. Pe străzi se ridicau baricade. Junta fusese nevoită să recurgă la un împrumut forţat de trei milicane şi jumătate.

Către mijlocul lui septembrie, Robert Sunderland fusese eliberat din închisoare datorită intervenţiilor principelui Palagonia şi a lui Valentino di Bagheria, ofiţer în noua armată palermitană. Era însă grav bolnav. În închisoare, datorită condiţiilor inumane, contractase o congestie pulmonară. Prinţul de Villafranca, sesizat de Palagonia, anchetase personal cazul lui Robert. Constatase că arestarea lui nu fusese ordonată de autorităţile con-

stituite. Ridicat abuziv din vila lui Palagonia de către elemente afiliate Mafiei, zăcuse în închisoare fără să fi avut vreo vină. Actualmente era netransportabil. Instalat în palatul Montechiaro, se afla în îngrijirea medicului personal al prinţului de Villafranca. Curierul lui Bidault reuşise să iasă prin liniile de apărare ale oraşului. Bidault rămăsese la Palermo.

Gerald era îngrijorat. Dispariţia lui Robert i-ar fi încurcat planurile. Avea neapărată nevoie la Viena de un reprezentant de încredere. Robert putea juca acest rol mai bine decît oricare funcţionar superior, cu atît mai mult cu cît Gerald avea o încredere limitată în capacitatea conducătorilor Băncii Sunderland din Austria.

În zilele acelea atît de frămîntate, găsi timp să se ocupe şi de Raymond. Hotărî să-l trimită în toamnă la Heidelberg. Prinţul Altenburg-Delamond îi recomandă o gazdă ideală, în persoana unui bătrîn profesor, Ulrich Wendel, care preda Istoria Popoarelor la celebra universitate de pe Neckar. Gerald preferase Heidelbergul, fiindcă în Anglia sau în Franţa Raymond ar fi suferit mai uşor influenţe din partea agenţilor mamei sale. Băiatul se supuse fără entuziasm hotărîrii unchiului său. Se socotea persecutat fiindcă era silit să părăsească Italia. Cu Benjamin nu se înţelegea, deşi se străduia să şi-l apropie. Firile lor erau diametral opuse. Pe Raymond nu-l preocupau decît tomurile groase de istorie care consemnau lupta oamenilor împotriva opresiunii, de orice natură ar fi fost ea. Ore întregi ar fi fost în stare să ţină discursuri incendiare în legătură cu acest subiect. Pe Benjamin nu-l interesau teoriile vărului său. Îl asculta politicos, dar absent, şi cînd acesta se aştepta mai puţin, îl întrerupea spre a-i aminti un peisaj admirat în timpul ultimei lor călătorii, ori o fată întrezărită pe stradă.

Gerald l-ar fi trimis şi pe Benjamin la Heidelberg. Pregătirea intelectuală a acestuia era însă ca şi inexistentă. Foarte inteligent, îşi însuşea repede cunoştinţele, dar nu avea bază. Dascălii angajaţi de Gerald, se stră-

duiau să-l îndoape cu învățătura, spre a-l face să cîștige timpul pierdut.

Gerald regreta că nu-l luase și pe Alain la Viena. În compania lui și-ar fi petrecut mai agreabil serile. După activitatea istovitoare de la bancă simțea nevoia să se destindă. Îi plăcea să frecventeze cafenelele vieneze, cu antrenantele lor orchestre, ori să se plimbe călare pe sub copacii arămiți de toamnă din Wiener Wald.

Localul lui preferat era cafeneaua Hugelmann, plasată într-un foarte pitoresc cadru vienez, și anume lîngă Ferdinandsbrücke, faimosul pod care lega orașul de cartierul Leopoldstadt, durat pe o insulă scăldată de apele cenușii ale Dunării. Podul acesta oferea în fiecare sîmbătă și duminică spectacolul vesel al vienezilor care plecau să se plimbe prin Prater. Hugelmann avusese ingeniozitatea să instaleze în cafeneaua sa o „academie" de biliard. Acolo își dădeau întîlnire campionii acestui joc, atrăgînd cu partidele lor îndelung disputate un mare număr de curioși.

La teatrul „An der Wien" Gerald asistă la cîteva spectacole foarte gustate de public, printre care *Flautul Fermecat și Fidelio*. Într-o duminică urmări cu mult interes *Gemenii*, lucrare a unui tînăr compozitor, care — afirma afișul — făgăduia mult : Frantz Schubert. Îi făcu mare impresie o reprezentație a operei *Gulistan*, pusă în scenă de fecundul și prolificul Shickaneder, cu o puzderie de figuranți, defilări de trupe și lupte spectaculoase, cu focuri de artificii, detunături de arme grele și ușoare, cu evoluții de animale în scenă și printre acestea cu arii de operă interpretate de actori renumiți. Vienezii, îndrăgostiți de montările monstre ale lui Shickaneder, izbucneau în aplauze la scenă deschisă.

În primul antract, Gerald observă că loja alăturată de a sa era ocupată de contele Wiozlawiecky — macabrul său partener de joc de la masa de „Trente et Quarante" — însoțit de fiica sa, Elisabeth Wolff-Rosenberg. Potrivit protocolului, trecu în loja lor, spre a-i saluta. Și contele și soția bancherului îl primiră cu simpatie. Eliberată de prezența lui Karl, Elisabeth înflorise. Zglobie, plină de

viață, împărtăși lui Gerald într-o serie de ditirambe întretăiate de exclamații entuziaste, plăcerea imensă pe care i-o făcuse spectacolul. Îi vorbea fără urmă de sfială ca și cînd l-ar fi cunoscut de multă vreme. Gerald o asculta cucerit de drăgălășenia, de buna ei dispoziție. Uitase de plictiseala discuțiilor de la bancă, de fastidioasele calcule financiare, de complicațiile familiale, de Metternich, de Gentz și de toată șleahta de bancheri. Uitase pînă și de Karl Wolff-Rosenberg, eficientul și pedantul soț al Elisabethei.

Actul al doilea îl prinse în loja lui Wiozlawiecky. Elisabeth se bucura ca un copil de năzdrăvăniile de pe scenă. Bubuiturile tunurilor, care trăgeau pe întrecute, o umpleau de încîntare. Bătea frenetic din palme. Wiozlawiecky nu era atent la reprezentație. Privirile lui se îndreptau uneori asupra fiicei sale cu o milă care nu scăpa lui Gerald.

După încheierea spectacolului, plecară împreună. Aplauzele necontenite ale publicului, care nu se îndura să părăsească teatrul, ajungeau pînă în stradă Trăsuri *à la* Daumont, cupeuri, birji, trăgeau pe rînd în fața intrării teatrului. Un lacheu în livrea se înființă în fața lui Wiozlawiecky. Foarte umil, îl anunță că trăsura suferise un accident. Un camion încărcat cu butoaie de bere o lovise rupîndu-i o roată. Ajutorul vizitiului plecase după o roată de schimb. Dar reparația cerea timp.

— Permiteți-mi să vă pun la dispoziție trăsura mea, se adresă Gerald contelui și fiicei sale. Unde vă conduc ?

— La locuința ginerelui meu, din Graben, zise Wiozlawiecky, după ce-i mulțumi.

Echipajul lui Gerald porni în trăp întins.

Polonezul se uita gînditor la cupeurile cu care se încrucișau, la ferestrele luminate ale caselor, la plimbăreții care se îmbulzeau pe străzi în ciuda orei tîrzii, la cafenelele și braseriile neîncăpătoare pentru mulțimea de clienți, amatori de bere și de muzică.

— *Mourir en beauté,* rosti elegiac polonezul. Toată lumea aceasta moare cîntînd şi dansînd.

Gerald îl privi intrigat. Wiozlawiecky era obsedat de moarte.

Contele îi întîlni privirea.

— Toţi murim. Toţi, fără excepţie. Copiii nu ştiu ce înseamnă moartea. Dar au tot timpul să afle de existenţa ei. Tinerii bănuiesc că au să moară, dar nu le vine să creadă că li se poate întîmpla aşa ceva. Oamenii maturi ştiu că moartea este inevitabilă. Fiecare îşi închipuie însă că în cazul lui, particular, moartea va mai întîrzia. Bătrînii au conştiinţa morţii iminente. Încearcă să o înşele, să mai fure o zi, o oră, o clipă de răgaz, combătînd dumnezeirea... Moartea îşi trimite în permanenţă solii printre noi ; ca să n-o uităm. Boli, războaie, sinucideri, accidente. Aşteaptă să ne naştem, ca să se joace cu noi aşa cum se joacă pisicile cu şoarecii. Ne pîndeşte din leagăn. Îşi linge buzele, îşi ascute coasa şi aşteaptă. Uneori e nerăbdătoare. Trimite peste noi cîte o calamitate şi ne seseră ca pe spice. E preferabil să mori tînăr, fiindcă nu trăieşti frica morţii decît în ultimele clipe. Bătrînii o simt însă lîngă ei şi cînd sînt în stare de veghe şi în somn. Da, da, îi simt în permanenţă prezenţa. Aşa cum i-o simt eu acum. Dar eu i-am jucat o festă. Am murit de mult. Acum nu sînt decît un cadavru viu.

Elisabeth rîse. Era obişnuită cu filozofia tatălui ei.

— Tata va trăi cinci sute de ani. Ca şi contele de Saint-Germain. Vorbeşte atîta de moarte încît a ajuns s-o plictisească, aşa cum te plictiseşte un ins care te importunează şi de care nu mai ştii cum să scapi. Morţii îi e groază de tata. Cînd îl vede, fuge.

Pe Gerald începuse să-l enerveze această conversaţie. Trăsura înainta la pas, încadrată de alte trăsuri. Un adevărat cortegiu.

— Mergem încet fiindcă ducem un mort la groapă, zise contele. Un om care nici nu bănuieşte că moartea l-a şi însemnat. Curînd după miezul nopţii, îl va lua cu ea în călătoria cea mare. Cine este omul acesta ? Bătrînul cu favorite din caleaşca de colo ? Sau tînărul în costum de seară din *tilbury*-ul dinaintea noastră ? Poate să fie doamna cu mantia de zibelină din cupeul acela cu blazon ducal pe portieră ? Ori vizitiul în livrea roşie ?

Trăsura făcu o haltă silită. Îmbulzeala de echipaje îngreuia circulaţia.

„M-a plictisit cu filozofia lui ieftină", reflectă Gerald.

Opriseră în dreptul uneia dintre acele săli de dans, care se deschideau prin mai toate colţurile oraşului. Destinate burghezilor mărunţi şi oamenilor din popor, cărora nu le erau accesibile saloanele palatelor nobilimii, sălile acestea ofereau la un preţ modic toată gama de somptuozităţi rezervate pînă atunci numai celor bogaţi. Coloane de marmură, tavane aurite, oglinzi nenumărate care-ţi multiplicau imaginea la infinit, parchete lucioase care te îmbiau să valsezi în sunetele orchestrei de ţigani. Unele săli erau atît de vaste, încît mii de perechi puteau dansa fără să se bulucească.

— Sperle, zise contele aruncîndu-şi privirile blazate spre localul inundat de lumină, muzică şi voioşie.

— Sperle ? repetă Gerald, neînţelegînd despre ce e vorba.

— Sperle e întemeietorul acestui local. Un magician care-ţi oferă luxul cel mai zgomotos pe un preţ de nimic. Luxul la îndemîna tuturor. De la două mii de oameni care plătesc cîte puţin, cîştigă tot atît cît acei restauratori de lux care jupuiesc pieile cîtorva zeci de consumatori plini de parale.

Gerald înregistră lecţia „Luxul cumpărat cu bani puţini". Contele polonez nu era atît de nebun pe cît voia să pară.

Elisabeth se uita cu jind la sala luminată feeric.

— Şi mie mi-ar plăcea să dansez, spuse ea. Dar Karl este atît de ocupat. Nu are niciodată timp să iasă cu mine în oraş.

— Adună bani, pufni contele, ca să-şi orneze cît mai abundent catafalcul. Şi se mai spune că oamenii sînt egali în faţa morţii. În viaţă, unii circulă pe jos, alţii în caleşti aurite. După moarte, sărmanii zac în sicrie de brad, iar bogaţii în mausolee de marmură.

— Moartea este totuşi aceeaşi pentru toţi, opină Gerald.

— Credeţi ? Mă îndoiesc. N-am fost pe acolo ca să ştiu. Elisabeth, ce-ar fi să venim într-o seară la Sperle ?

— Fără Karl ?

— Fără Karl. *Monsieur* de Lusignan va accepta eventual să-i ţină locul.

Gerald prinse din zbor invitaţia.

— Aş fi onorat să vă însoţesc.

— La Sperle îţi asiguri cel mai strict incognito, zise Wiozlawiecky. Dacă vrei să treci neobservat, topeşte-te în mijocul mulţimii.

Elisabeth bătu din palme.

— Am să dansez vals.

O umbră de îngrijorare îi plisă fugitiv fruntea.

— Ce-o să spună Karl ?

Wiozlawiecky făcu un gest de nepăsare.

— Ce-o să spună ? Nu socotesc necesar să-l informăm.

— Şi dacă află ?

— Îi furnizăm o explicaţie simplă. Ne-am oprit să ne răcorim cu un pahar de bere. Nu scrie nicăieri că Frau Karl Wolff-Rosenberg ar păcătui dacă ar intra într-un astfel de local. Şi arhiducii frecventează saloanele lui Sperle. Însoţită de mine, poţi merge oriunde, draga mea. De ce n-am fixa de acum data viitoarei noastre escapade ?

— Desigur, rosti Gerald zîmbind complice. Sîmbăta v-ar conveni ? Sîmbăta e cea mai mare afluenţă.

— Este preferabil în cursul săptămînii, opină Wiozlawiecky. Sîmbăta, iubitul meu ginere şi-o petrece în sînul familiei.

— Atunci, vineri, propuse Gerald.

Contele înclină din cap.

— Cred că vineri ar fi cel mai bine.

Bătălia pentru Palermo începu la 26 septembrie. Populaţia palermitană rezista eroic. Artileria terestră şi navală bombarda fără încetare oraşul. Burghezii şi nobilii se ascunseseră prin pivniţe, prin catacombe. Se părea că lupta nu va dura mult. Cu cîteva zile înainte, prinţul de Villafranca semnase un armistiţiu cu generalul Florestano Pepe, apoi trecuse în liniile guvernamentale. Extremiştii palermitani refuzaseră să accepte armistiţiul. Populaţia oraşului alesese o nouă juntă prezidată de principele di Paternó, un octogenar pe jumătate ramolit. Nu găsiseră altceva mai bun la îndemînă.

În dimineaţa de 27 septembrie bombardamentul încetă din lipsă de muniţii. Asediaţii lansară un contraatac general, obligînd trupele guvernamentale să se replieze. Dar succesul acesta îi costă foarte scump. În oraşul acoperit de ruine, cadavrele neîngropate putrezeau cu repeziciune sub acţiunea soarelui torid. Apărătorii oraşului, animaţi de un curaj dement, continuau să reziste. Călugării străbăteau străzile îndemnînd populaţia să-şi intensifice lupta. Femei despletite îngenuncheau în mijlocul dărîmăturilor, şi înălţau rugăciuni exaltate Sfintei Rosalia, spre a întări curajul luptătorilor de pe baricade. Copiii băteau din tobe, chemînd pe toţi locuitorii oraşului să ridice armele. Din balconul palatului său, octogenarul Paternó ţinea discursuri incendiare. „Apărători ai independenţei Siciliei, striga el, luptaţi pînă la ultimul.“ În realitate Paternó era dornic să obţină pacea. Deviza lui „victoria sau moartea“, era destinată să strecore îndo-

iala și spaima în sufletul moderaților. În zilele următoare numeroși rebeli, profitînd de adăpostul nopții, trecură în liniile dușmane, predîndu-se. Rîndurile apărătorilor orașului se subțiau. La 5 octombrie rebelii ridicară steagul alb. Palermo capitulase...

La 5 octombrie capitulă și Elisabeth.

În noaptea aceea dansă cu Gerald pînă aproape de miezul nopții. Îmbătat de muzică, de lumină, de vraja valsului, de iuțeala piruetelor, de îmbrățișarea partenerului, trăia cu o intensitate nemaiîncercată.

Contele Wiozlawiecky stătea singur la o masă și golea halbă după halbă. Înduioșat de inconștiența plăpîndelor făpturi omenești care se roteau în strălucitorul delir al valsului, filozofa asupra nimicniciei vieții.

La un moment dat, Gerald se opri în mijlocul dansului. Luînd-o pe Elisabeth de mînă, o trase spre ieșire. Amețită, cu voința anihilată, ea îl urma fără să se împotrivească. Se urcară în cupeul lui Gerald, care-i aștepta sub un fag rotat.

— Plimbă-ne ! Undeva, oriunde ! porunci el vizitiului.

Gerald trase storurile. În întunericul complice din trăsură, acoperi cu sărutări gura tinerei femei...

Peste o jumătate de oră se înapoiară neobservați în sala de dans, lăsîndu-se iarăși tîrîți în vîrtejul valsului. Elisabeth își îmbogățise experiența amoroasă, devenind amanta lui Gerald. Se înapoiară apoi la masa contelui. Elisabeth și Gerald străluceau. Bătrînul polonez îi contempla cu indulgență. „O scînteie în noaptea tristă a vieții." În aceeași clipă, Karl Wolff-Rosenberg participa la discuțiile unui grup de bancheri, care puneau la cale o lovitură hotărîtoare împotriva lui Gerald Sunderland.

Guvernul din Napoli reușise să înfrîngă rezistența Siciliei, dar nu să o și pacifice. La 1 octombrie parlamentul napolitan, recent ales în baza noii constituții, își ținu ședința inaugurală. Cavalerul Matteo Galdi, președintele adunării, ținu un discurs pompos, cu referiri la eroii an-

tici. Francesco de Calabria, vicarul regatului, răspunse printr-un mesaj al tronului, mulţumind proniei pentru fericirea care se abătuse asupra ţării o dată cu împlinirea idealurilor democratice. Declară sesiunea deschisă, după care părăsi şedinţa în mare grabă. Şi prefăcătoria are margini peste care nu se poate trece.

„Pentru regatul Neapolului se deschide o eră nouă. O eră de libertate, prosperitate şi fericire generală," declarau grandilocvent carbonarii ajunşi la putere. Noul regim îşi inaugura activitatea însoţit de zguduiri. Generalul Florestano Pepe demisionase deoarece convenţia de armistiţiu încheiată de el şi de principele Paternó fusese respinsă de Parlament. Fusese înlocuit cu generalul Pietro Colletta. Membrii noului guvern erau animaţi de cele mai bune intenţii. Le lipsea însă experienţa. Extremiştii, ameţiţi de recentul lor succes, propuneau ocuparea pe calea armelor şi anexarea principatelor papale Pontecorvo şi Bénévent. În ciuda micilor frecuşuri şi nemulţumiri generate de noul regim, populaţia regatului cunoştea pentru prima oară bneficiile libertăţii. Ziarele nu mai erau gîtuite de cenzură. Oamenii dormeau liniştiţi. Nu se mai temeau că vor fi treziţi în miez de noapte şi ridicaţi de agenţii poliţiei secrete. Se pusese capăt abuzurilor feudale. Toţi cetăţenii deveniseră egali în faţa legilor. Închiziţia, tortura, fuseseră suprimate. Justiţia se aplica imparţial. Bunul plac al guvernului nu mai ţinea loc de lege. Dar era aceasta nu părea să aibă sorţi de durată.

În cursul lunii octombrie se deschise la Troppau Congresul convocat de cancelarul Metternich. Armata austriacă primise ordin să fie gata pentru orice eventualitate. „Sfînta Alianţă nu poate rămîne indiferentă faţă de izbînda revoluţionarilor din Regatul Celor Două Sicilii, declara Metternich prinţului Esterhazy, ambasadorul său la Londra. Mă tem că în curînd sîngele va curge valuri." Ţarul Alexandru şi regele Prusiei acceptaseră să participe personal la Congres. Anglia şi Franţa îşi trimiseseră de-

legaţi de un rang secundar. Cabinetele celor două state nu voiau să se angajeze pe făgaşul preconizat de Austria. Castlereagh declară că guvernul parlamentar de la Londra nu putea interveni în afacerile interioare ale altor state, şi nici nu-şi îngăduia să se asocieze unor manifestări ostile revoluţiilor în general. Procesul Reginei Carolina, care se înapoiase între timp în Anglia, crea dificultăţi politice serioase guvernului tory. Opoziţia pur verbală a lui Castlereagh nu avea să fie urmată de fapte. Şi Metternich ştia prea bine acest lucru. Franţa, ostilă prin tradiţie iniţiativelor Austriei, păstra o atitudine rezervată. Cei trei suverani autocraţi ai Rusiei, Austriei şi Prusiei, fără să ţină seamă de obiecţiunile celorlalţi doi parteneri, publicară la 19 noiembrie un manifest care stabilea categoric principiul intervenţiei. „Statele membre ale alianţei europene al căror regim politic intern suferă schimbări dăunătoare datorită unei revoluţii, care reprezintă în acelaşi timp o ameninţare şi pentru alte state, vor înceta să mai facă parte din această alianţă. Dacă statele infectate de revoluţie vor inspira altor state temeri legitime, prin pericolul iminent pe care-l constituie însăşi vecinătatea lor, şi dacă marile puteri vor avea posibilitatea să exercite asupra lor o acţiune eficace şi binefăcătoare, acestea vor face pentru a le readuce în sînul alianţei, în primul rînd demersuri amicale, iar în al doilea rînd vor trece la o acţiune de pedepsire, dacă o asemenea măsură va fi socotită indispensabilă." Termenii manifestului erau plini de întortocheri, aşa cum numai diplomaţii se pricep să le combine. În esenţă, legaliza intervenţia.

Franţa şi Anglia refuzară să semneze acest document. Richelieu, preşedintele cabinetului ministerial francez, silit de ultra regalişti, îşi dădu ulterior adeziunea, dar în termeni vagi. Castlereagh, în schimb, protestă vehement, reafirmînd tradiţiile democratice ale Marii Britanii. Într-o scrisoare, personală, trimisă lui Metternich îşi dezavua declaraţiile oficiale făcute de ochii lumii şi

îl asigura că nu-i va îngrădi libertatea de acţiune împotriva napolitanilor.

Congresul îşi suspendă apoi lucrările, urmînd să şi le reia în decembrie, la Laibach. Regele Fernando al Celor Două Sicilii avea să fie invitat personal, spre a fi ascultat de către reprezentanţii marilor puteri.

Gerald urmărise cu atenţie lucrările Congresului. Metternich era un paranoic, un megaloman, dar voinţa lui avea încă putere de lege în Europa conservatoare. Ţarul Alexandru, înspăimîntat de încercarea de rebeliune a regimentului Semenovsky cu garnizoana în Petersburg, nu-i mai ieşea din cuvînt. Gerald trase un învăţămînt. Faţă de amploarea măsurilor de represiune care se pregăteau împotriva revoluţionarilor şi a revoluţiilor de orice natură, cochetăriile sale cu carbonarii trebuiau — cel puţin temporar — să înceteze. Această concluzie fu întărită şi de comunicarea pe care Lafont i-o făcu într-o dimineaţă la bancă.

— Bancherul Klaus a fost arestat la Milano.

Gerald încercă un vag simţămînt de nelinişte.

— Dacă vorbeşte ne pune într-o situaţie, cel puţin, delicată.

— Nu va vorbi, replică Lafont calm. S-a spînzurat în închisoare.

Gerald respiră uşurat.

— A ales soluţia cea mai bună. Şi pentru el şi pentru noi.

Peste cîteva zile primi vizita unui oarecare conte Manfredónia. Contele era un bărbat distins, cu o expresie severă, de ascet. După ce se asigură că rămăsese singur în birou cu Gerald, Manfredónia îi aduse la cunoştinţă arestarea şi moartea bancherului Klaus. Îl informă apoi că el, Manfredónia, primise din partea organizaţiei pe care o reprezenta, mandatul de a-l înlocui pe Klaus în tratativele cu Casa Sunderland.

În același moment Lafont intră în birou. Purta sub braț o mapă de piele roșie. Salută absent pe Manfredónia, și plasă mapa pe masa de lucru a lui Gerald.

— V-am adus documentele, așa cum ați poruncit, Sir.

Se înclină și se îndreptă spre ușă. Vizitatorul își întrerupsese expunerea. Cînd ajunse în spatele lui Manfredónia, și socoti că nu putea fi observat de acesta, Lafont făcu un semn lui Gerald, spre a-i atrage atenția. Schiță apoi cu mîna, prin aer, un foarte elocvent, *nu*. Gerald înregistră apelul mut fără să clipească. Lafont ieși. Rămas cu Manfredónia, Gerald i se adresă amabil.

— Mă tem că la mijloc este o neînțelegere. Nu cunosc pe bancherul Klaus. Și după cîte știu, Casa Sunderland nu a dus nici un fel de tratative cu acest personaj.

Vizitatorul îl privi descumpănit.

— Poate că nu aveți încredere în mine. Sînt gata să vă aduc scrisori de recomandație.

— Despre ce tratative este vorba ? întrebă Gerald cu aparentă plictiseală.

— Sînt împuternicit să tratez cu dumneavoastră achiziționarea unei mari cantități de arme.

— Pe cine reprezentați ?

— O anumită organizație...

— Regret. Casa Sunderland nu tratează decît cu autorități legal constituite.

Contele era din ce în ce mai nedumerit.

— Sînteți atunci dispus să discutați cu emisarii Regatului Celor Două Sicilii ?

Propunerea era ispititoare. Gerald își aminti de semnele disperate ale lui Lafont.

— Ar fi prematur. Producția de arme a Casei noastre este angajată pe viitorii trei ani. Înainte de 1823 n-aș putea angaja discuții utile cu emisarii Regatului Celor Două Sicilii.

— Fratele dumneavoastră, *Signor* Robert Sunderland a încheiat un acord cu guvernul Majestăţii-sale Regele Fernando.

Gerald ridică din umeri.

— Voi examina această chestiune. Pînă atunci nu vă pot da nici un rezultat.

Contele stărui să-şi pledeze cauza.

— Armele au fost achitate. La Napoli n-a sosit decît un prim transport.

— Sînt gata să restitui sumele corespunzătoare armamentului care nu a fost încă livrat. Cu despăgubirile respective.

— Regatul Celor Două Sicilii are nevoie de arme, nu de despăgubiri. Acum cînd se află, poate, în preajma războiului...

— Regret, îl întrerupse Gerald. Nu vă pot oferi altă soluţie.

Tonul său nu accepta replică.

Contele Manfredónia se ridică încet de pe scaun. Îşi trecu mîna prin păr. În ochi i se citea disperarea. Salută. Şi Gerald se sculă în picioare. Încovoiat, ca şi cînd o mare povară i-ar fi apăsat umerii, vizitatorul părăsi încăperea.

Gerald se lăsă să cadă în fotoliu. Scoase de la piept batista de mătase şi îşi tamponă fruntea asudată. Lafont intră aferat.

— L-aţi expediat, sper, fără să-i fi acordat ceva ?

— Aşa am şi făcut, replică Gerald. Am trecut prin cele mai penibile clipe din viaţa mea. M-am comportat ca un om necinstit.

— În schimb, v-aţi salvat pielea ; iertaţi-mi expresia. Contele Manfredónia este urmărit pas cu pas de poliţia secretă. De cînd a sosit la Viena.

— Mi-am închipuit, suspină Gerald.

— Arestarea sa este chestiune de ore. Poliția vrea să afle mai întîi cu ce persoane a luat legătura. Am fost pus în curent cu acest lucru, abia după ce Manfredónia intrase la dumneavoastră. Norocul, un noroc cum rar se întîmplă, a făcut ca omul care-l urmărea să lucreze și pentru mine. Culmea este că nu puneam mare preț pe el.

— Să-i dai o gratificație.

— Nu e cazul. Nu vreau să stric prețurile. Oamenii aceștia sînt în stare să te sugă ca lipitorile. Trebuie să-i fac să creadă că serviciile lor nu sînt indispensabile.

— Și reușești acest lucru ?

— Se pare că da. Astăzi banul e scump, Sir. Nici viața unui om nu prețuiește mult.

Gerald își plimbă mîna peste lacul lucios al biroului.

— Trebuie să-l aducem pe Robert de la Palermo. Acolo riscă să aibă neplăceri, mai ales după discuția mea cu Manfredónia.

— Mr. Robert e bolnav, Sir.

— Știu. Vezi ce se poate face.

Lafont ieși. Gerald își vîrî batista în buzunar. Avea senzația că inima îi bătea mai tare ca de obicei. Trecuse printr-o mare primejdie. Manfredónia era carbonar, deci pasibil de crima de lezmaiestate. Complicii lui aveau să-i împărtășească soarta. Dacă n-ar fi fost Lafont... Lui Gerald îi plăceau viața, tinerețea, prietenia, libertatea, femeile, și mai presus de orice puterea. Riscase să le piardă pe toate datorită unei imprudențe. Apoi gîndul îi fugi la Elisabeth. Trebuiau să se întîlnească în seara aceea la berăria lui Bosch, „regele berarilor". În vreme ce Wiozlawiécky va sta la masă în tovărășia unei halbe de bere neagră, el Gerald, va face o scurtă plimbare cu Elisabeth. Ședințele acestea amoroase pe pernele moi ale cupeului ieșeau din banal, aveau un parfum ciudat, de poveste. Se întîlneau de două ori pe săptămînă. Cu regularitate. Ce îl determinase pe Wiozlawiecky să i-o

arunce pe Elisabeth în braţe ? De ce îi aştepta cu atîta răbdare să se întoarcă din plimbările lor ? Gerald se întreba uneori dacă bătrînul conte şi Elisabeth nu erau în slujba poliţiei. N-ar fi fost primul caz. Gerald nu le vorbise niciodată despre afaceri, despre planurile lui şi nici ei nu-i puseseră vreodată întrebări care să-i dea de bănuit: Elisabeth i se oferea de fiecare dată cu o înflăcărare naivă, cu o spontaneitate ingenuă, care nu puteau fi prefăcute. Contele nu-i ceruse niciodată nimic. Consuma foarte puţin — cîteva pahare cu bere sau o sticlă de vin — şi de fiecare dată îşi achita singur nota de plată. Alteori Gerald se întreba care era rolul lui Wolff-Rosenberg în toată afacerea aceasta ? Era posibil să nu fi aflat nimic ? Accepta postura unui soţ complezant ? De la o vreme Gerald renunţase să mai taie firul în patru. Lăsa lucrurile să meargă de la sine.

În seara aceea ajunse la Bosch mai devreme ca de obicei. Elisabeth şi tatăl ei se aflau la teatru şi trebuiau să sosească dintr-un moment într-altul. Asistau întotdeauna la primul act. Spre a fi văzuţi. Dacă Wolff-Rosenberg afla că au plecat în primul antract, le era uşor să se justifice. O indispoziţie trecătoare, spectacolul mediocru, plictiseala...

Gerald se aşezase la o masă ascunsă în parte după cîţiva arbuşti decorativi. În sala imensă, murmurul conversaţiilor, forfota chelnerilor, acordurile orchestrei creau o atmosferă prietenoasă, lipsită de acea preţiozitate anostă a localurilor de lux. Gerald comandase o halbă de bere, un *wiener schnitzel*, *pretzels* şi alune prăjite. Un meniu care ar fi îngrozit pe orice gastronom rafinat. Pe Gerald îl încînta însă această simplitate. Era sătul de preparatele culinare savante ale bucătarului său francez.

Din cînd în cînd se uita nerăbdător spre intrare. Elisabeth ar fi trebuit să sosească de mult. Se întîmplase ceva ? Gerald începea să fie îngrijorat.

Silueta prelungă, uşor încovoiată a bancherului Karl Wolff-Rosenberg, apăru strecurîndu-se printre mese. Ban-

cherul se îndrepta în mod deliberat spre Gerald. Acesta se posomorî brusc. Lucrurile păreau să se complice.

Bancherul se opri în faţa lui.

— Îmi permiteţi să iau loc ?

Gerald se uită spre intrare. Numai de nu s-ar ivi şi Elisabeth.

— Vă rog, zise el, arătînd cu un gest unul din scaunele libere.

Bancherul se aşeză liniştit. Îşi puse pălăria înaltă pe scaunul alăturat.

— Soţia mea nu va veni în seara aceasta, spuse Karl. Vorbea într-o franceză corectă, dar cu un pronunţat accent germanic.

— Oh ! Ştiaţi că trebuia să vină ? întrebă Gerald cu ton neutru.

Bancherul îşi scotea încet mănuşile.

— Ştiam, replică el încet. Mai ştiu că v-aţi întîlnit adeseori. Viena are ochi şi urechi, *Monsieur le Duc*.

Gerald ridică resemnat din umeri.

— În cazul acesta nu-mi rămîne decît să suport consecinţele. Sînt gata să vă ofer satisfacţie pe calea armelor. Aştept martorii dumneavoastră.

Wolff-Rosenberg continua să-şi scoată cu exasperantă încetineală mănuşile. Deget cu deget.

— *Monsieur le Duc*, cunosc reputaţia dumneavoastră. Sînteţi un duelist de forţă. Nu credeţi că ar fi exagerat să mă asasinaţi, potrivit tuturor regulelor pe care dumneavoastră le numiţi cavalereşti, după ce mi-aţi sedus soţia ? Sau după ce ea v-a sedus pe dumneavoastră ? adăugă el cu o umbră de ironie. Ar însemna să pierd de două ori. Şi n-ar fi drept. Eu nu ştiu să mă bat. Educaţia mea, principiile mele religioase îmi interzic acest lucru.

— Ce aştepţi atunci de la mine ?

Gerald îl trata de sus, deşi îşi dădea seama că poziţia sa nu era de loc frumoasă.

— Îmi iubesc soţia, *Monsieur le Duc*, zise bancherul, care terminase între timp operaţia scosului mănuşilor. Cu gesturi molcome şi le aşează peste pălăria înaltă. Îmi iubesc soţia, în ciuda celor întîmplate. Aş dori să nu-mi distrug căsnicia. Vă cer deci să încetaţi a vă mai vedea cu Elisabeth. Apelez la cavalerismul dumneavoastră. În caz contrar voi fi nevoit să o părăsesc. Nu trebuie să uitaţi că fac parte dintr-o familie de evrei habotnici, cu principii morale severe. Eu m-am desprins oarecum din acest mediu, sînt însă tradiţii pe care nu le pot nesocoti. Dacă aş ajunge la o ruptură cu Elisabeth, sînteţi dispus să o luaţi de soţie ? O iubesc atît de mult, încît sînt gata să fac şi acest sacrificiu. Ştiu că sentimentele mele nu vă interesează. O despărţire de Elisabeth ar însemna, totuşi, pentru mine un mare sacrificiu.

Gerald era perplex. Ce să răspundă ? Nu se aşteptase la o asemenea întorsătură. Din instinct avea numai antipatie faţă de acest om. Recunoştea însă că vorbele lui erau pline de înţelepciune.

— Aţi discutat această chestiune şi cu Elisabeth ?

— Nu încă. Elisabeth e un copil. Dacă ar lua o hotărîre pripită, ar putea mai tîrziu să o regrete. Tatăl ei, contele, nu şi-a iertat niciodată consimţămîntul pe care mi l-a dat pentru această căsătorie. Şi mi l-a dat fiindcă se afla într-o situaţie materială dezastruoasă. Elisabeth suferă influenţa principiilor lui. Nu uită că este contesă şi că eu cobor dintr-o familie de evrei obscuri. Se pare că în curînd împăratul îmi va acorda titlul de baron. L-am solicitat numai din dragoste pentru Elisabeth. Nu vreau să se afle într-o stare de inferioritate. Sînt un om de afaceri, *Monsieur le Duc*, şi am să rămîn întotdeauna un om de afaceri. Mi-e mai uşor să discut cifre. Să vă ofer compensaţii ? Nu îndrăznesc. Sînteţi mult mai bogat decît

mine. Pe de altă parte consider că sentimentele dumneavoastră nu pot fi calculate în bani. V-am oferit însă o alternativă pe care nici un om de onoare n-ar respinge-o. Înainte de a-mi da un răspuns, vă rog să vă analizați adînc simțămintele și totdeodată să încercați a pătrunde și simțămintele soției mele. O iubiți mai mult decît mine ? Și Elisabeth și dumneavoastră, nu sînteți oare victimele unui simplu capriciu ? A manevrelor unui bătrîn care nu știe ce vrea ? Dacă am fi cerut amîndoi mîna lui Elisabeth, ați fi fost evident preferat. În situația de față, însă, eu am avantajul, sau dezavantajul — cum doriți s-o luați — de a fi soțul ei. Și într-un caz și într-altul mă bucur oarecum de dreptul primului ocupant. Nu încerc nici măcar să vă sugerez răspunsul pe care-l aștept din partea dumneavoastră, deși din cele ce-am discutat, poziția mea reiese limpede. Pot totuși să vă asigur că o soluționare favorabilă pentru tustrei a acestei crize v-ar îndritui să vă așteptați la recunoștința mea. Bancherul Karl Wolff-Rosenberg ar înceta să vă mai fie adversar. Nu merg pînă acolo încît să declar că v-aș deveni în mod automat aliat. N-ar fi însă imposibil ca într-un viitor apropiat să ajungem la o colaborare susceptibilă să vă consolideze poziția în Austria.

Karl își luă mănușile, pălăria, și se ridică de pe scaun.

— Îmi permiteți să mă retrag.

Salută adînc și se îndepărtă printre mese.

Gerald suspină iritat. Karl Wolff-Rosenberg fusese extrem de abil. Îl pusese într-o grea dilemă. Omul acesta îi trezise totuși stima. Nu i se putea contesta noblețea sufletească. Plasat într-o situație similară, Gerald ar fi păstrat aceleași sentimente față de Elisabeth ? Desigur că nu. Avea idei largi. Dar n-ar fi mers pînă acolo încît să scuze adulterul. Conștient sau inconștient, cu sau fără motiv, Elisabeth își înșelase soțul. În lumea lui Gerald asemenea fapte erau monedă curentă. Trecuseră timpu-

rile în care adulterul se pedepsea cu moartea, sau cel puţin cu izolarea de lume într-o mănăstire zăbrelită. Gerald păstrase oare unele reminiscenţe ale puritanismului strămoşilor paterni ? Onoarea îi cerea să reglementeze această situaţie, căsătorindu-se cu Elisabeth. Ar fi fost însă aceasta soluţia cea mai potrivită ? Argumentele bancherului evreu nu erau lipsite de valoare. Prin glasul lui vorbise poate înţelepciunea ancestrală. Gerald îşi făgădui să cugete adînc asupra acestei chestiuni.

Cînd părăsi berăria, ploua torenţial. O migrenă violentă îl făcu să se înapoieze la hotel. Coborîse din trăsură şi păşea grăbit spre intrarea clădirii, cînd auzi o detunătură. Portarul îi deschidea tocmai uşa, cînd geamul acesteia plesni găurit de o încărcătură de armă, trasă dintr-o direcţie necunoscută. Pe stradă nu se vedea umbră de om. Furtuna izgonise pe toţi trecătorii. Poate că se trăsese de la vreuna din ferestrele casei din faţă. Portarul se uita tulburat cînd la geamul găurit, cînd la Gerald. Aşa ceva nu i se mai întîmplase.

Gerald nu încercă o emoţie deosebită. Judecă la rece. Jucase rolul unei ţinte vii, sau trecuse pe lîngă el un glonte rătăcit ? Intră în apartamentul său, muncit de această întrebare. Ar fi fost o explicaţie. Prin interpuşi, Karl Wolff-Rosenberg încercase să-l asasineze. Un bilet aşezat la vedere pe masa din vestibul lămuri enigma.

„Acesta a fost primul avertisment. Trădarea se plăteşte." Iar dedesubt un cap de mort cu deviza „Vincere o morire. Viva l'Italia. Viva la libertá."

Gerald nu era lipsit de curaj. Izbucni în rîs. „Iată-mă în plin roman de aventuri." Şocul acesta avu însă alt rezultat decît cel aşteptat de autorii lui. Minimaliză criza cu Elisabeth şi cu soţul ei...

A doua zi, Gerald fu convocat iarăşi la Cancelariatul Imperiului. Metternich îl întîmpină cu un zîmbet plin de prietenie.

— Am fost informat, *Monsieur le Duc,* că în cursul zilei de ieri aţi fost victima unui atentat nereuşit. Regret că vi s-a întîmplat un asemenea dezagrement pe teritoriul Austriei. Pe viitor veţi fi protejat. Am dat dispoziţii categorice în acest sens.

Oferi lui Gerald o priză de tutun din tabachera sa.

— Ţineam să vă mai spun un lucru. Un primejdios agent al carbonarilor a fost arestat ieri la periferiile Vienei. Îl cheamă Manfredónia şi e conte. A făcut unele mărturisiri. Am putut să-mi dau seama — cu acest prilej — că sînteţi un prieten loial. De acum înainte vă puteţi bizui pe întreg concursul meu. Zilele acestea plec la Laibach. Aş fi onorat dacă aţi binevoi să mă însoţiţi. Voi purta discuţii importante cu reprezentanţii marilor puteri. Ar fi util să vă aflaţi şi dumneavoastră acolo. Vom dezbate împreună o serie de chestiuni care cer o rezolvare grabnică.

Oferta lui Metternich era ispititoare. Gerald acceptă să îmbrăţişeze temporar cauza Sfintei Alianţe. Războiul bătea la uşă. Îşi putea îngădui să piardă clientela mărunţă, în schimbul comenzilor masive de armament pe care — graţie lui Metternich — avea să le primească din partea marilor puteri. Interesele Casei Sunderland îi cereau o supleţe diplomatică, o duplicitate şi un machiavelism feroce. Gerald cunoştea regulile jocului şi se conforma lor.

Tot în acea epocă, Gerald dădu dispoziţii lui Douglas Kirkland, directorul adjunct al Băncii Sunderland din Viena, să-i prezinte o listă cu imobilele de vînzare din centrul oraşului. Dorea să-şi amenajeze o reşedinţă elegantă şi în acelaşi timp confortabilă. La hotelul „In Augen Gottes" zgomotul şi forfota călătorilor îi deveniseră de nesuferit. După cîteva zile de căutări, Gerald îşi stabili preferinţele asupra palatului Bellevue din Herrengasse, construit la începutul secolului al XVIII-lea de către Fisher von Erlach pentru prinţul Eslingen. Faţada,

de o eleganţă tipic vieneză, realiza o sinteză perfectă a celor mai reuşite elemente ale barocului. Interioarele de o somptuozitate lipsită de ostentaţie corespundeau în totul acelei *grandezza* căutată cu atîta sîrg de arhitecţi. Moştenitorii prinţului, loviţi de marasmul economic din ultimele două decade, fuseseră bucuroşi să scape de acest magnific edificiu, a cărui întreţinere necesita cheltuieli exorbitante.

Gerald plecă la Laibach, însoţind pe Metternich, mai înainte ca lucrările de renovare ale palatului să se fi terminat. Rămase stabilit să se mute în noua sa reşedinţă vieneză după înapoierea de la Congres. În vremea din urmă nu se mai întîlnise cu Elisabeth, care plecase cu tatăl ei la nişte rude din Transilvania, probabil la sugestia lui Karl.

Congresul de la Laibach avea să constituie pentru Gerald o lecţie asupra sforăriilor politice din sînul Sfintei Alianţe. În afară de marile puteri, mai participau la această adunare şi delegaţi ai Modenei, Toscanei, Piemontului şi Statului Papal.

La 22 noiembrie 1820, cei trei suverani, ai Rusiei, Austriei şi Prusiei, semnaseră o declaraţie prin care se angajau să nu recunoască „monstruosul edificiu ridicat la Napoli de revoluţie pe ruinele monarhiei legitime".

La Napoli declaraţia aceasta stîrnise mare îngrijorare. Invitaţia scrisă, trimisă regelui Fernando, era formulată în două rînduri de documente. Unele oficiale, în termeni diplomatici, dar de un laconism sec, altele secrete, strict personal şi cu instrucţiuni amănunţite. Regele trebuia să se prezinte la Laibach. Nu era autorizat să delege în locul său pe alţi membri ai familiei regale. De asemenea i se atrăgea atenţia să nu accepte a fi însoţit de vreun reprezentant al noului regim. La Napoli părerile erau împărţite. Unii miniştri socoteau că regele nu trebuie autorizat să părăsească teritoriul regatului. Discuţiile erau aprige. Miniştrii plenipotenţiari ai Rusiei şi Prusiei, Stac-

keberg și Ramdohr, precum și Menz, însărcinatul cu afaceri al Austriei, se întruneau în taină spre a discuta dacă nu era cazul să-l scoată pe rege din Napoli, deghizat în livrea de valet. Metternich aștepta rezultatul acestor frămîntări, fără să-și piardă răbdarea. La un dineu declarase lui Gerald și prințului Ruffo : „Las' să treacă încă două sau trei zile. Dacă regele sosește, totul se va termina cu bine. Dacă revoluționarii din Napoli îl împiedică să vină, trecem Padul și chiar și în acest caz totul se va termina cu bine".

La Napoli se ajunsese la o soluție de mijloc. Regelui i se îngădui să plece, însoțit de ministrul de Afaceri Străine și de cîțiva consilieri de Coroană. Față de această întorsătură, Metternich ceru regelui să convoace la Laibach și pe ambasadorul napolitan la Paris, un carbonar convins, împreună cu două căpetenii ale partidului constituționalist, care făceau în acea epocă propagandă în Capitala Franței.

În sfîrșit, regele și suita sa părăsiră Regatul Celor Două Sicilii. La Goritz, ministrul de externe și consilierii de coroană fură arestați de Sedlnitzky, ministrul austriac al poliției. Ambasadorul napolitan la Paris și cei doi oameni politici care-l însoțeau avură aceeași soartă la Linz. Metternich comentă cu cinism aceste capturi : „Napoli a scăpat de cîțiva pungași, și Europa — de cîțiva intriganți". Grație manevrelor cancelarului, regele Fernando sosi nestingherit la Laibach. Prima declarație a suveranului napolitan răspîndi consternarea printre supușii săi. Regele sperjur denunța complotul criminal al carbonarilor, revoluția nefastă din Napoli și constituția impusă cu forța. Din clipa aceea evenimentele prinseră a se desfășura cu iuțeală înspăimîntătoare. În ciuda rezervelor formulate de Anglia, Franța, Toscana și Statul Papal, Congresul încredință Austriei mandatul de a restaura ordinea la Napoli pe calea armelor. Regele Fernando acceptă

să revoce constituția pe care jurase să o apere. Șaizeci de mii de soldați austrieci, puși sub comanda generalului Frimont, primiră ordin să treacă Padul.

Gerald era ținut la curent cu evenimentele pe două căi. Metternich și Gentz îl informau asupra dezbaterilor Congresului, iar Lafont îi prezenta ultimele veşti din afară.

Cancelarul îi vorbea cu amărăciune despre dificultățile pe care i le făcea țarul.

— Omul acesta e mai schimbător decît marea. Dimineața e senin și plin de bunăvoință, după-amiaza — posomorît, bănuitor, recalcitrant. Geniul lui rău este Capodistria. Acesta a mers pînă acolo cu perfidia încît a îndemnat pe țar să acorde o constituție popoarelor din imperiul său. Ca și Speransky, alt descreierat vîndut liberalismului.

Lucrările congresului se apropiau de sfîrșit. În cinstea participanților, Împăratul Austriei oferi un mare banchet. Și Gerald primi o invitație. În preziua acestui eveniment, Metternich îl prezentă pe Gerald țarului Alexandru.

— Se zice că oștirile înzestrate cu armament Sunderland-Beauclair sînt invincibile, vorbi laudativ cancelarul, lansînd fără să vrea primul „slogan" comercial.

— Mi s-a mai spus că *Monsieur* de Lusignan-Valois este un al doilea Hephaistos, răspunse țarul Alexandru. Fratele meu Nicolae mi-a vorbit de dumneavoastră, se adresă el lui Gerald. Reînnoiesc cu acest prilej invitația pe care v-a făcut-o. Vă aștept cu plăcere la Sankt Petersbourg.

— Sînt la ordinele Majestății-Voastre, rosti Gerald, înclinîndu-se adînc. Bunătatea Majestății-Voastre mă copleșește.

— În mai, Petersburgul îmbracă haine de sărbătoare. Atunci merită să fie văzut.

Cu alte cuvinte, ţarul indica un termen pe care Gerald se grăbi să-l accepte.

— În cursul lunii mai îmi voi permite să profit de bunăvoinţa Majestăţii-Voastre, spre a mă înfăţişa la Petersbourg.

Ţarul îi întinse mîna, apoi se întoarse spre Metternich.

— Precum vedeţi, prietenii dumneavoastră sînt şi prietenii mei, îi zîmbi el cu amabilitate.

După plecarea ţarului, cancelarul zîmbi fin :

— *Tout va pour le mieux, dans le meilleur des mondes.* Aparent acordul cel mai deplin domneşte între noi. Aceasta nu-l împiedică pe ţar să joace pe două fronturi încurajînd pe sub mînă Hetairia.

Gerald îl privi întrebător.

— Hetairia ? Ce mai e şi aceasta ?

— Încă una din asociaţiile secrete care bîntuiesc actualmente Europa. Tugenbund în Germania, carbonarii în Italia, francmasonii în Spania şi în Franţa şi acum Hetairia în Imperiul Otoman. Hetairia este o creaţie a grecilor din Constantinopol, sprijinită în taină de Capodistria, care visează să creeze un mare Imperiu Bizantin pe ruinele celui otoman.

Gerald înţelese numaidecît raţiunea repulsiei lui Metternich faţă de o eventuală renaştere a străvechiului Bizanţ. Austria nu putea tolera existenţa în Balcani a unui mare stat creştin aservit Rusiei. Turcii, duşmani prin tradiţie ai moscoviţilor, erau preferaţi de Viena, fiindcă asigurau echilibrul politic în Sud-Estul Europei.

— Nenorocirea este că Hetairia şi-a găsit sprijinitori şi în Principatele de la Gurile Dunării, reluă Metternich. Agenţii noştri consulari din Iaşi şi din Bucureşti urmăresc cu îngrijorare o răscoală izbucnită în Oltenia. Conducătorul răscoalei este un oarecare Tudor Vladimirescu. Se pare că ar fi luptat în campania din 1807 sub comanda generalului rus Isaiev şi că ar fi fost decorat cu Ordinul

Sfîntului Vladimir. Se mai spune că acest personaj ar lucra mînă în mînă cu un grup de boieri care vor să răstoarne stăpînirea otomană şi să proclame independenţa ţării. Veşti necontrolate încă pretind că ar avea legături şi cu Hetairia. Nu m-ar mira. De mult se pregăteşte ceva în Balcani. Ar fi de dorit ca Sublima Poartă să acţioneze mai energic împotriva acestor duşmani ai ordinii politice existente.

Gerald înregistră cu interes ştirile. Orice conflict armat de orice natură ar fi fost el, intern sau internaţional, actual sau previzibil, înfăţişa infinite posibilităţi de desfacere a armelor fabricate în uzinele sale.

— Aştept veşti suplimentare, înainte de a-mi preciza atitudinea în această chestiune, îi mai spuse Metternich. Deşi părerile mele în ceea ce priveşte revoluţiile şi revoluţionarii sînt arhicunoscute, de data aceasta sînt obligat să menajez susceptibilităţile Rusiei. În cursul viitoarelor mele convorbiri cu ţarul, sper să contracarez însă influenţa lui Capodistria.

Gerald era uimit de confidenţele politice pe care i le făcea Metternich. Verificase sinceritatea lor graţie lui Gentz, care i le confirmase în timpul unei convorbiri între patru ochi.

În aceeaşi zi primi un mesaj cifrat din partea lui Douglas Kirkland. Kirkland îl informa asupra vizitei pe care i-o făcuse Kir Iordachi Pavlidi, mare dragoman al flotei otomane şi reprezentant personal al marelui vizir Kurcid-Paşa, fără ştirea agentului diplomatic al Imperiului Otoman din capitala Austriei. Pavlidi, un foarte abil grec din Fanar coborît dintr-o familie de bancheri epiroţi, solicitase Băncii Sunderland un împrumut de optzeci milioane de fiorini, oferind în schimb garanţii de prim ordin. Kirkland îi răspunsese că faţă de importanţa acestei sume nu era în măsură să decidă de unul singur. Făgăduise marelui dragoman al flotei că va informa în cel mai scurt timp pe preşedintele consiliului executiv al Casei Sunderland, care era împuternicit să rezolve asemenea chestiuni.

Lectura acestui mesaj procură lui Gerald o mare satisfacție. Extinderea afacerilor Casei Sunderland, pe care o preconizase cu atîta convingere la conferința de la Londra, devenea o realitate. Împăratul otoman îi solicita serviciile, dîndu-i totodată posibilitatea să-și extindă sfera de influență și asupra Orientului Apropiat, obiectiv pe care Gerald și-l propusese în ciuda opoziției fraților săi. O încheiere favorabilă a tratativelor cu turcii i-ar spori prestigiul. Trebuia să lucreze cu multă prudență. Metternich era favorabil Imperiului Otoman, vestigiu al vechei orînduiri europene. Cum va reacționa însă Rusia ? Imperiul țarilor era prin definiție ostil turcilor. Un împrumut acordat Constantinopolului risca să indispună pe țarul Alexandru. Și Gerald nu concepea să piardă un asemenea client.

Hotărî să se înapoieze la Viena, spre a lua legătura cu Kir Pavlidi. La Laibach nu mai avea ce face. Legăturile cele mai importante le stabilise. Îl mai chemau la Viena și ochii frumoși ai Elisabethei. Depărtarea îi estompa micile-i defecte, centuplîndu-i în schimb calitățile. Evident, Gerald ar fi preferat să-și păstreze libertatea. Era totuși om de onoare. Dacă singurul mijloc de a ajunge la Elisabeth implica un popas în fața altarului, nu-i rămînea decît să-l accepte cu toate riscurile și obligațiile inerente lui.

Participă la banchetul oferit de împăratul Austriei, fiindcă nu se putea sustrage de la ceea ce socotea acum o corvoadă. La masă, avu în dreapta sa pe însuși ministrul de externe al Rusiei, hulitul conte Capodistria. Gerald făcu aluzie la Hetairia, dar Capodistria evită cu diplomatic tact să se angajeze într-o discuție cu acest subiect. Și Metternich menționă în treacăt răscoala din Țara Românească, urmărind în același timp reacțiile de pe chipul țarului și al ministrului său de externe. Și unul și celălalt răspunseră cu o mimică ce exprima o olimpiană detașare față de tatonările cancelarului.

Amuză însă pe toată lumea clovneriile năsosului suveran al Neapolului, care descria cu lux de gesturi și schime emoțiile încercate în timpul revoluției din țara sa, acea

maladetta paura, acea frică blestemată care-i frămîntase măruntaiele mai aprig decît cele mai cumplite colici.

— Ştiţi ce înseamnă *paura? Ve lo diro io*... Este una *certa cosa*, care vă *piglia là*, zise el ducîndu-şi mîna la creştet şi făcînd un gest de răsucire. Îţi stoarce creierii, *poi scende allo stomaco*, pînă crezi că ai să *svenare*... *pare* da, da, că ai să mori. Îşi apăsă mîinile pe pîntece, apoi le lăsă tot mai în jos, *poi scende un po piu... giu*. După asta simţi *un dolor de diavolo* şi *poi... poi... brebre brebre*, îşi încheia descrierea propriei sale emoţii cu un gest expresiv, care mima o ruşinoasă operaţie fiziologică.

Gerald se uita cu nedumerire la această caricatură de rege, care nu se sfia să-şi etaleze neputinţele. Fernando, personaj grotesc, replică a carnavalescului „gnaghe", se socotea unsul lui Dumnezeu şi ca atare în drept să dispună de viaţa şi de moartea supuşilor săi.

Metternich îl privea pe rege cu o bunăvoinţă împletită cu o vagă undă de dispreţ.

— Înţelegem preocupările Majestăţii-Voastre. Adevărul este că n-am cunoscut încă această frică atît de răscolitoare.

Ţarul încerca un simţămînt de compătimire şi totdeodată de scîrbă. În concepţia lui un rege reprezenta o fărîmă de dumnezeire, o întruchipare a majestăţii olimpiene, un personaj august care să nu cunoască simţămîntul ieftin, umilitor, al fricii.

Friederich Wilhelm al III-lea al Prusiei era impresionat de penibilul spectacol oferit de regele Fernando. Insul acesta încoronat discredita nu numai propria sa dinastie ci însuşi principiul monarhiei absolute.

Împăratul Franz al Austriei simţea o umilitoare consternare. Fernando de Bourbon, pentru care Metternich pusese în mişcare întreaga Europă, părea mai potrivit pentru rolul de bufon al curţii, decît pentru cel de rege.

Miniştrii, mareşalii, diplomaţii, şambelanii, înalţii clerici, care participau la Congres, îşi aruncau priviri nedumerite, neîndrăznind să-şi manifeste pe faţă adevăratele sentimente faţă de acest imbecil încoronat. Declanşaseră un război cu urmări incalculabile pentru un prin-

cipiu sacrosanct : salvgardarea monarhiei absolute. Cînd reprezentantul unei astfel de monarhii era un personaj de talia lui Fernando I, principiul în apărarea căruia se ridicaseră cu toţii nu-şi demonstra oare netemeinicia, absurditatea ? Ajunseseră să se întrebe dacă supuşii lui Fernando nu aveau dreptate cînd pretindeau să-i îngrădească puterile discreţionare printr-o constituţie.

Numai Friederich von Gentz se arăta înţelegător faţă de manifestările de un comic penibil al regelui. Le gusta umorul, adoptînd o mutră plină de încîntare. Le-ar fi arătat o deosebită preţuire, chiar dacă l-ar fi văzut pe suveran umblînd în patru labe şi lătrînd la lachei. Primise atîţia bani din partea acestuia încît i-ar fi scuzat orice excentritate.

În ziua următoare, Gerald plecă la Viena. Banchetul din ajun îi lăsase un gust de ţărînă. Simţea încă în nări un miros dulceag, de putreziciune, de flori ofilite, de tămîie, ca şi cînd ar fi rămas vreme îndelungată într-un cavou în care abia fusese coborît un mort.

— M-au contaminat gîndurile negre ale lui Wiozlawiecky, reflectă el, lăsînd în jos geamul portierei şi aspirînd din plin aerul proaspăt, primăvăratec.

La Viena, Kirkland îi dădu un raport suplimentar asupra discuţiilor purtate cu dragomanul flotei otomane. În cercurile Rusiei circula zvonul că Pavlidi ar fi solicitat şi concursul Băncii Rotschild. Nu se ajunsese însă la nici un acord. Salomon Rotschild ceruse garanţii socotite inacceptabile de către turci, şi anume concesionarea pe termen lung a insulei Creta. Ajuns în posesia acestor informaţii, Gerald primi pe Pavlidi. Dragomanul flotei otomane era îmbrăcat după moda europeană. Redingotă neagră, cravată neagră, pantaloni de culoarea oului de raţă, pălărie cilindrică, mănuşi albe. Ţinuta aceasta tipică oamenilor de afaceri din City nu se potrivea cu obrazul măsliniu al dragomanului, cu părul lung lăsat pe spate şi cu barba-i înfoiată de preot ortodox.

Emisarul Sublimei Porţi făcu o lungă introducere, vorbind lui Gerald despre Înălţimea-Sa Sultanul Mahmud al II-lea, împăratul împăraţilor, umbra lui Alah pe

pămînt, suveranul absolut al unuia dintre cele mai vaste imperii cunoscute vreodată în lume. Padişahul aspira însă la un titlu de glorie care să se adauge numelui său, preamărindu-i în veacul veacurilor memoria : Mahmud al II-lea, Reformatorul. După acest prolog ditirambic, dragomanul adoptă un limbaj mai puţin inflorit, în ton cu discuţiile de afaceri pe care urma să le angajeze. Reformele menite să consolideze temeliile Imperiului Otoman, să-i sporească influenţa pe tărîm internaţional necesitau bani. Bani şi arme. Căci sultanul voia să urce iarăşi pe străvechile culmi faima invincibilităţii armatelor otomane. Această a doua parte a expunerii interesă cu deosebire pe Gerald. Casa Sunderland dispunea şi de bani şi de arme. Era gata să-şi pună serviciile la dispoziţia padişahului, dacă i se ofereau în schimb însemnate beneficii şi mai ales garanţii solide.

Dragomanul flotei trecu la a treia parte a expunerii, cea mai seacă, dar şi cea mai importantă, căci încerca să stabilească modalităţile tehnice ale acestei afaceri. Cuantumul împrumutului era cunoscut. Optzeci milioane fiorini. Cursul de emisiune avea să fie stabilit, după modelul rentei franceze, la 70 la sută. Împrumutul urma să fie garantat de veniturile realizate de monopolul Statului asupra comerţului exterior al Principatelor Româneşti. Dragomanul se grăbi să adauge că era gata să studieze cu toată înţelegerea şi bunăvoinţa eventualele contrapropuneri ale Casei Sunderland. Sugera însă ca aceste contrapropuneri să fie moderate, astfel încît să se ajungă la un acord grabnic, profitabil ambilor parteneri. Referitor la înzestrarea cu armament modern a forţelor militare otomane, dragomanul era împuternicit să invite delegaţi ai Casei Sunderland la Constantinopol, care să facă oferte corespunzătoare. Marele Vizir era dispus să achiziţioneze şi utilaj modern pentru arsenalul de la Kassim Paşa. Dragomanul Flotei făcu o indiscreţie voită, arătînd că luase contact cu unele uzine producătoare de utilaje din Anglia şi din Franţa, dar că, în ceea ce îl privea, ar prefera să lucreze cu Casa Sunderland, a cărei reputaţie era deasupra oricărei critici.

Gerald înţelese aluzia. Se arătă dornic să continue aceste discuţii. Spera că vor fi fructuoase. Totodată de-

clară dragomanului că încheierea unui acord i-ar asigura un comision substanţial. Interlocutorul îi zîmbi cu jenată amabilitate, fără însă a-l refuza. În aceeaşi seară Kir Pavlidi fu oaspetele lui Gerald la un supeu oferit de acesta la restaurantul „Mondschein", de lîngă biserica Sankt-Karl. Se spunea că localul acesta „îşi cîştigase imortalitatea datorită mortalităţii care dăduse iama printre tinerii amatori de vals".

Cîteva fete tinere şi foarte drăguţe, de moravuri nu tocmai austere, chemate de Gerald la masă, dădură prilej dragomanului să aprecieze superioritatea obiceiurilor europene, care îngăduiau femeilor să petreacă în public laolaltă cu bărbaţii. Kir Pavlidi se retrase în seara aceea, foarte încîntat de modul în care se desfăşuraseră convorbirile. Rămase stabilit ca Gerald să facă o vizită la Constantinopol în vederea discutării ultimelor amănunte tehnice şi a perfectării convenţiilor.

Renovarea palatului Bellevue continua în ritm accelerat. Pînă la terminarea lucrărilor, Gerald îşi păstrase apartamentul de la „Im Gottes Augen". În vreme ce pregătirile călătoriei la Constantinopol se apropiau de sfîrşit, Gerald găsi timp să se intereseze şi de Elisabeth. Află astfel că tînăra femeie se afla la Linz, împreună cu soţul ei, bancherul. Contele Wiozlawiecky îşi plimba plictisul şi gîndurile negre pe undeva prin Boemia. Gerald nu era atît de ambalat după Elisabeth, încît să amîne din cauza ei plecarea la Constantinopol. Nu voia să piardă un timp preţios. Elisabeth putea să mai aştepte. Nimeni n-o va răpi de lîngă soţul ei. Nestatornicia sentimentală a lui Gerald îşi găsea şi de data aceasta ilustrarea.

În seara din ajunul plecării, Gerald lucră pînă tîrziu la bancă. Stabilise personalul tehnic şi de serviciu care avea să-l însoţească. Lăsase dispoziţii precise pentru timpul cît avea să lipsească din Viena şi trimisese ample instrucţiuni de lucru la Paris, Londra şi Berlin. Nu se amesteca încă în mod activ în afacerile Casei Sunderland din New York şi New Orleans deoarece nu voia să creeze de la început o stare de fricţiune între el şi fraţii săi. Influenţa lui asupra celor două Americi se va face treptat

şi crescînd simţită. Mai devreme sau mai tîrziu, şi Henry şi Charles trebuiau să se înveţe cu gîndul că el, Gerald, devenise adevăratul stăpîn al Casei Sunderland. Spre deosebire de fraţii săi mai vîrstnici, Gerald îşi permitea luxul să aştepte. Timpul lucra pentru el.

Se înapoie la „Im Gottes Augen" aproape de miezul nopţii. Portarul îi spuse că era aşteptat de un domn : Herr Karl Wolff-Rosenberg, care se instalase în salonul pentru fumători al hotelului încă de la ora opt. Gerald rămase neplăcut impresionat de această veste. Ultima lui întrevedere cu soţul lui Elisabeth fusese penibilă. Era ispitit să-i trimită vorbă că nu-l poate primi. Nu stătea însă în firea lui să fugă de dificultăţi. Hotărî să înfrunte şi această neplăcere, cu atît mai mult cu cît spera să capete veşti despre Elisabeth. Se îndreptă spre salonul fumătorilor. Pe Wolff-Rosenberg îl zări într-un colţ al încăperii, învăluit într-un nor de fum de tutun, şi cu o cafea mare pe o măsuţă alăturată. La intrarea lui Gerald, bancherul se ridică în picioare.

— Ştiu că la ora aceasta vizita mea pare inoportună. Dar trebuia să vă vorbesc.

Se aşezară pe cîte un scaun, în jurul măsuţei.

— Doriţi o cafea ? Sau un pahar cu şampanie ? întrebă Wolff-Rosenberg.

— Mulţumesc. Am luat de curînd o gustare la bancă. Vă ascult.

Bancherul era prada unei mari frămîntări lăuntrice, pe care de altfel nici nu căuta să şi-o ascundă.

— Ieri am sosit cu Elisabeth la Viena, spuse el, după ce îşi tamponă cu batista fruntea transpirată. Am stat un timp la Linz unde am avut cîteva chestiuni de rezolvat.

Inima lui Gerald bătu ceva mai tare. Elisabeth se afla deci la Viena. Trebuia să-i vorbească. Ce rost avea însă ca tocmai soţul ei să-i aducă această veste. Gerald adoptă o atitudine neutră.

— La sfîrşitul acestei săptămîni oferim un bal, la locuinţa noastră din Graben, continuă bancherul. Şi... am

fi onorați dacă ați accepta să participați la această reuniune, rosti el cu prețul unui mare efort.

Gerald îl privi bănuitor. Ce rost avea invitația ? Nu cumva i se întindea o cursă ?

— Sînt măgulit de cinstea pe care mi-o faceți, Herr Wolff. Mă nedumerește însă un fapt. În cadrul ultimei noastre convorbiri mi-ați cerut să întrerup orice fel de relații cu soția dumneavoastră. Față de această împrejurare...

Bancherul suspină adînc. Eficiența rece, ușor disprețuitoare, pe care-o afișase cu dezinvoltură altă dată, lăsase locul unei stări de descurajare, de umilință jalnică. Abătut, ridică ochii spre Gerald.

— V-am spus atunci că sînt gata să renunț la Elisabeth. M-am pripit. La mînie, omul nu mai știe ce spune. O iubesc. O iubesc foarte mult. Nu m-aș putea lipsi de ea. Și Elisabeth ținea la mine. Pînă la apariția dumneavoastră. O scosesem din sărăcie. Îi dăruisem tot ceea ce credeam eu că o poate face fericită. Bijuterii, echipaje luxoase, bani mulți pe mînă, o casă frumoasă, considerație în societate... E adevărat, nu sînt nobil. Dar după cum v-am mai spus, sînt pe punctul să obțin un astfel de titlu. În sfîrșit, am făcut pentru ea tot ce mi-a stat în putință.

Gerald mai auzise o dată povestea aceasta. Interlocutorul său devenea fastidios. Unde voia să ajungă ?

— Elisabeth ține foarte mult la dumneavoastră. De cînd nu v-ați mai întîlnit cu ea, s-a schimbat cu totul. Vioiciunea, veselia ei de odinioară au lăsat locul unei stări de iritare, de tristețe, care mă înnebunește. Nu-mi mai vorbește. Stăm la masă ore întregi, fără să schimbăm un cuvînt. Îmi dau seama că suferă. Și suferința ei mă sfîșie. De aceea vă poftesc la noi. Nu mă mai opun să o vedeți... să vă mai întîlniți...

Bancherul își îngropă fața în palme.

— N-aș vrea să mă socotiți lipsit de mîndrie, de demnitate. Dacă am reușit să ajung un personaj în lumea bancară austriacă, o datorez numai tenacității, încrederii în forțele mele și spiritului de combativitate. Dar cînd este în joc Elisabeth, sînt dezarmat. Nu știu dacă vă iu-

beşte. Cred mai degrabă că este un capriciu. În orice caz, sînt încredinţat că dumneavoastră n-aţi fi în stare să faceţi sacrificiul pe care sînt gata să-l fac eu. Vă poftesc în casa mea, spre a reda liniştea soţiei mele.

Gerald era stupefiat. Omul acesta îi făcea milă. Sacrificiul lui amintea tragediile antice. Sau... Karl Wolff-Rosenberg era un pervers care-şi împingea nevasta în braţele primului venit ? Sacrificiul acestui om — dacă se putea numi sacrificiu — îl depăşea, îl dezarma prin însăşi enormitatea lui. Bancherul adoptase cea mai bună soluţie. Îl scutea pe el, Gerald, să se însoare cu Elisabeth, să-şi piardă libertatea. Se cuvenea să fie mărinimos. Mai ales că această atitudine nu-l costa nimic.

— Mîine trebuie să părăsesc Viena, spuse el. Cred că am să lipsesc cîteva săptămîni. După înapoierea mea, voi răspunde invitaţiei dumneavoastră, dacă, bineînţeles, o veţi menţine.

Fusese pe punctul de a spune „voi răspunde cu plăcere", dar se abţinuse la timp.

— În acest timp, şi Elisabeth şi dumneavoastră şi eu vom avea răgaz să judecăm mai profund.

Vorbea cu gravitate, ca un înţelept al Greciei antice, ca un filozof nins de ani. Comparaţia aceasta, care-i trecu fugitiv prin minte, îl făcu să zîmbească. Îl amuza postura de arbitru al unei situaţii atît de originale. Numai lui i se putea întîmpla aşa ceva.

Bancherul se ridică de pe scaun. Chipul i se mai înseninase. Ştia că Elisabeth îi fusese necredincioasă. Faptul acesta era definitiv consumat. Dacă Elisabeth şi-ar fi reluat legătura cu Gerald, ar fi fost dureros, dar mai puţin dureros decît şocul pe care-l resimţise cînd aflase pentru întîia oară de trădarea ei. Rămăsese totuşi recunoscător acestui om pe care — paradoxal — îl ura de moarte.

„O intrigă amuzantă", reflectă Gerald după plecarea vizitatorului. Atîta vreme cît piedicile pînă la Elisabeth îi păruseră de netrecut, o dorise cu patimă. Acum, cînd drumul era liber şi o simplă vizită în casa din Graben putea să i-o arunce iarăşi în braţe, simţea o oarecare voluptate să prelungească aşteptarea.

De un singur lucru nu se putea plînge. Că seara îi era potrivnică. Şi la Troppau şi la Laibach şi acum la Viena, zeii păreau să se fi înhămat la carul succeselor lui. Ce-i pregătea viitorul ? În orice caz trebuia să joace tare. Să speculeze norocul asemenea jucătorilor de la masa verde care au intrat într-o pasă bună. Să-l speculeze pînă la ultimele limite. „Audaces fortuna juvat." Cînd mai rostise oare dictonul acesta ?

A doua zi de dimineaţă părăsi Viena îndreptîndu-se spre Veneţia. De acolo, o corabie a Casei Sunderland avea să-l ducă pînă la Constantinopol. În clipa în care pusese piciorul pe scara trăsurii de călătorie, un curier îi vestise marea victorie a austriecilor, care la Rieti zdrobiseră într-o bătălie decisivă oastea napolitanilor constituţionali.

Regele Fernando I, supranumit „il nasone", se putea înapoia triumfător în capitala ţării sale.

Lector : ANDREI TEODORESCU
Tehnoredactor : CONSTANȚA VULCĂNESCU

Tiparul executat sub comanda nr. 20597
Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria Coresi București

ISBN 973-95702-1-6

Vol. I-II Lei 1200